CONSTANTINI

MANASSIS

BREVIARIUM

HISTORICUM.

ΚΟΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ

ΤΟΥ ΜΑΝΑΣΣΗ

ΣΥΝΟΨΙΣ ΙΣΤΟΡΙΚΗ.

CONSTANTINI MANASSIS

BREVIARIUM HISTORICUM.

EX INTERPRETATIONE JOANNIS LEUNCLAVII, cum ejusdem, & JOANNIS MEURSII Notis.

ACCEDIT VARIARUM LECTIONUM LIBELLUS, *cura* LEONIS ALLATII, & CAROLI ANNIBALIS FABROTI JC.

Item Glossarium Græco-barbar. studio ejusdem FABROTI.

VENETIIS,
EX TYPOGRAPHIA BARTHOLOMÆI JAVARINA,
M. DCC. XXIX.

SERENISSIMO INVICTISSIMOQUE PRINCIPI GUSTAVO ADOLPHO, D. G. SVECORUM, GOTHORUM, VANDALORUM REGI,

ET PRINCIPI HÆREDITARIO MAGNO DUCI FINLANDIÆ, ESTHONIÆ, VVESTHMANNIÆQUE &c. PRINCIPI.

QUantus sit Historiæ usus, etiam Regibus, GUSTAVE ADOLPHE, Rex Auguste, jam toties & a tam multis dictum, ut nemo ignorare possit; eaque de re sermonem hic instituere velle, merito putidum habeatur. Itaque hoc sufficiat unum; cum post ardua Regni negotia fessum animum oblectare Reges volunt, nusquam dignius occupari otium posse, quam in Historiæ lectione. Hanc ob rem Augustæ Majestati Tuæ Constantinum Manassem offero; qui compendio res ab orbe condito gestas usque ad annos a Christo Servatore nato mille ducentos comprehendit. Facio audacter; quod ea Majestatis Tuæ apud nos sit fama, immo orbem Christianum universum, inter cæteras virtutes hoc propositum maxime habere, amare & æstimare Litteras. id quod maximos quosque Principes tanto studio consectatos in comperto est, ut imperfectam sibi gloriam aliam omnem existimare viderentur, nisi hanc assecuti essent. Nomina prudens non recenseo, satis ex Historia nota. Quorum omnium cum virtutes sedulo conjunxeris, ad miraculum ævi hujus, REX AUGUSTE, hanc quoque laudem deesse Majestati Tuæ noluisti. Nempe tot illustria exempla, quæ perpetuo animo Majestatis Tuæ vere Regio obversantur, aliter facere haud patiebantur. Et ut illa etiam deessent, domi Majestatis Tuæ unum erat, omnium instar, Divi Caroli, parentis Tui, quem benivolentia Dei asserendis forti manu Majestati Tuæ regnis excitavit. Ad reliquas autem virtutes quod attinet; quis non Pietatem miratur, raram in tam excelso fastigio? quis non animi magnitudinem inconcussam? quis constantiam? quis fortitudinem? qui in primis istis annis, cum hostem barbarum & ætas Majestatis Tuæ & sua feritas, securum facerent, timere tamen coegisti; & regni fines ut intrepidus, ita invictus vindicasti. Ibit hæc

res in Historiam, REX AUGUSTE, & Posteritas vix sine stupore leget. Ac hujus quidem felicitatis instrumentum sane magnum, Vir illustris & incomparabilis Axelius ab Oxenstierna, Regiæ Majestatis Tuæ Cancellarius, immortale Regni decus: quem ut singulari illa prudentia habes Nestori prisco comparandum, ita ut etiam ætate habere olim possis, voveo, & opto. Non Te Rege, & illo tam fido ac prudenti consultore, adversi quicquam Majestatis Tuæ regnis accidere possit. Nec tacebo Joannem Skiitre, Virum Nobilissimum & Amplissimum, in Gronsio & Elfsio, Tuæ Majestati a consiliis, & rationibus: quem legationibus pluribus valde clarum, alii Principes non ignorant, & apud nos quicumque aliquam Reipublicæ partem tenent. Hæc ut omnia Majestati Tuæ gratularer, vis Fortunæ Tuæ expressit, & pronus quoque in Rempublicam nostram animus; cui tam impense faves, ut cum a Regnis Majestatis Tuæ abis, non invenias, cui favere magis possis. Hinc fœdus illud, cum Illustrissimis ac Potentissimis Belgii Fœderati Ordinibus nuper ictum. Hinc & quod ex illa gente Virum magnificum & amplissimum Jacobum DiicKium elegisti; cujus consiliis prudentissimis in maximis tot Regnorum negotiis uteteris: cujusque fide ac virtutibus præstantissimis exploratis in legatione non una, ad Galliæ ac Britanniæ Reges, tandem hic loci apud eos, quos dixi, Ordines, legati ordinarii munus sustinere voluisti. Neque hoc satis. Janum Rutgersium, inter prima patriæ ingenia Consiliarii dignitate exornasti; ut animum Majestatis Tuæ, in gentem ac Rempublicam nostram propensissimum, etiam isto modo ostenderes. Nemo igitur posthac mirabitur, si ingenia patriæ nostræ, REX AUGUSTE, studia sua votaque omnia Majestati Tuæ consecrent. Ego certe mihi id faciendum putavi; eoque nomine ad Regiæ Tuæ Benignitatis aram sisto Constantinum hunc Manassem, Historicum minime contemnendum, maxime in re Byzantina. Confidere ausim, veniam huic audaciæ fore, cum a Majestatis Tuæ in Litteras favore; tum ab ea, quam prædicavi, in gentem nostram benignitate. Concludam voto, REX AUGUSTE. Deus ille Opt. Max. Regum Regnorumque arbiter, Regiam Majestatem Tuam quam diutissime incolumem servet, ad nominis sui sanctissimi gloriam, subditorum utilitatem, & hostium terrorem. Lugduni Batavorum, ad diem VI. Kalend. Mart. CIƆ. IƆ. C. XVI.

REGIÆ MAJESTATI TUÆ

Humillime devotus,

JOANNES MEURSIUS.

CONSPECTUS
EORUM QUÆ IN HOC VOLUMINE CONTINENTUR.

IN PRIMA PARTE.

LECTORI.

NON te multis morabor, Lector. Constantinum en Manassem, pridem tibi a me promissum, & per occupationes dilatum. Descripsi ex Codice Bibliothecæ Palatinæ, cui jam Auctores aliquot, antea non editos mecum debes. Versio, quam addidi, est Joannis Leunclavii, Viri Clarissimi, & de Rep. Litteraria præclare meriti, editis tot monumentis, quibus antea carebamus. Ad Græcum textum Notas ego paucules adjeci, quibus loca minus integra restituerem. Nam ut diffunderem me, & Historiam cum Historia compararem, non est visum operæ pretium. Contentus fui ipsum Manassem repræsentare. Vale; &, quisquis es,

ÆTERNITATEM COGITA.

ΤΟΥ ΦΙΛΟΣΟΦΟΥ ΚΥΡΙΟΥ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ

ΤΟΥ ΜΑΝΑΣΣΗ

ΣΥΝΟΨΙΣ ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΔΙΑ ΣΤΙΧΩΝ,

Ἀπὸ κτίσεως κόσμου τὴν ἀρχὴν ποιουμένη, καὶ διήκουσα μέχρι τῆς βασιλείας κυροῦ Νικηφόρου τοῦ Βοτονειάτου. ἐξεφωνήθη δὲ πρὸς τὴν Σεβαστοκρατόρισσαν Εἰρήνην τὴν νύμφην τοῦ Βασιλέως κυροῦ Μανουὴλ, σὺν τῷ αὐταδέλφῳ αὐτοῦ κυρίῳ Ἀνδρονίκῳ.

ΤΟΥ ΚΥΡΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ

ΤΟΥ ΜΑΝΑΣΣΗ

ΣΥΝΟΨΙΣ ΧΡΟΝΙΚΗ,

ΑΡΧΟΜΕΝΗ ΑΠΟ ΚΟΣΜΟΠΟΙΙΑΣ ΜΕΧΡΙ τοῦ κυροῦ Νικηφόρου τοῦ Βοτανειάτου.

CONSTANTINI MANASSIS

COMPENDIUM CHRONICUM,

AB EXORDIO MUNDI USQUE AD NICEPHORUM BOTANIATEM.

A
Ἡ ΜΕΝ φιλόϋλος ψυχὴ ταῖς ὕλαις ἐπιχάσκει,
Καὶ πάντα πραγματεύεται πρὸς τὸ τυχεῖν τοῦ πόθου.
Σὺ δὲ ψυχὴ βασίλισσα ϗ φιλολογωτάτη,
Ἀεὶ διψῶσα γνώσεως ϗ λόγου ϗ παιδείας,
Βίβλοις ἀεὶ προσέτηκας, ἐντρυφᾷς τοῖς λόγοις,
Καὶ γίνεταί σοι τῆς ζωῆς ἅπας ὁ χρόνος λόγος.
Ἐπεὶ γοῦν ἐπεπόθησας οἷα τροφίμη λόγου
Εὐσύνοπτόν σοι ϗ σαφῆ γραφὴν ἐκπονηθῆναι,
Τρανῶς ἀναδιδάσκουσαν τὰς ἀρχαιολογίας,
Καὶ τίνες ἐβασίλευσαν, ἐτῶν δὲ μέχρι πόσων,
Ἡμεῖς ἀναδεξόμεθα τὸ βάρος τοῦ καμάτου,
B
Κἂν δυσχερὲς, κἂν ἐπαχθὲς τὸ πρᾶγμα, κἂν ἐργῶδες.
Παραμυθοῦνται γὰρ ἡμῶν τοὺς ἐν τοῖς λόγοις μόχθης.
Αἱ μεγαλοδωρεῖαί σου ϗ τὸ φιλότιμόν σου·
Καὶ τὸν τοῦ κόπου καύσωνα ϗ τῆς ταλαιπωρίας
Αἱ δωρεαὶ δροσίζουσι κενούμεναι συχνάκις.
Καὶ ταῦτα μὲν ἐνταῦθά μοι ϗ μέχρι τούτων στήτω,
Μήπως κολακικώτερος δόξῃ τισὶν ὁ λόγος,
Καὶ τὸν σκοπὸν καταλιπὼν ἄλλην ἀκούσῃ τρέχειν.
Πολλῶν ἱστορησάντων δὲ ϗ χρονογραφησάντων,
C
Καὶ σπουδασάντων μὲν εἰπεῖν ὀρθῶς ϗ φιλαλήθως,
Ἀλλήλοις, ἀνομοίως δὲ ταῦτα συγγραψαμένων,
Ἡμεῖς προχειρισάμενοι τοὺς μάλιστα δοκοῦντας
Τῆς ἀκριβείας ἔχεσθαι, ϗ μᾶλλον ἀληθεύειν,
Τὸ κατὰ δύναμιν ἡμῶν ἀποπληρώσομέν σοι.

Ὁ τοῦ Θεοῦ παντέλειος ϗ παντοκτίστωρ Λόγος
Τὸν οὐρανὸν τὸν ἄναστρον παρήγαγεν ἀρχῆθεν

A UT cupidus rerum terrestrium animus, iis ipsis inhiat, & omnem lapidem movet, quo potiri suo desiderio possit, ita tu, Domina, regio animo prædita, & eruditæ doctrinæ studiosissima, semper aliquid cognoscere ac percipere gestiens, libris incumbis, ex scriptis eruditorum voluptatem percipis, totam denique vitam in disciplinis liberalibus conteris. Quando igitur ut alumna doctrinæ postulasti a me tuum in usum conscribi libellum perspicuum & intellectu facilem, qui clare tradat res priscis gestas sæculis, & qui ab initio potiti rerum fuerint, quo usque progressi, quibus nationibus, & B quamdiu Imperio præfuerint, exponat: sane onus illud in nos recipiemus, tametsi rem nos difficilem, gravem, & operosam moliri non nesciamus. Nam labores in perficienda commentatione nostros munificentia, & liberalitas tua recreat, & æstum lassitudinis ac ærumnæ munera tua crebro repetita veluti roris cujusdam respersione mitigant. Ac de his quidem dictum hactenus esto, ne forte comparata videatur ad adsentandum oratio, neve relicto scopo evagari alio perhibeatur. Quum autem complures litteris mandarint historias ac annales, & recte quidem vereque cuncta narrare conati fuerint, diversa tamen id via modoque præstite- C rint: nos eorum auctoritatem sequuti, qui accurato maxime studio usi, ad veritatem accedere proxime videbuntur, expectationi votoque tuo pro viribus satisfecimus.

Edit. Paris. pag. 1.

pag. 2.

Perfectus ille Dei Sermo, rerum opifex omnium, ab initio cælum sideribus carens, & immensa tamen venustate ra-

Cælum ἄναστρον.

dionem plane divinorum fulgens, una cum terra & luce condidit. Erat autem id temporis tellus omnis ornatus expers, & cerni non poterat, incumbentibus illi crassissimis tenebris. At ubi lux orta se passim videret, ac dies extitisset: quæ prius erant inadspectabilia, cerni cœperunt, & tristis illa caligo per radios lucidos expulsa fuit. Hoc modo primus dies effluxit.

Cælum secundum.

Hinc altero illucescente, cælum secundum in orbem globumque solerter redegit, quod universis terrenis rebus seu tectum quoddam obductum, opifex ipse firmamentum appellavit, diversum omnino a priore siderum experte globo. Tunc & fluxam aquarum naturam, & abyssos a se invicem separavit, ac partim quidem sursum ad sublimitatem mentis intelligentia nequaquam comprehensibilem subvexit, partim in terra reliquit; utrisque cælo, tamquam septo muroque solido, interjecto. Ita die secundo præterlapso, tertius effulsit: quo rursus opifex ille sapiens aliis condendis intentus erat. Nam, quia super universam terram omnis libera liberaque aqua diffusa superficiem ejus quasi restagnando tegebat: repente liquidam hanc naturam non aliter coegit, ac si quis lac coaguli vi constringens, caseum ex eo conficiat. In hunc modum ea ee detracta, quæ prius terræ quasi luminibus officiebat, superficies ejus atque forma conspecta fuit, una cum rupibus, montibus, & præruptis collibus. Inde totam illud aquarum corpus & compagem mare nuncupavit: siccam vero naturam, sive lapideam, sive glebosam, terram appellavit. Simul eximiam vim potestatemque suam declarans, tametsi nec dum solis splendor existeret, omnis generis herbam nihilominus e terra provenire jussit, partim solius voluptatis, & oculorum delectationis causa, partim ad animalium pastum, & terram incolentium utilitatem. Tunc primum terra suis est ornamentis condecorata splendidius, quam puella tenera primumque viro desponsa, quæ auro & unionibus intertexta veste fulget. Renidebant venustæ violæ diversorum colorum, nimirum aliæ purpureæ, aliæ subfulvæ: itidem aliæ rosæ purpureæ conspiciebantur, aliæ subalbi coloris. Nec nivea deerant lilia, nec anagallides, nec hyacinthus, nec narcissus, nec quidquam eorum omnium, primo quæ vere proveniunt. Spicas erat cernere quasi striatas, & onustas frumento: hedera serpebat, nigris prædita foliis, corymbos quatiens: omnia perpulchra, rorida, splendida erant, terramque temperatis odoribus fragrantem reddebant. Herba passim mollis ac viridis humi strata boum, equorum, animalium ceterorum usibus serviebat. Præter hujusmodi telluris ornatum, quasique vestem elegantissimam, aderat etiam plantarum copia, ramique arborum venustis onusti foliis atque fructibus. Erat videre pulchram cerasum, melicam pal-

Aquarum segregatio.

Edit. Paris. pag. 3.

A Ἀπλέτῳ κάλλει λάμποντα μαρμαρυγῶν θεΐων,
Καὶ γῆν τὴν παντοθρέπτειραν, καὶ σὺν αὐτῇ τὸ φάος.
Ἡ γῆ δ' ἀπερικόσμητος ἀόρατος ὑπῆρχε,
Καὶ σκότος ἐπεκάθητο βαθὺ τοῖς ταύτης νώτοις.
Τοῦ δὲ φωτὸς αὐγάσαντος, καὶ πανταχοῦ χυθέντος,
Καὶ λευκοπέπλου λαμπραυγοῦς ἡμέρας γενομένης,
Ὤφθη τὰ πρὶν ἀθέατα, καὶ ἀχλὺς ἡ στυγνότης
Ἐφυγαδεύθη τῷ πυρσῷ τῶν φωτοβολημάτων,
Ἐν τούτοις οὖν παρέδραμε τῶν ἡμερῶν ἡ πρώτη.
Τῆς δὲ βλεφάρη λάμψαντος ἡμέρας τῆς δευτέρας,
Τὸν οὐρανὸν τὸν δεύτερον ἐσφαίρωσε πανσόφως,
Ἐν τοῖς ἐν γῇ παντεχνῆ δημιουργήσας στέγην,
Ὠνόμασε στερέωμα Θεὸς ὁ καλλιτέχνης,
B Παρὰ τὴν πρώτην ἄναστρον ἑτέραν οὖσαν σφαῖραν.
Τότε καὶ τὴν παντόχυτον φύσιν τὴν ὑδατίαν,
Καὶ τὰς ἀβύσσους διελών, καὶ τοῦτο μὲν ἀέριον
Πρὸς ὕψος ἀνεννόητον ἄνω μετεωρίσας,
Τὸ δ' ἐπὶ γῆς ἀπολιπὼν ὥστε τούτων μέσον,
Τὸν οὐρανὸν ὥσπερ φραγμόν, ὥσπερ στερρὸν τειχίον.
Κόρη μὲν οὖν ἐπέμυσεν ἡμέρας τῆς δευτέρας.
Καὶ τρίτη πάλιν ηὔγαζε, καὶ πάλιν ὁ τεχνίτης
Ὁ παντοτέχνης ὁ σοφὸς ἄλλοις προσεῖχεν ἔργοις.
Ἐπεὶ γὰρ ἐξεκέχυτο κατὰ τῆς γῆς ἁπάσης,
Ὁπόσον ἦν ὑπ' οὐρανὸν ὕδωρ περιπολεῦον,
Καὶ πᾶν τὸ πρόσωπον αὐτῆς ἐκάλυπτε λιμνάζον,
Πᾶσαν τὴν χύσιν εἰς ταυτὸ συνήγαγεν ἀθρόως·
C Ὡς εἴ τις γάλακτος λευκὴν ἰκμάδα γλυκυχύμου
Ὀπῷ συμπήξει, καὶ τυρὸν κύκλον ἀποτορνεύσει.
Ἀπορραγέντος πελαγίου τοῦ πρὶν ἐπιπροσθοῦντος,
Ὤφθη τὸ πρόσωπον τῆς γῆς, ἡ μόρφωσις ἐφάνη,
Καὶ τῶν ὀρῶν, καὶ τῶν πετρῶν, καὶ λόφων βαθυκρήμνων,
Ἐντεῦθεν τὸ μὲν σύστημα σύμπαν καὶ τῶν ὑδάτων
Θάλασσαν κατωνόμασε. τῆς δὲ ξηρᾶς τὴν φύσιν,
Ὁπόση πεζοσίβαστος, ὅση λιπαροβῶλαξ,
Γῆν ὁ τεχνίτης κέκληκε Θεὸς ὁ παντουργέτης.
Τὴν δ' ὑπερφέρουσαν αὐτοῦ δύναμιν ἐμφανίζων,
Μήπω λαμψάσης τῆς αὐγῆς τοῦ γίγαντος ἡλίου,
Παντοδαπὴν ἐκέλευσε βοτάνην ἐκφυῆσαι.
Τὴν μὲν πρὸς μόνην ἡδονὴν καὶ τέρψιν τῶν βλεφάρων,
D Τὴν δὲ καὶ ζωοθρέμμονα, καὶ τοῖς ἐν γῇ χρησίμην.
Τότε τὸ πρῶτον στολισμοῖς ἡ γῆ κατηγλαΐσθη
Ὑπὲρ κορίσκην τρυφερὰν ἄρτι νυμφευομένην,
Χρυσοφόρον, στίλβουσαν πέπλοις κατημαργάροις.
Ἔλαμπεν ἴον εὔοσμον, ἀντέλαμπε τὸ ῥόδον.
Ἴων χροιὰ παντοδαπὴ πάντοθεν ὑπεγέλα,
Κυαναυγὴς, πορφύρεος, ὑπόκιρρος ἑτέρα.
Τινὰ μὲν περιπόρφυρα τῶν ῥόδων ἑωρᾶτο,
Τινὰ δ' ὑπελευκαίνετο, καὶ γλύκιον ἀντηύγει.
Ἦν κρίνον χιονόχροον, ἦσαν ἀναγαλλίδες.
Ὑάκινθος ἀνίμαινεν. ἦν καὶ ναρκίσσου κάλλος.
Καὶ πᾶν τὸ πρωτοφόρημα τοῦ ἔαρος χαρίτων.
Ἐπηγαυροῦντο στάχυες βαρούμενοι τῷ σίτῳ.
Ἕρπε κισσὸς μελάμφυλλος κορύμβους ἐπισείων.
Καλὰ τὰ πάντα, δροσερά, κάλλους αὐγὰς πληροῦντα,
Καὶ γῆν εὐωδιάζοντα συγκράτοις εὐοδμίαις
Ἔστρωτο πόα μαλακή, δροσίζουσα, βουθρέμμων,
Ἱπποφορβὸς, καὶ βουκολὶς, δροσώδης λειμωνία.
Τοσοῦτον στόλιον ἡ γῆ παντόχροον ἐφόρει.
Τοιοῦτον πέπλον εὐανθὲς εὔφαντον ηὐτύχει.
Ἦσαν καὶ φάλαγγες φυτῶν, ἀειθαλλῶν καὶ δένδρων

Καλλίφυλλοι καλλίκομοι κλῶνες ὀπωροφόροι.
Ἦν καὶ μαλέας εὐεξὴς ὄρπηξ ἀγλαοκάρπου,
Ἐλαῖαι πληθόωσαι, γλυκάζουσαι συκέαι,
Πίτυς λιπαροστέλεχος, ἐλάτη, δρῦς, πτελέα.
Προσέβαλλε τῆς πίτυος ἄνεμος τοῖς πετάλοις,
Καὶ γλύκιον ψιθύρισμα τοῖς φύλλοις ἐνεποίει.
Ἐκεῖ καὶ κέρασος καλὰ καὶ φοῖνιξ μελιτόεις.
Βοτρυομήτωρ ἄμπελος, ὄρχατοι κλημματίδων,
Καὶ βότρυς νεκταρόχυμος ἤρτητο τῶν κλημάτων.
Τὰ πάντα τελειόκαρπα, παντέλεια τὰ πάντα.
Οὐδὲν γὰρ ἀχαρίτωτον οὐδ' ἀτελὲς παρήχθη.
Ἐν τούτοις ἔδυ καὶ τὸ φῶς ἡμέρας τῆς τρίτης.
Ἔλαμπε δὲ τὸ πρόσωπον τῆς μετ' αὐτὴν ἡμέρας,
Καὶ πάλιν ἔργων κατάρχει, καὶ κέλευσις τοῦ Κτίστου
Τὸν οὐρανὸν εὐστέφανον τοῖς ἄστρασι γενέσθαι.
Τότε τῷ κάλλει οὐρανὸς τῶν ἄστρων διελευθέθη,
Ὡς πέπλος μαργαρόστρωτος, χρυσόπαστον ὡς φᾶρος.
Ὡς ὕφασμα κοσμούμενον ἐκ πυρραζόντων λίθων.
Τότε τὸ πρῶτον ἔφαυσεν ἡ κόρη τῆς ἡμέρας,
Ὁ μέγας γίγας ἥλιος, ὁ ζωοτρόφος λύχνος,
Πηγὴ φωτὸς ἀκένωτος, οἶκος πυρὸς ἀξύλου.
Τότε τὸ πρῶτον δαδουχεῖν ἀπάρξατο τὴν νύκτα.
Σελήνης ἡ γλαυκόφαντος καὶ φαεσφόρος σφαῖρα,
Ἀρτίκυκλος, ὁλοφαής, λιπαραυγής, τελεία.
Τότε τὸ πρῶτον οὐρανὸς ἀστέρας τοὺς μεγάλους
Καλλισφαιρώτους ἔβλεψεν ἐρίζοντας ἀλλήλοις,
Καὶ καλλωπίζοντας αὐτὸν ὡς ἄνθη τοὺς λειμῶνας.
Ὁ Κρόνος ἦν μελάντερος μολίβδινος τὴν χρόαν.
Ἔλαμπε Ζεὺς ὡς ἄργυρος. Ἄρης φλογώδης ὤπτο.
Ἔστιλβεν ἥλιος λαμπρὸς ὡς ὄβρυζον χρυσίον.
Ἀντηύγει δ' ὡς κασσίτερος σφαῖρα τῆς Ἀφροδίτης.
Ὡσεὶ χαλκὸς ἐρυθραυγὴς Ἑρμῆς ἐλαμπτηρύχει.
Διαφανὴς ὡς ὕαλος ηὔγαζεν ἡ σελήνη.
Οὕτως ὁ πέπλος οὐρανοῦ παντόχρους ἑωρᾶτο.
Ὁ Κρόνος ἐκυάνιζεν ὡς ὑακίνθου χρόα.
Ὡς κρίνον ἔλαμπεν ὁ Ζεύς, ἄρης καθάπερ ἴον.
Ὡς ῥόδον περιπόρφυρον ἥλιος ἦν χρυσίζων.
Ὡς λευκανθὴς ἀναγαλλίς, ἔστιλβεν ἑωσφόρος.
Ὡς ἄνθος ἐρυθρόβαπτον ἑρμῆς ἐφωτοβόλει.
Νάρκισσος καλλιπέταλος ἐφαίνετο σελήνη
Τοιαύτη τις ἀνθοχροία, τὸν οὐρανὸν ἐκόσμει.
Τοιαύτη τις ἐφίζανε τοῖς οὐρανοῦ προσώποις·
Ποικιλανθὴς χαρίεσσα καλλιλαμπὴς τερπνότης,
Καὶ κῆπον ἀστροφύτευτον τὸν οὐρανὸν ἐποίει.
Οὗ φυτοσκάφος ὁ Θεός. ὡς δὲ φυτὰ καὶ βλάσται,
Ὡς ἄνθη μυριόχροα τὰ τῶν ἀστέρων σέλα,
Τότε τὸ πρῶτον ἥλιος φαύσας, καὶ φωταυγήσας,
Φανείς τε κάλλος οὐρανοῦ, καὶ κόσμος τῆς ἡμέρας,
Ἐδούλευσε κελεύσματι τῷ τοῦ πεποιηκότος,
Καὶ μύσας συνετέλεσεν ἡμέραν τὴν τετάρτην.
Οὕτω μὲν οὖν τετέλεστο τὰ κατὰ τοὺς ἀστέρας.
Καὶ τέτακτο μὲν ἥλιος ἀστὴρ ἡμεροκράτωρ,
Τὸ δὲ σελήνης βλέφαρον ἐπύρσευσε τὴν νύκτα.
Ζῷον δ' οὐδὲν ἐν τοῖς τῆς γῆς ἐστρέφετο λαγόσιν.
Οὐχ ὑγροπόρον, οὐ πεζόν, ἀλλ' οὐδ' ἀεροπόρον.
Ἀλλ' ὁ παντέλειος Θεὸς τῇ τῶν ὑδάτων φύσει
Ἰσχὺν ἐνθεὶς ψυχώσεως καὶ δύναμιν γονίμην,
Ζῶσαν ψυχὴν ἐκέλευσεν ἐκεῖθεν ἐξερεύξαι,
Ὡς ἐκ γαστρὸς ἀρτιμελὲς ἔμβρυον ὠδινούσης,
Καὶ φορτουμένης τεκνοῖ τελειουμένου βρέφους.

Constant. Man.

A mam, fœcundam malum, florentes olivas, dulcescentes ficus, pinus pingues, abietes, quercus, ulmos. Ventus in ramos pineos delatus suavissimum quoddam murmur in foliis efficiebat. Erat cernere vitem racemorum matrem, & palmitum ordines. Uvæ succum nectareum continens palmitibus adhærebat. Omnia fructus maturos habebant, omnia perfecta erant. Non extabat quippiam expers gratiæ venustatisque suæ, non quidquam imperfectum. Secundum hæc diei tertii lux occidit, & quartus post eum exortus est. Itaque rursus opera jussaque sua Deus instituit, mandans ut cælum stellis,
B quasi corona quadam, cingeretur. Quapropter illud siderum pulchritudine fuit exornatum, instar pepli margaritis distincti, vestis auro intertextæ, panni lucidis gemmis decorati. Tunc primum illuxit ocellus ille diei, Sol magnus ille gigas, lucerna vitam nutriens, fons lucis inexhaustus, ignis materiei expertis domicilium. Tunc primum face quasi quadam cæruleus ille globus Lunæ integro lucens circulo, noctem collustrare cœpit. Tunc primum denique in cælo erat videre sidera magna, pulchris orbibus inclusa, secum invicem
C certantia, cælum ipsum sic exornantia, ut pratis flores ornamento sunt. Saturnus nigricabat, colore plumbeo: Jupiter sicut argentum splendebat: Mars flammeus conspiciebatur: Sol instar auri puri puti lucebat: Mercurius instar æris rubebat: Luna in morem glaciei pellucida suam & ipsa lucem emittebat. Ita diversi coloris peplo cælum obductum cernebatur. Saturnus cæruleus erat, qualis hyacinthi color est: Jupiter ut lilium splendebat: Mars ut viola: Sol aureus ut rosa purpurea: Lucifer ut albi floris: Mercurius ut tinctus rubedine flos: Luna ut pulchris conspicuus foliis
D narcissus. Ejusmodi quædam varietas cælum exornabat, & tam florida, tam elegans, tam splendida jucunditas in cæli spectaculo semet offerebat, efficiens hortum ex eo sideribus consitum, cujus ipsemet Deus auctor & cultor erat. Ipsæ siderum faces, plantas, germina, flores infiniti prope coloris referebant. Tunc primum Sol fulgens & lucem suam emittens, conspectusque tamquam ornamentum cæli, & diei pulchritudo, illius imperio serviit, a quo conditus fuerat, & oculo quasi clauso diem quartum absolvit. Sic igitur sidera perfecta fuerunt, ac Sol quidem ordinatus est
E velut Imperator diei, Luna vero tanquam noctis collustratrix. Necdum in amplis terræ spatiis animal quoddam versabatur quod vel aquam penetraret, vel pedes incederet, vel aera permearet. Enimvero perficiens ille cuncta Deus aquarum naturæ indita vi animante, ac facultate procreatrice jussit ut anima inde viva scateret, tamquam fœtus recens e parturiente,

Siderum creatio.

Edit. Paris. pag. 4.

Animalium ortus.

jamque partu infantis absoluti onerato ventre. Nam Dei mandatum veluti semen quoddam incidens, aquas admodum fœcundas reddebat. Hinc ortæ volucres aera libero volatu permeantes, quarum aliæ magnis sunt alis præditæ, & aduncis unguibus, quos armorum nactæ sunt loco: aliæ rostrum habent acutius novacula, quibus scilicet carnes pro cibis sunt destinatæ: quarum e genere sunt, Aquila volucrum Imperatrix, crudivori accipitres, aves cæteræ, quæcumque non coctis vescuntur. Hinc & aviculæ garrulæ, herbis victitantes, alis exiguis præditæ, vitæ brevis, varie cantillabant, in lustris garriebant, arbores perstrepebant, nimirum musicæ carduelis, alaudæ, spinni, sturni, aliæque volucres omnes, quæ agrorum herbas circumvolitant, & victum inde facilem conquirunt. Tunc etiam in terra bestiæ conspectæ sunt horribiles, leones hirsutas ac villosas cervices habentes, ursi, pardalides, tigrides, apri, bronci, elephas lato pectore, canes dentibus serratis

Edit. Paris. pag. 5.

instructi, veloces lepores: omnes denique tam volatiles, quam pedestres bestiæ, quæ vel in amnibus, vel mari, vel montibus degunt. Tot animalibus dum terras, & aquas, & aera complet Deus, eum inquam aera, quem vesti manibus haud elaboratæ consimilem suis ipsemet digitis opere subtili contexuit: jamque velut urbem quamdam munitam & amplam carnivoris ac herbivoris animalibus, & volucribus aperuisset: dies quintus cursum suum absolvit.

Paradisus a Deo conseritur.

Quum sextus autem appetiisset, hortum pulcherrimis arboribus insignem Deum condidit, non fodiendo, non terram colendo, non conserendo, sed verbo & sermone solo: cujus imperio quævis eo loco proveniebant arbores suaviter redolentes, umbriferæ, virescentes. Quisnam obsecro venustatem Edenis possit oculis subjicere? Istic arborum fructiferarum ordines erant, heic plantarum fragrantium non exigua copia: rursum ab alia parte cælum æquantes arbores voluptatis causa conditæ florebant, platanus irrigua, sublimis abies, excelsæ pinus, cupressi, ulmi, rami arborum mutuo se contingebant, & folia sese velut amabili complexu excipere videbantur. Etiam fructus dulcissimi proveniebant, Sole in arbores incidente; ac sensim per rimas foliorum penetrante. Fulgebant passim rosæ cum liliis, & quidem eo tempore spinis rosæ tam purpureæ, quam albæ radiantis sideris instar e terra germinantes carebant. Heic terræ superficies viridi gramine ornata erat, illic herbæ non purpureæ tantum, sed variorum quoque colorum conspiciebantur. Undiquaque lenis ille Favonius adflabat, & aera florum fragrantia complebat. Inter hæc omnia vitæ lignum germinabat, ornatum singula-

A Ὡς σπέρμα γὰρ ἡ τοῦ Θεοῦ κέλευσις ἐμπεσοῦσα,
Τὰς ὑγροχεουμένας ῥοὰς ἐποίει πολυγόνους.
Ἐντεῦθεν ταινυπτέρυγες ὄρνεις ἀεροβάται
Εἶχον ἐλεύθερον πτερὸν εἰς πετασμοὺς συντόνους,
Καὶ κύφας ἠλαφρίζοντο πρὸς λεπτυσμοὺς ἀέρος
Περιρροιζοῦντες τὰς αὐτοῦ χύσεις τὰς λεπτοχύτους.
Αἱ μὲν μεγαλοπτέρυγες, μεγαλογαυλοχεῖλαι,
Καμψώνυχες, ὡς βέλεμνα τοὺς ὄνυχας αὐχοῦντες.
Τὰ μὲν τὸ ῥάμφος ἔχοντες ὑπὲρ τὰς μαχαιρίδας,
Οἷς ἔμελλε βρωματισμὸς τὰ κρέα χρηματίζειν,
Καὶ σιτάτροφα γενέσθαι τὰ τῆς σαρκοβορίας.
Ὀρνεοκράτωρ ἀετὸς, ἵρακες ὠμοφάγοι,
Καὶ πάντες οἷς οὐ χρήσιμον τὸ πῦρ σαρκοφαγοῦσι.
B Ἐντεῦθεν δὲ στρουθάρια λάλα, βοτανοφάγα,
Μικρόπτερα, βραχύβια, ποικίλως ἐλαλάγουν
Καὶ λόχμαις ἐτιτύβιζον, καὶ δένδρα περιήχουν,
Ἀκανθυλλίδες μουσουργοὶ, κόρυδοι, σποῖνοι, ψᾶρες.
Καὶ πᾶν πτερὸν τὰς τῶν ἀγρῶν βοτάνας περιΐπτον,
Κἀκεῖθεν ἀπραγματεύτον ὄψον ἀθρόον συλλέγον.
Λέοντες λασιαύχενες, ἄρκτοι, παρδάλεις, τίγρεις.
Τότε καὶ θῆρες ἐπὶ γῆς ὤφθησαν φρικαλέοι,
Καὶ κάπροι χαυλιόδοντες, εὐρύστερνος ἐλέφας,
Καὶ κύνες καρχαρόδοντες, πτωκόποδες, λαγῖναι.
Καὶ πᾶν πτηνὸν, καὶ πᾶν πεζὸν, ὅσον ἐν ὑγροβίοις,
Ὅσον θαλάττῃ σύμφυλον, ὅσον ὀρεσινόμον.
Τοσοῦν δὲ ζώων τὴν ὑγρὰν πληρώσας καὶ τὴν χέρσον,
C Ὁ πάνσοφος ὀροφωτὴς τῆς παγκοσμίου στέγης,
Ναὶ μὴν τὸν ἀχειρέλαστον χιτῶνα, τὸν ἀέρα,
Ὃν θείων ἐμηρύσατο δακτύλων λεπτουργίᾳ,
Ὡς πόλιν ὀχυρόπυργον πλατεῖαν ἐφαπλώσας
Τοῖς σαρκοβόροις πετεινοῖς, καὶ τοῖς βοτανοφάγοις,
Ἡμέρας συνεπλήρωσε τὸ δρόμημα τῆς πέμπτης.
Ἕκτη δὲ πάλιν ηὔγαζεν ἡμέρα, ῥοδόχρους,
Καὶ κήπευμα καλλίδενδρον Θεὸς ἐφυτοκόμει,
Οὐ σκαφετείαις ἐν χερσὶν, οὐδὲ γαιομαχούσαις,
Οὐδὲ παλάμαις φυτουργοῖς, ἀλλὰ τῷ λόγῳ μόνῳ.
Καὶ δένδρον πᾶν ἀνέτελλε καλλίβλαστον ἐκεῖσε,
Εὔοσμον, εὐσκιόφυλλον, εὐπέταλον, ἡδύπνουν.
Τίς δ' ἂν τὸ κάλλος τῆς Ἐδὲμ ὑπ' ὄψιν παραστήσῃ;
Ἐκεῖθεν ὄρχατοι φυτῶν ἦσαν ὀπωροφόρων.
D Ἐνταῦθα φάλαγξ εὐωδῶν δενδράδων ἀειβλάστων.
Ἐκεῖσε νεκταρόχυμος ἀνέτελλεν ὀπώρα.
Ὧδε πρὸς τέρψιν ἔθαλλον οὐρανομήκη δένδρα.
Πλάτανος ὑδατότροφος, ἀκρότομος ἐλάτη,
Ὑπερηρμέναι πίτυες, κυπάρισσοι, πτελέαι.
Τὰ πέταλα συνέπιπτον ἀλλήλοις τῶν δενδρέων,
Οἱ κλῶνες προσεπέλαζον, συνήπτον οἱ πτόρθοι.
Ἐῴκεισαν αὐτόχρημα τῶν δένδρων αἱ φυλλάδες
Ἀλλήλας ἀγκαλίζεσθαι περιπλοκαῖς φιλτέραις.
Ἥλιος ἐπεμάρμαιρε, καὶ τοῖς φυτοῖς ἐμπίπτων
Διέρρει κάτωθεν αὐτῶν ἠρέμα καὶ σποράδην,
E Εἰς ὅσον τὸ συνηρεφὲς ἐνέδωκε τῶν φύλλων.
Ἔλαμπον ῥόδων κάλυκες, κρίνων ἀντίπογοι χρόα.
Ἄκεντρα δ' ἦν ἀνάκανθα τὰ ῥόδα τηνικαῦτα.
Ὁπόσον περιπόρφυρον καὶ λευκαυγὲς ἐν ῥόδοις,
Ὡς ἄστρον ἀκτινοβολοῦν ἀνέτελλε χαμόθεν.
Ὧδε τῆς γῆς τὸ πρόσωπον ἐφαίδρυνε ταῖς πόαις,
Ἐκεῖθεν ἐκυάνιζεν, ἀλλόθεν ὑπεγέλα
Ταῖς δροσοσταγέσι τῶν ἀνθῶν παντοδαποῖς εὐχροίαις,
Ζέφυρος ἁπαλόπνοος ἐπέπνει πανταχόθεν,

Καὶ τὸ ἀνθέων τῆς ὀσμῆς ἐπλήρου τὸν ἀέρα.
Ἐν μέσῳ τόποις τῆς ζωῆς τὸ δένδρον βεβλαστήκει,
Ταῖς χάρισι κατάκομον, καλλίφυλλον, ὡραῖον.
Ὑδάτων τομήτωρ δὲ πηγὴ κάτωθεν ἀνεῤῥάγη,
Καὶ τὸ καλλίδενδρον Ἐδὲμ ἐπότιζε χωρίον,
Καὶ τῶν φυτῶν ἐκάπτευε τὰς ῥίζας ϗ τοὺς πρέμνους,
Καὶ τῶν ἀνθῶν τοὺς ἁπαλοὺς ἐμόσχευεν ὄρχους.
Ἐκεῖθεν δὲ πρὸς τέσσαρας ἀρχὰς διαιρουμένη
Γίνεται μήτηρ ποταμῶν τῶν μεγαλοχευμόνων.
Οἱ ποταμοὶ δὲ τῇ φωνῇ ϗ γλώσσῃ τῇ τῶν σύρων
Φεισὼν καλοῦνται, ϗ γεὼν, φαρὰδ δ' ἐν τούτοις τρίτος,
Τέταρτος δ' ἐστὶν ἐδδεκέλ. κατὰ δ' ἑλλάδα γλῶσσαν.
Γάγγης, ϗ νεῖλος ὁ πολὺς, εὐφράτης δὲ, ϗ τίγρης.
Καὶ γάγγης μὲν περιπολεῖ γῆς εὐιλὰτ τοὺς ὅρους.
Ἐκεῖ χρυσὸς εὑρίσκεται, ϗ λίθος ὁ πρασίζων.
Ὁ Νεῖλος δ' ὁ λευκόρειθρος κυκλοῖ τὴν Αἰθιόπων,
Καὶ τὰς λιπαροβώλακας ἀρούρας Αἰγυπτίων
Εὐτρόφοις ἄρδει ῥεύμασι, ϗ τίθησιν εὐκάρπους.
Ὁ τίγρις δὲ φερόμενος ὡς βέλος μετὰ ῥοίζου,
Καὶ καχλασμοὺς ἀποτελῶν, ϗ ῥόθους βαρυγδούπους,
Τῶν χινισμάτων ἔναντι γῆς Ἀσσυρίων τρέχει.
Τοιόνδε σκήνωμα τερπνὸν φυτεύσας ϗ δενδρώσας,
Ἔπλασε ϗ τὸν ἄνθρωπον παντουργοῖς παλάμαις
Ἐκ χωματίνου ϗ λυγροῦ ϗ πηλοφύρτου βάρους,
Πνοὴν δ' ἐνθέμενος ζωῆς τῷ γεηρῷ σαρκίῳ,
Καὶ τέλειον τὸν ἄνθρωπον ἔμπνουν δημιουργήσας,
Καὶ σύνθετον ἀπὸ ψυχῆς ϗ σώματος ποιήσας,
Καὶ γνώμην χαρισάμενος ἐθελορμήτου γνώμης,
Καὶ καθ' ὁμοίωσιν αὐτοῦ πλάσας ϗ κατ' εἰκόνα,
Ἐγκατοικίζει τὸν Ἐδὲμ τῷ καλλιφύτῳ χώρῳ,
Ὡς ἐν θαλάμῳ μάργαρον, ὡς ἄλλον ἐν κόσμῳ κόσμον,
Μικρὸν μὲν τὸ φαινόμενον, ὡς ἐν μεγέθους ὄγκῳ,
Τῇ δέ γε τιμιότητι κρείττω πολλῷ τοῦ κόσμου,
Τοῦτον Ἀδὰμ ὡς ἐκ πηλοῦ χώματος πεπλασμένον
Ὁ τῆς πηλίνης κεραμεὺς ὠνόμασεν οὐσίας.
Καὶ θέμενος τοῦ τῆς Ἐδὲμ κάλλους πρωτοπολίτην,
Ἐκ πάντων ὀπωροφαγεῖν ἐκέλευσε τῶν δένδρων,
Τῷ δὲ φυτῷ τῆς γνώσεως μὴ χεῖρας ἐπιβάλλειν.
Τότε ϗ πᾶν χειρόηθες, ϗ πᾶν ἡμερονόμον,
Καὶ πᾶν ἐκτοπιζόμενον εἰς λόχμας πολυξύλους
Ἤγαγε ζῶον πρὸς Ἀδὰμ πεζὸν, αἰθεροπόρον,
Ὡς χρεὼν κλήσεις παρ' αὐτοῦ ταῖς φύσεσι προσφόρους.
Ἤγετο λέων δαφοινὸς, χαιτήεις, ταυρολέτωρ,
Ἄρκτοι βλοσυροβλέφαροι, πανστικτοὶ παρδάλεις,
Ἔλαφος ποικιλόδερμος δασύκερκος, καλώπηξ,
Ἐλέφας εὐρυμέτωπος, τὴν προνομαίαν σείων,
Δασύπους κολοβόκερκος κερατοπλήκτωρ ταῦρος,
Ἤγετο πέρδιξ ἐρυθρὸς τοὺς πόδας ϗ τὸ ῥάμφος,
Οἱ ψᾶρες οἱ μελάμπτεροι τὸ πτίλον ἐπισείοντες,
Καὶ χαλαζώματα τινὰ λευκότητος ἐμφέρον.
Τὸ κάλλος ἐπεδείκνυτο ταὼς ὁ χρυσοπτέρυξ.
Ἔλαμπε βάμμασι πολλοῖς, ἐχρύσιζε τὸ πτίλον,
Ἔστιλβεν ἁλουργόχροον ἐν τῷ ταῶνι χρῶμα,
Ἐπήνθει μέσον ϗ χρυσὸς ὡς ὀφθαλμὸς μαρμαίρων,
Καὶ κῆπον πτεροφύτευτον εἰργάζετο τὸ ζῶον.
Ἐκύκλου πάντα τὸν Ἀδὰμ, ὥσπερ δεσπότην δοῦλοι,
Ἐθώπευον, ὑπέτρεχον, ἔσαινον τὸν γενάρχην.
Ὁ δὲ κατέψα ταῖς χερσὶ τὰ δύσμαχα θηρία,
Ὡς ἀρτιτόκους νεαροὺς ἄρνας γαλακτοφάγους,
Καὶ τοὺς ἐκ τούτων οὐδαμῶς ὑπέτρεμε κινδύνους,

A lari gratia, pulchris foliis & fructibus. Ac fons aquam emittens e terra profluebat, arboreumque locum Edenis irrigabat, plantarum radices ac stipites aqua sua potans, itemque florum teneros ordines fovens.

Postea quatuor in principia divisus, fit amplissimorum fluminum parens. Ea vero flumina lingua Syrorum vocantur Phison, & Geon, & Phorad, & Eddekel: Græcorum autem lingua Ganges, Nilus, Euphrates, Tigris. Et Ganges quidem ambit terræ Evilatæ fines, ubi reperitur aurum, & viridi colore lapis. Aurum ipsum nativum est, splendidum, rutilans. Nilus autem albidus Æthiopum terram

Origo quatuor fluminum.

Edit. Paris. pag. 6.

B cingit, & pingues Ægyptiorum agros fœcundis aquis irrigat, redditque fructiferos. Tigris tamquam telum quoddam cum strepitu ruens, efficiensque sonos ac gyros horrisonos, e regione finium terræ Assyriorum currit.

Tum jucundum tabernaculum quam construxisset, ac arboribus ornasset, finxit & hominem manibus omnia perficientibus, de pulvisculo misero, & ex luto commisto pondere. Quumque terrenæ illi carunculæ vitæ spiritum indidisset, perfectumque hominem, & spiraculo præditum condidisset, ex animo & corpore compositum, donatum voluntate spontanea, suam ad similitudinem imaginemque formatum: incolam eum facit Edenis,

Hominis creatio.

C loci pulchris arboribus consiti, quasi collocans marinor in thalamo, & alium in mundo mundum: parvum quidem illum, quod magnitudinem attinebat, sed pretio longe mundo ipso præstantiorem. Hunc ex rubro pulvere formatum, Adamum appellavit figulus ille naturæ luteæ. Quumque collocasset eum in pulchro Edene primum civem, jussit ut fructibus omnium arborum vesceretur; saltem arbori cognitionis manus non admoveret. Tunc & mansuetum quodlibet animal, quamlibet item belluam, quæ evagatur in silvosa latibula, deduxit ad Adamum, quidquid pedes incedit, & in cælo volat: ut acciperent appellationes ab ipso, naturis consentaneas. Adducebatur cruentus, jubatus, tauri necator leo: ursi torvum

Animalibus appellationes inditæ.

D tuentes: pardi maculosi: cervus pelle varia: caudata vulpecula: elephas fronte lata, proboscidem quatiens: lepus mutilata cauda: cornibus feriens taurus. Adducebatur perdix, habens & pedes & rostrum rubrum: cum sturnis, alas habentibus nigras, qui pennas quatiebant, & albas notas instar grandinis ferebant. Pulchritudinem suam ostentabat pavo, alas habens aureas: lucebat coloribus multis, & aurum in plumis referebat. Fulgebatque in eodem & purpureus color, auro interspersо, splendentis instar oculi. Cingebant Adamum omnia,

E sicut mancipia dominum: adulabantur, accurabant, nostri generis auctori blandiebantur. Ille vero demulcebat manibus inexpugnabiles bestias, tamquam recens editos agnos, qui lacte vescuntur: neque quidquam ab ipsis periculi formidabat. Nam procax, mala, &

Innocentia tuta.

audax vitiositas nondum in ipsius corde locum habebat. Sic nihil est, quod in animum adfectionum expertem ejus habeat: non ignis, non fera, non flumen impetuosum. Si rex eris adfectionum animi, peccatique dominus, super basiliscos & truculentas feras incedes, leonem humiliabis, mansuefacies tigrim. Secundum hæc, Adamus somno acerbissimo sopitus est: somno, qui fuit initium eversionis, & omnia perdentis invidiæ. Costam ejus dormientis attigit ipse conditor: accepit hanc: formavit inde mulierem. Itaque de pulvere conditus Adamus, homo ille Princeps, Evæ matris primæ pater, respectu costæ factus est. Vivebant ambo in deliciarum prædio, ut infœcundi, qui rerum crassarum studio nullo tangerentur: quique corporis nullo pondere gravati essent. Utrisque vero legem præscripsit Deus.

Edit Paris. pag. 7.

Evæ formatio.

O terra (inquit) editi, & hujus Edenis primi cives: hæc omnia vestræ utilitatis causa producta sunt. Vestræ fruitionis gratia fructus arbores ferunt. Itaque satiamini omnibus, ex omnibus delicias quærite. Saltem perniciosum hoc cognitionis lignum, solum inquam hoc fugite: ne illud mihi attigeritis. Ejus contactus interitum, & gustus fel merum adferet. Iccirco si de hoc gustaveritis, ruetis ingentem ruinam. Idem si vitaveritis, stimulum mortis effugietis: & amplitudinem vitæ non finiendæ lucrabimini. Fert enim fructum amarum, & mortem ipsam. Eveniebant hæc ita: reverebantur hanc orationem auctores nostri generis: arborem illam, velut infestissimam, ex animo oderant.

Invidia Diaboli & fraudes.

Verum invidebat Satanas: fremebat dentibus: instar apri fumantis & efferati excandescebat: videre non poterat, ut angelorum more viverent. Itaque sceleratæ machinationis suæ instrumentum, serpentem fraudulentum & tortuosum invenit. Adulatur primæ hominum matri: fructum demonstrat adspectu jucundum: gustatu suavem, nectareum. Intuetur fructum illa, qui maturus erat: gratus adspectui: bonus ad vescendum. Arridebat is oculis: cor demulcebat: videbatur dulcedinem quamdam cordi gratam stillare. Ostendit & Satanas ei poculum fraudis, atque illud dulci adsentationis melle imunxit. Serpebat ille draco ingeniosus, sibilabat molliter. Si de hoc, ait, ligno pulchrum habente fructum gustaveritis, si saltem fructum ejus ori admoveritis: orbes oculorum vestrorum aperientur, eritisque Dii, & cuncta cognoscetis. Audit hæc mulier, animum adsentationi advertit: victa est per dulcitudinem: victa propter elegantiam. Transgressa est interdictum, edit de ligno: sumpsit ex eo: gustavit: conjugi dedit. Ambo de fructu comederunt, ejusque participes facti sunt. Sed mox ipsos malum comitabatur: aperti sunt eis oculi: viderunt turpitudinem: nuditatem, dedecusque suum agnoverunt. Hinc subibant umbrosas latebras, currebant sub densas ac frequentes arbores, obligacula de crassis foliis consuebant; sub arborem confugiebant; & sub tegmen. Optabant ut terra ipsos ore lato de-

pag. 8.

A Ἡ γὰρ σοβὰς καὶ πονηρὰ καὶ δημιουργὸς κακίας
Οὐδέπω κατεχόρευσε καρδίας τῆς ἐκείνου.
Οὕτως οὐδὲν τῆς ἀπαθοῦς ψυχῆς κατακαυχᾶται
Οὐ θὴρ, οὐ πῦρ, οὐ ποταμοῦ μεγαλοδούπου θράσος.
Ἂν βασιλεύῃς τῶν παθῶν, ὢν ἁμαρτίας ἄρχῃς,
Καὶ βασιλίσκων καὶ δεινῶν σκορπίων ἐπιβήσῃ.
Καὶ ταπεινώσῃς λέοντα, καὶ τίγριν ἡμερώσῃς.
Ἐν τούτοις ὕπνωσεν Ἀδάμ· ἀλλὰ πικρίας ὕπνον,
Ὕπνον ἀρχὴν ἀποστροφῆς καὶ πανωλέθρου φθόρου.
Ἥψατο τούτου τῆς πλευρᾶς καθεύδοντος ὁ κτίστης,
Ἔλαβε ταύτην, ἔπλασεν ἐντεῦθεν τὴν γυναῖκα.
Ἀδὰμ δ' ὁ χωματόπλαστος, ὁ πρῶτος ἐν ἀνθρώποις,
Εὔας τῆς παντομήτορος γέγονε πλευροπάτωρ.
B Ἔνδοθεν οὖν τοῦ τῆς τρυφῆς χώρου διῆζον ἄμφω,
Ὡς ἄσαρκοι, μὴ φέροντες φροντίδας φιλοΰλους.
Ὡς μηδὲ περικείμενοι σώματος ὅλως βάρος.
Ἀμφοῖν δὲ τύπον ὁ Θεὸς πάλιν ἐνομοθέτει.

Ὦ γηγενεῖς καὶ τῆς Ἐδὲμ ταύτης πρωτοπολῖται,
Ἅπαντα ταῦτα τῆς ὑμῶν χάριν παρῆκται χρείας,
Πρὸς τὴν ὑμῶν ἀπόλαυσιν πάντα δενδροκομεῖται.
Ἁπάντων οὖν κορέννυσθε, πάντων κατατρυφᾶτε.
Τοῦτο δὲ μόνον βλαβερὸν τῆς γνώσεως τὸ ξύλον.
Τοῦτο καὶ μόνον φεύγετε, τούτου μὴ ψαύητέ μοι.
Ἡ ψαῦσις φέρει τὴν φθορὰν, καὶ τὴν χολὴν ἡ γεῦσις.
Ἂν τούτου μόνου γεύσησθε, πτῶμα πεσεῖσθε μέγα.
Πικρὰν γὰρ ὀπωροδοτεῖ, καὶ θάνατον ἐκφύει.
C Ἂν τοῦτο μοι φυλάξησθε φεύξησθε κέντρον πότμου,
Καὶ πλατυσμὸν κερδήσησθε ζωῆς ἀκαταλύτου.
Ἦν ταῦτα, καὶ προσέβλεπον τὸν λόγον οἱ γενάρχαι,
Τὴν ἀπειλὴν ὑπέτρεμον, ὑπέφριττον τὸ ῥῆμα,
Καὶ τὸ φυτὸν ὡς ἔχθιστον ἀπὸ ψυχῆς ἐστύγουν.

Ἀλλ' ὁ Σατὰν ἐβάσκαινεν, ἔβρυχε τοὺς ὀδόντας,
Ὡς ἀφρηστὴς ἐθύμαινεν ὡς ἀγριώδης κάπρος.
Βλέπειν αὐτοὺς οὐκ ἔφερε βιοῦντας ὡς ἀγγέλους.
Καὶ τοίνυν ὄργανον αὐτοῦ τῆς κακομηχανίας
Τὸν ὄφιν τὸν δολόμητιν καὶ σκολιὸν εὑρίσκει.
Θωπεύει τὴν προμήτορα, δείκνυσι τὴν ὀπώραν.
Εἶδεν ἐκείνη τὸν καρπὸν, ἦν ὁ καρπὸς ὡραῖος.
Χαρίεις ἦν εἰς ὅρασιν, καὶ κάλλιστος εἰς γεῦσιν.
Ἐπήδυνε τὴν ὅρασιν, ἔθελγε τὴν καρδίαν.
D Ἐῴκει θελξικάρδιον γλυκυθυμίαν στάζειν.
Ἔδειξε τοῦτον ὁ Σατὰν, καὶ τὸν τοῦ δόλου σκύφον,
Ἐπέχεε γλυκάζοντι μέλιτι κολακείας.
Ἠρπύζε δράκων ὁ δεινὸς ἐσύριζεν ὑπούλως.
Ἂν ταύτης γεύσησθέ φασι τοῦ καλλικάρπου ξύλου,
Ἂν μόνον προσερείσητε στόματι τὴν ὀπώραν,
Κύκλοι διανοιγήσονται βλεφάρων ὑμετέρων,
Καὶ χρηματίσετε θεοὶ, καὶ γνώσεσθε τὰ πάντα.
Ἤκουσε τούτων ἡ γυνὴ, προσέσχε τῇ θωπείᾳ,
Ἡττήθη τοῦ γλυκάζοντος, ἡττήθη τῶν χαρίτων.
Καὶ τοῦ καρποῦ τὸ πρόσωπον ἀγλαΐζον τῷ κάλλει
Ἔλαβεν, ἀπεγεύσατο, δέδωκε τῷ συνεύνῳ.
Ἔφαγον ἄμφω τοῦ καρποῦ, μετέχουν τῆς ὀπώρας,
E Παρήκουσαν τῆς ἐντολῆς, ἔφαγον ἐκ τοῦ ξύλου,
Καὶ παρὰ πόδας τὸ κακὸν αὐτοῖς ἐπηκολούθει.
Ἠνοίγησαν τὰ βλέφαρα, κατεῖδον τὴν αἰσχύνην,
Ἐπέγνων τὴν γυμνότητα καὶ τὴν ἀσχημοσύνην.
Ἐντεῦθεν ὑπεδύοντο τὰς βαθυσκίους λόχμας,
Ἐπέτρεχον τὰ λάσια καὶ τὰ πυκνὰ τῶν δένδρων,
Ἔρραψαν περιζώματα φύλλων ἐκ παχυφύλλων,

Ὑπὸ φυτὸν κατέφυγε, ἔδραμον ὑπὸ σκέπην,
Χανεῖν αὐτοῖς ἐπηύχοντο τὴν γῆν πλατὺ τὸ στόμα.
Ἐπέγνω ταῦθ' ὁ φυτουργὸς τῶν ἀκηπεύτων δένδρων.
Ἐπέστη δραπετεύουσι τοῖς ἀρχηγοῖς τοῦ γένους,
Ὠνείδισε τὴν ἄγνοιαν, ἐκάκισε τὴν πλάνην,
Καί τι μακρὰ λογολεσχεῖν; ἀπήλασεν ἐκεῖθεν.
Ἐκόλασεν ἐργώδεσι βαρείαις ἐργασίαις.
Τὴν γῆν τὴν ζωοθρέπτειραν ἠπείλησεν ἐκφύειν
Ἀκάνθας κνίζουσας αὐτοὺς τριβόλοις ὀξυκέντροις,
Ὠδῖνας ἐπηράσατο δεινὰς μογοστόκους
Εὔᾳ τῇ πρωτομήτορι τῇ πρωτοπαθησάσῃ.
Καὶ πένης ὁ ταλάντατος καὶ δύσποτμος γενάρχης,
Ἀπελαθεὶς ἅμα δυσκλεῶς ἐκεῖθεν δυστυχήσας,
Κατῴκησεν ἀπέναντι τοῦ τῆς τρυφῆς χωρίου,
Καὶ δερματίνης ἐνδυθεὶς σαρκὸς ἀντιτυπίαν.
Καὶ γνοὺς τὴν Εὔαν ἐμπαθῶς Ἄβελ γεννᾷ καὶ Κάϊν.
Καὶ Κάϊν μὲν αὐλακισμοῖς προσεῖχε πεδιάδων,
Καὶ τὰς ἀρούρας ἔσπευδε ποιεῖν ταυροπολεύτας.
Ὁ δ' Ἄβελ ὁ νεώτερος ποιμαντικὴν μετήει.
Προσῆξεν οὖν ἑκάτερος τὰς ἀπαρχὰς τῶν πόνων.
Καὶ τοῦ μὲν Ἄβελ ὁ Θεὸς προσήκατο τὰ δῶρα,
Ὡς προσενέγκαντος ὀρθῶς καὶ τεθεραπευκότος.
Τοῖς δὲ δωροφορήμασι τοῦ Κάϊν οὐ προσεῖχε·
Τὸ πρόσωπον συνέπεσεν ἐντεῦθεν τὸ τοῦ Κάϊν.
Τὸν Ἄβελ ὑπεβλέπετο βλεφάροις μισαδέλφοις.
Καὶ τῷ μηδὲν πικράναντι μηδὲ λελυπηκότι
Ἐπενεγκεῖν ἐσκέπτετο παλάμας φονευτρίας.
Τὴν γὰρ τοῦ φθόνου κάμινον βρέμουσαν εἶχεν ἔνδον.
Τοῦτο καὶ δὴ τετόλμηκε, φεῦ ἀπανθρώπου γνώμης!
Καὶ τοὺς θεσμοὺς οὐκ αἰδεσθεὶς, οὓς αἰδοῦνται καὶ θῆρες,
Τὸν ἀδελφὸν παρέπεμψε ταῖς τοῦ θανάτου γνάθοις.
Ὀργίλον εἶδεν ὁ Θεὸς εἰς τὸν ἀδελφοκτόνον.
Ἀραῖς ὑπέβαλεν αὐτὸν ταῖς παλαμναιοτάταις.
Ἐντεῦθεν Κάϊν ἐλαθεὶς τῆς πρώτης παροικίας,
Καὶ γῆν πολλὴν ἐπιδραμὼν ἔπηξε τὰς αὐλαίας,
Ἔνθα καλὸν τοῖς ὀφθαλμοῖς ἐκείνου κατεφάνη.
Καὶ πρῶτος ἐπινόησε πόλεις ὀχυροπύργους.
Νηχύτου γενομένου δὲ τοῦ γένους τῶν ἀνθρώπων,
Ὁδίταις ἐπετίθετο, λῃστείαις ἐπεχείρει,
Ἐσύλευε, διήρπαζεν, ἔχραινε χεῖρας φόνοις.

Ὡς δ' εἶχον ἀπαράκλητον τὸ πένθος οἱ γενάρχαι,
Ἐκ παλαμῶν φονουργῶν Ἄβελ ἀπολωλότος,
Τὸν Σὴθ αὐτοῖς τὸν δίκαιον Θεὸς ἀντιδωρεῖται,
Ὃς ἔθηκεν ὀνόματα τοῖς οὐρανίοις ἄστροις.
Ἐντεῦθεν ὡς βαθύρριζον δένδρον ἡ θνητὴ φύσις
Εἰς πληθυσμὸν καὶ πλατυσμὸν ἐληλακυῖα πλείω,
Εἰς πᾶν τὸ πρόσωπον τῆς γῆς ἦν κατεσπαρμένη,
Καὶ πάντα περιτρέχουσα πᾶσαν ἐπλήρου χθόνα.
Ἐκκυλισθεῖσα δὲ λοιπὸν εἰς παρανόμους πράξεις,
Εἰς πᾶν ἐφέρετο κακὸν ὡς ἵππος εἰς πεδίον,
Ὡς εἰς τὸ κάταντες τροχὸς, κατακρανὴς ὡς ὕδωρ,
Ἕως εἰς βόθρον ἀσεβοῦς πλάνης κατερραγεῖσα
Θεοποιεῖν κατῆρξατο, καὶ σέβειν τὰ στοιχεῖα,
Καὶ τὴν τιμὴν ἀντὶ Θεοῦ τοῖς κτίσμασι προσφέρειν.

Ἦν δέ τις Νῶε δίκαιος ἐν τοῖς τοῦ Σὴθ ἐγγόνοις,
Ἔννατος ἐκ τοῦ σπέρματος Ἀδὰμ τοῦ πρωτοπλάστου.
Ὃς μετιὼν τῆς ἀρετῆς τὴν ἐννομοπραγίαν,
Καὶ τὴν κακίαν ἐκ ψυχῆς ἀποστυγῶν καὶ φεύγων,
Τοὺς φαυλουργοὺς καὶ δυσσεβεῖς ἔσπευδε σωφρονίζειν,
Ἐπεὶ δ' οὐκ ἔπειθεν αὐτοὺς τῶν φαύλων ἀποσχέσθαι,

A hisceret, ac prius eos vivos reciperet, quam morerentur. Animadvertit hoc consitor ille pulchrarum arborum: accessit ad fugientes nostri generis auctores: exprobravit dementiam: errorem est insectatus. Quid multis verbis opus est? abegit illos inde, mulctavitque laboriosis ac gravibus operis, minatus terram, animalium altricem, producturam spinas pungentes, ac tribulos stimulis acutis præditos. Parturigines imprecatus est graves ac difficiles Evæ matri primæ, quæ illas princeps est experta: Quamobrem calamitosissimus & miser ille generis auctor, quum adverso casu illinc expulsus esset: habitavit e regione fundi deliciarum, ac pellicea B veste indutus, quæ figura carnis erat. Evæque cognita, non sine vitiositate Abelum Cainumque genuit. Cainus agrorum culturæ intentus erat, & terram magno studio boum opera invertebat: Abelus autem junior pastoriciam exercebat. Itaque singuli Deo laborum primitias offerebant: qui Abeli quidem acceptabat munera veluti qui recte illa obtulisset, ac debito cultu: verum iis, quæ Cainus offerebat, animum non advertebat. Ex ea re factum, ut Cainus vultum suum demitteret, Abelumque fratrem oculis infestis adspectaret. Denique illi, qui nulla re ipsum læserat, adferre manus parricidiales cogitabat. Etenim in cor- C de caminum invidiæ ferventem habebat. Atque hoc quidem etiam ausus est facere. O mentem inhumanam. Non reveritus ea vincula, quæ belluæ reverentur, fratrem intra mortis mandibulas demisit. Deus autem fratricidam iracunde adspexit, eumque subjecit exsecrationibus maxime diris. Secundum id Cainus a sedibus primis ejectus, quum magnam terræ partem pervagatus esset: tabernacula fixit, ubi commodum maxime ipsi videbatur: primusque munitas turribus civitates excogitavit. Quum autem genus humanum valde diffusum esset, viatores Cainus aggrediebatur, latrociniis intentus erat: prædas agebat; cædibus inquinabat manus.

Cainus homicida princeps.

Cainus auctor munitionum & latrociniorum.

D

Interim quum generis auctores luctu adficerentur inconsolabili, Abelo perdito per manus parricidiales: Deus eis justum illum Sethum vicissim donat, qui nomina cælestibus astris imposuit. Hinc mortalium natura, tamquam arbor altas radices agens, magis atque magis aucta & amplificata, omnia circumcursitans totam terram replebat, perque superficiem ejus omnem dispersa erat. Verum deinceps exorbitans ad improba facinora, quodvis ad malum, velut equus in campum, ferebatur: quasique rota præceps, per declivia ruens in aquas: donec ad imum erroris impli gradum E prolapsa, divos cœpit facere, ac elementa colere, creatisque honorem Dei loco deferre.

Edit. Paris. pag. 9.

Erat autem justus quidam vir Noa, de Sethi posteritate, nonus ex Adami semine, qui primus fuerat conditus. Is virtutis & legitimarum actionum studiosus, quum odio vitia toto pectore haberet, ac fugeret; improbe agentes & impios

De Noa.

corrigere conabatur. Ubi vero persuadere non poterat, ut a sceleribus abstinerent: translatus est de terra, in qua prius erat natus, factusque aliis in finibus inquilinus, celerem illam arcam jussus est exstruere, ac in illam animal omne terrenum & aquatile includere, ut generis sui semen ac fomes quidam esset.

Obedit Noa Deo, quod imperatum erat, faciebat: lignis arcæ capacitatem exstruebat: quæ interius habebat infinitos amfractus, labyrintho consimiles.

Deinde Noa imponebat in arcam omnis generis animalia, terrena, volucria, pedestria. Deus autem adapertis cælorum tectis, tota inde pluviarum maria demisit: abscondidit vertices præcipitium collium, occultavit terræ superficiem: abdidit *Diluvium.* arva. Universa & confusa erant, & commista. Immersi aquis erant arborum trunci: pisces ad montes usque sublimes accedebant: leo mergebatur aquis: thynnus erat in terra. Omne animal in aqua tum ferebatur, sive aera permearet, sive terram: sive volaret, sive incederet. Omnia obruebantur ab impetuosis pluviis, & in aquis animas exspirabant, misereque mortem obibant. Ut simpliciter & breviter dicam, tamquam sub tenebris rursum terræ facies abdita conspici desiit: rursum chaos illud invalescebat antiquius luce: rursum aquis altrix animalium terra mersabatur. Bestiæ ferebantur mortuæ, marique obrutæ. Hominum genus illud priscum, ortum ex luto, immensam aquam quum hausisset, ac mersum esset: tamquam navis aquas penetrans, ut navigans mari scapha, ut levis quidam pulvis super aquarum terga natabat, & multis pluviarum reciprocis fluctibus agitabatur. Noa vero solus tectum illud salutiferum ingressus, instar securi nautæ in eo navigabat *Edit. Paris. pag. 10.*: semen humani generis exiguo in ligno conservans, neque remos adhibens ullos, nec ulla vela. Cum ipso filii filiæque navigabant. Et filiis erant hæc nomina, Semus, Chamus, Japhetus. Postea quam vero cessit ac remisit pristinus ille pluviarum impetus, rursumque conspecti sunt prius ab aquis operti campi: exsiliit de arca cum liberis suis Noa, & omne animal eadem contectum una cum ipso exiit. Jamque mundus hic alter erat, alter generis princeps: rursum omnis incrementum anima sumebat.

A prima quidem formatione Adami, primi hominis, usque ad diluvium, quod accidit sub Noa, elapsi sunt anni bis mille, ducenti, & quadraginta duo. Nepotes autem justi hujus Noæ fuerunt, inter alios eximios nepotes & abnepotes, *Mesremus.* Mesremus secundo genitus filius Chami, Noæ filii: itemque Nebrodus gigas ille, manuum robore præstans. Ac Mesremus quidem habitabilem fecit Ægyptei terram, a quo Ægyptum appellatam esse tradunt. Nam Mesrem hebraice sonat Ægyptum. *Nebrodus.* Nebrodus autem secessit ad regionem aquilonalem, quæ ab Assuro Semi filio appellata est Assuria. Atque hic auctor fuit hominibus rejiciendi creatorem,

A Μεθίστη μὲν ἀπὸ τῆς γῆς ἔνθα τὸ πρῶτον ἔφυ.
Μέτοικος δὲ γενόμενος ἀλλοδαποῖς ἐν ὅροις,
Τὴν ὑμνουμένην κιβωτὸν ὠφείλη τεκτονῆσαι,
Καὶ ζῶον ἅπαν ἐν αὐτῇ χερσόϋγρον ἐγκλεῖσαι,
Ὡς σπέρμα χρηματίσαιεν καὶ ζώπυρον τοῦ γένους.
Ἐπείθετο Νῶε τῷ Θεῷ, τὸ κελευσθὲν ἐποίει.
Ξυλοστεργὴς εἰργάζετο τῆς κιβωτοῦ τὸ κῦτος,
Μυρίους ἔνδον ἑλιγμοὺς λαβυρινθώδεις φέρον.
Καὶ Νῶε μὲν ἐνέθετο τῇ κιβωτῷ τὰ ζῶα,
Ποντογενῆ, χερσογενῆ, πτηνά, πεζοφοροῦντα.
Ὁ δὲ Θεὸς τὰ στέγαστρα τῶν οὐρανῶν ἀνοίξας,
Ὅλας ἐκεῖθεν ὑετῶν κατήγαγε θαλάσσας,
Ἐκάλυψε τὰς κορυφὰς τῶν βαθυκρημνῶν λόφων,
B Ἔκρυψε γῆς τὸ πρόσωπον, ἐκάλυψεν ἀρούρας.
Τὸ πᾶν ὁμοῦ συγκέχυτο, κεκοίνωτο τὰ πάντα,
Ἦσαν ὑδατοπόντιστα τῶν δένδρων τὰ στελέχη,
Τοῖς ὑψηλόφοις ὄρεσιν ἐπέλαζον ἰχθύες,
Ὁ λέων ὑδατόκλυστος, ὁ θύννος ἐν τῇ χέρσῳ.
Ἅπαν ὑδατοφόρητον ἦν τηνικαῦτα ζῶον,
Ἀεροδρόμον, χέρσυγρον, καὶ πτερὸν, πεζοδρόμον.
Καὶ πάντα συμποντούμενα τοῖς βαθυρρόθοις ὄμβροις
Ἐν ὕδασιν ἀπέπνεον, οἰκτρῶς ἀπενεκροῦντο,
Καὶ τοῖς ὑγροῖς νᾶσιν ἑαυτῶν ψυχὰς ἐναπεφύσων.
Ἁπλῶς εἰπεῖν, ὡς ἐν βραχεῖ, καθάπερ ὑπὸ σκότους
Πάλιν τὸ πρόσωπον τῆς γῆς ἀόρατον κατέστη,
Τὸ τοῦ φωτὸς πρωτόγονον πάλιν ἐκράτει χάος.
C Καὶ πάλιν ὑδατόκλυστος ἡ ζωοθρέμμων χέρσος,
Καὶ θῆρες μὲν ἐφέροντο νεκροὶ πελαγωθέντες.
Ἀνθρώπων δὲ πηλογενῶν ἡ πᾶσα γεναρχία,
Ἄπειρον ὕδωρ σπάσασα, καὶ καταποντωθεῖσα,
Ὡς πλοῖον ὑγροκέλευθον, ὡς θαλασσόπλοον σκάφος,
Κόνις ἐπέπλει κουφὴ τὰ τῶν ὑδάτων νῶτα.
Νῶε δὲ μόνος ὑποδὺς τὴν ζωοφόρον στέγην,
Ὡς ναῦς τις ἀθαλάττευτος ἔνδον ἐναυστολεῖτο,
Σπέρμα τοῦ γένους ἐν μικρῷ τῷ ξύλῳ διασώζων,
Οὐ κώπας ἐπαγόμενος, οὐ κάλως, οὐ λαῖφος.
Τῷ Νῶε δὲ συνέπλεον Υἱοί, καὶ θυγατέρες,
Γυνή, γυναῖκες τῶν Υἱῶν, νυμφίοι θυγατέρων.
Ἦσαν δὲ κλήσεις τοῖς Υἱοῖς, Σήμ τε, καὶ Χάμ, Ἰάφεθ.
D Ὡς δ' ὑπελώφησεν ἡ πρὶν καταφορὰ τῶν ὄμβρων,
Καὶ πάλιν ὤφθησαν αἱ πρὶν κλυσθεῖσαι πεδιάδες,
Ἐξέθορε τῆς κιβωτοῦ σὺν τοῖς παισὶν ὁ Νῶε,
Καὶ ζῶον πᾶν παντοσυγγενὲς τῷ Νῶε συνεξῄει.
Καὶ πάλιν κόσμος δεύτερος, πάλιν γενάρχης ἄλλος,
Καὶ πάλιν ἅπασα ψυχὴ πρὸς αὔξησιν ἀπεδίδου.
Ἐκ γοῦν τῆς πρώτης πλάσεως Ἀδὰμ τοῦ πρωτογόνου
Μέχρις αὐτοῦ κατακλυσμοῦ συμβάντος ἐπὶ Νῶε,
Πρὸς δισχιλίοις ἔτεσι δὶς ἑκατὸν παρῆλθον,
Σὺν ἄλλοις τεσσαράκοντα καὶ δύο πληρωσάντοις.
Ἀπέγγονοι δ' ἐγένοντο τοῦ Νῶε τοῦ δικαίου
Σὺν ἄλλοις ὑψηλόφροσιν ἐκγόνοις ἀπεκγόνοις,
Μεσρὲμ ὁ δευτερότοκος τοῦ Χὰμ υἱοῦ τοῦ Νῶε.
E Νεβρὼδ τε γίγας, ὁ πολὺς τῇ τῆς χειρὸς ἰσχύϊ.
Μεσρὲμ οὗτος κατῴκισε τὴν τῆς Αἰγύπτου χώραν,
Ἀφ' οὗπερ καὶ τὴν Αἴγυπτον φασὶν ὀνομασθῆναι.
Τὸ γὰρ Μεσρὲμ Ἑβραϊκῶς Αἴγυπτον ἑρμηνεύει.
Ὁ δὲ Νεβρὼδ κατῴκησεν εἰς χώραν προσαρκτίαν,
Τὴν ἐξ Ἀσοὺρ τοῦ Σὴμ παιδὸς κληθεῖσαν Ἀσσυρίαν.
Ὃς τοὺς ἀνθρώπους ἔπεισε τὸν κτίστην ἀθετῆσαι,
Καὶ πρῶτος παρῳνόμησεν εἰς τὸν πεποιηκότα,

Καὶ

Καὶ πρῶτος ἐφρυάξατο κατὰ Θεοῦ τοῦ ζῶντος.
Καὶ τὴν τιμὴν τὴν τοῦ Θεοῦ προσήκουσαν, ὡς θέμις,
Εἰς ἑαυτὸν ἠθέλησε μετενεγκεῖν ἀφρόνως.
Καὶ σύμβουλος ἐγένετο πρὸς τὴν πυργοποιΐαν.
Ὡς ἂν ἀμύναι τὸν Θεὸν, εἰ πάλιν βουληθείη
Κατακλυσμὸν ἐπενεγκεῖν τῷ γένει τῶν ἀνθρώπων.
Οἱ γοῦν πεισθέντες ταῖς αὐτοῦ ματαίαις συμβουλίαις,
Οἰκοδομεῖν μὲν ἤρξαντο τὸ πύργον τῆς Χαλάνης
Ὑπερνεφῆ, μετέωρον, ὑπέρμεγαν εἰς ὕψος,
Αὐτῇ σχεδὸν ἐγγίζοντα τῇ σεληναίᾳ σφαίρᾳ.
Τὸ δ' ἔργον οὐκ ἐτέλεσαν τῆς ματαιοπονίας.
Ὁ γὰρ Θεὸς συνέχεε τὰς γλώσσας τῶν κτιζόντων,
Κἀντεῦθεν διεσπάρησαν ἄλλος εἰς ἄλλον τόπον.
Ἐβὲρ δὲ μόνος τῆς πληγῆς ἐλεύθερος ὑπῆρξε,
Οὐ γὰρ συγκατετίθετο τοῖς ματαιοπραγοῦσιν.
Ὁ μὲν οὖν τόπος ἔλαχεν ἐκ τοῦ συμβεβηκότος
Ὀνομασθῆναι Βαβυλὼν, ἤτοι συγκεχυμένη·
Τὸ γὰρ Βαβὲλ τὴν σύγχυσιν Ἑβραϊστὶ σημαίνει.
Ἐκεῖ γὰρ συνεχέθησαν πυργοκτιστῶν αἱ γλῶσσαι.
Εἰς πληθυσμὸν δὲ φθάσαντος τοῦ τῶν ἀνθρώπων γένους,
Καὶ βασιλεὺς μετὰ μικρὸν γέγονεν Αἰγυπτίοις,
Καὶ πρῶτοι βασιλεύεσθαι τῶν ἐπὶ γῆς ἀνθρώπων
Αἰγύπτιοι κατήρξαντο, καὶ τοῦ φορολογεῖσθαι.
Τὸ βασιλεύεσθαι δ' αὐτοὺς ἔσχεν ἀρχὴν, ὡς λόγος,
Ἑπτὰ καὶ μόνον γενεῶν παρελθουσῶν ἀνθρώποις,
Μετὰ τὴν ὑδατόρροιαν, ὑφ' ἧς τὸ πᾶν ἐφθάρη,
Ἐντεῦθεν παρηνόμησε τὸ γένος τῶν ἀνθρώπων,
Καὶ πρὸς ἀθέσμους ἔβλεψε πράξεις καὶ βδελυξίας,
Σφαγὰς, ἀνδροκτασίας τε, φόνους, ἀκολασίας.
Ταῖς ἁρπαγαῖς ὑπέχαιρον, ἐτέρποντο μοιχείαις,
Καὶ πᾶσαν ἐπιτήδειον ἐπίνοιαν κακίας.
Ἐλῄστευον, διήρπαζον, ἔκλεπτον, ἐμοιχῶντο.
Καὶ τελευταῖον ἔβλεψαν πρὸς εἰδωλολατρείαν.
Σερούχ δὲ πρῶτος ἤρξατο χρῆσθαι γλυπτοῖς, καὶ στήλαις,
Ὄγδοος ὢν ἀπόγονος τοῦ Νῶε τοῦ δικαίου.
Οὗτος οὖν πρῶτος ὁ Σερούχ τιμῶν τοὺς παλαιτέρους,
Ὡς ἀγαθῶν ἐφευρετὰς, ὡς ἰσχυροὺς ἐν μάχαις,
Ὡς τῆς σοφίας ἀρχηγοὺς, ὡς ἐμπειροπολέμους,
Εἰκόνας κατεσκεύασεν, ἀγάλματα, καὶ στήλας,
Δῆθεν ὡς εἰς ἀνάμνησιν καλῶν τῶν ἐξ ἐκείνων.
Ὅπερ μὴ νοοῦντες οἱ πολλοὶ τῶν μεταγενεστέρων,
Μὴ καταστοχασάμενοι Σερούχ τῆς διανοίας,
Ὥσπερ Θεοὺς ἐτίμησαν τὰς στήλας τὰς ἀψύχους,
Καὶ προσεκύνησαν γλυπτοῖς ἀνθρώποις χειροκμήτοις.
Ἐντεῦθεν εἰς ἀλλόκοτον θρησκείαν ἐκτραπέντες,
Θρησκεύειν ἐπενόησαν ἄλλοι Θεοὺς ἀλλήλοις.
Αἰγύπτιοι δ' ἐξώκειλαν πάντων τῶν ἄλλων πλέον,
Καὶ τὴν θρησκείαν ἤγαγον ἄχρι καὶ τῶν γελοίων.
Ἐντεῦθεν ἐσεβάσθησαν αἰλούρους, καὶ πιθήκους,
Ἴβεις, καὶ τράγους, βόας τε, κύνας, καὶ κροκοδείλους.
Καὶ τἄλλα προσοχθίσματα τῆς σφῶν φρενοβλαβείας.
Πάντων δ' ὑπερφερέστερον τῶν ἄλλων θρησκευμάτων
Τὸν Ἄπιν ἐσεβάζοντο, βοῦν πλουτοῦντα πολύχρουν.
Ἡνίκα γὰρ ἐγένετο βοῦς παρ' αὐτοῖς τοιοῦτος,
Ἐπὶ τῇ γλώττῃ σήμαντρα φέρων, καὶ πρὸς τῇ κέρκῳ,
Κἀν τῷ μετώπῳ μίμημα σελήνης διχοτόμου,
Ἐχόρευον, ἑόρταζον, ἐπλήρουν πανηγύρεις,
Ὡς ἐνδημήσαντος Θεοῦ τοῦ καινοπρεπεστέρου.
Κἀκεῖνον μὲν ἐφάτνιζον ἀφθόνοις παιδεσίαις.
Αὐτοὶ δὲ διημέρευον ἐν πότοις καὶ χορείαις.

Constant. Man.

A primusque fremuit adversus Deum vivum, & honorem Deo (ceu fas est) convenientem ad seipsum transferre stolide voluit. Dedit & consilium exstruendæ turris, ut contra Deum se defenderet, si rursum vellet humano generi diluvium immittere. Quapropter illi persuasi vanis ejus consiliis, turrim Chalanes, supra nubes evectam, ingenti excelsitate, ad ipsam prope lunarem sphæram accedentem, exstruere cœperunt. Verum opus hoc vani laboris non perfecerunt. Nam Deum linguas exstruentium confudit. Solus Eber ab ea pœna immunis evasit, quod vana molientibus non adsentiretur. B Secundum hoc dispersi sunt mortales, alius alium in locum. Ipse autem locus hic ab eo, quod acciderat, nomen accepit: ut appellaretur Babylon, id est, confusa. Nam illic confusæ sunt linguæ turrim exstruentium. Et Babel Hebraica lingua confusionem significat.

Turris Babylonica.

Quum autem genus humanum ad amplitudinem pervenisset, non multo post Ægyptii regem acceperunt: adeoque primi mortalium regium Imperiam pati cœperunt Ægyptii, tributumque pendere. Principium ejus regni exstitit, postea quam septem modo generationes a diluvio præteriissent, quo universa C perierunt. Ab eo tempore genus humanum improbe se gessit, & nefandas actiones abominationesque respexit. Rapinis gaudebant, delectabantur adulteriis, omnium vitiorum excogitationi prorsus intenti erant. Prædabantur, rapiebant, furabantur, mœchabantur. Ad extremum se deastrorum cultui dabant. Primus autem Seruchus uti sculptilibus & statuis cœpit, octavus e justi Noæ posteris.

Princeps apud Ægyptios regnum.

Edit. Paris. pag. 11.

Nimirum hic Seruchus honorem priscis deferens, tamquam rerum præclararum inventoribus, tamquam in præliando fortibus, tamquam principibus sapientiæ, tamquam belli peritis, ima-D gines, simulacra, columnas exstruxit, velut ad memoriam beneficiorum ab iis profectorum. Quod non intelligentes posterorum plerique, non recte accepta Seruchi sententia, statuas inanimas ceu Deos coluerunt, & sculptilia mortalium facta manibus adorarunt. Inde peregrinum ad cultum quum deflexissent, alii Deos alios excogitarunt, quos venerarentur. Magis autem, quam cæteri omnes, exorbitarunt Ægyptii, & usque ad ridiculas res superstitiosi esse perrexerunt. Hinc factum, ut feles, & simias coluerint, ibes, hircos, boves, canes, crocodilos, abominationes alias ab errore mentis profectas. Longe vero studiosissime inter alios cultus Apim venerabantur, qui varii co-E loris bos erat. Nam quum apud ipsos ejusmodi bos nascebatur, qui in lingua & cauda signa certa ferret, itemque Lunam in fronte dimidiatam repræsentaret: choreas agitabant, festos dies celebrabant, conveniebant, tamquam si novus ad ipsos Deus accessisset. Ac illum quidem omnis generis esculentis

Seruchus auctor idolorum.

Ægyptii valde superstitiosi.

Apis Deus Ægyptius.

pascebant, ipsi vero potando & saltando dies totos consumebant. At enim repetenda mihi sunt, de regno quæ dixi.

Apud Ægyptios primus omnium rex fuit. Id esse verum, oracula sacrarum litterarum testantur. Nam quum fames terram Chaldæorum invasisset, divinus celebris ille Abrahamus exsul

Abrahimi exilium. factus est: relictaque cognatione sua, in Ægyptum migravit, ut perniciosum famis ab se forcipem abigeret, alimenta istic largiora consequutus. Comes erat illi etiam uxor ad solum peregrinum, eleganti prædita facie Sarra, longeque venustissima. Ministri ergo regis Ægyptii (& erat tum rex Ægyptiorum Abimele-

Edit. Paris. pag. 12. chus) quum Sarram incomparabili forma fulgentem viderent, tantumque mulierculas Ægyptias excellentem, quantum omnibus floribus rosa præstat: ad regem amore captum illam deducunt. Quam ubi conspexisset Abimelechus, totus captus est: forteque violasset hominis justi lectum, ni Deus honori cultoris sui consuluisset, noctuque regem plagis gravibus vulnerasset, ne cognatis

Belus Assyriorum rex. quidem ac satellitibus ejus parcens. Cæterum non post multas generationes ab initio regni Ægypti, temporibus Abrahami, Assyriis imperavit Belus vir fortis, robustis manibus, gigas: quem homines decepti tamquam Deum venerabantur, Saturnumque nominabant. Habuit au-

Semiramis. tem Saturnus hic Semiramidem uxorem, quæ Rhea nuncupabatur. Et Ægyptiorum quidem in subjectos potestas, ac regia potentia, regium Imperium, usque ad integros CIↃ IↃCLXIII annos duravit. Rursus vero regnum gentis Assyriorum annis CIↃCCC ad Sardanapalum usque floruit.

Saturnus autem cum uxore sua Rhea cohabitans, inter multos alios liberos & Ninyam procreavit, quem claræ Nineves conditorem fuisse ferunt. Aliquanto post tempore Saturnus Assyria relicta, in Aphrorum regionem australem excurrit. Ninyas vero matrem

Semiramidis cum filio conjugium incestum. suam ex amore vesano, fœdo, naturæ ipsi repugnante, quo correptus erat, Semiramide in hoc illi adsentiente, uxorem & cohabitatricem accepit. Ex quo lex apud Assyrios sequuta est de matrum liberorumque nuptiis, & legum naturalium confusione. Res autem hæc nefanda & exsecrabilis, ab Assyriis profecta, etiam ad Persas transiit.

Sesostris rex. Cæterum id temporis Ægypti rex Sesostris, auctus magnitudine potentiæ supra reges cæteros priores, non satis arbitrabatur esse soli Ægypto imperare. Quamobrem coacto de tota natione sua exercitu, in quo erant hastati, cetrati, sagittarii, loricati præliatores, viri mavortii: adsumptis-

Unnorum gens, qui & Parthi. que belli sociis ex Unnorum gente, quam muneribus sibi totam adjunxerat: terram universam, Asiam maxime, percurrit: & omnes, ut tributa sibi penderent, vi coegit. Sublatis etiam ubique nationum principibus

A Εἰς πλέον προκοπτούσης δὲ τῆς εἰδωλομανίας,
Καὶ σύμπαν γένος ἤλασεν εἰς πλάνην τὴν ἐσχάτην.
Ἀλλ' ἐπαναληπτέον μοι τὰ παρὰ βασιλείας.
Παρ' Αἰγυπτίοις βασιλεὺς πρῶτος ὑπῆρξε πάντων,
Καὶ μαρτυρεῖ τῷ πράγματι ῥῆσις γραφῆς τῆς θείας.
Λιμοῦ καταλαβόντος γὰρ τὴν χώραν τῶν Χαλδαίων,
Ἀβραὰμ ὁ θεῖος ὁ πολὺς γέγονε μεταβάτης,
Καὶ τὴν συγγένειαν λιπὼν εἰς Αἴγυπτον μετῆρεν.
Ὡς ἀποτρέψαι τὸ λιμοῦ τὴν φθαρτικὴν πυράγραν,
Τοῖς ζωαρκέσιν ἐντυχὼν ἐκεῖ δαψιλεστέροις·
Συνῆν δὲ αὐτῷ καὶ γαμετὴ πρὸς ξένην στελλομένη
Σάρρα χαριτοπρόσωπος, καὶ περικαλλεστάτη.
Οἱ τοίνυν θεραπεύοντες ἐκεῖ τὸν βασιλέα,
B (Ἦν δ' Ἀβιμέλεχ βασιλεὺς τότε τῶν Αἰγυπτίων.)
Ἰδόντες κάλλει λάμπουσαν τὴν Σάρραν ἀσυγκρίτῳ,
Καὶ τόσον ὑπερέχουσαν γυναίων Αἰγυπτίων,
Ὅσον ἁπάντων τῶν ἀνθῶν τὸ ῥόδον ὑπερφέρει,
Τῷ βασιλεῖ προσήνεγκαν ἐρωτοληπτουμένῳ.
Ὁ δ' Ἀβιμέλεχ κατιδὼν ὅλως ἑάλω ταύτης,
Καὶ τάχ' ἂν ἐβεβήλωσε τὸ λέχος τοῦ δικαίου,
Εἰ μὴ Θεὸς τὸν ἑαυτοῦ θεράποντα τιμήσας,
Πληγαῖς βαρείαις ἔπαισε νύκτωρ τὸν βασιλέα,
Καὶ σὺν αὐτῷ τοὺς προσγενεῖς καὶ τοὺς δορυφοροῦντας.
Μετ' οὐ πολλὰς δὲ γενεὰς ἀρχῆς τῶν Αἰγυπτίων
Ἐν ταῖς ἡμέραις Ἀβραὰμ ἦρξε τῶν Ἀσσυρίων
Βῆλος ἀνὴρ ὁ κραταιός, ὁ βριαρόχειρ γίγας,
C Ὃν ὡς Θεὸν ἐτίμησαν οἱ παραπεπεισμένοι,
Καὶ Κρόνον μετωνόμασαν. οὗτος δ' ὁ Κρόνος εἶχε
Γυναῖκα τὴν Σεμίραμιν τὴν λεγομένην Ῥέαν.
Τῶν Αἰγυπτίων τοιγαροῦν ἡ καταδυναστεία,
Καὶ κράτος τὸ βασίλειον, καὶ τὸ τῆς ἐξουσίας,
Μέχρις ἐτῶν διήρκεσε χιλίων πληρεστάτων,
Καὶ πρὸς τρισὶν ἑξήκοντα πρὸς τοῖς ἑξακοσίοις.
Τὴν βασιλείαν πάλιν δὲ τὸ γένος Ἀσσυρίων
Χίλιοι τρεῖς ἐμέτρησαν καὶ σὺν αὐτῷ παρῆλθον.
Τρεῖς ἑκατὸν ἐνιαυτοὶ μέχρι Σαρδαναπάλου.
Ὁ Κρόνος τοίνυν συνοικῶν τῇ γαμετῇ τῇ Ῥέᾳ,
Σὺν ἄλλοις ἔτεκε πολλοῖς υἱοῖς καὶ τὸν Νινύαν,
Ὃν Νινευὶ δομήτορα φασὶ τῆς θρυλλουμένης.
D Μετὰ μικρὸν ὁ Κρόνος δὲ λιπὼν τὴν Ἀσσυρίαν,
Πρὸς τὴν τῶν Ἀφρῶν ἔδραμε χώραν τὴν ἑσπερίαν.
Ὁ δὲ Νινύας ἔλαβε τὴν ἑαυτοῦ μητέρα
Εἰς γαμετὴν καὶ σύνοικον ἐξ ἐρωτομανίας,
Ἔρον νοσήσας ἀσελγῆ καὶ παρὰ φύσιν ὅρον,
Καὶ Σεμιράμιδος αὐτῆς τοῦτο συνθελησάσης.
Ἐξ οὗ καὶ νόμος γέγονε παρὰ τοῖς Ἀσσυρίοις,
Μιξογαμεῖν, καὶ τοὺς θεσμοὺς τῆς φύσεως συγχέειν.
Τὸ πρᾶγμα δὲ τὸ μυσαρὸν τοῦτο καὶ βδελυκτέον
Ἐξ Ἀσσυρίων ὁρμηθὲν μετέβη καὶ πρὸς Πέρσας.
Ὁ βασιλεὺς Αἰγύπτου δὲ Σεσώστρις ἐν τοῖς τότε
Μεγαλυνθεὶς καὶ τραχυνθεὶς ὑπὲρ τοὺς πρώην πάντας,
Οὐχ ἱκανὸν ἐνόμισεν ἄρχειν Αἰγύπτου μόνης,
E Καὶ δὴ στρατὸν συναγαγὼν ἐκ πάσης φυλαρχίας,
Δορατιστάς, καὶ πελταστάς, βελεμνοτοξοφόρους,
Θωρακοφόρους, αἰχμητάς, ἄνδρας ἀρειμανίους.
Καὶ προσλαβὼν συμμαχικὸν ἐκ τοῦ τῶν Οὔννων ἔθνος,
Καὶ προσεταιρισάμενος ἐν δώροις σύμπαν γένος,
Πάσης κατέδραμε τῆς γῆς, καὶ μᾶλλον τῆς Ἀσίας,
Καὶ πάντας κατηνάγκαζε φόρους αὐτῷ προσφέρειν.
Καὶ καθελὼν τοὺς πανταχῇ δυνάστας, καὶ σατράπας,

Καὶ ταγματάρχους ἰσχυροὺς, καὶ κραταιοὺς στρατάρχους,
Ὑπὸ τὸν ζυγὸν ἤγαγεν αὐτῆς τῆς ἐξουσίας.
Ἐνέπλησε λαφύρων καὶ δὲ σκύλων τοὺς συμμάχους.
Τοῖς Οὔννοις δὲ χαρίσατο τὴν γῆν τῶν Ἀσσυρίων,
Καὶ Πάρθους μετωνόμασε τοὺς Οὔννους, ἤτοι Σκύθας.
Καὶ νικητὴς ἀνέζευξεν ἐν ἐννεαετίᾳ
Σύμπασαν χειρωσάμενος Ἀσίας ἐθναρχίαν,
Ἀφ' οὗ καὶ τὸ βασίλειον κράτος τῶν Ἀσσυρίων
Ἐπὶ μικρὸν ἀπώλεσεν ἣν εἶχε δυναστείαν.
Ὡς δ' ἥρπασε καὶ Σέσωστριν θάνατος ἐκ τοῦ βίου,
Τοῖς Ἀσσυρίοις ἤνθησε πάλιν ἡ βασιλεία.
Ὡς δένδρον ὑπὸ τοῦ πικροῦ κρυσταλλωθὲν χειμῶνος,
Καὶ μαρανθὲν, καὶ νεκρωθὲν, καὶ πάλιν ἀναζῆσαν,
Παραδραμόντος τοῦ δεινοῦ τῆς χειμερίας ὥρας.
Τοῖς Ἀσσυρίοις τοιγαροῦν πάλιν ἡ σκηπτουχία
Πρὸς τὴν προτέραν ἔφθασε τῆς τύχης εὐκληρίαν.
Ὡς οὖν Σαρδανάπαλος ἦρξε τῶν Ἀσσυρίων,
Γάστρις ἀνὴρ, καὶ τρυφηλὸς, λάγνος, καὶ γυναικεῖος,
Ὃς ἐκθηλύνας ἑαυτὸν, καὶ γυναιξὶ συγκλείσας,
Ὑπέγραφε τὸ πρόσωπον, ἔβαπτε τὰς ὀφρύας,
Ἐξύρει καὶ τὸ γένειον μέχρις ἐπιδερμίδος,
Ἐδείκνυ καὶ τὰς παρειὰς ἐψιμμυθιωμένας,
Καὶ πᾶν τὸ πρόσωπον ἁπλῶς εἶχεν ἐξηλλαγμένον,
Καὶ μάχλος ἦν, καὶ μαλακὸς, χαῦνος, καὶ θηλυδρίας,
Μόνης τρυφῆς ἐφρόντιζε, μόνης ἁβρᾶς τραπέζης,
Συνήσθιε, συνέπινεν εὐνούχοις, καὶ μαχλάσι.
Καὶ πᾶς ὁ βίος ἦν αὐτοῦ πλήρης ἀκολασίας.
Αὐτὸς μὲν οὖν συγκέκλειστο σὺν γυναιξὶν ἀσέμνοις,
Ἀθέατος, ἀόρατος, ἄρχουσι, ἰδιώταις,
Θερμοῖς λουτροῖς ἐνυπαθῶν καὶ μαλακοῖς ἀμφίοις.
Διῴκουν δὲ τὰ πράγματα τοῦ νῦν τῆς βασιλείας
Οἱ στρατηγοὶ τῶν πόλεων, ἐθνάρχαι, καὶ χωράρχαι.
Οὕτως ἐβίου μαλακῶς, οὕτως ἐκλύτως εἶχεν,
Ἕως εἰς βόθρον ἑαυτὸν ἤγαγεν ἀπωλείας,
Καὶ σὺν αὐτῷ ἀπώλεσε καὶ τὰ τῆς βασιλείας.
Ἀρβάκης γὰρ ὁ στρατηγὸς πολλάκις ἱκετεύων
Τὸν Σαρδανάπαλον ἰδεῖν, καὶ στῆναι πρὸ προσώπου,
(Οὔποτε γὰρ ἑώρακεν αὐτὸν, οὐδ' ἐν ὀνείροις.)
Καὶ τὰ πολλὰ μὲν ἀστοχῶν πρὸς τὸ πεποθημένον,
Μόλις δ' εὑρὼν ὡς ἕρμαιον τὸ τοῦτον ἱστορῆσαι,
Ὡς εἶδεν, ὡς ἑώρακεν ἐψιμμυθιωμένον,
Ἀτριχολειοπώγωνα, γυναικοπροσωπίαν,
Πορφύραν διαξαίνοντα μετὰ τῶν κορασίων,
Εὐνούχοις τε συμπαίζοντα καὶ συνασχημονοῦντα,
Καὶ μαλακὸν, καὶ παντελῶς ἀνάξιον τοῦ κράτους,
Ἀγανακτήσας ἔπαισεν αὐτὸν ἐγχειριδίῳ,
Καὶ τῶν ἐγκάτων ὤθησε μέχρις αὐτοῦ τὸ ξίφος,
Καὶ θάνατον ἐπότισε καὶ κύπελλον ὀλέθρου,
Τὸν μέχρι τότε τρυφηλῶς ἐκδεδιῃτημένον,
Καὶ τοῖς κρατῆρσι χαίροντα μέχρι τοῦ περιόρθρου.
Οὕτως ἐκεῖνον ἔκτεινεν ὁ στρατηγὸς Ἀρβάκης,
Δεινοπαθὴς εἰ λέγοιτο δοῦλος ἀνδρὸς τοιούτου.
Ἄλλοι δ' οὐχ οὕτω γράφουσι τὰ τοῦ Σαρδαναπάλου.
Λέγουσι δ' ὡς ἀκούσαντες οἱ πρόσοικοι Χαλδαῖοι
Χοιρόβιον αὐτόσχημα τυγχάνειν καὶ κτηνώδη
Τὸν Ἀσσυρίων κράτορα τὸν Ἀνακυνδαράξου,
Ὀρχηστοφιλοπαίγμονα, ζῶντα γυναικομίμως,
Αὐτοῦ καταφρονήσαντες ὡς μαλακοκαρδίου,
Ἐπῆλθον ἐκστρατεύσαντες ἐν βιαρᾷ δυνάμει.
Καὶ συμπλακέντες τῇ στρατιᾷ τῇ τοῦ Σαρδαναπάλου.

Constant. Man.

A & satrapis, sub jugum suæ potestatis eas redegit. Unnis autem Assyriorum regionem dono dedit, & pro Unnis sive Scythis Parthos appellavit.

Hoc modo victor reversus est intra novem annos, universa imperio suo Asia subjecta. Sub eodem regium Assyriorum Imperium potentiam, quam habuerat, exiguum ad tempus amisit. Postquam vero mors etiam Sesostri vitam eripuit, rursus apud Assyrios regnum arboris instar, ab hyeme acri læsæ, floruit: quæ arbor & emarcuit, & mortua vitam recepit, post- B quam hyberni temporis sævitia præteriit. Itaque rursus Assyriorum Imperium ad priorem fortunæ prosperitatem rediit, donec Sardanapalus apud Assyrios regnavit: homo gulosus, voluptarius, salax, effeminatus. Qui quum seipsum eviraffet, ac inter fœminas occlusisset: pingebat vultum, supercilia colorabat, radebat barbam usque ad cutem extimam, ostendebat & genas cerussa fucatas, totam denique faciem mutatam a forma virili babebat. Secors erat, mollis, libidinosus, fœmineus, sola ipsi voluptas, sola mensa delicata curæ erat. Vescebatur, potabat cum eunuchis & scortis. Tota ejus vita erat intemperantiæ plena. Et ipse quidem conclusus erat apud impudicas fœminas, C neque vel a præfectis, vel privatis hominibus cernebatur, calidis se lavactis & vestimentis oblectans mollibus: regni vero negotia duces urbium, nationum, iocorum administrabant. Sic molliter vixit, sic dissolute se habuit, donec in voraginem perditionis se ipsum egit, & secum regnum quoque ipsum perdidit. Arbaces enim dux sæpius obsecrans, ut Sardanapalum cerneret, & coram ipso staret, (numquam enim viderat hominem, ne quidem per somnium) quum aliquoties desiderio excidisset, vixque nactus esset conspectum hu- D jus, tamquam rem fiustam: ubi vidit, ubi fucatum cerussa conspexit, carentem pilis, imberbem, facie muliebri, pectentem purpuram inter puellas, colludentem cum eunuchis & cum iis turpiter se gerentem, mollem, prorsus indignum Imperio: excandescens, pugione improbum vulnerat, gladiumque ad ipsa usque intestina adigit, mortis interitusque poculo illi propinato, qui poculis ad auroram usque delectabatur. Sic istum occidit Arbaces Imperator, graviter ferens, se viri talis amicum appellari. Cæterum alii de Sardanapali rebus ita non scribunt. sed ajunt, E postea quam audissent Chaldæorum vicini Assyriorum regem Sardanapalum, Anacyndaraxi filium esse hominem ejusmodi, qui porcorum jumentorumque more viveret, saltationum atque ludorum studiosus esset, ac mulieres imitaretur: ipsos eo contempto, tamquam molli corde prædito, expeditione suscepta forti cum exercitu venisse, manuque cum Sardanapali milite con-

Edit. Paris. pag. 13.

Sardanapalus.

Arbaces Sardanapalum interficit.

Alia narratio de Sardanapali morte.

pag. 14.

Sardanapalus se cum opibus exurit. serta, in fugam vertisse ducem, ac vi de adversario victoria potitos esse. Quod quum miser intellexisset, destitutus ab omnibus, pinguem rogum incendit, copiosa materie nutritum, collectisque lectulis aureis & gemmatis, itemque variis indumentis, & talentis auri, omni denique supellectile regia vestium, vasorumque aureorum, ac gemmarum, unionum, necnon cuncta in rogum de lignis multis exstructum abjecit, ac tandem seipsum iis imposuit. Deinceps Chaldæi citra omnem metum Assyriis imperabant, ac regnum potestatemque in seipsos transferebant. *Chaldæorum regni principium.*

Atque in hunc mundum post Assyrios Chaldæi rebus potiti sunt, & fortunæ ludibrium, rerumque alea quum aliis satis illusisset, ad alios inclinavit. Quo autem tempore Assyriis hæc accidebant, Hebræis Ozias rex imperabat, a Davide maximo vate septimus. Chaldæis inter alios reges Senacheribus superbus præfuit, itemque regioni Assyriorum, genti Babyloniorum, & nationi Medorum. *Senacheribus rex.* Qui superba expeditione contra Judæam suscepta, & per cordis amentiam Deo contumeliis adfecto, quum verbis arrogantioribus usus esset, insaniæ suæ præmia consequutus est. Angelus enim a Deo noctu missus exercitum omnem absque gladio concisum perdidit, qui centum & octogintaquinque hominum millia continebat. Itaque, is qui prius superbus atque elatus erat, instar timidi leporis pedibus celer & fugitivus evadebat.

Nabuchodonosor rex. Secundum hæc erat rex Nabuchodonosor, qui prospera fortuna usus omnes Asiæ nationes subegit, & omnes adegit ad annua tributa, Chaldæos, Assyrios, Medos, Babylonios, ipsamque Hierusalem nobilissimam metropolin Judæorum, infinitis cum copiis veniens, bis evertit: & omnes sanguinis generisque regii redactos in captivitatem, Babylonem transtulit, ut essent ipsius cubicularii. Erat inter hos etiam magnus ille vates Danielus, & tres illi pueri, cum aliis nobilibus. *Edit Paris. pag. 15.* Paulo post elatus nimium Nabuchodonosor, quum fortunæ prosperitatem ferre non posset, atque iccirco in furorem extremum devolutus esset: seipsum insania quadam animi Deum fecit. Sed horrendum in modum humiliatus est a Deo, de humana forma in porci figuram commutatus, supplicium hoc propter superbiam ferens. Verum ut sermonem ad priora reducam, Chaldæis imperavit hic Nabuchodonosor, & post ipsum Merodachus: post quem Baltasarus, ambo Nabuchodonosoris filii. *Merodachus, Baltasarus reges.* Baltasarus Imperii magnitudine abutens,

A Καὶ τοῦτος γὰρ ἀναμαθὼν τὴν τόλμαν τῶν Χαλδαίων,
Οὐκ ἠνέγκατο, ἀλλ' ἔπεμψεν ἄνδρας ἀξιομάχους.
Ἐτρέψαντο τοὺς στρατηγοὺς, ἡττήσαν κατὰ κράτος.
Ὅπερ αὐτὸς γνοὺς δείλαιος ἀπορηθεὶς ἐκ πάντων,
Πυρὰν ὑφῆψε λιπαρὰν ὕλαις ἀφθόνοις θρέψας,
Καὶ τὰς χρυσᾶς συναγαγὼν καὶ λιθοστρώτους κλίνας,
Καὶ τοὺς ποικίλους στολισμοὺς, καὶ τάλαντα χρυσίου,
Καὶ πᾶν ἁπλῶς βασίλειον ὅσον ἐν ἱματίοις,
Ὅσον ἐν σκεύεσι χρυσοῖς, ἐν λίθοις, καὶ μαργάροις,
Κατὰ πυρᾶς ἠκόντισε πάντα τῆς πολυξύλου,
Καὶ τελευταῖον ἑαυτόν, ἀπ' ἐντεῦθεν οἱ Χαλδαῖοι
Κατὰ πολλὴν τὴν ἄδειαν ἐκράτουν Ἀσσυρίων,
Καὶ τὴν ἀρχὴν εἰς ἑαυτοὺς μετῆγον καὶ τὸ κράτος.
B Μετ' Ἀσσυρίους τέως δ' οὖν ἐκράτησαν Χαλδαῖοι.
Καὶ τὸ τῆς τύχης παίγνιον καὶ κύβος τῶν πραγμάτων
Ἄλλοις ἐμπαίξας, ἱκανῶς ἐπέπεσεν εἰς ἄλλους.
Ἡνίκα δὲ συνέβαινε ταῦτα τοῖς Ἀσσυρίοις,
Ἑβραίων ἐκυρίευσεν ὁ βασιλεὺς Ὀζίας,
Ἕβδομος ὢν ἀπὸ Δαβὶδ τοῦ προφητικωτάτου.
Χαλδαίων ἐβασίλευσε σὺν ἄλλοις βασιλεῦσι
Σενναχηρεὶμ ὁ σοβαρὸς καὶ γῆς τῶν Ἀσσυρίων,
Ὃς ἐκστρατεύσας σοβαρῶς κατὰ τῆς Ἰουδαίας,
Καὶ βλασφημήσας εἰς Θεὸν καρδίας ἀπονοίᾳ,
Καὶ ῥήμασι χρησάμενος ὑπερηφανεστέροις,
Ἐδρέψατο τἀπίχειρα τῆς μεταιοφροσύνης.
Ἄγγελος γὰρ ὑπὸ Θεοῦ πεμφθεὶς κατὰ τὴν νύκτα,
C Ὤλεσε πάντα τὸν στρατὸν ξίφους συγκόψας ἄνευ,
Εἰς ἑκατὸν ποσούμενον χιλιάδας ὅλας,
Σὺν ἄλλοις ὀγδοήκοντα πρὸς πεντακισχιλίοις.
Ὁ τοίνυν πρὶν ἀγέρωχος, ὁ πρὶν ὑπερηρμένος,
Ὡς λαγωὸς ἐγένετο ταχύπους φυγαδίας.
Μετὰ δὲ χρόνους βασιλεὺς ἦν Ναβουχοδονόσορ,
Οὗτος τῆς τύχης εὐμενῶς αὐτῷ προσφερομένης,
Πάντων κατεδυνάστευσεν ἐθνῶν τῶν ἐν Ἀσίᾳ,
Καὶ πάντας ὑπηγάγετο πρὸς ἐτησίους φόρους,
Χαλδαίους, Ἀσσυρίους τε, Μήδους, Βαβυλωνίους.
Ὑπήκοον ἐποίησε καὶ γένος Ἰουδαίων,
Καὶ τὴν μητρόπολιν αὐτῶν τὴν περιφανεστάτην
Ἱερουσαλὴμ ἐδούλωσε, καὶ πρώτους ὑποφόρους
D Τοὺς βασιλεῖς κατέστησεν. ὡς δ' ἀποστάτουν οὗτοι,
Τὸ τελευταῖον ἐπελθὼν μετὰ μυρίων ὅπλων,
(Ὑπὲρ γὰρ ἄμμον ἦν στρατὸς ὁ Ναβουχοδονόσορ.)
Κατέσκαψεν εἰς ἔδαφος τὴν πόλιν τὴν ὀλβίαν,
Καὶ πάντας τοὺς ἐξ αἵματος καὶ γένους βασιλείου
Δορυαλώτους συλλαβὼν ἐν χώρᾳ Βαβυλῶνος
Μετῴκισεν, ὡς ἔσοιντο τούτῳ θαλαμηπόλοι,
Ἦν ἐν αὐτοῖς καὶ Δανιὴλ ὁ μέγας ἐν προφήταις,
Οἱ τρεῖς τε παῖδες σὺν αὐτῷ σὺν ἄλλοις εὐγενέσι.
Μετὰ μικρὸν δ' ὑπεραρθεὶς ὁ Ναβουχοδονόσορ,
Καὶ τὴν τῆς τύχης εὔνοιαν μὴ δυνηθεὶς βαστάσαι,
Κἀντεῦθεν εἰς ἀπόνοιαν ἐκκυλισθεὶς ἐσχάτην,
(Αὐτὸν ἐθεοποίει γὰρ ὑπὸ φρενοπληξίας.)
E Ἐταπεινώθη πρὸς Θεοῦ ταπείνωμα φρικῶδες,
Εἰς χοίρου μόρφωσιν τραπεὶς ἐξ εἴδους ἀνθρωπείου.
Καὶ ταύτην δίκην ὑποσχὼν τῆς ὑπερηφανίας.
Ἀλλ' ἵνα πάλιν εἰς ἀρχὴν τὸν λόγον ἀναγάγω,
Χαλδαίων ἐβασίλευσεν ὁ Ναβουχοδονόσορ,
Καὶ μετ' ἐκεῖνον Μαροδὰχ, καὶ μετ' αὐτὸν Βαλτάσαρ.
Ἀμφότεροι βλαστήματα τοῦ Ναβουχοδονόσορ.
Βαλτάσαρ τοίνυν ἐκτυφωθεὶς τῷ τῆς ἀρχῆς μεγέθει,

Συμπότας παρελάμβανεν αὐτῷ τοὺς μεγιστᾶνας,
Καὶ ταῖς τραπέζαις λιπαραῖς αὐτοὺς ἐδεξιοῦτο.
Καὶ θέλων ἐπιδείκνυσθαι τὸ δαψιλὲς τοῦ πλούτου,
Πολυτελέσι σκεύεσιν ἐχρῆτο λιθοχρύσοις.
Σὺν πᾶσι παρεισέφερε καὶ τοῦ ναοῦ τὰ σκεύη,
Ἅπερ ἀφείλετο τὸ πρὶν ὁ Ναβουχοδονόσορ,
Ὁπόταν Ἱερουσαλὴμ ἀπέκειρε τὸ κάλλος.
Χρώμενος τοίνυν ἀδεῶς τούτοις εἰς ὑπουργίαν,
Μεθύων γὰρ τοῖς πράγμασιν οὐδ' ὅλως ἐπενόει,
Ὡς ὁ Θεὸς ἀγανακτεῖ τούτων ὑβριζομένων.
Ἀστράγαλον ἑώρακε γράφοντα πρὸς τῷ τοίχῳ.
Ἔλεγον δὲ τὰ γράμματα, μάνη, θεκὲλ, φαρὲς τε.
Ἃ μηδενὸς ἰσχύσαντος ἑτέρου σαφηνίσαι,
Ὁ Δανιὴλ ἡρμήνευσε τρανῶς καὶ φιλαλήθως.
Μερίζων διεμέρισεν ὁ κτίστης σου τὸ κράτος.
Ἐξέκοψεν ἐθέρισε τοὺς χρόνους τῆς ἀρχῆς σου.
Μετατεθήσεται λοιπὸν ἡ καταδυναστεία,
Καὶ θρόνος ὁ βασίλειος εἰς ἄλλην φυλαρχίαν.
Ταῦθ' ὁ προφήτης ἔφησεν ἐνώπιον Βαλτάσαρ,
Μηδὲν ὑποστειλάμενος, μηδ' ὅλως ὑποτρέσας.
Μετὰ μικρὸν ὁ Μῆδος δὲ Δαρεῖος ἐπελάσας
Μετὰ πολλῆς δυνάμεως, ὃν φασιν Ἀστυάγην
Παῖδες ἑλλήνων Περσικὰς γράφοντες ἱστορίας,
Καθεῖλε τὸν ὑπέροφρυν Βαλτάσαρ τὸν Χαλδαῖον,
Καὶ Βαβυλῶνος ἔκαμψε τὴν σκληροτραχηλίαν,
Καὶ Μηδικῆς ὑπόφορον ἐποίησεν ἰσχύος.
Κἀντεῦθεν ἐκυρίευσαν οἱ Μῆδοι τῆς Ἀσίας.
Ἀλλ' οὐδ' αὐτοῖς παρέμεινεν ἄχρι πολλῶν ἡλίων
Τὸ κράτος τὸ βασίλειον, ἀλλ' ἀπερρύη θᾶττον.
Τὸ κράτος δ' ὅπως ἀφ' αὐτῶν τῶν Μήδων ἐξαπέπτη,
Ἐπιδρομάδην καὶ σαφῶς ὁ λόγος ἱστορήσει.
Δαρεῖος μέγας ὁ πολὺς παῖδα θήλειαν τίκτει
Εὐπάρειον, εὐπρόσωπον, εὔχροιαν, εὐπρεπεστάτην.
Μανδάνην τὸ κοράσιον ὠνόμασεν ὁ σπείρας.
Πρὸς ταύτην τοίνυν ὁ πατὴρ εἶχε ζηλοτυπίαν
Ἐξ ὀνειράτων θροηθεὶς νυκτέρων ἐξαισίων.
Οὐροῦσαν βλέπειν ἔδοξε τὴν κόρην τὴν Μανδάνην,
Τοσοῦτον δ' εἶναι τὸ χυθὲν ὑγρὸν ὡς ἐξισχῦσαι,
Τῆς γῆς τῆς Ἀσιάτιδος τὸ πρόσωπον καλύψαι.
Οὗτος ὁ πρῶτος ὄνειρος. δεύτερος δ' αὖθις οὗτος.
Ἔδοξε βλέπειν κάτωθεν ἐκ τῆς αἰδοῦς Μανδάνης
Ἀναφυεῖσαν ἄμπελον, ὑφ' ἧς πᾶσαν Ἀσίαν,
Καὶ γένος Μήδων καὶ Περσῶν κατάσκιον γενέσθαι.
Τοῖς δὲ γοῦν ὁ βασιλεὺς ἐκταραχθεὶς ὀνείροις,
Ἐπέτρεψεν ἀπέχθειαν τάχα κατὰ Μανδάνης.
Πολλοὺς δὲ τρέψας λογισμοὺς περὶ τοῦ ποιητέου,
Ἔγνω κατασοφίσασθαι τὴν κόρην ἐπινοίᾳ.
Τὴν κόρην τοίνυν ζεύγνυσιν ἀνδρί τινι Καμβύσῃ.
Ἦν δ' ὁ Καμβύσης δυσγενὴς καὶ τῶν ταπεινοτέρων,
Ὡς ἂν τὸ προσδοκώμενον ἐξαμαυρώσῃ κλέος,
Τοῦ γένους τὴν λαμπρότητα θολώσας δυσγενείᾳ.
Ὡς οὖν ἐπέγνω κύουσαν ὅσον οὐδέπω ταύτην,
Καθῆστο καιροφυλακῶν τὸν τόκον περιμένων.
Μετὰ μικρὸν δ' ἐξέθορεν ἄρρεν ἐκ τῆς Μανδάνης,
Καὶ τὸ τεχθὲν ὁ βασιλεὺς λαβὼν, καὶ περιστείλας,
Ἁρπάγῳ παραδίδωσιν ὡς ἐξαναλωθείη.
Ὁ δὲ βουκόλῳ δίδωσι τὸ βρέφος διαφθεῖραι,
Ἐκτεθησόμενον βορὰν θηρίοις ὀρεστέροις.
Τὸ μετὰ τοῦτό τι καὶ πῶς ἔλαβεν ὁ βουκόλος,
Εἰς τὴν οἰκίαν ἤγαγεν, εὗρε τὴν συζυγοῦσαν

A compotores accipiebat sibi optimates, eosque mensis splendidis excipiebat. Quumque demonstrare vellet opum abundantiam, magni pretii vasis utebatur, factis ex auro & gemmis: interque cætera templi quoque supellectilem intulit, quam olim Nabuchodonosor abstulerat, quum Hierosolymæ pulchritudinem spoliaret. Hanc ille quum citra metum in usum suum verteret, (quippe rerum successibus ebrius, plane non cogitabat, Deum moleste ferre sacrorum vasorum violationem) manum in pariete scribentem conspexit. Litterarum hæc erant verba: Mane, Tecel, Phares. Quæ quum alius nemo declarare posset, Danielus perspicue B ac vere interpretatus est: Dividens divisit rerum opifex imperium tuum, excidit ac demessuit annos regni tui. Transferetur deinceps potentia tua, soliumque regium ad nationem alteram. Hæc vates ille coram Baltasaro dicebat, nihil reveritus, nec omnino quidquam expavescens.

Non multo post, quum Darius Medus, quem Astyagen vocant Græci, qui de rebus Persicis scripserunt, magnis cum copiis advenisset: sustulit e medio superbum illum Baltasarum Chaldæum, & Babylonis cervices duras flexit, illamque Medorum potentiæ vectigalem fecit. Ex eo tempore Me- C di universis regionibus potiti sunt. verum nec apud illos multis annis regium imperium mansit, sed cito defluxit.

Darius Medus rex.

Quo autem pacto regnum a Medis avolaverit, breviter ac dilucide narratio nostra exponet. Erat Astyagi regi Medorum filia pulcherrima, quam pater appellaverat Mandanem. Erga hanc ille quadam ardebat invidia, nocturnis somniis infaustis territus. Nam sibi videre visus fuerat Mandanem filiam mejentem, & quidem tantam urinæ copiam, ut ea posset Asiaticæ terræ superficiem tegere. Hoc D primum ei fuerat oblatum somnium. alterum habuerat hujusmodi. Videbatur sibi videre de verendis Mandanes enatam vitem, a qua tota Asia, Medorum, Persarumque nationes inumbrarentur. Talibus ergo somniis rex territus, adversus Mandanem clandestinas inimicitias alebat. Quumque varie cogitasset, quid faciendum esset: ingenio fortunam eludendam esse statuit. Quapropter puellam viro cuidam jungit, cui Cambysæ nomen esset: (erat autem Cambyses hic ignobilis & plebejus) ut claritatem expectatam im- E minueret, generis splendore per ignobilitatem vitiato. Quum autem intellexisset esse prægnantem, sedebat observans tempus, & partum exspectans. Paulo post filius masculus e Mandane prosiliit. Eum rex quum accepisset, ac involvisset, Harpago tradit, ut interficeretur. Ille vero infantem occidendum bubulco dat, qui exponeretur, ut feris montanis esca foret. Quid inde? quo pacto res acta? bubulcus accipit, domum suam puerum deportat:

Mandane regis Astyagis filia.

Harpago Cyrus necandus traditur

reperit conjugem, quæ recens infantem mortuum pepererat. Ostendit infantem illi, quem ferebat: quid agendum, rogat. Re deliberata inter se, mortuum abjiciunt: datum genuini filii loco nutriunt. *Cyri pueri regnum.* Cyrus autem (o rem prodigiosam!) quum adolevisset, cum pueris colludens, rex electus est. Imperabat æqualibus, uti volebat, singulis. Et omnes quidem imperata cito faciebant, solus Artembaræ filius, Cyri collusor, quum dicto non obtemperasset: inobedientiæ pœnas luit. Læsus atrociter, *Artembares.* graviqu supplicio mulctatus. Erat autem Artembares ingenuus & illustris, cujus filius lædebatur. Is patrem accedit, injuriam acceptam narrat, rem actam indicat. Mox Artembares ira gravi corripitur: quumque regem convenisset, injuriam filio factam exponit. Hoc modo Cyrus etiamnum puer arcessitur. Quumque curiose rogatus esset, non sine gravibus minis, ore libero rem omnem confitetur. Rex libertatem ipsius audaciamque miratur, ac bubulcum adfecturus erat pœnis, qui esse Cyri pater existimabatur, ut enuntiaret, cujusnam filius esset Cyrus. Eas bubulcus iste minas non tulit, sed regi rem totam mox indicavit. Astyages omnia cum sapientibus & Magis communicat. Verum fefellit hos (ceu credi par est) divina potentia. Nam splendorem, quem prius exspectabant ac formidabant, consequutum esse puerum ludicris in rebus perhibebant. *Edit. Paris. pag. 17.* Hæc quidem oratio cor regis deliniebat, verum *Magorum error.* aliud quiddam urebat. Etenim Harpagum infelicem tamquam hostem oderat, qui Cyrum servasset, nec illum e medio sustulisset. Igitur Harpagum cum filio velut ad convivium arcessit. Filium autem barbaro more instar agni miserrime mactat. Quumque infelix Harpagus ad mensam accessisset, in patina ei carnes filii apponit. Ille quid actum esset ignorans, ad satietatem edit. Statim vero post cœnam & caput & manus filii mactati ad Harpagum deferebantur. Hinc quid factum esset, intelligebat ille quidem: sed ipse quid ageret nesciens, apud animum excandescebat, & Astyagem oderat. Quum autem Cyrus ad Persas e Media rediisset, jamque virilem attigisset ætatem: non cessabat infelix Harpagus omnia facere, omnia moliri, ac Cyrum irritare, ut se de Astyage ulcisceretur, & eum Imperio dejiceret: donec hominem permovit, ut & copias colligeret, & avum magna vi aggrederetur. Quid factum secundum hæc? Cyrus *Cyrus avo capto regnum ad Persas transfert.* splendide vincit, Medorum rex vincitur, capitur, Imperium deinceps ad Persas transfertur. Sic igitur Cyrus regno potitur. Præterea Crœsum, illum pecuniosum Lydorum principem, acie congressus virum in potestatem suam accepit. Enimvero quum huc *De Crœso & Lydiæ regno.* pervenerim, Crœsique mentionem fecerim: etiam de Lydorum fortuna quædam commemorabo, quamquam ea nec ampla, nec illustris exstiterit, ut Medorum, ut Persarum, ut As-

A Ἄρτι νεκρὸν ἀπὸ γαστρὸς βρέφος ἐξενεγκοῦσαν.
Δείκνυσιν ὅπερ ἔφερε, ζητεῖ τὸ ποιητέον.
Κοινῇ γοῦν συσκεψάμενοι τὸ μὲν νεκρὸν ῥιπτοῦσι,
Τὸ δὲ δοθὲν ἐκτρέφουσιν ὡς γνήσιον παιδίον.
Τὸ δ' ἐφεξῆς ὡς θαυμαστὸν ἡλικιώθη Κῦρος,
Σὺν παιδαρίοις ἔπαιζεν, ᾑρέθη βασιλεύειν.
Ἐπέταξε τοῖς ἥλιξιν ὡς ἤθελεν ἑκάστῳ.
Πᾶσι μὲν οὖν τὸ κελευσθὲν ὡς τάχος ἐτελεῖτο.
Ὁ δ' Ἀρτεμβάρου μόνος παῖς συμπαίστωρ ὢν τῷ Κύρῳ,
Ἀνηκουστήσας πέπονθε τὰ τῆς ἀνηκοΐας
Καθυβρισθεὶς καὶ κραταιαῖς ὑποβληθεὶς αἰκίαις.
Ἦν δ' Ἀρτεμβάρης εὐγενὴς καὶ τῶν ὑπερεχόντων.
Ὁ παῖς ὑβρεοπαθήσας προσεισι τῷ τεκόντι,
B Τὴν ὕβριν φράζει τῷ πατρὶ, μηνύει τὰ πραχθέντα.
Θυμὸς δ' εὐθὺς κατέλαβε σφοδρὸς τὸν Ἀρτεμβάρην,
Καὶ προσελθὼν τῷ βασιλεῖ τὴν ὕβριν ἀπαγγέλλει.
Καὶ γίνεται μετάπεμπτος ὁ Κῦρος τὸ παιδίον,
Καὶ πολυπραγμονούμενος σὺν ἀπειλαῖς βαρείαις
Ἐν ἐλευθέρῳ στόματι τὸ πᾶν ἐξωμολόγει,
Ὁ βασιλεὺς ἐθαύμασεν αὐτοῦ τὴν παῤῥησίαν,
Καὶ τὸν βουκόλον ἔμελλεν αἰκίαις ὑποβάλλειν,
Τὸν δῆθεν νομιζόμενον εἶναι πατέρα Κύρου.
Ὡς ἂν ἐξαγορεύσειε τίνος ὁ Κῦρος τέκνον,
Ἐξῶσαι τὰς ἀπειλὰς ἐκεῖνος ὁ βουκόλος,
Καὶ πᾶν εὐθὺς τὸ γεγονὸς τῷ βασιλεῖ γνωρίζει.
Κοινοῦται ταῦτα τοῖς σοφοῖς καὶ Μάγοις Ἀστυάγης,
C Ἀλλ' ἔσφηλεν ὡς ἔοικε τούτους ἰσχὺς ἡ θεία,
Καὶ τὴν λαμπρότητα τὴν πρὶν αὐτοῖς ἐλπιζομένην
Ἐν τοῖς παιγνίοις ἔφασαν ἐκβῆναι τὸ παιδίον.
Καὶ τοῦτο μὲν ἠγάθυνεν ἐκείνου τὴν καρδίαν.
Ἄλλο δὲ πάλιν ἔκνιζεν, ὡς γὰρ ἐχθρὸν ἐμίσει.
Ἅρπαγον τὸν δυσδαίμονα τὸν περισεσωκότα
Τὸν Κῦρον καὶ μὴ φθείραντα, μηδ' ἐξηφανικότα.
Καὶ τοίνυν μεταπέμπεται Κῦρον εἰς παιδαισίαν,
Σὺν τῷ παιδὶ τὸν Ἅρπαγον. καὶ τὸν μὲν τούτου παῖδα
Βαρβαρικῶς ὡς ἄρνιον οἰκτιστα καταθύει.
Ἐλθόντι δὲ τῷ δυστυχεῖ πρὸς τράπεζαν Ἁρπάγῳ
Ἐν σκεύει παρατίθησι τὰ τοῦ παιδίου κρέα.
Ὁ δὲ μὴ γνοὺς τὸ γεγονὸς ἔφαγεν ἄχρι κόρου.
D Εὐθὺς μετὰ τὸ δεῖπνον δὲ καὶ κεφαλὴ καὶ χεῖρες
Ἁρπάγῳ παρεφέροντο παιδίου τοῦ τυθέντος.
Ὁ δ' ἔγνω μὲν τὸ τολμηθὲν, μὴ ἔχων δ' ὅτι δράσει,
Ἦν ἐγκοτῶν καθ' ἑαυτὸν στυγῶν τὸν Ἀστυάγην.
Τοῦ Κύρου μεταστάντος δὲ πρὸς Πέρσας ἀπὸ Μήδων,
Ἐφαψαμένου τε λοιπὸν ἀνδρώδους ἡλικίας,
Οὐκ ἔληγεν ὁ δυστυχὴς Ἅρπαγος πάντα πράττων,
Καὶ πάντα μηχανώμενος, καὶ Κῦρον ἐρεθίζων,
Τὸν Ἀστυάγην τίσασθαι, καὶ τῆς ἀρχῆς ἐκστῆσαι,
Ἕως αὐτὸν παρώρμησε καὶ στρατιὰν ἐγεῖραι,
Καὶ προσβαλεῖν καὶ κραταιῶς τῷ πάππῳ συμμιγῆναι.
Τὰ μετὰ ταῦτα τίνα δέ; νικᾷ λαμπρῶς ὁ Κῦρος.
Νικᾶται Μήδων βασιλεὺς, ζωγρεῖται τελευταῖον,
E Καὶ μετατίθεται λοιπὸν τὸ κράτος ἐπὶ Πέρσας.
Οὕτως οὖν ἀνεζώσατο Κῦρος τὴν βασιλείαν,
Καὶ Κροῖσον τὸν πολύχρυσον τὸν τῶν Λυδῶν δυνάστην
Ἀντιπαραταξάμενος εἶχε δεσμώτην ζῶντα.
Ἀλλὰ γὰρ ὧδε γεγονὼς, ἐπιμνησθείς τε Κροίσου,
Ἐπιμνησθήσομαι λοιπὸν καὶ τῆς Λυδῶν τῆς τύχης,
Κἂν ἡ μεγάλη γέγονεν οὐδὲ τῶν περιδόξων,
Ὥσπερ ἡ Μήδων καὶ Περσῶν, ὡς ἡ τῶν Ἀσσυρίων.

Κανδαύλης ἐβασίλευσε Λυδίας καὶ Φρυγίας,
Σειρὰν τοῦ γένους, ὥς φασιν, ἕλκων ἐξ Ἡρακλέως.
Οὗτος συνῴκει γυναικὶ τὸ κάλλος ἐξαισίῳ,
Φαιδροπροσώπῳ, τρυφερῷ, καὶ φοινικοπαρείῳ.
Τοσοῦτον οὖν ἐκαίετο τῷ πόθῳ τῆς γυναικὸς,
Ὡς τῷ θεράποντί ποτε, τοὔνομα τῷδε Γύγης,
Τὸν πόθον καὶ τὸν ἔρωτα τρανῶς δημοσιεῦσαι,
Καὶ χρεὼν θελῆσαι θεατὴν τοῦτον τῆς συνοικούσης,
Θεοβλαβῶν, ὡς ἔοικε, καὶ τὸ τῆς μοίρας ξίφος
Ἐξακονῶν καθ' ἑαυτοῦ καὶ πρὸς τομὴν ἐπάγων.
Ὁ μὲν Κανδαύλης ἔκρυπτε τὸν Γύγην πρὸς τὴν θύραν,
Ἐκείνη δ' ἀπεδύετο, καὶ Γύγης ἐνετρύφα
Γυμνῷ τῷ κάλλει τῆς σαρκὸς τῆς ἑαυτοῦ δεσποίνης.
Εἶδε τὸν Γύγην ἡ γυνὴ, γυναικοθύμως εἶχε.
Ὑβρισπάθησε δεινῶς, μετακαλεῖ τὸν Γύγην.
Δίδωσιν αἵρεσιν δυοῖν, ἢ τὸν δεσπότην κτεῖναι,
Κερδᾶναί τε καὶ τὴν ἀρχὴν, καὶ γαμετὴν ἐκείνην,
Ἢ τῷ θανάτῳ τῇ τιμῇ αὐτῆς καθυπαχθῆναι.
Τῶν γὰρ Λυδῶν ταῖς γυναιξὶν αἰσχρὸν ἦν τὸ φανῆναι
Ἀχίτωσί τε καὶ γυμναῖς ἀνδράσιν ἀλλοτρίοις.
Εἵλετο Γύγης τὴν ζωὴν, κτείνει τὸν δεσπότην.
Εὐθὺς ἐπαναβαίνει δὲ πρὸς ὕψος βασιλείας.
Ὁ πρὸ μικροῦ δὲ ταπεινὸς ἐξαίφνης ἀνεφάνη
Ἐξ ἰδιώτου βασιλεὺς, δεσπότης ἀπὸ δούλου.
Οὗτος ὁ Γύγης, ὥς φασιν, εὐνούχιζε γυναῖκας,
Ὡς νεαζούσαις εἰς ἀεὶ χρῷτο περὶ τὴν μίξιν.
Τούτου τοῦ Γύγου τῆς σειρᾶς καὶ βασιλεὺς ἦν Κροῖσος,
Ὃν Κῦρος ἐχειρώσατο πεισθεὶς ταῖς ὑποθήκαις
Ταῖς τοῦ προφήτου Δανιήλ· ὁ μὲν γὰρ ἐδεδίει
Κροῖσον ὡς πολυτάλαντον, καὶ φεύγειν ἐνενόει,
Πτοούμενος τὴν ἔννοιαν τῆς εὐποτμίας Κροίσου.
Ὁ Δανιὴλ δὲ θάρρυνε, εἰπὼν τὴν προφητείαν,
Ἣν πρὸ πολλῶν τῶν γενεῶν ἔλεξε περὶ Κύρου
Ὁ μεγαλοφωνότατος προφήτης Ἡσαΐας.
Οὗτος ὁ Κῦρος ὁ πολὺς τοῖς ἐν αἰχμαλωσίᾳ
Ἑβραίοις ἐχαρίσατο τὰ τῆς ἐλευθερίας,
Καὶ τὴν μητρόπολιν αὐτῶν ἐκέλευσεν οἰκίζειν
Ἣν ἀπὸ βάθρων ἔσκαψεν ὁ Ναβουχοδονόσορ,
Τοῦ Κύρου τεθνηκότος δὲ Καμβύσης παῖς ὁ Κύρου
Τὰ τῆς ἀρχῆς ἐδέξατο καὶ τὰ τοῦ κράτους σκῆπτρα.
Καὶ μετ' αὐτὸν ἐκράτησε Δαρεῖος παῖς Ὑστάσπου.
Ἀλλὰ γὰρ ἄξιον εἰπεῖν ὅπως συνέβη τοῦτο.
Ὑπῆρχε παῖς τῷ βασιλεῖ Κύρῳ τὴν κλῆσιν Σμέρδης,
Θυμοειδὴς, καὶ στιβαρὸς, ἄλκιμος, καὶ γενναῖος.
Τούτῳ Καμβύσης ἐγκοτεῖ ὡς βιαρῷ τὰς χεῖρας,
Ὅτι τὸ τόξον ἴσχυσεν ἐπὶ μικρὸν ἐκτεῖναι,
Ὅπερ οἱ πρέσβεις ἤγαγον ἐκ τῆς Αἰθιοπίας.
Ἄλλως τε δὲ ζηλοτυπῶν ἔκ τινων ὀνειράτων.
Ἐδόκει γὰρ ἐν φάσμασιν ὁρᾶν ὀνειροπλάστοις
Θρόνον ἁβρὸν βασίλειον ἄπλετον τὸ πρὸς ὕψος.
Ἐν τούτῳ δ' ἐφεζόμενον τῷ θρόνῳ λαμπρὸν ἄνδρα,
Καὶ ψαύοντα τῇ κεφαλῇ τῶν οὐρανίων ἄστρων.
Ὡς δὲ τινὸς ἐπύθετο τίνος ὁ θρόνος εἴη,
Ἤκουσεν εἶναι Σμέρδιος ὃν καθορᾷ θρόνον,
Καὶ τὸν ἐγκαθεζόμενον τῷ θρόνῳ Σμέρδην εἶναι.
Ἐς τύπον τοίνυν οὐ καλῶς ἐκτεθεὶς πρὸς Σμέρδην
Δολοφονίας ὤρτυνε μῖσος τῷ ταλαιπώρῳ.
Τοὺς δὲ πολλοὺς ἐλάνθανεν ὁ κατὰ Σμέρδου φθόνος.
Ὡς οὖν Καμβύσης ἔπιε τὸν τοῦ θανάτου σκύφον,
Οἱ τῶν δωμάτων φύλακες τῶν βασιλείων Μάγοι,

A syriorum fortuna. Regnavit in Lydia Phrygiaque Candaules, generis originem (ceu perhibent) ab Hercule ducens. Habebat is uxorem, quæ esset eximia pulchritudine, fronte hilari, delicata, genis purpureis. Ejus tanto desiderio & amore flagrabat, ut aliquando ministro suo (is Gyges erat) desiderium amoremque suum patefaceret, atque illum suæ conjugis spectatorem esse vellet, delirans (ut videtur) ac fati gladium contra se ipsum acuens, & ad lædendum se proritans. Itaque Gygem Candaules ad januam occultat: illa se exuit: Gyge de nuda pulchritudine corporis heræ suæ voluptatem capiente. Videt Gygem B mulier: ira muliebri accenditur: adfectam se injuria putat: Gygem arcessit: dat optionem duorum: vel ut herum occideret, ipsamque conjugem cum Imperio lucrifaceret: vel interfectus mortem ipse oppeteret. Nam turpe Lydorum uxoribus erat ab alienis viris conspici, quum vestibus indutæ non essent: Gyges vitam eligit: herum interficit, statim ad regni sublimitatem pervenit: qui paulo ante humilis erat, subito emicat: factus ex privato rex, herus e servo.

Candaulis stultum facinus.

Gyges ad regnum pervenit, hero necato.

Edit. Paris. pag. 18.

Hic Gyges (hoc enim memoriæ proditum accepimus) castrabat mulieres, ut eis semper integris & juvenculis ad venerem uteretur. Ejus Gygis e stirpe Crœsus rex erat, C quem Cyrus cepit, Danieli vatis admonitionibus obtemperans. Nam Cyrus Crœsum velut opulentum metuebat, ac fugere cogitabat, prosperitatem audaciæ Crœsi reformidans. Verum Danielus eum confirmabat indicato vaticinio, quod ante multas ætates Esaias protulerat.

Gyges feminas castrabat.

Cyrus a Danielo munitur.

Illustris hic rex Cyrus Hebræis, qui erant in captivitate, libertatem est largitus: concesso etiam, ut ipsorum metropolis extrueretur, quam a fundamentis Nabuchodonosor everterat.

Cyro mortuo, filius ejus Cam- D byses regnum cum Imperii sceptris accepit. Post quem imperavit Darius Hystaspis filius. Fuerit autem operæpretium narrare, qui hoc factum sit.

Cambyses Cyri filius.

Cyrus rex filium habebat, nomine Smerdim, animosum, robustum, fortem, generosum. Huic succensebat Cambyses, ut homini robusto, quod paululum potuisset arcum tendere, quem ex Æthiopia legati attulerant: alias etiam ipsi propter insomnia quædam invidens. Quippe visus sibi fuerat per quietem solium elegans, regium, altitudine immensa cernere: ac in eo E sedentem quemdam virum illustrem, qui cælestia sidera capite contingeret. Quumque de quodam interrogasset, cujus esset hic thronus: audierat esse solium Smerdis, quod cerneret: & eum, qui sederet in solio, Smerdim esse. Hinc ergo non optime erga Smerdim fratrem adfectus, fraudulentam necem infelici moliebatur. Postquam vero Cambyses mortis poculum ebibisset: Magi qui regiarum ædium custodes erant, quorum

Smerdes Cyri filius.

Cambyses somnium.

Smerdes & Spathines magi regnum occupant.

unus vocabatur Smerdes, alter Spathines, ad seipsos Imperium & auctoritatem trahebant. Nam vulgo cædes Smerdis erat incognita. Et rumor quidem hominum sermone ferebatur, Imperii Persici gubernacula Smerdim habere: verum ipsi non cernebantur, ut qui vulgus metuerent. Etenim magna lex & inviolabilis apud Persas valebat, quæ ipsos ab alia familia gubernari vetaret, nec habere vellet alium regem, prius quam morte familia tota exstirpata foret. Quum autem hæc molitio foret a pluribus animadversa, & Magorum fraus paulatim patefacta: septem Persarum principes ad colloquium congressi, reque multum deliberata & constituta, (erat autem unus ex Septemviris Hystaspis filius) Magos adoriuntur, eosque gladiis occidunt. Multis vero consiliis de regno habitis, tandem statuunt, cujus ex ipsis equus ante omnes hinnitu uti deprehenderetur, recens lucente supra terram Sole lucis auctore: eum Imperio Persarum potiri debere. Probabantur hæc pacta. Dario curator equorum erat, idoneus ad hujusmodi res solerter efficiundas. Is quum animadvertisset, quam amaret equam supra cæteras equus Darii: a congressa amborum accepta equæ urina, nares equi hac passim inunxit. Equitabant jam una, quum primus Darii equus odore motus urinæ ab equa exceptæ, hinnitu in oculis omnium uti cœpit. Accedebat res nova & mira, quod tonitrua fulminaque exorta præsentes obstupefaciebant. Qui visis his statim ex equis delapsi, Darium more Persico adorabant.

Edit. Paris. pag. 19. Septem principes Persici regem creant.

Darius regno potitur.

Itaque regni gubernacula quum Darius accepisset, multas adjecit ei mari cinctas insulas, & urbes in continenti, Asiamque totam. Quumque copias infinitas etiam adversus Græcos emisisset: damnum accepit, omnibus interfectis.

Xerxes rex

Post Darium filius ejus Xerxes Persis imperavit, qui Græcos terra marique aggressus, copiis nauticis, equestribus, omnibus denique conatibus & viribus, exercitum amisit, & quum solus in navicula via effugisset, domum turpiter rediit.

Artaxerxes Longimanus rex.

Post Xerxem imperavit Artaxerxes Longimanus, ac deinceps exstiterunt alii multi Persarum reges, gentiumque nonnullas in servitutem redegerunt: donec venit magnus ille Macedonum rex Alexander, & everso Persarum Imperio regnum administravit, quod a primo Cyro ducentis, ac præterea tredecim annis duraverat.

Imperium Alexandri

Subjecit hic sibi Persas: imperavit Indis, obtemperabant ei Syria, Phœnicia, quævis alia natio, totius terræ principes ac satrapæ, ab extremo Oriente usque ad occasum Solis. Quum autem huic etiam, qui esset homo natura mortalis, persolvendum foret naturæ mortalis debitum: venenum paratum ex his eum terris rapit. Tanta vero magnitu-

A Ὧν ὁ μὲν ὡς ἐλέγετο Σμέρδις, ὁ δ᾽ Ἀσπαθίνης,
Εἰς σφᾶς αὐτοὺς καθείλκυσαν τὸ κράτος καὶ τὸ κῦρος,
Καὶ φήμη μὲν ἐφέρετο καὶ λόγος παρὰ Πέρσαις,
Ὡς τοὺς ἀρχῆς τῆς Περσικῆς οἴακας ἔχει Σμέρδις.
Αὐτοὶ δ᾽ οὐκ ἦσαν θεαταὶ τὸ πλῆθος δεδιότες.
Νόμος γὰρ μέγας ἄρρηκτος ἐκράτει παρὰ Πέρσαις,
Οὐκ ἐπιτρέπων ἄρχεσθαι τούτους ὑπ᾽ ἄλλου γένους,
Οὐδ᾽ ἔχειν ἄλλον κράτορα πρὶν ἂν ὑπὸ θανάτου
Τὸ γένος τὸ βασίλειον ἅπαν ἐκριζωθείη.
Ὡς δ᾽ ἐπεγνώσθη τοῖς πολλοῖς ἡ κακομηχανία,
Καὶ τὸ τῶν Μάγων δολερὸν κατὰ μικρὸν ἐφάνη·
Ἑπτὰ Περσῶν οἱ πρώτιστοι πρὸς λόγους συνελθόντες,
Καὶ συσκεψάμενοι πολλὰ καὶ παρασκευασθέντες,
B (Ὑπῆρχε δ᾽ εἷς ἐκ τῶν ἑπτὰ Δαρεῖος παῖς Ὑστάσπου)
Τοῖς Μάγοις ἐπιτίθενται καὶ ξίφεσι κτείνουσι.
Πολλὰ δὲ βουλευσάμενοι καὶ περὶ βασιλείας,
Τὸ τελευταῖον ἔκριναν, οὗ τινος τούτων ἵππος
Χρεμετισμῷ χρησάμενος πρὸ πάντων φωραθείη
Ἀρτιπυρσευούσης τὴν γῆν τοῦ φεραυγοῦς ἡλίου,
Οὗτος κατάρξει Περσῶν, οὗτος ἀρχηγετήσει.
Ἦν ταῦτα τὰ συνθήματα. Δαρείῳ δ᾽ ἱπποκόμος
Ἦν ἱκανὸς τεχνάζεσθαι τοιαύτας ἐπινοίας.
Οὗτος μαθὼν καὶ διαγνοὺς ὁποίαν ἵππον στέργει
Τῶν ἄλλων πλέον ἁπασῶν ἵππος ὁ τοῦ Δαρείου,
Μετὰ τὴν μίξιν τοῖν ἀμφοῖν οὖρον λαβὼν ἐκείνης,
Ἐν τούτῳ περιέχρισε μυκτῆρας τοὺς ἱππείους.
C Ἅμα δὲ καθιππάσαντο. καὶ πρῶτος ὁ Δαρείου
Ἐκ τῆς ὀσμῆς συγκινηθεὶς τῶν οὔρων τῆς θηλείας,
Καὶ φριαγμοῖς ἐχρήσατο καὶ χρεμετίζων ὤφθη.
Καὶ τὸ καινὸν καὶ θαυμαστὸν ὅτι βροντώδης ἦχος,
Καὶ ἀστραπαὶ γεγόνασι θαμβοῦσαι τοὺς παρόντας.
Οἱ ταῦθ᾽ ὡς ἐθεάσαντο τῶν ἵππων ἀποβάντες
Δαρείῳ προσεκύνησαν, ὡς ἔθος παρὰ Πέρσαις.
Τῆς οὖν ἀρχῆς τοὺς οἴακας ἐδέξατο Δαρεῖος.
Πολλὰς μὲν προσεκτήσατο καὶ νήσους ἁλικλύστους,
Καὶ πόλεις ἠπειρωτικάς, καὶ τὴν Ἀσίαν πᾶσαν.
Στρατὸν δὲ μυριάριθμον κατὰ τῶν Ἑλλήνων
Ἐκπέμψας κεκινδύνευκε πάντων ἐκεῖ πεσόντων.
Μετὰ Δαρεῖον τούτου παῖς Ξέρξης Περσῶν κατῆρξεν·
D Ὃς προσβαλὼν τοῖς Ἕλλησιν ἐκ γῆς, ἀπὸ θαλάσσης,
Ἐκ ναυτικῶν, ἐξ ἱππικῶν, ἐκ πάσης ἐπινοίας,
Καὶ τὸν στρατὸν ἀπώλεσε, καὶ μόνος ἐπὶ πλοίου
Μόλις φυγὼν καὶ διαδρὰς αἰσχρῶς ἐπαλινόστει.
Μετὰ τὸν Ξέρξην ἦρξε δὲ Μακρόχειρ Ἀρταξέρξης,
Καὶ καθεξῆς γεγόνασιν ἄλλοι πολλοὶ Περσάρχαι.
Καὶ τῶν ἐθνῶν ὑπήγαγον τὰ πλείονα δουλείᾳ.
Ἕως Ἀλέξανδρος ἐλθὼν ὁ Μακεδὼν ὁ μέγας
Περσῶν παραλύσας ἀρχήν, ἦρξε τὴν δυναστείαν,
Εἰς ἔτη διαρκέσασαν ἀπὸ τοῦ πρώτου Κύρου
Δὶς ἑκατὸν καὶ σὺν αὐτοῖς εἰς ἕτερα τρεῖς δέκα,
Ὡς ἐν ταῖς βίβλοις φέρεται τῶν παλαιγενεστέρων.
Οὗτος Περσῶν ἐκράτησεν, οὗτος Ἰνδῶν κατῆρξε,
E Τούτῳ καθυπετάγησαν Συρία καὶ Φοινίκη,
Καὶ πᾶν ἔθνος, καὶ πάσης γῆς Χωράρχαι καὶ Σατράπαι,
Ἀπ᾽ ἄκρων τῶν ἀνατολῶν ἄχρι δυσμῶν ἐσχάτων.
Ὡς δὲ καὶ τοῦτον ἄνθρωπον θνητὸν ὄντα τῇ φύσει
Ἐχρῆν τὸ χρέος τῆς θνητῆς φύσεως ἀποδοῦναι,
Φάρμακον μὲν συσκευασθὲν γῆθεν αὐτὸν ἁρπάζει.
Τὸ δὲ τοσοῦτον μέγεθος αὐτοῦ τῆς βασιλείας
Εἰς δέκα μεταβιβάζουσιν ἄνδρας αὐτολμοτάτους,

Τῶν

Τῶν Ἀλεξάνδρου δηλαδὴ τοὺς πρώτους δορυφόρους
Κατατμηθὲν καὶ μερισθὲν εἰς δέκα διαιρέσεις.
Ὁ μὲν γὰρ ἐκυρίευσε Συρίας, καὶ Φοινίκης,
Ὁ δὲ κατῆρξε γῆς Θρᾳκῶν, ἄλλος Παφλαγονίας,
Ἀσία δ' ἄλλον ἔλαχεν. ὁ δέ γε Πτολεμαῖος
Τὴν γῆν ἐσφετερίσατο μόνος τὴν τῆς Αἰγύπτου,
Ἐξ οὗ καὶ πάλιν Αἴγυπτος ἔσχεν ἀρχὴν τοῦ κράτους.
Τοῦτον ἱμέροις ἔβλεψεν ἡ τύχη τοῖς βλεφάροις,
Καὶ πᾶν ἀπέβη κατὰ νοῦν τούτῳ τῷ Πτολεμαίῳ.
Οὗτος κατέδραμε πολλῶν χωρῶν καὶ Παλαιστίνης,
Καὶ γέγονε πολύχρυσος, καὶ βρίθων ἦν τῷ πλούτῳ,
Οἱ μετὰ τοῦτον τοιγαροῦν κατάρξαντες Αἰγύπτου,
Τὴν τύχην καὶ τὴν εὔκλειαν ζηλοῦντες τὴν ἐκείνου,
Καλεῖσθαι πάντες ἤθελον ἐκ τούτου Πτολεμαῖοι.
Τοῦ πρώτου Πτολεμαίου δὲ τὸν βίον ἐκλιπόντος,
Τὸν μετ' αὐτὸν Φιλάδελφον ἐπίκλην Πτολεμαῖον
Αἴγυπτος ἔσχεν ἀρχηγὸν, ὃς πρῶτος βασιλέων
Τὴν Ἀλεξάνδρου τέθεικε βίβλων πολλῶν μητέρα.
Ἀπειραρίθμους γὰρ αὐτόν φασιν βίβλους ἀθροῖσαι
Εἰς ὅλας τεσσαράκοντα φθανούσας μυριάδας.
Εἶχε μὲν οὕτως εὐτυχῶς τὸ Πτολεμαίου κράτος,
Καὶ πάλιν εἶχεν Αἴγυπτος εὔκλειαν βασιλείας.
Ἀλλ' ἦν οὐδὲν, ὡς ἔοικε, μόνιμον ἐν τῷ βίῳ,
Οὐ πλοῦτος, οὐ βασίλειον κράτος, οὐ δυναστεία.
Πρὸς γὰρ τοῖς ἄλλοις κράτορσι τῆς χώρας Αἰγυπτίων
Καὶ Κλεοπάτρα βασιλὶς Αἰγύπτου γεγονυῖα
Ἐκ δεξιᾶς Ῥωμαϊκῆς τὸ κράτος ἀφῃρέθη,
Τοῦ Καίσαρος τοῦ σεβαστοῦ ταύτην χειρωσαμένου.
Κἀντεῦθεν πάλιν ἐῤῥύησε τὰ τῆς Αἰγύπτου σκῆπτρα,
Ἐν ὕψει ἀνθήσαντα καὶ πρὸς ἀκμὴν ἐλθόντα
Τοῖς ὅλοις ἐνενήκοντα πρὸς τοῖς διακοσίοις.
Οὐ μόνην δὲ τὴν Αἴγυπτον εἷλον Ῥωμαίων χεῖρες,
Ἀλλὰ καὶ σύμπασαν ὁμοῦ τὴν ὑπὸ τὴν σελήνην.
Καὶ ταῦτα μὲν ὡς δυνατὸν ἱστόρηται τῷ λόγῳ
Ἐπιδρομάδην καὶ σαφῶς ὡς ἐμαυτὸν σοι πείθω.
Προσῆκον δέ γ' ἐμοὶ δοκεῖ, καὶ τέχνης οὐχὶ πόῤῥω,
Ἐπιμνησθῆναι μικρὸν πραγμάτων Ἑλληνίων,
Τὴν γλῶτταν τι χαρίσασθαι τοῖς κατὰ τοὺς Ἑβραίους.
Λιμός ποτε κατέλαβε βαρὺς τὴν Χαναναίων,
Καὶ πάντας ἐπεβόσκετο τὸ τοῦ κακοῦ πυρφόρον,
Καὶ πρὸς τοῖς ἄλλοις Ἰακὼβ εἶχε τὸν οἶκον πάντα.
Ὁ τοίνυν θεῖος Ἰσραὴλ, οὕτω γὰρ μετεκλήθη,
Τὸν μὲν ἀκούσας Ἰωσὴφ τὸν ἐκ Ῥαχὴλ τεχθέντα
Ἐπιβοσκεῖν Φαραὼ τὴν τῆς Αἰγύπτου χώραν,
Τὸ δὲ καὶ μηχανώμενος λύσιν εὑρεῖν τοῦ πάθους,
Ἔγνω λιπεῖν τὴν ἑαυτοῦ κἀκεῖ μετοικῆσαι.
Ἀθροίσας οὖν τοὺς ἑαυτοῦ δούλους, υἱοὺς, ἐγγόνους,
Τὰς ὅλας ἑβδομήκοντα ψυχὰς σὺν ἄλλαις πέντε,
Εὐθυδρομεῖ πρὸς Αἴγυπτον, βλέπεσθαι φιλοφρόνως
Τῷ Φαραὼ τοῖς ὑπ' αὐτὸν καὶ πρὸ τῶν ἄλλων πάντων.
Ὁ μέγας τοῦτον Ἰωσὴφ βλέπει γλυκείαις κόραις,
Ἐν γῇ Γεσὲμ οἰκίζεται χώρᾳ τῆς Ἀῤῥαβίας.
Ἐναπαθεῖ τοῖς ἀγαθοῖς, ψωμίζεται προσκόρως,
Καὶ τὸν ὀδόντα τοῦ λιμοῦ τὸν φθαρτικὸν ἐκφεύγει.
Τὸ μετὰ ταῦτα τί; δὲ θνήσκει μὲν ὁ τριγέρων,
Ὁ δωδεκάπαις Ἰακὼβ, ἔσχατον γῆρας φθάσας.
Καὶ μετ' ἐκεῖνον Ἰωσὴφ, καὶ Φαραὼ σὺν τούτοις,
Ἄλλος δ' ἀνίσταται πικρὸς ἄρχων τοῖς Αἰγυπτίοις,
Καὶ τούτῳ κλῆσις Φαραώ. τοῖς γὰρ τῶν Αἰγυπτίων
Ἄρχουσιν ἦν εἰς εὔκλειαν τὸ Φαραὼ καλεῖσθαι,

Const. Man.

A do regni ejus ad X. viros fortissimos transiit, qui primi fuerant Alexandri satellites. Horum unus potitus est Syria & Phœnice: alius imperavit in Thracia: alius in Paphlagonia: alium Asia consequuta est: Ptolemæus solus Ægyptum in potestatem suam redegit. Inde rursus Imperii principium habuit Ægyptus. Hunc blandis adspexit oculis fortuna. Itaque quum alias regiones, tum Palæstinam peragravit: & magnam vim auri opumque nactus est. Quo factum, ut ii, qui post ipsum Ægypto imperarunt, fortunam ac gloriam ejus expetentes, vocari omnes ab ipso Ptolemæi voluerint. B Quum autem primus ille Ptolemæus mortuus esset: Ptolemæum cognomento Philadelphum principem Ægyptus habuit, qui regum primus ex Alexandria multorum librorum matrem fecit. Infinitos enim libros ajant ipsum collegisse, ad quater nimirum centena millia. Verum nihil erat (uti videtur) in vita durabile: non opes, non regium Imperium, non potentia. Nam præter alios Ægypti principes, quum etiam Cleopatra regina facta esset: manu ei Romana Imperium est ademptum, postquam Augustus Cæsar eam cepisset. Ex eo tempore defluxerunt Ægypti sceptra, quæ C ad summum pervenerant, & annis totis ducentis ac nonaginta floruerant. Neque tantum Romanæ manus Ægyptum ceperunt, sed omnem præterea terram lunæ subjectam. Atque hæc quidem omnia narratione complexi sumus brevi ac dilucida, sicut equidem mihi persuadeo. Convenire autem mihi videtur, nec artis expers esse, ut paulisper obliti rerum Græcarum, loquamur de iis, quæ apud Hebræos acta sunt. Invasit aliquando fames Chananæam gravis, eaque calamitas in omnes pariter sæviebat, ac præter alios Jacobi familiam urgebat. Itaque divinus hic Israelus (sic enim deinceps vocabatur) partim audiens D Josephum, suum e Rachele filium, præfectum Pharaonis in Ægypto esse: partim illo se malo liberare studens: decrevit relinquere patriam, & illuc commigrare. Quamobrem collectis suis mancipiis, liberis, nepotibus, qui omnes erant animæ septuagintaquinque, recta pergit in Ægyptum, adspicitur amanter a Pharaone ac subditis, supraque cæteros omnes magnus ille Josephus eum suaviter intuetur. In terram Gesem collocatur, quæ erat Arabiæ regio. Fruitur bo- E nis, ad satietatem pascitur, lethalemque famis dentem evadit. Quid inde factum? admodum senex moritur, duodecim liberum pater, quum senium extremum attigisset. Moritur & Josephus, & cum his Pharao quoque: pro quo surgit alius, imperans Ægyptiis acerbe, qui & ipse Pharao nuncupabatur. Nam Ægyptiorum principibus gloriosum erat Pharaonum no-

Edit. Paris. pag. 20.

X. Alexandri successores.

Ptolemæus Lagi filius Ægypti rex.

Ptolemæus Philadelph.

Bibliotheca Alexandrina.

Cleopatra regnum amisit.

Res Hebrææ

pag. 21.

men, quod Pharaonis gloriam sibi vindicarent, ejus qui hoc nomine primus Ægyptiis imperarat; sicut Romanorum Imperatores posterioribus sæculis omnes se Cæsares appellari volebant, quod in Cæsaris, qui primus rerum potitus est, familiam fortunamque se vellent insinuare. Hic igitur Pharao nationem Hebræorum valde auctam cernens, magisque adhuc crescere, florum instar, qui sunt in arboribus, & instar arenæ maris; infestus erga ipsos fraudes nectebat. Ac primo quidem mandabat obstetricibus, ut fœtus primum e maternis alvis prodeuntes occiderent. Hæc molitio quum ex animi sententia non succederet, aliud consilium capit, & Hebræos conficere lateres, ac urbes munitas exstruere sibi cogit. Dictum factum. Laborabant, adfligebantur, conficiebant lateres, opus faciebant, urbes exstruebant. Habebant & sævos operum exactores, qui gravabant, intendebant, augebant efflictiones. Ut simpliciter dicam, hostium loco miseros habebant. Quapropter ærumnosissimi & infelices Hebræi miserabilibus Deum vivum vocibus implorabant, eumque rogabant, ut in his necessitatibus eos liberaret. Flectitur ergo gemitibus ipsorum Deus. Adspicit laborem gravem, miseretur, adficitur, Mosem mittit eis, virum magnum, Dei spectatorem, qui de necessitatibus eos liberaret, laboribus levaret, ex acerba & tristi Ægypto educeret. Itaque descendit Moses, indicat Pharaoni quod imperatum esset a Deo; utque dimitteret Israelitas, nec amplius detineret, hortatur. Nihil sermone vatis Pharao commovetur, non Dei manus omnipotentis formidat; sed quoties id promisisset, toties fidem fallit. Inde factum, ut Dei spectator vates de mandato divino pœnas irrogare cogeretur. Verum vipereus ille Pharao alumnus improbitatis, quum acerba flagella ipsi admovebantur, abjecto erat animo, & Mosem suppliciter orabat, ut ad calamitatis graviumque dolorum levationem annueret. Obsecrabat etiam Deum, lamentisque placabat, seque concessurum Hebræis libertatem pollicebatur. At ubi plagæ cessassent, homo duræ cervicis erat. Tandem gravi flagello, cæterisque sæviore, primogenitorum videlicet morte commotus: libertatem Hebræorum nationi concedit. Sed rursus eosdem ab itinere revocat, armatisque validis copiis, ipse vectus aurea in quadriga, persequitur abeuntes a tergo, tamquam fugitivos. Inde rubri maris accidit verberatio, & nova inusitataque divisio, populique transitus, tamquam media in terra, & superbi Pharaonis ducum demersio, armaturumque copiarum in aquis stratum sepulcrum. Facti sunt esca piscibus in mari viventibus. Etenim ne nuncius quidem cladis superest fuit. Hinc institutæ sunt triumphales Deo chorea. Prædicabatur Deus, ac Moses celebrabatur; Hebræis lætitia

Edit. Paris. pag. 22.

Ægyptiorum submersio.

A Οἰκειουμένους ἑαυτοῖς τοῦ Φαραὼ τὸ κλέος
Τοῦ πρώτου χρηματίσαντος κράτορος Αἰγυπτίων.
Ὡς οἱ Ῥωμαίων βασιλεῖς ἐν τοῖς ὑστέροις χρόνοις
Καίσαρας πάντας ἤθελον αὐτοὺς κατονομάζειν,
Εἰς τὸ τοῦ πρώτου Καίσαρος τοῦ μεμοναρχηκότος
Γένος συνάγοντες αὐτοὺς καὶ τὴν ἐκείνου τύχην.
Οὗτος οὖν ὁ Φαραὼ τὸ γένος τῶν Ἑβραίων
Ὑπεραυξόμενον ὁρῶν εἰς πληθυσμὸν ἐλαύνειν,
Ὡς ἄνθη δένδρων ἀναθάλλον, ὡσὰν θαλάσσης ἄμμον,
Καὶ δυσμεναίνων κατ' αὐτῶν ἠρτύετο τοὺς δόλους.
Καὶ πρῶτα μὲν ἐπέσκηπτε ταῖς μαίαις ὥστε κτεῖναι,
Τὰ πρώτως νεῶν προκύπτοντα τῶν μητρῴων θαλάμων.
Ὡς δ' οὐκ ἐχώρει κατὰ νοῦν ἡ μηχανορραφία,
B Ἄλλην βουλὴν βουλεύεται, καὶ πλινθουργεῖν Ἑβραίους,
Καὶ πόλεις κτίζειν ὀχυρὰς αὐτοὺς καταναγκάζει.
Ἔργον ὁμοῦ καὶ τὸ κελευσθὲν, ἐμόχθουν, ἐτλιπάθουν,
Ἐπλίνθευον, εἰργάζοντο, τὰς πόλεις ᾠκοδόμουν,
Ἦσαν αὐτοῖς καὶ χαλεποὶ τῶν ἔργων ἐπιστάται.
Ἐβάρυνον, ἐπέτεινον, ηὔξανον τὰς κακώσεις.
Ἁπλῶς εἰπεῖν, ὥσπερ ἐχθροῖς ἐχρῶντο τοῖς δειλαίοις.
Οἱ τοίνυν τλιπαθήσαντες καὶ τάλανες Ἑβραῖοι
Οἰκτραῖς ἐβόησαν φωναῖς πρὸς τὸν Θεὸν τὸν ζῶντα,
Καὶ λυτρωτὴν τῶν ἀναγκῶν ᾔτουν αὐτὸν γενέσθαι.
Κάμπτεται τοίνυν ὁ Θεὸς τοῖς στεναγμοῖς ἐκείνων,
Βλέπει τὸν μόχθον τὸν βαρὺν, οἰκτείρει, δυσωπεῖται,
Καὶ πέμπει τούτοις Μωϋσῆν τὸν μέγαν, τὸν θεόπτην,
C Τῶν ἀναγκῶν ῥυσόμενον, κουφίσοντα τοὺς πόνους,
Καὶ τῆς πικρᾶς ἐξάξοντα καὶ στυγνῆς Αἰγύπτου.
Κάτεισι τοίνυν Μωϋσῆς, τῷ Φαραὼ μηνύει
Τὸ κελευσθὲν ὑπὸ Θεοῦ, καὶ τοὺς Ἰσραηλίτας
Πέμπειν ἐκεῖθεν παραινεῖ, καὶ μὴ κατέχειν ἔτι.
Οὐ δυσωπεῖται Φαραὼ τοὺς λόγους τοῦ προφήτου,
Οὐ δειλιᾷ τὰς τοῦ Θεοῦ παντοδυνάμου χεῖρας,
Πολλάκις δ' ὑποσχόμενος ψεύδεται τοσαυτάκις,
Καὶ γίνεται πολύχροος ποικίλος χαμαιλέων.
Ἐντεῦθεν ἐκβιάζεται προφήτης ὁ θεόπτης,
Οὕτω Θεοῦ κελεύσαντος, ἐπαγαγεῖν κολάσεις.
Ὁ δ' ἐχιδνώδης Φαραὼ τὸ τῆς κακίας θρέμμα
Τῶν μὲν μαστίγων αὐστηρῶς αὐτῷ προσαγομένων
D Ἐταπεινοῦτο, καὶ Μωσῆν ἱκέτευεν ἐκθύμως
Νεῦσαι πρὸς λύσιν τοῦ δεινοῦ καὶ τὸ τῶν πόνων βάρος.
Ἐποτνιᾶτο, καὶ Θεὸν κλαυθμοῖς ἐξιλεοῦτο,
Καὶ λύσιν ἐπηγγέλλετο βραβεῦσαι τοῖς Ἑβραίοις.
Τῶν δὲ πληγῶν ἀνεθεισῶν ἡ σκληροτραχηλία.
Ἄκαμπτος ἦν ἀνένδοτος οἷάπερ αὐτὸς ἐκεῖνος.
Τέλος βαρείᾳ μάστιγι πάντων χαλεπωτέρᾳ
Τῷ πρωτοτόκων τῷ πικρῷ θανάτῳ δυσπαθήσας
Ἐλευθερίαν δίδωσι τῷ γένει τῶν Ἑβραίων.
Καὶ πάλιν μεταμέλεται, καὶ στρατιὰν ἀθροίσας
Ἁρματηλάτας, ἱππαστὰς, ὁπλίτας, σακεσφόρους,
Αὐτός τ' ἐποχησάμενος ἅρματι χρυσηλάτῳ.
E Ὀπίσω κατεδίωκεν ἐκείνων ὡς φυγάδων,
Ὡς πάλιν πρὸς τὴν Αἴγυπτον Ἑβραίους ὑποστρέψας.
Ἐντεῦθεν πλῆξις ἐρυθρᾶς καὶ σχίσις καινοτέρα,
Καὶ τοῦ λαοῦ διάβασις ὡς ἐπὶ μέσης χέρσου,
Καὶ βυθισμὸς ταγματαρχῶν τῶν σοβαροπροσώπων,
Καὶ Φαραὼ τοῦ θερμουργοῦ καὶ τολμηροκαρδίου,
Καὶ τάφος ὑδατόστρωτος ὁπλιτικῆς ἰσχύος.
Ἔδυσαν πάντες εἰς βυθὸν τριστάται, διφρηλάται,
Ἰχθύσιν ἐχρημάτισαν τροφὴ θαλασσοβίοις.

Οὐδὲ γὰρ κἂν τῆς συμφορᾶς ἄγγελος ὑπελείφθη.
Ἐντεῦθεν ἐπινίκιοι Θεῷ χοροστασίαι.
Ἐμεγαλύνετο Θεός, καὶ Μωυσῆς ὑμνεῖτο.
Καὶ φέγγος μὲν ἀνέτελλεν Ἑβραίοις εὐφροσύνης,
Τοὺς δ' Αἰγυπτίους σκοτασμοὶ τῶν συμφορῶν ὀρόφουν.
Οἱ δὲ φυγόντες Αἴγυπτον Ἰσραηλῖται τότε
Ἑξήκοντα τὸν ἀριθμὸν ἦσαν μυριανδρεῖαι,
Ἄνευ βρεφῶν καὶ γυναικῶν καὶ παίδων ἀνηλίκων.
Ἡγεῖτο γοῦν ὁ Μωυσῆς τοῦ πλήθους τοῦ τοσούτου,
Καὶ γογγυσμὸν ἠνείχετο τοῦ στασιώδους ὄχλου,
Καὶ πικρασμοὺς τοὺς ἀπ' αὐτῶν ἔφερεν εὐκαρδίως.
Ἦγε δὲ τούτους Μωυσῆς ἐρήμοις ἐν ἀβάτοις,
Τοῦτο Θεοῦ κελεύσαντος καὶ κρίναντος συμφέρον.
Ὕδωρ ἐκ πέτρας ἔβλυζε, πτηνῶν ἔβρεχε σάρκας,
Ἐμαννοδότει, καὶ τροφὴν ἐψώμιζεν ἀγγέλων.
Ὡς ἀετὸς ἐσκέπαζεν αὐτοὺς ἀπτῆρας.
Ὥδευον τοίνυν ἀκλινῶς εἰς τὴν ἐπηγγελμένην,
Τὴν ἀπ' Αἰγύπτου δ' ἕως γῆς ὁρίων Παλαιστίνης
Εἰς ὅλοις τεσσαράκοντα τοῖς ἔτεσι διῆλθον.
Καὶ πᾶν δυσκαταμάχητον ἔθνος καὶ φρικαλέον,
Καὶ γένος πᾶν ἀλλόφυλον καὶ πλῆρες δυσσεβείας
Ὡς δρεπανεῖται λήϊον ἐξεθέρισαν ῥιζόθεν.
Ἀλλ' ὁ μὲν θεῖος Μωυσῆς τὸν βίον ἀπολείπει,
Πολὺν αὐτοῦ καταλιπὼν πόθον τοῖς ὁμοφύλοις,
Καὶ νόμον δοὺς ὑπὸ Θεοῦ πλαξὶν ἐγγεγραμμένον.
Ὥσπερ ἀστὴρ ἡμεραυγὴς ὑπὸ τὴν γῆν ἐκρύβη.
Μετὰ Μωσῆν δ' ὁ τοῦ Ναυῆ παῖς Ἰησοῦς κυροῦται
Τοῦ δημαρχεῖν καὶ βοηθεῖν τοῦ τῶν Ἑβραίων σμήνους.
Οὗτος αὐτοὺς κληροδοτεῖ τὴν γῆν τῆς Παλαιστίνης,
Ἣν ἐπηγγείλατο Θεὸς Προπάτορσι τοῖς θείοις,
Καὶ τῶν φυλῶν ἐμέρισεν ἑκάστῃ τὸ προσῆκον,
Ἄνευ φυλῆς τῆς τοῦ Λευΐ. ταύτῃ γὰρ ἀντὶ λάχους
Τὰ τοῦ Θεοῦ καὶ τῷ Θεῷ κατεκληροδοτήθη.
Οὗτος δυνάστας Χαναὰμ καὶ πάντας τοὺς προσχώρους
Ῥιζῶν ἀνεῖλεν ἀπ' αὐτῶν βραχίονι μεγάλῳ.
Καὶ τούτου ἐκβάντος δὲ τὴν ἅλμην τὴν τοῦ βίου,
Κριταὶ κατάρχουν τοῦ λαοῦ καὶ πάντα διεκόσμουν,
Μέχρις Ἠλεὶ καὶ Σαμουὴλ τοῦ προφητικωτάτου.
Ἕως μὲν οὖν ἐνέμενον τοῖς νόμοις τοῖς ἐνθέοις,
Καὶ τὸν Θεὸν ἐσέβοντο καρδίαις ἀδιστάκτοις,
Ἔθνους ὑπέρτεροι παντὸς καὶ γένους ἐτηροῦντο,
Καὶ κατὰ ῥοῦν ἐφέρετο τούτοις ὁ βίος ἅπας.
Ἡνίκα δ' ἐξεφέροντο πρὸς εἰδωλολατρείαν,
Καὶ προσετίθεντο θεοῖς ἀψύχοις καὶ ματαίοις,
Εὐθέως παρεδίδοντο τοῖς δυσμενέσι δοῦλοι.
Μέχρι μὲν οὖν καὶ Σαμουὴλ κριταὶ τούτων κατῆρχον.
Μετὰ δὲ ταῦτα βασιλεὺς αἰτήσασιν ἐδόθη
Ἀπὸ φυλῆς Βενιαμὶν Σαοὺλ τοῦ Κὶς ὁ γόνος.
Καὶ μετὰ τοῦτον ὁ Δαβὶδ ὁ μέγας ἐν προφήταις,
Τοῦ γένους ἀνάκτωρ γίνεται θρέμματα τότε νέμων,
Καὶ καθεξῆς τρεῖς καὶ δέκα μέχρις Ἰεχονίου.
Ἀφ' οὗ τὸ τρίτον ἀπελθὼν ὁ Ναβουχοδονόσορ
Τὴν πόλιν ἐνεπύρισε καὶ τὸν ναὸν τὸν θεῖον,
Καὶ τὸν λαὸν μετῴκισεν ἐν χώρᾳ Βαβυλῶνος.
Τοῦ δὲ Δαβὶδ κατάρχοντος τότε τῶν ὁμοφύλων,
Ὁ πρὸς τοὺς Τρῶας πόλεμος Ἕλλησιν ἐκροτήθη,
Χάριν Ἑλένης γαμετῆς οὔσης τοῦ Μενελάου.
Ταύτην ἐγὼ βουλόμενος τὴν μάχην ἱστορῆσαι,
Καθὼς τοῖς ἱστορήσασι γράφεται περὶ ταύτης,
Καὶ μέλλων λέγειν οὐ καθὼς Ὅμηρος ἀναγράφει,

A splendor illucescebat, quum Ægyptii caligine densa opprimerentur. Israelitæ autem qui id temporis ex Ægypto fugiebant, erant numero seacenta virorum millia, sine fœminis, & infantibus, & imberbibus pueris. Tantæ igitur multitudinis dux erat Moses, & murmurationes seditiosæ turbæ tolerabat, acerbitatesque profectas ab ipsis miti corde ferebat. Ducebat autem eos Moses per solitudines invias, & inaccessas, quemadmodum mandarat Deus, & expedire statuerat. Aquam excussit e saxo, carnibus volucrum pluit, manna dedit eis, angelorum cibo suos pavit. Sicut aquila

B operuit pullos implumes. Proficiscebantur igitur recta in terram promissam ab Ægypto usque ad fines terræ Palæstinæ. Totis vero solitudinem annis quadraginta peragrarunt, omnemque nationem bellicosam ac terribilem, & gentem omnem alienigenam & impietatis plenam funditus demessuerunt, ut segetem messores resecare consueverunt. Tandem divinus ille Moses e vita migrat, magno nationi desiderio sui relicto: dataque illis lege divinitus tabulis inscripta, diurni sideris instar sub terram est occultatus.

De Jesu Navæ filio.

Post Mosem autem Jesus Navæ filius confirmatur, ut tribunus ac præ-

C fectus Hebræorum nationis esset. Hic per sortem eis terram Palæstinam distribuit, quam Deus ipsorum majoribus promiserat. Concessit autem singulis tribubus partem suam, excepta Levi tribu. Nam illi sortis suæ loco res divinæ una cum ipso Deo obtigerunt. Hic & principes Chananæos, & omnes finitimos, ab ipsis usque radicibus, forti brachio evulsit. Quum autem & ipse vitæ hujus mare trajecisset, Judices populum habebant in potestate, omniaque gubernabant, usque ad Eli & Samuelem vatem maximum. Quam quidem diu divinis legibus constanter inhærebant, Deumque cor-

Edit. Paris. pag. 23.

D dibus non ambiguis venerabantur: quavis gente ac natione superiores erant, vitamque universam ex animi sententia transigebant. Quoties autem ad deastrorum cultum exorbitabant, & mentem ad inanimes vanosque Deos adjiciebant: statim adversariis in servitutem tradebantur. Igitur usque ad Samuelem Judices imperarunt. Deinceps ois rex datus est, uti petierant, Saulus Cis filius de tribu Beniamin. Post Saulum David, magnus ille vates, gentis fit princeps, dum oves pasceret. Successerunt ordine tredecim ad Jechoniam usque: cujus tempore quum

Regnum Israeliticum.

E Nabuchodonosor ter venisset, urbem cum divino templo exussit, & populum in Babyloniam regionem transtulit. Davide autem nationi suæ imperante, Græci bellum adversus Trojanos moverunt, Helenæ causa, quæ Menelai conjunx erat. Hoc bellum equidem memoriæ proditurus, quemadmodum ab iis describitur, qui illud viderunt, adeoque dicturus, ab Homero non recte descriptum esse,

De bello Trojano vera, non Homerica narratio.

veniam a benevolis lectoribus postulabo. Nam Homerus lingua mellitus & illecebrosus, narrationes quidem suas instituit, narrationibus doctis utens: verum alicubi quædam flectit & invertit. At enim ipsa res mihi commemoranda venit. Filio Laomeduntia, Trojanæ gentis principi, conjunx erat Hecuba, Cissei filia, multorum e marito suo liberum mater. Hæc quum prægnans esset, ac partui vicina: nocturnorum somniorum terriculamentis percellebatur. Nam videre sibi videbatur facem flammeam carbonariam, prodeuntem e verendis suis, & exurentem igne urbem universam, una cum Idæ silvis. Audit hoc Priamus, cum vatibus communicat. Intelligit tam sibi, quam urbi utile futurum, si foetus ille feris bestiis exponatur, vel ad interitum ardentem in ignem conjiciatur. Paulo post Alexander in lucem prodiit, infans venustus, formosus, facie lepida. Debebat heic Priamus, nulla ejus habita ratione, prodeuntem ex alvo infantem statim perdere: verum victus a natura, in lucem edito parcit. Quumque se putaret astutiam fortunæ decepturum: exponit eum in agrum, ab aliis educandum. qui ager ab ipso Paride, Parius est appellatus, abjectus erat negligenter: reperitur a pastoribus: miserti sunt: tollunt; curam infantis habent: Paridemque vocatum, infantum more educant. Quumque jam accessisset ad annos adolescentiæ, Priamus eum suas in ædes recipit: arbitratus, se jam vitasse damnum, ab ipso imminens. Verum telæ fortunæ revolvi non poterant, quodque semel constitutum erat, non poterat dissolvi. Nam quum Alexander cognatum quemdam occidisset, non ille quidem ex animi proposito, cæde tamen perpetrata, Troja Spartam ad Menelaum discedit. Excipit is hominem benigne, velut amicum: complectitur: omne benevolentiæ genus exhibet. Heic ludus tuus conspicitur, tyranne amor: heic ludus tuus, & semen inimicitiæ, de quo claram belli caminum excitasti. Abit peregre Menelaus, Paris solus relinquitur. Videt in ædibus Menelai conjugem. Erat ea mulier perpulchra, venustis superciliis & colore, pulchris genis & facie, grandibus oculis, colore niveo, rotundis oculis, tenera, nemus quasi quoddam gratiis abundans, brachiis albis, delicata, plane viva quædam elegantia, facie candida, genis rosei coloris, facie venusta, formosis oculis, pulchritudine non adscititia, colore nativo. Tingebat albedinem color roseus, rubens, ac si quis ebur splendente purpura tingat. Collum prælongum, candidum. Unde ficta est tabula: formosam Helenam e cygno fuisse procreatam. Adspicit hanc Alexander; a forma capitur; & quid multa vel dicenda sunt, vel scribenda? Rapit hanc volentem: fugitivus abscedit. Quumque fuga recte institui alio modo non posset, navem ingressus maritimam, in Phœnicen abit, omisso itinere, quod Trojam versus duceret. Suspicabatur

Hecubæ somnium. (beside "cellebatur. Nam videre sibi videbatur")

Casus infelicis Alexandri. (beside "post Alexander in lucem prodiit")

Edit. Paris. pag. 24. (beside "Parius est appellatus")

Occasiones adulterii Paridis (beside "nus exhibet. Heic ludus tuus")

Helenæ descriptio. (beside "superciliis & colore")

Helenæ raptus. (beside "ma capitur")

A Συγγνώμην ἐξαιτήσομαι παρὰ τῶν εὐγνωμόνων.
Ὅμηρος γὰρ ὁ μελιχρὸς τὴν γλῶτταν καὶ θελξίνους
Μεθόδοις χρώμενος σοφαῖς οἰκονομεῖ τοὺς λόγους,
Ἐνιαχοῦ δὲ τὰ πολλὰ στρέφει καὶ μεταστρέφει,
Ἀλλὰ γὰρ ἤδη μοι λοιπὸν ταῦτα διηγητέον.
Τῷ Λαομέδοντος παιδὶ τῷ φιλαρχοῦντι Τρώων,
Πριάμῳ σύζυγος συνῆν Ἑκάβη παῖς Κισσέως,
Καὶ μήτηρ ἐχρημάτισε πολλῶν ἐκ τούτου παίδων.
Ἔχουσα γοῦν κατὰ γαστρὸς καὶ πρὸς τὸ τίκτειν οὖσα,
Φοβήτροις ἐταράττετο νυκτέρων ὀνειράτων.
Βλέπειν γὰρ ἔδοξε δαλὸν φλόγιον ἀνθράκιον
Ἐκ τῆς αἰδοῦς προκύπτοντα ταύτης, καὶ πυρπολοῦντα
Τὴν πόλιν ἅπασαν ὁμοῦ καὶ τὰς τῆς Ἴδης ὕλας.
B Ἀκούει τοῦτο Πρίαμος, τοῖς μάντεσι κοινοῦται,
Μανθάνει χρήσιμον αὐτῷ γενέσθαι καὶ τῇ πόλει,
Ἂν τὸ γεννηθησόμενον θηρσὶν ἐκτεθείη,
Ἢ τῷ πυρὶ τῷ καυστικῷ πρὸς ὄλεθρον ῥιφείη.
Μετὰ μικρὸν Ἀλέξανδρος ἐξέθορεν εἰς φάος,
Χάριεν βρέφος, εὐπρεπὲς, ἀστεῖον τῷ προσώπῳ.
Ἐχρῆν μὲν οὖν τὸν Πρίαμον μελήσαντα μηδόλως
Εὐθὺς προκύψαν ἐκ γαστρὸς τὸ βρέφος ἀφανίσαι.
Ὁ δὲ τῇ φύσει νικηθεὶς φείδεται τοῦ τεχθέντος.
Νομίζων δὲ σοφίσασθαι τὸ δραστικὸν τῆς τύχης,
Ἄλλοις ἐκθρεψόμενον ἐκτίθησιν εἰς χῶρον,
Τὸν ἀπ' αὐτοῦ τοῦ Πάριος Πάριον κεκλημένον.
Ἐρρίπτο τοίνυν ἀμελῶς, εὗρον αὐτὸ ποιμένες,
C Ὠκτείρησαν, ἀνείλοντο, κήδονται τοῦ νηπίου,
Καὶ βρεφικῶς ἐκτρέφουσι Πάριν ὠνομακότες.
Ἤδη δ' αὐτὸν ἐγγίσαντα μειρακίων ἡλικίᾳ
Ὁ Πρίαμος συνέστιον αὐτὸν παραλαμβάνει,
Νομίσας ὡς ἐξέφυγε τὴν ἀπ' ἐκείνου βλάβην.
Ἀλλ' ἦσαν ἀμετάκλωστα τὰ νήματα τῆς τύχης,
Καὶ τὸ καθάπαξ κυρωθὲν οὐκ ἦν ἀναλυθῆναι.
Ὁ γὰρ Ἀλέξανδρος τινὰ τῶν ὁμογνίων κτείνας,
Οὐχ ἑκουσίαις μὲν ὁρμαῖς πλὴν ὅμως δράσας φόνον,
Ἀπαίρει πρὸς Μενέλαον ἐκ Τροίας ἐπὶ Σπάρτην.
Δέχεται τοῦτον εὐμενῶς ἐκεῖνος οἷα φίλον,
Φιλοφρονεῖ τε, ξεναγεῖ, παντοίας δεξιοῦται.
Ἐνταῦθά σου τὸ παίγνιον τύραννε τοῦτον ἔρως,
D Ἐνταῦθα σου τὸ παίγνιον καὶ τὸ τῆς ἔχθρας σπέρμα,
Ὅθεν ἀνῆψας λιπαρὰν κάμινον τοῦ πολέμου.
Ἀποδημεῖ Μενέλαος, λείπεται Πάρις μόνος.
Τὴν Μενελάου γαμετὴν κατὰ τὸν οἶκον βλέπει
Ἦν ἡ γυνὴ περικαλλὴς, εὔοφρυς, εὐχρουστάτη,
Εὐπάρειος, εὐπρόσωπος, βοῶπις, χιονόχρους,
Ἑλικοβλέφαρος, ἁβρὰ, χαρίτων γέμον ἄλσος,
Λευκοβραχίων, τρυφερὰ, κάλλος ἄντικρυς ἔμπνουν,
Τὸ πρόσωπον κατάλευκον, ἡ παρειὰ ῥοδόχρους,
Τὸ πρόσωπον ἐπίχαρι, τὸ βλέφαρον ὡραῖον,
Κάλλος ἀνεπιτήδευτον, ἀβάπτιστον, αὐτόχροον,
Ἔβαπτε τὴν λευκότητα ῥοδόχροια πυρίνη,
Ὡς εἴ τις τὸν ἐλέφαντα βάψει λαμπρᾷ πορφύρᾳ
Δειρὰ μακρὰ, κατάλευκος, ὅθεν ἐμυθουργήθη,
E Κυκνογενῆ τὴν εὔοπτον Ἑλένην χρηματίζειν.
Ὁρᾷ ταύτην Ἀλέξανδρος, ἁλίσκεται τῷ κάλλει.
Καὶ τί τὰ πολλὰ καὶ περιττὰ μακρηγορεῖν καὶ γράφειν;
Ἁρπάζει ταύτην θέλουσαν, φυγὰς ἀποδιδράσκει.
Καὶ τὴν φυγὴν ἀδυνατῶν ἄλλως εὖ διαθέσθαι,
Εἰς ναῦν ἐμβὰς ἁλίπλοον ἀπαίρει πρὸς Φοινίκην,
Ἐκ τῆς φερούσης ἐκτραπεὶς πορείας τῆς πρὸς Τροίαν.

Δίωξιν ὑποπτεύων ἐκ τῶν ἀδικηθέντων.
Ὑποληφθεὶς δὲ πνεύμασι σφοδροῖς πολυταράχοις
Μόλις εἰς ἓν ὡρμίσατο στομάτων τῶν τοῦ Νείλου
Κανωβικὸν ὀνομασθὲν ἐν χρόνοις τοῖς ὑστέροις,
Ἔνθα δεδόμητο ναὸς ἥρωος Ἡρακλέους,
Τοῖς πρόσφυξι δωρούμενος ἀνθρώποις ἀσυλίαν.
Εἰς τοῦτον τοίνυν τὸν ναὸν φυγόντες ὑπὸ δέους
Οἱ συμφυγόντες Πάριδι καὶ συνεκπεπλευκότες,
Πολλὰς αὐτοῦ κατέχεον ὕβρεις καὶ λοιδορίας,
Ἐκτραγῳδοῦντες τὰ δεινὰ τὰ παρ' αὐτοῦ πραχθέντα,
Τὴν ὕβριν, τὴν ἀσέβειαν τὴν εἰς τὸν ξενοδόχον,
Τὴν ἁρπαγὴν τῆς γυναικός, οὐ μόνην καὶ τῶν χρημάτων.
Ἀκούει ταῦθ' ὁ στρατηγὸς ὁ κλειαρχῶν τοῦ τόπου·
Ἀκούει ταῦτα καὶ Πρωτεὺς ὁ βασιλεὺς Αἰγύπτου,
Καὶ γίνεται μετάπεμπτος ὁ Πάρις πρὸς ἐκεῖνον
Σὺν γυναικί, σὺν χρήμασι, σὺν τοῖς συνεπομένοις.
Ὁ μὲν οὖν ἐπυνθάνετο τίς ἡ γυνὴ καὶ τίνος,
Καὶ πόθεν ἀφελόμενος ταύτην περιπλανῷτο.
Ἀλέξανδρος συνέπλαττε ψευδοσυνθέτους λόγους,
Ὅτε Πρωτεὺς ἐκδιδαχθεὶς τὰ κατὰ τὴν Ἑλένην,
Τοιοῖσδε πρὸς Ἀλέξανδρον ἐχρήσατο τοῖς λόγοις.
Εἰ μὴ μοι προσεκύρωτο καὶ προτεθέσπιστό μοι,
Μηδένα ξένον ἀναιρεῖν τῶν ὑπὸ κλυδωνίου
Χειμαζομένων χαλεποῦ κἀν τοῦθα ῥιπτουμένων,
Μεγάλαις ἄν σε καὶ δειναῖς βασάνοις ἐτισάμην
Ἀχάριστον γενόμενον περὶ τὸν εὐεργέτην,
Καὶ τοὺς θεσμοὺς πατήσαντα τοὺς τῆς φιλαλληλίας.
Νῦν δέ σοι τὰ μὲν χρήματα καὶ τὴν γυναῖκα ταύτην
Οὐκ ἀποδώσω κἂν πολλαῖς χρήσῃ ταῖς κολακείαις,
Τῷ δ' Ἕλληνι τῷ παρὰ σοῦ βλαβέντι συντηρήσω.
Σὺ δ' ἐξ αὐτῆς ἀπόστηθι, ἀφεὶς τῆς Αἰγύπτου φεῦγε.
Πρωτεὺς μὲν οὖν σὺν ἀπειλαῖς ἀπώσατο τὸν Πάριν,
Ὁ δὲ κεναῖς ὑπέστρεφε χερσὶ πρὸς τὴν πατρίδα,
Τῆς ἡδονῆς γευσάμενος ἄκρῳ δακτύλῳ μόνῳ,
Καὶ πρὸς αἰθέρα φθάνουσαν πυρκαϊὰν ἀνάψας.
Καὶ γάρ τοι κατὰ τὸν δρασμὸν τοῦτον τὸν ἀπὸ Σπάρτης,
Καὶ τῆς Ἑλένης ἁρπαγήν, τοιάδε συμβεβήκει.
Ἐπάνεισι Μενέλαος ἐκ τῆς ἀποδημίας,
Μανθάνει τὸ γενόμενον, ῥηγνύει τὴν ἐσθῆτα,
Καὶ σὺν αὐτῷ Τυνδάρεως πατὴρ ὁ τῆς Ἑλένης.
Εἰς μέσους ἀφικνοῦνται δὲ τοὺς τῶν Ἑλλήνων πρώτους
Ἠσβολωμένοι πρόσωπα καὶ μελανειμονοῦντες,
Ὅρκων ἀναμιμνήσκουσι τῶν φρικωδῶν ἐκείνων,
Οὓς ἦσαν Ἕλληνες ὁμοῦ πάντες ὀμωμοκότες.
Ὡς εἰ συμβῇ παρά τινος Ἑλένην ἁρπαγῆναι,
Πάντες ἰδίοις σώμασιν αὐτὴν ὑπερμαχοῦντας.
Πολλὰ γοῦν ἱκετεύσαντες καὶ δυσωπηκότες
Συμπείθουσι τοὺς Ἕλληνας στρατεῦσαι κατὰ Τρώων.
Καὶ δὴ πολλοὶ συνέρχονται ἐκ νήσων, ἐξ ἠπείρων,
Παραθαλάσσιοι, μακρὰν τῆς ἅλμης ἀφεστῶτες,
Ἐξ Ἀθηνῶν αὐθιγενεῖς, ἐκ πάσης τῆς Εὐβοίας,
Ἐκ Θετταλῶν, ἐξ Ἀχαιῶν, ἐκ πάσης τῆς Ἑλλάδος.
Ἦσαν καὶ νῆσοι σύμμαχοι Ἰθάκη, Ῥόδος, Σκῦρος,
Καὶ Σαλαμίς, καὶ σὺν αὐταῖς ἡ μεγίστη Κρήτη.
Κορίνθιοι συνῄεσαν, Ἀργεῖοι συνεμάχουν,
Καὶ στόλος μυριόστολος αὐτῶν συνεκροτεῖτο.
Ἦν Μενεσθεὺς ἐξ Ἀθηνῶν, Νέστωρ ἀπὸ τῆς Πύλου,
Ἐκ τῆς Ἰθάκης Ὀδυσσεύς, ἐκ Σαλαμῖνος Αἴας,
Ἐκ Κρήτης ἦν Ἰδομενεύς, Τληπόλεμος ἐκ Ῥόδου,
Πάντες τὸ γένος ἕλκοντες ἐξ εὐγενῶν αἱμάτων,

A enim fore, ut eum læsi persequerentur. Exceptus autem a ventis vehementibus ac turbulentis, ad urbem applicuit, quæ sita erat ad unum ex ostiis Nili, quod posterioribus sæculis Canobicum est appellatum: ubi Herculis herois fanum erat exstructum, quod hominibus eo confugientibus securitatem concedebat. In hoc fanum præ metu quum se recepissent: quotquot una cum Paride aufugerant, domoque navigarant, multas in ipsum contumelias ac probra effundebant, exaggerantes tragice gravia ipsius facinora; injuriam & impietatem adversus hospitem: raptum non solummodo conjugis, sed etiam o- B pum.

Paris & Helena in Ægyptum veniunt.

Audit hæc dux, qui isti loco præerat: audit & Proteus rex Ægyptiorum. Itaque Paris ad ipsum arcessitur cum muliere, cum opibus, cum comitibus. Quærebat rex, quænam & cujus esset hæc mulier: cuinam hac adempta sic oberraret. Alexander orationem falsam comminiscitur. Verum Proteus edoctus omnia de Helena, hujusmodi ad Alexandrum verbis usus est: Nisi constitutum a me sancte foret, neminem hospitum occidere, qui a tempestate graviter jactantur, & huc appellunt: magnis ac gravibus te pœnis adficerem, qui erga bene meritum ingratum te præsti- C tisti, mutuique amoris vincula pedibus conculcasti. Nunc autem tibi opes has & mulierem non reddam, etiamsi multis adsentationibus utare: sed Græco abs te læso ea servabo. Tu autem ea Ægypto fuga discedito: Sic Proteus cum minis Paridem abegit, qui cum manibus vacuis in patriam reversus est, quum voluptatem extremo tantum digito gustasset, & rogum accendisset, cælum ipsum attingentem. Hoc modo fuga Paridis e Sparta, Helenæque raptus accidit. Revertitur ex peregrinatione Menelaus: quid evenisset, accipit: vestem lacerat: & cum ipso Tyndareus Helenæ pariter idem facit. Una princi- D pum Græcorum cœtum adeunt, denigratis vultibus, vestesque pullas induti. Jurisjurandi illius horrendi commonefaciunt, quod Græci omnes simul juraverant: ut si contingeret Helenam ab aliquo rapi, omnes suis cum corporibus pro ea pugnarent. Multum ergo quum supplicassent, ac pudorem injecissent: persuadent Græcis, ut bellum adversus Trojanos facerent.

Edit. Paris. pag. 25.
Proteus Rex Ægyptiorum.
Tyndareus & Menelaus bellum in Paridem conciitant.

Itaque multi de insulis ac terris continentibus concurrunt: maritimi, & longe a mari distantes: Athenis Athenienses, itemque de tota Eubœa ea Thessalia: ex Achaja: ex tota Græcia. Erant & insulæ sociæ, Rhodus, E Ithaca, Scyrus, Salamis, & cum his maxima illa Creta. Itabant una Corinthii: socii erant Argivi: mille navium classis est ab ipsis coacta. Aderat Menestheus Atheniensis, Nestor Pylius, Ulysses ex Ithaca, ex Salamine Ajax, Idomeneus e Creta, e Rhodo Triptolemus: omnes originem generis habentes e nobili sanguine,

Qui copiis bello Trojano convenerint.

insignes, orti Jove, Mavortii, fortes, generosi, leoninis animis præditi. Supra omnes Achilles e Phthio lucebat, vir bellicosus, fortis, robustis manibus. Enimvero instructa mille navium classe, Agamemnonem classis & exercitus Imperatorem constituunt, virum generosum ac bonum, heroa robustum, præstantem forma & vi brachiorum. Discedunt a patria & amicis, & parentibus: animoque forti versus hosticum solum classem dirigunt. Re communiter deliberata, statuunt esse necessarium, ut diriperent ac exscinderent Trojæ viciniam, ut ipsi copiam commeatus adquirerent, & Trojanis sociorum vires frangerentur. Itaque mittitur Achilles cum aliis viris præstantissimis, qui insulas invadunt, & continentes deprædantur, ac tandem res hostium prorsus atterunt. Audierant quidem Græci, de Helena quid factum esset, nimirum Protea regem Paridi eam ademisse, ac ab illo res ipsius omnes custodiri: verum omni studio conabantur (ceu fertur) occupare Trojam, quum fama constans esset, quod auri thesauris abundaret, ac magnis opibus esset referta. Volebant etiam ulcisci eos, qui prius læserant. Etenim viris indignum, mollis dejectique animi putabant esse, illatæ injuriæ pœnas debitas non exigere. Quum igitur tantam classem Trojani cernerent, eamque multitudinem intuerentur, quæ advenerat: collectis undique suis bellorum sociis, Caribus, Lyciis, Mysis, Mæonibus, Phrygibus, adjuncta itidem sibi quavis Asiæ natione, quotquot erant mediterranei, quotquot maritimi: contra Græcos exercitus innumeri quoddam velut examen educebant, ita ut longum tempus in hoc bello contereretur. Erant ipsius urbis Trojanæ habitatores supra hominum quinquaginta millia. Et initio quidem ad pugnam se magna vi armabant, virilibusque congressibus phalanges perrumpebant: verum postea, quam Achillis robur tandem experti sunt, ejusque mobilitatem igneam & ardentem conspexerunt, itemque virilem faciem, & animosam audaciam: intra ipsa occlusi mœnia desidebant, nec adversus Græcos ullo modo progredi audebant, donec omnia vertens, & omnia perturbans, omniumque malorum mater, (invidiam dico) impetum Achillis in rebus gerendis retudit, illoque ira commoto Trojanorum animo erexit. Doloris autem causa, qui hunc exacerbarat, erat Palamedis cædes, injuste necati. Dicam vero, qui hoc factum, & quis auctor fuerit. Ulysses ex insula natus, adversus Palamedem odium implacabile alebat, & invidiam ex imo corde conceptam: idque propterea, quod apud Græcos Palamedes floreret, quodque cuncti ad ipsum intentis animis, tamquam ad Deum, intimo pectori amore hominem complecterentur. Nam præcognoverat pestis ardentis telum, eamque toti Græcorum exercitui prædixerat. Quumque omnes ab hoc malo acerbe adfligerentur, ipse Græcos illæsos a peste servaverat, partim eis

Edit. Paris. pag. 26.

Agamemnon Imperator.

Cædes Palamedis.

pag. 27.

A Λαμπροπρεπεῖς, Διογενεῖς, ἀρήϊοι, γεννάδαι,
Γενναῖοι, θυμολέοντες, ἄνδρες αἱμάτων πάντες.
Ὁ δὲ Φθιώτης Ἀχιλλεὺς ἔλαμπεν ὑπὲρ πάντας,
Ἄνθρωπος πολεμόκλονος, ἄλκιμος, βριαρόχειρ.
Καὶ τοίνυν ἐξαρτύσαντες τὸν χιλιόναυν στόλον,
Ἱστῶσιν Ἀγαμέμνονα στολάρχην, καὶ στρατάρχην.
Ἄνδρα γενναῖον, καὶ καλὸν, ἥρωα ῥωμαλέον,
Καὶ κάλλει διαπρέποντα, καὶ βραχιόνων σθένει.
Πανεῖδῶν μὲν ἀπαίρουσι καὶ φίλων καὶ τοκέων,
Εὐθύμως ναυστολοῦσι δὲ κατὰ τῆς πολεμίας.
Κοινῇ δὲ συσκεψάμενοι κρίνουσιν εἶναι δέον
Λεηλατεῖν τε καὶ πορθεῖν τὰ πρόσοικα τῇ Τροίᾳ.
Ὡς ἂν καὶ τούτοις γένοιτο τῶν ἀναγκαίων πόρος,
B Καὶ τοῖς Τρωσὶν ἐκκόπτοιτο τὰ πρὸς τὴν συμμαχίαν.
Στέλλεται τοίνυν Ἀχιλλεὺς καὶ τῶν ἀρίστων ἄλλοι,
Καὶ νήσοις ἐπιτίθενται, καὶ κείρουσιν ἠπείρους,
Καὶ τέλεον ἐκτρίβουσιν ὅσας τῶν πολεμίων.
Ἠκούετο μὲν τοῖς Ἕλλησι τὰ περὶ τῆς Ἑλένης,
Ὡς ὁ Πρωτεὺς ὁ βασιλεὺς ἀφέλοιτο τὸν Πάριν.
Ὡς παρ' αὐτῷ φυλάττοιτο κατὰ τὴν πόλιν Μέμφιν.
Ἀλλ' ἠγωνίζοντό φασι περισχεθῆναι Τροίας,
Φήμης κρατούσης παρ' αὐτοῖς ὡς θησαυροῖς χρυσίου
Ἐνευθηνοῖτο, καὶ πολλῷ τῷ πλούτῳ περιβρύθοι,
Καὶ τὴν ἀρρενωπότητα, καὶ τὴν θυμοτολμίαν.
Ἄνανδρον γὰρ καὶ μαλακὸν καὶ ταπεινὸν ἡγοῦντο.
Ἤθελον δὲ καὶ τίσασθαι τοὺς προλελυπηκότας,
C Μὴ λήψεσθαι τῆς ὕβρεως ποινὰς τὰς προσηκούσας.
Ὡς οὖν οἱ Τρῶες ἔβλεψαν τὸν τηλικοῦτον στόλον,
Καὶ τὴν πληθὺν ἑώρακαν τὴν ἐπαναστολακυῖαν,
Ἀπανταχόθεν ἑαυτοῖς ἀθροίσαντες συμμάχους,
Κᾶρας, Λυκίους, καὶ Μυσοὺς, καὶ Μαίονας, Φρυγίας,
Καὶ προσεταιρισάμενοι σύμπαν Ἀσίας ἔθνος,
Ὁπόσον ἠπειρωτικὸν, ὅσον ἐν παραλίᾳ,
Ἀντεπεξῆγον στρατιᾶς σμῆνος ἀπειραρίθμου.
Καὶ χρόνος διηνύετο μακρὸς ἐν τῷ πολέμῳ.
Οἱ δὲ τῆς πόλεως αὐτῆς οἰκήτορες τῆς Τροίας,
Ἦσαν ὑπὲρ πεντήκοντα λαοῦ χιλιανδρείας.
Τὰ μὲν οὖν πρῶτα κραταιῶς ὡπλίζοντο πρὸς μάχην,
Ἀνδροκαρδίοις συμβολαῖς τὰς φάλαγγας ῥηγνῦντες.
D Ὡς δ' ἐπειράθησαν ὀψὲ τῆς Ἀχιλλέως ῥώμης,
Καὶ τὴν πυρώδη καὶ θερμὴν εἶδον εὐκινησίαν,
Ἐκάθηντο τοῖς τείχεσιν αὐτοὺς συγκεκλεικότες,
Καὶ μηδαμῶς τοῖς Ἕλλησιν ἀντεπελθεῖν τολμῶντες.
Ἕως ἡ πάντα στρέφουσα καὶ πάντα συγκυκῶσα,
Καὶ πάντων μήτηρ τῶν κακῶν, ἡ βασκανία λέγω,
Τὴν Ἀχιλλέως ἤμβλυνεν ὁρμὴν τὴν δραστηρίαν,
Καὶ Τρῶας παρεθάρρυνεν ἐκείνου χολωθέντος.
Τὸ δὲ τῆς λύπης αἴτιον τῆς τοῦτον πικρανάσης
Ὁ Παλαμήδους φόνος ἦν ἀδίκως ὀλωλότος.
Τὸ δ' ὅπως γέγονε, καὶ τίς ὁ συσκευάσας, λέξω.
Ὁ νησιώτης Ὀδυσσεὺς κατὰ τοῦ Παλαμήδους
Ἄσπονδον μῖσος ἔτρεφε καὶ φθόνον ἐκ καρδίας,
Ὅτι παρὰ τοῖς Ἕλλησιν ἦν Παλαμήδης κλέος,
E Καὶ πάντες οἷάπερ Θεῷ προσέχοντες ἐκείνῳ
Καρδιακὴν τὴν πρὸς αὐτὸν ὑπέτρεφον ἀγάπην.
Καὶ γὰρ προέγνω τοῦ λοιμοῦ τὸ βέλος τὸ πυρφόρον,
Καὶ πᾶσι προεμήνυσεν Ἑλλήνων στρατιάρχαις.
Καὶ πάντων τούτων τῷ κακῷ πικρῶς δαμαζομένων,
Ἐκεῖνος διετήρησεν Ἕλληνας ἀπημάντους.
Τὸ μὲν, ὑποτιθέμενος, καὶ λόγοις καταρτίζων,

Τὸ δὲ, καὶ πράγμασιν αὐτοῖς διδάσκων τὸ συμφέρον.
Ἐκ τούτου τοίνυν Ὀδυσσεὺς ἐτήκετο τῷ φθόνῳ,
Βλέπων ὑπερφιλούμενον πᾶσι τὸν Παλαμήδην,
Αὐτὸν δὲ νομιζόμενον ὡς ἕνα τῶν τοῦ πλήθους,
Ἐντεῦθεν δόλους ἤρτυε καὶ μηχανορραφίας,
Καὶ συνεσκεύασε βουλὰς πλήρεις συκοφαντίας.
Τοῦ μὲν οὖν καρτερόχειρος παρόντος Ἀχιλλέως
Ἠπράκτουν τὰ βουλεύματα παιδὸς τοῦ Λαερτίου,
Καὶ πᾶν τὸ τορνευόμενον κατὰ τοῦ Παλαμήδους,
Καὶ μηχανορραφούμενον ἦν ὡς ἀράχνης νῆμα.
Ὡς δ' Ἀχιλλεὺς ἀπέσταλτο σὺν ἄλλοις ἀριστεῦσι
Συνάψων πόλεμον τισὶν ὑπερμαχοῦσι Τρώων,
Καὶ συνεπόμενον αὐτῷ καὶ Παλαμήδην εἶχεν,
Ὑπερεγλίχετο γὰρ δὴ πάντῃ συνεῖναι τούτῳ.
Ἐνταῦθα ὁ πάντολμος ἀνὴρ δραξάμενος ἀδείας
Τὴν Ἀγαμέμνονος συλᾷ κουφόνοιαν ἐν πρώτοις.
Καὶ δῆθεν προσποιούμενος ὑπερφιλεῖν ἐκεῖνον,
Ἐρᾷ, φησὶν, ὦ βασιλεῦ, ἀρχῆς τῆς τῶν Ἑλλήνων,
Ὁ κραταιόχειρ Ἀχιλλεὺς, κεντεῖ γὰρ ἡ νεότης.
Καὶ Παλαμήδην ὡς δεινὸν εἰπεῖν καὶ κολακεῦσαι,
Καὶ μαστροπὸν καὶ συνεργὸν εἰς τοῦτο προσλαμβάνει.
Μετὰ μικρὸν δ' ἐλεύσονται τῆς μάχης πληθείσης,
Καί σοι μὲν βοῦς προσάξουσι καὶ ἀγέλας θρεμμάτων,
Αὐτοὶ δὲ σφετερίσονται χρημάτων ὅλας θήκας.
Καὶ τοὺς Ἑλλήνων δυνατοὺς ὑποποιήσονταί τε,
Καὶ κατὰ σοῦ κινήσουσιν ὡς τῆς ἀρχῆς ἐκπέσῃς.
Ἤκουσε ταῦθ' ὁ βασιλεὺς, ἐπείσθη, συνηρπάγη,
Καὶ τὸν τοῦ δόλου σκευαστὴν χρῆται πρὸς συμβουλίαν,
Καὶ γίνεται μετάπεμπτος εὐθὺς ὁ Παλαμήδης,
Καὶ μονωθεὶς ταῖς ἄρκυσιν ἐμπίπτει τοῖς τοῦ φθόνου,
Συκοφαντεῖται τοῖς Τρωσὶν Ἕλληνας προδιδόναι,
Καὶ γίνεται λιθόλευστος. φεῦ. οἷα ποιεῖς φθόνε,
Ἄλλο μηδὲν φθεγξάμενος εἰ μὴ τὸ ῥῆμα τοῦτο.
Ὦ δυστυχὴς ἀλήθεια, σὲ καὶ πενθῶ καὶ στένω.
Σὺ γάρ με προαπόλωλας, καὶ προεθανατώθης.
Ἐπάνεισιν ὁ Θέτιδος μετὰ λαμπρῶν τροπαίων,
Μανθάνει τὸ γενόμενον, οἰκτείρει Παλαμήδην.
Βαρυθυμεῖ, βαρυπενθεῖ, τοῖς Ἕλλησι μηνίει.
Ἀφίσταται τοῦ μάχεσθαι καὶ συμμαχεῖν ἐκείνοις.
Ἐντεῦθεν θάρσος Ἕκτορι καὶ τοῖς αὐτοῦ συμμάχοις.
Καὶ συγκροτοῦσιν Ἕλλησι μάχας ἰσχυρομάχους.
Ἐντεῦθεν φόνοι, καὶ σφαγαὶ, καὶ προχύσεις αἱμάτων,
Ἀνδροκτασίαι, καὶ βοαὶ, καὶ λιμνασμοὶ τοῦ λύθρου.
Καὶ πίπτουσιν ὡς στάχυες τὰ τῶν Ἑλλήνων σμήνη,
Καὶ ταπεινοῦνται, καὶ δεινοῖς ἀπείροις συσχεθέντες
Ἐν μεταμέλῳ γίνονται τῶν πεπλημμελημένων.
Οἱ πρίν τε σοβαρόφρονες λόγοις ἱκετηρίοις
Ἐδέοντο τὸν Θέτιδος καταλλαγῆναι σφίσιν.
Ἀλλ' οὐ προσεῖχεν Ἀχιλλεὺς τούτοις, οὐ κατεκάμφθη.
Ἕως πεσὼν ὁ Πάτροκλος, ὅνπερ ὑπερηγάπα,
Ἐκ παλαμῶν ἡρωϊκῶν γενναίων Ἑκτορείων,
Αὐτὸν παρεβιάσατο δραμεῖν κατὰ τῶν Τρώων.
Ἔξεισι τοίνυν Ἀχιλλεὺς πρὸς πόλεμον πῦρ πνέων.
Καὶ ῥηγνῦσι τὰς φάλαγγας, τροποῦται τοὺς προμάχους,
Καὶ σὺν αὐτοῖς τὸν Ἕκτορα τὸν κίονα τῆς Τροίας,
Ἄνδρα βελθυιῶ, ἀρεϊκὸν, ὅπλοις ἐντεθραμμένον,
Μωλωπισμοὺς ἐμφαίνοντα τοῖς στήθεσι μυρίους,
Οὓς εἶχε συμπλεκόμενος τοῖς ταύροις τοῖς ἀγρίοις,
Πρὸ τοῦ τοὺς Ἕλληνας ἐλθεῖν καὶ συγκροτῆσαι μάχην,
Ἀντιπαραταττόμενος ἔθνεσιν ἀλλογλώσσοις.

A consulens, & homines oratione confirmans: partim ipsa re docens, quid potissimum conduceret. Hinc igitur Ulysses invidia flagrabat, quum Palamedem vehementer diligi cerneret: se vero haberi tamquam unam de plebe. Ex eo tempore fraudes ac molitiones nectebat, consiliaque calumniæ plena parabat. Verum quandiu robustus Achilles aderat; nihil efficere consilia filii Laertis poterant, nec eorum quidquam, quæ contra Palamedem struebantur. *Achilles defensor Palamedis.* Nam quodcumque nectebatur, erat instar telæ araneæ. Verum posteaquam Achilles cum Ducibus cæteris missus fuit, bellum gesturus cum quibusdam Trojanorum defensoribus, cujus expeditionis co-

B mitem secum habebat Palamedem: (etenim vehementer illi semper adesse cupiebat) tum vero quidvis audens ille, nactus occasionem periculi expertem, Agamemnonis primum levitatem prædatur, seque simulans ipsius esse perquam studiosum: Adfectat, inquit, mi rex, Græcorum Imperium Achilles ille robustus, a juvenili ætate impulsus, *Ulyssis insidiæ.* ac Palamedem ceu dicendi & adsentandi peritum, lenonis instar ac socii ad hoc sibi adjungit. Neque multo post commisso prælio, venient: ac tibi quidem boves adferent, & gre-

C ges ovium: verum ipsi plena pecuniis vasa furtim auferent, quibus & subjicient sibi Græcorum potentiores, & contra te concitabunt, ut Imperium amittas. Audiit hæc rex: persuasus & captus est: auctorem fraudis in consilium adhibet. Statim deinde Palamedes arcessitur, & solus relictus in cædis laqueos incidit: per calumniam insimulatur, quasi Græcos Trojanis proderet; lapidibus obruitur: (heu quæ perpetras invidia!) nihil quum dixisset aliud, quam hoc verbum: Infelix veritas, te lugeo deploroque gemens. *Palamedis querela & mors.* Nam tu ante me periisti, & morte adfecta es. Revertitur inde Thetidis

D F. cum trophæis splendidis: accipit, quod acciderat: Palamedem miseratur: indignatur; luget graviter; irascitur Græcis: pugnare desinit, atque illos in præliis juvare. Hinc nata Hectori & sociis ejus audacia. Pugnas cum Græcis validas conserunt. Hinc cædes, mactationes, effusiones sanguinis ortæ, hinc homicidia, clamores, restagnationes cruoris. Instar aristarum Græcorum agmina concidunt, qui animis *Edit. Paris. pag. 82.* dejecti quum hostes haberent arces, pœnitentia ducti sunt eorum, quæ deliquerant: quumque prius superbe se extulissent, nunc Thetidis filium verbis supplicibus orabant, ut ipsis recon-

E ciliaretur. Verum Achilles illis non curabat, quo eis opem ferret, donec Patroclus cecidisset, quem valde diligebat, interfectus ab heroicis manibus Hectoris. *Patrocli cædem Achilles ulciscitur.* Tum vero pepulerunt eum, ut adversus Trojanos procurreret. Itaque progreditur ad pugnam Achilles, ignem spirans: perrumpit phalanges: prima stantes in acie necat: & inter eos Hectorem ipsum, Trojæ columnam, *Hectoris mors* virum fortem, mavortium, nutritum in armis, gerentem in pectore cicatrices infinitas, quas ex conflictibus adversus feros tauros acceperat prius, quam Græci venissent, & cum eo de-

Amazones opem Trojanis ferunt.

pugnassent. Hectore perempto, qui audaci præditus fuerat corde, Priamus Amazonas ad belli societatem arcessit. Itaque rursum pugnatur, & omnes occantur. Hoc modo senex ille Dardanides ab omnibus destitutus, ad Davidem Judææ regem suos mittit, qui ab eo manum auxiliarem poscerent.

Cur Trojanis opem David negarit.

Verum David illam haud porrexit, sive id temporis bellum gerebat adversus nationes extraneas, sive abhorrens a Græcis simul & barbaris: ut qui Deum non cognoscerent, sed deastros colerent: ac veritus, ne Judæi ad errorem prolaberentur, si ab ipso Trojanis auxiliares copiæ mitterentur: quum alias a natura proclives ad vitium forent.

** al. Pandanem.*

India Trojanis accessum tulit.

Igitur regem Indorum * Tantanem Priamus ad opem sibi ferendam suppliciter invitat, & infinita cum multitudine Memnon mittitur. Exercitus erat Indicus, omnes colore nigro. Quos quum adspexissent Græci, peregrino colore præditos: formam eorum & armaturam veriti, simulque bestias illas formidantes, quas alit India, fugere noctu, Trojamque relinquere cogitabant.

Indorum clades.

Sed tamen nigris demum hominibus aciem opposuerunt, Indorumque sanguine terram tinxerunt, ut ea ruberet, ac ipsa flumina Scamandri cruor purpurea redderet. Eo tempore festum donariorum appetebat, quod tam Græci, quam barbari celebrabant.

Induciæ propter donariorum festum.

Itaque factæ sunt induciæ bellorum ac laborum. Quibus durantibus, Græcorum & Trojanorum copiæ ostentabant se quidem mutuo, sed nihil moliri contra se invicem audebant. Templum vero quoddam erat ante Trojam pulchris ornatum turribus, in quo frequenter versans

Achilles qui perierit.

Edit. Paris pag. 29.

Achilles, Polyxenam vidit, & ardenti ejus amore correptus est. Quippe conspexerat eam, prius quam Hector redimeretur: ubi quum illam retinere potuisset, non tamen id facere voluit. At ubi tunc eam adspexit, adfici cœpit, Priamoque patri denuntiavit, se Polyxenam uxorem poscere. Priamus adsentiri se simulabat, Deiphobo & Paride fraudes hasce machinantibus. Quare cum ingrederentur in Apollinis Alphæi fanum, jurejurando se obstricturi in causa Polyxenæ: Deiphobus Pelei filium complexus osculabatur, caræ sororis illum sponsum appellando: Alexander autem adstans prope, lethale vulnus inflixit. Quo illato, una cum Deiphobo in fugam se proripuit. Achilles collapsus, extremam agebat animam. Id Ulysses animadvertebat, qui comitatus eum fuerat, una cum Ajace Telamonis filio, Jove sato. Quapropter in fanum uterque simul quum irrupissent, heroem illum jacentem invenerunt, cruore fœdatum, extremos ducentem spiritus, vix linguam moventem, & jam jamque cernendi usum amissurum. Itaque illo conspecto ululabant, & ad pectus ejus adlapsus Ajax Telamonius, cum lamento Achillem adloquutus est: O vir mavortie, robustis manibus gigas, quisnam te leonino corde præditum occidere potuit? ille perobscure concisæque vocem hanc edidit: Fraudulente Deiphobus atque Paris me interfecerunt. Quæ effatus, insignis heros exspiravit. Ajax vero corpus Achillis humeris impositum acerbo cum ejulatu ad portum detulit. Mox Pyrrhum Achil-

A Ἀναιρεθέντος δ' Ἕκτορος τοῦ τολμηροκαρδίου,
Μετακαλεῖται Πρίαμος συμμάχους Ἀμαζόνας.
Καὶ πάλιν μάχη καρτερὰ, καὶ θανατοῦνται πᾶσαι.
Ἐκ πάντων οὖν ἀπορηθεὶς ὁ Δαρδανίδης γέρων,
Εἰς τὸν Δαβὶδ τὸν ἄνακτα τῆς Ἰουδαίας πέμπει,
Παλάμην ἐξαιτούμενος συμμαχικὴν ἐκεῖθεν.
Ἀλλ' ὁ Δαβὶδ οὐ δίδωσιν εἴτε τὸ τηνικαῦτα
Ἀντιπαρατασσόμενος ἔθνεσιν ἀλλογλώσσοις,
Εἴτε καὶ μυσαττόμενος Ἕλληνας καὶ βαρβάρους,
Ὡς μὴ Θεὸν γινώσκοντας καὶ εἰδωλολατροῦντας,
Καὶ δεδιὼς μὴ ῥέψαιεν πρὸς πλάνην Ἰουδαῖοι,
Οἱ παρ' αὐτοῦ πεμφθήσονται σύμμαχοι τῆς ἐν Τροίᾳ,
Πρὸς τὴν κακίαν ἔχοντες εὐεπιφόρως φύσει.
B Τὸν οὖν Παντάνην τὸν Ἰνδὸν Πρίαμος ἱκετεύει,
Καὶ μετὰ πλήθους στέλλεται Μέμνων ἀπειραρίθμου.
Ὁ δὲ στρατὸς ἦσαν Ἰνδοὶ πάντες μελανοχρῶτες.
Οὕς περ ἰδόντες Ἕλληνες ἐν ἀλλοκότῳ θέᾳ,
Καὶ δειλιάσαντες αὐτῶν μορφὴν καὶ πανοπλίαν,
Καὶ ζῶα πτερυγίσαντες ἅπερ Ἰνδία τρέφει,
Νύκτωρ φυγεῖν ἐσπεύσαντο καὶ προλιπεῖν τὴν Τροίαν.
Ἀλλ' ὅμως ἀντετάξαντο πρὸς τοὺς κελαινοχρῶτας,
Καὶ τῶν Ἰνδῶν τοῖς αἵμασιν ἠρύθρωσαν ἀρούρας,
Καὶ τοῦ Σκαμάνδρου τὰς ῥοὰς ἐφοίνιξαν τοῖς λύθροις.
Ἐν τούτοις δὲ κατέλαβεν ἡ τῶν ἀναθημάτων
Τοῖς Ἕλλησι πανήγυρις ἀλλὰ καὶ τοῖς βαρβάροις.
C Καὶ πᾶσιν ἦν ἀνακωχὴ πολέμων καὶ σκαμμάτων.
Καὶ δὴ στρατὸς Ἑλλήνειος καὶ τὸ τῶν Τρώων σμῆνος
Ἀλλήλοις ἐπεμίγνυντο πρᾶξαι μηδὲν τολμῶντες.
Ἦν δὲ ναὸς πρὸ τῶν τειχῶν τῆς καλλιπύργου Τροίας,
Ἔνθα θαμίζων Ἀχιλλεὺς εἶδε τὴν Πολυξένην,
Καὶ τὸν πυρσὸν τὸν πρὸς αὐτὴν ἔρωτος ὑπανῆψε.
Ἐν λύτροις γὰρ τοῖς Ἕκτορος αὐτὴν προεωράκει,
Καὶ κατασχεῖν δυνάμενος, ὅμως οὐκ ἐβουλήθη.
Τότε δ' ὡς εἶχεν ἔπαθε, καὶ γὰρ πατρὶ Πριάμῳ
Λόγους ἀπέστειλε ζητῶν εἰς γάμον Πολυξένην.
Ὁ δὲ συγκατατίθεσθαι δῆθεν προσεποιεῖτο,
Καὶ ταῦτα δόλοις ἔπραττον Δηΐφοβος καὶ Πάρις.
D Ὡς οὖν εἰσῆλθον εἰς ναὸν Ἀπόλλωνος Ἀλσαίου
Ὅρκοις κατεμπεδώσοντες τὰ περὶ Πολυξένης,
Ὁ μὲν Δηΐφοβος προσφὺς ἐφίλει τὸν Πηλέως,
Φίλης νυμφίον ἀδελφῆς αὐτὸν κατονομάζων,
Ἐγγὺς δὲ στὰς Ἀλέξανδρος ἐπήνεγκε καιρίαν,
Καὶ πλήξας ὑπεξέφυγε μετὰ τοῦ Δηϊφόβου.
Ὁ δ' Ἀχιλλεὺς κατενεχθεὶς πνοαῖς ἦν ἐν ἐσχάταις.
Ἤσθετο τοῦτον Ὀδυσσεὺς, συνείπετο γὰρ τούτῳ,
Καὶ σὺν αὐτῷ Διογενὴς Αἴας ὁ Τελαμῶνος.
Ἄμφω τοίγαρ εἰς τὸν ναὸν συνεισπεπηδηκότες
Εὗρον τὸν ἥρω κείμενον αἵμασι πεφυρμένον,
E Ἀποσβεννὸς ἐμπνέοντα, μόγις κινοῦντα γλῶσσαν,
Καὶ μέλλοντα καλύπτεσθαι τὰ βλέφαρα τῷ σκότει.
Ὡς οὖν εἶδον ὠλόλυξαν, καὶ προσπεσὼν τῷ στήθει
Αἴας ὁ μέγας ἐν κλαυθμῷ πρὸς τὸν Πηλέως εἶπεν.
Ἦν ἄρα πολεμόκλονε, καὶ γίγα βριαρόχειρ,
Ὅς ἀνελεῖν ἠδυνάτο τὸν θυμολέοντά σε.
Ὁ δ' ἀμαυρὸν ἐφώνησε καὶ παρακεκομμένον.
Ἀνεῖλόν με Δηΐφοβος καὶ Πάρις μετὰ δόλου.
Καὶ ταῦτ' εἰπὼν ἐξέπνευσεν ὁ τηλικοῦτος ἥρως.
Αἴας δ' ἐπ' ὤμων θέμενος τὸ σκῆνος Ἀχιλλέως,
Πικρῶς ἐπὶ τὸν ναύσταθμον ἤγαγεν ὀλολύζων.
Εὐθὺς δὲ μετεπέμψατο Πύρρον τὸν Ἀχιλλέως

Τὸν

Τὸν καὶ Νεοπτόλεμον τῆς Ἀμφιπποδαμείας.
Καὶ πάλιν φόνοι, καὶ σφαγαὶ, πάλιν ἀνδροκτασίαι,
Καὶ πάλιν αἱματόφυρτοι τῆς Τροίας πεδιάδες,
Καὶ πάλιν αἱμοφόρητα τὰ τοῦ Σκαμάνδρου ῥεῖθρα.
Ἕως τῶν μάντεων αὐτοῖς χρησμοὺς ἐκβεβασάντων,
Ὡς οὐ χρεών ἐστιν ἑλεῖν ἀπὸ πολέμου Τροίαν,
Οὐ δ' ἐκ χειρῶν, οὐ δ' ἐκ ξιφῶν, ἀλλ' ἀπὸ δόλου μόνου,
Τὸν ἵππον ἐπεκτείναντα τὸν ξύλινον ἐκεῖνον.
Καὶ κατάφρακτους εἰς αὐτὸν ἄνδρας εἰσενηνοχότες,
Ἀπαίρειν δῆθεν ἔδοξαν πρὸς τὰς ἐγγεγαμένας.
Καὶ τὸν μὲν ἵππον εἴασαν αὐτοῦ πρὸς τῷ λιμένι,
Αὐτοὶ δ' ὑφώρμουν ταῖς ναυσὶν ἐν τῇ Τενέδῳ νήσῳ.
Εἶδον οἱ Τρῶες τὸ συμβὰν, εἶδον ἐρήμους ὅρμους.
Τὸν ἵππον μόνον βλέποντες ἠπόρουν, ἐθαμβοῦντο.
Καὶ πρῶτον μὲν νομίζοντες εἶναι τὸ πᾶν ἀπάτην,
Φθείρειν τὸν ἵππον ὥρμηντο πυρὶ παραδιδόναι.
Ἢ καὶ ῥίπτειν κατὰ πετρῶν κατὰ βυθοῦ θαλάσσης.
Εἶτα καὶ γὰρ ἐκεκύρωτο Τροίαν ἁλῶναι τότε,
Προσῆκον ἔδοξεν αὐτοῖς εἰσενεγκεῖν τὸν ἵππον,
Ὡς ἄγαλμα καὶ λάφυρον ἀπὸ τῶν ἐναντίων.
Οἱ μὲν αὐτὸν εἰσῆνεγκαν, καὶ πότοις καὶ χορείαις
Αὐτοὺς ἐκδόντες ὕπνωττον βαθὺν ἀνέγερτον ὕπνον.
Οἱ δ' ἄνδρες οἱ κρυπτόμενοι, καὶ πρὸς αὐτὸν λοχῶντες,
Ὑπεξελθόντες σιωπῇ φρυκτωρὸν ἦραν μέγαν.
Ὅπερ ἰδόντες Ἕλληνες οἱ προαποπεπλευκότες,
Θᾶττον ἢ λόγος ἐν ναυσὶ κατῆραν πρὸς τὴν Τροίαν
Καὶ τῶν πυλῶν ἀνεῳγμένων παρὰ τῶν προεμβάντων
Ὡς ὕδωρ εἰσεχύθησαν λάθρα ποθὲν πλημμύραν.
Τῆς στεροπύργου τοιγαροῦν οὕτω ληφθείσης Τροίας,
Γυναῖκες ἀφηρπάζοντο παστάδων νεοπήκτων,
Ἡ γῆ κατελιμνάζετο τοῖς φόνοις τῶν πιπτόντων.
Βρέφος ὑπαγκαλίδιον ἐρρήγνυτο τῷ τείχῳ.
Ἁπλῶς εἰπεῖν ὡς ἐν βραχεῖ, γόος κατεῖχε πάντα.
Καὶ πᾶν δεινὸν καὶ πᾶν πικρὸν κατέκλυζε τὴν πόλιν.
Αἱ χεῖρες λυθροστάλακτοι, φονόβαπτα τὰ ξίφη.
Τὸ δάπεδον ἠρύθραινετο, συνεπατοῦντο βρέφη.
Ὡς δὲ ποτ' ἐκορέσθησαν ἁρπάζοντες ἀτενῶς τε,
Πυρὶ παραδιδόασι, πιμπρῶσιν ἀπὸ βάθρων,
Τὴν πρὶν ἐν πόλεσι λαμπρὰν, τὴν περιλαλουμένην.
Τὰ μὲν κατὰ τὸν πόλεμον τοῦτον ἔσχε τὸν τρόπον.
Ἡ τύχη δ' ἐγκοτήσασα καθάπαξ Μενελάῳ,
Ἄλλοις καινοῖς τὸν τάλανα καταπνίζει μόχθοις.
Καὶ πάλιν πλοῦς μακρότερος, ναυσόλησις ἑτέρα,
Καὶ πόνοι διαδέχονται τοὺς παλαιτέρους νέοι,
Καὶ πλουῦ τὸν Ἑλλησπόντιον Αἰγύπτια πελάγη.
Ἀπαίρει πρὸς τὴν Αἴγυπτον, δεινὰς μετρεῖ θαλάσσας.
Καὶ χειμασθεὶς καὶ κυμανθεὶς ἀνέμοις βαρυθρόοις
Μόγις ἀπέρρει πρὸς αὐτὴν, ἄνεισι πρὸς Πρωτέα,
Εὑρίσκει καὶ τὴν σύνοικον ἐκεῖ κατὰ τὴν Μέμφιν.
Καὶ ξενισθεὶς καὶ τιμηθεὶς λαμβάνει τὴν Ἑλένην,
Καὶ μετὰ μόχθους ἱκανοὺς φθάνει πρὸς τὴν πατρίδα,
Μετὰ τὴν Τροίας ἅλωσιν ὄγδοον ἔτος τρέχων.
Κατὰ τὴν ἐπιπλάνησιν τὴν ἐπὶ τὸν Πρωτέα
Εὑρίσκει καὶ τὸν σύναιμον ἀθλίως ὀλωλότα
Δόλῳ κακίστης γυναικὸς αἰχίδνης μοιχαλίδος.
Εὑρίσκει τὸν ἀδελφιδοῦν Ὀρέστην ἐφθαρέντα,
Τὸν τοῦ πατρὸς αἰσχύνοντα τὸ γένος καὶ τὸ λέχος,
Καὶ σὺν αὐτῷ τὴν ἀναιδῆ μητέρα Κλυταιμνήστραν.
Ἤδη μοι συντετέλεσται καὶ τὰ κατὰ τὴν Τροίαν
Ἐπιδρομάδην καὶ σαφῶς. καὶ δεῖ λοιπὸν γραπτέον.
Const. Man.

A lis filium accesſunt, cognomento Neoptolemum, Hippodamea matre natum. Rurſum cædes, mactationes, homicidia exoriuntur: rurſum campi Trojani cruore imbuuntur: donec vatibus oracula pronuntiantibus, fatale non eſſe, bello Trojam occupari, nec manibus, nec gladiis, ſed tantum fraude, ligneum equum Græci fabricarunt, & in eum viris armatis impoſiti, ſe verſus patrium ſolum ſolvere ſimularunt. Et equum quidem iſtic juxta portum relinquebant, ipſi vero cum navibus ad Tenedum inſulam appellebant. Videbant Trojani, quod accidarat: portus adſpiciebant vacuos: ſolum equum intuentes, dubitabant & obſtupeſcebant. Ac primo quidem exiſtimantes ſubeſſe fraudem, B equum abolere feſtinabant, igni traditum, vel de ſcopulis in profunditatem maris abjectum. Deinde (nam ſtatutum erat divinitus, Trojam tunc eſſe capiendam) viſum eſt eis, equum in urbem traducendum eſſe: tamquam ſimulacrum quoddam, & ſpolium hoſtibus ademptum. Quapropter eum in urbem cum potationibus & choreis intulerunt, ſeque deinceps ſomno gravi inexcitabili dederunt. At illi, qui abſconditi latebant in eo per inſidias, ſilenter egreſſi, magnum ignem ſuſcitarunt. Quod conſpicati Græci, qui prius diſceſſerant, dicto citius cum navigiis ad Trojam applicuerunt. Quumque portæ fuiſſent apertæ ab iis, qui erant prius ingreſſi: clanculum in eam infuſi ſunt, C inſtar exundantis aquæ. Hoc modo quum Troja, firmis munita turribus, eſſet capta: fœminæ rapiebantur e lectis recentibus, terra per cædes cadentium ſtagnabat. Infans qui geſtabatur in ulnis, ad parietem allidebatur. Ut ſimpliciter ac breviter dicam, ejulatu cuncta replebantur, omnis calamitas, omnis acerbitas urbem invadebat. Manus cruore ſtillabant: gladii ſanguine tincti erant: pavimentum rubedine infectum: infantes proculcabantur. Tandem quum rapinis & cædibus eſſent ſatiati: urbem igni tradunt, & a fundamentis exurunt, prius inter alias ſplendidam, & paſſim celebrem. Hoc modo bellum iſtud eſt geſtum. Cæterum fortuna Menelao ſe- D mel indignata, novis aliis miſerum laboribus opprimit. Rurſum navigare coactus eſt multo remotius: aliæ moleſtiæ jam ante infelicem excipiunt, nimirum Helleſponticam navigationem Ægyptium mare. Nam Ægyptum verſus ſolvit: navigat periculoſa per loca: & a tempeſtatibus, fluctibus, ventiſque gravibus jactatus, via ad eam appellit: adſcendit ad Proteum: invenit ibi conjugem in urbe Memphitica: hoſpitioque acceptus honorifice, recipit Helenam: multos denique poſt labores in patriam revertitur, annum jam poſt occupationem Trojæ octavum agens in oberratione, qua ad Proteum pergebat. Invenit tum fratrem Agamemnonem miſere trucidatum ſceleratiſſimæ uxoris fraude, quæ mœ- E cha erat & vipera. Invenit & Oreſtem, a fratre nepotem, qui Ægyſthum occiderat, tori paterni & generis contaminatorem: quo cum ille matrem etiam impudentem Clytæmneſtram peremerat. Hactenus Menelai caſus a me commemorati ſunto, idque curſim & perſpicue: reſtat, at deinceps potentem ac validam Romanorum felicitatem deſcribamus,

Pyrrhus a Græcis acceſſitur.

Equus Trojanus.

Edit. Pariſ. pag. 30.

Troja capitur.

Menelai nova profectio.

Initii Romani Imperii.

unde illi exorsi, terra universa potiti sint. Post occupationem Trojæ Æneas Anchisæ filius, fuga elapsus, sive dimissus ab hostibus, cum familia tota se confert in terram Italiam, quam alii tradidere sic appellatam esse ab Italo, qui partibus Hesperiis imperitaverit: alii de hac causa nomen hoc habere dixerunt. *Edit. Parif. pag. 31. Unde dicta Italia.* Magnus heros ille Hercules Geryonis boves collectos armentatim ex certamine domum ducebat. Ibi quum ex iis unus vitulus ab armento boum (ceu memoriæ proditum est) resiluisset: interjecto maris pelago natatu trajecto, in Italiam magna vi pervenire potuit. Hercule vero quocumque venisset interrogante, num quis vidisset bovem hanc, qui aberraverat: illi qui linguam Græcam minime intelligerent, quod Græci damalin, vitulam more gentis appellabant. Itaque hoc ab animali tota regio Vitalia, quam bos percurrerat, est appellata. *Æneas in Italiam navigat.* Igitur Æneas cum Trojanis, qui cum ipso navigabant, acceptis oraculis Italiam navigio petebat. Ea jubebant versus occidentem ut navigaret, donec tandem in regionem quamdam pervenisset, in qua mensas ipsi suas ciborum instar devorarent. Hoc quum accidisset, quadrupede uterentur viæ duce, atque ibidem urbem exstruerent, ubi animal istuc defatigatum cursu hæsurum esset. His oraculis acceptis, Laurentum perveniunt. *Oraculum Æneæ datum.* Laurentum vero campus est in Italia. Fixis ibi tabernaculis, in pavimento prandebant. Totum autem pavimentum apio constratum erat; quod ipsis mensarum usum explebat. Itaque jam absumptis, quæ erant apposita, quidam apium gustare cœpit, post ipsum alius, inde rursum alius convictor, & vicissim illi proximus. Tum nonnulli exclamarunt: Una cum cibis etiam ipsæ mensæ absumptæ sunt. *Eventus oraculo respondet.* Subsequutus est plausus, quasi jam oraculi dati finis appetiisset. Hinc sacrificare volentes, aram exstruebant, suemque fœminam sacrificandam sistebant: quæ gravida, non jam procul a partu aberat. Quumque sacrifici suem petituri mox essent, manibus illa se tenentum elapsa, quemdam ad collem procurrit. Sequebatur suem Æneas lento nonnihil gradu, spatio inter se suemque non magno relicto, data opera: ne contentione vehementiaque cursus illa perturbaretur. Animadvertebat enim, de hac quadrupede prolatum illud oraculum fuisse. Quum ergo porca cursum non exiguum absolvisset, nimirum xxiv. stadia, tandem consedit: & Æneas ea quidem, quæ prædicta fuerant, accidisse videns: locum autem ipsum ad urbem condendam ineptum: auctores oraculi magnopere culpabat. Inter has querelas alicunde vox quædam ex obscuro loco prodiit & audita est, quæ non subsistere tantum istic juberet, sed etiam urbem condere. Nam in hoc quidem tempore Trojanos istic hospitium habituros, deinceps ve- *pag. 32.*

A Τὴν θέσφατον καὶ κραταιὰν Ῥωμαίων ἀποικίαν,
Ὅθεν ἀρξάμενοι τῆς γῆς ἐκράτησαν ἁπάσης.
Μετὰ δὲ Τροίας ἅλωσιν Αἰνείας παῖς Ἀγχίσου,
Εἴτε φυγὼν, εἴτε λυθεὶς ἀπὸ τῶν πολεμίων,
Μετανάσταις πανοικεὶ πρὸς γῆν τῆς Ἰταλίας.
Ἣν ἄλλοι μὲν ἱστόρησαν οὕτως ὀνομασθῆναι
Ἐξ Ἰταλοῦ κατάρξαντος μερῶν τῶν Ἑσπερίων.
Ἡ δ' ἐξ αἰτίας ἔφρασαν ταύτης δὲ σχεῖν τὴν κλῆσιν.
Ὁ μέγας ἥρως Ἡρακλῆς τὰς Γηρυόνος βόας
Ἀγεληδὸν συναγαγὼν ἦγεν ἐξ Ἐρυθείας.
Εἷς οὖν ἐκείνων δάμαλις τῶν ἀπὸ τῆς ἀγέλης
Ἀποσκιρτήσας, ὥς φασιν, ἀπὸ τοῦ βουκολίου
Τὸ μεταξὺ νηξάμενος πέλαγος τῆς θαλάσσης
B Εἰς Ἰταλίαν ἴσχυσε ἐκπεράσαι τάχει.
Τοῦ δὲ καθ' ὃς ἀφίκοιτο παντὶ πυνθανομένου,
Εἴ τις αὐτῶν ἑώρακε βοῦν ἀποπλανηθέντα,
Ἐκεῖνοι τῆς Ἑλληνικῆς μὴ συνιέντες γλώσσης,
Οὐίτουλον τὴν δάμαλιν ἐκάλουν ἐγχωρίως.
Ἀπὸ τοῦ ζώου τοιγαροῦν Οὐιταλία πᾶσα
Ὅσην ὁ βοῦς ἐπέδραμεν ἐκεῖνος ὠνομάσθη.
Τῷ χρόνῳ δὲ μετέπεσεν εἰς κλῆσιν Ἰταλίας.
Αἰνείας οὖν σὺν τοῖς Τρωσὶ τοῖς συνεκπεπλευκόσι
Χρησμοὺς λαβὼν ἀπέπλει περὶ τὴν Ἰταλίαν.
Οἱ δὲ χρησμοὶ προσέταττον ἐπὶ δυσμῶν ἐκπλέειν,
Μέχρις αὐτοὺς ἐγγένηται καταλαβεῖν χωρίον,
Ἐν ᾧ καταστιέσονται τὰς ἑαυτῶν τραπέζας.
Ἐπὰν δὲ τοῦτο γένηται τετράποδι χρωμένους
C Καθηγεμόνι τῆς ὁδοῦ κτίζειν ἐκεῖσε πόλιν,
Ὅπου τὸ ζῶον εὑρεθῇ καμὸν ἀπὸ τοῦ δρόμου.
Τούτους λαβόντες τοὺς χρησμοὺς εἰς Λωρεντὸν ἱκνοῦνται.
Πεδίον δὲ τὸ Λωρεντόν ἐστι τῆς Ἰταλίας.
Ἐνταῦθα πήξαντες σκηνὰς ἠρίστων ἐν δαπέδῳ.
Σελίνῳ δὲ τὸ δάπεδον ἦν ἅπαν ἐστρωμένον,
Καὶ ταῦτα χρείας τραπεζῶν ἐκείνοις ἀπεπλήρου.
Ἀναλωθέντων τοιγαροῦν τῶν παρατιθεμένων,
Σελίνου τις ἐγεύσατο, καὶ μετ' ἐκεῖνον ἄλλος,
Καὶ μετ' αὐτὸν ὁ συσσιτῶν, καὶ μετ' αὐτὸν ὁ πέλας.
Καί τινες ἀνεβόησαν, ἡμῖν σὺν τοῖς σιτίοις
Ἀνάλωνται καὶ τράπεζαι. κρότος ἦν ἐπὶ τούτοις,
Ὡς τοῦ χρησμοῦ τοῦ παρ' αὐτοῖς εἰς τέλος πεφθακότος.
D Ἔπειτα θύειν μέλλοντες βωμὸν ἐδημιούργουν,
Καὶ θήλειαν ἐφίστασαν ἐπὶ θυσίᾳ χοῖρον
Ἐγκύμονα τυγχάνουσαν καὶ πρὸς τὸ τίκτειν οὖσαν.
Μελλόντων δὲ κατάρχεσθαι τῆς χοίρου τῶν θυτήρων,
Ἐκείνη διασείσασα χεῖρας τῶν κατεχόντων
Ἐξέδραμε, καὶ πρός τινα λόφον ὡρμήθη τρέχειν.
Αἰνείας δὲ παρείπετο βήμασι χολαστέροις
Μικρὸν ὑπολειπόμενος ἐκείνης ἑκουσίως,
Ὡς μὴ τοῦ δρόμου τῷ γοργῷ θορυβηθὲν τὸ ζῶον
Ἀπὸ τῆς κατὰ δαίμονα πορείας ἐκτραπείη.
Συνῆκε γὰρ ὡς ὁ χρησμὸς τοῦτο τετράπουν εἶπε.
Ἡ μὲν οὖν ἐκαθέζετο δρόμῳ πολλῷ καμοῦσα.
Εἴκοσι γὰρ πρὸς τέσσαρσιν ἀνέδραμε σταδίους.
E Αἰνείας δὲ τὰ θέσφατα βλέπων τετελεσμένα,
Τὸ γὰρ χωρίον ἀφυὲς εἰς τὸ συνοικῆσαι πόλιν,
Μετ' ἄλλοις αἰτιάσεσι τοὺς χρήσαντας ὑπῆγε.
Οὕτω δ' αὐτῷ κακίζοντι καὶ καταμεμφομένῳ
Φωνή ποθὲν ἐξ ἀφανοῦς ἀκούεται προϊοῦσα,
Ἢ τις καὶ μένειν ἔλεγεν ἀλλὰ καὶ πόλιν κτίζειν.
Καταγωγίαν μὲν γὰρ αὐτοῖς ἄρτι γενέσθαι ταύτην.

Ἔπειτα δὲ μετὰ καιρὸν καὶ χρόνους ἰσαρίθμους
Οἷς ἂν ἡ χοῖρος ἁπαλοῖς ἐκτέκῃ δελφακίοις,
Ἄλλην αὐτοὺς γενέσθαι μεγαλοπρεπεστέραν.
Ἡ μὲν οὖν χοῖρος ἔτεκε ὅλην τριακοντάδα,
Καὶ χρόνοις τόσοις ὕστερον παρὰ τοῖς ἐξ Αἰνείου
Ἡ πόλις Ἄλβα γέγονε λαμπρὰ καὶ τρισευδαίμων.
Τότε δ᾽ Αἰνείας τῇ φωνῇ τῇ θείᾳ πεπεισμένος
Ἐκεῖ πολίζειν ἤρξατο πόλιν Λαουινίαν.
Καί τι συνέβη θαυμαστὸν ἀξιαφήγητόν τε.
Πρῶτα μὲν πῦρ αὐτόματος τῆς νάπης ἀνεδόθη.
Ἔπειτα λύκος ἐκπηδῶν ποθὲν ἀπὸ δρυμῶνος
Ὕλην ξηρὰν τῷ στόματι λαμβάνων ἐπετίθει.
Ἀετὸς πτερυσσόμενος ὄρνις μεγαλοπτέρυξ
Τοῖς πτέρυξιν ἀνέκαιε τὸ πῦρ ἀναρριπίζων.
Ἀλώπηξ δέ τις δολερὰ τούτοις ἀντιζηλοῦσα,
Καὶ τοῖς ἀνάπτουσι τὸ πῦρ ἀντιπαλαμωμένη
Σβεννύειν ἐσπούδαζεν αὐτὸ καὶ μαρασμὸν ἐπάγειν,
Τὴν κέρκον ἐμβρέχουσα λιβάσι ποταμίοις,
Καὶ ταύτην ἐπιρραίνουσα τὴν ξυλοφάγον φλόγα.
Ποτὲ μὲν οὖν οἱ θέλοντες ἀνάπτειν κατεκράτουν,
Ποτὲ δ᾽ ἐκείνων περιῆν ἡ θέλουσα σβεννύειν,
Τέλος οἱ μὲν ἐνίκησαν, ἡ δ᾽ ᾤχετο φυγοῦσα.
Ταῦτ᾽ οὖν Αἰνείας κατιδών, ἐπίφθονον τὴν πόλιν
Γενέσθαι προεφοίβασε, πολλὰ δὲ κυκηθεῖσαν
Μόλις ποτὲ καὶ σὺν μακροῖς καμάτοις ἐπαλλήλοις
Καθυπερτέραν ἔσεσθαι τῶν ἐπιβουλευόντων.
Καὶ ταῦτα μὲν ἐπράχθησαν Αἰνείου περιόντος.
Ἐπεὶ δ᾽ ἐκεῖνος ἔλιπε τὸν παραχῶδα βίον,
Υἱὸς ἐκείνου γνήσιος Ἀσκάνιος τὴν κλῆσιν
Ἀπὸ Κρεούσης γεγονὼς τῆς θυγατρὸς Πριάμου
Τὴν πόλιν Ἄλβαν ᾤκισε σὺν τοῖς περιληφθεῖσι.
Καὶ ταύτης ἐβασίλευσεν Ἀμούλιος μετ᾽ ἄλλων,
Νεμίτωρι προσήκοντι τὰ σκῆπτρα προαρπάσας.
Ἦν δ᾽ ἀδελφὸς παλαίτερος Νεμίτωρ Ἀμουλίῳ.
Οὗ παντελῶς βουλόμενος τὸ γένος ἀφανίσαι,
Τὸν μὲν υἱὸν προσαναιρεῖ, τὴν δέγε θυγατέρα
Ἱέρειαν πεποίηκε ναοῦ τοῦ τῆς Ἑστίας.
Νενομοθέτητο δ᾽ ἁγνὰς τὰς ἱερείας μένειν,
Παρθενικάς, καὶ καθαράς, καὶ γάμων ἀπειράστους.
Ταύτην ποτὲ πρὸς Ἄρεος ἄλσος πορευομένην
Φυλάξας τις ἐπέθετο καὶ συμφθαρεὶς τῇ κόρῃ
Ἐγκύμονα πεποίηκε. ὡς δ᾽ ἐπεγνώσθη τοῦτο
Τῷ πατραδέλφῳ βασιλεῖ, τότε μὲν ἐτηρεῖτο
Μέχρις ὠδίνων καὶ καιροῦ τοῦ τῆς βρεφοποιΐας.
Ἐπεὶ δ᾽ ὁ χρόνος ἐφιστὰς ὃν ὥρισεν ἡ φύσις,
Γαστρὸς τὸ βάρος ἔλυσε, δίδυμα δ᾽ ἦν τὰ βρέφη.
Τὴν μὲν καθείρξας ἀσφαλῶς ὁ βασιλεὺς κατεῖχε,
Τῶν δ᾽ ἀρτιτόκων θάνατον κατέγνω βρεφυλλίων.
Καὶ δίδωσι τὰ δύστηνα ῥιφῆναι καθ᾽ ὑδάτων.
Ἐρρίπτο δὲ τὰ δυστυχῆ σκάφους ἐντὸς τεθέντα.
Ἐνταῦθα θεία πρόνοια κατάδηλος ὑπῆρξεν
Ἡ δραστική σου δύναμις τὸ τῆς χειρός σου κράτος.
Ἡ σκάφη περιτρέπεται, ῥιπτεῖται καὶ τὰ βρέφη.
Ἔκειτο δὲ κεχυμένα καὶ πετελματωμένα.
Φαίνεται λύκαινα ποθὲν σπαργῶσα νεοτόκος,
Βαρυνομένη τοὺς μαστοὺς τοῦ γάλακτος τοῖς ῥείθροις,
Καὶ τὰς θηλὰς τοῖς στόμασι τοῖς τῶν βρεφῶν προσῆγε,
Καὶ τὸν πηλὸν ὑπέλειχε τῇ γλώσσῃ φιλανθρώπως.
Ἦσαν γὰρ σφῶν κατάπηλα τὰ κάλλη τῶν προσώπων.

Const. Man.

A ro tot annis exactis, quot enixae jam porcae foetibus numero responderent: urbem aliam longe magnificentiorem consequuturos. Peperit autem porca foetus omnino triginta. Totidem anni quum exiissent, Æneae posteri civitatem Albanam, sane splendidam atque opulentam, exstruxerunt. Id vero temporis Æneas divinae voci obtemperans, oppidum istic condere, quod Lavinia vocatum est, coepit. Accidítque mirum quiddam, & commemoratione dignum. Primum sponte sua exortus est ignis in luco: deinde lupus alicunde prosiliens e campo, materiem siccam ore prehensam in ignem conjecit: aquila magnis alis vibratis ignem excitavit: vulpes deni-
B que fraudulenta cupide conatibus illorum obstans, & ignem accendentes dolis suis impediens, tota in eo fuit extinguendo, petitis e flumine undis, quibus caudam madefecerat, flammam urentem respergens. Hoc modo fiebat, ut nonnunquam illi superiores evaderent, qui flammam accendere volebant: nonnunquam vulpes vincere restinguendo. Tandem illis victoria potitis, haec fuga sibi consuluit. Haec Æneas quum adspexisset, praedixit urbem illam invidiae expositam fore, multisque turbis exagitatam vix aliquando magnis & continentibus laboribus consequutu-
C ram, ut insidiatoribus suis superior evaderet. Atque haec quidem adhuc Ænea superstite contigerunt. Quum autem ille debitum naturae persolvisset, filius ejus, cui nomen erat Ascanii, de Creusa Priami filia natus, urbem Albam cum Trojanis superstitibus condidit. In ea praeter alios Amulius quoque regnavit, qui Numitori sceptra eripuerat, fratri suo majori natu. Quumque gentem ipsius universam abolere vellet, filio fratris interfecto, filiam fani Vestae sacerdotem fecit. Erat autem praescriptum legibus, ut ejusmodi sacerdotes Vesta-
D les pudicitiam castitatemque suam conservarent, & virgines Veneris expertes manerent. Igitur accidit aliquando, ut illam ad lucum Martis ambulantem quidam invaderet, vitioque puellae oblato gravidam redderet. Ea re cognita, rex puellae patruus illam custodiri curavit, donec pariendi tempus appetiisset. Id quum de naturae praescripto adesset, gemellos illa peperit. Quo facto, neptem suam rex inclusam arcta in custodia detinuit, infantibus ad mortem destinatis: mandans, ut in aquas abjecti necarentur. Itaque misellí quamdam in scapham
E impositi abjiciuntur. Sed divina heic providentia conspecta est, ejusque manus & efficax omnino vis declarata. Nam eversa scapha, pueri quoque fuerunt ejecti. Quumque roderet eos humor & coenum, in quo jacebant: accidit ut alicunde veniens lupa lacte turgens, quae non ita pridem pepererat, ideoque lactis copia gravabatur, ubera infantum oribus admoveret, ipsumque lutum perbenigne ablingeret, quo erant illorum ora deformata & oblita. Forte pastor quidam hac re conspecta, infantum saluti consulit, ad uxorem eos suam defert, quam aegro adfectam animo repetit, quod infantem

Alba condita.

Prodigium fenemirum.

Ascanius Albae rex.

Amulius & Numitor reges.

Ilia Virgo Vestalis.

Romuli Remique nativitas.

Edit. Paris. pag. 33.

Lupa infantes alit.

A pastore servantur.

unde illi caorsi, terra universa potiti sint. Post occupationem Trojæ Æneas Anchisæ filius, fuga elapsus, sive dimissus ab hostibus, cum familia tota se confert in terram Italiam, quam alii tradidere sic appellatam esse ab Italo, qui partibus Hesperiis imperitaverit: alii de hac causa nomen hoc habere dixerunt. *Edit. Parif. pag. 31.* *Unde dicta Italia.* Magnus heros ille Hercules Geryonis boves collectos armentatim ex certamine domum ducebat. Ibi quum ex iis unus vitulus ab armento boum (ceu memoriæ proditum est) resiluisset: interjecto maris pelago natatu trajecto, in Italiam magna vi pervenire potuit. Hercule vero quocumque venisset interrogante, num quis vidisset bovem hunc, qui aberraverat: illi qui linguam Græcam minime intelligerent, quod Græci damalin, vitulam more gentis appellabant. Itaque hoc ab animali tota regio Vitalia, quam bos percurrerat, est appellata. *Æneas in Italiam navigat.* Igitur Æneas cum Trojanis, qui cum ipso navigabant, acceptis oraculis Italiam navigio petebat. Ea jubebant versus occidentem ut navigaret, donec tandem in regionem quamdam pervenisset, in qua mensas ipsi suas ciborum instar devorarent. Hoc quum accidisset, quadrupede uterentur viæ duce, atque ibidem urbem exstruerent, ubi animal istuc defatigatum cursu hæsurum esset. His oraculis acceptis, *Oraculum Æneæ datum.* Laurentum perveniunt. Laurentum vero campus est in Italia. Fixis ibi tabernaculis, in pavimento prandebant. Totum autem pavimentum apio constratum erat; quod ipsis mensarum usum explebat. Itaque jam absumptis, quæ erant apposita, quidam apium gustare cœpit, post ipsum alius, inde rursum alius convictor, & vicissim illi proximus. *Eventus oraculo respondet.* Tum nonnulli exclamarunt: Una cum cibis etiam ipsæ mensæ absumptæ sunt. Subsequutus est plausus, quasi jam oraculi dati finis appetiisset. Hinc sacrificare volentes, aram exstruebant, suemque fœminam sacrificandam sistebant: quæ gravida, non jam procul a partu aberat. Quumque sacrifici suem petituri mox essent, manibus illa se tenentum elapsa, quemdam ad collem procurrit. Sequebatur suem Æneas lento omnino gradu, spatio inter se suemque non magno relicto, data opera: ne contentione vehementiaque cursus illa perturbaretur. Animadvertebat enim, de hac quadrupede prolatum illud oraculum fuisse. Quum ergo porca cursum non exiguum absolvisset, nimirum XXIV. stadia, tandem consedit: & Æneas ea quidem, quæ prædicta fuerant, accidisse videns: locum autem ipsum ad urbem condendam ineptum: auctorea oraculi magnopere culpabat. Inter has querelas alicunde vox quædam ex obscuro loco prodiit & audita est, quæ non subsistere tantum istic juberet, sed etiam urbem condere. Nam in hoc quidem tempore Trojanos istic hospitium habituros, deinceps ve-

pag. 32.

A Τὴν θεσκαρὰν καὶ κραταιὰν Ῥωμαίων αὐτοκρατορίαν,
Ὅθεν ἀρξάμενοι τῆς γῆς ἐκράτησαν ἁπάσης.
Μετὰ τὴν Τροίας ἅλωσιν Αἰνείας παῖς Ἀγχίσου,
Εἴτε φυγών, εἴτε λυθεὶς ἀπὸ τῶν πολεμίων,
Μετανασταδεύει πανγενεὶ πρὸς γῆν τῆς Ἰταλίας.
Ἣν ἄλλοι μὲν ἱστόρησαν οὕτως ὀνομασθῆναι
Ἐξ Ἰταλοῦ κατάρξαντος μερῶν τῶν Ἑσπερίων.
Ἡ δ' ἐξ αἰτίας ἔφασαν τοιᾶς δὲ χθὼν τὴν κλῆσιν.
Ὁ μέγας ἥρως Ἡρακλῆς τὰς Γηρυόνος βόας
Ἀγεληδὸν συναγαγὼν ἦγεν ἐξ Ἐρυθείας.
Εἷς οὖν ἐκείνων δάμαλις τῶν ἀπὸ τῆς ἀγέλης
Ἀποσκιρτήσας, ὥς φασιν, ἀπὸ τοῦ βουκολίου
Τὸ μεταξὺ νηξάμενος πέλαγος τῆς θαλάσσης
B Εἰς Ἰταλίαν ἴσχυσε διαπεράσαι τάχει.
Τῷ δὲ καθὼς ἀφίκοιτο παντὶ πυνθανομένῳ,
Εἴτις αὐτῶν ἑώρακε βοῦν ἀποπλανηθέντα,
Ἐκεῖνοι τῆς Ἑλληνικῆς μὴ συνιέντες γλώσσης,
Οὐΐτουλον τὴν δάμαλιν ἐκάλουν ἐγχωρίως.
Ἀπὸ τοῦ ζώου τετραπόδου Οὐϊταλία πᾶσα
Ὅσην ὁ βοῦς ἐπέδραμεν ἐκεῖνος ὠνομάσθη.
Τῷ χρόνῳ δὲ μετέπεσεν εἰς κλῆσιν Ἰταλίας.
Αἰνείας οὖν σὺν τοῖς Τρωσὶ τοῖς συνεκπεπλευκόσι
Χρησμοὺς λαβὼν ἀπέπλει πρὸς τὴν Ἰταλίαν.
Οἱ δὲ χρησμοὶ προσέταττον ἐπὶ δυσμῶν ἐκπλέειν,
Μέχρις αὐτοὺς ἐγγένηται καταλαβεῖν χωρίον,
Ἐν ᾧ κατασιτήσονται τὰς ἑαυτῶν τραπέζας.
C Ἐπὰν δὲ τοῦτο γένηται τετράποδι χρωμένους
Καθηγεμόνι τῆς ὁδοῦ κτίζειν ἐκεῖσε πόλιν,
Ὅπου τὸ ζῶον αἱρεθῇ καμὸν ἀπὸ τοῦ δρόμου.
Τούτους λαβόντες τοὺς χρησμοὺς εἰς Λωρεντὸν ἱκνοῦνται.
Πεδίον δὲ τὸ Λωρεντὸν ἐστὶ τῆς Ἰταλίας.
Ἐνταῦθα πήξαντες σκηνὰς ἤσθιον ἐν δαπέδῳ.
Σελίνοις δὲ τὸ δάπεδον ἦν ἅπαν ἐστρωμένον,
Καὶ τοῦτο χρείας τραπεζῶν ἐκείνοις ἀπεπλήρου.
Ἀναλωθέντων τοιγαροῦν τῶν παρατεθειμένων,
Σελίνου τις ἐγεύσατο, καὶ μετ' ἐκεῖνον ἄλλος,
Καὶ μετ' αὐτὸν ὁ συσσιτῶν, καὶ μετ' αὐτὸν ὁ πέλας.
Καί τινες ἀνεβόησαν, ἡμῖν σὺν τοῖς σιτίοις
Ἀνάλωνται καὶ τράπεζαι. κρότος οὖν ἐπὶ τούτοις,
Ὡς τοῦ χρησμοῦ τοῦ παρ' αὐτοῖς εἰς τέλος πεφθακότος.
D Ἔπειτα θύειν μέλλοντες βωμὸν ἐδημιούργουν,
Καὶ θήλειαν ἐφίστασαν ἐπὶ θυσίᾳ χοῖρον
Ἐγκύμονα τυγχάνουσαν καὶ πρὸς τὸ τίκτειν οὖσαν.
Μελλόντων δὲ κατάρχεσθαι τῆς χοίρου τῶν θυτήρων,
Ἐκείνη διασείσασα χεῖρας τῶν κατεχόντων
Ἐξέδραμε, καὶ πρός τινα λόφον ὡρμήθη τρέχειν.
Αἰνείας δὲ παρείπετο βήμασι χαλαιτέροις
Μικρὸν ὑπολειπόμενος ἐκείνης ἑκουσίως,
Ὡς μὴ τοῦ δρόμου τῷ γοργῷ θορυβηθὲν τὸ ζῶον
Ἀπὸ τῆς κατὰ δαίμονα πορείας ἐκτραπείη.
Συνῆκε γὰρ ὡς ὁ χρησμὸς τοῦτο τετράπουν εἶπε.
Ἡ μὲν οὖν ἐκαθίζετο δρόμῳ πολλῷ καμοῦσα.
Εἴκοσι γὰρ πρὸς τέσσαρσιν ἀνέδραμε σταδίους.
E Αἰνείας δὲ τὰ θέσφατα βλέπων πεπλησμένα,
Τὸ γὰρ χωρίον ἀφυὲς εἰς τὸ συστῆναι πόλιν,
Μετ' ἄλλαις αἰτιάσεσι τοὺς χρήσαντας ὑπῆγε.
Οὕτω δ' αὐτῷ κακίζοντι καὶ καταμεμφομένῳ
Φωνὴ ποθὲν ἐξ ἀφανοῦς ἠκούσθη προϊοῦσα,
Ἥτις οὐ μόνον ἔλεγε μένειν ἀλλὰ πόλιν κτίζειν.
Καταγωγὴν μὲν γὰρ αὐτοῖς ἄρτι γενέσθαι ταύτην.

Ἔπειτα δὲ μετὰ καιρὸν καὶ χρόνους ἰσαρίθμους
Οἷς ἂν ἡ χοῖρος ἁπαλοῖς ἐκτέκῃ δελφακίοις,
Ἄλλην αὐτοὺς γενέσθαι μεγαλοπρεπεστέραν.
Ἡ μὲν οὖν χοῖρος ἔτεκεν ὅλην τριακοντάδα,
Καὶ χρόνοις τοσοῖς ὕστερον παρὰ τοῖς ἐξ Αἰνείου
Ἡ πόλις Ἄλβα γέγονε λαμπρὰ καὶ τρισευδαίμων.
Τότε δ' Αἰνείας τῇ φωνῇ τῇ θείᾳ πεπεισμένος
Ἐκεῖ πολίζειν ἤρξατο πόλιν Λαουινίαν.
Καί τι συνέβη θαυμαστὸν ἀξιαφήγητόν τε.
Πρῶτα μὲν πῦρ αὐτόματον τῆς νάπης ἀνεδόθη.
Ἔπειτα λύκος ἐκπηδῶν ποθὲν ἀπὸ δρυμῶνος
Ὕλην ξηρὰν τῷ στόματι λαμβάνων ἐπετίθει.
Αἰετὸς πτερυσσόμενος ὄρνις μεγαλοπτέρυξ
Τοῖς πτέρυξιν ἀνῆπτε τὸ πῦρ ἀναρριπίζων.
Ἀλώπηξ δέ τις δολερὰ τούτοις ἀντιζηλοῦσα,
Καὶ τοῖς ἀνάπτουσι τὸ πῦρ ἀντιπαλαμωμένη
Σβεννύειν ἐσπούδαζεν αὐτὸ καὶ μαρασμὸν ἐπάγειν,
Τὴν κέρκον ἐμβρέχουσα λεβάτι ποταμίοις,
Καὶ ταύτην ἐπιρρίπτουσα τὴν ξυλοφάγον φλόγα.
Ποτὲ μὲν οὖν οἱ θέλοντες ἀνάπτειν κατεκράτουν,
Ποτὲ δ' ἐκείνων περιῆν ἡ θέλουσα σβεννύειν,
Τέλος οἱ μὲν ἐνίκησαν, ἡ δ' ᾤχετο φυγοῦσα.
Ταῦτ' οὖν Αἰνείας κατιδὼν, ἐπίφθονον τὴν πόλιν
Γενέσθαι προεφοίβασε, πολλὰ δὲ κυκηθεῖσαν
Μόλις ποτὲ καὶ σὺν μακροῖς καμάτοις ἐπαλλήλοις
Καθυπερτέραν ἔσεσθαι τῶν ἐπιβουλευόντων.

Καὶ ταῦτα μὲν ἐπράχθησαν Αἰνείου περιόντος.
Ἐπεὶ δ' ἐκεῖνος ἔλιπε τὸν ταραχώδη βίον,
Υἱὸς ἐκείνου γνήσιος Ἀσκάνιος τὴν κλῆσιν
Ἀπὸ Κρεούσης γεγονὼς τῆς θυγατρὸς Πριάμου
Τὴν πόλιν Ἄλβαν ᾤκισε σὺν τοῖς περιληφθεῖσι.
Καὶ ταύτης ἐβασίλευσεν Ἀμούλιος μετ' ἄλλων,
Νεμίτορι προσήκοντι τὰ σκῆπτρα προαρπάσας.
Ἦν δ' ἀδελφὸς παλαίτερος Νεμίτωρ Ἀμουλίῳ.
Οὗ παντελῶς βουλόμενος τὸ γένος ἀφανίσαι,
Τὸν μὲν υἱὸν προσαναιρεῖ, τὴν δέγε θυγατέρα
Ἱέρειαν πεποίηκε ναοῦ τοῦ τῆς Ἑστίας.
Νενομοθέτητο δ' ἁγνὰς τὰς ἱερείας μένειν,
Παρθενικὰς, καὶ καθαρὰς, καὶ γάμων ἀπειράστους.
Ταύτην ποτὲ πρὸς Ἄρεος ἄλσος πορευομένην
Φυλάξας τις ἐπέθετο καὶ συμφθαρεὶς τῇ κόρῃ
Ἐγκύμονα πεποίηκε. ὡς δ' ἐπεγνώσθη τοῦτο
Τῷ πατραδέλφῳ βασιλεῖ, τότε μὲν ἐτηρεῖτο
Μέχρις ὠδίνων καὶ καιροῦ τοῦ τῆς βρεφοκτονίας.
Ἐπεὶ δ' ὁ χρόνος ἐφιστὰς ὃν ὥρισεν ἡ φύσις,
Γαστρὸς τὸ βάρος ἔλυσε, δίδυμα δ' ἦν τὰ βρέφη.
Τὴν μὲν καθείρξας ἀσφαλῶς ὁ βασιλεὺς κατεῖχε,
Τῶν δ' ἀρτιτόκων θάνατον κατέγνω βρεφυλλίων.
Καὶ δίδωσι τὰ δύστηνα ῥιφῆναι καθ' ὑδάτων.
Ἐρρίπτο δὴ τὰ δυστυχῆ σκάφης ἐντὸς τεθέντα.
Ἐνταῦθα θεία πρόνοια κατάδηλος ὑπῆρξεν
Ἡ δραστική σου δύναμις τὸ τῆς χειρός σου κράτος.
Ἡ σκάφη περιτρέπεται, ῥιπτεῖται καὶ τὰ βρέφη.
Ἔκειντο δὲ κυλιόμενα καὶ πετελματωμένα.
Φαίνεται λύκαινα ποθὲν σπαργῶσα νεοτόκος,
Βαρυνομένη τοὺς μαστοὺς τοῦ γάλακτος τοῖς ῥείθροις,
Καὶ τὰς θηλὰς τοῖς στόμασι τοῖς τῶν βρεφῶν προσῆγε,
Καὶ τὸν πηλὸν ὑπέλειχε τῇ γλώσσῃ φιλανθρώπως.
Ἦσαν γὰρ σφῶν κατάπηλα τὰ κάλλη τῶν προσώπων.
Conf. Man.

A ro tot annis exacta, quot enixæ
jam porcæ fœtibus numero responde-
rent: urbem aliam longe magnificen-
tiorem consequuturos. Peperit autem
porca fœtus omnino triginta. Totidem
anni quum exiissent, Æneæ posteri
civitatem Albanam, sane splendidam Alba condita.
atque opulentam, exstruxerunt. Id
vero temporis Æneas divinæ voci
obtemperans, oppidum illic conde-
re, quod Lavinia vocatum est, cœ-
pit. Accidit que mirum quiddam, & Prodigium fo-
commemoratione dignum. Primum cœ mirum.
sponte sua exortus est ignis in luco:
deinde lupus alicunde prosiliens e cam-
po, materiem siccam ore prehensam
in ignem conjecit: aquila magnis alis
vibratis ignem excitavit: vulpes deni-
B que fraudulenta cupide conatibus illo-
rum obstans, & ignem accenden-
tes dolis suis impediens, tota in
eo fuit extinguendo, petitis e flumi-
ne undis, quibus caudam madefece-
rat, flammam urentem respergens.
Hoc modo fiebat, ut nonnumquam
illi superiores evaderent, qui flam-
mam accendere volebant: nonnumquam
vulpes vincere restinguendo. Tan-
dem illis victoria potitis, hæc fuga
sibi consuluit. Hæc Æneas quum ad-
spexisset, prædixit urbem illam invi-
diæ expositam fore, multisque tur-
bis exagitatam vix aliquando magnis
& continentibus laboribus consequutu-
C ram, ut insidiatoribus suis superior
evaderet. Atque hæc quidem adhuc
Ænea superstite contigerunt. Quum
autem ille debitum naturæ persolvis-
set, filius ejus, cui nomen erat Asca-
nii, de Creusa Priami filia natus, ur- Ascanius Albæ rex.
bem Albam cum Trojanis superstitibus
condidit. In ea præter alios Amulius Amulius &
quoque regnavit, qui Numitori sce- Numitor re-
ptra eripuerat, fratri suo majori na- ges.
tu. Quumque gentem ipsius univer-
sam abolere vellet, filio fratris inter-
fecto, filiam fani Vestæ sacerdotem
fecit. Erat autem præscriptum legi-
bus, ut ejusmodi sacerdotes Vesta-
D les pudicitiam castitatemque suam con-
servarent, & virgines Veneris exper-
tes manerent. Igitur accidit aliquan-
do, ut illam ad lucum Martis ambu- Ilia Virgo
lantem quidam invaderet, vitioque Vestalis.
puellæ oblato gravidam redderet.
Ea re cognita, rex puellæ patruus
illam custodiri curavit, donec parien-
di tempus appetiisset. Id quum de na-
turæ præscripto adesset, gemellos illa
peperit. Quo facto, neptem suam rex Romuli Re-
inclusam arcta in custodia detinuit, mique nativi-
infantibus ad mortem destinatis: man- tas.
dans, ut in aquas abjecti necarentur.
Itaque misellì quamdam in scapham *Edit. Paris.*
impositi abjiciuntur. Sed divina heic *pag. 33.*
E providentia conspecta est, ejusque ma-
nus & efficax omnino vis declarata.
Nam eversa scapha, pueri quoque fu-
erunt ejecti. Quumque roderet eos hu- Lupa infantes
mor & cœnum, in quo jacebant: ac- alit.
cidit ut alicunde veniens lupa lacte
turgens, quæ non ita pridem pepere-
rat, ideoque lactis copia gravabatur,
ubera infantum oribus admoveret, ip-
sumque lutum perbenigne ablingeret,
quo erant illorum ora deformata &
oblita. Forte pastor quidam hac re A pastore ser-
conspecta, infantum saluti consulit, ad vantur.
uxorem eos suam defert, quam ægro
adfectam animo reperit, quod infantem

mortuum edidisset. Hanc ejus calamitatem infantibus hisce oblatis solatur, quos suorum liberum loco educaret. Illa vero materna quadam illos pietate complexa deinceps aluit, quum praeter spem gemellorum facta parens fuisset, quae non multo ante hoc nominis ne in uno quidem consequi potuerat.
Alia narratio. Alii tradunt, non lupam hos infantes nutrivisse, sed ipsam Faustuli pastoris conjugem: quae propterea, quod corporis sui formam vulgo prostitueret, paterna gentibus illis lingua Lupa fuerit appellata, qua voce scorta nuncupari consuerint, & lupae similiter, ambigua nimirum significatione. Nonnulli, quod foeminae petulantiam cognitam habuissent, Lupam uberibus suis infantes hos aluisse prodiderunt. Posteaquam educati nonnihil adolevissent, indita sunt eis Remi Romulique nomina, vitam subulcorum & bubulcorum agrestem agentibus. Quumque per ignorantiam Numitoris caulas adfecissent detrimento, quem jam rumor erat, ipsorum avum maternum esse: in illis latrociniis capti sunt a nonnullis, qui eis insidias struxerant. Ad avum perducti, & altro
Amulii caedes. citroque cogniti, Amulium non tantum Albano regno spoliant, sed etiam ferro destitutum a satellitibus obtruncant: suoque avo materno sceptra restituunt. Is vero quum magnas eis opes atque pecunias largitus fuisset, instructos cunctis rebus necessariis ad deducendam coloniam ablegat. Quare delatus ad oppidulum quoddam Romulus, cui Palatii nomen esset, ab auctore Palante, figuram urbis ibi delineat; junctis
Romuli pictura & votum. mare tauro, & juvenca. Taurus foras campum versus, spectabat: juvenca vero, sub unum cum eo jugum redacta, respiciebat urbem. qua pictura, ceu notis quibusdam, innuebat optare se Romulus, ut extraneis viri formidabiles essent: foe-
Edit. Parif. pag. 34. minae vero domi foecundae forent, suis maritis fidae, observatrices aedium, earumque rerum custodes, quae res aedibus existunt. Post haec glebam extrinsecus jacentem in manum sumptam in urbem conjecit, voto concepto, ut ex alienis haec respublica incrementum sumeret. Quibus ita peractis, signo tuba dato, nomen urbis edidit, ut Roma nuncuparetur. Quumque de finitimis regionibus hominum turbam, virorum scilicet, mulierum, adolescentum, senum, juvenumque collegisset: omnes eodem civitatis uti jure permisit, & in coloniam recepit.
Reges Romani post Romulum. Numa. Tullus. Ancus. Marcius. Hoc modo primus Romulus rex Romanorum fuit. Et Numa successit, Numae Tullus, Tullo Marcius, Ancus cognomento, quod curvaturam pedis (quae ancyle Graecis est) mutilatam haberet. Post hunc regnavit quintus a Romulo Tarquinius, potitus Imperio nihil ad se pertinente. Nam Marcii liberis illud debebatur.
Tarquinius. Servius Tullius. Tarquinio successit gener Tullius, qui a puero (ceu perhibent) ac prima aetate Servii nomen habuit: tamquam e serva natus, quippe mancipia Servi apud Romanos dicuntur. Filias suas Lucii Tarquinii regis nepotibus nuptum dedit. Earum unius insidiis & cruen-

A Βλέπει ποιμὴν τὸ γεγονὸς, τὰ βρέφη, πειράζει,
Ἀπάγει πρὸς τὴν γαμετὴν, εὑρίσκει δυσθυμοῦσαν
Ὅτι νεκρὸν ἀπέτεκε, παραμυθεῖται τούτοις,
Καὶ δίδωσιν ὡς ἴδια ταύτῃ τὰ βρέφη τρέφειν.
Ἔτρεφε ταῦτα μητρικῶς ἐκείνη καὶ γνησίως,
Καὶ παρ' ἐλπίδας μήτηρ ἦν διδύμων βρεφυλλίων,
Ἡ πρὸ μικροῦ μηδ' ἐφ' ἑνὶ τούτῳ συγχωρηθεῖσα.
Ἄλλοι δ' οὐ Λύκαιναν φασὶν ἐκθρέψαι τὰ παιδία,
Αὐτὴν δὲ τὴν ὁμόλεκτρον Φαυστύλου τοῦ ποιμένος,
Ἥτις κοινὸν τοῦ σώματος τὸ κάλλος ποιουμένη
Λύπα κατωνομάζετο τῇ γλώττῃ τῇ πατρίῳ,
Ἤτοι κατὰ διάλεκτον Ἑλληνικὴν ἑταίρα.
Ἐπεὶ δὲ καὶ τὴν Λύκαιναν συνήθως Λύπαν λέγουν,
B Τὴν ὕβριν τὴν τῆς γυναικὸς τινὲς ἠγνοηκότες
Λύκαιναν εἶπον τοῖς μαστοῖς τὰ βρέφη ἐκθρέψαι.
Ὡς δ' ἂν καὶ διετράφησαν πως εἰς αὔξην ἦλθον,
Καὶ Ῥῶμος ὠνομάσθησαν οἱ παῖδες καὶ Ῥωμύλος.
Καὶ βίον εἶχον συφορβῶν ἀγροίκων καὶ βουκόλων.
Ἀγνοίᾳ δὲ Νεμίτωρος μανδρεύματα κακοῦντες,
Ὃν ἔφη μητροπάτορα τούτων εἶναι ὁ λόγος,
Ἑάλωσαν λῃστεύοντες τινῶν ἐνεδρευσάντων.
Τῷ πάππῳ προσαχθέντες δὲ καὶ γνόντες καὶ γνωσθέντες,
Τῆς βασιλείας Ἀλβανῶν Ἀμούλιον γυμνοῦσιν,
Καὶ ξίφει δ' ἀποσφάττουσιν ἀφύλακτον ὁρῶντες.
Τῷ σφῶν δὲ μητροπάτορι χαρίζονται τὰ σκῆπτρα.
Τούτοις ὁ πάππος δεδωκὼς χρημάτων ἀφθονίαν,
C Καὶ πᾶν τὸ συμβαλλόμενον πέμπει πρὸς ἀποικίαν.
Ὁ γοῦν Ῥωμύλος παρελθὼν ἐπί τινα πολίχνην
Ὑπὸ τοῦ κτίστου Πάλαντος Παλάτιον κληθεῖσαν
Τὸ σχῆμα τὸ τῆς πόλεως ἐκεῖσε διαγράφει,
Ἄρρενα ταῦρον καρτερὸν καὶ δάμαλιν συζεύξας,
Ὧν ὁ μὲν ταῦρος ἔνευεν ἔξω πρὸς τὸ πεδίον,
Ἡ τούτῳ συνοικοῦσα δὲ δάμαλις πρὸς τὴν πόλιν.
Συμβολικῶς δ' ἐπηύχετο Ῥωμύλος διὰ τύπου,
Τοὺς ἄνδρας μὲν τοῖς ἔξωθεν γενέσθαι φρικαλέους,
Τὰς δὲ γυναῖκας ἔσωθεν γονίμους χρηματίζειν,
Πιστὰς μενούσας, οἰκουρούς, καὶ φύλακας τῶν ἔνδον.
Ἔπειτα βῶλον τῇ χειρὶ λαβὼν ἀπὸ τῶν ἔξω
Ἔνδον ῥίπτει τῆς πόλεως εὐχόμενος ἐπαύξειν
D Τὰ πράγματα τῆς πόλεως ἀπὸ τῶν ἀλλοτρίων.
Καὶ ταῦτα διαθέμενος ἐν σάλπιγγι σημαίνει
Τὴν κλῆσιν τὴν τῆς πόλεως, καὶ Ῥώμην ὀνομάζει.
Καὶ πλῆθος συλλεξάμενος ἀπὸ τῆς περιχώρου,
Ἄνδρας, γυναῖκας, μείρακας, τρεχγέροντας, ἐφήβους,
Ἔσω πολίτας τίθησι, καὶ κατοικίζει πάντας.
   Καὶ πρῶτος οὕτως βασιλεὺς καθίσταται Ῥωμαίων.
Καὶ μετὰ τοῦτον ὁ Νουμᾶς, καὶ μετὰ τοῦτον Τύλλος,
Καὶ μετ' αὐτοὺς ὁ Μάρκιος Ἄγκος ὠνομασμένος,
Τὴν γὰρ ἀγκύλην τοῦ ποδὸς εἶχε πεπηρωμένην.
Καὶ μετ' αὐτὸν Ταρκυΐνιος πέμπτος ἀπὸ Ῥωμύλου,
Μηδὲν αὐτῷ προσήκουσαν λαβὼν τὴν βασιλείαν,
E Τοῖς γὰρ παισὶν ὠφείλετο Μαρκίου βασιλέως.
Γαμβρὸς τοῦ Ταρκυΐνου δὲ Τύλλος μετ' ἐκεῖνον.
Ὃς ἀπὸ βρέφους, ὥς φασι, καὶ πρώτης ἡλικίας
Ἐπωνομάσθη Σέρβιος, ὡς γεννηθεὶς ἐκ δούλης,
Δηλοῦται γὰρ τὸν Σέρβιον δοῦλον παρὰ Ῥωμαίοις.
Οὗτος συνῆψε τὰς αὐτοῦ πρὸς γάμον θυγατέρας
Τοῖς βασιλέως ἐγγονοῖς Λευκίου Ταρκυΐνου,
Ὥσπερ μιᾶς ἐπιβουλῇ καὶ τρόπῳ μιαιφόνῳ
Καὶ τῆς ζωῆς καὶ τῆς ἀρχῆς ὁ τάλας ἐστερήθη.

Καὶ μετ' αὐτὸν Ταρκύνιος ὁ Σύπερβος κατῆρξεν.
Ὃς προσφερόμενος ὠμῶς καὶ φιλοπερηφάνως,
Καὶ τῇ βουλῇ καὶ τῷ κοινῷ Σύπερβος ὠνομάσθη.
Τὸν δ' ἀλαζόνα παρ' αὐτοῖς ἡ λέξις ἑρμηνεύει.
Πρὸς τοῦτον τὸν Ταρκύνιον ἀφίκετο γυνή τις,
Βίβλους ἐννέα φέρουσα χρησμῶν τῶν σιβυλλείων.
Ἀπεμπολῆσαι δ' ἤθελε τῷ βασιλεῖ τὰς βίβλους.
Ἐπεὶ δὲ τὸ ζητούμενον ἐκεῖνος οὐκ ἐδίδου,
Πυρὶ τὰς τρεῖς κατέφλεξε, καὶ πάλιν προσελθοῦσα,
Τιμῆς ἐπώλει τῆς αὐτῆς τὰς καταλελειμμένας.
Ἀλλ' ἔδοξεν ἀσύνετος ἐν τούτῳ τοῖς παροῦσιν,
Καὶ πάλιν τρεῖς πυρίφλεγοι ἐγένοντο τῶν βίβλων.
Ἦλθεν ἐκ τρίτου πρὸς αὐτὸν, καὶ τῆς τιμῆς τῆς ἴσης
Τὰς τρεῖς ἐδίδου τὰς λοιπάς. Θαυμάσας δ' ἐπὶ τούτοις
Ὁ βασιλεὺς, καὶ μάντεσι χρησάμενος δοκίμοις,
Ἐκέλευσε τῇ γυναικὶ δοθῆναι τὸ χρυσίον.
Τὴν δὲ, λαβοῦσαν τὰ δοθὲν, καὶ μετ' ἐπιμελείας
Τηρεῖν τὰς βίβλους φράσασαν, εἶδεν οὐδεὶς οὐκέτι.
Αἱ βίβλοι δὲ γεγόνασι σωτήριοι τῇ πόλει.
Τούτου ναοῦ οἰκοδομὴν ἐν Ῥώμῃ βουληθέντος,
Βύθρωμα μὲν ὠρύσσετο θεμέθλων ὑπογαίων.
Τῆς δὲ ὀρυγῆς ἐπὶ πολὺ τὸ βάθος προϊούσης,
Εὑρέθη κάτω κεφαλὴ νεοσφαγοῦς ἀνθρώπου,
Αἷμα θερμὸν καὶ νεαρὸν χεόμενον δεικνῦσα,
Καὶ πρόσωπον παρεμφερὲς ἔχουσα τοῖς ἐμπνόοις.
Ὅπερ μαθὼν ἐν Τυρρηνοῖς δόκιμος τερασκόπος
Ἔφη τὴν πόλιν κεφαλὴν πολλῶν ἐθνῶν γενέσθαι,
Πλὴν διὰ ξίφους καὶ σφαγῶν καὶ λιμνασμῶν αἱμάτων.
Ἐντεῦθεν Καπιτώλιον ὁ τόπος ὠνομάσθη.
Κάπουτ γὰρ ἡ κεφαλὴ κατὰ Ῥωμαίων γλῶσσαν.
Χρόνοις μὲν οὖν ἐφ' ἱκανοῖς ἡ τῶν Ῥωμαίων πόλις
Μόλις ἡ μεγαλόπολις ἦν ὑπὸ βασιλεῦσιν.
Ἐπεὶ δὲ παρανόμησεν ὁ παῖς τοῦ Ταρκυνίου,
Καὶ Λουκρητίαν ἔχραινε τὴν σωφρονεστάτην
Τὴν Κολλατίνου γαμετὴν ἀνδρὸς εὐγενεστάτου,
Τότε δὴ πάντες εἰς ταυτὸ Ῥωμαῖοι συνελθόντες
Κατάλυσιν ψηφίζονται τοῦ βασιλείου κράτους.
Κυροῦσι δὲ προβάλλεσθαι κατ' ἔτος Κονσουλίους,
Ὅπερ δηλοῖ καθ' Ἕλληνας συμβούλους ἢ προβούλους,
Οὓς Ἕλληνες ὠνόμασαν ὑπάτους μετὰ ταῦτα,
Τὸ μεγαλεῖον τῆς αὐτῶν ἀξίας κατιδόντες.
Ἀπελαθέντων τοιγαροῦν ἐκ Ῥώμης τῶν τυράννων,
Πρῶτοι τῶν ἄλλων ἔλαβον ὑπατικὴν ἀξίαν,
Ταρκύνιός τε Λούκιος ἀνὴρ τῆς Λουκρητίας,
Καὶ Λούκιος Ἰούνιος, ὃν Βροῦτον ἀπεκάλουν.
Ἀλλὰ διηγητέον μοι καὶ τὰ περὶ τοῦ Βρούτου.
Μάρκιος ἦν τις εὐγενὴς ἀνὴρ παρὰ Ῥωμαίοις,
Καὶ πλούτῳ βρίθων περιττῷ, καὶ δὲ τιμῇ προέχων.
Τούτῳ βασκαίνων ὁ δεινὸς Ταρκύνιος τοῦ πλούτου,
Αὐτὸν μὲν ξίφει δίδωσι, καὶ σὺν αὐτῷ τὸν παῖδα,
Γεννικὸν ὄντα καὶ καλὸν καὶ ζηλωτὸν ἐν πᾶσιν,
Καὶ φαίνοντα παράσημα ψυχῆς ἀνδροκαρδίου,
Κἂν εἰ τῷ βίῳ περιῆν οἷα ἂν ὑπομιμνήσκοντα
Μὴ τιμωρῆσαι τῷ πατρὶ κατὰ τῶν ἀνελόντων.
Αὐτὸν μὲν οὖν τὸν Μάρκιον Ταρκύνιος κτείνει.
Τὸν δ' ὄλβον μετατίθησιν ἐν δόμοις βασιλείοις.
Ὁ Βροῦτος οὗτος τοιγαροῦν παῖς ὑπάρχων Μαρκίου,
Καὶ κατιδὼν τὴν πατρὸς σφαγὴν ἀδικωτάτην,
Καὶ συνιδὼν ὡς τοιαυτὰς ὅτι συγκινδυνεύσει
Σὺν τῷ πατρὶ καὶ τ' ἀδελφῷ, καὶ συναποθανεῖται,

A to consilio miser vitam cum regno amisit. Sequutus est eum Tarquinius Superbus in imperio, qui cognomentum hoc Superbi tulit ex eo, quod crudeliter & superbe tam erga Senatum, quam plebem sese gereret. Nam superbi apud Romanos appellantur, qui sunt arrogantes. *Tarquinius Superbus.* Accessit aliquando mulier quædam, novem libros Sibyllinorum oraculorum adferens, quos regi se venditurum diceret. *Libri Sibyllinorum oraculorum exusti.* Quum autem ille pretium ab ea postulatum non daret, igne tribus exustis, rursum rege convento, priori æstimatos pretio reliquos eidem offerebat. Quumque parum mentis compos esse videretur iis, qui aderant: iterum tres ex iis in ignem conjectos absumpsit. Hoc modo tertium B regem adit, & tres solos reliquos ei pro eodem pretio venum exponit. Ea res quum regi admirationi esset, probatos vates sequutus, aurum adnumerari mulieri jubet. Quo illa recepto; quum monuisset, eos libros diligenter adservandos esse: deinceps a nemine mortalium conspecta est. Libri autem isti salutares urbi fuerunt. *Prodigium capitis humani.* Idem Tarquinius quum extruere templum Romæ vellet, jamque pro subterraneis fundamentis magnam ad profunditatem fodiendo perventum foret: sub terra caput hominis recens interfecti repertum est, in quo calidus jamque primam effusus sanguis conspiceretur, & facies vivæ similis. Hoc C quum prodigiator apud Tyrrhenos celebris accepisset, urbem Romam caput multarum gentium futuram prædixit, sed non nisi per gladios, cædes, & sanguinis effusiones. *Edit. Paris. pag. 35.* Hinc factum, ut collis, qui antea Tarpejus dicebatur, ab illo capite deinceps Capitolium vocaretur. Fuit autem ingens hæc Romanorum urbs longo tempore sub regum dominatu. Posteaquam vero Tarquinii filius improbe se gessit, & castissimam illam Lucretiam, Collatini, nobilissimi viri, conjugem violavit: *Regibus abrogatur potestas.* Romani coactis omnium ordinum hominibus, regibus suam potestatem abrogarunt, decreto facto, ut in annos singulos Consules ab eo tempore designarentur. Ea vox tantum valet, ac D si consultores vel provisores dicas. *Consules unde dicti.* Græci quidem illos deinceps Hypatos, hoc est, supremos vocarunt, amplitudine dignitatis eorum considerata. Pulsis igitur ex urbe tyrannis, primi consularem dignitatem consequuti sunt, Lucius Tarquinius, Lucretiæ maritus, & Lucius Junius, cognomento Brutus: *Primi Consules.* de quo mihi quædam commemoranda sunt. Marcius quidam Romæ vir nobilis erat, tam opibus quam dignitate præstans. Ei quum acer ille Tarquinius ob facultatum amplitudinem invideret, hominem una cum filio perimit, juvene generoso, pulchro, apud omnes amabili, jamque fortitudinis animi certa quædam indicia de se præbente: quæ ipsa res ei mortem attulerat, metuente Tar- E quinio, ne, si superstes relinqueretur, haudquaquam sibi temperaret, quo minus se de patris interfectoribus ulcisceretur. Hoc pacto quum Marcium Tarquinius e medio sustulisset; opes ejus in ædes regias transfert. Habebat autem Marcius alterum quoque filium Brutum, qui cæde patris injustissima considerata, simulque sapienter animadverso, futu- *Bruti calliditas, amentiam simulantis.*

rum ut idem cum patre ac fratre mortis periculum adiret, consilium longe pulcherrimum capit. Nam stultitia vesaniaque simulata, quod imminebat malum, evadit. Hinc apud ignaros Brutus appellabatur, quæ vox stultum & amentem significat. Eum Tarquinius in regiam ad se transtulit, simulans quidem se Bruti curam gerere, cujus ipsum misereſceret, ob generis propinquitatem: (erant enim eodem orti sanguine) reapse vero cupiebat cum filiis suis collusorem dare, de cujus consuetudine voluptatem caperent. Itaque versabatur inter liberos regios, eisque ludendi & ridendi materiem suppeditabat. Quum autem aliquando filii Tarquinii Delphos ablegarentur a patre, sciscitatum Apollinis oraculum de morbo pestilente, qui tum grassabatur: etiam Brutus eis adjunctus est, qui ridiculis ipsos exhilararet. Illi Delphos ingressi, muneribus Apollinem sibi conciliabant. Brutus autem ligneo baculo perforato, virgam in eo prorsus auream tibiæ in modum abdebat, eamque Phœbo tamquam donarium dicabat & offerebat. Astutam hanc callidamque Bruti sapientiam, solidi plenum ingenii, quum illi nequaquam animadverterent, hominem irridebant, insectabantur, exagitabant, subsannabant; qui munus ejusmodi oraculorum auctori obtulisset. Inde jam e templo Delphico discessuri, Apolinem interrogabant, quisnam ex iis Romanorum Imperio potiturus esset. Ad ea respondebat Apollo perspicue, futurum ut hoc illi contingeret, qui prior matrem complexus fuisset. Mox Brutus animadvertit, quid hoc oraculum sibi vellet: illis rem totam ignorantibus. Quumque placuisset, ut æqua potestate Imperium administrarent; decreverunt omnes simul matrem amplecti, sicut etiam fecerunt. At Brutus, ubi primum e navi fuisset egressus, pronus in terram cecidit, & eam exosculatus est. Hoc modo Brutus data opera stultus erat. Verum posteaquam de eo rumor fuisset ditus, quod acciderat Lucretiæ: primus rempublicam capessebat, populum excitabat, convocabat, perorando armabat, efficere denique poterat, ut Imperium tyrannis, Tarquinio nimirum, ejusque liberis, abrogaretur. Post hanc abrogationem, primi apud Romanos Consules creati sunt Brutus atque Collatinus. Eos alii sequuti sunt omnis generis, Cassii, Cicerones, Luculli, Catuli, Catones, Scipiones, Pompeii, Scauri. At tanta sane potentia tantumque Imperium CCCCLXIV. annis hoc pacto administratum est, ad Cajum usque Cæsarem: qui consulatum in regnum dominatumque peculiarem convertit. Quod si aliquando rerum instabilitas, & iniquitas fortunæ sic postularet: conveniente Senatu & consulibus, Dictator unus summa cum potestate creabatur, qua quidem voce significatur Imperium rationibus reddendis haud obnoxium, & administratio rerum omnium Imperatoria. Deinde hac tempestate sedata, Dictator se magistratu abdicabat. Cajus autem Cæsar, quum Dictator creatus, summam hanc potestatem accepisset, de sexcentis nationibus victia trophæa statuisset, Romanorum potentiam ad ipsa usque Gadira Solemque orientem prolatasset: post tot

Edit. Paris. pag. 36.

Bruti donarium.

Oraculum Tarquiniis datum.

Tarquinios Brutus antevertit.

Quamdiu Consulum administratio duravit.

Dictatoris potestas.

A Βουλὴν βουλεύεται καλήν, πλάττεται γὰρ μωρίαν,
Καὶ σκέπτεται παράνοιαν, κἀντεῦθεν ἀποφεύγει
Τὸ προσδοκώμενον κακόν, τὸν ἐκ τοῦ ξίφους πότμον.
Ἐντεῦθεν κατωνόμαστο τοῖς ἀγνοοῦσι Βροῦτος.
Δηλοῖ δ' ἡ λέξις τὸν μωρὸν καὶ φρένας βεβλαμμένον.
Μετάγει δ' οὖν Ταρκύνιος τοῦτον ἐν ἀνακτόροις
Κήδεσθαι μὲν καὶ συγγενοῦς ἅτε τῶν αὐτῶν αἱμάτων,
Τοῦ Βρούτου προσποιούμενος καὶ δῆθεν κατοικτείρας,
Τὸ δ' ἀληθὲς βουλόμενος συμπαίστορα τοῖς τέκνοις
Τοῖς ἑαυτοῦ χαρίζεσθαι ψυχαγωγίας χάριν,
Οἷς καὶ συνὼν γελοιασμοὺς καὶ παιδιὰς προὐξένει.
Ἀποσταλέντων δέ ποτε τῶν παίδων Ταρκυνίου
Ἐπὶ Δελφοὺς ὡς πύσαιντο περὶ λοιμώδους νόσου,
B Καὶ Βροῦτος συνεπέμπετο τέρψων αὐτοὺς παιγνίοις.
Οἱ μὲν οὖν τὸν Ἀπόλλωνα δώροις ἐδεξιοῦντο.
Ὁ Βροῦτος βακτηρίαν δὲ ξυλίνην ἐκτετρήσας
Ὅλην δι' ὅλης εἰς αὐτὸν χρυσέαν κρύπτει ῥάβδον,
Καὶ ταύτην ὡς ἀνάθημα ἐχάριστο τῷ Φοίβῳ.
Ἀλλ' οὗτοι τὴν ἀμήχανον σοφίαν τὴν τοῦ Βρούτου,
Καὶ τὸ στερρὸν καὶ συνετὸν μηδ' ὅλως ἐπιγνόντες
Κατέπαιζον, ἐτώθαζον, ὕβριζον, ἐμωκῶντο,
Τοιοῦτον ἐπιφέροντα τῷ χρησμοδότῃ δῶρον.
Μέλλοντες δὲ τοῦ Δελφικοῦ τεμένους μεταβαίνειν
Ἠρώτων τὸν Ἀπόλλωνα τίς τῶν Ῥωμαίων ἄρξοι.
Ὁ δ' ἀπεφοίβασε τρανῶς, ὁ πρῶτος τὴν μητέρα
Φθάσει περιπτυξάμενος. συνῆκεν οὖν ὁ Βροῦτος.
C Ἐκεῖνοι δ' οὐκ ἐπέγνωσάν τι τῷ χρησμῷ δηλοῦται.
Κοινῇ δὲ σχεῖν βουλόμενοι τὸ κράτος καὶ τὸ σίφος,
Ἅμα συνέθεντο τὴν σφῶν προσπτύξασθαι μητέρα.
Καὶ μέν τοι προσεπτύξαντο. Βροῦτος δ' ἐκβὰς τοῦ σκάφους,
Πρηνὴς πεσὼν ἐπὶ τῆς γῆς ἐκείνην κατεφίλει.
Εἶχε μὲν οὖν προσποίητον ὁ Βροῦτος τὴν μωρίαν.
Ὡς δ' ἐφημίσθη τὸ συμβὰν περὶ τὴν Λουκρητίαν,
Τὸ πᾶν ἐδημοσίευσε, καὶ πρῶτος ἐφορμήσας,
Καὶ συγκαλέσας τὴν πληθὺν καὶ λόγοις ἐξοπλίσας,
Κατάλυσιν ἐξενεγκεῖν ἴσχυσε τοῖς τυράννοις.
Τῷ Ταρκυνίῳ δέ φημι καὶ τοῖς ἐκείνου τέκνοις.
Μετὰ γοῦν τὴν κατάλυσιν ὕπατοι πάντων πρῶτοι
Ῥωμαίοις κατεστάθησαν Βροῦτος καὶ Κολατῖνος.
D Καὶ μετ' ἐκείνους ἕτεροι, καὶ μετ' αὐτοὺς παντοῖοι.
Κάσσιοι, καὶ Κικέρωνες, καὶ Λούκολοι, καὶ Κάτλοι,
Κάτωνες, καὶ Σκηπίωνες, Πομπήϊοι, καὶ Σκαῦροι.
Ἡ τηλικαύτη γοῦν ἰσχὺς καὶ τὸ τοσοῦτον κράτος
Ἐν ἔτεσιν ἑξήκοντα πρὸς τοῖς τετρακοσίοις,
Καὶ πρὸς ἑτέροις τέσσαρσιν οὕτως ἐκυβερνᾶτο
Μέχρις Γαΐου Καίσαρος, ὅστις τὴν ὑπατείαν
Εἰς βασιλείαν ἤμειψε καὶ καταδυναστείαν.
Εἰ δέ ποτε κατήπειξε πραγμάτων ἀστασία,
Καὶ τὸ πολύστροφον αὐτῶν καὶ τύχης δυσπληξία,
Συνερχομένης τῆς βουλῆς, ἀλλὰ καὶ τῶν ὑπάτων,
Δικτάτωρ εἷς ἐγένετο πάνταρχος Αὐτοκράτωρ.
Τὴν δ' ἀνυπεύθυνον ἀρχὴν ἡ λέξις ἑρμηνεύει,
E Καὶ τὴν αὐτοκρατορικὴν πάντων οἰκονομίαν.
Τῆς ζάλης τῶν πραγμάτων δὲ κατεστορεσμένης,
Τὸ κράτος ἀπετίθετο τῆς Αὐτοκρατορίας.
Γάϊος δὲ γενόμενος δικτάτωρ Αὐτοκράτωρ,
Καὶ κατατροπωσάμενος μυρίας ἐθναρχίας,
Καὶ τῶν Ῥωμαίων τὴν ἰσχὺν ἄχρις αὐτῶν Γαδείρων
Καὶ μέχρι καὶ πρὸς ἥλιον ἀνίσχοντα πλατύνας,
Μετὰ τὰς νίκας φθονηθεὶς καὶ τὰς τροπαιουχίας,

Καὶ πρός τινων ἀναμαθὼν, οἷα τυράννοις φθόνῳ,
Ὡς κατ' αὐτοῦ κεκύρωται ψῆφος ἀδικωτάτη,
Πρὸς τῶν πραγμάτων βιασθεὶς χωρεῖ πρὸ τυραννίδα.
Καὶ συμπλακεὶς τοῖς κατ' αὐτοῦ γενναίως ἐπιοῦσι,
Καὶ καταγωνισάμενος καὶ πάντων κυριεύσας.
Τὸ κράτος περιζώννυται τῆς αὐτοκρατορίας.
Οὗτος ὁ Καῖσαρ παιδικὴν ἄγων τὴν ἡλικίαν,
Καθ' ὕπνους ἔδοξεν ἰδεῖν πρᾶγμα δηλοῦν τὸ μέλλον,
Ὡς τῇ μητρὶ μεμίγνυτο καὶ συνασχημονοίη.
Ἐτέχθη δὲ παρ' αὐτοῦ τέρας ἱπποφορβίοις,
Ἵππος βοείαις ἐν χηλαῖς τοὺς πόδας ὡπλισμένος,
Μόνον δ' αὐτὸν ἐδέχετο Γάϊον ἀναβάτην,
Καθάπερ τὸν Ἀλέξανδρον ἵππος ὁ Βουκεφάλας.
Τούτῳ τῷ Καίσαρι καινὸν τοιοῦτόν τι συνέβη.
Γυνή τις ἐπαφρόδιτος συνεζεύγνυτο γαμέτη,
Νέρων ἐκείνης ἦν ἀνὴρ, ἐκείνη δὲ Ἰουλία.
Ταύτην τεκοῦσαν Νέρωνι τῷ συνοικοῦντι παῖδα,
Καὶ πάλιν κύουσαν ἐν γαστρὶ καὶ τὴν νηδὺν πλησθεῖσαν,
Καὶ τῆς ἐγκυμονήσεως ἄγουσαν ἕκτον μῆνα,
Ὁ Καῖσαρ ἤθελε λαβεῖν εἰς γάμου κοινωνίαν,
Καὶ Νέρωνα κατήπειγεν αὐτῷ κατεγγυῆσαι
Τὴν γαμετὴν, καὶ πατρικῶς ταύτην νυμφοστολῆσαι.
Πείθεται Νέρων, οὐχ ἑκὼν δίδωσι τὴν γυναῖκα.
Ἡ δ' ἐπιστάντος τοῦ καιροῦ τίκτει βρεφίον ἄρσεν.
Κἀντεῦθεν ἐξενίκησε δημώδης παροιμία.
Τοῖς εὐτυχοῦσι καὶ λαμπροῖς καὶ τρίμηνα παιδία.

Τῶν γοῦν κατὰ τὸν Καίσαρα τοῦτον ἱστορηθέντων;
Λοιπὸν διηγητέον μοι πόθεν ἐκλήθη Καῖσαρ.
Οἱ μὲν φασὶν ὡς τῆς μητρὸς κατὰ γαστρὸς ἐχούσης,
Καὶ μὴ φθασάσης ἐκτεκεῖν, ἀλλὰ προαπελθούσης,
Ἀνέτεμον οἱ προσγενεῖς ἐκείνης τὴν γαστέρα,
Καὶ ζῶν ἐκεῖνον ἔμβρυον καὶ πνέον ἐξελόντες.
Καίσαρα κατωνόμασαν καὶ ἀνατετμημένον.
Ἄλλοι δὲ πάλιν λέγουσι τῆς κεφαλῆς τὴν κόμην
Ῥωμαίους λέγειν Καισάριην. Καῖσαρ γοῦν ἐπεκλήθη
Γάϊος ὡς εὐπλόκαμος, ἢ μᾶλλον ὡς δασύθριξ,
Ἕτεροι δὲ Ῥωμαϊκὰς γράφοντες ἱστορίας
Φασὶν ὡς τινα προσγενῆ τοῦ Καίσαρος Γαΐου
Τελέσαντ' ἀριστείας, ὅτε Καρχηδονίοις
Ῥωμαῖοι συνεπλέκοντο, καὶ δόρατι καιρίως
Βαλόντα τὸν ἀνταγωνιστὴν καὶ κατατραυματίσας
Ἐλέφαντος ὀχούμενον ἄνωθεν ἀρυστίρου
Αὐτῷ πρὸς γῆν κατήνεγκεν ἐλέφαντι. κἀντεῦθεν
Ἔσχεν ἀρχὴν τοῦ Καίσαρος λαμπρὰν προσωνυμίαν.
Καίσαρες γὰρ ἐλέφαντες τοῖς Φοίνιξι καλοῦνται.
Ἐκ τοῦ προγόνου τοιγαροῦν τοῦ προειρηκότος
Καίσαρες ἀπεκλήθησαν οἱ προσγενεῖς ἐκείνῳ,
Τιμὴν μεγίστην ἑαυτοῖς ἐντεῦθεν προξενοῦντες.
Περὶ μὲν τούτου ἱκανῶς. ἡμῖν δ' ἐπανιτέον
Ἐπὶ τοῦ λόγου τὸν εἱρμόν. μέλλοντος γὰρ ἐκθνήσκειν
Τοῦ καλλινίκου Καίσαρος τοῦ τολμηροκαρδίου,
Ἔδοξε βλέπειν ἡ γυνὴ τούτῳ κατὰ τοὺς ὕπνους,
Κατὰ τῆς τούτου κεφαλῆς πεσοῦσαν τὴν οἰαίαν,
Τὸν ἄνδρα δὲ καταρρύτον αἵμασι γεγονότα
Οἰαζόμενα κατεπεσεῖν κατὰ τοὺς ταύτης κόλπους.
Ἐσφάγη γοῦν ἐλεεινῶς τῆς ἀγορᾶς ἐν μέσῳ,
Ἐπιθεμένων δολερῶς Κασσίου τε καὶ Βρούτου.

Γαΐου τοίνυν Καίσαρος οὕτως ἀπολωλότος,
Ἀδελφιδῆς εἰσποιητὸς υἱὸς ἐκείνου Καῖσαρ
Ὁ Σεβαστὸς ἐπικληθεὶς ἔλαβε τῶν σκήπτρων.

A victorias & trophæa petitus invidia, sententiam longe iniquissimam contra se latam: rebus ipsis ita cogentibus ad tyrannidem occupandam animum adjecit. Quumque manum cum iis conseruisset, qui magnis freti viribus eum invadebant, omnesque devictos in potestatem redegisset: dominatum Imperatorium in se translatum usurpavit. Quo tempore puerilem adhuc ætatem agebat, visus est sibi per quietem aliquid videre, quo secuturus hic eventus indicaretur: nimirum se citra pudorem ullum matris amplexibus usum fuisse. Præterea natum est in ejus equili prodigium, videlicet, equus, cujus pedes ungulæ bubulæ munirent, & qui solum Cæsarem vectorem acciperet: quemadmodum Bucephalus solum Alexandrum admittebat. Eidem Cæsari novum quiddam hujusmodi accidit. Erat venusta mulier *Julia cum marito Nerone nupta, cui posteaquam liberos aliquos peperisset, ac rursus uterum sexto jam mense ferret: Cæsar eam sibi conjugem poscebat, & Neronem urgebat, ut uxorem suam ipsi, tamquam si pater esset, desponderet. Paret invitus Cæsari Nero, conjugem ei suam tradit: quæ ubi pariendi tempus appetiisset, filium marem edidit. Unde vulgo tritum illud proverbium natum est; Nobilibus & splendidis etiam mense tertio liberi nascuntur. Licet autem his de Cæsare proditis illud etiam adjungere, unde Cæsaris nomen habuerit. Sunt qui tradant, ejus matrem gravidam eniti non potuisse, sed fuisse ante partum extinctam; quo factum sit, ut ejus propinqui juberent uterum aperiri. de quo quum fœtus vivus prodiisset, Cæsarem dixere, tamquam excisum. Alii volunt comam capitis apud Romanos cæsariem appellari, Cajumque Cæsaris nomen habuisse, quod pulchra densaque cæsarie præditus esset. Denique nonnulli sunt rerum Romanarum scriptores, qui memoriæ prodiderunt, fuisse quemdam Caii Cæsaris gentilem, qui præclaris facinoribus editis eo tempore, quo Romani & Carthaginenses bellum inter se gerebant, etiam lethali hastæ vulnere adversarium elephanto insidentem una cum ipsa bellua in terram prostraverit: indeque gloriosum Cæsaris cognomentum acceperit. Nam eo vocabulo Pœnis elephantos appellari. Ab hoc igitur ceteros gentiles atque posteros ipsius Cæsares fuisse dictos, honoris ab eodem non parum consequutos. Ac de his quidem dictum satis: nunc ad orationis seriem redeamus. Quum morti vicinus esset victoriosus ille fortisque Cæsar, uxor ejus per quietem videre visa est gladium, in caput ipsius delabentem; maritum vero sanguine perfusum in sinum uxoris miserrime se demittentem. Secundum hæc in medio foro miserabiliter cæsus est, insidiis a Cassio Brutoque structis. Hoc modo quum Cajus Cæsar interiisset, filius ejus adoptivus, Augustus Cæsar e Caii sorore natus, in Imperio successit: qui quum

Edit. Paris. pag. 37.

Somnium Cæsaris pueri.

Equus Cæsaris

Hæc ad Augustum referri debent.

* Livia.

Proverbium.

Cæsaris nomen unde.

Cæsar elephantus lingua punica.

Somnium Calpurniæ de cæde Cæsaris.

pag. 38.

Cæsar Augus. Octavianus Imp.

Quæ Augusto Imperium portenderint.

a puero nomen Octavii, tamquam sibi proprium habuisset, deinceps Augustus dictus est, velut auctus. Solus dominatu potitus est in vita longæva, & Imperio ad extremos terræ fines prorogato. Quum mater eo gravida foret, vidit in somniis viscus suum in cælum raptum subvolare. Deinde illo ipso momento, quo ex alvo materna prodibat, pater videre visus est, e sinu conjugis solem ortum lucere. Quumque tardius illo die domo exiret, quidam astrologus obviam factus, cur serius prodiret interrogabat: quo indicante, natum esse sibi filium, graviter suspirans astrologus, artis suæ peritia celebris: Quid hoc rei est? exclamat. Dominum atque regem nobis genuisti. Jam quum puer adolevisset, ac in prædiis paternis degens, messoribus & manipulorum colligatoribus oblectaretur, forteque panem aliquando manibus gestaret, eoque vesceretur: superne delata in ipsum magno cum strepitu aquila, panem eripuit, moxque complosis alis in aera sublimis avolavit, deinde vicissim sese demittens, panem ei reddidit.

Astrologi prædictio.

Augustus ad iram pronus.

Ad Imperium ubi pervenisset, iracundus admodum erat, biliosus, & justo quidem concitatior: sed cursus ad sesa facile redibat, & mitescebat. Quare quum aliquando pro tribunali sederet, causasque cognosceret, ac multos mortales capitis damnaret: vir quidam sapiens, cui Mæcenatis esset nomen, propius accedendi potestatem non habens, ut Cæsarem moneret: (nam excludebatur ab ingenti hominum multitudine) litteras quasdam in chartam perscribit, eamque deinceps obsignat. Eæ litteræ sententiam hujusmodi continebant: Desine judicem agere, carnifex. Hanc chartam directo in Cæsarem ejaculatur, qua conspecta & resignata, verbisque perscriptis inlectis: de tribunali surgit, quæque prius erant decreta, tamquam irrita revocat.

Mæcenatis admonitio.

Habebat idem Cæsar magistrum quemdam secum, Alexandrinum patria, nomine Athenodorum, omni sapientia & doctrina excultum, formandorumque morum longe peritissimum. Hic quum animadverteret, Cæsarem in libidines & scortationes propensum esse, ac præsertim in peccati delinquere, quod mulieres maritatas appeteret, earumque conjuges cogeret, ut huic improbo facinori subservirent, non heriliter eis tantum imperans, sed etiam more tyrannico; totus in hoc erat, ut Augustum ab eo furore vitioque revocaret. Quum autem Cæsar vitam sceleratam missam non faceret, admirandi præceptor ingenii quiddam tale molitur. Forte plorantem ac lamentantem conspiciebat hominem senatorium, lauta fortuna clarum; quippe mandatum ei fuerat, ut in operta lectica conclusam uxorem Imperatori mitteret. Eum Athenodorus hortari, ne ploraret, neve rem illam ægro ferret animo: se tantum uxoris loco lecticæ includeret, Cæsarique pro ejus imperio mitteret. Vix hoc quidem homini, sed tamen persuadet. Quid inde factum? Lecticam Athenodorus ingreditur, gladiam tenens, sigillo obsignatus, ad Cæsarem mittitur: Cæsar lecticam accipit: sigilla revellit: exit Athenodorus: gladium

Athenodorus Augusti magister.

Edit. Paris. pag. 39.

Qui Augustum Athenodorus ab adulteriis revocarit.

A Τὸ μὲν Ὀκτάβιος αὐχῶν ὡς κύριον ἐκ βρέφους,
Αὔγουστος μετὰ ταῦτα δὲ κληθεὶς ὡς ηὐξημένος.
Οὗτος ὑπάρξει μόναρχος εἰς πλέον ἐκταθείσης,
Καὶ τῆς ζωῆς καὶ τῆς ἀρχῆς εἰς ἄκρα γῆς φθασάσης.
Τοῦτον ἡ μήτηρ κύουσα κατεῖδεν ἐν ὀνείροις,
Σπλάγχνον αὐτῆς εἰς οὐρανὸν ὡς ἁρπαγὲν ἀνίπτη.
Ἄρτι δὲ κύπτοντος ὑγρῶν ἐκ μητρικῶν θαλάμων,
Ἔδοξε βλέπειν ὁ πατὴρ αὐτοῦ κατὰ τοὺς ὕπνους,
Ὡς ἐκ τῶν κόλπων ἔφαυσε τῆς τούτῳ συνοικούσης
Ἥλιος ὁ τερψίβροτος ὁ μέγας ἡμεράρχης.
Ὡς δὲ προῆλθε βράδιον ἐκ τῆς οἰκίας τούτῳ
Ἀστεροσκόπῳ ἐντυχὼν ἤρετο τὴν αἰτίαν.
B Ἐκείνου δὲ τὴν γέννησιν τοῦ βρέφους ἐπειπόντος,
Καὶ τὰ μεγάλα φράσαντος αὐτῷ τῶν ὀνειράτων,
Βαρυπενθήσας ὁ πολὺς ἐκεῖνος ἀστρολόγος,
Ἄνθρωπε τί πεποίηκας, ἀνέκραγεν ἐκ βάθους.
Δεσπότην ἀπεκύησας ἡμῖν καὶ βασιλέα.
Τοῦ δὲ παιδὸς ἐλαύνοντος εἰς αὐξηλικίας,
Κἀν τοῖς ἀγροῖς διάγοντος σὺν τοῖς αὐτοῦ τοκεῦσιν,
Καὶ τερπομένου θερισταῖς καὶ τοῖς ἀμαλοδέταις,
Καὶ ταῖν χεροῖν ἐμφέροντος ἄρτον, καὶ σιτουμένου,
Ἄφνω ῥοιζήσας ἀετὸς ἀφήρπασε τὸν ἄρτον,
Καὶ πτερυχθεὶς μετάρσιος ἐπῆρτο πρὸς ἀέρα,
Καὶ πάλιν ἐπικαταπτὰς ἀπέδωκε τὸν ἄρτον.
Ἐπεὶ δὲ πρὸς βασίλειον ὕψος ἀναβεβήκει,
C Θυμώδης ἦν, ἀκρόχολος, ὀργίλος, ὁρμητίας,
Καὶ πάλιν εὐμετάφορος ἐγίνετο, καὶ πρᾶος.
Ὡς οὖν ἐκάθητο ποτὲ δικάζειν καὶ κρίνειν,
Καὶ πότμον ἀπεψηφίσατο κατὰ πολλῶν ἀνθρώπων,
Ἀνὴρ Μαικήνης τὶς σοφὸς μὴ δύνων πλησιάσαι,
Καὶ νουθετῆσαι Καίσαρα, τὸ πλῆθος γὰρ ἀπεῖργε,
Χάρτῃ πιστεύει γράμματα, σφραγῖδι σημειοῦται,
Ἔλεγε δὲ τὰ γράμματα. Δήμιε παῦσαι κρίνων.
Κατατοξάζεται, καλῶς τὸν χάρτην ἀκοντίζει.
Καὶ Καῖσαρ τοῦτον κατιδὼν τὴν δέλτον ἀναπτύσσει,
Καὶ τοῖς γραφεῖσιν ἐντυχὼν ἀνίσταται τοῦ θρόνου.
Καὶ τίθησιν ἄκυρα πάντα τὰ ψηφισθέντα.
Τούτῳ συνῆν διδάσκαλος Ἀλεξανδρεὺς τὸ γένος,
D Τὴν κλῆσιν Ἀθηνόδωρος, πάσης σοφίας πλήρης,
Καὶ τρόπους ἱκανώτατος ῥυθμίζειν καὶ παιδεύειν.
Οὗτος ἐρωτοκράτητον τὸν Καίσαρα γινώσκων,
Καὶ τὸν μὲν ὅλον πορνικόν, τὸ δὲ τῶν ὅλων χεῖρον,
Ὀρεκτιῶντα γυναικῶν ἀνδράσιν ἐζευγμένων,
Καὶ τοὺς ὁμόζυγας αὐτῶν ὑπηρετεῖν τῷ μύσει
Δεσποτικῶς προστάσσοντα καὶ τυραννικωτέρως,
Ἀπάγειν τοῦτον ἔσπευδε τῆς λύσσης καὶ τοῦ πάθους.
Ἐπεὶ δ' οὐ μετετίθετο Καῖσαρ τοῦ φαύλου βίου,
Ὁ θαυμαστὸς καθηγητὴς τοιοῦτόν τι τεχνᾶται.
Ἰδὼν ὀλοφυρόμενον ἄνθρωπον καὶ θρηνοῦντα
Τῶν τῆς συγκλήτου καὶ λαμπρῶν καὶ τῶν εὐτυχεστέρων,
E Καὶ γὰρ αὐτῷ προστέτακτο φορείῳ κατεστέγῳ
Τὴν γαμετὴν ἐγκλείσασθαι καὶ τῷ κρατοῦντι πέμψαι,
Παρεγγυᾶται μὴ πενθεῖν, μηδὲ βαρέως φέρειν,
Αὐτὸν δ' ἀντὶ τῆς γυναικὸς ἐγκλεῖσαι τῷ φορείῳ,
Καὶ στεῖλαι πρὸς τὸν Καίσαρα, τοῦτο γὰρ εἶναι δέον.
Καὶ μόλις μὲν συμπείθει δ' ὅμως. τί να τὰ μετὰ τοῦτο;
Εἴσεισιν Ἀθηνόδωρος, εἴσεισι ξίφος φέρων.
Πέμπεται πρὸς τὸν Καίσαρα σημειωθεὶς σφραγῖδι.
Ὁ Καῖσαρ ὑποδέχεται, ῥηγνύει τὰς σφραγῖδας.
Ἔξεισιν Ἀθηνόδωρος τὸ ξίφος ἐπισείων.

Θαμ-

Θαμβοῦνται Καῖσαρ κατιδὼν, τῷ δέει κρυσταλλοῦται.
Ὅρκοις αὐτὸν καταδεσμεῖ μηκέτι τοῦτο πρᾶξαι,
Μηδ' ἀλλοτρίαις τὸ λοιπὸν καταχρανθῆναι κοίταις.
Οὗτος πολλὸν τῷ Καίσαρι συνδιατρίψας χρόνον,
Καὶ μέλλων ἀπαλλάττεσθαι πρὸς τὴν ὠγκωμένην,
Ἐπείπερ οἶδε Καίσαρα δύσοργον καὶ θυμώδη,
Καὶ τάχιον ἐκφέροντα τὰς κολαζούσας ψήφους,
Ταχέως δὲ τὴν τοῦ θυμοῦ πυρκαϊὰν σβεννύντα,
Καὶ τρόπους μεταπίπτοντα πρὸς φιλανθρωποτέρους,
Κύψας αὐτοῦ πρὸς ἀκοὰς ὡς δὲ καταφιλήσων,
Ὦ Καῖσαρ, ἔφη, σεβαστὲ τοῦτό σοι λείπει μόνον.
Μὴ πρὶν τὰς ψήφους ἔκφερε πρὶν ἐν σαυτῷ λαλήσῃς
Τὸν τῶν γραμμάτων ἀριθμὸν τῶν εἴκοσι τεσσάρων.
Ὁ δὲ στενάξας βύθιον, καὶ πρὸς ἐκεῖνον βλέψας,
Ἔτι σου χρήζω τῆς καλῆς, ἔφη, παιδαγωγίας.
Καὶ πάλιν ἔσο σὺν ἐμοὶ καὶ Ῥώμῃ σε καθέξει.
Οὗτος ὁ Καῖσαρ ἤλασε τοὺς μετεωρολέσχας,
Μόνους κυδαίνων τοὺς σοφοὺς τιμαῖς ταῖς προσηκούσαις.
Τοσοῦτον δὲ πεφίλητο παρὰ τῶν ὑπηκόων,
Ὥστε τὸν βίον ἐκλείπειν μέλλων ἀνὴρ Ῥωμαῖος
Ἐπέσκηψε τοῖς ἑαυτοῦ παισὶ καὶ διαδόχοις
Χαριστηρίους τοῖς θεοῖς προσενεγκεῖν θυσίας,
Ὅτι, φησὶ, τὸν σεβαστὸν ζῶντα καταλιμπάνω.
Ὡς δὲ καὶ Καῖσαρ ἔμελλεν ἀπαίρειν τῶν ἐνθάδε,
Παραστησάμενος αὐτῷ δημότας καὶ ὑπάτους,
Πηλίνην εὕρισκον, εἶπε, τὴν τῶν Ῥωμαίων πόλιν
Καλλίπυργον πεποίηκα λιθίνην στερεμνίαν.
Ἐπεὶ δὲ καὶ μεθίσταμαι τῆς τύρβης τῶν πραγμάτων,
Κροτῆσαι βούλομαι καλῶς ἐπὶ τῇ τελευτῇ μου,
Καὶ χρήσασθαι γελοιασμοῖς καὶ κροταλῆσαι χεῖρα,
Ὡς ἐπὶ μίμου τελευτῇ γελοιαστοῦ καὶ παίκτου.
Καὶ ταῦτα διεπαίξατο τοῦ βίου καταπαίζων.
Ἐφ' ὅλοις δὲ πεντήκοντα σὺν ἓξ κρατήσας χρόνοις
Τὴν ὀφειλὴν ἀπέδοτο, κατέβαλε τὸ χρέος.
Τούτου τοῦ Καίσαρος ἀρχῆς τοῖς σκήπτροις ἐφεστῶτος,
Ἐν ἔτει τεσσαρακοστῷ καὶ μίαν πρὸς τῷ δευτέρῳ,
Ὁ συναΐδιος πατρὶ καὶ κοσμοκτίστωρ λόγος,
Εἰς δὺς νηδὺν τὴν καθαρὰν νεάνιδος ἀφθόρου,
Τὴν σάρκα συνεπήξατο ταύτης ἐκ τῶν αἱμάτων,
Καὶ σὺν αὐτῇ καὶ μετ' αὐτῆς ἐπέφαινεν ἀνθρώποις,
Θεότητι παντέλειος, καὶ φύσει βροτησίᾳ.
Τοῦ σεβαστοῦ δὲ Καίσαρος τὸν βίον ἐκλιπόντος,
Ἀρχηγετεῖ Τιβέριος, ὃς τὰ μὲν πρῶτα πρᾶος
Ὑπῆρχε, καὶ μειλίχιος, καὶ τρόπου φιλοδώρου.
Ἀλλ' ὕστερον ἐξώκειλεν εἰς ἦθος μιαιφόνον,
Καὶ γνώμην ὑπομόχθηρον, καὶ ῥυπαροψυχίαν.
Ἄρτι δὲ τέως παρελθὼν ἐπὶ τὴν βασιλείαν
Οὕτως ὑπερπεφίλητο τὴν ὑπὸ χεῖρα πᾶσαν,
Ὡς φυλακῆς καὶ τῆς φρουρᾶς καὶ δορυφόρων ἄτερ
Βαδίζειν ὅποι δή ποτε νύκτωρ καὶ μεθ' ἡμέραν.
Εἰ δὲ τισιν ἐπέτρεψε πόλεως στρατηγίαν,
Καὶ τὴν τῶν φόρων εἴσπραξιν οὐκ ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ,
Ἐκ τῆς ἀρχῆς παρέλυε καὶ τῆς ἡγεμονίας,
Ἐκεῖνο τὸ θρυλλούμενον λέγων τοῖς ἐρωτῶσιν.
Ἄνθρωπος ἦν κατάνοσος, τοὺς πόδας ἡλκωμένος,
Ἰχώρων πέπληστο πολλῶν, δυσόδμων, δυσιάτων.
Αἱ μυῖαι κατεχόρευον ἐκείνου τῶν τραυμάτων,
Τὰς σηπεδόνας ἔβαλλον, ἔμυζον τοὺς ἰχῶρας.
Ὀδύναις δὲ βαλλόμενος καὶ τλεπαθῶν ὁ κάμνων,
Οὐκ ἀπεσόβει τὰς δεινὰς καὶ θρασυτάτας μυίας.

Cass. Man.

A quatiens: Cæsar eo conspecto non tantum obstupescit, verumetiam metu congelascit: sacramentis semet obstringit, quibus nihil ejusmodi se deinceps commissurum pollicebatur, nec toros alienos amplius contaminaturum. Quum autem longo tempore vixisset apud Cæsarem Athenodorus, jamque reversurus in patriam esset: quia Cæsaris iracundiam bilemque norat, quodque celeriter admodum sententias pœnales ferret, ac vicissim extincto iracundiæ rogo, ad mores humaniores rediret: admoto ejus auribus capite, tamquam ipsum deosculaturus: Auguste Cæsar, inquit, unum modo tibi deest. Cave prius sententias tuleris quam XXIV. litterarum nomina tecum ipse recitaveris. Tum ille gemitu ex imo B corde ducto, Athenodorum intuitus: Adbuc, ait, tuæ præclaræ institutionis egeo. Quapropter amplius apud me tibi vivendum, Romæque hærendum erit. Hic Cæsar eos profligans & ejiciens, qui de rebus sublimibus & cælestibus arroganter nugantur, solos viros sapientes ac doctos honoribus adficiebat. Tam carus autem subditis erat, ut Romanus quidam in fata concessurus, liberis suis atque posteris mandaret, ut gratiarum actionis ergo sacrificia Diis offerrent, quod moriens Augustum incolumem post se relinqueret. Cæsar ipse de vita migraturus, adstantibus sibi consulibus & plebeis: Quam luteam, inquit, inveni Romanam urbem, eam C pulchris exornatam turribus, lapideam, firmamque reddidi. Et quoniam mihi nunc e turba rerum humanarum erit excedendum, multos in obitu meo plausum edere volo, ac ludos facere, tamquam in mimi & ludionis obito. Quæ quidem proferebat, tamquam vitæ mortalium illudens. Quum autem totos LVI. annos imperasset, naturæ debitum persolvit. Eodem Cæsare potiente rerum coæternus ille patri sermo, conditor mundi, castam incorruptæ juvenculæ alvum ingressus, ex ejus sanguine carnem sibi compegit, cum qua inter homines conspectus est, tam divinitate, quam humana natura plane perfectus. Posteaquam vero Cæsar Au- D gustus a vivis excessisset, Tiberius ad Imperium pervenit: qui ab initio quidem mitis, blandus, liberalis erat: sed deinceps ad sanguinarios mores, improbitatem atque sordes exorbitavit. Recens autem ad Imperium evectus, adeo subditis omnibus carus erat: ut absque satellitio custodiaque corporis, tam noctu, quam interdiu, quocumque vellet, iret. Quos urbium prætores, vel tributorum exactores constituebat, ab iis officiis intra breve tempus non removebat: causam rei sciscitantibus notum illud ac pervulgatum respondens: hominem videlicet ægrotum fuisse, cui pedes exulcerati essent, E multis humoribus fœtidis & sanatu difficilibus referto. In ejus ulcera muscas involare solitas, ac putredines illas exhaurire. Quæ res tametsi dolorem ægrotanti adferret, non tamen eum molestas illas & audaces admodum muscas abegisse. Quum autem misericordia quidam motus, ob viri calamitatem, muscas abigere vellet, ægrotum exclamasse: Missas

Qui compescuerit ejusdem iracundiam.

Astrologi pulsi.

Augusti extrema verba.

Edit. Paris pag. 40.

Christi nativitas.

Tiberius Imp.

illas fac quæso, mi homo, ne abactis iis, doloris mihi majoris auctor sis. Nam istæ de membris meis putribus satiatæ, parum mihi molestiæ sunt amplius exhibituræ. Sin autem aliæ advolarint, violentius adhærendo magis me cruciabunt. Hæc de publicanis dicere Tiberius solebat, monens ut diutius tolerentur; quo tandem satiati, benignius illos tractent, a quibus exigenda sint tributa. Quod si quem publicanum accepisset modum sibi præscriptum excessisse, ita ut gravis esse subditis perhiberetur: suppliciis hominem multabat, tritum illud proverbium adjiciens: Volo vos ovium lanas detondere, non eas ad cutem usque deglubere. Talem igitur ab initio se gerebat, sed in eo proposito nequaquam perstitit.

Tiberii crudelitas.

Nam deinceps durior factus, acerbe puniebat etiam insontes: citra commiserationem ullam se cædibus polluens. Unde tantum contra se odium excitavit, ut vulgo lutum sanguine mistum appellaretur. Non dubitavit aliquando virum consularem & nobilem interficere, ac facultates ejus diripere, solam hanc causam adferens, quod Tiberii numisma in sinu gestans, accessisset ad fœda stercoreaque loca, ibique ventris onus evacuasset.

Edit. Paris. pag. 41.

Christus in crucem agitur.

Hoc Tiberio Romanis imperante, dulcem Jesum meum, vitæ largitorem, Hebræi & Pilatus cruci adfixerunt. Post devictam vero mortem illam exsecrabilem, quum hic rerum opifex e sepulcro resurrexisset, deque locis inferis corpore suo sublatus in cælum esset: Magdalena Romam usque currit, & sceleratis illis accusatis, tantopere Tiberium ad iram commovit: ut omnes gravi acerbaque morte mulctaret. Quum autem Tiberius in fata concessisset, Imperio per XXIII. annos administrato, Cajus rerum potitus est, Tiberii Cæsaris e filia nepos: qui quum fœdam vitam ageret, cædibusque gauderet, etiam germanis sororibus suis adhuc virginibus vitium obtulit. Solebat & cum aleatoribus ad auroram usque ludere. Quumque accideret aliquando in Galliis, ut cum quibusdam convivis aleam exerceret infelici conatu, thesaurique præfectum eo nomine tristem videret, exhaustis omnibus in ærario pecuniis: de convivio surgens, interfici quosdam opulentos jussit, eoque pacto tantum non stagna quædam auri consequutus est. Quodam tempore lutum Romæ in angiporto conspicatus, mandavit ut illud in Vespasiani, qui tum ædilis erat sinum conjiceretur. Interfecto autem in regia Cajo post annum regni quartum, Claudius sceptris in se translatis, Imperio potitus est. Erat is adeo formidolosus atque trepidus, ut accedentes ad se perquiri vellet, num quis forte gladium in sinu abditum gestaret. Quod si convivium celebrare sui exhilarandi causa vellet, armati milites & satellites circumstabant. Quum autem annos

C. Caligula Imp.

Claudius Imp.

A Ὡς δέ τις κατακτείρησον ἐκκαμφθεὶς τῷ πάθει,
Καὶ δὴ τὰς μυίας ἔμελλεν ἐκεῖθεν ἐκδιώκειν,
Ὁ πάσχων ἀνεβόησεν, ἄνθρωπε ταύτας ἔα,
Μή πως αὐτῶν διωχθεισῶν ἄλγος μοι προξενήσῃς.
Αἱ μὲν γὰρ κορεσθεῖσαί μου μελῶν τῶν σεσηπότων
Βραχέως με λυπήσουσιν, ἂν δ' ἐπιπτῶσιν ἄλλαι,
Προσφῦσαι βιαιότερον εἰς πλέον πικρανοῦσι.
Ταῦτ' ἔλεγε Τιβέριος περὶ τῶν φορολόγων,
Χρονίζειν λέγων δεῖν αὐτούς, ὡς κόρον ἐσχηκότας
Πρᾳότερον προσφέρεσθαι τοῖς φορολογουμένοις.
Εἰ δέ τινα κατέμαθε τῶν εἰσπραττόντων φόρους
Εἰς πλεῖον ἐκφερόμενον τοῦ διατεταγμένου,
Καὶ χρηματίζοντα βαρέως καὶ πέρα τοῦ μετρίου,
B Κολάσεσιν ὑπέβαλεν αὐτὸν ἀλγεινοτέραις,
Ἀναβοῶν καὶ κεκραγὼς ἐκείνην παροιμίαν.
Τὸν πόκον περικείρεσθαι βούλομαι τῶν προβάτων,
Ἀλλ' οὐ ξυρᾶσθαι δυσμενῶν μέχρις ἐπιδερμίδος.
Τοιοῦτος ἦν ἐν ταῖς ἀρχαῖς, ἀλλ' οὐχὶ μέχρι τέλους.
Καὶ γὰρ ἐκόλαζε πικρῶς πολλοὺς τῶν ἀναιτίων,
Ἀσυμπαθῶς μιαιφονῶν, καὶ τοσοῦτον ἐμισήθη,
Ὡς ὀνομάζεσθαι πηλὸς αἵματι πεφυρμένος.
Ἄνδρα καὶ γὰρ ὑπατικὸν καὶ τῶν εὐγενεστέρων
Τὴν κεφαλὴν ἀφείλατο καὶ σὺν αὐτῇ τὸν πλοῦτον,
Τοῦτο καὶ μόνον ἐγκαλῶν, ὅτι τὸ νομισμάτιον
Φέρων ἐπὶ κολπίδιον καὶ ῥυπαροὺς εἰς τόπους,
Καὶ σκυβαλώδεις παρελθὼν βάρος γαστρὸς ἐκένου.
C Τοῦ Τιβερίου τότε δὲ κατάρχοντος Ῥωμαίων
Τὸν Ἰησοῦν μου τὸν γλυκὺν τὸν τῆς ζωῆς ταμίαν
Ἐπὶ σταυροῦ καθήλωσαν Ἑβραῖοι καὶ Πιλάτος.
Μετὰ δὲ τὴν καθαίρεσιν τοῦ στυγητοῦ θανάτου,
Καὶ τὴν ἀπὸ τοῦ μνήματος ἐξέγερσιν τοῦ κτίστου,
Καὶ μετὰ τὴν ἐνσώματον ἔπαρσιν ἐκ τῶν κάτω,
Μέχρι καὶ Ῥώμης ἔδραμε Μαγδαληνὴ Μαρία
Τῇ γλώσσῃ καταλέγουσα τῶν παρανομησάντων,
Καὶ Τιβέριον τὸν θυμὸν τοσοῦτον ὑπανῆψεν,
Ὡς βαρυτάτῳ καὶ πικρῷ πάντας κολάσαι πότμῳ
Τοὺς ἱερεῖς καὶ γραμματεῖς ἀλλὰ καὶ τὸν Πιλάτον.
Ὡς δέ ποτε Τιβέριος ἐρράγη τῷ θανάτῳ,
D Ἐνιαυτοῖς πρὸς τοῖς τρισὶν εἴκοσι βασιλεύσας,
Εἰς Γάϊον μετέπεσε τὸ τῶν Ῥωμαίων κράτος.
Θυγατριδοῦν ὑπάρχοντα Καίσαρος Τιβερίου.
Ὃς ὢν καὶ ῥυπαρόβιος καὶ φονικὸς τὸν τρόπον,
Παρθένους διεκόρησε γνησίας αὐταδέλφας.
Ἔπαιζε δὲ σὺν κυβευταῖς ἄχρι τοῦ περιόρθρου.
Σὺν τοῖς συμπόταις δέ ποτε κυβεύων ἐν Γαλλίαις,
Καὶ δυσκληρῶν καὶ δυσπραγῶν ἐν τῷ παιγνίῳ τούτῳ,
Καὶ τὸν θησαυροφύλακα βλέψας βαρυθυμοῦντα,
Ὅτι τὸ πᾶν ἐκένωτο τοῦ θησαυροῦ χρυσίον,
Ἐξαναστὰς ἐκέλευσεν ἐνθεῖναι τῷ ξίφει
E Πολλοὺς χρυσίῳ βρίθοντας ὠγκωμένους πλούτῳ.
Ἐντεῦθεν οὖν μετήντλησεν ὅλας χρυσίου λίμνας,
Ἰθύνας τὸ βασίλειον τέσσαρσι χρόνοις κράτος,
Οὗτος ἰδών ποτε πηλὸν ἐν στενωπῷ τῆς Ῥώμης,
Κόλποις Οὐεσπασιανοῦ τοῦ στρατηγήσαντος
Βληθήσεσθαι προσέταξεν· ἦν γὰρ ἀγορανόμος.
Ὡς δ' ἀπεσφάγη Γάϊος ἐν μέσοις ἀνακτόροις,
Ὁ Κλαύδιος ἠγήσατο παραλαβὼν τὸ κράτος.
Ὃς οὕτω δειλοκάρδιος καὶ τρομερὸς ὑπῆρχεν,
Ὡς τοὺς φοιτῶντας παρ' αὐτὸν ἀκριβῶς προσερευνᾶν,
Μήπως τις ἐγκολπίδιον τύχοι τις κρύπτων ξίφος.

Εἰ δέ ποτε συμπόσιον γυθάσιμον συνίστη,
Περιεστήκεισαν αὐτὸν ὁπλῖται δορυφόροι.
Κρατήσας δὲ τρεῖς καὶ δέκα τῆς βασιλείας ἔτη
Κλαύδιος ὁ δειλότατος φαρμάκοις ἀναιρεῖται.
Κλαυδίου φαρμαχθέντος δὲ Νέρων ὁ μητροκτόνος
Παρεισεφθάρη κάκιστα τοῖς τῶν Ῥωμαίων σκήπτροις.
Ἦν δ' ἀσελγής, καὶ βδελυρός, καὶ πλήρης ἀσωτείας
Ἥττων γαστρός, καὶ τῶν γαστρός, φίλοινος, φιλοπότης.
Οὗτος πολλοὺς ὑπήγαγε θανάτοις πικροτάτοις,
Καὶ τὴν μητέρα σὺν αὐτοῖς. εἴποι τις ἂν δικαίως,
Ὅτι κακὸν εἰσήνεγκε τοιοῦτον τοῖς ἐν βίῳ.
Ἐπικατέθυσε δ' αὐτῇ καὶ τὴν ὁμοζυγοῦσαν.
Κακοῖς δ' ἐπαύξων τὰ κακά, καὶ προστιθεὶς κακίαν,
Εὐνούχῳ προσηρμόσατο πρὸς λέχους κοινωνίαν
Ἔχαιρε δὲ κιθαρῳδοῖς καὶ γυναιξὶ παιγνίαις.
Καὶ πᾶν κακόν, καὶ πᾶν αἰσχρὸν ἀρρητουργῶν ἐπλήρου.
Σὺν ὀρχησταῖς, γελοιασταῖς, μίμοις, ἁρματοστρόφοις.
Τότε καὶ Πάρθοι τὴν ἀρχὴν τῆς Περσικῆς ἰσχύος
Εἰς ἑαυτοὺς περιέσπασαν Πέρσας δεδουλωκότες.
Ὡς δὲ πολλοὺς ὁ μυσαρὸς Νέρων ἐδίδου ξίφει,
Ὡς ἀκροχάλυξ, ὡς ὑγρός, ὡς χοῖρος ἀκροπότης,
Ὑπὸ παντὸς μεμίσητο τὸ πλῆθος μῖσος ἄκρον,
Καὶ πάντες ἀπεστρέφοντο καὶ τὴν ἐκείνου θέαν.
Αἰσχρὸν γὰρ σύμπαν ἔπραττεν ἐν μέσοις τοῖς θεάτροις.
Μὴ τοίνυν ἀνεχόμενοι Ῥωμαῖοι ταῦτα βλέπειν,
Μηδὲ δουλεύειν φέροντες ἡνιοστροφουμένῳ,
Εἰσῆλθον ἀναιρήσοντες. τοῦτο δὲ γνοὺς ὁ Νέρων
Αὐτὸν διεχειρίσατο τοῦτ' εἰπὼν ἐν τέλει.
Οἷον, ὦ Ζεῦ, κιθαρῳδὸν ὁ βίος ζημιοῦται,
Ἔτη κρατήσας τέσσαρα πρὸς πλαρεστάτοις δέκα.
Γάλβας ἀντῆρξε μὲν αὐτόν, καὶ μετ' ἐκεῖνον Ὄθων.
Ὁ μὲν ἑπτὰ γευσάμενος μηνῶν τοῦ κράτους μόνον,
Ὁ δ' οὐδὲ πλεῖον τῶν μηνῶν τριῶν σκηπτροκρατήσας.
Καὶ μετ' αὐτὸν Βιτέλλιος, ὃς τοὺς ἀστρολέσχας
Κηρύγμασι προστέθεικε φεύγειν ἐξ Ἰταλίας.
Οἱ δ' ἀντιπροτεθείκασι, φεῦγε τοῦ βίου Καῖσαρ.
Καὶ τὴν ἡμέραν γράψαντες καθ' ἣν ἀποκτανθείη.
Μῆνας ὀκτὼ κρατήσας γὰρ ἔργον μαχαίρας ὤφθη.
Τούτων λιπόντων τὴν ἀρχὴν καὶ σὺν αὐτῇ τὸν βίον,
Στρατὸς τῷ Οὐεσπασιανῷ ψηφίζεται τὸ κράτος.
Τὸ κάλλος περικείροντι τῆς Ἰουδαίας τότε.
Κἀκεῖνος μὲν ἀπῴχετο ναυστοληθεὶς πρὸς Ῥώμην.
Τὸν δὲ γενναιοκάρδιον υἱὸν αὐτοῦ τὸν Τίτον
Ἱερουσαλὴμ πολιορκεῖν ἀφῆκε σὺν δυνάμει,
Ἀναγορεύσας Καίσαρα διάδοχον τοῦ κράτους.
Ὃς μετὰ μόχθους ἱκανούς, καὶ τὰς ἀνδροκτασίας,
Καὶ τὰς θαλάσσας τῶν συχνῶν αἱμάτων, καὶ τοὺς φόνους,
Ὑφ' ὧν κατηρυθριάσθησαν Σιὼν αἱ πεδιάδες,
Καὶ δόρατα γεγόνασι λυθρόφυρτοι, καὶ ξίφη,
Ἀσπίδες αἱμοφόρυκτοι, φονοσταγεῖς παλάμαι.
Τέλος ὑπογενομένης πόλεως τῆς ὀλβίας,
Τὰς ὀχυρὰς οἰκοδομὰς καὶ πύργους τοὺς εὐπύργους
Πυριφλεγεῖς πεποίηκε, καὶ τὸν ναὸν καθεῖλε.
Πολλὰ πολλάκις ἐπ' αὐτῷ στενάξας καὶ δακρύσας.
Καὶ πόλιν τὴν περικαλλῆ τὴν πολυανδρουμένην
Ἠσβολωμένην τέθεικε καπνῷ μεμορυγμένην.
Ὡς περιστῆναι τὴν πολλὴν ἐκείνην εὐανδρίαν
Εἰς ἄπορον καὶ σκυθρωπήν, ὃ φασιν ἐρημίαν.
Παρέτου γενομένου δὲ τοῦ κράτορος ἐκ γήρως,
Καὶ νόσῳ καταλύσαντος τὸν βίον καὶ τὸ κράτος,

Const. Man.

A tredecim exegisset in Imperio, vir timidissimus veneno sublatus est. Atque ita Claudio per veneficium interempto, Nero parricida nequissime Romanum Imperium in se transtulit. Erat ille lascivus, impurus, luxuriæ plenus, gulæ ventrique deditus, vinosus. Multos acerbissimis suppliciis affecit, inter quos & mater ipsius fuit: quam fortasse quis non immerito cæsam dixerit, quod tam improbum mortalibus principem enixa fuerit. Parricidio autem conjugis quoque mactationem adjecit. Quumque mala malis, & quidem fœdioribus cumularet, cubicularium quemdam suum conjugio sibi copulavit. Delectabatur & citharœdis, iisque

Nero Imp.

Edit. Paris. pag. 42.

B mulierculis, quæ risum concitant, & cum saltatoribus, ludionibus, mimis, cantoribus, omne facinus improbum perpetrabat, nec ab ulla turpitudine abstinebat. Id temporis etiam Parthi Persicum regnum ad se traduxerunt, Persis in servitutem redactis. Quum autem impurus hic Nero multos gladio sustulisset, homo nimirum porco similis & merum intemperanter ingurgitans: acerrimum omnium ordinum odium contra se concitavit, adeo quidem, ut ejus conspectum quoque nemo non aversaretur. Nam fœdissima quæque media in aula designabat. Quapropter Ro-

Parthi regnum Persicum occupant.

C mani, qui hæc amplius intueri non possent, nec aurigæ ac mimo servire vellent, invadunt hominem, tamquam interfecturi: quo ille cognito, manus ipsemet sibi attulit, his ad extremum verbis pronuntiatis: Qualem o Jupiter citharœdum mortales amittunt. Post Neronem Galba Imperio potitus est, post Galbam Otho, post utrumque Vitellius: qui edictis propositis, astrologos Italia jussit excedere. Illi vero scriptis vicissim propositis, responderunt: Tu vita, Cæsar, excedito. Simul ipsum diem indicarunt, quo interficiendus esset. Itaque mensibus octo rerum poti-

Galba, Otho, Vitel. Impp.

D tus, gladio cæsus periit. Posteaquam hi & imperandi & vivendi finem fecissent, exercitus Vespasianum Imperatorem renunciarunt, qui tum temporis Judæam exscindebat. Itaque Romam ille cum classe profectus est, magnanimo filio suo Tito cum copiis ad expugnandam Hierosolymam relicto, quam Cæsarem ac Imperii successorem illum designasset. Ab eo post magnos labores, cædes, quasique maris in morem effusos cruores, quibus campi Sionis rubefacti sunt, hastarum gladiorumque vibrationibus respersi, tan-

Vespasianus & Titus Impp.

Hierosolymæ excidium.

E dem urbs opulenta beataque in potestatem redacta est, munita ædificia, cum turribus egregiis igne concremata, templum ipsum deletum: cujus nomine sæpenumero Titus ingemiscebat & illacrymabat. Hoc modo urbem pulcherrimam & populosissimam in fumum atque cineres redegit, ita ut habitatoribus antea frequens, deinceps in miseram tristemque solitudinem commutaretur. Quum autem Vespasianus Imperator senio morboque confectus e rebus humanis excessisset, annis in

Titus solus Imp.

Edit. Paris. pag. 43.

Imperio non amplius novem exactis, succesit ei Titus filius, vir planne divinus, mitis, liberalissimus, opum dissipator, Imperio dignus; immo dignus, qui plura etiam Imperia (siquidem extitissent) administraret, ac tutaretur. Ejus est vox illa celebris & admiranda; Imperator hodie non fui, quia neminem beneficio adfeci. Ejusdem & altera vox valde laudata, viroque generoso digna, quum diceret; Eum qui faciem Imperatoris intueatur, tristi vultu ab eo discedere non debere. Sedenim morbus lethalis ante nominem elegantissimum abripuit, quum bienoium imperasset; ac instabilis rotæ cursus cum alea fortanæ Domitiano Imperium male detulit. Erat is quidem natus iisdem parentibus, quibus & Titus; sed nihil cum Tito commune ac germanum habebat. Quo factem, ut verbum illud vulgo tritum in his verum esset: Matula, & poculum ex eodem vitro. Quippe Domitianus avarus erat, & quasi caupoquidam pecualarum, sanguinis & cædium avidus, hominum coquus, citra commiserationem carnibus humanis dilaniandis deditus, leonis in morem rugiens. Prædixit ei quidam vir doctus, & cursus siderum peritus, quando & quo pacto periturus esset, & quis ei successurus. Illa vero arcessito ad se astrologo: At tibi, ait, quantum restare temporis ad vivendum existimas, homo? quove pacto, & quando morieris? quem habebis exitum vitæ? De quibus ille quum recte ac vere disseruisset, ut ea astrorum motu edoctus erat, Imperator hominem convincere volens, tamquam impostorem, rogum ex materie pingui structum accendi jubet, astrologumque firmiter colligatum constrictis brachiis in illum abjici. Posteaquam rogo subjectes fuisset ignis, jamque sursum is se tollaret, terribile quiddam homini flamma minabatur ex longo etiam intervallo: formidabiliter ignis crepitabat: & aera collustrabat undique: quum interim astrologus ita colligatus, ut diximus, in magna consternationa jaceret. Quid quæso deinceps accidit? nubes alicunde quædam orta cælum obduxit, & aera totum obscuravit. erat enim illa caliginosa, olgra, humida, imbremque secum ferebat: existimasset aliquis, eam quasi quædam aquarum flumina parturire. Sequuta sunt tonitrua, & mugitus quidam auditus est. Tum vero universi semet in fugam conjicere, Imperator, spectatores, vulgus hominum, satellites, ii qui caminum materia suggesta inflammabant, ipsi denique carnifices. Ad extremum imber maximus de cælo lapsus ignem extinxit, canesque supervanientes arrosis vinculis astrologum opem divinam adsiduo implorantem liberarunt. ejusmodi quiddam huic viro contigit. Ipsa vero bellua, leonina ferocia prædita, quum vivendi finem factura esset; per quietem videre visa est, se ornata imperatorio vestitam ascendere nigrum in equum, armis undique munitam, quæ quum casu quodam amisisset, in hiatu terræ præcipitari se misere putabat una cum equo & amicta, tandemque prorsus evanescere. Posteaquam Domitianus morte violenta decessisset, exactis in Imperio a v. annis: Nerva

Domitian. Imp.

Qui supplicium astrologus evaserit.

pag. 44.

Domitiani somnium ante mortem.

Nerva Imp.

A Ἐπεὶ βασιλεύσαντος οὐ πλείω τῶν ἐννέα,
Τίτος παρῆλθεν εἰς αὐτὸ, θεῖος ἀνὴρ, καὶ πρᾶος,
Καὶ τῆς ἀρχῆς κατάξιος καὶ τῆς ἡγεμονίας,
Κἂν, εἴπερ ἄλλαι πλείονες ἀρχαὶ καὶ βασιλεῖαι,
Καὶ ταύτας ὢν ἐπάξιος διέπειν καὶ συνέχειν.
Τούτου τὸ περιλάλητον καὶ θαυμαστὸν ἐκεῖνο.
Οὐκ ἐγενόμην βασιλεὺς σήμερον οὐδὲ κράτωρ,
Οὐδένα γὰρ κατέκλυσα ῥείθροις εὐεργεσίας.
Τούτου τὸ πολυύμνητον ἐκεῖνο καὶ γενναῖον.
Οὐ χρή τινα θεασάμενον πρόσωπον βασιλέως
Παλινοστεῖν περίλυπον ἐν σκυθρωποῖς προσώποις.
Ἀλλ᾽ ἔφθη προαρπάσασα νόσος ἡ παλαμναία
B Πρὸ χρόνου τὸν πανδέξιον κρατήσαντ᾽ ἔτη δύο.
Τροχοῦ δ᾽ ἡ ἄστατος φορὰ καὶ πέτασος τῆς τύχης
Κακῶς τῷ Δομετιανῷ τὸ κράτος ἐγχειρίζει.
Φύντος μὲν ἐκ τῶν αὐτῶν σπερμάτων ἐξ ὧν Τίτος,
Οὐδὲν δ᾽ ἔχοντος τι κοινὸν οὐδ᾽ ἀδελφὸν πρὸς Τίτον.
Ὡς εἶναι τὸ θρυλλούμενον παναληθὲς ἐκεῖνο,
Ἀμὶς καὶ ποτήριον ἐκ τῆς αὐτῆς ὑέλου.
Ποδονιπτὴρ καὶ κύπελλον ἐκ τῶν αὐτῶν χρωμάτων.
Ἦν γὰρ ἐρασιχρήματος, κάπηλος τῶν πραγμάτων,
Διψῶν αἱμάτων καὶ σφαγῶν, μάγειρος τῶν ἀνθρώπων.
Κρεανομῶν ἀσυμπαθῶς, βρυχώμενος ὡς λέων.
C Τούτῳ προεῖπέ τις σοφὸς ἀνὴρ ἀστρολέσχης,
Πότε καὶ πῶς τεθνήξεται, τίς μετ᾽ αὐτὸν κρατήσει.
Ὁ δὲ παραστησάμενος ἐγγὺς τὸν ἀστρολόγον.
Σοὶ δ᾽ ἔφη πόσος ἄνθρωπε ζωῆς ἐστιν ὁ χρόνος;
Καὶ πῶς ποτέ σε πλάστης, καὶ ποῖον σου τὸ τέλος;
Ἐκείνου δὲ λαλήσαντος τρανῶς καὶ φιλαλήθως,
Ὅπερ αὐτὸν ἐδίδασκεν ὁ χρόνος τῶν ἀστέρων,
Ὁ βασιλεὺς φενακιστὴν θέλων αὐτὸν ἐλέγξαι.
Πυρὰν κελεύει λιπαρὰν ἐξ ὕλης ἀναφθῆναι,
Καὶ πεδηθέντα κραταιῶς τὸν μετεωρολέσχην
Ἀκοντισθῆναι κατ᾽ αὐτῆς περιηγκωνισμένον.
Ἀνῆπτο μὲν ἡ κάμινος, ἤρετο μεταρσία
Ἡ φλὸξ, ἐπνέει φοβερὸν, ἐφόβει καὶ μακρόθεν,
D Φρικῶδες ἔβρεμε τὸ πῦρ, αἴρα περιήχει.
Ὁ δ᾽ ἀστρολόγος πεδηθεὶς ἔκειτο καταπτήξας.
Τί μετὰ ταῦτα τὸ συμβάν; ἐπήρθη ποθὲν νέφος,
Τὸν οὐρανὸν ἠμαύρωσεν, ἠχλύωσεν αἴρα.
Ζοφῶδες ἦν, μελάντερον, κάθυγρον, ὀμβροφόρον.
Εἴκασεν ἄν τις ποταμὸν ἐγκυμονεῖν ὑδάτων.
Ἐντεῦθεν ῥήγνυνται βρονταὶ, καὶ μυκηθμὸς ἠχεῖται,
Καὶ πάντες ὦσαν ἐκ ποδῶν, ἔφευγον ἀνὰ κράτος,
Ὁ βασιλεὺς, οἱ θεαταὶ, δημόται, δορυφόροι,
Τὴν κάμινον οἱ τρέφοντες οἱ δήμιοι. καὶ τέλος,
Ὄμβροις πολλοῖς καταῤῥαγεῖς τὸ πῦρ ἀποσβεννύει,
Καὶ αὐτὸς ἐπελάσαντες καὶ τοὺς δεσμοὺς φαγόντες
Τὸν ἀστρολέσχην λύουσι πολλὰ θεοκλυτοῦντα,
E Καὶ ταῦτα μὲν τετέλεστο περὶ τὸν ἄνδρα τοῦτον.
Αὐτὸς δὲ μέλλων πλευτᾶν ὁ θὴρ ὁ θυμολέων
Ἐν ὕπνοις βλέπειν ἔδοξεν ὡς ἵππου μελαντέρου
Βασιλικῶς ἐπέβαινε κατάφρακτος τοῖς ὅπλοις,
Ἀποῤῥυέντων δ᾽ ἀπ᾽ αὐτοῦ τῶν ὅπλων αὐτομάτως,
Εἰς χάσμα γῆς καὶ βόθυνον ἀθλίως κατενεχθῆν
Αὐτῇ σὺν ἵππῳ καὶ στολῇ, καὶ τέλος ἀφανισθῆν,
Ἐν ἔτεσι κρατήσαντα πέντε σὺν ἄλλοις δέκα.
Καὶ πέπονθε ταῦτα τὴν ψυχὴν ἐκπράξαντος βιαίως,
Νερούας τὰ βασίλεια σκῆπτρα παραλαμβάνει,
Χρηστὸς ἀνὴρ, ἐπιεικὴς, ἤπιος, πολλῶν χαρίτων.

Ὃς μισαχθεὶς τὴν ἐκτομὴν τῶν ἀνδρικῶν κυλίνδρων
Οὐ συνεχώρει γίνεσθαι Ῥωμαίοις ἐκτομίας,
Ἀλλὰ καὶ τοὺς ἐκτέμνοντας ἀπήλαυνε κολάζων.
Καὶ τοῖς ἐν τέλει συνεχῶς ἐδίδου γυμνὰ ξίφη.
Τὸ μὲν δοκεῖν, ὡς βλέψειεν εὐτμητικὰ τὰ ξίφη,
Τὸ δ' ἀληθὲς, μὴ δεδοικὼς ἂν παραυτίκα θάνῃ.
Οὐδὲν γὰρ ἔλεγε κακὸν αὐτῷ συνεγνωκέναι.
Ἀλλὰ καὶ τοῦτον θάνατος ταχέως ἀφαρπάσας
Κρατήσαντα πρὸς τέσσαρσι μησὶ καὶ χρόνον ἕνα,
Τραϊανὸν καθίστησιν ἐν αὐτοκρατορίᾳ,
Ἄνδρα στρατηγικώτατον μυριοτροπαιοφόρον,
Καρτερικὸν, εὐκάρδιον, γενναῖον, μονομάχον,
Εἰς κρίσεις ἀρρεπέστατον ζυγὸν δικαιοσύνης.
Οὗτος Κελτῶν συνέκαμψε τοὺς ἀκάμπτους τραχήλους,
Οὗτος ὁρμὰς ἀνέκοψε Πάρθων φιλοπολέμων.
Τότε καὶ γὰρ εἰς πλατυσμὸν ἐληλακότες οὗτοι,
Πάντας κατενεμήσαντο τοὺς τῆς Ἀσίας ὅρους,
Καὶ πάσης γῆς κατέδραμον κτείνοντες, πυρπολοῦντες,
Καὶ τὰς αὐλαίας ἔπηξαν ἕως Εὐφράτου ῥείθρων.
Ταῦτα δὲ γνοὺς Τραϊανὸς ἄρτι τετολμημένα,
Καὶ τῆς ὁρμῆς τῆς Παρθικῆς ἀναμαθὼν καὶ θράσος,
Ἀπ' ἄκρων γῆς εἰς ἄκρα γῆς ἐστρίζει, μεταβαίνει,
Καὶ συμπλακεὶς καὶ τὰς αὐτῶν ῥήξας φαλαγγαρχίας,
Καὶ πεδιάδας τὰς ἐκεῖ δείξας σωματοστρώτους,
Τοῖς ὅροις κατηνάγκασεν ἐμμένειν τοῖς ἰδίοις.
Καὶ Πάρθων τὰ χαυνίσματα συστείλας καὶ στορέσας
Καλλίνικος ἀνέστρεψε τὴν νίκην ἑορτάζων.
Οὗτος συνήλγει πάσχουσι, συνέκαμνε πονοῦσι,
Τοῖς ξένοις ἐπεκάμπτετο, φίλους παρεμυθεῖτο,
Ἀνεξικάκως ἔφερεν ἅπασαν λοιδορίαν,
Δεῖν ἐξισοῦσθαι τῷ Θεῷ λέγων τὸν βασιλέα,
Καὶ στόματος ἀνέχεσθαι λοιδόρου καὶ βλασφήμου.
Παρούσης δὲ καὶ τῆς βουλῆς καὶ τῶν ἐν τέλει πάντων
Ξίφος γυμνώσας δίδωσιν ἐπάρχῳ τῷ τῆς Ῥώμης,
Δέξαι τὸ ξίφος ἔπαρχε, κἂν μὲν ἀδίκως ἄρχω,
Χρῆσαι τὸ ξίφος κατ' ἐμοῦ, μὴ φείσῃ τῆς ζωῆς μου.
Εἰ δὲ νομίμως καὶ καλῶς καὶ μετ' εὐθυδικίας,
Ὑπὲρ ἐμοῦ γενέσθω σοι τὸ ξίφος ἐκδικοῦν με.
Ἀλλ' οὗτος μὲν ἐξέλιπε πολλαῖς ἐμπρέψας νίκαις,
Χρόνους ἐννέα σὺν ἑπτὰ μησὶν ἡγεμονεύσας,
Ἀδριανῷ δὲ τῷ γαμβρῷ κατέλιπε τὸ κράτος.
Οὗτος ταῖς βίβλοις ἔχαιρε καὶ λόγοις ἐνετρύφα,
Καὶ πάντας ὡς ἐγίνωσκε θεραπευτὰς τοῦ λόγου
Μεγαλοδώροις δωρεαῖς συχνοῖς ἐδεξιοῦτο.
Ἄνδρας δ' ἐπήγετο σοφοὺς αὐτῷ συνεπομένους
Ἐν στρατοπέδοις, ἐν σχολαῖς, ἐν πάσαις ἐκδημίαις,
Καὶ πᾶσαν γῆν ἐπίαινεν ἀφθόνοις χορηγίαις.
Πᾶσιν οὖν ἦν ἐπέραστος καὶ βουλευταῖς καὶ δήμῳ,
Οὗτος τοὺς κακογνώμονας Ἑβραίους ἀποστάντας,
Καὶ ζυγὸν ἐκλακτίσαντας Ῥωμαϊκῆς ἰσχύος,
Ἐπιστρατεύσας κατ' αὐτῶν ἀπώλεσεν εἰς τέλος,
Λιμῷ καὶ ξίφει καὶ πυρὶ πάντας ἐκτρίψας ἄρδην.
Καὶ πάλιν Ἱερουσαλὴμ ἐκ βάθρων μεταστρέψας
Αἰλίαν μετωνόμασεν ὡς δυστυχῆ καὶ ταύτην.
Ἀλλὰ μεταπηδάτω μοι πρὸς ἄλλους τὰ τοῦ λόγου.
Ὕδρῳ καταλύσαντος Ἀδριανοῦ τὸν βίον,
Εἴκοσι πρὸς τοῖς τέσσαρσι χρόνοις βασιλεύσαντος,
Εἰς Ἀντωνῖνον μετ' αὐτὸν τὰ σκῆπτρα μεταβαίνει.
Τὰ σκῆπτρα διϊθύνας τε ἐν ἔτεσι δὶς δέκα
Πρὸς ἄλλοις δύο τῆς ζωῆς θανὼν ἀποστερεῖται.

A sceptris potitus est, vir bonus, mitis, multarum gratiarum quasi quidam hortus. is quum vehementer odisset castrationes hominum, Romanis testes exscindi vetuit, & exscindentes mulctatos in exilium egit. Sæpenumero magistratibus enses nudos porrigebat, in speciem quidem, ut explorarent eorum acumen: sed revera, ut demonstraret, nequaquam se formidare, ne subito interficeretur: quum quidem diceret, nullius se sibi facinoris esse conscium. Ubi mors hunc quoque celeriter abripuisset, post annum Imperii primum, & menses quatuor: Trajanus eidem successit, vir rei militaris peritissimus, sexcentis potitus victoriis, fortis, magnanimus, B generosus, duellis ausus cum hoste congredi, incorrupta in judiciis statera justitiæ. Hic cervices Celtarum, quæ antea flecti non poterant, flexit: hic bellicosorum Parthorum impetus repressit, qui hoc tempore longe lateque diffusi, universos Asiæ fines populabantur, excurrebant undique, cædes perpetrebant, flammis absumebant omnia, castris ad ipsum Euphratem promotis. Ea quum ab ipsis designata Trajanus accepisset, quæque foret impetus Parthici audacia cognovisset: ab extremis terræ finibus ad extremitates eis oppositas celeriter sese contulit, manum cum hoste conseruit, phalanges adversas perrupit, planicies eorum lo- C corum cadaveribus constravit, Parthos intra limites suos manere coegit, eisque non parum arctatis, ad triumphum parta insigni victoria domum reversus est. Sic e natura comparatus erat, ut afflictis condoleret, ægrotantium miseriis adficeretur, in extraneos benignus esset, amicos solaretur, toleranter quævis convicia ferret, quum quidem diceret, Imperatorem Deo similem esse debere, atque oris maledici petulantiam commode perpeti. Gladium evaginatum in Senatus & magistratuum præsentia Romanæ urbis præfecto cum verbis hujusmodi tradidit: Accipe gladium hunc, & si quidem injuste me in Imperio gessero, contra me ipsum illo utere, nec vitæ meæ parcito: sin legitime, D recte, justeque imperavero, pro defensione mei traditum tibi putato. Mortuus est Trajanus multis ornatus victoriis, quum Imperio per annos novem & septem menses præfuisset, Adriano genero successore designato. Delectabatur ille libris, ac voluptatem ex doctrinarum studiis percipiebat, & quoscumque litteratos esse cognovisset, magnificis muneribus sæpenumero donabat. Habebat etiam in comitatu suo viros doctos secum, tam in castris, quam in otio & itineribus. Eodem modo erga quosvis alios munificentiam exercebat. Quapropter universo Senatui & plebi carus erat. Vesanos Hebræos, qui defecerant, & Imperii Romani jugum E excusserant, cum copiis adversus eos profectus, ad internecionem cecidit, & cunctis fame, gladio, igne funditus deletis, urbem Hierosolymam de fundamentis eversam, deinceps Æliam nuncupavit. Sed enim ad alios oratio transeat. Posteaquam Adrianus ex aqua intercute fuisset extinctus, anno Imperii quarto & vigesimo: Antonino illud delatum est, cognomento Pio, propter mo-

Innocentia Nervæ.

Trajanus Imp.

Virtutes Trajani.

Edit. Paris pag. 43.

Ælius Adrianus Imp.

Excidium Judaicum.

Antoninus Pius Imper.

rum probitatem, & indolis mansuetudinem. Is quum annis XXII. Imperium administrasset, naturæ debitum persolvit. M. Antoninus Imp. Successit Marcus Antoninus; qui educatus erat in omni liberali doctrina & sapientia, virtutum laudibus, & quidem omnigenarum, ornatus. Quam ob caussam quosvis sapientes ac doctos viros honorifice tractabat, magnificisque muneribus afficiebat. Prodiderunt de hoc memoriæ scriptores historiarum prisci, variis bellis undique ingruentibus omnemque ditionem Romanam vastantibus, eum pecuniæ laborantem inopia, quum nullo pacto armare posset exercitum, Imperator supellectilem suam vendit. ornatum Imperatorium in foro vænum exposuisse, nimirum supellectilem ex auro solido textam, amictus purpureis fimbriis redimitos, coronam unionibus ornatam, lectulos gemmis hinc inde distinctos, ipsam denique stolam Imperatoriam splendidissimam: simul per publicum præconem significasse, licere cuivis hæc venum exposita citra metum omnem periculi coemere. Hoc modo factum, ut emerent ea, qui vellent, pecuniamque conflatam fuisse. quam ubi distribuisset in milites, mox Imperatorem copias in hostem movisse, & manu conserta, citra negotium victoria potitum esse, adeoque conjectis in fugam omnibus, Edit. Paris. pag. 46. necatis, spoliatis, integros pecuniarum thesauros consequutum. Has ubi rursus in forum retulisset, indicari per præconem jussisse, ut qui vellet, auro recepto, quidquid prius Imperatoria de supellectile coemisset, si quidem ita placeret, re-Lucius Antonini collega. stitueret. Idem Lucium generum suum, Imperii consortem, adversus bellicosos pugnacesque Parthos misit, quorum id al. Belegese. temporis rex erat * Begeleses. Præstabat autem Lucius tam animi, quam corporis dotibus, vir procerus, facie pulchra, suavis, coma flava, colore roseo. Quumque pugnam cum hostibus conseruisset, qui ob copiarum multitudinem, pharetrasque suas nimium quantum ferociebant: artis nationem arcus gestantem vicit ac debel-Querela de liberis degenerantibus. lavit. Quia vero ad hunc locum orationis & instituti nostri pervenimus, generis humani vicissitudinem admirari subit: qui nimirum fiat, ut filii parentibus suis similes non evadant. Etenim leo semper catulum gignit, qui leonino sit animo præditus: pardalis item, sibi similem animo feram: tigris ipsissimam procreat tigridem: at hominibus liberi parentibus dissimiles nascuntur: quam rem ab electione voluntatis oriri, manifestum est. At enim quo nobis hæc dicta sunt? quemve sunt ad scopum relata? Nimirum Marcus Imperator naturæ se legibus submisit, totumque naturæ restituit, a qua mutuum acceperat, quum Imperio XIX. annis præfuisset. Commodus Imp. Ejus autem in locum filius Commodus successit adolescens nulla in parte patrissans, nec quidquam habens simile Marco patri, a quo procreatus, & institutus fuerat. Quippe mimis semper delectabatur, & gladiatorum spectaculis, & mulierculis, & viris nefaria perpetrantibus ac temulentis. Cædibus etiam sese polluebat, homines potentes, illustres, & opulentos gladio perimens. Quapropter exitum illa dignum vita reperit. Nam haustis venenis inquinatam cædibus animam efflavit, ac vivendi finem ante tempus fecit, quum Imperio XII. annis potitus fuisset. Præfuit Pertinax Imp. autem Romanis post ipsum maxima gravis senecta Pertinax, qui quum necdum

A Ὃς εὐσεβῶς ἀνέμαξε τὴν χρηστοτροπίαν.
Καὶ μετ' αὐτὸν ἐκράτησε ὁ Μάρκος Ἀντωνῖνος.
Οὗτος ἐν πάσῃ τεθραμμένος σοφίᾳ καὶ παιδεύσει,
Καὶ χάρισι τῶν ἀρετῶν κατάκομος ὑπῆρχε,
Καὶ πάσαις κατηγλάϊστο ταῖς ἀρεταῖς ἰδέαις,
Διὸ καὶ προσεφέρετο πᾶσι σοφοῖς ἐντίμως,
Καὶ συνεχέσιν ἥδρευε ταῖς μεγαλοδωρείαις.
Τοῦτον φασὶν οἱ παλαιὰν γράψαντες ἱστορίαν
Ἐπιτρεχόντων πολλαχοῦ μυρίων πολεμίων,
Καὶ πᾶσαν γῆν Ῥωμαΐδα πορθούντων καὶ κρατούντων,
Χρημάτων ἀπορούμενον, σφιγγόμενον ἐνδείᾳ,
Καὶ μηδαμόθεν ἔχοντα στρατὸν ἀνθοπλίσαι,
Τὸν κόσμον τὸν βασίλειον ἐν ἀγορᾷ προθεῖναι,
B Ἔμπεπλον πᾶν χρυσοϋφές, περιπορφύρους κόσμους,
Καὶ στέφη καταμάργαρα, καὶ κλίνας λιθοστρώτους,
Αὐτήν τε πᾶσαν τὴν λαμπρὰν στολὴν τῆς βασιλίδος,
Καὶ πάντα τὸν βουλόμενον κηρύξαι δημοσίᾳ
Ὠνεῖσθαι τὰ προκείμενα μηδὲν δεδοικότα.
Ὠνοῦντο μὲν οἱ θέλοντες καὶ χρήματα συνῆκτο.
Ὁ βασιλεὺς δὲ τῷ στρατῷ σκορπίσας τὸ χρυσίον,
Ἀντεπεξῆλθε τοῖς ἐχθροῖς, καὶ μάχην συγκροτήσας,
Κατὰ πολλὴν εὐχέρειαν τῶν δυσμενῶν ἐκράτει,
Καὶ τρέψας πάντας εἰς φυγήν, καὶ κτείνας, καὶ σκυλεύσας,
Ὅλους ἐκεῖθεν θησαυροὺς ἐκτήσατο χρημάτων.
Καὶ πάλιν χρήματα προθεὶς τῆς ἀγορᾶς ἐν μέσῳ,
C Ἐκήρυσσε τὸν μέλλοντα λαμβάνειν τὸ χρυσίον,
Καὶ τὸ κτηθὲν εἰ βούλοιτο πάλιν ἀποδιδόναι.
Οὗτος καὶ Λούκιον γαμβρὸν τὸν σὺν αὐτῷ κρατοῦντα
Ἐκπέμπει πολεμήσοντα Πάρθοις τοῖς φιλομάχοις,
Τῶν Παρθικῶν ἄρχοντος τότε τοῦ Βολογέσου.
Ἦν δὲ καλὸς ὁ Λούκιος τὸ σῶμα καὶ τὴν γνώμην,
Εὐμήκης, εὐπρεπής, ἡδύς, ξανθόκομος, ῥοδόχρους.
Ὃς καὶ συμμίξας τοῖς ἐχθροῖς ὑπερφρονουμένοις
Ἐπὶ τῷ πλήθει καὶ στρατοῦ καὶ φαρετροφορίαν,
Τέλος κατηγωνίσατο τῶν τοξοφόρων ἔθνος.
Ἀλλὰ γὰρ ὧδε γεγονὼς τοῦ δρόμου καὶ τοῦ λόγου,
Θαυμάζω τὸ παλίντοκον τοῦ τῶν ἀνθρώπων γένους,
D Καὶ πῶς οὐκ ἐξεικάζονται παῖδες τοῖς σφῶν πατράσιν.
Ἀεὶ μὲν λεοντόθυμον σκυμνὸν ὁ λέων τίκτει,
Καὶ πάρδαλις παντόθυμον, καὶ τίγρις αὐτοτίγριν.
Παρὰ δ' ἀνθρώποις ἄνισοι παῖδες πρὸς τοὺς τοκέας.
Καὶ δῆλον ὡς προαίρεσις τούτων ἡ παραιτία.
Πρὸς τί μοι ταῦτα λέλεκται, καὶ τίς σκοπὸς τοῦ λόγου;
Ὁ Μάρκος μὲν τοῖς φυσικοῖς ὑπέκυψε νομίμοις,
Καὶ τὸ πλέον ἀπέδωκε τῇ δανειστάσῃ φύσει.
Υἱὸς δ' ἐκείνου Κόμοδος παρῆλθεν εἰς τὸ κράτος,
Μεῖραξ πατρῴζων κατ' οὐδέν, μηδ' ἐμφερές τι φέρων,
Δέκα κρατήσας ἔτεσι σὺν τοῖς λοιποῖς ἐννέα,
Τῷ Μάρκῳ τῷ γεννήσαντι καὶ τῷ πεπαιδευκότι,
Μίμοις γὰρ ἔχαιρεν ἀεὶ καὶ μονομάχων θέαις,
Καὶ γυναιξί, καὶ φαυλουργοῖς ἀνδράσι καὶ μεθύσοις,
Καὶ ξίφος εἶχεν ἐνεργὸν κρεανομοῦν καὶ θῦον
Τοὺς δυνατοὺς καὶ πρέχοντας καὶ τοὺς εὐπορωτέρους,
Ὅθεν καὶ τέλος εὕρατο κατάξιον τοῦ βίου.
Φαρμάκοις γὰρ ἀπέρρηξε ψυχὴν τὴν μιαιφόνον,
Καὶ τὴν ζωὴν κατέστρεψεν ἀώρως καὶ πρὸ χρόνου,
Δὶς ἓξ κρατήσας ἔτεσι τοῦ βασιλείου κράτους.
Ῥωμαίων δ' ἦρξε μετ' αὐτὸν Περτίναξ ὁ τεγγέρων,
Ὃς μηδὲ φθάσας ἀγαγεῖν εἰς βασιλείους δόμους
Τοὺς παῖδας, ἢ τὴν γαμετὴν ἀνέμως ἀνῃρέθη.

Ἦν δέ τις Ἰουλιανὸς Δίδιος κεκλημένος,
Οὗτος ὡς λόγος ὤνιον ἐκέκτητο τὸ στέφος.
Δύο καὶ μόνους ἐντυχὼν μησὶ τῆς βασιλείας,
Τοὺς πραγματάρχας τοῦ στρατοῦ χρήμασιν ὑποφθείρας.
Ἀλλὰ γὰρ οὐκ ἀπώνατο τῆς βασιλείου τύχης.
Σευήρου δὲ τοῦ Λίβυος ἐπαναστάντος τούτῳ
Μαχαίρας ἔργον γίνεται, καὶ κακὸν κακῶς θνήσκει,
Μηδὲ γευσάμενος σχεδὸν τοῦ μέλιτος τοῦ κράτους.
Ἡ δὲ πολύζηλος αὐτὸν ἀπολιποῦσα τύχη
Σευήρῳ προσεμειδίασε, καὶ χαροπὸν ἐνεῖδε.
Τοῦτον ἀκούω δείμασθαι λουτρὸν τὸ τοῦ Ζευξίππου,
Τὸ μέγα καὶ περίπυστον τῆς Βυζαντίδος θαῦμα.
Καὶ τοῦτο δὴ τὸ θέατρον τὸ τῆς ψυχαγωγίας,
Τὰς πόλεις ὅλας ἱκανὸν τέρπειν καὶ γενεαρχίας,
Ἐν ᾧ πρὸς τέρψιν θέουσιν ἁμιλλητῆρες ἵπποι.
Ὁ δὲ Σευῆρος ἱκανῶς ἐπιβιοὺς τῷ κράτει,
Καὶ δέκα ὅλοις ἔτεσι προσδιαρκέσας τούτῳ,
Σὺν ἄλλοις ἓξ πρὸς τῇ ἐπὶ νόσῳ δεινῇ ἐμπίπτει,
Καὶ μέλλων θνήσκειν τοῖς παισὶ τὰ σκῆπτρα καταλείπει,
Ὧν μὲν πρῶτος ἔλαχε τὴν Ἀντωνίνου κλῆσιν,
Ὃν ἔλεγον Καράκαλλον. ὁ μετ' αὐτὸν δὲ Γέτας.
Ἀρχῆθεν κατωνόμαστο πρὸς τῶν γεγεννηκότων.
Οὗτοι δ' εἰς ἓξ ἐκράτησαν τῆς βασιλείας ἔτη,
Καὶ μῆνας δύο, τῆς ἀρχῆς καὶ τῆς ζωῆς στεροῦνται.
Τῶν σκήπτρων τοίνυν ὁ πεσσὸς συχνάκις μεταπίπτων
Σὺν ἄλλοις ἐχαρίσατο τὴν αὐτοκρατορείαν,
Καὶ τῷ Διοκλητιανῷ τῷ παρανομωτάτῳ.
Ὃς προσεταιρισάμενος τὸν αὐτογνωμονοῦντα
Μαξιμιανὸν Ἑρκούλιον τοῦ σατανᾶ τὸν παῖδα
Τοῦ κράτους ἔσχε κοινωνόν, τῆς ἀνοχῆς σου Λόγε.
Καὶ συνδραμόντων εἰς ταυτὸ δύο κακῶν μεγάλων,
Ποῖον δεινὸν οὐχὶ παρῆν, ποῖον δ' οὐκ ἐτολμᾶτο,
Σφαγαὶ καὶ φόνοι πανταχοῦ, καὶ λιμνασμοὶ αἱμάτων.
Καὶ ζοφώδεις τῆς εἱρκτῆς εἶχε πολλοὺς ἐμφρούρους,
Καὶ μᾶλλον τοὺς ἀπὸ Χριστοῦ νέαν κλῆσιν ἐσχηκότας·
Πνεύσαντες γὰρ σφοδρότερον ἀνέμων βαρυθρόων
Τῆς ἀσεβείας, τὸ φυτὸν ἀρτίφυτον ὑπάρχον
Ἐφιλονείκουν ἐκριζῶν πρυμνόθεν ἀνασπάσαι,
Ὡς κλάδον νεομόσχευτον, ὡς ἁπαλὸν δενδρεῖον.
Ἐντεῦθεν στρέβλαι καὶ δεσμὰ κατάθεσις ἀνθρώπων,
Καὶ σάρκες μελιζόμεναι καθάπερ ἐν μακέλλῳ.
Ἀλλὰ θυμομαχήσαντες ἀλόγιστα πρὸς τοῦτο,
Καὶ μάτην ὑλακτήσαντες ὡς κύνες λυσσητῆρες,
Ὄνομα δὲ τὸ τοῦ Χριστοῦ σβέσαι μὴ δυνηθέντες,
Μανέντες οἱ τρισάθλιοι ῥίπτουσι μὲν τὸ στέφος,
Εἰς τύχην δὲ κατάγοντες αὐτοὺς ταπεινοτέραν,
Καὶ κήπων ἐπιμεληταὶ καὶ φυτευταὶ δενδρέων,
Καὶ φυτοσκάφοι γίνονται, καὶ λαχανοκομοῦσιν.
Ἀναλαβέσθαι πάλιν δὲ θελήσαντες τὸ κράτος,
Καὶ τοῦ σκοποῦ διήμαρτον καὶ τοῦ καταθυμίου,
Καὶ τὰς ψυχὰς ἀπέρρηξαν θανάτοις βαρυπότμοις,
Τῆς βασιλείας ἄρξαντες χρόνους εἴκοσι δύο.
Οὗτοι λαμβάνουσι γαμβροὺς αὐτῶν ταῖς θυγατράσιν,
Ἀναγορεύσαντες αὐτοὺς Καίσαρας οἷα τέκνα.
Ὁ πρῶτος μὲν Γαλλέριον ἐπὶ τῇ Βαλερίᾳ,
Μαξιμιανὸς δὲ Κώνσταντα τὸν τοῦ Κλαυδίου παῖδα,
Τοῦ πρὸ μικροῦ τὸ τῆς ἀρχῆς ἀνεζωσμένου κράτος.
Εἶχε δὲ Κώνστας γαμετὴν Ἑλένην τὴν ὀλβίαν,
Ἐξ ἧς ὁ μέγας σκηπτοῦχος προῆλθε Κωνσταντῖνος.
Ἀλλὰ γὰρ δυσωπούμενος τὸ αὖθις τοῦ τυράννου

A adhuc in palatium suos liberos & uxorem deduxisset, nefarie fuit interemptus. Erat tum Didius quidam Julianus, quem pretio mercatum esse coronam Imperialem, ducibus copiarum largitione corruptis, perhibent. Sed fortunæ regiæ fructum nullum tulit. Quippe Severo Afro seditionem adversus ipsum concitante, gladio necatus est, & malus male periit: quum mel Imperii propemodum non degustasset. Hoc modo fortuna invidiosa Juliano deserto, Severo arrisit, eumque vultu hilari respexit. Hunc audito balneum Zeuxippi condidisse magnum illud & celeberrimum Byzantinæ urbis miraculum: itemque plenum illud admirandæ voluptatis ac delectationis B opus, quod totis oppidis & nationibus recreandis sufficit: in quo scilicet equi certantes inter sese delectationis humanæ decurrunt. Cæterum Severus ubi satis vixisset in Imperio, totosque in eo XVII. annos exegisset, gravi oppressus morbo, vitam cum morte commutavit. Moriturus filiis suis sceptra reliquit, quorum natu major Antonini nomen habebat, cognomentum Caracallæ: alteri Getæ nomen parentes indiderant. Præfuerunt annos omnino sex, & menses duos. Quum autem alea Imperii sæpius ab uno ad alterum se convertisset, præter alios Diocletiano quoque, viro sceleratissimo, summam potestatem tribuit. Is adjun- C cto sibi Maximiano Herculio, Satanæ filio, qui eadem erat cum ipso in sententia, consortem Imperii fecit. O patientiam tui filii Dei Sermo. Quum duo magna mala simul concurrerent, quid calamitatis non aderat? quid non designabatur? Ubique cædes, mactationes, sanguinis effusiones stagnorum in modum: obscuris in carceribus multi custodiebantur, præsertim à Christo denominati. Quippe ventum quemvis gravissimum spirando superantes, plantulam pietatis adhuc recentem radicitus evellere singulari studio conabantur, veluti ramum quemdam non ita pridem insertum arboremve tenellam. Hinc tormenta, vincula, mactationes hominum: hinc D carnes membratim discerpebantur, tamquam in macello fieri consuevit. Enimvero posteaquam ex animi lubitu satis hac in parte bruto impetu decertassent, frustraque cuncta furiosorum in morem latrassent, nec tamen Christi nomen abolere potuissent: ad insaniam redacti miserrimi homines, abjecta corona semet ad fortunam & conditionem humiliorem demittunt, adeoque curatores hortorum, arborum plantatores, fossores stirpium, olerumque nutritores fiunt. At ubi recuperare vellent Imperium, gravissimo cædium genere vitam amiserunt. Generos sibi delegerant, quibus filiæ nuberent, eosque tamquam E natos ex se filios Cæsares designarant: primus quidem Galerium, Valeriæ filiæ maritum: alter vero, nimirum Maximianus, Constantem, Claudii * filium, qui non ita pridem imperaverat. Habebat jam tum Constans Helenam uxorem, fœminam beatissimam, e qua magnus ille triumphator Constantinus genitus fuit: verum tyranni gloriam reveritus, ea

Didius Julianus Imp.

Severus Afer Imp.

Edit. Paris. pag. 47.

Antoninus Caracalla Imp.

Omisit hic auctor XV. Cæsarum nomina & annos L. vel amplius.

Diocletian. & Maximianus Impp.

Galerius & Constans Cæsares.

* hoc est nepotem.

pag. 48.

Τὸν αὐτανεψιὸν αὐτοῦ τὸν Κωνσταντίου παῖδα.
Βασιλειῶντα δὲ μαθὼν καὶ τυραννεῖν ὁρμῶντα,
Καὶ πάντα μηχανώμενον ὥστε τυχεῖν τοῦ πόθου,
Τὴν κεφαλὴν ἀφείλετο πᾶσαν ὁρμὴν προφθάσας.
Τὸν ἀδελφὸν τοῦ Γάλλου δὲ τὸν χοῖρον τὸν δυσώδη
Ιουλιανὸν τῷ Καίσαρος ἐκόσμησε στεφάνῳ.
Ἐφ' οἷς ἀστεϊζόμενος δῆθεν ὁ παραβάτης,
Καὶ τὴν ἐσθῆτα τὴν αὐτοῦ δεικνὺς τὴν ἐκ πορφύρας,
Ἐκεῖνο τὸ θρυλλούμενον ἐπέλεγε τοῖς πέλας.
Πορφύρεος τε θάνατος κατέλαβε καὶ μοῖρα.
Ὡς ἐν χλαμύδι πορφυρᾷ καὶ Γάλλου τεθνηκότος.
Μετὰ μικρὸν δ' ἀποστατεῖ Θεοῦ καὶ βασιλέως.
Ἐξόμνυται τὸν σεβασμὸν, ὃν εἶχεν εἰς τὸν κτίστην,
Καὶ προσκολλᾷ τοῖς δαίμοσι τοῖς τρισαλιτηρίοις,
Αἵμασιν ἀποπλύνεται φεῦ τὸ λουτρὸν τὸ θεῖον.
Ὅπλα κινεῖ καὶ πόλεμον κατὰ τοῦ σεσωκότος,
Καὶ περιτίθησιν αὐτῷ τὴν αὐτοκρατορίαν.
Ὅπερ μαθὼν Κωνστάντιος, καὶ τῷ θυμῷ καχλάσας,
Νόσῳ πιέζεται δεινῇ, καὶ μετ' ὀλίγον θνήσκει,
Κατάρξας τὸ βασίλειον εἴκοσι κράτος ἔτη.
Ταῦτα τὰ τρία πονηρὰ τὰ παρ' αὐτοῦ πραχθέντα
Ἀνακλαιόμενος πικρῶς καὶ φέρων ἐπὶ γλώττης,
Τὴν Γάλλου τὴν ἀναίρεσιν ἀτίμως γεγονυῖαν,
Πίστεως τὴν παρεκτροπὴν καὶ τὴν καινοτομίαν,
Καὶ τὴν ἀνάρρησιν αὐτοῦ τοῦ θεομισεστάτου,
Ἀλλὰ γὰρ οὐκ ἐνύσταξεν ἐπὶ μακρὸν ἡ δίκη,
Οὐδ' ὁ παντόπτης ὀφθαλμὸς ἐκάμμυσεν εἰς πλέον·
Ἀλλ' ἤγειρε τὸ βλέφαρον, εἶδε τὸν ἀποστάτην.
Κατεῖδε τοὺς ἐναγισμοὺς, καὶ τὰς ζωοσφαγίας,
Τοὺς τῶν αἱμάτων ποταμοὺς. τὰς ἀνθρωποκτονίας,
Καὶ πᾶν αἰσχρὸν καὶ μυσαρὸν καὶ πλῆρες δυσσεβείας,
Τὸ παρ' αὐτοῦ τολμώμενον, καὶ μυσαχθεὶς τὴν λύσσαν,
Τοῖς Πέρσαις παραδέδωκεν ὡς λέουσιν ἀγρίοις
Τὸν χοῖρον τὸν πηλόφυρτον πικρῶς κατασπαράξαι.
Καὶ πίπτει μὲν ὁ δυσσεβὴς ἔργον φανεὶς μαχαίρας,
Μῆνας ἑπτὰ τὸ ἀκλεὲς κράτος τῆς βασιλείας.
Σὺν ἔτη δύο δυσσεβῶς παράξας καὶ κυκήσας.
Ἡ γῆ δ' οὐ παρεδέχετο τὸ σκῆνος τοῦ βεβήλου,
Ἀλλ' ἐν σεισμῷ καὶ τιναγμῷ κάτωθεν ἀπέπτυε
Τὸν ἀσεβείας συσσεισμῷ δονήσαντα τὴν κτίσιν.
Καὶ πάλιν λάμπει φαιδρωπὸν τῆς πίστεως ἡ χάρις
Τὸ στέφος Ἰωβιανοῦ τοῦ κράτους δεξαμένου.
Ἀλλὰ δὲ τούτου πρὸς μικρὸν τῆς τύχης γευσαμένου,
Καὶ παρελθόντος τάχιον καὶ γῆθεν μεταστάντος,
Μῆνας ὀκτὼ γὰρ τῆς ἀρχῆς ἐκράτησε Ῥωμαίων.
Εἰς Οὐαλεντινιανὸν τὰ σκῆπτρα μεταβαίνει,
Ὃς ἀδελφὸς Οὐάλεντος τὸ στέφος περιβάλλει,
Καὶ τῆς ἑῴας κράτορα τοῦτον ἀναδεικνύει.
Τὸν δὲ καλὸν Γρατιανὸν τῆς πρεσβυτέρας Ῥώμης,
Τὸν ἐκ Σεβήρας γαμετῆς αὐτῷ γεγεννημένον.
Οὐάλης οὖν ὁ δυσσεβὴς προσθέμενος Ἀρείῳ,
Τῷ κατὰ τοῦ δεσπότου μου κακῶς φρυαξαμένῳ,
Καὶ τὸν λαὸν τὸν εὐσεβῆ πικράνας καὶ συνθλίψας,
Πυρὸς βορὰ μετ' οὐ πολὺ γίνεται τοῦ παμφάγου,
Ἀχυρμιὰν καθυποδὺς ἐν τῷ τοὺς Σκύθας φεύγειν,
Δέκα πρὸς τέσσαρσιν ἀρχῆς κρατήσας τῆς ἑῴας.
Ὁ δὲ καλὸς Γρατιανὸς Οὐάλεντος πεσόντος,
Καὶ πάσης ἤδη τῆς ἀρχῆς εἰς τοῦτον μεταστάσης,
Καὶ γὰρ Οὐαλεντινιανὸς ἔφθη δοῦναι τὸ χρέος,
Ὁ τῆς παρόδου τῆς εἰς φῶς αἴτιος φανεὶς τούτῳ,

Const. Man.

A perisset, hunc regnum adfectare, ad tyrannidem promere, nihil non moliri, quo voti compos fieret: omni conatu ejus anteverso, caput ei præcidi curavit. Deinde Galli fratrem, porcum illum fœtidum, Julianum corona Cæsarea cohonestavit. *[Julianus Cæsar, deinde, Imp.]* Quo factum est, ut desertor ille fidei urbanum quiddam proferre volens, purpurea veste sua commonstrata, tritum illud vulgo verbum ad stantes enunciaret: Purpurea mors & fatum occupavit: significare volens, Gallum etiam in veste purpurea extinctum fuisse. Non autem multo post *[Juliani defectio.]* tam a Deo, quam Imperatore deficit: ejurat religionem, & cultum, quo creatorem suum affecerat: sceleratissimis se geniis adglutinat: B sanguine (proh impium facinus!) lavacrum illud divinum eluit: bellum adversus eum concitat, a quo servatus fuerat: Imperium denique sibi usurpat. Quo cognito Constantinus *[Constantii querela.]* excanduit, ac morbo gravi correptus, paulo post rebus humanis excessit, quum quidem tria mala per se facta deploraret, ac in lingua continenter haberet: primo, quod genere sibi propinquos injuste sustulisset e medio: deinde, quod fidem Christianam adulterasset, ac in ea quædam innovasset: tertio, quod impiissimum hunc Julianum Cæsarem designasset. Enimvero non longum C ad tempus justitia dormitavit, nec inspector ille cunctorum oculus diu connixit: sed palpebram sustulit, desertorem intuitus est, vidit piacula, mactationes victimarum, sanguinis rivos, hominum cædes, omnem denique turpitudinem, abominationem, impietatis plena facinora, quæ designabat: & furorem hominis exsecratus, Persis veluti sævis leonibus volutatum in luto suem immaniter dilacerandum tradidit. Hoc modo quum vir impius gladio vulneratus occubuisset, ne ipsa quidem terra corpus hominis prophani admittere voluit, sed successione ac motu quodam exspuit eum, qui concussione impietatis universam creaturam D turbaverat. *[Edit. Paris. pag. 50.]* Hinc jam rursus hilari vultu fidei gratia splenduit, *[Jovianus Imp.]* postea quam Jovianus Imperator designatus fuisset. At ubi etiam ille fortuna exiguum ad tempus degustata rebus terrenis excessisset, Valentiniano Imperium delatum est. Is Valentem fratrem imposita co- *[Valentinianus, Valens, & Gratianus Impp.]* rona collegam adscivit, ac Orientis quidem illum Imperatorem renunciavit: egregium vero Gratianum veteri Romæ præfecit, ex Severa conjuge natum. Ex his Valens, vir impius, addictus Ario, qui contra Dominum no- E strum superbe insurrexit, populumque religiosæ pietatis studiosum acerbe vexavit & adflixit, non longo post tempore ab edaci consumptus est igne, quum Scythas fugiens, in tugurium paleis refertum se recepisset. At præclarus ille Gratianus, Valente sublato, jam consequutus universum Imperium: (quippe Valentinianus etiam naturæ debitum persolverat, Gratiani pater, vir probus, religiosus erga Deum, in præ-

THEODOSIUS I. Imp.

A liis animosus ac fortis) Theodosium primum ad Orientis gubernationem ablegat, virum gravem, mavortium: ex Hispania oriundum: non abs re hoc ipsi largitus Imperium. Quippe debitum ei concessit victoriæ præmium, quam de barbaris vir magnanimus, & qui divinitus defendebatur adeptus fuerat. Ipse autem Gratianus, hoc nationibus Orientalibus præfecto, sibi provincias Occideotales eum urbe Roma retinuit.

Scitum Gratiani responsum.

Memoriæ proditum de Gratiano accepimus, cum muliere quadam accedente, ac maritum deferente, quod frequenter eam plagis & verberibus B multaret, apte respondisse: Nihil hoc ad me mulier. At quum illa subjecisset, maritum suum ipsi quoque Gratiano insidiari: rursus illum respondisse: Quid hoc ad te mulier? Tradunt etiam Gratianum adeo peritum sagittandi fuisse, ut ejus tela mentem habere perhiberentur. Interfecto autem Gratiano miserabiliter admodum a quodam barbaro, Theodosius Imperator Romam profectus est, ac parricidam ultus, Romæ Imperium Valentiniano juniori, Gratiani fratri, tradidit.

VALENTINIANUS II. Imper.

Hinc rursus alia turba, rursus alia gravis & horrida tempestas Imperium demergere conata est. Quippe tyrannidem Eugenius quidam usurpavit, C & Valentinianus Imperator strangulatus, misere vitam amisit. Rursum ergo Theodosius militem adversus parricidam educit, tyrannus vivus in potestatem redigitur, compeditus ligatur, audaciæ suæ flagitiorumque designatorum pœnas luit, simul denique vitam & Imperium amittit.

Edit. Paris. pag. 31.

Secundum hæc Honorius a patre Romæ veteris Imperator renunciatur, a Placilla Theodosii conjuge natus.

HONORIUS Imp.

Quumque Theodosius etiam ipse vitam hanc reliquisset, Orientis Imperium Arcadio cessit, ex iisdem cum Honorio parentibus orto.

ARCADIUS Imp.

Id temporis contempto principe Occidentis, tamquam effœminato, Gotthi sangui- D nolenti natio bellicosa, superatu difficilis, cædibus gaudens, in Romæ veteris limites excurrunt, eorumque rex Alaricus Imperatoris opibus potitus, & ipsa Imperatoris sorore Placidia, quæ mox de barbarorum manibus elapsa, celeriter ad Honorium fratrem se contulit, qui Ravennam, urbem munitam, profugerat. Est autem in matrimonium collocata Constantio, per quem servata fuerat: deque his Valentinianus junior procreatus est, qui secundum hæc Romæ Imperium consequutus fuit. E

Gotthi Romam invadunt.

Posteaquam Arcadius terrenam corporis molem deposuerat, Theodosius in Orientalis Imperii solium collocatur, quem Arcadius ex Eudoxia conjuge genuerat.

THEODOSIUS Imp.

Is filiam suam Valentiniano ad conjugii societatem misit, quem juvenem voluptatum amor & insanum studium explendi libidines carnis, quod nullis inhiberi vinculis poterat, non Imperio tantum, sed etiam vita spoliavit, ipsamque vitæ sociam injuriæ alterius exposuit: quæ rea quo pacto gesta fuerit, brevi-

VALENTINIANUS III. Imp. qui periit.

A Χρηστὸς ἀνὴρ, θεοσεβὴς, ἄλκιμος τὰ πρὸς μάχην,
Τὸν πρῶτον Θεοδόσιον ἄρχειν τῆς ἕω πέμπει,
Ανδρα βεβιθυὸ, ἀρεϊκὸν, ἐξ Ισπανίας φυέντα,
Οὐ χαρισάμενος αὐτῷ τὸ κράτος ἀλογίστως.
Δοὺς δὲ τῆς νίκης ἔπαθλον, ἣνπερ κατὰ βαρβάρων
Υπερβαινόντων ψάμαθον τὴν παραιγιαλίτιν
Υπὸ Θεοῦ φρουρούμενος ἤνυσεν ὁ γεννάδας.
Ο κράτωρ δὲ Γρατιανὸς ἐκείνοις βασιλεύσας,
Καὶ τοῖς ἐῴοις γένεσι μόναρχον ἐπιστήσας,
Τὰ μέρη τὰ προσέσπερα καὶ Ρώμην οἰκειοῦται.
Οὗτος φασὶν ὁ βασιλεὺς γυναικὸς προσελθούσης,
Καὶ κατειπόντος πρὸς αὐτὸν τὸ συνομοζυγοῦντος,
B Οτι πληγὰς καὶ ῥαβδισμοὺς αὐτῇ συχνῶς ἐπάγει,
Οὐδὲν, ὦ γύναι, πρὸς ἐμὲ τοῦτ' ἔφησεν εὐστόχως.
Εκείνης δὲ τῆς γυναικὸς αὖθις προσεπειπούσης,
Καὶ κατ' αὐτοῦ βουλεύεσθαι Γρατιανοῦ τὸν ἄνδρα,
Πάλιν ἀνταπεκρίνατο. τί σοι πρὸς τοῦτο γύναι;
Εὐστόχως δ' οὕτω τοι φασὶ Γρατιανὸν τοξεύειν,
Ως φρένας λέγειν ἔχεσθαι Γρατιανοῦ τὰ βέλη,
Τούτου σφαγέντος οἴκτιστα παρά τινος τυράννου,
Ο κράτωρ Θεοδόσιος Ρώμην καταλαμβάνει,
Καὶ τὸν φονέα νίνυται, καὶ τὸ τῆς Ρώμης κράτος
Εἰς τὸν Οὐαλεντινιανὸν τὸν νέον μεταφέρει,
Τὸν ἀδελφὸν Γρατιανοῦ τοῦ βεβασιλευκότος.
Καὶ πάλιν ἄλλος τάραχος, πάλιν βαρύθρους κλύδων
C Τὸ τῆς ἀρχῆς φιλονεικῶν καταποντίσαι σκάφος.
Εὐγένιός τις τυραννεῖ καὶ βασιλεὺς ἀγχόνῃ
Χρησάμενος ὀδυνηρῶς τὸν βίον καταστρέφει.
Καὶ πάλιν Θεοδόσιος κατὰ τοῦ παλαμναίου.
Ζωγρεῖται γοῦν ὁ τύραννος, δεσμεῖται χρυσοπέδαις
Τοῦ θράσους δίκας τίννυσι, καὶ τῶν πεπλημμελημένων,
Καὶ τῆς ζωῆς καὶ τῆς ἀρχῆς ἐλεεινῶς ἐκπίπτει.
Καὶ βασιλεὺς Ονώριος τῆς πρεσβυτέρας Ρώμης
Καὶ κράτωρ ἀναδείκνυται πρὸς τοῦ πατρὸς αὐτάναξ.
Ος ἐκ Πλακίλλης γέγονεν υἱὸς Θεοδοσίῳ.
Θεοδοσίου δὲ λοιπὸν τὸν βίον λελοιπότος,
Εν ἔτεσιν ἰθύνοντος δέκα ἑπτὰ τὸ κράτος,
Αρκάδιος χειρίζεται τοὺς οἴακας τῆς ἕω,
D Εκ τῶν αὐτῶν ἀναφυεὶς σπερμάτων Ονωρίῳ.
Τότε καταφρονήσαντες ὡς μαλακοκαρδίου
Τοῦ τῆς ἑσπέρας ἄρχοντος αἱματορρόφοι Γότθοι,
Φίλοπλον ἔθνος, δύσμαχον, χαῖρον ἀνδροκτασίαις
Τῶν ὅρων κατατρέχουσι τῆς παλαιτέρας Ρώμης,
Καὶ πλοῦτον τὸν βασίλειον Αλάριχος λαμβάνει.
Καὶ Πλακιδίαν ἀδελφὴν οὖσαν τοῦ βασιλέως,
Η τις φυγοῦσα παρευθὺ τὰς χεῖρας τῶν βαρβάρων
Σπουδῇ πρὸς τὸν Ονώριον τὸν ἀδελφὸν ἐκτρέχει
Εἰς Ράβενναν στεῤῥόπυργον πόλιν προαποφυγόντα,
Καὶ Κωνσταντίῳ ζεύγνυται τῷ ταύτην σεσωκότι.
Εξ ὧν Οὐαλεντινιανὸς ὁ νέος ἀπετέχθη,
E Ο μετὰ ταῦτα βασιλεὺς ἀναδειχθεὶς τῆς Ρώμης.
Ως δὲ τὸν χοῦν Αρκάδιος ἀπέθετο τοῦ σκήνους,
Επεσι δέκα πρὸς τρισὶν αἰσίως βασιλεύσας,
Τοὺς ἕω Θεοδόσιος ἐγκάθηται τοῖς θρόνοις,
Ον βασιλεὺς Αρκάδιος ἔσχεν ἐξ Εὐδοξίας.
Ο τοίνυν Θεοδόσιος ἰδίαν θυγατέρα
Πέμπει Οὐαλεντινιανῷ πρὸς γάμου κοινωνίαν.
Αλλὰ γὰρ τὸ φιλήδονον τοῦδε τοῦ νεανίου,
Καὶ λύττησις ἀκάθεκτος ἡ τῆς φιλοσαρκίας,
Ζωῆς αὐτὸν ἐστέρησε καὶ κράτους βασιλείου.

Καὶ τὴν τοῦ λέχους κοινωνὸν κατήγαγεν εἰς ὕβριν.
Ὅπως δὲ τοῦτο γέγονεν εἰρήσεται συντόμως.
Μάξιμος ἦν ὑπατικὸς ἐν Ῥώμῃ πρωτιστεύων.
Τούτῳ συνῴκει γύναιον ἐπέραστον τὴν ὄψιν,
Κάλλος ἀμήχανον αὐχοῦν, κῆπος ἄντικρυς κάλλους.
Ἐκόσμει δὲ τὸ γύναιον ἡ σωφροσύνη πλέον.
Ὅπερ ἰδὼν ὁ βασιλεὺς ἁλίσκεται τῷ κάλλει,
Καὶ πάντα κάλων συνωθεῖ πρὸς τὸ τυχεῖν τοῦ πόθου.
Τῷ γοῦν ἀνδρὶ τῆς γυναικὸς Μαξίμῳ συγκυβεύων,
Καὶ καθυπέρτερος φανεὶς, μὴ φέροντος χρυσίον,
Λαμβάνει τὸ δακτύλιον τὸν χρύσεον ἐκείνου,
Φερέγγυον ἰσόμοιρον τῶν ὑποφειλομένων.
Ἐκπέμπει τὸν δακτύλιον τῇ γυναικὶ σημεῖον,
Τὴν ἄφιξιν ἐνδόσοντα τὴν πρὸς τὴν βασιλίδα.
Πιστεύει τούτοις ἡ γυνὴ, γινώσκει τὸ σημεῖον.
Φθάνει πρὸς τὰ βασίλεια τινὰ τὰ μετὰ ταῦτα
Ὁ βασιλεὺς ἀπολαβὼν ταύτην αἰσχύνει βίᾳ.
Μανθάνει ταῦτα Μάξιμος, πιμπρᾶται τὴν καρδίαν,
Εἰς ἄμυναν ὁπλίζεται, δόλους παντοίους ῥάπτει,
Καὶ τελευταῖον θανατοῖ ξίφει τὸν βασιλέα,
Φρουρῶν ἀρίστων στρατηγῶν πρώτως αὐτὸν στερήσας,
Αἰσχύνει καὶ τὴν γαμετὴν τούτου τὴν Εὐδοξίαν.
Ἡ βασιλὶς δεινοπαθεῖ, τὴν ὕβριν ἀνασείει,
Καὶ πέμπει πρὸς Γιζέριχον τὸν Οὐανδήλων ῥῆγα,
Κατὰ τῆς Ῥώμης ἐπελθεῖν ἐκεῖνον παρορμῶσα.
Ἐπῆλθεν ὁ Γιζέριχος, ἐκράτησε τῆς Ῥώμης,
Ἠνδραποδίσατο πικρῶς, δοριαλώτους ἔσχεν,
Αὐτήν τε τὴν βασίλισσαν καὶ τὰς ἐκείνης κόρας.
Ἡ μὲν οὖν Ῥώμη πρὸς μικρὸν ἔτι βασιλευθεῖσα
Τὸ κράτος τὸ βασίλειον εἰς τέλος ἀφῃρέθη,
Καὶ τῶν βαρβάρων τοῖς ῥηξὶν εἶξε καὶ τοῖς ἐθνάρχαις,
Καὶ ταῖς παλάμαις δυστυχῶς τούτων ἐταπεινώθη.
Ἦρξε μὲν οὖν ὁ Μάξιμος ὁ τότε τυραννήσας,
Καὶ μετ' αὐτὸν Ἀνθέμιος Ὀλύμβριος ὁ πάνυ,
Μετὰ δὲ τὸν Ὀλύμβριον ἐκράτησε Μαΐωρ,
Καὶ μετ' αὐτὸν Γλυκέριος, καὶ μετὰ τοῦτον πάλιν
Νιπωτιανὸς, Ὀρέστης τε, καὶ μετὰ τὸν Ὀρέστην
Ὁ παῖς Ῥωμύλου τῆς ἀρχῆς ἥψατο τελευταῖος.
Καὶ πόλις μεγαλώνυμος ἡ τῶν Ῥωμαίων πόλις
Ῥωμύλον ἔχουσα κατ' ἀρχὰς ἔννομον βασιλέα,
Καὶ πάλιν περιστήσασα τὸ κράτος εἰς Ῥωμύλον,
Οὐκέτι τὴν κυβέρνησιν ἔσχεν ἐκ βασιλέων.
Βαρβάροις δ' ὑποκύψασα καὶ χωροβατηθεῖσα,
Καὶ τούτοις δυστυχήσασα δορύληπτος γενέσθαι,
Ῥῆγας κατεῖδεν ἄρχοντας χωράρχας σατραπάρχας.
Καὶ στερηθεῖσα δυσκλεῶς ὑπάτων καὶ κρατόρων,
Καὶ δικτατόρων, καὶ βουλῆς, ἀλλὰ καὶ πατρικίων,
Ἐπωμαδίαν ἐζεύγνυτο ζεύγλην τὴν τῶν βαρβάρων.
Καὶ πρώην χρηματίζουσα βοῦς ἀγελαῖος ἄζυξ
Ὑπήκοος ἐγένετο δυνάσταις ἀροτρεῦσι,
Καὶ γῆς ταῖς αὐλακίσμασι τρύχεσθαι κατεκρίθη.
Καὶ ταῦτα μὲν συμβέβηκε τῇ πρεσβυτέρᾳ Ῥώμῃ.
Ἡ δ' ἡμετέρα τέθηλεν, αὔξει, κρατεῖ, νεάζει,
Καὶ μέχρι τέλους αὔξοιτο. Ναὶ βασιλεῦ παντάναξ.
Τοιοῦτον ἔχουσα τηλαυγῆ φωσφόρον βασιλέα,
Μέγιστον Αὐτοκράτορα τὸν μυριονικηφόρον,
Κομνηνιάδην Μανουὴλ πορφύρας χρυσοῦν ῥόδον,
Οὗπερ τὸ κράτος ἥλιοι μετρήσαιεν μυρίοι.
Ἀλλὰ γὰρ πάλιν εἰς ὁδὸν ὁ λόγος ἀναγέσθω,
Καὶ περαινέτω τὸ λοιπὸν δρόμον τῆς ἱστορίας.

Const. Man.

A ter exponetur. Erat in urbe Roma vir consularis Maximus, facile princeps inter cæteros. Habebat is uxorem eleganti præditam facie, quæque propter venustatem formæ quidam velut hortus pulchritudinis esse videretur: & ornabat eamdem multo etiam magis castitas atque pudicitia. Quum hanc vidisset Imperator, amore captus est, omnesque nervos in id intendit, ut voto potiri posset. *Maximi uxor stupratur.* Igitur aliquando cum Maximo, marito mulieris, alea ludens, ubi vicisset, nec aurum Maximus numeraret: aureum ejus anulum accipit, quasi pro debitis oppigneratum. Hinc anulum ipsius uxori mittit signi loco, de quo illa intelligeret, in

B aulam sibi eundum esse. Mulier signo cognito, fidem iis, quæ mandabantur, habet, adeoque celeriter in regiam se confert. Quid inde factum? Imperator eam nactus, vi stuprat. Maximus his cognitis ardere animo, ad ultionem se armare, fraudes omnis generis nectere, tandem gladio Imperatorem occidere, spoliatum prius fidissimis satellitibus. *Edit. Paris. pag. 52.* Hoc facto, conjugem quoque Valentiniani Eudoxiam stuprat, quæ injuriam hanc ægerrimo ferens animo, *Eudoxia stupratur.* suos ad Gizerichum Vandalorum regem mittit, oratum, ut Romam cum copiis invaderet. Fecit hoc *Gizerichus Romam capit.*

C Gizerichus, Romam occupavit, eaque miserum in morem spoliata, Imperatricem cum filiabus captivas abduxit. Ac Roma quidem exiguum ad tempus adhuc ab Imperatoribus administrata, tandem Imperium omne prorsus amisit, in potestatem regum principumque barbarorum redacta, quorum manibus misere prostrata fuit. Tunc temporis autem Maximus occupata tyrannide regnavit, *Ultimi Romæ Imper. Latini.* quem sequuti sunt Anthemius, Olybrius vir præstantissimus, * Maior, ** al. Majoranus, item Majorinus.* Glycerius, Nepotianus, Orestes, post quem Orestem puer Romulus

D omnium postremus Imperium usurpavit. Hoc modo celeberrima Romanorum urbs, quum ab initio Romulum legitimum habuisset, ac vicissim ejus Imperium ad Romulum pervenisset, deinceps ab Imperatoribus gubernari desiit. Barbaris autem sese submittens, ab iisque calcata, perque summam infelicitatem capta, regibus eorum, nationumque principibus, & satrapis paruit: planeque spoliata consulibus, Imperatoribus, dictatoribus, Senatu, patriciis, jugum barbarorum suis humeris tulit: quæ denique prius erat indomita & expers jugi vacca, prin-

E cipibus aratoribus obediens facta est, & condemnata, ut ejus solum aratro inverteretur. Et hæc quidem Romæ veteri acciderunt. At illa nostra floret, augescit, Imperio fruitur, juvenescit: *Constantin. Manasses sub Manuele Comneno vixit.* utque perpetuum augescat, te rex omnium maxime precor: præsertim quum modo talem ac tantum Imperatorem habeat, Luciferum late radiis suis splendentem, regem Ausonum maximum, victoriis sexcentis potitum, Manuelem Comneniadem, auream * Purpuræ rosam, cujus Imperium infiniti soles metiantur. **Loci nomen, in quo pariebant Imperatrices, ut liberos ederent purpurigenas.* Sed enim oratio nostra in viam revocetur, & historiæ cursus

ad finem perducatur. Juniorem Theodosium, quum adhuc puer esset, ac teneram primamque ætatem ageret, Arcadius pater in thronum Imperatorium collocavit, simulque constituit ei custodes Imperii principes quosdam Senatus, itemque genere proximos, una cum Isdigerde Persarum rege: qui deinceps, ubi de insidiis accepisset, quas Theodosio quidam tyrannidis usurpandæ cupidi struerent, suos ablegavit, ut ad ipsum usque Byzantium cum infinitis prope pugnatorum copiis excurrerent. Hoc modo perculsis insidiatorum animis formidine barbari, omni odio malevolentiaque deposita, consilium prius intermissum cum ipsis conatibus fuit. De quo intelligere licet, ipsis etiam barbaris virtutem ac indolem bonam existere, hominesque linguis diversos nihilominus amicitiam & amorem mutuum illæsum conservare eandide posse. Nam virtus & honestum a natura cunctis insitum est. Cæterum Imperatori Theodosio soror erat castis prædita moribus, vitæ gravis ac pudicæ, nomine Pulcheria. Fulgebat ea venusti corporis elegantia, simulque dotibus internæ pulchritudinis relucebat. Quumque virginitatem suam retinere, & castitatis campum illibatum tueri decrevisset: prorsus virorum consuetudine semet abstinebat, ac puræ modestæque vitæ studio dedita fervorem animi erga quævis facta præclara insignem demonstrabat. Neque tantum exornandæ vitæ suæ intenta erat, verum etiam fratrem omnigenis rationibus, iisque solerter excogitatis, ad virtutem probosque mores informabat. Conjunxit & fratri matrimonio Eudociam, omni venustatis genere splendentem. Ea quum esset vultu prædita formosissimo, Athenis illis celeberrimis, ubi nata fuerat, Byzantium profecta suos, ut fratres accusaret, qui paternarum facultatum partem ei se daturos pernegarent, obiter quiddam longe fructuosius reperit. Libet autem breviter exponere, quo pacto hæc evenerint. Fuit Athenis quidam Leontius, vir accurate peritus omnis philosophiæ, ac logicarum, naturalium, astronomicarum disciplinarum. Hinc ex una conjuge tres erant nati liberi, duo mares, una filia, formæ puella præstantis, & cæteroquin etiam elegantissima, cui pater Athenaidis nomen dederat. Quum autem rebus humanis jamjam excessurus esset, testamento de voluntate sua postrema condito, filiis quidem maribus facultates omnes legavit, quidquid nimirum habebat vestium, auri, ædium, pecoris, instrumenti ac supellectilis, mancipiorum: (quippe locuples & opulentus erat) filiam vero, quam etiam unice diligebat, sola centum aureorum sorte contentam esse jussit, quod hanc fortunam sufficere diceret, qua cunctas mulieres felicitate superaret. His ille verbis prolatis, naturæ debitum persolvit. Puellæ fratres, qui homines essent improbi, paternas facultates universas sibi vindicabant. sorore prorsus ab aditione hereditatis exclusa. Quam rem Athenais ægerri-

Rex Persicus pupillum conservat.

Edit. Parif. pag. 53.

De Pulcheria Theodosii sorore.

Eudocia Theodosii conjux.

De Leontio philosopho Atheniensi.

pag. 54.

A Τὸν νέον Θεοδόσιον ἔτι παιδίσκον ὄντα,
Ἄγοντά τε τὴν ἁπαλὴν καὶ πρώτην ἡλικίαν,
Ἀρκάδιος ἐνίδρυσε τοῖς βασιλείοις θρόνοις,
Καὶ φύλακας ἐπέστησεν αὐτῷ τῆς βασιλείας,
Τοὺς τῆς συγκλήτου προὔχοντας καὶ τοὺς ἀγχιστῆρας,
Καὶ σὺν αὐτοῖς τὸν ἄρχοντα Περσίδος Εἰσδιγέρδην.
Ὃς καὶ μαθὼν ἐπιβουλὴν κατὰ Θεοδοσίου
Τυρευομένην ἔκ τινων ἀνδρῶν φιλοτυράννων,
Ἠπείλησεν ἐπιδρομὰς ἄχρι καὶ Βυζαντίου
Σὺν μυριάσι μαχητῶν ἀλκίμων ὁπλοφόρων.
Οἱ τοίνυν βουλευσάμενοι κατὰ τοῦ βασιλέως,
Καταπτοηθέντες τὰς ψυχὰς φόβῳ τῷ τοῦ Περσάρχου,
Τὸ δύσνουν ἀπεβάλοντο καὶ τὴν κακοτροπίαν,
B Καὶ τῆς βουλῆς ἀπέσχοντο καὶ τῶν ἐγχειρημάτων.
Ὡς ἄρα τὸ χρυσότροπον ἐστὶ κἂν τοῖς βαρβάροις,
Καὶ τὴν φιλίαν ἄτρωτον καὶ τὴν φιλαλληλίαν
Οἶδεν ἀνὴρ ἀλλόγλωσσος ἀθόλωτον φυλάσσειν.
Τὸ γὰρ καλὸν ἐκ φύσεως ἅπασιν ἐνυπάρχει.
Ἦν δ' ἀδελφὴ τῷ βασιλεῖ τούτῳ Θεοδοσίῳ,
Σεμνότροπος, σεμνόβιος, τὴν κλῆσιν Πουλχερία,
Καὶ κάλλει περιλάμπουσα σώματος εὐπροσώπου,
Καὶ στίλβουσα ταῖς χάρισι τῆς ἔνδον εὐπρεπείας.
Ἥ τις παρθένον συντηρεῖν αὐτὴν προελομένη,
Καὶ τῆς ἁγνείας ἄσυλον φυλάττειν τὸν λειμῶνα,
Ἀῤῥένων μὲν ἀπείχετο καθάπαξ ὁμιλίας,
Τῷ καθαρῷ δ' ἐπέχαιρε καὶ τῷ κοσμίῳ βίῳ,
C Καὶ ζέσιν ἐπεδείκνυτο πρὸς πᾶσαν χρηστουργίαν.
Οὐ μόνον δὲ τὸν ἑαυτῆς οὕτως ἐκόσμει βίον,
Ἀλλά γε καὶ τὸν ἀδελφὸν παντοίαις ἐπινοίαις
Εἰς ἀρετὴν ἐρρύθμιζεν καὶ τρόπους φιλοκάλους.
Ἣ καὶ συνῴκισεν αὐτῷ πρὸς γάμου κοινωνίαν
Τὴν κάλλεσιν ἀστράπτουσαν παντοίοις Εὐδοκίαν,
Ἥτις λειμῶνα φέρουσα κάλλους ἐν τῷ προσώπῳ
Ὡρμᾶτο μὲν ἐξ Ἀθηνῶν τῶν περιλαλουμένων.
Πρὸς δὲ τὴν Βύζαντος λαμπρὰν ἀφικομένη πόλιν,
Ἐφ' ᾧ κατηγορήσειεν ἰδίων ὁμογνίων,
Ὡς τῆς οὐσίας τοῦ πατρὸς αὐτῇ μὴ μεταδόντων,
Πολλῷ κερδαλεώτερον τὸ πάρεργον εὑρίσκει.
Τὸ δ' ὅπως τοῦτο γέγονε λόγῳ συντόμῳ φράσω.
Ἦν ἐν Ἀθήναις τίς ἀνήρ, Λεόντιος τὴν κλῆσιν,
D Εἰς ἄκρον ἀρικόμψος πάσης φιλοσοφίας,
Καὶ λογικῆς καὶ φυσικῆς καὶ τῆς ἀστροσκόπου.
Τούτῳ μιᾶς ἐκ γαμετῆς τρεῖς ἐτέχθησαν παῖδες.
Δύο μὲν ἦσαν ἄῤῥενες, τρίτη δὲ θυγάτηρ.
Θυγάτηρ ἀγλαόμορφος ἐπιχαριτωτάτη.
Ἀθηναῒς ὠνόμαστο πρὸς τοῦ πατρὸς ἡ κόρη.
Ὡς οὖν τὸν βίον ἔμελλε λείπειν ὁ ταύτην σπείρας,
Ἐπιθανάτιον συνθεὶς καὶ τελευταῖον γράμμα,
Τοῖς μὲν παισὶ κατέλειπε τοῖς ἄῤῥεσι τὸν βίον,
Ὁπόσος ἐν ἱματισμοῖς, ὁπόσος ἐν χρυσίῳ,
Ἐν οἴκοις, ἐν βοσκήμασιν, ἐν σκεύεσιν, ἐν δούλοις.
Ἦν γάρ τις μεγαλόπλουτος καὶ τῶν βαθυκτημόνων.
Τῇ θυγατρὶ δ' ἐκέλευσε καὶ ταύτῃ φιλουμένῃ
E Μόνους χρυσίνους ἑκατὸν παραχωρηθῆναι κλῆρον,
Τὴν τύχην τὴν περίλαμπρον ἀρκεῖν ἐκείνῃ φράσας
Ἁπάσης ὑπερφέρουσαν γυναικείων εὐποτμίας.
Ὁ μὲν εἰπὼν ἐξέπιε τὸν τοῦ θανάτου σκύφον.
Οἱ δὲ τῆς κόρης ἀδελφοὶ φαυλότροποι φανέντες
Πᾶσαν ἐσφετερίσαντο τὴν πατρικὴν οὐσίαν,
Καὶ παντελῶς ἀπόκληρον ἔθεντο τὴν νεᾶνιν,

Ἐφ' οἷς ὑπερπαθήσασα καὶ τὴν ψυχὴν πληγεῖσα
Τῇ μητραδέλφῃ πρόσεισιν Ἀθηναΐς ἡ κόρα.
Κοινοῦται τὰ καθ' ἑαυτὴν, τὴν συμφορὰν δεικνύει,
Περιπαθέσι στεναγμοῖς ἐκτραγῳδεῖ τὸ πάθος.
Οἰκτείρει τὸ κοράσιον θρηνοῦσαν ἡ μητραδέλφα,
Ὑπὲρ τῆς ἀδελφόπαιδος πιμπρᾶται τὴν καρδίαν,
Καὶ σὺν αὐτῇ καὶ μετ' αὐτῆς ὡς εἶχεν ἀφικνεῖται
Πρὸς πόλιν τὴν πρωτόπολιν πρὸς πόλιν τὴν τοῦ κράτους,
Τῇ Πουλχερίᾳ πρόσεισι τῇ χαριτοκοσμήτῳ,
Ἐπικουρίαν ἐξαιτεῖ, δεῖται βοηθηθῆναι
Τὴν κόρην τὴν τῆς ἑαυτῆς ἀδίκως στερουμένην.
Θαυμάζει τῆς νεάνιδος ἡ βασιλὶς τὸ κάλλος.
Ἐκπλήττεται τὰς φεγγαυγεῖς χάριτας τοῦ προσώπου.
Θαυμάζει τὴν ἀσύνετον μεγαλογνωμοσύνην.
Πυνθάνεται εἰ τὴν αὐτῆς ἔφθαρται παρθενίαν.
Καὶ γνοῦσα κοίτης ἄπειρον τὴν κόρην χρηματίζειν,
Καὶ τὸ καλὸν ἀνέβηλον φυλάττειν τῆς ἁγνείας,
Λουτρῷ καθαίρει τῷ σεπτῷ, τὴν κλῆσιν μεταμείβει,
Μετονομάζει τὴν καλὴν νεάνιν Εὐδοκίαν,
Συνάπτει τε τῷ βασιλεῖ καὶ ζεύγνυσιν εἰς λέχος,
Συναραμένου τὰ πολλὰ πρὸς τοῦτο καὶ Παυλίνου,
Ὃς ἐν τοῖς πρώτοις τέτακτο τῶν βασιλέως φίλων.
Ἐκ ταύτης Θεοδόσιος ἔτικεν Εὐδοξίαν,
Ἣν Οὐαλεντινιανῷ σκηπτροκρατοῦντι Ῥώμης
Τῆς πρεσβυτέρας ἔπεμψεν εἰς γάμου κοινωνίαν.
Ἀλλ' ἦν οὐδὲν, ὡς ἔοικεν, εὐτύχημα τοῦ βίου
Ζάλης καὶ λύπας ἀμιγὲς, οὐδέ τις εὐποτμία
Μὴ συναναφυόμενον ἔχουσα καὶ τὸ ἀνίζον.
Καὶ γὰρ καὶ ῥόδον εὔοσμον φέρουσι πυκνὰς ἀκάνθας,
Ἡλίου τε τὸ βλέφαρον σκοτίζουσι νεφέλαι,
Καὶ φθόνος ἐπιφύεται τοῖς τὸ καλὸν ἀσκοῦσι,
Καὶ πᾶν εὐτύχημα λαμπρὸν καὶ πᾶν σεμνὸν τοῦ βίου
Φέρει καὶ τὸ δυστύχημα συνανακεκραμένον,
Ἀλλὰ γὰρ τί μοι βούλεται τὸ πρόασμα τοῦ λόγου;
Ἡ βασιλὶς ἐπέπλει τὴν ἅλμην τὴν τοῦ βίου,
Εὐδιεινοῖς καὶ γαληνοῖς πνεύμασι φερομένη.
Ἀτάραχον διήνυε τὸν πλοῦν τῆς εὐποτμίας,
Ὥσπερ εἰς πλοῖον φορτηγὸν ὡς ἐξ οὐρίας πλέει.
Ἀλλ' αἴφνης ἐξεφύσησεν ὡς καταιγὶς ὁ φθόνος,
Καὶ λαῖλαψ συνετάραξε τὴν θάλασσαν καὶ κλύδων,
Νέφος ἐρράγη θολερὸν, κατήγαγε χειμῶνα,
Συνέσεισεν ἐδόνησε τὸ σκάφος ὡς φυλλάδα,
Καὶ φλοίσβους ἤγειρε δεινοὺς καὶ τάραχον βαρύθρουν.
Καὶ τὴν μὲν οἷον συνέτριψε, τῇ δὲ ναυαγουμένῃ
Στόμα δεινὸν ὑπήνοιξε χάσματος δυσαλώτου.
Ἐντεῦθεν ἡ βασίλισσα πικρίας ἐνεπλήσθη,
Καὶ πειρασμοῖς ἐπάλαισε βαρυσυμφορωτάτοις,
Τί δ' ἦν αὐτῇ τὸ συμπεσὸν ὁ λόγος ἱστορήσει.
Θεοδοσίῳ βασιλεῖ τῷ συζυγοῦντι ταύτῃ
Μῆλον καλὸν εὐμέγεθες πένης προσήνεγκέ τις.
Ὁ δὲ, τὸ καλλιπρόσωπον θαυμάσας τῆς ὀπώρας,
Καὶ τῆς εὐχροίας ἀγασθεὶς ἀλλὰ καὶ τοῦ μεγέθους,
Ὥς τι καινὸν τὸ δώρημα τῇ βασιλίδι πέμπει,
Ὅπερ μεγάλων γέγονεν ἀρχὴ πειρατηρίων,
Οὐχ ἧττον ἢ τῆς Ἔριδος τῆς φθονερᾶς τὸ μῆλον,
Ὅπερ ἐπεισεκώμασεν ἐπὶ κακῷ τοῖς τότε
Θύουσι γαμοδαίσια Θέτιδος καὶ Πηλέως.
Οἷα καὶ γὰρ συμβέβηκε διὰ τὸ μῆλον τοῦτο.
Ἐθαύμασεν ἡ βασιλὶς τὴν ὥραν τῆς ὀπώρας,
Ὑπερφυῶς ἡγήσατο τὸ χρῆμα τὸ τοῦ μήλου,

A mo ferens animo, materteram adit, casus ei suos exponit, calamitatem deplorat, & multis cum gemitibus dolenter amplificat. Illa puellæ commiseratione tangi, ac neptis nomine commota, Constantinopolin cum ea proficisci, urbem urbium principem & Imperii sedem. Hinc Pulcheriam multis ornatam dotibus convenire, opem & auxilium ejus implorare, rogare denique, subveniret puellæ suis rebus per injuriam spoliatæ. Pulcheria juvenculæ formam admirari, ad radiantes vultus dotes obstupescere, magnanimitatem plane conspicuam plurimi facere: simul interrogare, num florem virginitatis adhuc illibatum haberet. Intellecto, puellam adhuc B expertem esse conjugii, castitatisque bonum hactenus integrum servasse: religioso eam lavacro curat ablui, nomen immutat, Eudociam appellat, fratri matrimonio copulat, non parum adjuvante Paulino, viro inter amicos Imperatoris principem locum obtinente. Procreavit autem ea hac Theodosius Eudoxiam, quam Valentiniano in urbe Roma vetere imperanti ad vitæ societatem misit. Sedenim nulla vitæ felicitas tempestatis ac doloris expers est, nec prosperitas esse potest ulla, cum qua non existat etiam aliquid, quod hominem mordeat. Etenim ipsa quoque rosa, licet fragrans sit, crebris C tamen spinis horret: itemque vultum solis nubes interdum caligine quadam obvelant. Consimili modo invidia comitatur & insectatur eos qui virtutem colunt; omnisque sancta prosperitas, & vita splendens in hominum oculis, admistam quamdam infelicitatem secum trahit. Quid autem hoc sibi vult orationis præludium? Nimirum & hæc Imperatrix in hujus vitæ mari navigabat, & serenis placidisque ventis acta, felicitatis cursum absque perturbatione conficiebat, non aliter, atque si navis oneraria vento secundo feratur: verum invidia subito, tempestatis cujusdam instar flare cœpit: turbo cum procella mare commovit: nu- D bes impetuosa exorta tempestatem excitavit: adeoque succussit, & agitavit scapham instar folii, commoto ingenti strepitu, gravique turba: ut navem confringeret, ac ipsi naufragium facienti terribiliter ore adaperto minaretur, quasi vellet ei plane dehiscere. Ab eo tempore casus acerbos Imperatrix complures experta fuit, & ærumnosissimis cum tentationibus colluctata. Lubet autem commemorare, quid illi acciderit. Quidam fortunæ tenuis Imperatori Theodosio, Eudociæ marito, pomum eximiæ tam pulchritudinis, quam magnitudinis obtulerat. Ejus ille E speciem longe venustissimam, colorem, magnitudinem admiratus, pomum ipsum insolitati cujusdam muneris loco Imperatrici miserat: quæ sane res non minus maximorum incommodorum origo exstitit, atque olim pomum illud Eridis invidiæ, quod nocendi causa iis obtulit, qui Thetidis atque Pelei nuptiis intererant. Nam qualia quæso consequuta sunt? Imperatrix pulchritudinem fructus admirari, eumque arbitrari naturæ modum excedere. Et quoniam

Edit. Paris. pag. 55.

Occasio dissidiorum inter conjuges.

Paulinum propterea venerabatur, quod valde eam juvisset in consequenda dignitate Imperatoria: virum hoc infelici pomo donat. Is vero vicissim munus Imperatori mittit, ignorans (uti quidem videtur) unde profectus fuisset. Non enim adfuerat id temporis Imperatori miser, quo pomum acceperat, quod nuncupare quis possit lethalem orci fructum, ab ipsa morte Plutoneque consitum. Imperator oblatum intueri, mox agnoscere, clam apud se occultare ac retinere, conjugem interrogare, ubi nam pomum ab se datum haberet: illa respondere, manducatum ab se esse. Rursus Imperator ei deferre jusjurandum: illa per summam infelicitatem sacramento confirmare, pomum ab se manducatum esse. Quid hinc factum? Imperator suspicionibus malis indulgere, pomum absconditum proferre, conjugem mendacii convincere, excandescere, furere, Imperatricem odio persequi. Atque hinc jam fluctus ille tentationum, mare calamitatum, tempestas malorum exundavit: hinc facinus indignum sol conspexisti. Nam Paulinus ob hanc causam interfectus est, & Imperatrix odio mariti perspecto celeriter Hierosolymam proficiscitur, atque ibi exacto reliquo vitæ tempore, tandem naturæ debitum persolvit. Erat cæteroqui Theodosius comis, facetus, liberalis, semper lectitandis libris occupatus: verum inter has virtutes etiam mala quædam herba succrescebat, ut sunt res humanæ. Nam si quis ei chartam offerret, rubris in litteris nomen Imperatorium subscribebat: non inspectis prius iis, quæ essent in ea perscripta. Nimirum in humana natura nihil est, quod omnino sit labis expers, & ab omni absurditate alienum. Quamobrem divinis exornata dotibus Pulcheria fratrem ab hoc vitio revocare studens, singulari diligentia Imperatorem monebat. Postea vero quam variis & continuis admonitionibus usa, prudentibusque verbis castigato fratre nihil se proficere cerneret, hujusmodi quiddam instituit ac molita est. Excogitatis ingeniose rationibus fratrem circumvenit, litteras fingit, in quibus perscriptum foret, Imperatorem Pulcheriæ sorori conjugem suam veluti mancipium quoddam donasse. Hanc chartam fratri offert, rogat, hanc scripturam litteris Imperatoriis munire ac subsignare velit. Imperator precibus sororis annuit, mox calamum præhendit manu, & exaratis purpurei coloris litteris, chartam confirmat. Pulcheria litteras manu fratris subscriptas insignis lucri loco accipit, & Imperatricem instar coempti pretio mancipii secum abducit. Quum Theodosius a sorore injuria se diceret adfici gravissima, litteras Imperatoris illa vicissim proferre, seque dicere fretam his, optimo jure quod faceret, facere. Tum vero rem Imperator intelligere, pudore suffundi, ab ejusmodi stultitia deinceps sibi cavere, factum ipsum denique præclarum ad finem tendere. Nimirum in magna felicitatis parte collocandum est, si quis inter homines benevolos, vitæ puræ studiosos, amorem mutuum labe nulla contaminantes degat. Cæ-

Eudociæ perjurium.

Paulini cædes.

Theodosii temeritas in subscriptionibus.

Edit. Paris. pag. 56.

De vii. dormientibus.

A Καὶ φιλοτίμως ἔχουσα πρὸς τὸν καλὸν Παυλῖνον,
Ὡς συναράμενον αὐτῇ πρὸς ὕψος βασιλείας,
Τῷ μήλῳ τῷ πικροποιῷ τὸν ἄνδρα δεξιοῦται.
Ἐκεῖνος δὲ τῷ βασιλεῖ τὸ δῶρον ἀντιπέμπει,
Μὴ κατειδώς, ὡς ἔοικεν, ὅθεν παρεισεφθάρη,
Ἐτύγχανε γὰρ τῷ βασιλεῖ μὴ συμπαρὼν ὁ τάλας
Ἡνίκα Θεοδόσιος ἐδέχετο τὸ μῆλον.
Ἅδου πικρὰν ἂν εἴποι τις ὀπώραν θανασίμην,
Ἧς κηπευτὴς ὁ θάνατος καὶ φυτοκόμος ᾅδης.
Ὁρᾷ τὸ μῆλον ὁ κρατῶν, γνωρίζει τὴν ὀπώραν,
Κρύπτει τὸ μῆλον παρ' αὐτῷ, σιγῇ παρακατέχει,
Πυνθάνεται τῆς γαμετῆς ὅπη τὸ μῆλον εἴη.
Εἰπούσης ὅτι βέβρωκεν ὅρκοις καταλαμβάνει.
B Ἡ δέ, τῆς τύχης τῆς πικρᾶς, ὡς ἔοικε, σφαλούσης
Ἀντόμνυσι καταφαγεῖν. τίνα τὰ μετὰ τοῦτο.
Εἰς ὑπονοίας ὁ κρατῶν οὐκ ἀγαθὰς ἐμπίπτει,
Δείκνυσι τὸ κρυπτόμενον, ἐλέγχει ψευδομένην
Θυμοῦται, μαίνεται, μισεῖ, στυγεῖ τὴν βασιλίδα.
Ἐντεῦθεν ἐπεμόρμυρε τῶν πειρασμῶν τὸ κῦμα.
Ὁ μὲν Παυλῖνος θάνατον ἐτρύγησεν ἐκεῖθεν,
Καὶ ξίφος αἱματόχαρτον ἐμέθυσε τῷ φόνῳ.
Ἡ βασιλὶς τὸ μῖσος δὲ γνοῦσα τοῦ βασιλέως,
Εἰς πόλιν Ἱερουσαλὴμ ὡς τάχος ἀφικνεῖται,
Κἀκεῖσε τὸ λειπόμενον ἀνύσασα τοῦ βίου,
Τῆς φύσεως τῆς γεηρᾶς ἐκτίνουσι τὸ χρέος.
Οὗτος ὁ Θεοδόσιος τἆλλα μὲν ἦν ἀστεῖος,
C Χαρίεις, μεγαλόδωρος, βίβλοις ἀεὶ σχολάζων,
Ἀλλὰ τοῖς προτερήμασιν εἶχε συναναβαῖνον
Καὶ τί κακὸν ζιζάνιον οἷα τοῦ βίου αὔρα.
Ἂν γάρ τις οἷον δήποτε τούτῳ προσῆξε χάρτην,
Ἐν ἐρυθραίοις γράμμασιν, αὐτὸν ἐσημειοῦτο,
Μὴ συσκοπήσας, μὴ μαθὼν οἷα τὰ γεγραμμένα.
Οὕτως οὐδὲν ἀκέραιον ἐν ἀνθρωπίνῃ φύσει,
Οὐδὲν τῆς λώβης ἀμιγὲς τῆς τῶν ἀπὸ πτωμάτων.
Ἡ τοίνυν χαριτόστεπτος καὶ θεία Πουλχερία
Πολλὴν ἐδείκνυ τὴν σπουδὴν περὶ τὸν βασιλέα,
Ἀπαλλαγῆναι θέλουσα τοῦτον τῆς ἁμαρτάδος.
Ὡς δὲ πολλὰς καὶ συνεχεῖς πλέξασα παραινέσεις,
Καὶ λόγοις συνετίσασα τοῖς σωφρονιστηρίοις,
D Πλέον ἐπέραινεν οὐδέν, τεχνᾶται τὶ τοιοῦτον,
Θηρᾶται τὸν ἀδελφὸν ἀστείαις ἐπινοίαις.
Πλάττεται χάρτην ὡς αὐτοῦ δῆθεν τοῦ βασιλέως
Οἰκέτιν χαριζόμενον αὐτῇ τὴν βασιλίδα.
Δίδωσι ταύτην ἀδελφῷ, δεῖται τοῦ βασιλέως
Ἐνσημανθῆναι τὴν γραφὴν γράμμασι βασιλείοις.
Ὁ μὲν ἐπένευσεν αὐτῇ δῆθεν λιπαζομένῃ.
Καὶ καλαμὶς ἐν ταῖς χερσὶν εὐθὺς τοῦ βασιλέως,
Καὶ πορφυρόβαπτος γραφὶς τὸν χάρτην ἐπιστοῦτο.
Ἡ δὲ τῷ γράμματι σημανθὲν ὡς ἕρμαιον λαβοῦσα,
Ὡς δούλην ἀργυρώνητον εἷλκε τὴν βασιλίδα,
Τοῦ δὲ περιυβρίζεσθαι φήσαντος ἐπὶ τούτῳ,
E Ἐκείνη τὸ βασίλειον προὔφερε γραμματεῖον,
Κἀκεῖθεν ἔλεγεν αὐτὴν εἰς τοῦτο δικαιοῦσθαι.
Συνῆκε γοῦν ὁ βασιλεύς, ᾐδέσθη, κατῃσχύνθη,
Ἀπείχετό τε τοῦ λοιποῦ ταύτης τῆς ἀφροσύνης.
Καὶ τοῦτο μὲν εἰς ἀγαθὸν κατέληξε τὸ τέλος.
Ὡς ἄρα γε τρισευδαίμον καὶ μέρος εὐποτμίας
Εὔνοις ἀνθρώποις συνοικεῖν καὶ καθαρῶς φιλοῦσι,
Καὶ μὴ καταρυπαίνουσι τὰ τῆς φιλαλληλίας.
Ἔτι σκηπτροκρατοῦντος δὲ τούτου τοῦ βασιλέως,

Αφυπνισθέντες ὤφθησαν ἐξ ὕπνου μακρολέκτρου
Επτὰ καρτερικώτατοι μάρτυρες νεανίαι.
Τὴν λύσσαν γὰρ ἐκφεύγοντες τοῦ δυσσεβοῦς Δεκίου,
Εἰς σπήλαιον αὐτόροφον ὁμοῦ συνεισελθόντες
Τοῖς ὄροις παρακείμενον πόλεως Εφεσίων,
Βαθὺ καὶ μακροκοίμητον ἦσαν ὑπνῶντες ὕπνον.
Αφυπνισθέντες τότε δὲ καὶ τοῖς πιστοῖς γνωσθέντες,
Καὶ τιμηθέντες παρ' αὐτῶν καὶ παρὰ βασιλέως,
Τὸν νήγρετον κατέδαρθον καὶ τελευταῖον ὕπνον.
Σεισμῶν ἀλληπαλλήλων δὲ γῆν κινούντων ῥιζόθεν,
Καὶ συσσειόντων τὰς ψυχὰς ἀνθρώπων καὶ δονούντων,
Καὶ πλῆθος τοῦ φιλευσεβοῦς Θεὸν ἱλεουμένου,
Αἴφνη παιδίον ἁρπαγὲν μέχρις αἰθέρος ἄνω
Τὸν ὕμνον τὸν τρισάγιον ἤκουσεν ὑπ' ἀγγέλων.
Εμπαλιν δὲ κατενεχθὲν, βαβαὶ φρικτῆς ἰσχύος,
Εν μέσοις ἐξεβόησε πᾶς χθὴ τὸν ὕμνον πλέκων.
Ησαν καὶ γὰρ οἱ πρὸ πολλοῦ πρὸς τοῦτον ἐσφαλμένοι.
Οὗτος ὁ Θεοδόσιος παρὰ τοῦ Χρυσαφίου
Απατηθεὶς, καὶ πικρανθεὶς κατὰ τῆς Πουλχερίας,
Πολλαῖς πολλάκις πειρασμῶν κατέκνισεν ἀκάνθαις.
Τὴν πάσαις κατακόσμητον τῶν ἀρετῶν ἰδέαις.
Εὐνοῦχος δ' ἦν Χρυσάφιος, ἀλάστωρ, κακοήθης,
Εξάγιστος, καὶ φόνιος, καὶ βδελυρὸς τοὺς τρόπους.
Οὗ τὴν κακίαν ὁ κρατῶν ὡς ὕστερον ἐπέγνω,
Δημεύσας τὸν κατάρατον, καὶ πένητα ποιήσας,
Υπερορίᾳ χαλεπῇ παρέπεμψεν ἐνδίκως.
Ηδη δὲ χρέος τὸ κοινὸν Θεοδοσίου δόντος,
Καὶ τὸν τοῦ σώματος πηλὸν εἰς γῆν ἀποθεμένου,
Κρατήσαντος ἐν ἔτεσι τεσσαράκοντα τρισί τε,
Εἰς Πουλχερίαν τὴν καλὴν τὸ κράτος μεταβαίνει.
Η τις σοφῶς καὶ συνετῶς ἄγαν βουλευσαμένη,
Καὶ βασιλέως χρήζουσι τὰ πράγματα Ρωμαίων,
Μετακαλεῖται τὸν χρηστὸν Μαρκιανὸν αὐτίκα,
Ανδρα σεμνοῖς ἐμπρέποντα καὶ φιλοθέοις τρόποις.
Καὶ καταδήσασα φρικτοῖς καὶ βαρυτάτοις ὅρκοις
Αδιαλώβητον αὐτῆς τηρῆσαι τὴν ἁγνείαν,
Καὶ συγκατατιθέμενον εὑροῦσα καὶ τὸν ἄνδρα,
Τὸ στέφος περιτίθησιν αὐτῷ τῆς βασιλείας,
Τὸν δὲ Χρυσάφιον πικρῷ θανάτῳ καθυπάγει.
Πάντως δ' οὐκ ἄκαιρόν ἐστιν, οὐδὲ τῆς τέχνης πόρρω,
Εἰπεῖν περὶ Μαρκιανοῦ πόθεν καὶ τίς ὑπῆρχε.
Πένης μὲν ἦν καὶ ταπεινὸς, ἀλλὰ χρηστὸς τοὺς τρόπους
Οὐκ ὢν δὲ γένους εὐκλεοῦς, οὐδὲ τῶν ἐπισήμων,
Ταῖς τάξεσι συνείλεκτο ταῖς τῶν στρατευομένων.
Αρτι δὲ νέφους ἰσχυρᾶς μάχης ἀναρραγέντος,
Καὶ Πέρσαις τοῖς ὑπέρφροσι ἐπάγοντος Ρωμαίους,
Νόσῳ ληφθεὶς Μαρκιανὸς θάνατον ἀπειλούσῃ,
Εν τινι κώμῃ τῆς λαμπρᾶς Λυκίων ἐπαρχίας
Κατέμεινε σωματικῆς χάριν νοσοκομίας.
Ενθα φιλίαν ἐσχηκὼς πρός τινας αὐθομαίμους,
Συνῆν καὶ συνδιέτριβεν ὡς φίλος παρὰ φίλοις,
Καὶ τῆς δεούσης παρ' αὐτῶν πορείας ἠξιοῦτο.
Τούτοις πρὸς κυνηγέσιον ποτὲ πορευομένοις
Μαρκιανὸς συνείπετο τῆς θήρας κοινωνήσων.
Ως οὖν διάβροχοι πολλοῖς γεγόνασιν ἱδρῶσι,
Πρὸς λόφους ἀνατρέχοντες δυσβάτους θηροτρόφους,
Καὶ λόχμας ὑποτρέχοντες, καὶ πολυπραγμονοῦντες,
Κατακλιθέντες ἐπὶ γῆς νήδυμον ὕπνον ὕπνουν.
Ετερος δὲ τῶν ἀδελφῶν ἀφυπνισθεὶς ταχέως
Ορᾷ καταδαρθάνοντα Μαρκιανὸν εἰσέτι,

A terum Imperatore Theodosio rerum potiente, septem illi juvenes, martyres tolerantissimi, de somno longissimo experrecti, ac vulgo conspecti sunt. Nam ut Decii furorem evitarent, in nativam specum haud procul ab Ephesina urbe sitam sese contulerant, ibique gravi & prolixo somno consopiti quieverant. Hoc autem excitati tempore, ac fidelibus agniti simulque tam ab ipsis, quam Imperatore magno in honore habiti, rursus inexcitabili postremoque sopore correpti fuerunt. Eodem imperante quum continui terræmotus omnia passim funditus succuterent, unaque mortalium animos percellerent, accidit, ut religiosa multitudine precibus Deum placante, puer quidam subito ad ipsum usque B cælum abreptus, hymnum illum sanctissimum ab Angelis concini audiret. Deinde relatus in terram (proh vim roburque stupendum) in medio mortalium cœtu clarissima voce docuit, quo pacto hymnum illum cani oporteat. Quippe non ita pridem in eo peccatum fuerat. Hic Theodosius a Chrysaphio deceptus, & adversus Pulcheriam exacerbatus, sæpenumero multis tentationum spinis ornatam omni virtutis genere mulierem pungebat. Erat autem ille Chrysaphius eunuchus, communis hominum pernicies, improbus, impuris, sanguinariis, exsecrandis moribus: cujus nequitiam ubi deinceps Imperator cognovisset, publicatis bonis hominem C ad paupertatem redactum æquissima lata sententia solum vertere jussit. Quum autem commune debitum naturæ Theodosius persolvisset, jamque pulverem corporis in terram deposuisset: ad egregiam illam Pulcheriam Imperium pervenit. Ea vero sapienter admodum re deliberata, & animadverso, rem Romanam Imperatoris egere: mox bonum illum Marcianum arcessit, virum gravibus ac religiosis moribus illustrem, eumque sacramentis horrendis obstrictum, quibus se castitatem Pulcheriæ minime contaminaturum polliceretur (in quo sane Marcianum promptum & adsentientem reperit) Imperatoria corona exornat. Chrysaphium vero peracerba morte de medio tollit. Atque D hoc loco non intempestive fecerimus, si de Marciano memoriæ prodiderimus, unde prognatus, & quis fuerit. Nimirum pauper erat & humili quidem ortus loco, sed indole moribusque bonis præditus. Et quamquam ex celebri & illustri familia non esset, tamen consequutus fuerat, ut militum ordinibus adscriberetur. Forte accidit, ut bello inter Romanos & superbos Persas exorto, Marcianus gravi correptus morbo, qui mortem ei minitaretur; quadam in urbe illustris * Lydorum provinciæ propter debilitatem corporis subsisteret. Ibi amicitia cum fratribus quibusdam inita, familiariter apud eos vivebat, suppeditantes ipsi, quæ ad vitam sustinendam E pertinerent. Quum autem aliquando venatum exirent, eisque Marcianus se comitem venationis adjungeret: ac jam propter sudores maderent, dum hinc inde cursu conscenderent difficiles aditu colles, ferarumque lustra curiose pervestigarent: evenit tandem, ut in terram reclinatis corporibus, cum voluptate somnum caperent. Tum fratrum alter citius experrectus, Marcianum qui-

Chrysaphius eunuchus infestus Pulcheriæ.

Edit. Paris. pag. 57.

Chrysaphii exilium.

PULCHERIA Imp.

MARCIANUS Imp.

Interitus Chrysaphii.

* al. Liciorum.

dem adhuc dormientem conspicit, volucrum vero reginam explicatis alis umbram ei præbentem. Adeo magnum & augustum quiddam est Imperium, ut ipsa quoque bruta honorem ei deferant: adeo volucres etiam crudivoræ venerantur hominem, cui divinitus est concessum, ut Imperio potiatur. *Portentum.* Cernens igitur ille, quid accideret, obstupescit, fratrem excitat, prodigium ei monstrat, utrique res admirationi est. Neque multo post experrecto Marciano Imperium pollicentur, simul orantes, ut ipsorum aliquando recordaretur. Annuit ille precibus, ac vicissim utrique se benefacturum promittit. *Edit Paris. pag. 58.* Tandem auro, quantum satis esset ab eis accepto, Byzantium proficiscitur; atque ibi Ardaburium, hominem longe opulentissimum, accedit. Erat autem hic *Ardaburius & Aspar.* Ardaburius omnium copiarum Imperator, & in eo munere collegam Asparem habebat: quo cum Marcianus militatum abiit, adversus *Gizerichus Romanos vincit.* Gizerichum Africanorum Vandalorum regem. Eum quum Aspar oppugnaret terra & mari, peditum equitumque copiis, & accideret quodam tempore, ut Afri gravissimo cum impetu hostem invaderent, ac Romana phalanx fugæ se mandaret: forte Marcianus cum multis aliis vivus in hostium potestatem venit. Itaque cum commilitonibus in Gizerichi domum perductus, carceri mancipatur. Quum autem Gizerichus aliquando captivos spectare vellet, eaque de causa in sublimi regiæ parte consisteret: incredibile quiddam cernit, dormientem scilicet Marcianum, cui suis alis um- *Alterum prodigium.* bram aquila suppeditaret. Ad eam rem obstupescit, divinum hominem esse Marcianum colligit, Imperioque Romano dignum. Quamobrem immaniter se facturum statuit, si virum talem occideret, cui cælitus Imperium destinaretur. Nimirum hominem, quem robustæ Dei manus custodiunt, quis mortalium possit ante diem e medio tollere? Si fortissima Dei manus te protegat, ferrum non metues, gladium non formidabis, non ignem, non barbaros & sanguinarios animos. Itaque Gizerichus arcessitum ad se *Marciano Gizerich. parcit.* Marcianum sacramentis obstringit, quibus se polliceretur, si quidem aliquando Romanum ad Imperium perveniret, Afros bello nequaquam vexaturum. Sic & barbarus Imperium reveretur, indolesque ferina colit homines divinitus ornatos, eosque perhumaniter intuetur. Hoc modo dimissus a Gizericho, Constantinopolin revertitur: quumque terras Theodosius reliquisset, de judicio & sententia Pulcheriæ Imperator renuntiatur. Erat autem vir bonus, prudens, civilis, modestus: adeoque velut arbor ab ipsis Gratiis consita, & virtutum probitatisque quoddam quasi nemus. Posteaquam vivendi finem fecisset, Senatus una cum Aspare patricio *Leo I. Imp.* Leonis tradit Imperium, qui Asparis rationes atque negotia procurabat: quum quidem promisisset Aspari, se utrumque filium ejus Cæ-

A Καὶ φέροντα βαθύυπνον ὕπνον ἐν τοῖς βλεφάροις,
Ορνιν δὲ ταννσίπτερον ὀρνισαρᾶτιν ὄρνιν
Αεροπόρους πτέρυγας ἰδίας ἁπλωκότα,
Καὶ χαριζόμενον σκιᾶς αὐτῷ ψυχαγωγίαν.
Οὕτω τι μέγα καὶ σεμνὸν ἡ βασιλεία χρῆμα,
Αὐτοῖς ἀξιοτίμητον τοῖς ζώοις τοῖς ἀλόγοις.
Οὕτως αἰδεσιμώτατος ὄρνισι σαρκοβόροις
Ὁ πάντων ἀνάξειν Θεῷ προωρισμένος.
Βλέπει, θαυμάζει τὸ συμβὰν, τὸν ἀδελφὸν ἐγείρει,
Δείκνυσι τὸ τέρας, ἀμφότεροι θαμβοῦνται,
Καὶ τέρψαντι Μαρκιανῷ μετὰ μικρὸν ἐξ ὕπνου
Τὸ σκῆπτρον προαγγέλλουσι τῆς σκηπτροκρατορίας,
Καὶ σφῶν ἐπιμνησθῆναι λιτάζονται τὸν ἄνδρα,
B Ὁ δ᾽ ἐπινεύει, καὶ χρηστὰ καθυπισχνεῖται τούτοις.
Καὶ δὴ χρυσίον ἱκανὸν ἐκείνων δεδωκότων,
Απάρας πρὸς τὴν Βύζαντος ἐλήλακεν πόλιν,
Αρδαβουρίῳ πρόσεισι τῷ πολυχρυσωτάτῳ.
Ἦν δ᾽ ἄρχων Αρδαβούριος ἁπάντων τῶν ταγμάτων,
Συστρατηγὸν τὸν Ασπαρα καὶ συστρατάρχην ἔχων,
Μεθ᾽ οὗ καὶ συνεπέπλευσε κατὰ τοῦ Γιζερίχου,
Ἦν δ᾽ ἄρχων ὁ Γιζέριχος Λιβύων Οὐανδάλων.
Οὗ πολεμοῦντος Ασπαρος ἐκ γῆς, ἀπὸ θαλάττης,
Ἐξ ἱπποτῶν, ἀπὸ πεζῶν, ἀπὸ θαλασσοπλόων,
Καὶ στερρᾶς τῆς προσβολῆς Λιβύων γινομένης,
Καὶ τῆς Ῥωμαίων φάλαγγος ἐπὶ φυγὴν βλεψάσης,
Ζωγρεῖται καὶ Μαρκιανὸς σὺν ἄλλοις οὐκ ὀλίγοις,
C Καθείργνυταί τε σὺν αὐτοῖς ἐν δόμοις Γιζερίχου.
Θελήσας οὖν Γιζέριχος ἰδεῖν τοὺς δορυκτήτους,
Ανωθεν στὰς ἐφ᾽ ὑψηλοῦ τοὺς ἄνδρας ἐπεσκόπει,
Καὶ βλέπει πρᾶγμα δύσπιστον Μαρκιανὸν ὑπνοῦντα,
Καὶ δυσμηχάνητον αὐτῷ σκιὰν σκιαζομένην
Ὑπὸ πτερύγων ἀετοῦ. τοῦτο θαμβεῖται βλέψας.
Θεῖόν τινα λογίζεται τὸν ἄνδρα χρηματίζειν,
Καὶ τῆς ἀρχῆς κατάξιον Ῥωμαίων καὶ τοῦ κράτους.
Κτεῖναι μὲν οὖν ἀπάνθρωπον ἄνδρα τοιοῦτον κρίνει
Προβεβλημένον ἄνωθεν εἰς βασιλείας ὕψος.
Τὸν γὰρ Θεοῦ ταῖς κραταιαῖς φρουρούμενον παλάμαις
Τίς ἂν ἰσχύσειε θνητῶν ὀλέσαι πρὸ τῆς ὥρας;
Αν ἡ Θεοῦ μεγαλαλκὴς χεὶρ σε περιφρουροίη,
Οὐ δειλιάσεις σίδηρον, οὐ ξίφος ὑποτρέσεις,
D Οὐ πῦρ, οὐ θυμοβάρβαρον, οὐ μιαιφόνον ἦθος.
Μετασταλάμενος δ᾽ αὐτὸν ὅρκοις καταλαμβάνει,
Αν τῶν Ῥωμαίων ἄρξειεν, ἂν τύχοιτο τοῦ κράτους.
Οὕτω καὶ βάρβαρος ἀνὴρ αἰδεῖται βασιλείαν,
Καὶ τοὺς θεόθεν τιμητοὺς, καὶ θηριῶδες ἦθος
Σεβάζεται φιλάνθρωπον αὐτοῖς ἐπισκοπίζον.
Ἐκεῖθεν οὖν ἀπολυθεὶς ἀπὸ τοῦ Γιζερίχου
Πρὸς τὴν Κωνσταντινούπολιν αὖθις ἐπανατρέχει,
Καὶ γῆθεν μεταλλάξαντος ἤδη Θεοδοσίου,
Αναξ ἀναγορεύεται κρίσει τῆς Πουλχερίας,
Καὶ τῶν Ῥωμαίων ἀρχηγὸς καὶ κράτωρ Αὐτοκράτωρ.
Ἦν δ᾽ ἀγαθὸς, καὶ συνετὸς, ἀστεῖος, φιλοσώφρων,
Δένδρον χαριτοφύτευτον, ἄλσος χρηστοζηλίας.
E Ἐξ δὲ καλῶς ἐν ἔτεσι τὰ σκῆπτρα διϊθύνας,
Χοῦ τὸν χοῦν παρέδωκε, τὸ Πνεῦμα τῷ Κυρίῳ.
Ὡς δὴ τὸν χοῦν ἀπῄτησεν ἡ φύσις ἀπὸ τούτου,
Καὶ μνήματι κατέκλεισε τὸ γηγενὲς σαρκίον,
Ἡ σύγκλητος σὺν Ασπαρι τῷ τότε πατρικίῳ
Εἰς Λέοντα κατάγουσι τὴν σκηπτροκρατορίαν,
Τὸν φροντιστὴν τὸν λογιστὴν τοῦ Ασπαρος πραγμάτων,

Καθυ-

Καθυποσχόμενος αὐτῷ θᾶττον τὸν υἱὸν
Τῷ στέφει τῷ τοῦ Καίσαρος τὴν κεφαλὴν κοσμῆσαι.
Οὐδὲ γὰρ ἦν τὸν Ἄσπαρα κράτους ἐπιλαβέσθαι
Τῇ λύσσῃ κατεχόμενον Ἀρείου τοῦ βεβήλου.
Οὕτω πολλάκις ταπεινοὺς ἐργάζεται τὸ κέρδος.
Οὕτως ἐλπίδες πλάττουσι τὰς τῶν ἀνθρώπων φρένας
Τούτῳ ποτὲ τῷ Λέοντι καλῶς φιλευσεβοῦντι,
Ἀνὴρ σοφίας θησαυρὸς Ἑλλήνων διεβλήθη,
Τὴν κλῆσιν Ἰσοκάσιος, κοιαίστωρ τὴν ἀξίαν.
Κἀντεῦθεν ἀπογυμνωθεὶς τιμῆς τε καὶ χρημάτων
Ἐπάρχῳ τῷ τῆς πόλεως ἐκδίδοται πρὸς κρίσιν.
Ὡς δ' οὖν εἰσήγετο γυμνὸς ὡς δοῦλος μαστιγίας,
Ὡς χειροδέσμιος λῃστὴς, περιηγκωνισμένος,
Ὁ δικαστὴς ἀνέκραγεν, ἐπεγγελῶν τῷ πάθει·
Γινώσκεις Ἰσοκάσιε, πόθεν ἐξεκυλίσθης,
Καὶ ποῦ σε νῦν κατήγαγεν ὁ κύβος ὁ τῆς τύχης;
Ὁ δὲ, σὺν παραστήματι καρδίας ἐλευθέρῳ
Εὐθίκτως ἐποιήσατο τήνδε τὴν ἀπόκρισιν.
Οἶδα τὸ πολυπλάνητον τῆς τύχης τῆς ἀστάτου.
Καὶ συνοίδα μηδὲν τινὶ καινὸν καθυποστῆναι.
Θνητὴν γὰρ περικείμενος καὶ γοηρὰν οὐσίαν
Ὑπέπεσον καὶ πάθεσι φύσεως ἀνθρωπίνης.
Σὺ δ' ἐπιγνοὺς τὸν κύλινδρον καὶ τὸν τροχὸν τοῦ βίου
Ἐξένεγκε τὴν δίκην μοι τοιαύτην κελευομένῳ,
Ὁποίαν κρίνων σὺν ἐμοὶ τὴν ψῆφον ἀπεφαίνου.
Ὄχλος οὖν ὁ παρεστὼς θαυμάσαντες τὸν ἄνδρα,
Καὶ τὴν σοφὴν ἀπόκρισιν αὐτοῦ καταπλαγέντες,
Ὡς φιλελεύθερον ὁμοῦ καὶ πλήρη παρρησίας,
Ἐκεῖθεν ἀφαρπάσαντες αὐτὸν σὺν χειροπέδαις
Εἰς τὸν ναὸν τὸν ἱερὸν μετὰ κραυγῆς εὐφήμου
Ἀπάγουσι, καὶ τῷ λουτρῷ τῷ θείῳ τελειοῦσι.
Ὡς ἄρα πᾶς τῆς ἀρετῆς τὸ χρῆμα δυσωπεῖται.
Ἀλλογενὴς, ἰθαγενὴς, Ἕλλην, ἀλλόθρους, Σκύθης.
Μόνη γὰρ δύναται κοσμεῖν τοὺς ἐραστὰς καὶ σώζειν.
Ὁ μὲν οὖν Ἰσοκάσιος ἄπο κακῶν ἐρρύσθη,
Ὁ δ' Ἄσπαρ ἐφαπτόμενος χλαμύδος βασιλείου,
Ὦ βασιλεῦ, ἐπέλεγε μεθ' ὅλης ἀναιδείας,
Οὐ χρὴ τὸν περικείμενον τὴν πορφυρᾶν χλαμύδα
Παρά τινος κατάρχεσθαι, καὶ δόλον χρηματίζειν.
Οὗτος ὁ κράτωρ θησαυρὰς εὑρὼν πολυταλάντους,
Ὅλας θαλάσσας εἴπῃ τις καὶ ποταμοὺς χρημάτων,
Πόλεμον αὐτεπάγγελτον, καὶ μάχην φρικαλέαν,
Καὶ στόλον μυριόστολον, καὶ ποντοπόρον ὄχλον,
Καὶ σμῆνος ὑγροκέλευθον, καὶ πλῆθος θαλασσόπλουν,
Κατὰ Λιβύων συγκροτεῖ καὶ κατὰ Γιζερίχου,
Καὶ στρατηγὸν ἐφίστησι κράτορα τοῦ πολέμου
Τὸν ἀδελφὸν τῆς γαμετῆς Βηρίνης Βασιλίσκον.
Ἡ στολαρχία τοιγαροῦν ἐφόβει καὶ τοὺς πόρρω,
Ἐκάλυπτε τὴν θάλασσαν τοῖς λαίφεσι τῶν πλοίων,
Ἐστενοχώρει τὴν ὑγρὰν σκάφεσιν ἁλιπλόοις.
Ἦσαν τοξόται, πελτασταὶ, ναυμάχοι, πεζομάχοι,
Ὑπὲρ τὴν ἄμμον ἡ πληθὺς, τὸ θράσος ὑπὲρ θῆρα.
Ἀλλὰ τυραννικώτατον τὸ σθένος τοῦ χρυσίου,
Ἀλλὰ δυναμικώτατον μυρίων στρατευμάτων.
Τοῦτο καὶ πόλιν εὔπυργον ἐκ βάθρων ἀνασκάπτει,
Τοῦτο καὶ δόμους ἔλυσε, τοῦτο κἀν τοῖς πολέμοις
Ὅλων ἐθνῶν ἀφανισμὸν καινοτομεῖν ἰσχύει.
Καὶ πάντα δύναται κακὸν καὶ στρέφειν καὶ συγχέειν.
Ἄφυκτόν ἐστι βέλεμνον, βάλλει κατὰ καρδίας,
Καὶ χειροδέσμη δύσλυτος, ἄρρηκτος ποδοκάκη,

Const. Man.

A saris dignitate cohonestaturum. Quippe fieri nullo modo poterat, ut Aspar Imperio potiretur: quod exsecrabilis Arii furori addictus esset. Sic lucrum nonnumquam homines submissos efficit: sic spes mortalium animos fingunt. Apud hunc Leonem, qui de varietate religionis recte sentiebat, quidam aliquando delatus per calumniam fuit, quasi ethnicis superstitionibus addictus esset: quum reapse foret doctrinæ ac sapientiæ quidam quasi thesaurus. Erat ei nomen Isocasius, & jam ad honorem quæsturæ pervenerat. Igitur reus dignitate ac facultatibus spoliatus, B coram urbano prætore judicio sistitur: quumque nudus ad illum deduceretur, instar servi verberonis, aut latronis colligati: judex calamitati ejus insultans exclamat in hæc verba: Jam ne agnoscis, Isocasi, unde excideris? & quo te alea fortunæ dejecerit? Ad quæ ille generoso ac libero prorsus animos respondit: Equidem fortunæ vagam inconstantiam agnosco, nec mihi quidquam accidere novi fateor. Quippe quum mortalis sim, humanæ naturæ calamitates experior. Tu vero defixis in vitæ rotam oculis, C talem fac de me sententiam feras, qualem me collega ferre consuevisti. Ad tam sapiens viri responsum, quod ingenuitatis ac libertatis plenum esset, plebs urbana perculsa & stupefacta, vinctum adhuc pedicis hominem inde abripiunt, fausta cum acclamatione sacram ad ædem deducunt, divino lavacro initiari curant. Nimirum nemini non virtus est venerabilis, sive sit peregrinus, sive incola, sive Græcus, sive diversæ a Græcis linguæ, sive Scytha. Nam hæc sola sui studiosos ornare servareque potest. Atque hoc modo Isocasius suæ saluti consuluit. Cæterum Aspar aliquando chlamyde Imperatoris prehensa, D singulari cum impudentia dixit: Non decet, Imperator, purpura vestitum mentiri, ac vana proferre. Quamobrem sta promissis, & quod dudum mihi policitus es, præsta: quum diceres, te alterum e filiis meis ad Cæsaream dignitatem atque gloriam provecturum. Ad quæ verba sapienter admodum Imperator: Non decet, inquit, purpura vestitum cujusquam Imperio servilem in modum subjectum esse. Quum autem maximos Imperator Leo thesauros nactus esset, bellum Africanis indixit, tantumque non infinitam classem adversus eos & Gizerichum regem misit: præfecto copiis Imperatore Basilisco, Verinæ conjugis E fratre. Hæc classis etiam longissime dissitis terrori erat, quippe quæ navigiis ipsum mare cooperiret, arctumque redderet. Et continebat sagittarios, cetratos, classiarios milites, pedites arenam multitudine superantes, audacia belluas. Verum enimvero violentissima vis auri est, & sexcentis exercitibus potior. Aurum enim potest urbem turribus egregie munitam de fundamentis evertere: aurum in bellis nationes integras delere potest, & omne malum inferre, conturbare, subvertere, confundere: telum est inevi-

Edit. Paris. pag. 59.

Isocasius sapiente responso se ab injuriis vindicat.

Asparis impudens postulatum.

Leonis responsum.

Expeditio contra Vandalos.

Pag. 60.

Auri vis.

rabile, quod corda petit: indissolubilis est manica, & cippus qui frangi nequit: linguam mutam maxime garrulam efficere potest, ac vicissim os clare loquens mutum reddere. Hujus ope Gizerichus Libyæ rex utens, tantam classem demergere ac abolere potuit.

Basiliscus auro corrumpi se patitur. Quippe multo Basiliscus auro corruptus, primus (uti convenerat) fugam arripuit: unde factum, ut res Romana subverteretur. Nimirum classem illam, quæ pariter Indos atque Britannos formidine perculerat, omnibusque per orbem terrarum nationibus terrori fuerat, solus auri splendor disperdere & abolere potuit absque manibus, absque telis, absque armis.

Hæc in Libya Romanis accidere. Cæterum hic ipse Romanorum imperator Leo, quum tantum felicitatis non fuisset adeptus, ut masculæ sobolis pater esset: filiam suam *Leo II. Imp.* Zenoni patricio, qui generis originem ex Isauria ducebat, in matrimonium collocavit. Ex ea Zenoni natus est filius Leo, cognominis avo Imperatori. Huic nepoti suo, Zenone filiaque præteritis, avus Imperium tradidit. Verum ille perexi- *Zeno Imp.* guum ad tempus Imperio degustato rabus terrenis excessit, & Zenonem patrem in Imperio successorem reliquit. Erat Zenonis in religione parum recta sententia. Quamobrem sæpe ac graviter universum gregem piorum vexabat. Id temporis variæ *Trium regum casus.* calamitates diversis in locis aliquot regibus accidere.

Cabades in Persia, Nepos in occidente, Zeno apud Romanos, Imperiis spoliati dejectique sunt. Ac Zeno quidem recuperare potuit amissum Imperium, similiterque Caba- *Basilisci seditio* des: verum insidiatricis fortunæ vicissitudo Nepotem benignis oculis non respexit. Igitur opulentissimus ille Basiliscus contra Zenonem venenum improbitatis evomuit, ac reapse Basilisco se acerbiorem declaravit. Quippe adjunctis sibi pugnacibus sociis, magno cum animi furore Zenonem in- *Edit. Parif. pag. 61.* vasit.

Ille vero metu correptus, & mente perturbata, cum Ariadna conjuge in Isauriam fugit. Etenim de vita, non opibus laborandum sibi putabat. Nimirum nihil est majoris apud homines pretii, quam vita: non regia potestas, non maria quæ- *Basiliscus Imp.* dam divitiarum & opum. Hoc modo citra laborem Basiliscus urbem ingressus, quod esset nemo, qui vetaret, imposita capiti corona Imperator renuntiatur. Enimvero accidere plerumque solet, ut Imperia non diu maneant apud illos, qui ea rapuerunt; sed avolent cito, quasique aufugiant, tamquam si paulatim dominos incipiant agnoscere. Sic ubi *ZENO iterum Imp.* solum biennium rebus præfuisset atrox ille Basilisces, Zenone revertente, grataque spe cunctos inescante, præsertim ducem copiarum Basilisci Harmatium, cujus filium se corona Cæsarea velle redimere jurabat, undique destitutus, & quid

A Δυνάται γλῶσσαν ἄφωνον τιθέναι λαλιστάτην,
Καὶ στόμα τὸ τετρανωμένον εἰς ἀφωνίαν τρέπειν.
Τούτῳ συμμάχῳ χρώμενος Γιζέριχος ὁ Λίβυς
Τὸν τηλικοῦτον ἴσχυσε καταποντῶσαι στόλον.
Ὁ Βασιλίσκος γὰρ πολλῷ φαρμακευθεὶς χρυσίῳ
Ἔβλεψε πρῶτος εἰς φυγὴν κατὰ τὰς ὑποσχέσεις.
Κἀντεῦθεν ἀνετράπησαν τὰ πράγματα Ῥωμαίοις.
Καὶ τὸν Ἰνδοὺς φοβήσαντα καὶ τοὺς ἐν Βρεττανίᾳ,
Καὶ πᾶν ἔθνος καὶ πᾶσαν γῆν στόλον τὸν φρικαλέον,
Μόνη χρυσίου στιλβηδὼν ἴσχυσεν ἀφανίσαι
Ἄνευ χειρῶν, ἄνευ βελῶν, ἄτερ ὁπλοφορίας.
Καὶ ταῦτα μὲν συνέβησαν Ῥωμαίοις ἐν Λιβύῃ.
Ὁ δὲ Ῥωμαίων βασιλεὺς οὗτος αὐτὸς ὁ Λέων,
B Οὐκ εὐτυχήσας ἄρρενος γονῆς πατὴρ γενέσθαι,
Τὴν θυγατέρα ζεύγνυσι Ζήνωνι πατρικίῳ,
Ἐξ Ἰσαυρίας ἕλκοντι τὰς ῥίζας τὰς τοῦ γένους.
Τῇ δὲ παιδὶ τοῦ Λέοντος κλῆσις ἦν Ἀριάδνη.
Ἐκ ταύτης δὲ τῷ Ζήνωνι παῖς ἄρρην ἐκυήθη
Λέων ὀνομαζόμενος ὁμώνυμος τῷ πάππῳ.
Ὅνπερ καὶ προλαβόμενος ὁ βασιλεὺς καὶ πάππος,
Καὶ παριδὼν τὸν Ζήνωνα καὶ φίλτρον θυγατρίου,
Χειρίζει τῷ θυγατριδῷ τῆς βασιλείας σκῆπτρα.
Δυσεντερίᾳ γὰρ ληφθεὶς οἴχεται σὺν τῇ νόσῳ,
Ἔτεσι δέκα πρὸς ὀκτὼ Ῥωμαίων βασιλεύσας.
Ἀλλὰ γὰρ οὗτος πρὸς μικρὸν γευσάμενος τοῦ κράτους,
Γῆθεν ἀπῆλθε τάχιον, Ζήνωνα τὸν πατέρα
C Καταλιπὼν διάδοχον τῆς αὐτοκρατορίας.
Οὗτος ὁ Ζήνων οὐ καλῶς εἶχε περὶ τὸ σέβας.
Καὶ γοῦν πολλὰς καὶ χαλεπὰς εἰσήγαγε κακώσεις
Ἅπαντι τῷ πληρώματι τῆς εὐσεβοῦς ἀγέλης.
Τότε πολλὰ παντοπαθῆ τόποις ἐν διαφόροις
Συνέπεσε παθήματα πολλῶν τῶν βασιλέων.
Καβάδης μὲν ἐν Περσικῇ, Νέπως ἐν ἑσπερίοις,
Ὁ Ζήνων ἐν Ῥωμαίοις τε πεπτώκασι τοῦ κράτους.
Ἀλλ' ὁ μὲν Ζήνων ἴσχυσε πάλιν ἐπιλαβέσθαι
Τῆς ὑψιβάμονος ἀρχῆς, ἀλλά γε καὶ Καβάδης.
Τὸν Νέπωτα δ' οὐκ ἔβλεψεν ἡμέροις ἐν βλεφάροις
Τῆς τύχης τὸ παλίντροπον τῆς ἐπιβουλευσάσης.
Ὁ γοῦν φιλοχρυσότατος ἐκεῖνος Βασιλίσκος
Καὶ κατὰ Ζήνωνος ἰὸν ἐξέχει κακίας,
Καὶ Βασιλίσκου γέγονε πικρότερος ἐν ἔργοις,
Καὶ προσεταιρισάμενος συμμάχους καὶ προμάχους
Ἐπήρχετο τῷ Ζήνωνι πυρὶ θυμοῦ καχλάζων.
Ζήνων δὲ φόβῳ συγχυθείς, καὶ σαλευθεὶς τὰς φρένας,
Σὺν Ἀριάδνῃ γαμετῇ φεύγει πρὸς Ἰσαυρίαν,
Περὶ ψυχῆς γὰρ ἔτρεχεν, ἀλλ' οὐ περὶ χρημάτων,
Ὡς ἄρα τιμιώτερον ψυχῆς οὐδὲν ἀνθρώποις.
Οὐ κράτος τὸ βασίλειον, οὐ θάλασσα χρημάτων.
Ἀπονητὶ γὰρ εἰσελθών, οὐδεὶς γὰρ ἦν κωλύων,
Τὸ στέφος περιτίθεται καὶ κράτωρ χρηματίζει.
Ἀλλὰ γὰρ οὐκ ἀνέχονται τὰ πράγματα πολλάκις
Συμπαραμένειν εἰς πολὺ τοῖς θέλουσιν ἁρπάζειν,
E Ἀλλὰ μεθίστανται ταχὺ καὶ φεύγουσιν ἐκ τούτων,
Ὥσπερ ἀναγνωρίζοντα σὺν χρόνῳ τοὺς δεσπότας.
Ἐπὶ δυσὶ γὰρ ἔτεσι καὶ μόνοις αὐταρχήσας
Ὁ Βασιλίσκος ὁ δεινὸς Ζήνωνος ἐπελθόντος,
Καὶ πάντας δελεάσαντος ἐλπίσι φιλοτίμοις,
Καὶ σὺν αὐτοῖς τὸν στρατηγόν, Ἁρμάτιος ἦν οὗτος,
Οὗ τὸν υἱὸν ἐπώμοσε Καίσαρος στέφει στέψαι,
Πάντοθεν ἀπορούμενος οὐκ ἔχων ὅτι δράσει,

Σὺν Ζηνωνίδι γυναικὶ θείῳ ναῷ προστρέχει.
Ὥσπερ ἐκεῖθεν ἐξελὼν ὁ βασιλεὺς ὁ Ζήνων,
Προκαταδήσας ἑαυτὸν ὅρκοις φρικωδεστάτοις,
Ὡς οὐκ ἐπάξειν φόνιον ξίφος τοῖς σφῶν τραχήλοις,
Ὑπερορίους τίθησιν ἐν ὀχυρῷ φρουρίῳ.
Ἔνθα συγκλείσας ἔν τινι πυργίσκῳ στερεμνίῳ,
Καὶ λίθοις ἀμεγέθεσι τὴν εἴσοδον προχώσας
Λιμῷ καὶ δίψει τοὺς κακοὺς κακῶς ἐξαφανίζει.
Καλῶς δὲ κρατυνόμενος αὐτῷ τὴν βασιλείαν
Τὸν μὲν Ἁρμάτιον οἰκτρῷ θανάτῳ παραπέμπει,
Προδότην δολομήχανον φανέντα τῷ δεσπότῃ.
Πληροῖ δὲ τὴν ὑπόσχεσιν, καὶ τὸν ἐκείνου παῖδα
Κατακοσμεῖ τῷ Καίσαρος ὀλβιωτάτῳ στέφει.
Μετ' οὐ πολὺ κἀκείνου δὲ τὰς τρίχας ἀποκείρας
Ἐφίστησι Κυζικηνοῖς Ἀρχιερέα βίᾳ.
Τούτῳ ποτὲ τῷ βασιλεῖ προεῖπεν ἀστρολέσχης,
Ὡς τελευτᾷς μετὰ βραχὺ καὶ σοῦ τὴν βασιλείαν
Λήψεται καὶ τὴν σύνοικον ἀνὴρ ἐκ τῆς συγκλήτου.
Τοῦτο μαθὼν ὁ βασιλεὺς ἀπώλεσε τοὺς πλείους
Τῶν τῆς συγκλήτου τοὺς λαμπροὺς καὶ τοὺς εὐτυχεστέρους.
Ἀλλὰ τὴν ἄμαχον ἰσχὺν τῆς τοῦ Θεοῦ προνοίας
Οὐδεὶς ἰσχύσει γηγενὴς ἄπρακτον ἀπελέγξαι.
Ζήνων μὲν γὰρ ἐν ἔτεσι δέκα τῆς βασιλείας
Πρὸς ἄλλοις ἓξ ἐκράτησεν, εἶθ' ἡρπάγη θανάτῳ.
Ὡς γὰρ ὁ Ζήνων ἔλιπε τὸν βίον καὶ τὸ στέφος,
Εἰς Ἀναστάσιον φοιτᾷ τὸ τῶν Ῥωμαίων κράτος,
Ὃς Δίκορος ἐλέγετο, τὴν γὰρ ἑτέραν κόρην
Ἔτυχεν ἔχων μέλαιναν, γλαυκόχροιαν δὲ τὴν ἄλλην.
Ὡς Ἀριάδνῃ συζυγεὶς τῇ πρώτῃ βασιλίδι,
Καὶ δόξας εὐνομώτατος εἶναι περὶ τὸ σέβας,
Μετὰ μικρὸν ἀνέρρηξε τὸν τῆς κακίας τόκον,
Καὶ πᾶσαν κακοήθειαν ἐξελήνεγκεν εἰς μέσον.
Ἦν γὰρ ἀρχῆθεν σπέρματα κατὰ καρδίας ἔχων
Τῆς δυστυχοῦς αἱρέσεως τῆς παναλιτηρίας.
Ἐντεῦθεν λαῖλαψ ζοφερὰ καὶ καταιγὶς ἀγρία,
Καὶ κλύδωνες βαρύθροοι, καὶ ζάλαι, καὶ χειμῶνες
Τὸ σκάφος συνεδόνησαν τὸ τῆς ὀρθοδοξίας.
Ἐντεῦθεν οἱ φιλευσεβεῖς Ἀρχιερεῖς ἐκ θρόνων
Ἰδίων ἀπηλαύνοντο δίκην λῃστῶν κακούργων.
Ἐντεῦθεν ἦσαν συνεχεῖς ὀλολυγμοί, καὶ θρῆνοι,
Πάντη βοαί, καὶ στεναγμοί, πάντη στερνοκτυπίαι.
Τὸ πλῆθος δὲ τῶν εὐσεβῶν τοσαύτην κακίαν βλέπον.
Ἐνύβριζον τῷ κράτορι καὶ κατελοιδορεῖτο.
Οὕτως οὐκ οἶδεν εὐσεβὴς αἰδεῖσθαι βασιλέας,
Ὅταν πρὸς τὴν εὐσέβειαν κίνδυνος ἀνατρέχῃ,
Οὐδὲ λαμβάνει πρόσωπον, οὐδὲ δυνάστας τρέμει.
Ὁ τοίνυν Ἀναστάσιος προθυμηθεὶς προσθεῖναι
Τοῦ δυσσεβείας τὸν ἰὸν ὕμνῳ τῷ τρισαγίῳ,
Καὶ πᾶν τὸ πλῆθος κατιδὼν εὐθὺς ἀφηνιάσαν,
Καὶ λιθασμοῖς ἐκ τοῦ ναοῦ τὸν ἔπαρχον ἐλάσαν,
Καὶ πυρπολῆσαν δυσσεβῶν οἰκίας μεγιστάνων,
Καὶ κατασφάξαν τοὺς πολλοὺς ὑπασπιστὰς τῆς πλάνης,
Ἑκὼν ἄκων ἔληξε τῆς ῥύμης καὶ τῆς τόλμης,
Ὡς ἵππος τὶς σκληρόστομος ἀσθμαίνων ὑπὸ θράσους,
Καὶ δαμασθεὶς ἂν χαλινοῦ γεύσηται θρασυτέρου.
Οὗτος καθεύδων ἔδοξεν ἰδεῖν κατὰ τοὺς ὕπνους
Ἄνδρα φρικώδη φέροντα χάρτην ἐν ταῖς παλάμαις,
Καὶ τοῦτον ἀναπτύξαντα καὶ τὴν Ἀναστασίου
Κλῆσιν εὑρόντα πρὸς αὐτὸν φάναι σὺν αὐστηρίᾳ.
Τὴν μὲν δυσσέβειαν Θεὸς ἰδὼν τοῦ Ἐζεκίου

Const. Man.

A ageret ignorans, una cum uxore Zenonide; divinam ad ædem confugit. Inde avulsi a Zenone, qui maxime horribilibus sacramentis semet obstrinxerat, & pollicitus fuerat, nequaquam se gladio cervices eorum recisurum, in munitum quoddam castellum relegantur. Deinde firmam in turrim occlusi, adituque saxis ingentibus obsepto, fame ac siti homines mali male pereunt. Secundum hæc Zeno præclare confirmato Imperio, morte quidem mulctat Harmatium, qui fraudulentum se proditorem heri sui declarasset: simul autem promisso satisfacit, ejusque filium Cæsarem renunciat.

Harmatii proditoris pœna.

B Verum non multo post resectis ejus crinibus illum per vim Cyzicenorum Pontificem facit. Huic Imperatori prædixit aliquando quidam astrologus, futurum ut ipse paulo post vita decederet, & conjugem ejus una cum Imperio vir quidam senatorii ordinis acciperet. Hoc intellecto, complures Imperator Senatores, præsertim illustres & opulentos, e medio sustulit. Verum inexpugnabilem divinæ providentiæ vim nemo mortalium umquam coarguere ceu vanam & inefficacem poterit. Quippe quum Zeno sedecim annos regnasset, C moritur. Cum autem vitam cum corona reliquisset, Imperium Romanum ad Anastasium pervenit, cognomento Dicorum. Nam e pupulis oculorum unam quidem nigram, alteram vero albam habebat.

Astrologi prædictio.

Anastasius Imp.

Hic cum Ariadna nuper Imperatrice matrimonium contraxit, & visus initio rectam de veritate religionis sententiam fovere, non multo post improbitatis fœtum in lucem edidit, omnemque nequitiam suam in medium protulit. Quippe latebant in ejus animo semina sectæ Eutychis illius perniciosissimi. Hinc ergo caliginosa tem- D pestas, & immanis procellæ rectæ doctrinæ navim succussit: hinc pii pontifices suis ex thronis instar maleficorum latronum expellebantur: hinc sequuti ululatus, & continuæ lamentationes: ubique quiritationes, gemitus, planctus. Piorum vero cœtus quum tantam improbitatem cerneret, Imperatorem contumeliis adfectum insectabatur. Nequit enim vir pius Imperatorem revereri, quum ipsa religionis pietas in discrimen adducitur: personas non respicit, nec potentia subnixos formidat. Igitur Anastasius venenum impietatis apponere volens hy- E mno sanctissimo, posteaquam vidit universam multitudinem non Imperium detrectare, quum quidem lapidibus e templo prætorem exegisset, impiorum procerum ædibus ignem injecisset, complures erroris propugnatores interfecisset: volens nolens de impetu audaciaque remisit, non aliter atque duri oris equus, anhelans præ ferocia, si frænum durius sentiat, perdomatur. Visus est autem aliquando per quietem videre virum adspectu perquam horribili, qui chartam manibus teneret, eaque aperta, & Anastasii nomine invento, severe ipsum verbis hujusmodi compellaret: Deus Ezeciæ quidem

Edit. Paris. pag. 62.

Anastasii visum nocturnum.

pietate conspecta, vitam ei longiorem concessit, promissa insuper ex hostibus liberatione: tuam vero nequitiam & prophanitatem abominatus, certo vitæ tuæ tempus præcidit, quatuordecim annos initulit. His dictis, annos illos quatuordecim ex charta delevit. Quapropter exitiali plaga percussus Imperator, & fulmine tactus, vivendi finem fecit. Quumque jam conclusus esset in sepulcro, post dies aliquot de ipsa terra & sepulcro ejulatum & lamentationes acerbas ex anxietate cordis emittebat, quibus commiserationem custodum implorabat, utque se de sepulcro educerent, obsecrabat. Illis respondentibus, alium nunc Imperatorem rerum potiri, vicissim subjiciebat: Nihil hoc ad me pertinet, saltem mihi triste sepulcrum hoc aperiatur, ut dulcem solis luciferi lampadem adspiciam. Verum nullus erat, qui ejus commiseratione tangeretur. Quippe malis etiam in morte homines universi succensent. Non multo post accidit, ut sepulcrum aperiretur & infelix cadaver omnibus ostenderetur, spectaculum sane miserum, & lacrymis dignum. Inventus est enim pedum suorum digitos una cum lacertis devorasse. Sunt tamen nonnulli, qui hæc Zenoni accidisse tradant. Nam illum ajunt frequenter morbo comitiali laborasse, ac mortuum aliquoties creditum, rursus revixisse. Atenim non omnia in hominibus mala sunt, sed pessimis interdum optima quædam miscentur. Quippe tametsi Anastasius Imperator se prophanum & impium hominem declaraverit, tamen plantam quamdam ex universa ditione Romana exstirpavit, cujus tam amari fructus erant, & radix lethifera: ut si quidem religionis offendiculum instar crassæ nubis ejus luminibus non officisset, hoc unum facinus præclatum omnes ipsius sordes & impuritates abolere potuerit, omniaque viri saniosa vulnera tamquam præsens remedium sanare. Nimirum ornabat improbissimum hominem abolitio perpetua cujusdam exactionis fraudulentæ, quam publicani Chrysargyrum (quasi dicas aurargentum) nuncupabant. Quid autem, & quale fuerit illud, lubet exponere. Omnes viri, mulieres, puellæ, pueri, infantes, mendici, liberti, servi, liberi, nomine stercoris, & urinæ, fisco nummum argenteum pendebant. Idem onus etiam jumentis impositum erat, bobus scilicet, mulis & equis. Pro quolibet autem cane ac asino sex folles numerabat is, qui canis asinive dominus esset. Anastasius ergo reveritus intercessiones atque preces nonnullorum solitariam religiosamque vitam agentium, tantum onus & piaculum abolevit, germine turpis lucri radicitus evulso, & igni tradito. Postea vero, quam malus Anastasius mala morte periisset, citra sanguinem potitus Imperio primus hujusce nominis Justinus. Quippe quum ab Amantio præposito

Anastasii cruciatus in sepulcro.

Edit. Parif. pag. 63.

Unicum Anastasii præclarum facinus.

Chrysargyri abolitio.

JUSTINUS I. Imp.

A Ἐπεφιλοτιμήσατο ζωὴν χρονιωτέραν,
Καὶ λύτρωσιν ἐκ τῶν ἐχθρῶν, καὶ πλατυσμὸν τοῦ βίου.
Σοῦ δὲ κακίαν μυσαχθεὶς καὶ βεβηλοτροπίαν,
Ἐκκόπτων ὑπεξέκοψε τοὺς χρόνους τῆς ζωῆς σου,
Καὶ χρόνους ἐκολόβωσε τέσσαρας πρὸς τοὺς δέκα.
Καὶ ταῦτ' εἰπὼν ἀπήλειψε τούτους ἀπὸ τοῦ χάρτου.
Μάστιγι γοῦν ὁ βασιλεὺς βληθεὶς ὀλεθροφόρῳ,
Καὶ κεραυνόβλητος φανεὶς μετήλλαξε τὸν βίον,
Ἔτεσι πρὸς τοῖς εἴκοσιν ἑπτὰ σκηπτροκρατορήσας.
Τῷ τάφῳ δὲ κατακλεισθεὶς μετὰ τινὰς ἡμέρας,
Ὀλολυγὴν ἀνέπεμπε κάτωθεν ἐκ τοῦ τάφου,
Καὶ στεναγμὸν περίπικρον ἐκ στενοχῆς καρδίας,
Ἔλεον ἐκκαλούμενος ἀπὸ τῶν φυλαττόντων,
B Καὶ λιπαζόμενος αὐτοὺς ἐκεῖθεν ἀναχθῆναι.
Τῶν δὲ φησάντων ἕτερον κράτορα χρηματίζειν,
Ἐκεῖνος ἀνθυπέλεγεν, οὐδείς μοι τούτου λόγος,
Μόνον ἐξανοιγέσθω μοι τὸ κατηφὲς μνημεῖον,
Ὡς τὴν γλυκεῖαν ἴδοιμι λαμπάδα τοῦ φωσφόρου,
Ἀλλ' ἦν οὐδεὶς ὁ συμπαθῶν οὐδ' ἐπικτείρων τοῦτον,
Τοῖς γὰρ κακοῖς κἂν πλανήσῃ πάντες ἐπεγκοτοῦσι.
Συνέβη δὲ μετ' οὐ πολὺ τὸν τάφον ἀνοιγῆναι,
Καὶ τὸν νεκρὸν τοῦ δυστυχοῦς πᾶσιν ἐκκαλυφθῆναι
Ἐλεεινόν τι θέαμα κατάξιον δακρύων.
Εὑρέθη γὰρ καταφαγὼν τοὺς τῶν ποδῶν σανδάλους,
Καὶ τοὺς βραχίονας αὐτοῦ καθάπερ ἀλλοτρίους.
Τινὲς δὲ Ζήνωνι φασὶ συμβῆναι τὰ τοιαῦτα.
C Πολλάκις γὰρ νοσήματι συνείχετο κατόχῳ,
Καὶ θνήσκειν νομιζόμενος αὖθις ἦν ἐν τοῖς ζῶσι.
Ἀλλ' οὐ γὰρ πάντα τὰ κακὰ πρόσεισι τοῖς ἀνθρώποις,
Ἀλλὰ συγκρίνονται ποτὲ καὶ βέλτιστα κακίστοις.
Βέβηλος γὰρ καὶ δυσσεβὴς οὗτος φανεὶς ὁ κράτωρ
Ὅμως ἐξώρυσσε φυτὸν γῆς πάσης Ῥωμαΐδος,
Οὗ καὶ καρποὶ πικράζοντες, καὶ θανατὸς ἡ ῥίζα.
Ὡς εἴγε μὲν τὸ πρόσκομμα τὸ περὶ τὴν θρησκείαν
Ὥσπερ παχὺ καὶ θολερὸν ἀντεπεσκόπει νέφος.
Τοῦτο καὶ μόνον τὸ καλὸν ἴσχυσεν ἂν συγκρύψαι
Τὰς ὅλας ῥυπαρότητας καὶ τὰς ἀκαθαρσίας,
Καὶ πάντας τοὺς τραυματισμοὺς τοὺς ἰχωροδεκτάτους,
Καθάπερ ἀλεξίκακον φάρμακον θεραπεῦσαι.
D Ἦν δὲ τὸ περικόσμημα τοῦ παρανομωτάτου
Ἡ πρόρριζος ἀναίρεσις εἰσπράξεως κιβδήλου,
Ἣ λέγεται χρυσάργυρον ἀνδράσι φιλολόγοις.
Τί δὲ καὶ ποῖον τὸ τεχθὲν ὁ λόγος ἱστορήσει.
Ἅπας ἀνήρ τε, καὶ γυνή, παῖς, κόρη τε, καὶ βρέφος,
Προσαίτης, ἀπελεύθερος, οἰκέτης, οὐκ οἰκέτης,
Ὑπὲρ συμβολῆς κοπρηροῦ καὶ δυσοσμίας οὔρου,
Ἓν ἐξ ἀργύρου νόμισμα παρεῖχε τῷ ταμείῳ,
Τουτὶ δὲ καὶ τοῖς κτήνεσιν ἐπέκειτο τὸ βάρος.
Βουσί, τοῖς ἡμιόνοις τε, καὶ μέντοι καὶ τοῖς ἵπποις.
Ὑπὲρ ἑκάστου δὲ κυνός, ὑπὲρ τῶν ὀναρίων,
Ἓξ φόλλεις κατεβάλλετο τοῦ κτήνους ὁ δεσπόζων.
Ὁ τοίνυν Ἀναστάσιος δυσωπηθεὶς ἐντεύξει
E Ἀνδρῶν μονήρη καὶ σεμνὸν μετερχομένων βίον,
Τοσοῦτον ἄχθος ἤλασε καὶ τηλικοῦτον μύσος,
Προθέλυμνον τὸ βλάστημα τὸ τῆς αἰσχροκερδίας
Ἐξανασπάσας καὶ πυρὶ δοὺς ἀφανιστηρίῳ.
Ἐπεὶ γοῦν Ἀναστάσιος ᾤχετο κακηκάκως,
Ἀναιμωτὶ χειρίζεται τοὺς οἴακας τοῦ κράτους,
Καὶ σκῆπτρον τὸ βασίλειον ὁ νέος ὁ Ἰουστῖνος.
Λαβὼν γὰρ ὡς φασι πολὺν χρυσὸν ἐξ Ἀμαντίου,

Ὑπῆρχε δὲ πραιπόσιτος Ἀμάντιος ἐκεῖνος,
Καὶ κελευσθεὶς τοῖς τάγμασι τοῦτον καταχρεῶσαι,
Ὡς ἂν περιποιήσαιτο τὸ κράτος Θεοκρίτῳ.
Τῷ κοινωνοῦντι τοῦ αὐτοῦ αἵματος Ἀμαντίῳ,
Ἐκ τῶν ὀθνείων ἑαυτῷ κτᾶται τὴν βασιλείαν,
Πριάμενος, τὸ κέρδιστον, χρήμασιν ἀλλοτρίοις·
Οὕτω πᾶσιν ἐπέραστος ἡ σκηπτροκρατορία,
Κἀνταῦθα μόνον ἄδικον οὐδείς τι κατοκνήσει,
Κἂν ἐν τοῖς ἄλλοις δίκαιος εὑρίσκετο καὶ σώφρων.
Ἦν δ' εὐσεβὴς καὶ φιλευχὴς ὁ γέρων Ἰουστῖνος,
Τῷ ζήλῳ δὲ πυρούμενος τῆς εὐσεβοῦς θρησκείας
Τοῖς Μανιχαίοις ἄσπονδον πόλεμον ἐπανῆψε.
Καὶ διωγμὸν βαρύτατον τῶν μνημονευομένων
Τοῖς συντηροῦσι τοὺς λυγροὺς λήρους τοῦ Νεστορίου,
Τῆς βασιλείας τοιγαροῦν κρατεῖ χρόνους ἐννέα.
Ὡς δὲ καὶ τοῦτον φέροντα πάχος θνητοῦ σαρκίου
Ἐχρῆν τὸ χρέος τῆς θνητῆς φύσεως ἀποδοῦναι,
Καὶ πρὸς τὸν Ἰουστινιανὸν τὸ κράτος μεταβαίνει,
Τὸν τοῦ ναοῦ δομήτορα τινὸς τοῦ τετραμεγίστου,
Τὸν μεγαλοπρεπέστερον ἁπάντων τῶν προτέρων,
Ὃς ἀδελφόπαις γνήσιος ὑπῆρχεν Ἰουστίνου.
Οὗτος δ' εὐθὺς ἐν ταῖς ἀρχαῖς τῆς αὐτοκρατορίας
Πόλεμον διεκρότησε κατὰ τῶν Οὐανδίλων.
Καὶ τοῦ ῥηγὸς Γελίμερος ὡς τυραννικωτάτου.
Φιλίαν γάρ τοι καθαρὰν καὶ πρώτης βασιλείας
Πρὸς τὸν Ὑλδέριχον πλουτοῦν τῶν Οὐανδίλων ῥῆγα,
Καὶ γράμματα δεξάμενος ὡς ὁ σκαιὸς Γελίμερ
Ἐπαναστήσας κατ' αὐτοῦ καὶ κατακλείσας ἔχει.
Αὐτὸν δὲ τὸν Ὑλδέριχον καὶ γαμετὴν καὶ τέκνα,
Καὶ τὴν ἀρχὴν ἀφέλοιτο σύμπασαν Ὑλδερίχου,
Ταῦτα μαθὼν ὁ βασιλεὺς, πληγείς τε τὴν καρδίαν,
Καὶ μέγα παθηνάμενος ὑπὲρ τοῦ δυσπραγοῦντος,
Στόλον κατὰ Γελίμερος μυριάνδρον ἐκπέμπει,
Στολάρχην δὲ καθίστησι καὶ στρατηγὸν τῆς μάχης
Τὸν μέγαν Βελισάριον τὴν τῶν Ῥωμαίων χεῖρα,
Τὸν πάντας ἀποκρύψαντα στρατάρχας φαλαγγάρχας
Ἐπὶ στερρότητι φρενῶν ἐπ' ἀριστοβουλίαις.
Ὃς συλλεξάμενος πληθὺν ναυμάχων, πεζομάχων,
Ψιλοὺς, ἐνόπλους, πελταστὰς, ἱππότας, σφενδονίτας,
Ἐθέλοντας καὶ σπεύδοντας αὐτῷ προκινδυνεύειν,
Καὶ βίας ἀπεχομένους ἀδίκων ἁρπαγμάτων,
Καὶ πάντας ἔχεσθαι ποιῶν τῆς δικαιοπραγίας,
Πᾶσαν κατετροπώσατο Λιβύων φιλαρχίαν,
Καὶ τράχηλον τὸν ἄκαμπτον ἔκλινεν Οὐανδίλων,
Ὡς τῶν αὐτῶν τῶν δυσμενῶν Λιβύων προχωρούντων,
Καὶ σπουδαζόντων ἄρχεσθαι παρὰ Βελισαρίου.
Οὕτω τι πρᾶγμα δύσμαχον ἡ δικαιοπραγία πέλει,
Καὶ φίλους οἶδε καθιστᾶν τοὺς πρώην μισουμένους,
Ἐφέλκεταί τε τοὺς ἐχθροὺς σίδηρον μαγνῆτις,
Δεῖγμα χρηστότητος αὐτοῦ καὶ τρόπου φιλανθρώπου.
Ἥρπασέ τις τῶν τοῦ στρατοῦ κατοικιδίαν ὄρνιν.
Ἤγειρε θρῆνον ὁ μὴ καλῶς ἀφαιρεθεὶς τὴν ὄρνιν.
Ἤκουσε Βελισάριος, ἤχθέσθη τῷ συμβάντι,
Ἀνεῦρε τὸν δυσάρπαγα, τῷ ζήλῳ δ' ὑπερζέσας
Δεινὴν εἰσπράττεται ποινὴν ὑπὲρ μικροῦ μεγάλην,
Κελεύει γὰρ τὸν ἄθλιον ἀνασκολοπισθῆναι,
Καὶ ταύτην δίκην ὑποσχεῖν τῆς φιλαδίκου γνώμης.
Εἰ γὰρ καὶ προσεφέρετο τοῖς ὄχλοις φιλανθρώπως,
Καὶ μέλιτι γλυκάζοντι τοὺς λόγους συνεκίρνα.
Ἀλλ' ἤδη καὶ πικράζοντα ποτὲ παραμιγνύειν

A magnas pecuniae summas accepisset, easque jussus esset in militum ordines erogare, ut Theocrito Imperium occuparent, qui Amantii consanguineus erat: alienis opibus sibimet Imperium acquisivit, rem longe fructuosissimam aere alieno mercatus. Sic nimirum omnes Imperium adfectant, nec quisquam est, qui heic injustus esse vereatur, quamvis in rebus aliis se justum ac moderatum declaret. Erat autem Justinus hic senior tum pius, tum prudens: & religiosae pietatis zelo flagrans, perpetuum cum Manichaeis bellum gerebat. Idem gravissimam omnium, quae litterarum qui-
B dem monumentis proditae sint, persequutionem adversus illos instituit, qui putida Nestorii deliria sectabantur. Quum autem & ipsi debitum naturae persolvendum esset, ad Justinianum, supra Imperatores priores magnificum, Imperium pervenit: qui templum illud longe maximum condidit. Natus erat ex Justini sorore, statimque sub initium Imperii bellum adversus Vandilos, & regem eorum Gelimerem, longe crudelissimum, movit. Nam quum magno, eoque candido, amore Vandilorum regem Hindericum etiam antea complecteretur, quam Imperium
C nactus fuisset, ac jam litteris certior factus esset, improbum Gelimerem seditione mota Hinderichum cum uxore ac liberis inclusum loco quodam habere, ac regnum ei totum ademisse: perturbatus animo, vehementerque casu amici adverso commotus, classem infinitis instructam copiis contra Gelimerem misit, eique ceu belli ducem praefecit magnum illum Belisarium, ipsam Romanorum manum: qui omnes Imperatores copiarumque duces animi constantia & praeclarissimis consiliis superavit. Belisarius accepto Imperio, quum
D classiarios, pedites levis & gravis armaturae milites, cetratos, equites, funditores, qui pro eo lubenter se periclitaturos profiterentur, collegisset: simul ab injustarum direptionum vi prorsus abstineret, omnesque consuefecisset, ut aequi observantes essent: Libyam universam occupavit, & cervices Vandilorum, quae hactenus flecti nequiverant, inflexit: ipsismet Afris ad eum deficientibus, & optam dantibus, ut a Belisario regerentur. Nimirum invicta res est justitia, quae prius infestos potest amicos reddere, ac hostes perinde attrahit, ut magnes ferrum. Exemplum bonitatis & humanitatis ejus erga subditos hoc esse potest.

E Quidam miles avem domesticam rapuerat. Ea qui per injuriam spoliatus erat, clamorem tumultuarium tollit. Quo quidem Belisarius audito, factum illud molesto tulit animo: militem rapinis deditum perquirendo reperit: ardentius excandescens, poenam pro delicto non magno atrocem & gravem in eum statuit: quippe miserum in crucem agi jussit, atque hoc supplicii genus propter animum injuriae cupidum perpeti.

Quamvis enim a natura sic comparatus erat, ut perhumaniter cum hominibus ageret, dulcique melle verba sua temperaret: tamen idem

Amantius & Theocritus spe sua excidunt.

Edit. Paris. pag. 64.

Manichaeos & Nestorianos Justinus persequitur.

Justinianus Magn. Imp.

Bellum contra Vandilos.

Res a Belisario gestae.

Belisarii severitas in castiganda militum licentia.

pag. 65.

Humanitas severitate diluenda.

norat, experientes & claros in arte sua medicos solere nonnumquam amara miscere. Atque hoc facto consequutus est, ut ingens quidam pavor exercitum invaderet, militumque corda metus constringeret: Libyca vero natio, Romanis infesta, Belisarium amare occipere, ac ducem hunc instar alicujus Dei laudibus vulgo prosequeretur. Hinc castellis munitissimis, & omnibus claris urbibus potitus est. Tunc

Carthaginis occupatio.

& urbs opulenta Carthaginensium portas aperuit: omnes enim toto pectore Belisarium, ceu patrem liberi, diligebant. Quum autem in regia Gelimeris Carthaginensi maximas opes atque pecunias reperisset, hæc ipsa spolia perquam liberaliter in militem distribuit. Quumque sæpius acie congressus esset adversus Gelimerem, Libyæ campos sanguine tinxisset, gladios suorum cruentasset, hostium cadaveribus terram cooperuisset: tandem post multa prælia, cædes, invasiones hostiles, pugnas equestres, hastarum infractiones, scutorum collisiones, ipso

Gelimer Vandalus cum suis capitur.

Gelimere cum uxore ac liberis habitu miserabili captis, ex Africa victoriis infinitis potitus dux optimus solvit.

Justinianus autem Romanorum Imperator vicem ei rerum præclare gestarum referens, tam aureis quam argenteis in nummis armatum cum gladio evaginato sculpi curavit, & triumphum decrevit; in quo Gelimer ante ipsum incedebat. Ejusdem impetum virilesque animos Chosroes quoque Persarum princeps extimuit. Nam cum hoc etiam præliis acerrimis congressus, tantopere terruit hostem, ut Chrosroes pacem, quam bellum, mallet. Idem Romam urbium principem,

Belisarius Romam Gothis eripit.

Romam dico veterem, Romanis recuperavit, quum a Gotthis capta foret: quorum etiam regem potentissimum maximeque terribilem, vivum in potestatem redegit, ac pedicis constrixit. Ipsum Impera-

Belisarius Imperium Justiniano conservat.

torem denique, de vita & Imperio misere periclitantem, de seditiosæ plebis manibus eripuit. Quippe fæx plebis curulium ludorum certaminumque tempore vocibus indignis Imperatorem exagitabat, & immoderata garrulitate nugas ei quasdam objiciebat.

Edit. Paris. pag. 66.

Tandem minora mala majoribus cumulans, Hypatium patricium, virum illustrem, ejus Anastasii propinquum, qui non ita pridem regnaverat, Imperatorem salutabat. Heic vero Belisarius excandescere, seipsum cohortari ad fortitudinem, nudato gladio, cum satellitibus, & eximio viro Narse, leonis in morem proruere mediam in hominum turbam, stultique populi examen non aliter dissipare, ac Moses Madianitas, Chettæos Jesus prostravit. Quum denique gladium sanguine satis inebriasset, deprehensum est hominum ad triginta millia cecidisse: quo facto jucunda hilaritas in mœ-

A Κατὰ δοκίμους ἰατροὺς καὶ πολυπειροτέρους.
Ἐντεῦθεν τῇ μὲν στρατιᾷ φόβος ἐπῆλθε μέγας,
Καὶ δέος ἐκρυστάλλωσε τοῦ πλήθους τὰς καρδίας.
Ἐκ δὲ Λιβύων τῶν ἐχθρῶν ἀγάπη προσετέθη,
Καὶ πάντες ἴσα τῷ Θεῷ τὸν στρατηγὸν εὐφήμουν.
Ἐντεῦθεν ὑπεχείρωσε τῶν ἐρυμνῶν φρουρίων,
Καὶ πάσης πόλεως λαμπρᾶς εὐπύργου στερροτείχου.
Αὐτό τε τὸ τρισευδαίμον ἄστυ Καρχηδονίων
Τὰς πύλας ἀνεπέτασεν, ἅπαντες γὰρ ἐκ θύμου
Ἐφίλουν Βελισάριον οἷα πατέρα παῖδες.
Εὑρὼν δὲ τὰ βασίλεια Γελίμερος ἐκεῖσε,
Πλούτου θαλάσσας ἐξήντλησε καὶ ποταμοὺς χρημάτων,
Καὶ τῷ στρατῷ διένειμε τὰ σκῦλα φιλοτίμως.
B Αὐτῷ δὲ τῷ Γελίμερι συμμίξας πλεονάκις,
Καὶ λυθροφύρτους θέμενος Λιβύης πεδιάδας.
Καὶ πᾶσαν αἱματόβαπτον ῥομφαίαν ἀναδείξας,
Καὶ τῶν βαρβάρων τοῖς νεκροῖς τὴν γῆν κατακαλύψας,
Φανεῖσαν σωματόστρωτον ἐκ τῶν ἀναιρουμένων,
Μετὰ πολλὰς τὰς συμβολάς, καὶ τὰς ἀνδροκτασίας,
Μετὰ πολλὰς τὰς συμπλοκὰς καὶ τὰς ἱππομαχίας,
Καὶ τὸν δοράτων τὸν θραυσμόν, καὶ συντριβὴν ἀσπίδων,
Τέλος αὐτὸν Γελίμερα καὶ γαμετὴν καὶ παῖδας
Ἐλεεινοῖς ἐν σχήμασι λαβὼν δοριαλώτους,
Ἐκεῖθεν μυριόνικος ἀνέζευξε στρατάρχης,
Στρατάρχης ἀριστόνικος νίκαις πολλαῖς ἐμπρέπων,
Ὃν ἀμειβόμενος καλῶς αὐσονοκράτωρ ἀράτης,
C Ἰδίοις ἐν νομίσμασι χρυσέοις ἀργυρέοις
Ὁπλίτην ἐνεχάραξε ῥομφαίας ἐσπασμένον,
Καὶ θρίαμβον ἡτοίμασε τῷ τρισαριστεργάτῃ,
Ἐν ᾧ προπορευόμενος ἐν αὐτῷ καὶ Γελίμερ.
Ἔφριξε τούτου τὴν αἰχμὴν Χοσρόης ὁ Περσάρχης,
Καὶ τὸ μεγαλεπίβουλον καὶ τὰς ἀνδρώδεις φρένας.
Καὶ τούτῳ γὰρ συνέμιξεν ἰσχυρομάχους μάχας,
Καὶ τόσον κατέπτηξεν, ὅσον θέλειν Χοσρόην
Εἰρήνην ἀνταλλάξασθαι πολέμου ἀνδροφθόρου.
Καὶ Ῥώμην τὴν πρωτόπολιν τὴν παλαιτάτην Ῥώμην,
Ῥωμαίοις ἀνεσώσατο Γότθων χερσὶν ἁλοῦσαν.
Ὃν καὶ τὸν ῥῆγα τὸν πολὺν τὸν μέγαν τὸν φρικώδη
Ζωγρήσας σιδηρόδετον εἶχεν ἐν χαλκοπέδαις.
D Αὐτόν τε τὸν αὐτάνακτα μέλλοντα κινδυνεύειν,
Καὶ τὴν ζωὴν καὶ τὴν ἀρχὴν ἀθλίως ζημιοῦσθαι,
Μέσον ἀφήρπασε χειρῶν τοῦ στασιώδους ὄχλου.
Τὸ γὰρ δημοτικώτερον τοῦ πλήθους στασιάσαν
Ἡνίκα συζευγνύουσιν ἵππους ἁρματοστρόφους,
Καὶ δρόμους ἐρεθίζουσι πρὸς ἁμιλλητηρίους,
Βοὰς ἀφῆκε κατ' αὐτοῦ δυσφήμους τοῦ κρατοῦντος,
Καὶ φλύαρον ἀπέπτυσεν ἀπεραντολεσχίαν.
Κακοῖς κακὰ δὲ προστιθὲν ἐλάττοσι τὸ μεῖζον.
Καὶ πρότερα προβάλλεται, δείκνυσιν αὐσονάρχην,
Πατρίκιον Ὑπάτιον ἄνδρα τῶν ἐπισήμων,
Ἀναστασίῳ προσγενῆ τῷ βεβασιλευκότι.
E Ἐνταῦθα Βελισάριος πιμπρᾶται τὴν καρδίαν,
Ἀνδρίζεταί τε κραταιῶς καὶ σπᾶται τὴν ῥομφαίαν,
Καὶ δορυφόροις σὺν πολλοῖς ἀλκίμοις ὑπερθύμοις,
Καὶ τῷ Ναρσῇ τῷ δεξιῷ καὶ στρατηγικωτάτῳ,
Ὡς λέων θρασυκάρδιος εἰσέπεσεν εἰς μέσους,
Καὶ τοῦ μωραίνοντος λαοῦ συνέτριψε τὸ σμῆνος,
Ὡς ὁ Μωσῆς τὸν Μαδιάμ, ὡς Ἰησοῦς Χετταίους,
Ἐμέθυσε τοῖς αἵμασι τὴν ἑαυτοῦ ῥομφαίαν,
Καὶ μετετράπη τὸ τερπνὸν εἰς λύπας ἀμετρίας,

Ημέρα πανηγύρεως εἰς ἡμέραν πενθίμην.
Τῶν γὰρ πεσόντων ἡ πληθὺς εὑρέθη ποσουμένη
Εἰς πέντε πρὸς τριάκοντα χιλιανδρίας ὅλας.
Τὸ μὲν οὖν πλῆθος συσταλὲν ἀπέστη τῆς μανίας.
Ο δὲ κρατῶν ἐξέφυγε τοὺς ἐν ποσὶ κινδύνους.
Ην τοῦτο τὸ στρατήγημα λαμπρότερον τῶν πρώην,
Καὶ μέγας Βελισάριος ἦν ἐπὶ στρατηγίαις.
Αλλὰ γὰρ ταῦτ' οὐκ ἤρεσκε τῷ φθόνῳ τῷ κακίστῳ,
Ενθεν πικρὸν ἐνέβλεψε τοῦ στρατηγοῦ τῷ κλέει,
Καὶ πάσαις ἤλασεν ὁρμαῖς κατὰ τῆς τούτου δόξης.
Ο φθόνος γὰρ, ὡς λέγουσιν, οὐκ οἶδε τὸ συμφέρον.
Εντεῦθεν ὁ πολύολβος ὁ μέγας ὁ στρατάρχης,
Ο τὸν Χοσρόην ἐκφοβῶν τὸν φοβερὸν Περσάρχην,
Καὶ βασιλεῖς ὑπαγαγὼν ὑπὸ ζυγὸν δουλείας,
Ο σπάθῃ χειρωσάμενος τόσα Λιβύων ἔθνη,
Ο πολεμόκλονος, ὁ πρὶν ἐν μάχαις θυμολέων.
Φθόνῳ καταστρατηγηθεὶς τῷ χαλεπῷ θηρίῳ,
Ατερ στρατοῦ καὶ μαχητῶν καὶ φαρετροφορίας,
Πέπτωκε πτῶμα δύσληπτον ἐπάξιον δακρύων.
Γέγονε, φεῦ, ἐλεεινὸς γυμνότερος ὑπέρου.
Επιε, φεῦ, τῶν συμφορῶν ὑπερχειλῆ τὸν σκύφον.
Εγύμνωται τῶν ἑαυτοῦ καθάπερ φυγὰς δοῦλος.
Εκάθητο τὸν δήμιον, ὢ πάθος, προσμένων,
Πότε τῷ ξίφει τὸν αὐτοῦ τράχηλον περικόψει.
Φθόνε θηρίον χαλεπὸν, λῃστά, φονεῦ, διῶκτα
Σκορπίε μυριόκεντρε, τίγρις ἀνθρωποβόρε,
Δράκαινα φαρμακεύτρια, βοτάνη θανασίμη,
Βέλος ἀσίδηρον, αἰχμὴ πασῶν τμητικωτέρα,
Οἷα ποιεῖς καὶ κακουργεῖς, οἷα δεινὰ τυρεύεις.
Υπερνικᾷ τὸ πάθος με, συγχέει με τὸ πένθος,
Καὶ προκαλεῖται δάκρυον ἐκ τῶν ἐμῶν ὀμμάτων.
Εως καὶ πότε λυμεὼν οὕτως ὑπερισχύσεις;
Μέχρι καὶ τίνος κάκιστε τὸν βίον συγκυκήσεις;
Τύραννε κακομήχανε, φόνιε, παντορέκτα.
Κἀγὼ γὰρ ὡς οὐκ ὤφελον ταῖς ἐμπεσὼν παλάμαις,
Καὶ πειραθεὶς τῶν σῶν βελῶν κεῖμαι μικρὸν ἐμπνέων.
Καὶ ταῦτα μὲν ἐλέχθησαν ἡμῖν ἐν παρεκβάσει,
Η γὰρ πικρία τῆς ψυχῆς λαλεῖν καταναγκάζει.
Ο βασιλεὺς δὲ ζηλωτὴς ὑπάρχων εὐσεβείας,
Πόλεμον ἀνερρίπισε κατὰ τῶν δυσφημούντων,
Καὶ πλέον τῶν ἑλληνιστῶν τῆς βωμολόχου πλάνης.
Κἂν ὕστερον ἀπατηθεὶς ὑπό τινων βεβήλων,
Καὶ τῇ τῶν ἀφθαρτοδοκητῶν ἑάλω δυσσεβείᾳ.
Οὗτος ναὸν ἐδείματο τὸν φεραυγῆ τὸν μέγαν,
Τὸ τοῦ Θεοῦ μου τέμενος, τὸν οὐρανὸν τὸν κάτω,
Ον οἶμαι καὶ τὰ Σεραφὶμ αἰδούμενα θαυμάζειν.
Αν ὁ Θεὸς καταξιοῖ μένειν ἐν χειροκμήτοις,
Εν τούτῳ πάντως κατοικεῖ. καὶ ποῦ γὰρ ἀλλαχόθι
Πόλιν τὴν ὀλβιόπολιν τὴν Κωνσταντίνου πόλιν,
Τοὺς δὲ ναοὺς τοὺς ἱεροὺς ἀστέρας φεραυγοῦντας
Οὐκ οἶμαι τοῦ καθήκοντος οὕτως ἀποσφαλῆναι,
Πάντες μὲν οὖν ἐκλάμπουσιν ἀφθόνοις φρυκτωρίαις,
Καὶ στίλβουσι ταῖς χάρισι καὶ κτίσιν δᾳδουχοῦσι,
Καὶ χρηματίζουσι φαιδροὶ τοῖς ἐπὶ γῆς ἀστέρες.
Ηέλιος δ' ἀνόρουσε λίμνης περικαλλέος,
Καὶ πάντων ἀπεκρύβησαν ἀστέρων αἱ λαμπάδες.
Υπερεκλάμπει γὰρ φαιδρῶς, ὡς ἐν μικροῖς ἀστρί-
οις,
Τοῖς ἱεροῖς τεμένεσιν ἄλλος ἥλιος γίγας,
Ο θεοδόμητος ναὸς, τὸ κάλλος γῆς ἁπάσης.

A rorem maximum, & festus celebrisque dies in lugubrem conversus fuit. Ita fractis animis a furore suo plebs destitit, & Imperator e periculis, quæ tantum non ante pedes erant, evasit. Hoc facinus Imperatorium pristinis illis erat illustrius, & ubique Belisarius ob rei militaris peritiam, ceu magnus, celebrabatur. Sed enim hæc invidiæ sceleratissimæ non placebant. Quapropter honestissimam ducis famam parum æquis oculis intuebatur, & toto impetu gloriam ejus oppugnabat. Nam vulgo quod dicitur, quid utile sit, ignorat invidia. Quamobrem ab eo tempore vir fortunatus, magnus copiarum ductor, qui formidabilem Persarum principem Chosroem exterruerat, qui reges

Invidia Belisarium deprimit.

B servitutis jugo subjecerat, qui gladio tot Libyæ nationes domuerat, vir denique mavortius, & in prœliis animo leonino præditus, immanis belluæ, nimirum invidiæ, dolis circumventus, absque milite, pugnatoribus, pharetratorum turba, ruinam indignam & lacrymis deplorandam ruit: factus est heu miser pistillo nudior; scyphum calamitatum largiter hausit: ceu fugitivum quoddam mancipium rebus suis universis est spoliatus; eo denique loci redactus est, ut (heu sortem acerbam) carnificem expectaret, quando cervices ei gladio resecturus esset. O invidia, bellua nocens, latrocinatrix, cædibus & persequutionibus gaudens, scorpie stimulis

Exsecratio in invidiæ.

C infinitis prædite, tigris homines devorans, dracæna, venefica, lethalis herba, telum ferri expers, cuspis acutissima, qualia designas & improbe committis? quas calamitates & quæ mala struis? Vincit me dolor, conturbat luctus, & lacrymas exprimit. Quousque perditrix tantum virium habebis? Quousque sceleratissima vitam humanam perturbabis? O tyranne mala machinans, sanguinarie, cuncta appetens. Etiam ipse, quod numquam factum opportuit, tuas in manus incidi, tuaque tela expertus jaceo, parumper adhuc spirans. Et hactenus hæc, tamquam in digressione ab instituto, dicta sunto. Nam animi dolentis acerbitas, ut hæc proferrem, coegit. Cæterum Imperator laudabili pietate præditus, con-

Edit. Paris. pag. 67.

D tra impie sentientes, ac præsertim adversus scurrilem ethnicorum errorem bellum commovit: quamquam ad extremum a prophanis quibusdam hominibus deceptus, in eorum prolapsus est impietatem, qui opinionem de incorruptibili probant. Templum illud splendidissimum & amplissimum condidit, delubrum Dei mei, cælum terrestre, quod ipsos etiam Seraphos cum veneratione admirari arbitror. Nam si Deus commorari dignatur in iis, quæ hominum manus perpolierunt; omnino heic, nec usquam alibi, habitat. Quod si etiam lubeat alicubi beatam urbem Constantinopolitanam cum globo cælesti comparare, ac sacrosanctas ejus ædes cum

Justinianus ante mortem hæreticus.

Templum divinæ Sapientiæ.

E lucidis sideribus; non prorsus, opinor, abs re fecerit. Ac splendent omnia quidem hujus urbis templa perpetuis quasi luminibus, suisque gratiis coruscant, ipsam rerum creaturam collustrantia, tamquam lucida mortalium sidera: verum ubi sol exoritur, aliorum omnium faces occultantur. Etenim inter hæc quoque minora sidera, quæ sacra sunt delubra, fanum illud divinitus exstru-

ctum, terræ totius ornamentum, veluti sol alter cælestisque gigas insigniter fulget. Erat Justiniano Theodora matrimonio juncta, iisdem addicta cum marito studiis, & eisdem prædita moribus, nimirum magnificentissima. Hæc a fundamentis templum discipulis Christi condidit, post primum illud facile principem sibi locum vindicans. Appellare quis illud non inepte possit inter alia templa cæruleo splendentem lumine lunam: quod secundum solem pulchritudine sua secundas ferat. Qui talibus abundabat dotibus Imperator, nullam sobolem masculam, nullam femineam, quæ ipsi succederet, habebat. Quapropter moriturus, & terris excessurus, in natum ex sorore Justinum conjectis oculis, eum Imperatorem designat. Erat autem Justinus hic junior vir bonus, justus, iniquitati & sceleribus infensus, honesti modestiæque studiosus, munificus, facetus, contemptor pecuniarum, ab illiberalitate ac sordibus alienus. Quam splendidus ac magnificus fuerit, indicio est aurea domus in regia, gratiarum elegantia fulgens, & omni ex parte quasi radians. Erat ergo Justinus Imperator, ceu dictum est, moderatus, mitis, animo ab improbitate alieno, & justo. Verum quia laboribus curandæ valetudinis obrueretur, & continuis cum morbis conflictaretur: propositum animi ejus in exsequenda justitia non parum impediebatur. Nam e regia raro prodibat, ut illis, qui conventum vellent, ejus adeundi, hominesque rapaces & injustos deferendi facultas non esset. Nimirum domus & lectulus morbidum detinebant, arbori præclaræ similem, quæ pulchris onusta fructibus, autumnum uberem pollicetur: verum deinde per tempestatem & aeris frigidum læsa, quo minus illos fructus suos percoquat, & ad maturitatem perducat, impeditur. Hinc usuveniebat, ut quibus est studio per injuriam bonis alienis frui, suasque facultates inde collocupletare, propter magnam eorum raritatem ac solitudinem, qui talia prohiberent, avaris oculis in aliena conjectis, proximorum bona deprædarentur, raperent, agerent. Ubique confusio, gemitus, ejulatus, lamentationes, planctus erant: urbs pariter frequentes habebat suffitus, & inter pæanes lachrymæ non deerant. Hæc quum accepisset Imperator, animo quidem ille perturbabatur, verum efficere propterea nihil valens, quod a morbis domi constringeretur, improbos homines minis tantummodo terrebat. Non aliter, atque bellua provectioris ætatis, & jam senio confecta, si catulos suos rapi videat, nec ullo modo subvenire ipsis possit, de medio pectore rugitus horrendos edit. Nihil autem comminando Imperator proficiebat. Quippe avarus & sordidus animos leges amoris mutui non reveretur, oculos Dei non metuit, Imperatoris verecundia nulla ducitur, coarctationem & compressionem afflicti cordis non miseratur. Quum igitur improbitas & versuta in circumscribendis aliis sollertia magis magisque vires & incrementum sumeret, ubique dignos odio laqueos tenderet, os denique mali hujus cunctos quum depasceretur, atque interim deploraret eam miseriam Imperator, gravissimeque ferret: qui-

Templum Apostolorum a Theodora conditum.

Justinus Imp.

Edit. Paris. pag. 68.

Justinus ob morbos parum utilis.

A Τούτῳ συνῆν τῷ βασιλεῖ σύζυγος Θεοδώρα,
Ταυτόζηλος, ταυτότροπος, μεγαλοπρεπεστάτη.
Αὕτη ναὸν ἀνήγειρεν ἀπὸ ῥιζῶν ἐσχάτων
Τοῖς τοῦ Κυρίου μαθηταῖς μετὰ τὸν πρῶτον, πρῶτον.
Γλαυκόφαντον ἂν εἴποι τις ἐν τοῖς ναοῖς σελήνην,
Εἰς κάλλος δευτερεύουσαν τοῦ λαμπραυγοῦς ἡλίου.
Ἀλλὰ τοιαύτας χάριτας τῷ βασιλεῖ πλουτοῦντι,
Οὐχ ἦν θυγάτηρ, οὐχ υἱός, οὐ διαδόχου γένος.
Ἔνθεν τοι μέλλων τελευτᾷν καὶ γῆθεν μεταβαίνειν,
Ἐπὶ τὸν ἀδελφόπαιδα βλέπει τὸν Ἰουστῖνον,
Καὶ τοῦτον αὐτοσφάρακτε καὶ κράτορα δεικνύει.
Ἰθυνέας τὸ καλλίπρωρον τῆς βασιλείας σκάφος
Ἐν ἔτεσι τριάκοντα πρὸς ἐννεάδι μιᾷ.
B Ἦν δὲ χρηστὸς καὶ δίκαιος ὁ νέος Ἰουστῖνος,
Καὶ τὸ φιλάδικον μισῶν, καὶ τὴν κακοτροπίαν,
Φιλόκοσμος, φιλόκαλος, λαμπρόψυχος, ἀστεῖος,
Χρημάτων καταφρονητής, στυγῶν σμικρολογίαν.
Δεῖγμα λαμπρότητος αὐτοῦ καὶ μεγαλοπρεπείας
Ὁ χρύσεός τε καὶ τερπνὸς ἐν ἀνακτόροις οἶκος,
Ὃς ἔτι τοῦ δομήτορος τὴν κλῆσιν περισώζει,
Χαρίτων στίλβων καλλοναῖς καὶ πυραυγίζων πάντη.
Ἦν μὲν οὖν οὕτω κόσμιος ὁ βασιλεὺς καὶ πρᾶος,
Καὶ μισοπόνηρον αὐχῶν τὴν γνώμην καὶ δικαίαν.
Ἀλλὰ γὰρ τὸ πολύπονον αὐτοῦ τῆς διαρτίας,
Καὶ τὸ συχνάκις βάλλεσθαι νόσοις ἀλλεπαλλήλοις
Τὴν πρόθεσιν ἐξέκοπτε τῆς δικαιοπραγίας.
C Οὐ γὰρ προσῄει συχνῶς ἀπὸ τῶν βασιλείων,
Ὡς εἶναι τοῖς ἐθέλουσιν αὐτῷ προσομιλῆσαι,
Καὶ φιλαδίκων κατειπεῖν ἀνθρώπων ἁρπακτήρων,
Ὥσπερ τι δένδρον ἀγαθὸν βρῖθον καρποῖς ὡραίοις,
Καὶ πᾶσι παρεχόμενον πλουσίαν τὴν ὀπώραν,
Χειμῶνι δὲ καὶ κρυερῷ πηγνύμενον ἀέρι,
Καὶ παρεμποδιζόμενον εἰς τὸ πεπᾶναι ταύτην.
Ἐντεῦθεν οἱ σπουδάζοντες ἐκ φιλαδίκου γνώμης
Τοῖς ἀλλοτρίοις ἐντρυφᾶν καὶ τὰς οὐσίας αὔξειν,
Κατὰ πολλὴν τοῦ θέλοντος κωλύειν ἐρημίαν,
Λίχνοις ἐπαστραπίζοντες ταῖς κόραις τοῖς ὀθνείοις
Ἐλήϊζον, διήρπαζον, ἐσύλων τὰ τῶν πέλας.
Καὶ φύρσις ἦν ἁπανταχοῦ, καὶ στόνος οἰμωγμάτων,
D Ὀλοφυρμοί, καὶ στεναγμοί, θρῆνοι, στερνοκτυπίαι.
Πόλις δ' ὁμοῦ μὲν ἔγεμε συχνῶν θυμιαμάτων,
Ὁμοῦ δ' ὑπερπεπλήρωται παιάνων καὶ δακρύων.
Ταῦθ' ὁ κρατῶν ὡς ἤκουσε τὴν μὲν ψυχὴν ἐπλήγη,
Οὐκ ἔχων ὅτι δράσειεν, ἔσφιγγον γὰρ αἱ νόσοι.
Ἐν ἀπειλαῖς ἐπτόησε μόνους τοὺς κακοχόλους,
Ὥσπερ εἰ θὴρ ὑπέρακμος ἔξωρος καὶ πελιγέρων
Βλέπει τοὺς σκύμνους τοὺς αὐτοῦ πικρῶς ἁρπαζομένους,
Καὶ μηδαμόθεν ἄλλοθεν θέλουσιν αὐτῶν αἱ σμῆναι,
Φρικώδεις πέμπει μυκηθμοὺς ἀπὸ καρδίας μέσης.
Ἀλλ' οὐκ ἐπέραινεν οὐδὲν ὁ βασιλεὺς ἐν τούτοις.
Ἡ γάρ τοι φιλοχρήματος καὶ ῥυπαρὰ καρδία,
E Οὐ δυσωπεῖται τοὺς θεσμοὺς τοὺς τῆς φιλαλληλίας.
Οὐ φρίσσει βλέφαρον Θεοῦ, κράτορας οὐκ αἰδεῖται.
Οὐ κατοικτείρει συνοχὴν ἢ συντριβὴν καρδίας.
Ὡς οὖν τὸ μὲν κακεντρεχὲς κατίσχυεν εἰς πλέον,
Καὶ πανταχοῦ τὰς σαγήνας ἐξέτεινε πλεκτάνας,
Καὶ πάντας ἐπεβόσκετο τὸ τῆς κακίας στόμα,
Ὁ δὲ κρατῶν ἀνῴμωζεν, ἤχαλλεν, ἐδυσφόρει.

Τίς

Τίς τῶν ἐν τέλει προσελθὼν εἰς μέσους μετὰ θάῤῥους,
Ω βασιλεῦ ἀνέκραγεν εἰ θελητόν ἐστί σοι
Εκ τῶν χειρῶν τῶν πονηρῶν ῥύεσθαι τοὺς ἰδίους,
Εμοὶ τῆς ἐκδικήσεως ἐγχείρισαι τὸ ξίφος.
Κἂν μὲν ἐκτέμω κεφαλὰς τὰς τῆς πλεονεξίας
Καὶ τρόπους τοὺς φιλάρπαγας ὡς Ηρακλῆς τὰς ὕδρας,
Χάρις μοὶ κείσεται πρὸ σοῦ. καὶ πρὸς τῶν ὑπηκόων.
Εἰ δ' οὐ, μὴ φείσῃ βασιλεῦ, ἀλλ' ὡς αἰσχύναντά σε,
Πελέκει μου τὸν τράχηλον ἀπόκοψον ἐνδίκως.
Ηκουσε ταῦθ' ὁ βασιλεὺς, ἐπήνεσεν αὐτίκα,
Επῄνεσε τὸν ἄνθρωπον τῆς φιλανθρώπου γνώμης,
Αρχὴν τὸν ἀνυπεύθυνον δίδωσι τῷ γενναίῳ,
Καὶ πᾶσι τρόποις παραινεῖ φροντίζειν τοῦ δικαίου.
Ο μὲν οὖν ἀνεζώσατο τοιαύτην δυναστείαν,
Καὶ ζήλῳ πλείονος πλησθεὶς εἴχετο τῶν πρακτέων.
Συνέβη δὲ μετ' οὐ πολὺ γενέσθαι τί τοιοῦτον,
Λόγου καὶ μνήμης ἄξιον, καὶ πρέπον ἱστορεῖσθαι.
Γυνὴ προσῆλθε πενιχρὰ χηρείαν ἀνατλᾶσα,
Μετ' οἰμωγῆς, μετὰ βοῆς, μετὰ περιπαθείας,
Καταβοῶσα τῶν λαμπρῶν τινὸς καὶ περιδόξων,
Πρὸς γένους ὄντος βασιλεῖ, μαγίστρου τὴν ἀξίαν,
Καὶ τὸν φιλάδικον αὐτοῦ τρόπον αἰτιωμένη,
Καὶ τὴν οὐσίαν τὴν αὐτῆς πᾶσαν διηρπακότος.
Ηκουσε ταῦθ' ὁ ζηλωτὴς ἐκεῖνος τοῦ δικαίου,
Προσέχει ταῖς οἰμώγμασιν, φατείρει τὴν γυναῖκα,
Πέμπει μετακαλούμενος τὸν μάγιστρον εἰς κρίσιν.
Ο μάγιστρος οὐ πείθεται, καταφρονεῖ τὴν δίκης,
Καταγελᾷ τοῦ δικαστοῦ, τὴν κρίσιν μυκτηρίζει.
Καὶ δεῖπνον ἁβροτράπεζον πλουτοῦντος τοῦ κρατοῦντος,
Συμποσιάζων μετ' αὐτοῦ σὺν ἄλλοις ἀφικνεῖται.
Τὸ μετὰ τοῦτο τί καὶ πῶς ὁ δικαστὴς θυμοῦται;
Φοιτᾷ πρὸς τὰ βασίλεια, φαίνεται τῷ κρατοῦντι,
Βλέπει λιπαροτράπεζον ἐν μέσῳ πανδαισίαν,
Ωρᾷ συνανακείμενον μετὰ τῶν δαιτυμόνων
Εκεῖνον τὸν ἀπόζοντα πλεονεξίας μῖσος.
Ως οὐδὲν ἀναφλέγεται τῷ ζήλῳ τὴν καρδίαν,
Καὶ παῤῥησιασάμενος φησὶ πρὸς Ιουστῖνον.
Εἰ μὲν ἐμμένοις βασιλεῦ τοῖς προτεθεσπισμένοις,
Καὶ βούλει τοὺς φιλάρπαγας ὑπάγεσθαι ταῖς δίκαις,
Κἀγώ σοι πρόθυμος ποιεῖν τὰ προϋπεσχημένα.
Εἰ δέ σοι τίς μεταμελος ὧν ἔπραξας ἐπῆλθε,
Εμοὶ τὴν ἔπαρχον ἀρχὴν ταύτην παρεσχηκότι,
Ιδού σοι πάρεστιν αὐτὴν πάλιν ἀπολαμβάνειν.
Εγὼ γὰρ ἀναίτιος σοῦ ποιουμένου φίλους
Τοὺς ἐξαγίστους καὶ σκαιοὺς καὶ τοὺς ὑπομοχθήρους,
Καὶ συμπαραλαμβάνοντος συμπότας ὁμοδείπνους
Ανθρώπους κακογνώμονας καὶ κακοτρεχιστάτους.
Πρὸς ταῦθ' ὁ γαληνότατος καὶ πρᾶος Ιουστῖνος
Περιπαθές τι καὶ βαθὺ καὶ βύθιον οἰμώξας.
Εἰ μὲν ἐγώ, φασιν, αὐτὸς ἄδικον εἰργασμαί τι
Αὐτίκα με κατάῤῥαξον τοῦ βασιλείου θρόνου.
Εἰ δὲ τίς μοι τῶν συμποτῶν τῶν συνανακειμένων,
Τοῦτό σοι πάρεστι ποιεῖν ὃ πάλαι διεσκέψω.
Βαβαὶ τῆς γαληνότητος καὶ τῆς χρηστότητός σου,
Αὐτοκρατόρων ἄριστε, δικαιοφύλαξ πρᾶε.
Αναρπαγεὶς πρὸς τοῦ κριτοῦ σὺν ἑλκυσμοῖς βιαίοις
Εκ συμποσίου καὶ τρυφῆς καὶ μέσου ὁμοδείπνων,
Εκ τραπεζῶν πολυτελῶν καὶ μεγαλοδαπάνων,
Ηγαγε πρὸς κριτήριον δίκας ὑφέξων μέλλων.

Const. Man.

A gula cironfidentia progressus, exclamandam e proceribus in medium cum sit: Si tuos cupis, Imperator, ex improborum manibus liberare, mihi vindicem gladium tradito. Quod si avaritiæ capita hominumque rapacium artes ita resecuero, quemadmodum Hercules Hydræ capita præcidit, erit quod tu subditique tui debere se mihi profiteantur. Sin hoc non præstitero, ne mihi pepeceris, Imperator, sed ut hominem, qui labem ac maculam tibi adsperserit, optimo jure securi percutito. Imperator his auditis annuit, & egregia viri voluntate collaudata, magistratum ei tribuit, Imperio neminis obnoxium, quem Prætorem dicunt: simul hortatur, ut omnibus modis æqui B justique curam habeat. Ille potestatem accipit, & majorem in modum zelo quodam accensus, negotia sibi commissa procurabat. Non multum intercessit temporis, quum hujusmodi quiddam accidit, dignum quod memoriæ prodatur, & historiarum monumentis inscribatur. Accessit ad Prætorem vidua mulier, paupercula, cum ejulatu, clamore, quiritatione, viri cujusdam illustris & clari, qui dignitate Magister, consanguinitate Imperatori junctus esset, nomen deferens, deque illius injuria querens, quod facultates ei suas omnes eripuisset. Audit hæc æmulator ille juris & æqui, viduæ querelis animum advertit, commiseratione tangitur, mittit qui C Magistrum in judicio comparere jubeant. Magister non obtemperare, actionem floccifacere, judicem per ludibrium irridere, sannis judicium ipsum exagitare. Quia denique prandium Imperator lautum præbiturus invitatis nonnullis erat, ei convivio cum aliis intersuturus abit. Quid hinc factum? ita judex accenditur, in regiam se confert, Imperatori conspiciendum offert, quem optimo in convivio sedentem videbat. Inter alios invitatos etiam rapacem illum accumbentem cernit. Eo conspecto, singulari fervore cordis inflammatur, & ore liberrimo Justinum hisce verbis alloquitur: Si perstas, Imperator, in iis, quæ semel abs te decreta sancitaque sunt, & homines rapaces multari vis: equidem D paratus sum atque cupidus, ut id præstem, quod dudum me præstaturum pollicebar. Sin te, qui prætoris munus mihi mandasti, acte actorum pœnitet: en facultatem habes ejus mihi vicissim auferendi. Nam equidem culpa vacare volo, quum tu piaculares & improbos homines amicos facias, itidemque perversos, & ad nocendum ingeniosissimos, conviviis, mensisque tuis adhibeas. Ad ea placidissimus ille, mitisque Justinus, dolenter ex imo pectore ducto suspirio: Si me ipsum, ait, insolenter aliquid designasse constat, mox Imperatorio me throno detrahito. Sin aliquis convivatum, qui mecum heic accumbunt, injurius in quemquam fuit: licet mox fa- E cias, quod dudum tuo cum animo constituisti. Papæ, quanta fuit hæc in te animi serenitas atque bonitas, Imperatorum optime juris & æqui mitissime custos. Via Imperator hæc proloquutus fuerat, quum Magister ille per vim a judice de conviviarum cœtu, mensisque sumptuosis abreptus, ad tribunal deducitur, illatæ pœnas injuriæ luiturus. Stabat ante tribunal tremens ac territus, qui non ita pridem

Viri præclari Ad Imp. oratio.

Edit. Paris. pag. 69.

Prætor a Justino summa cum potestate constituitur.

Severitatis exemplum illustre.

Præclarum Justini responsum.

pag. 70.

elato animo superbiebat. Mulier rursus accusationem suam instituebat, quæ per rapinam amisisset indicabat, facinoris hominem convincebat. Ille contra, ferox antehac & insolens, mutus illic stabat, & in lingua (quod ajunt) bovem habebat. Ita nimirum os hominis malefici libertate loquendi destituitur. Quum ergo prudentissimus judex, & æqui justique custos, re accurate curioseque pervestigata, mulierculam indigna passam, suisque facultatibus injuste spoliatam deprehendisset; crudis boum nervis illustrem illum virum per contumeliam cædi jubet, ac tantopere flagellari, dum corpore toto plagarum cicatrices exstarent. Deinde mentum ei denudat ad cutem usque, ac rasis capitis crinibus, vultuque deturpato, inversum asino imponit, facinus mediis in plateis per summam ignominiam crinibus, vultuque deturpato, circumvehi hominem velut in triumpho, & adfici contumelia jubet. Tandem facultates ejus mulieri attribuit, quæ oppressa per ipsum, acerbeque tractata fuerat. Sic nihil ad animum libertatis studiosum comparari potest. sic homo alienus ab avaritia, nec ulli rei mancipatus, sed ingenuus, neminis personam acceptat: non excelso conspicuos loco metuit, neminem formidat: dixeris eum esse volucrem, aquilam celerem, sublimia petentem, nullis rebus terrenis addictam. Si puram habeas mentem, & lucris superiorem, si donorum captione animum non sordidaveris: reges non formidabis, plebem non revereberis, non eximios & magna præditos potentia metues. Sed enim ad historiæ seriem mihi revertendum est. Hoc factum multis terrori fuit, & multos in officio continuit. Ex eo tempore ab inferendis injuriis, alienisque concupiscendis, plerique semet abstinebant. Quippe judicis animus inexorabilis, & in judicando severus, mentes omnium perculerat. Hinc pro tempestate ac tristi procella succedebat ubique serenitas observationis justi & æqui: hinc fluctuum & marini cujusdam velut æstus loco tranquillitas jucunde velut arridebat, vitæque pelagus citra perturbationem ullam navigabatur. Quippe divini cujusdam gratique venti aura spirabat. Uxorem Imperator hic Sophiam habebat fœminam virilem, magnanimam, munificentissimam: quæ quum homines vulgo magno in mœrore degere cognovisset, quod ære alieno, ceu vinculis inextricabilibus, gravarentur: omnibus obæratorum tabulis collectis, eas ipsas quidem concremavit: at creditoribus quæ deberentur, ex suo numerari curavit. De quibus hactenus breviter commemoratis intelligere licet, quantis cæteroquin etiam bonis, quantaque liberalitate, tam Imperator hic, quam Imperatrix, totas urbes foverint. Quippe gustus etiam perexiguus dolii totius, & contexti egregie pepli documentum fimbria præbet, ut leo magnanimus ex unguibus agnoscitur. Quum autem nullum neque filium, neque filiam haberent, Tiberium Im-

Pœna ejus, qui aliena rapuerat.

De Sophia conjuge Justini.

Edit. Parif. pag. 72.

Tiberius su-mp.

A Ἐστάθη πρὸ τοῦ βήματος τρέμων πεφοβημένος,
Ὁ πρὶν ὑπερηφανευόμενος καὶ σοβαρὸς καὶ γαῦρος.
Καὶ πάλιν τὸ μὲν γύναιον ὡς πρώην κατηγόρει,
Καὶ προὔφερε τὴν ἁρπαγὴν, ἤλεγχε τὴν κακίαν.
Ὁ δὲ πεφίμωτο, καὶ βοῦν ἐπὶ τῆς γλώττης εἶχεν,
Ὁ πρὶν σοβαροπρόσωπος ὁ πρώην φρυακτίας.
Οὕτως ἀπαρρησίαστον κακομηχάνου στόμα.
Ὡς οὖν ζητήσας ἀκριβῶς καὶ πολυπραγμονήσας
Ὁ μεγαλόνους δικαστὴς καὶ τοῦ δικαίου φύλαξ,
Εὗρε φορήσασαν συμφορὰς βαρυσυμφορωτάτας
Τὴν προσελθοῦσαν, ὡς χερσὶν ἀδίκοις λῃσθεῖσαν,
Ὠμοῖς βουνεύροις τὸν λαμπρὸν καταικίζει τὴν σάρκα,
B Καὶ ταῖς χαλάζαις τῶν πυκνῶν μαστίγων μωλωπίζει,
Καὶ πᾶν τὸ σῶμα ταῖς πληγαῖς κατάστικτον δεικνύει,
Εἶτα ψιλοῖ τὸ γένειον ἕως ἐπιδερμίδος.
Κείρει καὶ τρίχας κεφαλῆς, τὸ πρόσωπον αἰσχύνει,
Παλιμπηνεῖ παλίστροφον ἐπιβιβάζει κτήνους,
Δημοσιεύει τὸ κακὸν ἐν μέσοις λεωφόροις,
Καὶ θριαμβεύει δυσκλεῶς τοῦτον καὶ στηλιτεύει,
Καὶ τῆς οὐσίας τῆς αὐτοῦ δεσπότιν καθιστάνει
Τὴν ὑπ' αὐτοῦ πολλὰ δεινὰ τλᾶσαν καὶ πικρανθεῖσαν.
Οὕτως οὐδὲν ἐφάμιλλον φιλελευθέρῳ γνώμῃ.
Οὕτως ἀφιλοχρήματος καὶ μὴ δεδουλωμένος
C Εὐπαρρησίαστος ἀνὴρ οὐ πρόσωπα λαμβάνει.
Οὐ δειλιᾷ τοὺς ὑψηλοὺς, οὐδένα καταπτήσσει.
Πτηνὸς ἂν εἴποις αὐτὸς ὠκύπτερος, ὑψιβάμων,
Ὑπ' οὐδενὸς κρατούμενος τῶν ἐπὶ γῆς πραγμάτων,
Ἂν ἔχῃς γνώμην καθαρὰν κερδῶν ὑψηλοτέραν,
Ἂν μὴ ῥυπαίνῃς τὴν ψυχὴν ῥύμασι κιβδηλείας,
Οὐ πτοηθήσῃ βασιλεῖς, οὐκ αἰσχυνθήσῃ δῆμον,
Οὐ πτήξεις ὑπερέχοντας, οὐ μεγαλοδυνάμους.
Ἀλλ' ἐπανακαμπτέον μοι πρὸς τὰ τῆς ἱστορίας,
Τοῦτο πολλοὺς ἐφόβησε, τοῦτο πολλοῖς ἐπέσχε
Τὴν πρόθεσιν καὶ τὴν ὁρμὴν τὴν εἰς πλεονεξίαν.
Τὸ δυσπαραίτητον καὶ γὰρ καὶ φοβερὸν εἰς κρίσεις
Τοῦ δικαστοῦ κατέστησεν ἁπάντων τὰς καρδίας.
D Ἔνθεν γαλήνη πανταχοῦ τῆς δικαιοπραγίας
Ἀντὶ χειμῶνος καὶ στυγνῆς θυέλλης ἐφηπλώθη.
Ἀντὶ κυμάτων καὶ βρασμῶν ἐγέλασεν εὐδία,
Καὶ πέλαγος ἀτάραχον ἔπλει τὸ τοῦ βίου,
Πνεῦμα Θεοῦ γὰρ ἄντικρυς ἐπέπνει ἡδύπνοον,
Καὶ κατευθύναζε δεινὰς καὶ πολυρρόθους ζάλας,
Τούτῳ συνῆν τῷ βασιλεῖ καὶ σύζυγος Σοφία,
Ἀνδρεία, μεγαλόψυχος, μεγαλοδωροτάτη.
Ἥτις μαθοῦσα τὸ κοινὸν κόπτεσθαι καὶ στενάζειν
Ὡς χρέεσι βαρούμενον οἷα δεσμοῖς ἀφύκτοις
Συναγαγοῦσα τῶν χρεῶν πάντα τὰ γραμματεῖα,
Αὐτὰ μὲν ἐπυρπόλησε, τοῖς δὲ χρεωφειλέταις
Ἀπέδωκε τὰ δάνεια χρημάτων ἐξ οἰκείων.
E Ὅσοις δ' ἑτέροις ἀγαθοῖς καὶ μεγαλοδωρίαις
Ὁ βασιλεὺς ἢ βασιλὶς ἐπίαναν τὰς πόλεις.
Ἅπασι γὰρ ἔστι μαθεῖν ἐκ τῶν ὀλίγων τούτων.
Καὶ γάρ τοι καὶ μικρότατον γεῦμα τὸν ὅλον πίθον,
Καὶ πέπλον τὸ εὐύφαντον τὸ κράσπεδον γνωρίζει,
Καὶ λέων ὁ μεγάθυμος δῆλος ἐκ τῶν ὀνύχων.
Ἐπεὶ δ' οὐκ ἦν θυγάτριον ἀλλ' οὐδ' υἱὸς ἐκείνοις,
Ὁ βασιλεὺς Τιβέριον εἰσποιεῖται ὡς παῖδα
Ἐπιλεξάμενος δεινὸν ἐν στρατηγίαις ὄντα
Πρῶτα τῷ μὲν τοῦ Καίσαρος κατακοσμεῖ στεφάνῳ,
Μετὰ βραχὺ δὲ πρὸς αὐτὸν συναγαγὼν τὸν ὄχλον,

Τὴς ἱερεῖς, τὴν σύγκλητον, ἅπαντας τοὺς ἐν τέλει,
Καὶ παραινέσεσι πολλαῖς ἐνθέοις καταρτίσας,
Τὰ σκῆπτρα παραδίδωσι τῆς αὐτοκρατορίας,
Ἔτι καὶ ζῶν καὶ περιὼν καὶ μὴ τὰ λοῖσθια πνέων,
Ἔτεσι δέκα πρὸς τρισὶ μείνας σκηπτροκρατήσας.
Ἀλλὰ γὰρ ὑπνώσσει μικρὸν ἐπιβιοὺς τὸν ὕπνον
Τὸν ἀνέγερτον τὸν πάγκοινον τὸν ἀπὸ τοῦ θανάτου,
Καὶ λίθος κατεκάλυψε τὸν τηλικοῦτον ἄνδρα.
Οὐ γὰρ καλὸν οὐκ ἔμπειρον ἡ φύσις δυσωπεῖται,
Ὁμοῦ δὲ φύρδην ἅπαντας τίθησι τυμβοχώσους.
Ὡς ἤδη δὲ Τιβέριος προσῆλθεν εἰς τὸ κράτος,
Ἐκ πρώτης, ὥς φασι, γραμμῆς ἔδειξε τὰς ἐλπίδας
Μὴ ψευσαμένας ἐπ' αὐτῷ τοῦ προχειρισαμένου.
Τὴν μεγαλόδωρον καλὴν βασίλισσαν Σοφίαν
Μυρίαις ἀντημείψατο ταῖς ἀγαθοεργίαις.
Τοῖς δ' ὑπηκόοις ὀχετοὺς ἔβλυσεν εὐπορίας,
Καὶ φλέβας ἀνεστόμωσε χρυσίνδας ἀφθόνως.
Ἐπὶ παραμυθίᾳ τε τῶν νόσοις παλαιόντων,
Καὶ τῶν καμνόντων τῷ λυγρῷ καὶ πολυπόνῳ γήρᾳ,
Οἴκους ἀνήγειρε πολλοὺς, καὶ πτωχοτροφεῖα,
Καὶ πρῶτος κατεβάλλετο τὰς ῥίζας τοῦ τεμένους.
Τῶν τεσσαράκοντα Χριστοῦ μαρτύρων καλλινίκων.
Ἐπὶ δυσὶ σαλεύων δὲ τὸν βίον θυγατράσι,
Τούτων μιᾷ συζεύγνυσι Μαυρίκιον εἰς γάμον,
Ἄνδρα δραστηριώτατον, τὸ γένος Καππαδόκα.
Καὶ μέλλων γαμοδαίσια τῆς νύμφης ἑορτάζειν,
Ἀναγορεύει Καίσαρα τὸν τῆς παιδὸς νυμφίον.
Καὶ μετ' ὀλίγον τελευτᾷ πρὸ χρόνου πρὸ τῆς ὥρας,
Μὴ γήρως καθαψάμενος, μὴ κατιδὼν τὸν στάχυν.
Τῆς ἡλικίας ὥριμον καὶ χρῄζοντα δρεπάνου,
Ἰθύνας τὸ βασίλειον τέσσαρσι χρόνοις κράτος.
Εὐθὺς δ' ἐπιλαμβάνεται Μαυρίκιος τῶν σκήπτρων,
Τοῦ Τιβερίου κρίναντος τὸν ἄνδρα βασιλεύειν.
Οὗτος γαμβρὸν ἐπ' ἀδελφῇ τὸν Φιλιππικὸν ἔχεν,
Ἄνδρα γενναῖον, εὔτολμον, μέγαν ἐν στρατηγίαις,
Καὶ πλούτῳ περιβρίθοντα, καὶ λάμποντα συνέσει,
Ἄρτι λιπόντα τὴν λαμπρὰν Ῥώμην τὴν πρεσβυτέραν,
Καὶ πρὸς Κωνσταντινούπολιν μετακεχωρηκότα.
Τοῦτον λαμπρὸν γενόμενον ἐπὶ τροπαιουχίαις,
Καὶ παραλύσαντα Περσῶν τὸ φρύαγμα τὸ γαῦρον,
Καὶ κατηγωνισάμενον ἐν μάχαις φρικαλέαις,
Ὑπόπτευε Μαυρίκιος ὡς δὴ βασιλειῶντα,
Καὶ προαρπάζειν θέλοντα τὴν αὐτοκρατορίαν.
Ἦν δὲ παραίτιον αὐτῷ ταύτης τῆς ὑποψίας,
Ὅτι τινὲς τῶν περιττῶν καὶ τῶν προφοιβαζόντων
Τῷ Μαυρικίῳ προὔφηνον ὕθλους τινὰς γραώδεις,
Ὡς τὴν ζωὴν καὶ τὴν ἀρχὴν ἀφαιρεθῆναι μέλλει
Πρός τινος ἔχοντος τὸ φῖ στοιχεῖον ἐν τῇ κλήσει.
Ἐντεῦθεν ὁ περίλαμπρος ὁ μέγας ἐν ταῖς μάχαις
Τοῦ φόνου, φεῦ! ἀποληφθεὶς ἐν μέσοις ἀρκυστάτοις.
Μεταφιέννυται στυγνὴν ἀντὶ λαμπρᾶς ἐσθῆτα,
Καὶ τῶν τριχῶν τῆς κεφαλῆς σίδηρος κατορχεῖται.
Τοῦ πολυόλβου τοῦ κλεινοῦ τοῦ καρτεροκαρδίου.
Ἀλλ' ἦσαν ἄρα γηγενῶν ἐπισφαλεῖς αἱ φρένες,
Καὶ πρὸς τὰ μέλλοντα τυφλαὶ τῶν λογισμῶν αἱ κόραι·
Εἴς τι μὲν οὖν κατήντησε, καὶ τέλος οἷον ἔσχε.
Τὸ φοίβασμα καὶ κόμψευμα τῶν τερατολογούντων,
Τοῖς ἐφεξῆς γνωσθήσεται ἐν τοῖς ῥηθησομένοις.
Ὁ μὲν Χαγάνος προσβαλὼν Ῥωμαίων τοὺς φρουρίους
Ἤδη ὁ Χαγάνος βασιλεὺς Σκυθῶν τῶν προσαρκτίων,

Const. Man.

A perator, hominem in re militari præstantem, adoptatum filii loco, Cæsaris primum corona exornat: neque multo post coactis in unum plebe, Senatu, sacerdotibus, universis proceribus, quum multis & divinis omnes cohortationibus instruxisset, eidem Imperii sceptra vivus & superstes adhuc, nec halitum extremum ducens, tradidit. Sedenim exiguum ad tempus vita deinceps fruens somno mortis inexcitabili & omnibus communi sopitus est, ac sub exiguum saxum talis tantusque vir conditus. Quippe nec formoso, nec experienti natura parcit: sed omnes citra discrimen in sepulcra conjicit.

B Posteaquam Imperium Tiberius occepisset; statim prima (quod dicitur) linea demonstravit, minime vanam fuisse spem ejus, a quo adoptatus & præfectus rebus fuisset. Nam munificæ Imperatrici Sophiæ beneficiis infinitis vicem rependit, & directis in subditos benignitatis rivis aureas venas affatim aperuit. Præterea fovendis & alendis ægrotis, senio confectis, pauperibus complures domos exstruxit, & destinavit. Primus etiam templi XL. Christi testium, præclara victoria potitorum, fundamenta jecit. Quum autem filias tantum duas haberet, earum alteri Mauricium matrimo-

Tiberii laudes.

C nio jungit, virum ad res gerendas acerrimum, natione Cappadocem: quumque nuptias puellæ celebraturus esset, sponsum ejus Cæsarem renunciat. Neque multo post morte immatura extinctus est. Eo mortuo, Mauricius Imperium occipit, quem virum Tiberius dignum judicaverat, qui regnaret. Habebat Mauricius affinem Philippicum, suæ videlicet sororis maritum, virum generosum, audacem, in ducticandis copiis magnum, opibus locupletem, illustrem prudentia: qui non ita dudum relicta Roma veteri, Constantinopolim commigraverat.

MAURICIUS Imp.

De Philippico.

Edit. Paris. pag. 72.

Hunc victoriis claratum, Persi-

D cæque superbiæ domitorem, suspectum Mauricius habebat, tamquam Imperii rapiendi cupidum. Et erat obiter quædam suspicionis hujus causæ, quod curiosi quidam homines, & divinandi periti, Mauricio nugas aniles proposuerant, futurum scilicet, ut vita pariter Imperioque spoliaretur a quodam, cujus a φ littera nomen occiperet. Hinc factum, ut Philippicus ille clarissimus, & magnus in præliis, medias in casses invidiæ delatus, cum veste splendida tristem commutaret, capitisque crines amitteret.

E Enimvero fallebantur mortalium animi, & oculi ratiocinationum in rebus futuris hallucinabantur. Vaticinii quidem hujus quis fuerit exitus, deinceps a nobis exponetur. Cæterum Chaganus, Scytharum septentrionalium rex, quum Romanorum castella invasisset, impetu primo quasdam munitas urbes cepisset, omnem Istro vicinam regio-

Chaganus Istro vicinis depopulatur.

nem populatus fuiſſet, amnis ipſius flumina ſanguine interfectorum tinxiſſet, ſuorum enſes & haſtas cruore abluiſſet: tandem magna captivorum multitudine coacta, quæ virorum ad CCIƆƆ CIƆ CIƆ contineret, ad Mauricium Romanorum Imperatorem mittit, utque captivos redimat hortatur. Verum neque Scythicæ crudelitatis extremus furor, neque barbari regis immanitas, neque luctus, ejulationes, lacrymæ captivorum flectere durum Imperatoris animum poterant, qui ab avaritia totus erat occupatus. Rurſus ergo barbariſſimus ille Chaganus, ſuis ad Mauricium miſſis, moderatius & æquius agi cum eo jubet, magna de pretio ſummæ deducta. Quum autem Imperator aſpidem imitans, aures obturaret, nec vocem excantantium admittere vellet: excandeſcit (proh dolor) Chaganus pantheræ ac tigridis inſtar, morti tot homines addicit, tantam (heu) multitudinem gladiis interficit, totam regionis ſuperficiem cadaveribus mortuorum operit, campos omnes ſanguine cruentat, acervis hominum interfectorum ad pineis ſtipitis altitudinem conſtratos.

Mauricii delictum ex avaritia.

O aurum, tyranne crudelis, hominum perſequutor, audaciſſime, fraudulente, arx malorum omnium, omnium malorum radix, caſtellum perniciei, vaſtator urbium, propugnaculorum everſor, murorum dilacerator, oppidorum oppugnator, ædium ſuccuſſor, qualibus malis mortales divexas? Nulla res in hominum vita tecum in certamen deſcendere poteſt: nulla res terrena tecum poteſt in comparationem venire: durum emollis, mollem induras: linguam mutam ſolvis, loquacem comprimis: currendo valentem tardum efficis, ac viciſſim de tardo volucrem: corda inflammas, & voluptate quadam demulces ſenſus illecebris inevitabilibus, ceu præſtigiis quibuſdam excantas; quum interim venuſtas illa tua non minus veneno ſuo, quam vipera noceat, leges & jura proculcas: verecundiam & pudorem abigis: ſepulcra violas, parietes perforas; nihil non habes venale: nihil non prodis. Nimirum frivolum quiddam eſt, ac fabula mera vulgo, quod dicitur, adamantem ſolum ſanguine molliri. Quid enim eſſe te poſſit efficacius, etiam in ſaxis emolliendis? Enimvero de hoc ſatis. Quid deinceps ſubſequutum? Imperator de immenſis illis hominum cædibus cognoſcit, avaritiam ipſe ſuam damnat, calamitatem acceptam expendit, miſeriam tantam deplorat, animos pœnitudine graviſſima percellitur. Hinc crebræ in oculis lacrymæ, gemitus ex intimo corde ducti, graves & cum vibicibus conjunctæ pectoris verberationes, ululatus, rugitus, ad Deum ſupplicationes, ne ad vitam ſequuturam ſupplicia cumularet, ſed heic lapſus ſui pœnas exigeret. Hiſce lamentis Deus flectitur, Imperatoris toto pectore ſupplicantis commiſeratione tangitur, precibus ipſius annuit. Sed tamen inter innumerabiles copias Mauricio ſe per quietem ſpectandum exhibet, eumque ſanguinario

Auri exſecratio.

Edit. Parif. pag. 71.

Mauricii pœnitentia.

Mauricii viſum nocturnum.

A Καὶ πόλεις χειρωσάμενος εὐπύργους ἐξ ἐφόδου,
Καὶ πᾶσαν Ἰστρογείτονα χώραν λεηλατήσας,
Καὶ δείξας αἱματόφυρτα τὰ ποταμοῦ τὰ ῥεῖθρα,
Καὶ ξίφος πᾶν καὶ δόρυ πᾶν τοῖς φόνοις καταλύσας,
Τέλος πολὺ συναγαγὼν δορυαλώτων σμῆνος,
Εἰς δώδεκα ποσούμενον ὅλας χιλιωδείας,
Πέμπει πρὸς τὸν Μαυρίκιον τὸν κράτορα Ῥωμαίων,
Παρακινῶν λυτρώσασθαι τοὺς αἰχμαλωτισμένους,
Καὶ χρήμασιν ἀλλάξασθαι τὸ πλῆθος τοσαρίθμους.
Ἀλλ᾽ οὐ κατέκαμψεν αὐτοῦ τὴν σκληρογνωμοσύνην,
Οὐ Σκυθικῆς ὠμότητος ἀπόνοια καὶ λύσσα,
Οὐκ ἀγριόθυμος ὁρμὴ Χαγάνου τοῦ βαρβάρου,
B Οὐ πένθος, οὐκ ὀλοφυρμός, οὐ δάκρυ τῶν ἁλόντων,
Δεσμὸν γὰρ εἶχεν ἄρρηκτον τὴν φιλοχρηματίαν.
Καὶ πάλιν ὁ τελβάρβαρος ἐκεῖνος ὁ Χαγάνος
Ἐκπέμπει πρὸς Μαυρίκιον μετριωτέρους λόγους
Καθυφιεὶς καὶ τὸ ποσὸν κατάγων τῶν χρημάτων.
Ὡς δ᾽ οἷα ἀσπὶς ὁ βασιλεὺς τὰς ἀκοὰς συμβύσας,
Οὐδ᾽ ἀνεχόμενος φωνῆς αἴσιον ἐπᾳδόντων,
Θυμοῦται, φεῦ, ὡς πάρδαλις, ὡς τίγρις ὁ Χαγάνος,
Καταψηφίζεται νεκρὸν τοσαυτανδρείας πότμον,
Θερίζει, φεῦ, τοῖς ξίφεσι τὸ σμῆνος τὸ τοσοῦτον,
Καὶ πᾶν τὸ πρόσωπον τῆς γῆς τοῖς αἵμασι καλύπτει.
C Τὰς πεδιάδας τὰς ἐκεῖ δείκνυσι λυθροφύρτους,
Κατασορεύσας ὡς κορμοὺς πεύκης νεκρῶν σωρείας.
Χρυσὲ διῶκτα, τύραννε, πάντολμε, δολοπλόκε,
Πάντων κακῶν ἀκρόπολις, πάντων κακῶν ἡ ῥίζα,
Ἑλέπολις, ῥιψέπαλξις, σπαράκτεια τειχίων,
Πόλεων τειχοσείστεια, τινάκτεια δομάτων,
Οἵοις κακοῖς τὰς γηγενεῖς κακοποιεῖς καὶ τρύχεις.
Οὐδὲν ἀνθαμιλλᾶταί σοι πραγμάτων τῶν ἐν βίῳ.
Οὐδὲν ἀντισφαιρίζει σοι πάντων τῶν ἐπιγείων.
Μαλθάσσεις τὸ ἀμάλακτον, τὸ μαλακὸν σκληρύνεις.
Γλῶσσαν ἀνοίγεις ἄφωνον, λάλον ἐπιστομίζεις.
Ποιεῖς βραδὺν τὸν δρομικόν, πτηνόπουν τὸν ἀργόπουν.
Πυρράζεις μὲν καὶ θέλγητρον ὑπάγεις ταῖς καρδίαις.
D Καὶ γοητεύεις ἴυγξιν ἀφύκτοις τὰς αἰσθήσεις,
Ἀλλά σου τὸ καλλίχροον ὡς ἔχιδνα φαρμάσσει.
Θεσμοὺς καὶ νόμους συμπατεῖς καὶ τὴν αἰδῶ διώκεις.
Τυμβωρυχεῖς, τοιχωρυχεῖς, ἀπεμπολεῖς, προδίδως.
Λῆρος τὸ κομψευόμενον, ὡς ἔοικε, καὶ μῦθος.
Ὡς ἄρα τὸν ἀδάμαντα μόνον αἷμα μαλθάσσει.
Τί γάρ σου δραστικώτερον καὶ λίθους ἀπαλῦνον;
Τί δὲ τὸ ὑπερίσχυρον ἰσχὺν σου ξυμφάγοι;
Ὧδε μὲν ταῦτα σύντομά μοι, τὰ δ᾽ ἐφεξῆς ὁποῖα;
Τὸν φόνον τῶν μυριάνδρων ὁ βασιλεὺς μανθάνει,
Καταγινώσκεται τῆς αὐτοῦ φαύλης σμικρολογίας,
Λογίζεται τὴν συμφοράν, τὸ πάθος ἀναστένει,
Καὶ μεταμέλῳ τὴν ψυχὴν πλήττεται βαρυτάτῳ.
Ἐντεῦθεν δάκρυον αὐτῷ συχνὸν ἐκ τῶν ὀμμάτων,
E Καὶ στεναγμοὶ βαρύτονοι καρδίας ἀπὸ μέσης,
Καὶ πάταγος βαρύδουπος τὰ στέρνα μωλωπίζει.
Ὀλολυγμοί, καὶ βρυχηθμοί, καὶ πρὸς Θεὸν ἐντεύξεις,
Μὴ πρὸς τὸ μέλλον τὰς ποινὰς αὐτῷ θησαυρισθῆναι,
Ἐνταῦθα δὲ τοῦ πταίσματος τὰς δίκας εἰσπραχθῆναι.
Κάμπτεται τούτοις ὁ Θεὸς τοῖς γόοις, ἐπικλᾶται,
Οἰκτείρει λιπαζόμενον ἐνθύμως τὸν κρατοῦντα,
Καὶ πρὸς τὴν αἴτησιν αὐτοῦ ταχέως ἐπινεύει.
Σὺν ἀναρίθμοις δὲ στρατοῖς ἐπιφαίνεται κατ᾽ ὄναρ,
Καὶ τῷ Φωκᾷ τῷ φονικῷ κελεύει παραδοῦναι.

Ἦν τοίνυν, καὶ μικρόπαις ἀπὸ τοῦ στρατοπέδου
Ὁ κάκιστος ἐφίσταται Φωκᾶς τοῖς βασιλείοις,
Ἐξαιτησάμενος τινὰ παρὰ τοῦ βασιλέως.
Καὶ μαστιχθεὶς καὶ διωχθεὶς ἐφ' οἷς ἀπεφλυάρει
Ἀνθυποστρέφει, φαίνεται λοχάρχαις, φαλαγγάρχαις,
Πνέων μανίας καὶ θυμοῦ, καὶ λόγους ἀποπτύων
Φλεγμαίνοντας ἀπαντέμποντας ὀσμὴν ἀπαιδευσίας.
Καὶ λύσσαν ἐρευγόμενος κυνὸς ὑλακομόρου
Δυσωπαθεῖ τὸ στράτευμα ψευσθὲν τῶν ἐλπισμένων.
Καὶ συνελθόντες εἰς ταυτὸ στρατάρχαι, κλιματάρχαι,
Κράτορα, φεῦ, τὸν λῃστικὸν κέρβερον καθιστῶσιν,
Ἄνδρα λῃστήν, βαρύθυμον, φόνιον, ὁρμητίαν.
Ὡς δ' ἔμαθε Μαυρίκιος καὶ τὴν ἀποστασίαν,
Καὶ τὸν ἀλάστορα Φωκᾶν, φεῦ, κρατοῦντα Ῥωμαίων,
Ὥρμησε μὲν ἀποφυγεῖν, κλέψαι δὲ σωτηρίαν,
Ἀλῦξαι δ' ἐκ ἐξίσχυσε τὰς πανσθενοῦς παλάμας.
Τὸν γὰρ κρατῆρα τῆς ὀργῆς καὶ τῆς δικαίας ψήφου
Ἔμελλεν ἄκρατον πιεῖν ἄχρι καὶ τοῦ τρυγίου.
Τοίνυν ἁλίσκεται φυγὼν ἅμα τῇ βασιλίδι,
Καὶ τοῖς φυεῖσιν ἀπ' αὐτοῦ πορφυροφύτοις κλάδοις.
Ὁ δὲ θεομισέστατος ἀνθρωποφόνος δράκων
Πάντας ὁμοῦ συναγαγὼν ἐπ' ὄψει Μαυρικίου
Καρατομεῖ θηριωδῶς τὰ πρῶτα μὲν τοὺς παῖδας
Τοὺς ἐν ἀκμῇ, τοὺς νεογνούς, εἶτα δὲ βασιλίδα.
Καὶ μετ' αὐτοὺς Μαυρίκιον. τῆς ἀνοχῆς σου Λόγε.
Εἰς τοῦτο μὲν ἀπέβησαν αἱ φληναφοτερθρεῖαι,
Καὶ τὰ χρησμῳδοτήματα τῶν περιεργολογούντων,
Χρόνοις ἐφ' ὅλοις εἴκοσι κρατήσαντα Ῥωμαίων.
Ὡς δ' ἐπελάβετο Φωκᾶς τοῦ κράτους καὶ τῶν σκήπτρων,
Εὐθὺς ἐκ πρώτης, ὥς φασι, βαλβῖδος παρεγύμνου
Τὸν θῆρα τὸν πικρόθυμον τὸν ἔνδον κεκρυμμένον.
Ἦν γὰρ τὸν τρόπον φονικός, ὑγρόβιος, λυσσώδης,
Ἀκρατοπότης, πάροινος, ἀκρόχολος, οἰνόφλυξ.
Ἐντεῦθεν αἵματα ῥοφεῖν ὥσπερ βαρύφρων λέων,
Καὶ σάρκας βρωματίζεσθαι πιαρῶν ἀνθρώπων,
Πόσιν ἐνόμιζε τερπνὴν νέκταρος γλυκυτέραν.
Οὕτως Ναρσῆν τὸν στρατηγὸν τὸ τῶν Ῥωμαίων θαῦμα
Πυρὸς τροφὴν πεποίηκε, καὶ, τὸ τῆς παροιμίας,
Νεάνιν καλλιπρόσωπον ἐστέρησεν ὀμμάτων.
Τηλίκον ἄνδρα στρατηγὸν Ῥωμαίους ζημιώσας,
Καὶ μέρος καίριον τεμὼν ἐκ τῆς ὁλομελείας
Τὸ κάλλιστον ὁ κάκιστος ἠνθράκωσε καμίνῳ,
Τὸν καὶ ζωῆς ἐπάξιον εἰ δυνατὸν ἀλήκτου
Ὁ τιμωριῶν ἄξιος πότμων πικροθανάτων.
Ἀλλὰ γὰρ ἤλγησεν ἡ γῆ λιμνάζομένη φόνοις,
Καὶ λυθροσταλάκτους αὐτῇ καθ' ὥραν γινομένη
Γοὰς ἐξέρρηξεν οἰκτρὰς ἐκ στόματος ἀλάλου,
Καὶ τῆς τιγροπαρδάλεως κατεῖπε τῆς λυσσώδους.
Ἤνοιξε βλέφαρα Θεός, ἔβλεψε τὴν κακίαν,
Καὶ κατοικτείρας τὰς σφαγὰς τῶν κρεανομουμένων,
Τὴν δίκην ἐψηφίσατο τὴν τῆς ἀντιπαθείας.
Τῶν γὰρ ἐν τέλει καὶ λαμπρῶν τινὰς καὶ τῆς συγκλήτου,
Ὡς ἄρνας βλέποντες πικρῶς ἀνθρώπους θυομένους,
Δημευομένους ἀπηνῶς, οἰκτρῶς σπαρασσομένους,

A Phocæ tradi jubet. Non magno temporis interjecto spatio sceleratissimus ille Phocas e castris advenit, quædam ab Imperatore commilitonibus suis exoratus. Quumque flagris cæsus & ejectus e regia foret ob ea, quæ importune deblaterasset: in castra revertitur, cohortium phalangumque ductores adit, meram spirans insaniam, plena iracundiæ verba exspuens, quæque meram stoliditatem & imperitiam redolerent, latrantis denique canis in morem nil nisi rabiem eructans. Quinetiam miseriam exercitus amplificat, spe sua frustrati. Quapropter in unum coacti copiarum & provinciarum duces, furiosum hunc Cerberum (proh impium facinus) Imperatorem declarant, sceleratum inquam B latronem, iracundum, sanguinarium, quævis ad flagitia promptum. Mauricius ubi de militum defectione certior factus esset, ac pestem illam communem Phocam Imperatorem renunciatum esse didicisset; conabatur ille quidem fuga saluti suæ consulere, verum de manibus illis omnipotentibus elabi nullo modo poterat. Nam decretum erat, ut iræ justique judicii craterem ad ipsas usque fæces exhauriret. Quapropter in fuga cum Imperatrice, ac natis in Imperio liberis capitur. Deinde invisissimus ille Deo, cruentusque draco, cunctis in conspectu Mauricii collectis, primo quidem liberis tam adultis, quam ju- C nioribus, capita præcidi jubet: hinc Imperatricem, ad extremum Mauricium interficit. O quanta patientia tua est, filii Dei sermo. Atque hic fuit exitus illarum præstigiarum & vaticiniorum, quæ ab hominibus curiosas nimium artes tractantibus profecta fuerant. Posteaquam Phocas Imperium occupasset, e primis (quod ajunt) carceribus belluam acerbam, intra ipsum abditam, ostentabat. Nam moribus & indole sanguinaria præditus erat, humida vita gaudens, furiosus, temulentus, in vino immodestus, iracundus, ebriosus. Hinc fiebat, ut in morem feri leonis D sanguinem sorberet, ac opulentorum hominum carnibus vesci pro suavi potione duceret, ipsoque nectare dulciori. Narsem illum copiarum, qui miraculum Romanorum erat, igni concremavit: atque hoc facto, juvenculam (ceu dici proverbio solet) eleganti vultu præditam oculis privavit. Proh qualem hoc viro extincto ducem Romanis ademit. Nimirum e tota membrorum serie membrum longe utilissimum exsecuit, ac vir sceleratissimus optimum, infinitas acerbissimasque mortes commeritus, perpetua (si fieri posset) vita dignum in carbones ac favillam redegit. Enimvero tellus ipsa cædibus restagnans mœ- E rebat, & sanguinis stillicidio conspersa singulis horis, hominem intuita, voces plane miserabiles ex ore mutuo proferebat, & tigropardalim furentem accusabat. Quapropter oculos Deus aperuit, & hominis improbitate perspecta, miseratus eorum mactationes, qui dilaniabantur, tale supplicium ei destinavit: ut quæ ipse designasset, ea vicissim ab aliis perpeteretur. Itaque proceres, & illustres, ac Senatorii quidam ordinis viri, quum homines agnorum instar miserrime jugulari, proscribi crudeliter, miserandum in modum lacerari cernerent,

Seditionis Phocæ initium.

Edit. Paris. pag. 74.

Mauricius cum suis capitur & interficitur.

Phocas Imp.

Narses exustus a Phoca.

Contra Phocam conspiratio. *Edit. Paris. pag. 75.*

A ignemque hunc adeo cum flammis illustres domos in cineres redigentibus latissime serpere, immanem denique belluam cædibus quidem crudeliter pasci, non tamen exsatiari, sed magis etiam sitire: de semetipsis angi occipiunt, imminentia pericula formidant, Heraclio duci Aphricæ per litteras significant, classem validam instrueret, eique filium Heraclium contra sceleratum Imperatorem præficeret. His cognitis Heraclius, ad bellum sese comparat. Jamque classis occupato mari, recta celeriterque Byzantium contendebat. Eo motu Phocas intellecto, vicissim & ipse militum copias instruit, hostibusque velocissimam classem opponendam comparat. Verum B ipse Deus, & ipsum mare bellum adversus tyrannum gerebant, quumque facinorosissimus homo manum cum hoste conseruisset, acerrimo prælio vincitur, pudore afficitur, persequentibus adversariis, tandem vivus capitur. Oblatus Heraclio, æquissimo jure trucidatur, quum prius variis probris affectus fuisset. Sic violenta morte cruentam animam efflavit illa totum mundum absorbere conata voracitas, gula cuncta glutiens, minister mortis, amicus Dirarum. Mox autem Heraclius rerum potiri cœpit, cui patria quidem erat Cappadocum illa felicissima regio, generis autem origo ab illustribus viris, amplaque fortuna florentibus. Rei militaris peritissimus C erat, fortis, leonino præditus animo, laborum tolerantissimus, manu promptus, robustus. Constantinum filium minime degenerem ex conjuge prima suscepit, qua rebus humanis exempta, Martinam ad vitæ societatem adscivit. Erat hæc Imperatori ex avunculo consobrina, de qua natus est ei filius Heraclonas. Heraclius ipse deinceps ab hominibus improbis circumventus, eorum decretis & erroribus adsensus est, qui unam in Christo voluntatem esse nugati sunt. Id temporis Chosroes arrogantissimus rex Persarum, Asia tota direpta spoliataque, pervenit ad ipsum usque Byzantium, copias sane superbas & insolentes secum du- D cens, nimirum loricatos, sagittarios, hastatos, aliosque pugnandi peritos, de quavis natione bellicosa collectos, de Medis, Chaldæis, Assyriis, Persis, Bactrianis, Parthyeis: qui omnes galeis utebantur aureis, eleganter instructi, pharetris muniti, generosis equis insidentes, quos aureæ phaleræ contegebant. Quum ergo videret Imperator, fieri nullo modo posse, ut prælium cum exercitibus Chosrois committeretur, qui tantum non arenam multitudine superabant: consilium efficax & sagacitatis plenum capit. Virgini quidem Dei matri Byzantinam urbem, cum filio populoque, committit: ipse vero ab urbe profectus, coactisque copiis tam mari, quam terra, levis & gravis armaturæ E militibus, equitibus, statariis, scutatis, ad Persicos fines contendit, castellis munitis copias adhibet, urbes evertit, universam Persarum ditionem diripit: perquam sapienter hostem a Byzantio cogitans abstrahere, & copias ejus a se invicem divellere. Itaque Persicarum urbium segetes demetebantur, igne vastaban-

Exitus Phocæ.

Heraclius Imp.

Heraclius Monotheleta factus.

Chosroes Asiam depredatur.

Heracli præclarum consilium, & res feliciter gestæ.

pag. 76.

A Καὶ πῦρ ὑφέρπον πανταχοῦ, καὶ φλόγα ὑψουμένην,
Ἀποτεφροῦντας τὰ λαμπρὰ τῶν οἰκοδομημάτων,
Καὶ θῆρα τὸν ὠμόθυμον πίνοντα μὲν τοὺς φόνους,
Ὅμως μὴ κορεννύμενον ἀλλὰ διψῶντα πλέον,
Ἀγωνιῶσιν ὑπὲρ σφῶν, κινδύνους ὑφορῶνται,
Τῷ στρατηγῷ τῆς Ἀφρικῆς γράφουσιν Ἡρακλείῳ
Στόλον κροτῆσαι δύσμαχον στιφρῶν θαλασσοπλόων,
Καὶ προβαλέσθαι στρατηγὸν ναύαρχον καὶ φυλάρχην
Τὸν παῖδα τὸν Ἡράκλειον κατὰ τοῦ παρανόμου.
Ἤκουσε ταῦθ' Ἡράκλειος, εἰς μάχην ἠρεθίσθη,
Καὶ στόλος ὑγροκέλευθος τὴν θάλασσαν ἐπλήρου,
Καὶ πλοῦς ἐγένετο ταχὺς ἐπὶ τὴν Βυζαντίδα.
Μανθάνει ταῦτα καὶ Φωκᾶς, στρατὸν ἀντοπλίζει,
B Καὶ στόλον ἀνεμόπτερον ἀντίπλουν ἑτοιμάζει.
Ἀλλ' ἐπολέμει καὶ Θεὸς καὶ πόντος τῷ τυράννῳ,
Καὶ συμβαλὼν ὁ κάκιστος ἡττᾶται κατὰ κράτος.
Αἰσχύνεται, διώκεται, ζωγρεῖται τελευταῖον.
Ὃν καὶ λαβὼν Ἡράκλειος ἐνδίκως κατασφάττει,
Ὀνειδισμοῖς τοῖς βέλεσι πρότερον κατατρώσας.
Οὕτω ψυχὴν τὴν φονικὴν ἐξέρρηξε βιαίως
Ἡ βούβρωσις, ἡ κοσμικὴ φάρυγξ, ὁ παντοφάγος,
Ὁ τοῦ θανάτου πρόπολος, ὁ φίλος Ἐριννύων,
Ἐφ' ὅλοις ἔτεσιν ὀκτὼ βιαίως τυραννήσας,
Καὶ γέγονε βρωματισμὸς ὀρνέων σαρκοβόρων.
Εὐθὺς δὲ προσπελάσε τὸ κράτος Ἡρακλείῳ.
Τούτῳ πατρὶς Καππαδοκῶν ἡ τρισευδαίμων χώρα,
C Καὶ γένος τῶν ἐπιφανῶν καὶ τῶν κομώντων πλούτῳ.
Ἦν δὲ στρατηγικώτατος, ἄλκιμος, θυμολέων,
Ὁπλίτης καρτερώτατος, ὀξύχειρ, βριαρόχειρ.
Υἱὸν δὲ χαίρ' οὐκ ἀγεννῆ τεκνώσας Κωνσταντῖνον,
Ἐπείπερ ἡ βασίλισσα κατέλιπε τὸν βίον,
Μαρτῖναν προσηρμόσατο πρὸς λέχους κοινωνίαν.
Ἦν δὲ Μαρτῖνα βασιλεῖ μητρόθεν ἀδελφόπαις,
Ἐξ ἧς υἱὸς Ἡρακλωνᾶς γέγονεν Ἡρακλείῳ,
Ὃς ὕστερον ἀπατηθεὶς ἀνθρώποις κακοτρόποις
Τοῖς δόγμασιν ὑπέκυψε καὶ ταῖς φρενοβλαβείαις
Τῶν ἐν Χριστῷ τὴν θέλησιν μίαν φλυαρησάντων.
Τότε Χοσρόης ὁ Περσῶν ὑπέραυχος δυνάστης,
Τὴν πᾶσαν λεϊσάμενος Ἀσίαν καὶ σκυλεύσας,
D Ἕως αὐτῆς τῆς εὐκλεοῦς ἤλασε Βυζαντίδος
Ὑπέροφρυς τὸ στράτευμα καὶ σοβαρόφρον ἄγων,
Κατάφρακτον τοῖς θώραξι, βρέμον ἐν τοξιλκίαις,
Δορατοφόρους αἰχμητάς, δυσμάχους λογχοφόρους,
Καὶ γένος πᾶν ἀρεϊκὸν ἐκ Μήδων, ἐκ Χαλδαίων,
Ἐξ Ἀσσυρίων, ἐκ Περσῶν, Βακτρίους, Παρθυαίους,
Χρυσοπήληκας, ἁβρούς, πάντας φαρετροφόρους,
Μυκτηροκόμποις βρέμοντας ἵπποις χρυσοφαλάροις.
Ὡς οὖν ἑώρα βασιλεὺς ἀμήχανον συμμῖξαι
Χοσρόου τοῖς στρατεύμασιν, ὑπὲρ τὴν ψάμμον οὖσι,
Βουλεύεταί τι δραστικὸν καὶ πλῆρες ἀγχινοίας.
Τῇ κόρῃ τῇ θεόπαιδι τὴν πόλιν ἐπιτρέπει,
Καὶ τὸν υἱόν, καὶ τὸν λαόν, αὐτὸς δ' ἐντεῦθεν ἄρας
Ψιλοὺς ἐνόπλους ἱππικοὺς ὁπλίτας σακεσφόρους
E Εἰς γῆν εἰσβάλλει Περσικήν, προσβάλλει καὶ φρουρίοις
Καρτεροτειχέσιν, ἐρυμνοῖς, διπύργοις, στερροπύργοις,
Φθείρει, πορθεῖ, λεηλατεῖ πᾶσαν γῆν ὑπὸ Πέρσας,
Ἄγαν σοφῶς τεχνώμενος μεθέλκειν Βυζαντόθεν
Κἀντεῦθεν ἀντιπερισπᾶν τὰς Χοσρόου δυνάμεις.
Πόλεων γοῦν τῶν Περσικῶν ἐκείροντο τὰ κάλλη,
Ἀγροὶ πυρὸς ἐγίνοντο δαπάνη πολυξύλου,

Ἠνδραποδίζοντο πικρῶς ὑπέρακμοι πρεσβῦται,
Γυναῖκες καλλιπλόκαμοι, κορίσκαι, γεραλέαι,
Καὶ παῖδες ὑπαγκάλιοι, γαλακτοτρόφα βρέφη,
Ἐλούετο τοῖς αἵμασιν ἡ τῶν Ῥωμαίων σπάθη,
Ἡρπάζοντο βοσκήματα, μητέρες ἠτεκνοῦντο,
Καὶ στόνος κατελάμβανε τὴν Περσικὴν καὶ γόος,
Πτηνὴ γὰρ ἐκδικήσεως ἐπέτρεχε ῥομφαία,
Καὶ πάσας κατεβόσκετο σπάθη θυμοῦ τὰς πόλεις.
Ἀκούει ταῦτα βασιλεὺς Περσῶν ὁ φρυακτίας,
Καὶ τὰ γινόμενα μαθὼν ἀπαίρει Βυζαντόθεν.
Προῆγε μὲν Ἡράκλειος εἰς μέσην τὴν Περσίδα,
Ὁ δὲ Περσάρχης πρὸς αὐτὸν ἤλαυνεν ὀπισθόπους.
Καὶ γενομένης ὑπ' αὐτῶν καρτερομάχου μάχης,
Καὶ προσβαλόντων φρικωδῶς ἀλλήλοις τῶν πραγμάτων,
Νεκροὶ μὲν ἑκατέρωθεν ἐγένοντο μυρίοι,
Πλὴν ὅμως καθυπέρτερα τὰ τῶν Ῥωμαίων ἦσαν.
Ἔβλεψε τότε καὶ Περσὶς ἐκ Βυζαντίου σπάθην
Θεριστικὴν ἀμφίστομον, δρεπάνην πεταμένην,
Καὶ πόλεις ἀφανίζουσαν, καὶ τοὺς ἀγροὺς πορθοῦσαν.
Καὶ πάλιν ἄλλο συνετὸν ὁ βασιλεὺς τεχνᾶται,
Ἦν γὰρ ἐμπειροπόλεμος ἀμήχανος στρατάρχης.
Μικρὸν ὑπολειπόμενος τὸν δρόμον ὑποπέμπει,
Καὶ Περσικοῦ στρατεύματος σὺν ἅμα τῷ Χοσρόῃ
Ὑπερδραμόντος, καὶ στρατὸν Ῥωμαίων παρελθόντος,
Αὐτὸς ἐκείνοις φεύγουσιν εἵπετο κατὰ νώτου,
Καὶ μυριάκις συμπλακεὶς ἀντιωπίοις μάχαις,
Καὶ τοῖς ἀσοῖς τοῖς τῶν Περσῶν τὰ ξίφη καταθρύψας
Τὸν βάρβαρον οὐκ ἔληγε διώκων καὶ συμπνίγων,
Ἕως αὐτοῦ τὸ προσγενὲς, καὶ τῶν Περσῶν οἱ κρείττους,
Καὶ πᾶν αὐτοῦ τὸ φίλιον, καὶ πάντες φαλαγγάρχαι,
Καὶ παῖς αὐτοῦ πρωτόγονος πρωτόφυτος Σιρόης,
Τὸν ἐναγῆ καὶ βδελυρὸν Χοσρόην μυσαχθέντες
Δεσμῷ στερρῷ συσφίγγουσι πολυχανδῆ ὡς κῆτος,
Ὡς λέοντα βαρύθυμον, ὡς πάρδαλιν ἀγρίαν,
Καὶ τῷ λιμῷ πιέζουσι, καὶ τέλος θανατοῦσιν.
Ἐν ἑξαμέτρῳ τοιγαροῦν ἡλίου περιδρόμῳ
Τὴν Περσικὴν καὶ Μηδικὴν Ἡράκλειος ἐκτρίψας
Καλλίνικος ἀνέζευξεν ἐπὶ τὴν Βυζαντίδα.
Καὶ ταῦτα μὲν ἐνιαυτοῖς ἀπέβησαν ὑστέροις,
Ἀλλ' ἔτι διατρίβοντος ἐν Πέρσαις Ἡρακλείου,
Τοῦ δὲ Περσῶν στρατεύματος ἀντιπολιορκοῦντος,
Καὶ χαίνοντος καταπιεῖν τὴν πόλιν τὴν ὀλβίαν,
Ἄλλος τραχὺς βαρύθυμος μυριοκύμων κλύδων
Ἀνεπηγέρθη φοβερὸς, βαρύθυμος ὡς λέων,
Καὶ καταλύζειν ἀπειλῶν τὴν πηλικαύτην σκάφην.
Ταῖς Περσικαῖς γὰρ Σκυθικαὶ δυνάμεις συνδραμοῦσαι.
Καὶ φάλαγγες ἰσόψαμμοι θηριωδῶν Ἀβάρων,
Ὡς χείμαρροι βαρύδινοι σὺν ψόφοις συρραγεῖσαι
Καθάπερ εἰς μισγάγγειαν τὴν πόλιν ἐπερρόθουν.
Οἱ Πέρσαι τὰς παρεμβολὰς εἶχον ἀντωπίους,
Καὶ μέχρι γὰρ Δαμάλεως καὶ τῆς Καλχηδονίας,
Αἱ σφῶν δυνάμεις κέχυντο βαρύθρουν λαλαγοῦσαι.
Ἄβαρες πρὸς τοῖς τείχεσιν ἐφήδρευον, καὶ Σκύθαι,
Καὶ πᾶν δεινὸν καὶ πᾶν στυγνὸν ἐφαίνετο πρὸ ὀμμάτων.
Ἐκεῖθεν ἦχει φοβερὸν ἡ Σκυθοτρόφος Σκύλλα,
Ἐντεῦθεν τῆς Χαρύβδεως ἠνοίγετο τὸ στόμα,
Καὶ μέσον ἐχειμάζετο τῆς πόλεως τὸ σκάφος.
Καὶ πανταχόθεν κίνδυνος, καὶ πανταχόθεν σάλος.
Ὁ δὲ καιρὸς, ὡς ἔοικε, φιλονεικῶν ὁ τότε

A tur agri, peracerbe rapiebantur in servitutem ætate provectiores, ancillæ, mulieres formosæ, puellæ, vetulæ, infantes, qui ulnis gestabantur & adhuc lactebant, gladii Romanorum in sanguine abluebantur, diripiebantur pecudes, matres liberis orbabantur: totam denique Persiam lamentationes & ploratus occupabant. Quippe volucris gladius ultionis advenerat, & iracundus ensis urbes universas depascebatur. Audit hæc superbus ille rex Persarum, mox obsidionem Byzantii solvit. Interea mediam in Persidem suis cum copiis Heraclius penetrat. Eum a tergo consectabatur Persarum princeps. Quumque B prælium acre commissum inter utrosque foret, immensa quidem utrinque multitudo mortalium cecidit, victoria tamen penes Romanos stetit. Vidit id temporis etiam Persarum regio Byzantium gladium secandi non ignarum, ancipitem, falci volanti consimilem, urbes abolentem, agros vastantem. Rursus Imperator aliud quiddam prudenter molitur, quippe gerendi belli peritus, & dux copiarum industrius ac ingeniosus. Progressionis impetu nonnihil remisso, a tergo manebat; quumque Persicus exercitus una cum Chosroe pleno cursu Romanorum copias præteriisset, ipse fu- C gientes a tergo consectabatur, & præliis adversis hostem sæpissime adortus, magnaque multitudine cæsa, regem barbarum persequi ac premere non desinebat: donec tandem ejus consanguinei, Persarum optimates, amici regii, copiarum duces universi, cum primogenito filio Siroem, detestandum illum & exsecrabilem Chosroem abominati, in vincula conjicerent, ceu cetum quemdam capacissimum, ceu leonem iracundum, ceu pantheram immanem: ubi fame pressus, vivendi finem fecit. Itaque sexennio toto in exscindendis Persarum Medorumque regionibus exacto, victoriosus Imperator Byzantium reversus est. Sed hæc annis sequenti- D bus acciderunt. Quum autem Heraclius adhuc in Persia commoraretur & Persarum exercitus urbem Byzantinam sic obsideret, ut ei devorandæ prorsus inhiaret: alia quædam gravis tempestas excita est, quæ & ipsa navem illam se demersuram minitaretur. Etenim ad exercitus Persicos etiam copiæ Scytharum accedentes, arenisque pares, immanissimorum Avarum phalanges torrentium in morem eruptione simul facta, versus urbem, ceu cavam quamdam vallem, ingenti cum strepitu ferebantur. Persæ castrametabantur ex adverso urbis, ad Damalim ac Chalcedonem usque diffusis eorum agminibus, quæ quidem sonum E horrendum edebant. Avares & Scythæ sub ipsis mœnibus hærebant. Nulla non tristis & horrenda sese facies oculis ostentabat. Ab una parte terribiliter Scythica Scylla strepebat, ab altera Charybdis os patulum conspiciebatur: in harum medio scapha urbis magna tempestate jactabatur, cui nulla non ex parte periculum procellis imminebat. Quum denique tempus illud (uti quidem

Heraclius in mediam Persidem progreditur.

Aliud Heraclii strategema.

Edit. Paris. pag. 77.

Scythæ & Avares eodem tempore cum Persis Byzantium obsident.

Miser Byzantii status.

videtur) in hoc tota virium contentione incumberet, ne quod aliud malum apud homines calamitate illius ætatis majus extaret: cunctas etiam Tauro vicinas nationes concitavit, quas locustarum infinitate non abs re quis comparaverit. Etenim Tauroscytharum immanium principes compactis scaphis, & innumerabili multitudine in eas imposita, lintribus ex uno ligno factis universum mare cooperibant. Hoc modo plagæ variæ de plurimis locis existebant, & ab omni parte res urbis Imperatricis in angustum cogebantur. Persa consimilis erat pungenti scorpio, Scytharum ferox natio virulentæ viperæ, Tauroscytharum gens locustæ, quæ & pedes incedit, & volat. Tot & talibus ærumnis urbs laborabat, & in his omnibus malis auxilii nihil apparebat. Sed enim propugnabat eam manus potentissima, robustumque brachium illam defendebat. Itaque ventus ingens commotus, tempestates & aquarum vertices excitavit, totamque classem illam immensam adobruit. Videre tum erat instar plumbi sub aquas marinas demergi eos, qui antea levi motu semitas illas humidas navigiis peragrabant: non aliter, atque olim superbi Pharaonis satellitibus accidit. Hinc jam Romani, prius terrore nimio perculsi, extra urbem semet effundebant, & intra muros quosdam conclusis hostibus, ita tractabant natos in rupibus barbaros, ut locustas Seleucides solent, ut ibes illæ volatiles agere cum serpentibus consuevere. Simul triumphale carmen cum hymnis concinebant, & convenientes odas divæ Ductrici velut immolabant. Ita gigas immenso robore salutem suam non tuetur, nec princeps potentis populi viribus se defendit. Nam si Deus ædium fundamenta non jecerit, si valido septo domos non obduxerit: omnes artis machinationes atque labores inutiles sunt. Atque hunc sane Romani tam felicem obsidionis eventum habuere. Secundum hæc coacto a natura Heraclio, ut corporis pulverem terræ, quæ mutuum dederat, restitueret: Constantinus ejus filius Imperium accepit, & exiguum ad tempus eo potitus, mortem immaturam obiit, nullo, neque verbo, neque facto memorabili ad posteros transmisso. Perhibent autem venenum ei propinatum fuisse a Martina noverca, & Pyrrho, Byzantino pontifice, qui pestilens erat homo, & impius, veneficus, præstigiator. Quum ergo vitam hanc terrenam Constantinus reliquisset, Martina Imperium ad se astu traducit, & ad Heraclonam filium: sed eo non diu frui potuit. Nam quum vix illud a limine quasi salutare potuissent, divinæ vindictæ poculum hausere, nihil aliud lucri ex Imperio nacti, quam quod improbos se declaravetint. Itaque naribus Heraclonas amissis, Martina lingua, solum vertere jussi sunt. Post eos Imperium Constanti redditur, ejus Constantini filio, qui non ita pridem regnaverat. Hinc inde ab initio radices in corde malas fovens illius impiæ sectæ, vel furoris potius eorum,

Tauroscythæ Romanos invadunt.

Divinum auxilium.

Thauroscytharum exitium.

Edit. Paris. pag. 78.

Constantinus III. Heraclii filius Imp.

Martina & Heraclonas Imp.

Constans II. Heraclii N. Imp.

A Ἄλλο μηδὲν παραλιπὼν μεῖζον κακὸν ἀνθρώποις
Καὶ πᾶσαν περιπαύελον ἤγειρεν ἐθναρχίαν,
Ἀκρίδα μυριόπτερον εἴποι τις ἂν εὐστόχως.
Καὶ γάρ τοι συμπηξάμενοι θαλαττοπόρα σκάφη
Ταυροσκυθῶν οἱ φύλαρχοι τῶν ἀγριοκαρδίων,
Καὶ πλῆθος ἀπειράριθμον τοῖς σκάφεσιν ἐνθέντες,
Ἐπῆσαν καλύπτοντες τὰ νῶτα τῆς θαλάσσης
Τοῖς λεμβαδίοις τοῖς πυκνοῖς τοῖς αὐτοξυλοπλόοις.
Τούτων αἱ μάστιγες πολλαὶ μυριαχόθεν ἦσαν,
Καὶ πανταχόθεν πράγματα στενὰ τῇ βασιλίδι.
Ἦν ὁ μὲν Πέρσης ὡς πικρὸς σκορπίος κεντροφόρος,
Ὡς δ' ἔχιδνα φαρμάκτειρα Σκυθῶν θυμοπλημία,
Ἀκρὶς ὁ Ταυροσκύθης δὲ πεζόπτερος πτηνόπους.
B Τόσοις κακοῖς ἐπάλαιε τὸ Βυζαντίων ἄστυ,
Πάντοθεν δ' ἦν ἀμήχανα τὰ τῆς ἐπικουρίας.
Ἀλλ' ὑπερήσπιζεν αὐτῆς μεγαλοσθενὴς βραχίων,
Ἀλλ' ἦν ὑπέρμαχος αὐτῆς παλάμη κραταιόχειρ.
Καὶ τοίνυν ἐξεφύσησεν ἄνεμος ἀγριόπνους,
Καὶ κλύδωνας ἐξήγειρε καὶ στρόφους πολυστρόφους,
Καὶ πᾶσαν κατεπόντισεν ἄπλετον στολαρχίαν,
Ἔδυσαν ὡσεὶ μόλιβδος εἰς ἅλμην θαλαττίαν
Οἱ κούφως ἐπιπλέοντες ὑγροκελεύθους πόρους,
Ὡς πρὶν σοβαροπρόσωποι τοῦ Φαραὼ τριστάται.
Ἐντεῦθεν ἐξεχύθησαν οἱ πρὶν πεφοβημένοι
Ῥωμαῖοι, καὶ τοῖς τείχεσιν αὐτοὺς συγκατακλείσαντες
Ὡς Σελευκίδες ὤφθησαν ταῖς πτερωταῖς ἀκρίσιν.
C Ὡς ἴβεις δὲ πτερόεσσαι τοῖς ὄφεσιν ὑπῆρξαν,
Καὶ μέλος ἐπινίκιον ἀλάλαξαν ὑμνοῦντες,
Καὶ τὰς ᾠδὰς τῇ στρατηγῷ θύοντες καταλλήλως.
Οὕτως ὁ γίγας σῴζεται τῷ πλήθει τῆς ἰσχύος,
Οὐδὲ δυνάστης ἐν χερσὶ στρατοῦ πολυδυνάμου.
Ἂν γὰρ Θεὸς μὴ πήξειε τῶν οἴκων τοὺς θεμέθλους,
Ἂν μὴ θριγγίῳ κραταιῷ τοὺς δόμους περιβάλλει,
Καὶ τὰ τῆς τέχνης ἄχρηστα, καὶ τὰ τοῦ κόπου κόποι.
Εἰς τοῦτο μὲν ἀπέβησαν τὰ πράγματα Ῥωμαίων.
Τριάκοντα δ' ἐν ἔτεσιν Ἡράκλειος κρατήσας,
Φάος ἐξέλιπεν ὁμοῦ καὶ ξίφος καὶ τὸν βίον.
Ἐπεὶ δὲ τὸν Ἡράκλειον ἠνάγκασεν ἡ φύσις
Δοῦναι τὸν χοῦν τοῦ σώματος παρὰ τῇ δανεισάσῃ,
D Ὁ παῖς αὐτοῦ χαρίζεται τὰ σκῆπτρα Κωνσταντῖνος,
Ὃς πρὸ μικροῦ τι γνωρισθεὶς μόναρχος Αὐτοκράτωρ,
Καὶ τῆς ἀρχῆς γευσάμενος πρὸς ἓν ἔτος τοῦ στέφους,
Αὖθ' ἀπεκρύβη τάχιον. ἐξέλιπε πρὸ χρόνου,
Μηδὲν τὶ μνήμης ἄξιον φθεγξάμενος ἢ δράσας,
Τῆς μητρυιᾶς, ὡς λέγουσι, Μαρτίνης καὶ τοῦ Πύρρου
Συγκερασάντων φάρμακον αὐτῷ θανατηφόρον.
Ὁ Πύρρος δ' ἦν Ἀρχιερεὺς οὗτος ὁ Βυζαντίου,
Λοιμὸς ἀνὴρ καὶ δυσσεβὴς, καὶ φαρμακὸς, καὶ γόης.
Ὡς οὖν ἀπέλιπε ζωὴν τὴν κάτω Κωνσταντῖνος,
Μαρτίνα παρεισφθείρεται τῇ σκηπτροκρατορίᾳ,
Καὶ μετ' αὐτῆς Ἡρακλωνᾶς ὁ παῖς, ἀλλ' ἐπ' ὀλίγον.
E Μηδὲ γὰρ φθάσαντες σχεδὸν τῷ κράτει προσλαλῆσαι,
Τῆς θείας ἐκδικάσεως ἐκπίνουσι τὸ σκύφον,
Ἄλλο μηδὲν κερδάναντες, ἢ τὸ κακοὶ φανῆναι.
Ῥῖνα μὲν ὁ Ἡρακλωνᾶς, ἡ δὲ Μαρτίνα γλῶτταν,
Ζημιωθέντες ἤχθησαν εἰς τὴν ὑπερορίαν,
Καὶ μετ' αὐτοὺς πιστεύεται Κώνστας τὴν βασιλείαν,
Ὁ Κωνσταντίνῳ γεννηθεὶς τῷ πρὸ μικροῦ κρατοῦντι.
Ὃς ῥίζας ἔχων πονηρὰς ἀρχῆθεν ἐν καρδίᾳ
Τῆς δυσσεβοῦς αἱρέσεως ἢ μᾶλλον ἀπονοίας,

Τῶν

Τῶν διδασκόντων θέλησιν ἐν Χριστῷ μίαν λέγειν,
Ἠνέγκατό τε καὶ καρπὸν ἀλλὰ καρπὸν πικρίας.
Ἐξ ὧν πολλοὶ μὲν ἔφαγον πλὴν ὅσον ἐπιγνῶναι.
Οἷον τὸ σῖτον οἱ πικροὶ καὶ τὸ πικρὸν αὐχοῦσι.
Μάξιμος δ᾽ ὁ καλόγλωττος σάλπιγξ ὁ χρυσοσάλπιγξ,
Ὁ Νεῖλος ὁ χρυσόρειθρος ὁ τῆς ὀρθοδοξίας,
Ἕως ἐσχάτης πλησμονῆς μετέσχε τῆς πικρίας.
Τὴν χεῖρα γὰρ τὴν δεξιὰν ἐξεθερίσθη ξίφει,
Καὶ γλῶσσαν μελιστάκτουσαν οἴμοι συναφαιρέθη
Τὴν νέκταρος πηγάζουσαν ἐνθέου τὰς συρμάδας.
Οὗτος ὁ Κώνστας ὁ σκαιὸς ἀειφυγίᾳ θλίβει
Μαρτῖνον τὸν ἐπίσκοπον τῆς πρεσβυτέρας Ῥώμης.
Πάπαν αὐτὸν ἀποκαλεῖν οἶδε Ῥωμαίων γλῶσσα.
Καὶ Κάιν μιμησάμενος ἐπ᾽ ἀδελφοκτονίᾳ,
Καὶ κτείνας Θεοδόσιον τὸν ἐκ μιᾶς ἀρούρης,
Καὶ τῶν σπερμάτων τῶν αὐτῶν αὐτῷ μετεσχηκότα,
Εἰς Σικελίαν ἀποπλεῖ τὴν πολυφορωτάτην,
Τὴν πόλιν τὴν βασίλειον ἀποκοσμῆσαι θέλων,
Καὶ τὴν ἀρχὴν χαρίσασθαι τῇ τελπεμπέλῳ Ῥώμῃ,
Ὡς εἴ τις ἁβροστόλιστον ἀποκοσμήσει νύμφην,
Καὶ γραῦν τινὰ τρικόρωνον ὡς κόρην ὡραΐσει.
Ἀλλὰ τὰ βούλια μάταια τῶν ἀνθρώπων,
Ἂν μὴ συμπράττῃ καὶ Θεός, ἂν μὴ συνεπινεύσῃ.
Θερμοῖς γὰρ ὕδασιν αὐτοῦ ψυχαγωγῶν τὴν σάρκα,
Ψυχρὸν ἐκεῖ κυλίκιον ἐξέπιε θανάτου,
Ἔτεσιν εἴκοσι λαχὼν πρὸς τοῖς ἑπτὰ τὸ κράτος.
Καὶ τυραννεῖ Μιζίζιος ἀνὴρ ἐκ Σικελίας,
Ἀνὴρ χαριτοβλέφαρος, ἀστεῖος τῷ προσώπῳ,
Πλὴν ὅμως οὐκ ἐπὶ μικρὸν ἀπόλαυσε τῆς τύχης,
Ἀλλ᾽ ἀπεψύχη τάχιον ἀλλὰ φανεὶς ἐκρύβη,
Ὅπως ἂν ῥόδον ἐκφυῇ, καὶ παραυτίκα ῥεύσῃ.
Ὁ γάρ τοι παῖς τοῦ Κώνσταντος ἄρτι λαβὼν τὰ σκῆπτρα,
Τοὔνομα δὲ τῷ βασιλεῖ βρεφόθεν Κωνσταντῖνος,
Στόλῳ βαρεῖ τὴν Σίκελον καταλαμβάνει νῆσον,
Καὶ πάντας τοὺς αὐτόχειρας καὶ τοὺς ὀλεθρεργάτας
Τοῦ βασιλέως καὶ πατρὸς ἐνδίκως ἀποσφάττει,
Καὶ σὺν αὐτοῖς Μιζίζιον τὸν τετυραννηκότα.
Τοῦτον τὸν Αὐτοκράτορα λαὸς ὁ συρφετώδης,
Καὶ τὸ τοῦ δήμου συμμιγὲς ἐκάλουν Πωγωνάτον,
Ὅτι, φασίν, ἐκναυστολῶν κατὰ τοῦ Μιζιζίου
Μεῖραξ τρυφεροπρόσωπος ἀνίουλος ἀπώγων
Ἐκεῖθεν ἀνθυπέστρεψεν ἀνὴρ τελεσπώγων.
Οὗτος ἀθροίσας σύνοδον ἀνδρῶν θεοφορήτων
Τὴν πατρικὴν δυσσέβειαν ἀνέσπασε ῥιζόθεν,
Τοῖς φυτουργοῖς τῶν εὐσεβῶν καταρτισθεὶς δογμάτων.
Ἴθυνε μὲν ἐν ἔτεσι δέκα ἑπτὰ τὸ κράτος.
Ὡς δὲ καὶ θνήσκειν ἔμελλε καὶ καταντᾶν εἰς κόνιν,
Υἱὸν Ἰουστινιανὸν δείκνυσι βασιλέα,
Καὶ κράτορα καθίστησιν αὐτάρχον γῆς Ῥωμαίων.
Ὃς ἀπὸ βάθρων ἤγειρεν ἀπὸ ῥιζῶν ἐσχάτων
Τὸν μέγαν οἶκον τὸν λαμπρὸν τὸν ἐν τοῖς ἀνακτόροις,
Χρυσέων πυραυγήμασι ψηφίδων καταυγάσας
Τοὺς τοίχους, καὶ τὸ δάπεδον μαρμάροις καλλιχρόοις.
Ὃς ἔτι τοῦ δομήτορος τὴν κλῆσιν ἐπισώζει.
Ὁ βασιλεὺς δὲ μισηθεὶς ἄρχουσιν, ἰδιώταις,
Τοῖς ὄχλοις τοῖς ἐν ἀγορᾷ, καὶ τοῖς ἐν ἀνακτόροις,
Ὡς κληρογνώμων, ὡς σκαιός, ὡς ἐντρυφῶν τοῖς φόνοις,
Καὶ πλέον ὡς αὐθέκαστος ἐξαυταρέσκου γνώμης.
Ἦν γὰρ καὶ δοκησίσοφος καὶ πλήρης ἀπονοίας,
Κἂν ταῖς βουλαῖς οὐ κοινωνόν, οὐ συνεργάτην εἶχε,

Const. Man.

A qui unicam in Christo voluntatem agnoscere jubent : fructus sane impietatis tulit, sed admodum amaros : quos fuere quidem qui degustarent, sed aliud nihil inde consequuti, quam quod eorum acerbitatem agnoscerent. Atque hujus amaritudinis ad extremam usque satietatem particeps factus est eloquentissimus ille Maximus, aurea illa tuba, Nilus quasi quidam doctrinæ veritatis aurifluus. Quippe manus ei dextra præcisa fuit, & mellea lingua, divini rivos nectaris effundens, simul adempta. Idem Constans, vir nequam, exsilio perpetuo Martinum Romæ veteris antistitem, quem Romani Papam appellare consueverunt, B multavit. Præterea Caini fratricidium imitatus, Theodosium parentibus iisdem cum ipso natum interfecit. Hinc in Siciliam fertilem cum classe profectus urbem Imperatricem ornamento suo spoliare volens, Romæ vetulæ conatus est Imperium restituere : non aliter, ac si quis egregie vestitam puellam ornatu suo denudet, ac vetulam trium cornicum ætatem habentem, ceu puellam juvenculam exornet. Sed enim vana sunt hominum consilia, ni Deus annuat, & juvet. Quippe dum calidis aquis Imperator voluptatis causa semet oblectat, frigidum mortis poculum exhaurit. C Eo mortuo tyrannidem Mizizius, natione Siculus, usurpat ; vir amabili quidem gratoque vultu : sed qui hac fortuna non diu frui potuit. Quippe celeriter extinctus est, instar rosæ, quæ vix nata, continuo marcescit. Etenim Constantis filius Constantinus ingenti classe Siciliam occupavit, & omnes interfectores patris Imperatoris jugulavit, quos inter & Mizizius fuit, qui tyrannidem arripuerat. Hunc Imperatorem Constantinum vulgus hominum Pogonatum, hoc est, Barbatum appellabat : quod uti de litteratorum monumentis accepimus, expeditionem illam maritimam contra Mizizium suscipiens adolescens admo- D dum, facie delicata, nihil habens lanuginis aut barbæ, cum integra virilique barba de Sicilia reversus fuisset. Synodo virorum divinitus gubernatorum coacta, paternam impietatem radicitus exstirpavit, a piorum dogmatum plantatoribus in viam revocatus. Imperavit autem annos septemdecim. Moriturus & in pulverem rediturus, Justinianum filium Imperatorem renuntiavit, qui magnam illam splendidamque domum in regia de fundamentis exstruxit, & aureis calculis distinxit, parietibus & pavimento de marmore confectis. Domus ipsa nomen conditoris etiam nunc retinet.

Margin notes: S. Maximo dextra cum lingua præciditur. — Martinus Papa in exsilium relegatur. — Constans in Italiam transferre conatur Imperium. — *Edit. Paris. pag. 79.* — Mizizii tyrannis. — CONSTANTINUS IV. Barbatus Imp. — Synodus pia sub Barbato. — JUSTINIANUS II. Imp. cui resectæ nares.

E Cæterum Justinianus Imperator invisus erat proceribus, privatis, vulgo, tam in foro, quam in aula degentibus, tamquam durus, ferox, cædibus gaudens : ac præsertim, quod ipse sibi nimium placeret, nimiumque tribueret. Erat enim opinione sua sapiens, reapse autem demens,

nec consilii socium, nec adjutorem quemquam adhibebat: quod existimaret, se cognitionem rerum omnium, quæ in homines cadere possit, habere. Quapropter exosus universis, præmium improbitatis reperit, Imperii nimirum amissionem.

Leontii patricii tyrannis ad ... annos. Etenim vir quidam nobilis, Senator, patriciis dignitate, cui nomen Leontius, quum plebem sibi adjumento auxilioque præsto fore cerneret, universis odio Justinianum Imperatorem persequentibus: suis cum sociis eum nocte aggreditur, quasique bestiam cinctam indagine capiens, præcisis naribus, vultuque deturpato, Chersonem deportari curat. Verum oculus justitiæ minime clausus mansit, sed recte seditionis auctorem intuitus, pari mensura vicem ei retulit.

Edit. Parif. pag. 80.

Agareni Africam invadunt. Quum enim Aphricæ fines a prædonibus quibusdam diriperentur, qui Arabes erant, ex Agarenorum gente, jamque regionem maritimam universam vexarent ac popularentur: suorum commiseratione motus Imperator, classem magnam instruit, & adversus prædones maritimos ablegat.

Cum eis nauticæ Romanorum copiæ manu conserta, quamquam insigni cum ferocia prælium capesserent, spumantium aprorum in morem, tamen inde tandem hostes pepulerunt, urbemque Carthaginiensium Romanis conservarunt. At vero immanes illæ belluæ nequicquam poterant quiescere, sed immensa classe comparata bellum instaurabant: Romanosque majori navium adorti numero, in fugam conjecerunt tam navium præfectos, quam classiarios milites, simul florentem opibus Carthaginiensium urbem ceperunt, eaque direpta & solo æquata, cincinnum aureum Libyæ totius exsciderunt. *Agareni Carthaginem evertunt.* Igitur nautica multitudo classisque duces ignominiam cladis acceptæ non ferentes, malum malo majori sanantes: defectionem ab Imperatore moliuntur, & maximam ad insulam Cretensem naves appellunt. Heic conjuratione facta, suam audaciam produnt, unumque de sociis defectionis Imperatorem declarant, cui nomen erat Apsimarus. *Apsimari tyrannis ad annos VII.* Is adjutus ipsorum opera, cingit urbem obsidione: proditoresque nactus, Byzantium occupat. Hic primo se Tiberium nuncupat, deinde Leontium productum in medium naribus mutilat, & firmam in custodiam conclusit: quum is tribus tantum annis Imperio potitus fuisset. Itaque regnabat Apsimarus, & fortuna prospera fruebatur. Unicum erat, quod hominem perturbaret: nimirum ne rursum Justinianus ad Imperium arcesseretur, qui eo nuper una cum naribus fuerat spoliatus. Immo divinationes & oracula quædam, & astrologorum festivas prædictiones audiens, virum illum ceu belluam ancipitem suspectum habebat. Quapropter molitiones instituit, & consilia quærit, quibus occasiones ad fortunam prosperiorem ei præcideret.

Apsimarus Justiniano insidiatur. Certior ergo factus, Justinianum Theodoram sororem suam germanam

A Πάσας πλουτεῖν οἰόμενος τὰς ἐν ἀνθρώποις γνώσεις.
Ἐντεῦθεν τοίνυν μισηθεὶς ἀξίαν τῆς κακίας,
Τὴν ἔκπτωσιν ἐφέρετο τὴν ἐκ τῆς σκηπτουχίας.
Καὶ γὰρ ἀνήρ τις εὐγενὴς τῶν ἀπὸ τῆς συγκλήτου,
Πατρίκιος ἀξίωμα, Λεόντιος τὴν κλῆσιν,
Εὑρὼν καὶ συναιρόμενον καὶ συμφρονοῦν τὸ πλῆθος,
(Πρὸς γὰρ Ἰουστινιανὸν ἔτρεφον πάντες μῖσος)
Ἐφίσταται τῷ βασιλεῖ μετὰ τῶν συμμαχούντων,
Ὅτε τὸ καταβλέφαρον ὄμμα καὶ φωτοτρόφον
Ἐμυνδάνε κατὰ γῆς καὶ πᾶν ἦν ἐν δεμνίοις,
Καὶ χειρωσάμενος αὐτὸν ὡς ἐν δικτύῳ θῆρα
Ἐκπέμπει ὑπερπόντιον εἰς τὴν Χερσῶνα πόλιν,
B Τὴν ῥῖνα πρότερον τεμὼν, καὶ πρόσωπον αἰκίσας.
Ἀλλὰ γὰρ οὐκ ἐκάμμυσε τὸ βλέφαρον τῆς δίκης,
Ἀλλ' ἐπεστράφευσεν ὀρθῶς, καὶ τὸν ἐπαναστάντα
Τοῖς ἴσοις ἀντημείψατο καὶ ταυτομέτροις μέτροις.
Λῃστῶν λαϊζομένων γὰρ Ἀφρικανῶν τοὺς ὅρους.
Ἄραβες ἦσαν οἱ λῃσταὶ, καὶ τῶν ἀπὸ τῆς Ἄγαρ.
Καὶ πᾶσαν τὴν παράλιον κακούντων καὶ κειρόντων,
Ὁ βασιλεὺς ὑπερπαθῶν στόλον βαρὺν ἀρτύει,
Καὶ πέμπει κατὰ τῶν λῃστῶν τούτων τῶν ὑγροπόρων.
Οἷς καὶ συμμίξασαι στερρῶς αἱ ναυτικαὶ δυνάμεις
Ἐκείνους μὲν μετὰ θυμοῦ καὶ τόλμης ἐπιόντας
C Καθάπερ κάπρους ἀφριστὰς ἀπήλασαν ἐκεῖθεν,
Ῥωμαίοις δ' ἂν ἐσώσαντο τὰ τῶν Καρχηδονίων.
Ἀλλὰ γὰρ οὐκ ἠρέμησαν οἱ παλαμναῖοι θῆρες,
Πάλιν δ' ἂν ἐπεστράτευσαν μυριοστόλῳ στόλῳ,
Καὶ πλείοσι συμμίξαντες Ῥωμαίων στολαρχίᾳ,
Ἔτρεψαν τότε πρὸς φυγὴν ναυάρχους ναυστολέως.
Καὶ τὴν ὀλβιοδαίμονα πόλιν Καρχηδονίων
Ἑλόντες καὶ σκυλεύσαντες καὶ κατεδαφικότες,
Τὸν χρύσεον ἐξέκοψαν βόστρυχον τῆς Λιβύης.
Ὄχλος ἐκεῖνος ὁ ναυτικὸς καὶ πάντες οἱ στολάρχαι
Τὴν ἐκ τῆς ἥττης ἔμπικρον οὐ φέροντες αἰσχύνην,
D Ἰώμενοί τε τὸ κακὸν ἄλλῳ κακῷ μεγάλῳ
Ὠδίνουσί τε σπέρματα τὰ τῆς ἀποστασίας,
Καὶ Κρήτῃ προσορμίζονται τῇ τρισμεγίστῳ νήσῳ,
Ἀλλήλοις τε συνθέμενοι καὶ συνομωμοκότες
Ἐνταῦθα τῆς θρασύτητος ἐκφαίνουσι τὸ βάρος.
Καὶ σφῶν ἀπολεξάμενοι τῶν δοκιμωτάτων ἕνα,
Λεγόμενον Ἀψίμαρον, κράτορα καθιστῶσιν.
Ὃς σὺν αὐτοῖς καὶ μετ' αὐτοῖς τὴν πόλιν περισφίγξας,
Καὶ προδοτῶν ἐπιτυχὼν κρατεῖ τῆς Βυζαντίδος.
Καὶ πρῶτα μὲν Τιβέριον αὐτὸν μετονομάζει,
Ἔπειτα καὶ Λεόντιον ἐξενεγκὼν εἰς μέσον,
Καὶ τῇ τομῇ τῇ τῆς ῥινὸς τὴν κόλασιν μετρήσας,
Φρουρᾷ καθίστησιν αὐτὸν ἀφύκτῳ πικροφόρῳ,
E Ἔτεσι μόνοις ἐν τρισὶ κρατήσαντα Ῥωμαίων.
Εἶχε μὲν οὖν Ἀψίμαρος τὸ τῶν Ῥωμαίων κράτος,
Καὶ πνεύμασιν ἐφέρετο τύχης ἁπαλοπλόοις.
Ἓν μόνον ἔθραττεν αὐτὸν, ἓν μόνον ἐθορύβει,
Μὴ πρὸς τὸν Ἰουστινιανὸν πάλιν τὰ σκῆπτρα φθάσῃ,
Μὴ πάλιν ἀναπότρεπτος γένηται πρὸς τὸ στέφος,
Ὁ πρὶν αὐτῷ ζημιωθεὶς καὶ σὺν αὐτῷ τὴν ῥῖνα.
Ὡς θῆρα γοῦν ὑγρόχειρον ὑπώπτευε τὸν ἄνδρα,
Καὶ μᾶλλον τοὺς προφοιβασμοὺς αἰτίαν καὶ προρρήσεις,
Καὶ τὰ κομπολογήματα τῶν ἀστρολεσχούντων.
Ἐκίνει τοίνυν μηχανὰς, ὤρυττεν ἐπινοίας,
Ὡς ἂν αὐτῷ κωλύσειε τὰς πρὸς τὸ κρεῖττον τύχας.
Μαθὼν γοῦν ὡς ἡρμόσατο τὴν αὐθομαιμονοῦσαν

Τῷ τῶν Χαζάρων ἄρχοντι Χαγάνῳ Θεοδώραν,
Καὶ παρ' αὐτῷ καὶ μετ' αὐτοῦ συνῴκει τε καὶ διῆγε,
Πρεσβείαν πέμπει τῷ δεινῷ βαρβάρῳ τῷ Χαγάνῳ,
Χρημάτων ὑπισχνούμενος ὅλας αὐτῷ θαλάσσας,
Αν τὸν Ἰουστινιανὸν δήσας δεσμοῖς ἀρρήκτοις
Απεμπολήσειεν αὐτὸν τρίδουλον ὡς οἰκέτην,
Ἤγουν αὐτοῦ τὴν κεφαλὴν ἀποτεμὼν ἐκπέμψῃ.
Ἀκούσας ταῦθ' ὁ βάρβαρος ἐκεῖνος ὁ Χαγάνος,
Τῷ τῶν χρημάτων ἔρωτι πυροῦται τὴν καρδίαν.
Καὶ τί γὰρ ὁ τριβάρβαρος Χαγάνος συνθογγούμενος;
Απάνθρωπον βουλεύεται βουλὴν, καὶ θηριώδη,
Εἰς προσγενῆ, καὶ τὸ μηδὲν αὐτὸν ἠδικηκότα.
Καὶ τῷ ζητοῦντι μελετᾷ τὸν δυστυχῆ προδοῦναι.
Χρυσὲ προδότα, πάντολμε, δύστροπε, πανεργάτα,
Καὶ φίλων ἀπεμπολητὰ, καὶ γένους ἀναιρέτα,
Τί τοῦτο; πῶς παλιμπετεῖς καὶ παλιμβόλους τίθης;
Πῶς δὲ πρὸς ἀλλοπρόσωπον γνώμην μεταβιβάζεις
Τοὺς ἀποικίλους τοὺς ἁπλοῦς ὑπὸ Θεοῦ πλασθέντας;
Ἀλλὰ τὸ μέλλον, ὥς φασι, καὶ τὸ κεκυρωμένον
Οὐ τεῖχος χήσει σιδηροῦν, οὐ τοῦ πυρὸς ἡ γνάθος.
Ὁ γὰρ Ἰουστινιανὸς τοὺς δόλους τοῦ Χαγάνου,
Καὶ τὰς βουλὰς ἀναμαθὼν ἐκεῖθεν δραπετεύει.
Καὶ προσεταιρισάμενος ἁδραῖς ἐπαγγελίαις
Τὸν Τέρβελιν τὸν ἄρχοντα τοῦ τῶν Βουλγάρων ἔθνους,
Καταλαμβάνει σὺν αὐτῷ τὴν Βυζαντίδα χθόνα,
Βουλγάρων ἐπαγόμενος μυρίους λεγεῶνας.
Ὀλίγοις δὲ τῶν ἀμφ' αὐτὸν τὸ βούλευμα πιστεύσας,
Καὶ σὺν αὐτοῖς ὑποδραμὼν σωλῆνας ὑδρορρόους,
Τὴν εἰς τὴν πόλιν πάροδον ἐντέχνως ὑποκλέπτει,
Καὶ δεύτερον ἀρχηγετεῖ καὶ ζώννυται τὸ κράτος.
Τὰς δ' ἐπὶ τούτοις συμφορὰς τίς παραστήσει λόγος;
Τῷ μὲν Βουλγάρων ἄρχοντι πληροῖ τὰς ὑποσχέσεις,
Καὶ δωρεαῖς ἀμείβεται πολλῷ δαψιλεστέραις.
Πυρὶ δὲ δίδωσι συχνοὺς τῶν περιλάμπρων οἴκους,
Καὶ διαρπάζει χρήματα, καὶ δίκην βοσκημάτων
Τῶν μεγιστάνων πλείονας οἴκτιστα καταθύει.
Καὶ δὴ καὶ τὸν Λεόντιον ἀναιρεῖ σὺν Ἀψιμάρῳ,
Οἷα λῃστὰς καὶ συλητὰς αὐτοῦ τῆς σκηπτουχίας.
Οὕτω κακοὶ τοῖς ὀφθαλμοῖς ὑπόκεινται τῆς δίκης,
Κἂν παραυτίκα φύγωσι τὰ τῆς ποινηλασίας,
Ἀλλ' ὕστερον ὑπέχουσι μείζονας τὰς δικάσεις.
Οὐ μόνοις δὲ τοῖς ἀρχηγοῖς τῆς τυραννίδος τούτω
Ἐπέσεισε τὸν σίδηρον ἐκδικητὴς ὢν ἔτλη,
Ἀλλά γε καὶ Καλλίνικον αἰκίσας καὶ χλευάσας
Τὸν ἀρχιερατεύοντα ταύτης τῆς βασιλίδος,
Καὶ παιδαρίων θέμενος ὕβρεων μαρτυρεῖον,
Τέλος ἀπέσβεσεν αὐτοῦ τοῦ σώματος τοὺς λύχνους.
Ἦν γάρ τοι καὶ συναίτιος καὶ ῥέκτης καὶ συνίστωρ
Τῶν εἰς Ἰουστινιανὸν ποτὲ τετολμημένων.
Οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ τῷ νοεῖν βαλλόμενος, ὁ κράτωρ
Ὅσας ἐκέρασαν αὐτῷ κύλικας πικροπότους
Οἱ τῶν δειλαίων κάτοικοι τῆς Ποντικῆς Χερσῶνος,
Ὅτε δήπου παρ' αὐτοῖς ἀπελαθεὶς τοῦ κράτους,
Ποτὲ μὲν ἀποσκώπτοντες, ποτὲ δὲ δυσφημοῦντες,
Καὶ βέλεσιν ὀνειδισμῶν κεντοῦντες κακογλώσσων,
Ποτὲ βυσσοδομεύοντες βουλὰς κακομηχάνους,
Ὥστε τοῖς σπλάγχνοις τοῖς αὐτοῦ βάψαι τὰς μαχαίρας,
Ἢ καὶ δεσμώτην ἄθλιον πέμψαι τῷ Ἀψιμάρῳ.
Ταῦτ' οὖν Ἰουστινιανὸς τοῖς λογισμοῖς ἐγγράφων,
Καὶ καθ' αὐτὸν ἀνατυπῶν, καὶ ζωγραφῶν τοὺς τύπους,

A Chagano Chazarorum principi matrimonio junxisse, jamque cum illo familiariter degere: legatos ad barbarum, sævum alioquin hominem, mittit, immensasque pecunias ei pollicetur, si Justinianum vinculis injectis sibi mancipii in morem venderet, aut ejus saltem caput a cervicibus recisum mitteret. *(Edit. Paris. pag. 81.)* His auditis animus barbari cupiditate pecuniarum inflammatur, & ut Scythica præditus indole, consilium capit inhumanum ac belluinum contra suum affinem, a quo læsus numquam fuerat, meditans ipse secum, quo pacto miserum Apsimaro quærenti proderet. *(Chagani perfidia.)*

B O aurum, proditor, tyranne perverse, malefice amicorum venditor, proprii generis interfector, quid hoc est rei? cur tecum ipse mutato consilio pugnas? cur inconstantes facis? Cur in aliam faciem mutas eorum mentes, qui simplices & varietatis expertes a Deo creati sunt? Sed enim id quod futurum est, semel divinitus decretum, nec murus (ut ajunt) ferreus, nec ignis impedire poterit. *(Auri criminatio.)* Justinianus enim Chagani fraudibus & consiliis perspectis, fuga saluti consulit, adiunctoque *(Justinianus a Chagano profugit.)*

C sibi promissis amplissimis Terberi Bulgarorum principe, cum illo Byzantium tendit, ductis eo Bulgarorum immensis legionibus. Deinde perpaucis suorum consilio suo credito, cum iisdem canales aquæductuum ingressus, furtim & solerter aditum in urbem sibi parat: quo facto, iterum cœpit imperare. Consequutas vero deinceps calamitates quæ possit oratio satis exprimere? Quæ Bulgarorum principi promissa fuerant, præstat: *(Justinianus iterum Imp.)* amplissimis ei muneribus vicem refert. Deinde complures domos illustres igni concremat, facultates diripit, instar pecudum potiorem magnatum partem miserrime

D trucidat, interfectis etiam Leontio & Apsimaro, tamquam latronibus & Imperii raptoribus. Sic mali oculis justitiæ sunt expositi, & quamvis aliquandiu pœnas effugiant, tandem tamen supplicia majora luunt. Neque tantum Justinianus hos tyrannidis usurpatores principes gladio percussit ultore miseriarum suarum: verumetiam Callinico patriarchæ contumeliis & ludibris affecto, ac puerorum injuriæ exposito, demum oculos eruit: *(Callinicus patriarcha cæcatur.)* quod adjutor & conscius eorum fuisset, quæ designata in Justinianum erant. Præterea revocans ad animum Imperator, quam acerbe

E tractatus fuisset a Ponticæ Chersonis incolis, quum Imperio dejectus apud illos viveret: (nam modo dicteriis in eum illudebant, *(Quid contra Chersonis incolas molitus sit Imp.)* modo mala imprecabantur, modo contumeliis improbarum linguarum pungebant, modo consilia subdola magno silentio tractabant, *(pag. 82.)* quando tandem gladios in ipsius visceribus tincturi essent, vel infelicem comprehensum Apsimaro missuri, secum dispicientes) hæc igitur cogitationibus suis Justinianus inscribens, & per ea tamquam barbarorum

moribus consentanea vehementer exacerbatus, copias navales ablegat, interfectum quidquid istic, ubi læsus fuerat, ætatis adultæ hominum esset: præcipiens inter alia, ne vel mulierculis, vel lactentibus pueris, vel senibus, vel juvenibus parcerent. Tam gravi adversus eos iracundia flagrabat. Hæc Chersonitarum calamitas digna erat, quæ deploraretur: adeoque paulo humaniores ad lamentandum commovebat. Quippe miserias Bethlehemæ clamoresque tristissimos superabat. Istic enim sola infantilis ætas interficiebatur, heic decrepiti, adolescentes, mulieres, puellæ teneræ, pueri, citra discrimen velut in macello membratim dilaniabantur. Continuo tollebantur ejulatus & clamores acres ab omni parte, tam collibus quam littoribus ad lamentantium voces respondentibus. Hoc modo populosa Cherson in Scythicam (quod proverbio dicitur) solitudinem subito commutata redactaque fuit, infinita multitudine perempta. Quum autem accepisset Imperator, aliquam fuisse rationem habitam ex commiseratione tenerorum infantum, majorem in modum exarsit iracundia, furoreque percitus est. Quapropter iis graviter succensebat, qui pepercerant: adeoque pœnas in hos graves cogitatione concipiebat. Rursus ergo classis ablegatur, una cum immensis copiis, velut in hosticum solum: quibus & Philippicus cognomento Bardanes intererat, ut classi militibusque præesset, ac omnino gladiis infantes quoque necari curaret, etiamsi recens in lucem editi forent, etiamsi lacte adhuc alerentur: ut bubus denique vias publicas omnes inverti juberet, & campos undique sulcari, quo fortunata prius urbs in solitudinem redigeretur, ejus vici converterentur in arva, populosum denique oppidum campus desolationis fieret. Hoc institutum animi magnorum Imperatori malorum origo fuit. Rursus enim in pericula gravissimosque fluctus incidit. Quippe milites tam immane decretum ejus abominati, ac præsertim ubi superstites e Chersonitis instar tigridis aut lupi animatos reperirent, excusso Justiniani fræno, & seditione concitata primum imperata flocci faciunt, tam fœda se labe polluere nolentes: deinde Philippicum Imperatorem creant.

Scythica solitudo.

Immanis Justiniani conatus.

Edit. Paris. pag. 83.

Quapropter metu Justinianus exterritus, qui solerti nimirum ingenio præditus, tarditatem suorum in navigando mali ominis duceret: ipse cum pedestribus copiis terra Sinopen usque progreditur, ne classiarii milites, ablegati dudum, rebus novis studerent. Heic ubi naves onerarias, scaphas, triremes, veloci cursu ventoque prospero ferri conspexit: mirifice perturbatus animo, celerrimum ad reditum sese parat, con-

PHILIPPICUS BARDANES Imp.

A Καὶ παροξυνόμενος αὐτοῖς οἷα βαρβαρότροπος,
Πέμπει στρατὸν ναυσίπλοον κελεύων ἀποσφάττειν
Ἅπαν τὸ γένος ὁμαδὸν τῶν προλελυπηκότων,
Μὴ φείδεσθαι μὴ γυναικῶν, μὴ τῶν ὑποτιτθίων,
Μὴ γηραιῶν, μὴ νεαρῶν, μὴ πρεσβυγενεστέρων,
Οὕτω βαρὺς ἐκάχλαζεν ὁ κατ' ἐκείνων χόλος.
Ἦν γοῦν ἀξιοπένθητον Χερσωνιτῶν τὸ πάθος,
Καὶ συγκινοῦν εἰς οἰμωγὰς τοὺς φιλανθρωποτέρους,
Ὑπερνικᾶν Βηθλεὲμ τοὺς πολυστόνους στόνους,
Καὶ στοναχὰς βαρυαλγεῖς, βοὰς πολυστενάχους.
Ἐκεῖ μὲν γὰρ ἡ βρεφικὴ καὶ μόνη νηπιότης
Ταῖς φονευτρίαις εἰς σφαγὴν ὑπέκειτο παλάμαις.
B Ἐνταῦθα δὲ τρεμέμπελοι, πρόσηβοι, νεανίαι,
Γυναῖκες ἀπαλόχροοι, κοράσια, μειρακίσκοι,
Φύρδην κατεμελίζοντο καθάπερ ἐν μακέλλῳ.
Ὀλολυγὴ δὲ πανταχοῦ, καὶ γόος ὀξυβόας.
Καὶ λόφοι μὲν ἀντίδουπα τοῖς θρηνοῦσιν ἀπήχουν,
Ἀκταί τε κυματόκλυστοι δεινὸν ἀντεπερρόθουν.
Οὕτω μὲν ὅλην εἰς Σκυθικὴν, ὅ φασιν, ἐρημίαν
Χερσὼν ἡ πολυάνθρωπος αἴφνης μετεποιήθη,
Καὶ γέγονε πολυχανδὴς ᾅδου γαστὴρ πανδόχου,
Καὶ τάφος μυριόνεκρος, καὶ τοῦ θανάτου πύλη.
Ὁ βασιλεὺς δ' ἀκηκοὼς ὅτι τῶν βρεφυλλίων
C Τῶν τρυφερῶν καὶ νεογνῶν οἶκτος ἐγένετό τις,
Φλεγμαίνει πλέον τοῦ θυμοῦ, καίεται τῇ μανίᾳ.
Κότος ἐκινεῖ βαρύμηνις κατὰ τῶν φεισαμένων,
Καὶ τιμωρίας κατ' αὐτῶν ἀπόφασις αὐτίκα.
Καὶ πάλιν ἦν ναυστόλησις ἀκάτων γοργοπλόων,
Καὶ στράτευμα μυρίανδρον ὥσπερ εἰς πολεμίαν,
Καὶ σὺν αὐτῷ Φιλιππικὸς ὃν ἔλεγον Βαρδάνην
Ἀρχηγετήσων τοῦ στρατοῦ καὶ τὸν λαὸν κοσμήσων,
Ὡς ἂν συγκατακεντήσωσι ῥομφαίαις καὶ τὰ βρέφη
Κἂν ἄρτι πρώτως βλέποιεν τὸ κάλλος τῆς ἡμέρας,
Κἂν γάλακτος ποτίζοιντο συρμάδας βρεφοτρόφους,
D Καὶ ταῖς βουσὶ πολεύσωσι πάσας τὰς λεωφόρους,
Καὶ περιαυλακίσωσιν αὐτῶν τὰς πεδιάδας,
Καὶ θήσωσιν εἰς ἔρημον τὴν πρὶν εὐθηνουμένην,
Τὰς ἀγυιὰς εἰς ἄρουραν στάχυσι βεβριθυμένην,
Καὶ πόλιν τὴν πολύανδρον ἀφανισμοῦ πεδίον.
Τοῦτο κακῶν παραίτιον γίνεται τῷ κρατοῦντι,
Καὶ πάλιν πειρατήρια, καὶ πάλιν τρικυμίαι,
Καὶ κλύδωνες ἐπάφλασαν ἀγριοπρόσου βίας.
Ἡ γὰρ στρατιώσιμος ἰσχὺς ἡ ναυστολημμένη
Τὴν γνώμην τὴν ἀπάνθρωπον ἐκείνου μυσαχθεῖσα,
Ὡς τίγριν ἀγριόθυμον, ὡς λύκον αἱμοβόρον,
Εὑροῦσα καὶ Χερσωνιτῶν τοὺς ὑπολελειμμένους
Ἀφηνιάσαντας αὐτῷ καὶ βλέψαντας εἰς στάσιν,
E Ὡς λῆρον μὲν λογίζονται τὰ ἐπιτεταγμένα.
Κηλῖσι γὰρ οὐκ ἤθελον καταχρανθῆναι τοιαῖς,
Ἄνακτα δὲ καὶ κράτορα Φιλιππικὸν ποιοῦσι,
Καὶ στέφος περιβάλλουσι τῆς σκηπτροκρατορίας.
Ὁ γοῦν Ἰουστινιανὸς ἐκταραχθεὶς τῷ φόβῳ,
Καὶ τὴν βραδύπλοιαν αὐτοῦ καὶ τὴν ἀργοπορίαν
Εἰς ῥιμμὸν ἀπαίσιον θέμενος ὡς ἀγχίνους,
Αὐτὸς αὐτοῦ χερσοπορεῖ μέχρι καὶ τῆς Σινώπης,
Στρατὸν συναγαγόμενος ὁπλιτῶν πεζοπόρων,
Ὡς μὴ νεωτερίσαιεν οἱ προεκπεπλευκότες,
Καὶ βλέψας ἐπὶ τὰς ὑγρὰς ἀκάτους λαιφοπτέρους,
Καὶ σκάφη πελαγόπλοα, τριήρεις ὑγροπόρους,
Ταχυπλοοῦντας, φοβεροῖς πνεύμασι φερομένας,

Δονοῦνται μὲν τοὺς λογισμοὺς, καὶ τὴν ψυχὴν σοβοῦνται, A
Καὶ παλιμπόρευτον εὐθὺς ἀνθυποστρέφειν τρέχει.
Ἵππων ὠκίων ἐπιβὰς πνοιῶν ἀελλοπόδων,
Εἰ δυνατὸν καὶ πτερωτὸς εὐχόμενος γενέσθαι.
Ἀλλὰ τὸ πνευματόφορον τῆς γοργοπλόου τύχης
Ταχυναυτεῖν ἐποίησε τὰς ποντοπλόους σκάφας.
Στόλῳ μὲν οὖν Φιλιππικοῦ χρώμενος ὠκυπτέρῳ
Προφθάνει τὴν βασίλειαν πόλιν καταταχύσας,
Τὸ στέφος περιτίθεται τῆς αὐτοκρατορίας.
Ὁ δ' ἔγε ῥινολάβητος αὐτάναξ ὑστερήσας
Διατριβόμενος ὁδοῖς δυσβάτοις δυσεξόδοις,
Καὶ τόποις φαραγγώδεσι, καὶ λόφοις ἀποκρήμνοις,
Ἀντιστρατοπεδεύεται πρὸς ὄρεσι γηλόφοις,
Ἅπερ κατὰ συνήθειαν φαμὲν τοῦ Δαματρύος. B
Καὶ τοίνυν ὁ Φιλιππικὸς ἐκπέμπει ταγματάρχας
Αὐτῷ πολεμησείοντας ἀντιπαρατάξαι μάχας.
Οἳ βλέψαντες δὲ λεοντῆν τὴν ἐκ τῶν στρατευμάτων
Ἰσχὺν μὴ φθάνουσαν εἰς πᾶν τὸ τοῦ πολέμου σῶμα,
Ἀλωπεκῆν προσέρραψαν τὴν ἐκ δολιευμάτων.
Καὶ τὸν λαὸν τὸν σὺν αὐτῷ θελξάντες ἐλπίδι
Ζωγροῦσι τὸν τρισάθλιον. τὰ δ' ἐπὶ τούτοις οἷα;
Λαιμοτομοῦσιν ὥσπερ βοῦν ἄφωνον ἐπὶ φάτνης.
Καὶ τοῦ θυμοῦ τὸν κορεσμὸν καὶ τῆς ὀργῆς τὴν ῥύμην
Ὅλην κενοῦσι κατ' αὐτοῦ κύκλῳ περιλαβόντες,
Ὥσπερ λέων ἂν ὕστερον τις μάρψας νεβρὸν ἐλάφου.
Τὸν παῖδα δὲ Τιβέριον αὐτοῦ καταλαβόντες
Προσπεφευγότα τῷ ναῷ τῆς μητραπάνδρου κόρης,
Ἀποσπάσαντες τοῦ ναοῦ, φεῦ τῆς φρικωδεστάτου·
Ὑπῆρχε δὲ Τιβέριος εἰσέτι παιδαρίσκος.
Καὶ τῇ φλιᾷ προσέρρηξαν ἐπίσης σκυλακίῳ,
Καὶ τὰς ῥαφὰς τῆς κεφαλῆς ἀλοῦσαν ὡς σῖτον.
Ἐρρύη δ' ὁ ἐγκέφαλος χαμαὶ πρᾶγμα δύσλεκτον ἄθος,
Καὶ δάπεδον ἐπάλασσεν ὡς ὕδωρ ἀπορρέον.
Οὕτω καλῶς καὶ συνετῶς τοῖς παλαιοῖς ἐρρέθη·
Μηδὲν ὑπὲρ τὸ μέτριον. καλὸν ἡ συμμετρία.
Ὁ γὰρ Ἰουστινιανὸς τοὺς τοῦ θυμοῦ καμίνους
Ἐκκαύσας ἑπταπλάσιον κατὰ τῶν ἐν Χερσῶνι,
Μίσους ἐξῆψε κατ' αὐτοῦ φλόγα τοῖς ὑπὸ χεῖρα.
Μισεῖ, φασὶ, γὰρ καὶ Θεὸς τὰς ἄγαν προθυμίας.
Ἑπτὰ μὲν οὖν Ἀψίμαρος κρατεῖ μόνον ἐν χρόνοις. D
Ὁ δὲ Ἰουστινιανὸς δίχα σὺν ἓξ ἑτέροις.
Φιλιππικὸς δ' ὁ βασιλεὺς τρέφων κατὰ καρδίας
Δυσσέβειαν καὶ σπέρματα παντοδαπῆς κακίας,
Καὶ τοῦ φωτὸς καὶ τῆς αὐγῆς τὴν στέρησιν οἰμώζων,
Δυσὶ γὰρ μόνοις ἔτεσιν ἐγεύσατο τοῦ στέφους.
Φιλιππικοῦ δὲ δυστυχῶς οὕτως ἐκπεπτωκότος,
Ἡ σύγκλητος Ἀρτέμιον ἵστησιν αὐτοκράτορα,
Κλῆσιν δευτέραν ἔχοντα κατὰ διωνυμίαν,
Κἀντεῦθεν Ἀναστάσιον, Ἀρτέμιον ἐκάλουν.
Ἦν δ' ἐμβριθὴς, καὶ δραστικὸς, καὶ βίβλοις τεθραμμένος,
Ἀνάκτων ὑπογραμματεὺς, ὃν φασιν ἀσηκρῆτιν.
Καὶ τοίνυν δραστικώτερον ἁπτόμενος τοῦ κράτους
Ἐκδικητὴς Φιλιππικοῦ καὶ τιμωρὸς ἐφάνη, E
Τοὺς ἐκβολεύσαντας αὐτοῦ τὰ βλέφαρα κολάσας.
Ἀγαρηνοὺς δὲ πειρατὰς μαθὼν ναυτιλλομένους,
Θηρία τὰ χερσόϋγρα, τὰς τῆς θαλάσσης ἄρκτους,
Τριήρεις συμπηξάμενος καὶ σκάφας γοργοπλόους,
Ἐκπέμπει τοὺς συνάψοντας μάχην τοῖς ἐκ τοῦ Ἄγαρ.
Οἱ μέχρι πρὸς Ἑλλήσποντον εὐθέως πεπλευκότες,
Εὐθυδρομοῦντες ὑπαὶ γὰρ πνοαῖς ἁπαλοπνόοις.

A scensis equis citissimis, exoptans (si fieri potuisset) etiam alatus esse. Sed ventus secundus adjuvante fortuna Philippicum ad urbem Imperatricem citius detulit, qui ea potitus, & regiam ingressus est, sumpta corona Imperatoria. At Imperator ille, cui præcisæ nares erant, serius ad urbem delatus, ob itinerum difficultatem, quæ convalles & præcipites passim colles habebant: ad montes acclives castrametatur, quos vulgo Damatryanos appellare consuevimus.

E diverso Philippicus duces suos extra urbem progredi jubet, cum hoste manum conserturos: qui animadB verso, robur copiarum suarum, instar leoninæ pellis, universum belli hujus corpus tegere non posse, de pelle vulpina nonnihil adsuunt, animisque populi, qui Justinianum sequebatur, spe promissorum emollitis, miserrimum hominem vivum capiunt. Quid inde factum? Jugulum ei tamquam bovi in præsepio præcidunt, & omnem iræ libidinem in eo necando alter post alterum explent, non aliter ac esuriens leo prehensis hinnulis facere solet. *Cædes Justiniani.*

Filium autem ipsius Tiberium, qui ad virginis absque viro matris C factæ templum confugerat, ex æde (proh facinus) abreptum sacra, tenerum adhuc puellum, catelli in morem valvarum postibus alliserunt: cujus capite contuso, cerebrum ad terram profluebat, spectaculo sane ingratissimo, ac velut aqua destillans, pavimentum conspurcabat. Idcirco præclare sapienterque dixerunt homines illi prisci: Nihil ultra modum, præclara res & mediocritas. Quippe quum Justinianus iracundiam suam adversus Chersonitas septies exsatiasset, suorum contra se subditorum odia concitavit. Nimirum id quoque recte perhibetur, Deum ipsum cupiditatibus nimiis infestum esse. Imperator porro Philippi- D cus impietatem, & omnis generis nequitiæ semina sub corde nutriens, oculos Dei cuncta spectantes latere non potuit. Ideoque miser orbibus oculorum erutis, velut alter Oedipus in cæcitate furebat, & tam visus amissionem, quam Imperii deplorabat: ad tempus exiguum sane superstes, ex quo dejectus Imperio fuerat. Post Philippici casum infelicem, Senatus Artemium, cognomento Anastasium, Romano Imperio præficit. Erat enim vir gravis, rebus gerendis idoneus, disciplinis innutritus, Imperatorum scriba, quem a secretis sive Secretarium nuncupant. Imperio potitus, facerum se præbuit in ulciscenda E Philippici calamitate, supplicio de iis sumpto, qui oculis illum spoliarant. Deinde cognito, piratas Agarenos, ancipites belluas, ursos marinos, hinc inde classibus vagari: triremibus scaphisque conditis, mittit qui prælio cum Agarenis congrediantur. Posteaquam ii recta contendissent ad Hellespontum, usi navigatione prospera, seditionem ibi concitant.

Cædes Tiberii Justiniani filii.

Edit. Paris. pag. 84.

Philippici excæcatio.

Artemius Anastasius Imp.

Theodosii III. tributorum exactor. Imp.

Quippe non imprudenter a quodam dictum est: Insolentia nautica igni violentior est. Primum autem gladiis ducem classis confodiunt, deinde Theodosium, exactorem tributorum in iis locis, invitum abripientes Imperatorem creant, & splendide signis Imperii exornant: hominem mollis animi, ad res gerendas ignavum, pavidum, pusillanimum, indignum fascibus. Post hæc itinere converso, ad urbem una cum Theodosio non sine hymnis pergunt, quibus eum concelebrabant.

Artemii fuga.

Artemius autem Imperator, accepto seditionis nuntio, Constantinopolin classe ac fortibus navarchis munit, ipse melius (uti quidem existimabat) consilium sequutus, urbe relicta Bithyniam petit, & se Nicææ mœnibus includit, quæ carnificum manibus minime cessura sperabat. Etenim propter subitam fortunæ mutationem de potestate animi & mentis exiverat. Ni Deus munitam turribus firmis civitatem custodiat, frustra custos murorum ejus laborat. Igitur aliquandiu Theodosiani milites parum proficiebant in obsidione, turrium propugnatoribus se fortiter defendentibus & hostem rejicientibus: at posteaquam iis longo continuoque labore fatigabantur, Theodosiani custodes & præsidiarios Nicææ promissorum poculis inebriant, & aurum, subversorem scilicet urbium inexpugnabilem, in auxilium arcessentes, adversariis superiores evadunt.

Edit. Paris. pag. 85.

Hoc modo noctu intra portas admissi, ferarum in morem cunctas ædes splendidas spoliant, possessoribus earum ad summam paupertatem redactis. Occupata Nicæa, Imperium Theodosio stabiliunt, qui religiosissimis & horrendis maxime sacramentis Artemio nunciatis, quibus se pollicebatur eum ab omni injuria servaturum immunem, modo crines raderet, pœnam hanc adjecto exsilio cumulavit. Enimvero ne Theodosius quidem Imperii gloria voluptateque diu frui potuit.

Artemius in exilium ablegatur.

Leonis & Artabasdi defectio.

Nam oriundus ex Isauria Leo, belluæ cognomentum ferens, & animo pariter, nomineque ac moribus belluinus, patriciatus dignitatem adeptus, & Orientis exercituum Imperator, adversus Theodosium seditionem moliri cœpit, reperto in fraudibus nectendis adjutore, viro quondam illustri, nomine Artabasdo, cui deinceps filiam, operæ navatæ præmium, matrimonio junxit, ubi scilicet in Romanorum Imperium bellua jam invasisset. Theodosius autem Imperator Leonis audaciam feritatemque veritus, volens nolens, citra pugnam & arma, Imperio cedit, proque purpura Imperatoria nigram vestem induit: quum labra tantum Imperii melle madefecisset, palatum vero ejus dulcedine perfuere non potuisset: quod nimirum biennio solum degustasset.

Leo III. Isaurus Imp.

Rebus Romanis igitur ad sceleratissimum Leonem delatis, (proh qualia sunt Dei judicia) gravis tempestas

A Εὐθὺς στασιάζουσι. κατὰ γὰρ τὸν εἰπόντα
Ἀπαιδευσία ναυτικὴ πυρὸς δραστικωτέρα.
Καὶ πρῶτα μὲν ἐν ξίφεσι κεντοῦσι τὸν στολάρχην,
Ἔπειτα Θεοδόσιον ἐκεῖ φορολογοῦντα
Ἁρπάσαντες ἄκοντα κράτορα καθιστῶσι,
Καὶ τοῖς συμβόλοις τῆς ἀρχῆς λαμπρῶς κατακοσμοῦσιν
Ἄνθρωπον ἁπαλόψυχον, νωθρὸν κατὰ τὰς πράξεις,
Ἄτολμον, μικροκάρδιον, ἀνάξιον τῶν σκήπτρων.
Καὶ μετ' αὐτοῦ καὶ σὺν αὐτῷ βοαῖς ὑμνητηρίοις
Χωροῦσι παλιμπόρευτοι πρὸς τὴν ὀλβίαν πόλιν.
Ὁ βασιλεὺς δ' Ἀρτέμιος, ἤγγελτο γὰρ ἡ στάσις,
Τῇ μὲν ὀλβιοδαίμονι καὶ βασιλίδι πόλει
Στόλον ἐφίστησι φρουρὸν καὶ καρτεροὺς ναυάρχους.
B Αὐτὸς δὲ βουλευσάμενος ὡς ᾤετο κρειττόνως,
Ἀπαίρει μὲν τῆς Βύζαντος, τὴν Βιθυνῶν δὲ φθάσας
Τοῖς Νικαίας τείχεσιν αὐτὸν ἐγκατακλείει.
Ὡς δῆθεν οὐχ ὑπείκουσι χερσὶ χρεωκοπτούσαις.
Ἡ γάρ τοι περιπέτεια τῆς παλινστρόφου τύχης
Ἐξέκρουσεν ἐκ τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ νοὸς ἐκεῖνον,
Τὸ, πόλιν τὴν στερρόπυργον ἂν μὴ Θεὸς φυλάξῃ,
Εἰς μάτην ἐκοπίασεν ὁ ταύτης τειχοφύλαξ.
Χρόνον μὲν οὖν ἐπὶ βραχὺν οἱ σὺν Θεοδοσίῳ
Τὸ τελεστὸν οὐκ ἤνυον, οἷα πυργοφυλάκων
Ἀμυνομένων καρτερῶς καὶ τούτους ἀπειργόντων.
Ἐπεὶ δ' ἀπεῖπον ἐν πολλῷ καὶ συνεχεῖ καμάτῳ,
Μεθύουσι τοὺς φύλακας ἐλπίδι τοῖς κρατῆρσι,
C Καὶ τὸν χρυσὸν ἑλέπολιν ἄμαχον προσλαβόντες
Ὑπέρτεροί τε γίνονται τῶν ἐναντιουμένων,
Καὶ νύκτωρ ἔνδον τῶν πυλῶν ὡς θῆρες ἐνδραμοῦντες
Ἐλάφυξαν τὰ χρήματα πάσης λαμπρᾶς οἰκίας,
Καὶ τοὺς κατοίκους ἔδειξαν πένητας ἐξ ὀλβίων,
Ἐκ πολυχρύσων πενιχρούς, γυμνοὺς ἐξ εὐπαρύφων.
Τὸ κράτος δ' ἐκρατύνατο στερρῶς Θεοδοσίῳ.
Ὡς ὅρκους φρίκης γέμοντας ἐκπέμψας Ἀρτεμίῳ
Πάθους παντὸς ἀπείρατον αὐτὸν διατηρήσειν,
Ἂν πρότερον ἐκθερισθῇ τῆς κεφαλῆς τὰς τρίχας,
Τὴν κόλασιν ἐπιμετρεῖ μέχρις ὑπερορίας
Ἐπὶ δυσὶν αὐτάνακτι χρόνοις ἀναδειχθέντι.
Ἀλλὰ καὶ οὗτος πρὸς μικρὸν γευσάμενος τοῦ κράτους
Τὸ κράτος τὸ βασίλειον θᾶττον ἀπολιμπάνει.
D Ὁ γάρ τοι θηριώνυμος ἐξ Ἰσαυρίας Λέων,
Ὁ καὶ ψυχὴν καὶ τοὔνομα καὶ τρόπους θηριώδης,
Τὴν τῆς πατρικιότητος κατακληρωθεὶς ἀξίαν,
Καὶ στρατηγῶν καὶ στρατάρχων ταγμάτων τῶν ἑῴων,
Ἀποστασίαν μελετᾷ κατὰ Θεοδοσίου,
Συμπράκτορα συνεργάτην τῶν δολοπλοκημάτων
Ἐφευρηκὼς Ἀρτάβασδον ἄνδρα τῶν περιδόξων,
Ὧ καὶ συνέζευξε τὴν αὐτοῦ πρὸς γάμον θυγατέρα,
Ὅταν εἰσώρμησεν ὁ θὴρ εἰς τὰ Ῥωμαίων σκῆπτρα,
Ταύτην διδοὺς ἀνταμοιβὴν τῷ συνεργῷ τοῦ κράτους.
Ὁ δ' ἄναξ Θεοδόσιος τοῦ Λέοντος τὸ θράσος,
Καὶ τὴν θηριογνώμονα καρδίαν ὑποπτεύσας,
Παραχωρεῖ τῷ δυσμενεῖ τοῦ θρόνου καὶ τοῦ στέφους,
E Ἑκὼν ἄκων ὑπείξας ἄτερ ὅπλων καὶ μάχης,
Καὶ μέλαιναν ἀμπίσχεται στολὴν ἀντὶ πορφύρας,
Μόνα τὰ χείλη μέλιτι τῷ τῆς ἀρχῆς δεύσας,
Αὐτὴν τὴν ὑπερῴαν δὲ μὴ δυνηθεὶς γλυκᾶναι,
Ἔτεσι μόνοις ἐν δυσὶ γευσάμενος τοῦ κράτους.
Ὡς γ' οὖν ἐπὶ τὸν Λέοντα τὸν κάκιστον μετέβη
Τὰ τῶν Ῥωμαίων πράγματα, βαβαὶ Θεοῦ κριμάτων,

A Ἐντεῦθεν ἐπεκύμαινε κατὰ τῆς ἐκκλησίας
Κλύδων βαρὺς ἐκ λαίλαπος δεινῆς ἀγριωποῦ.
Καὶ πάλιν νέφος τε τρυγὸς ὀλεθροφθόρου βίας,
Καὶ πάλιν νέφος ζοφερὸν ἐγκυμονοῦν ὡς πνεῦμα
Φόνους ἀνθρώπων καὶ φθορὰς ἀντὶ τῶν ὄμβρων αἷμα.
Ὁ γάρ τοι τερατοκατάρατος οὗτος ἄναξ Λέων
Ὤδινε μέν, ὡς ἔοικεν, ἐκτόπους ἐπινοίας
Κατὰ Χριστοῦ καὶ τῶν αὐτοῦ τιμίων μορφωμάτων.
Εἰς φῶς δ᾿ οὐκ εἶχεν ἐνεγκεῖν τὸν τῆς κακίας τόκον.
Τὸ γὰρ ἀπαρρησίαστον ἠνάγκαζεν ἐπέχειν,
Ὡς ὕστερον ἐδράξατο καιροῦ καὶ παρρησίας,
Ἐξέρρηξε τὸν τοκετόν, ἡ γὰρ νηδὺς ἐρράγη,
Καὶ γόνος ἐχιδνότοκος ἐξέθορεν ἐκεῖθεν.
Ἐστὶ δ᾿ οὐκ ἄκαιρον εἰπεῖν τίς, καὶ πόθεν, καὶ ποίας B
Ἐκ ῥίζης ἀνεβλάστησεν ὁ βδελυγμίας Λέων.
Ἐκ μὲν Ἰσαύρων τὴν σειρὰν εἶλκε τῆς γενεαρχίας,
Χειροβιώτων καὶ λυπρῶν τυχὼν τῶν γεννητόρων,
Καὶ παλαιόντων τῷ λιμῷ ταῖς φθαρτικαῖς πυράγραις.
Τὰς ἀτελεῖς δὲ παρελθὼν καὶ πρώτας ἡλικίας
Μετῄει παλιγκάπηλον ἐμπορικόν τι βίον.
Ὡς οὖν ποτὲ παρώδευε τοῖς ἐμπεπορευμένοις
Ῥαμνοφαγοῦν ὀνάριον κατάφορτον ἐλαύνων
Ζειὰς μηδέποτε πλησθὲν μηδὲ κριθοφαγοῦσαν.
Οὕτω συμβὰν συνέκυρσεν ἐμπόροις Ἰουδαίοις,
Καὶ κοινωνήσας τῆς ὁδοῦ τοῖς σκολιοῖς ἐκείνοις,
Καὶ συναναπαυόμενος ὕπνωσεν ἐκ καμάτου, C
Οἱ τοίνυν ὀφιόβροτοι θεομισεῖς Ἑβραῖοι
Καθ᾿ ἑαυτοὺς σκεψάμενοι καὶ συνεγνωκότες
Προεῖπον τούτῳ τὴν ἀρχὴν καὶ τὴν ἡγεμονίαν,
Εἴτ᾿ οὖν ἀπὸ μαθήσεως, εἴ τι κακοτεχνίας,
Εἰ τεκμηρίων ἔκ τινων τὴν τύχην ἐγνωκότες.
Καὶ τῆς προρρήσεως αὐτῶν ᾔτουν ἀντιμισθίαν,
Ὁποίαν ἂν αἰτήσαιεν σχόντος τὴν κρατορίαν.
Ἤκουσε ταῦθ᾿ ὁ πάντολμος, ἐπένευσεν αὐτίκα,
Ἐπ᾿ ἀπωλείᾳ τῆς ψυχῆς, καὶ τῶν Ῥωμαίων τύχης.
Τοῖς γοῦν χωράρχαις γνωρισθεὶς καὶ τοῖς ταγματαρχοῦσι,
Καὶ τὸ τολμηροκάρδιον κατὰ μικρὸν ἐκφήνας,
Πατρίκιος καθίσταται καὶ μέγας ταγματάρχης, D
Καὶ τελευταῖον βασιλεύς. οὐ σὺ στενάζεις δίκη;
Ἔμαθον τὴν ἀνάρρησιν οἱ δυσσεβεῖς Ἑβραῖοι
Οἱ προφοιβάσαντες αὐτῷ τὴν αὐτοκρατορίαν.
Ἀπτέροις φθάνουσι ποσί, φαίνονται τῷ τυράννῳ,
Καὶ τὰ τῆς ὑποσχέσεως ζητοῦσι τελεσθῆναι.
Πλὴν οὐ χρυσόν, οὐκ ἄργυρον αἰτοῦσιν, οὐδὲ λίθους,
Οὐκ ἄλλο τι τῶν τιμίων καὶ τῶν κοσμικωτέρων,
Ἀλλὰ καθαίρεσιν σεπτῶν εἰκονογραφημάτων,
Ἀλλὰ κατάλυσιν στηλῶν θείων ἀξιοσέπτων.
Αὐτόχρημα καταστροφὴν τῆς εὐσεβοῦς θρησκείας
Τοὺς πύργους ἀνατρέψουσαν αὐτῆς ἀπὸ κρηπίδων. E
Πείθεται τούτοις ὁ σκαιὸς κακοῦργος τοῖς κακούργοις
Ὁ τῆς ἐχίδνης τοκετὸς τοῖς τῆς ἀσπίδος γόνοις,
Καὶ μετακαλεσάμενος τὸν ἱεροθυτοῦντα.
Ἦν δὲ προστάτης Γερμανὸς τότε τῆς εὐσεβείας.
Καὶ κοινωσάμενος αὐτῷ τὰ τῆς κακοδοξίας,
Αὐτὸν μὲν μὴ πειθόμενον αὐτοῦ τῇ δυσσεβείᾳ,
Μᾶλλον μὲν οὖν ἐλέγχοντα τὴν τόλμαν καὶ τὴν λύσσαν,
Τῆς ἐκκλησίας ἐξωθεῖ, φεῦ! τὸν ποιμένα λύκος,
Ὁ κέρβερος ὁ λυσσητὴς τὸν πρᾶον ἀγελάρχην.
Εὐθὺς δὲ προσλαβόμενος προβατοφθόρους λύκους
Σπαράττει, φεῦ! τὸ ποίμνιον, καὶ καθαιρεῖ τοὺς τύπους.

ecclesiam excepit, magnis cum hominum cædibus conjuncta. Nam exsecrabilis Leo Imperator parturiebat ille quidem (ceu consentaneum est) absurda novaque consilia contra Christum, & venerabiles ejus imagines: sed fetum improbitatis suæ in lucem proferre nullo modo poterat. Quippe timidus animus eum ab instituto suo revocabat. Tandem vero capta opportunitate, sumptaque audacia, fetum edidit: alvus enim rupta est, & viperæ soboles in lucem prodiit. Minime vero fuerit alienum ab instituto nostro, si explicaverimus, unde, quis, & quali stirpe procreatus abominabilis hic Leo fuerit. Habebat generis originem ex Isauria, parentibus fortunæ tenuis, & manuum suarum labore victitantibus, natus. Exacta prima ætate, mercaturæ operam dabat, & pretio coempta rursum lucri causa vendebat. Forte accidit aliquando, ut cum aliis negotiatoribus iter faciens, & asinum præ se mercibus onustum agens in mercatores Judæos incideret: quibuscum iter suum persequutus, & fatigatione tandem consopitus, sese quieti dedit. Hebræi re inter se communicata, & diligenter considerata, Imperium Leoni vaticinabantur: vel quadam ex disciplina, vel arte improba, vel certis indiciis id, quod futurum esset, conjectantes.

De sublatis a Leone imaginibus.

Edit. Paris. pag. 86.

Judæorum vaticinium.

Simul ab eo pro hac prædictione remunerationem contingere sibi petebant, qualem scilicet postulaturi essent, ubi jam ad Imperium ipse pervenisset. His auditis vir ferocissimus suæ cum animæ felicitatisque Romanorum detrimento annuit. Hinc audaciam suam paulatim probans, ubi regionum præfectis innotuisset, patricius, copiarum ductor & (nonne hic mecum gemitus conjungis tuos o Justitia?) demum Imperator creatur. Hebræi Leonis renuntiatione cognita, mox ad Imperatorem advolant, & ut promisso satisfaciat, orant. Non tamen illi vel aurum, vel argentum, vel gemmas petebant: sed sanctarum imaginum, picturarum, statuarum veneratione dignarum abolitionem, hoc est, ipsam religiosi cultus eversionem, cujus turres atque munitiones hoc facto de fundamento subrui oportebat. Imperator pravus pravis, viperæ soboles aspidis fetibus, assentitur: & arcessito sacrorum antistite, qui tum temporis erat Germanus, de perverso dogmate cum eo communicat.

Germanus patriarcha.

Quum ille non tantum non assentiretur ipsius impietati, sed etiam Imperatoris audaciam ac furorem reprehenderet: heu pastorem lupus, heu furens Cerberus mitem gregis ducem ecclesia pellit & exturbat. Deinde adjunctis sibi corruptoribus ovium lupis, gregem (heu) dilaniat, virginis matris & Chri-

Leo imaginum & monachorum hostis.

sti testium simulacra tollit, decus suum templis adimit, ornamenta delubris aufert, caliginem eis offundit, diem tristem ac nigerrimum inducit. Et quantum quidem veneni ac furoris plenæ salivæ adversus Christum ejusque testes eructaverit, unde lethalis enata est herba: quantis vexationibus, velut alter quidam Baltasarus, *Edit. Paris. pag 87.* adflixerit eos, qui expertem conjugii vitam in solitudine degebant, libri commentariique veterum satis declarant. Ego de omnibus unica re tantum selecta, Persam ex candye ac torque, crocitantem corvum ex nigredine commonstrabo. Non procul a divinæ Sapientiæ fano splendida domus *Bibliothecæ locus.* a priscis Imperatoribus erat exstructa, quam nuncupare licuisset amœnum hortum, arboribus libros ferentibus plenum, adeoque lucum pulcherrimis omnigenæ doctrinæ sapientiæque plantis consitum. Nam erat in ea congestus librorum thesaurus, quorum numerus *33000. librorum.* tricena & tria millia complectebatur. Talis hortus tantusque lucus, divini cujusdam hominis curæ fideique commendatus erat, qui doctrina præstabat, & supra cæteros omnes radiis scientiæ collucebat: non inepte dixeris, alium quemdam Adamum fuisse, divinum curatorem arborum, de pulchris Edenis arboribus delicias capientem, ejusque plantarum non marcescentium agricolam. Vivebant cum hoc & alii, tamquam secundarum par- *12. litterarum professores monachi.* tium duces, ab illo Imperatore primi: luculenta reapse sidera, noctisque collustratores. Hi tot numero, quot circuli Zodiaci signa sunt, absque mercede litterarum & doctrinæ cupidos instruebant, & caliginis velum tam in putri præstigiisque referta Græcorum, quam religiosissima nostra disciplina suis auditoribus adimebant: uno illo, de quo diximus, inter omnes solis instar lucente. Tanta vero in opinione virtutis erant, ut ne ipsi quidem Imperatores novi quiddam & inusitati vel agendum sibi putarent, illis in consilium non adhibitis. Tales ergo viros, auctoritate singulari, & innocentia vitæ conspicuos, variorumque donorum ubere copia præstantes, Imperator intra sua retia comprehendere, suique furoris impii participes efficere multum sitiebat. Quum autem cunctis molitionibus adhibitis elideretur, (nec enim vel metu, vel minis eos in sententiam suam pertrahere poterat, quumque etiam uteretur cæteroquin inexpugnabili socio, tamen aquilam se persequi, vel sidera jactu contingere velle deprehendebat) tandem re desperata, (quinam hæc obsecro exponam?) consilium sævum, absurdum, impium capit, quod ne quidem immanis Scytha vel Massagetes cepisset. Materiem siccam & con- *Bibliotheca cũ 12. crematur monachis.* cremabilem ex aridis fascibus coarcervat, eaque succensa cunctos exurit, homines inquam illos (heu) religiosos cum ipsis libris. Proh infestum virtuti animum, proh mentem belluinam. Nimirum ex unguibus sævus ille Leo jam a- *pag 88. In exuvio draconis Homerus descriptus.* gnitus est. Pulcberrimæ quæque de disciplinis omnibus istic adservabantur, & inter alia volumen exstabat admirabile, confectum de draconis intestino, cui erant inscripti libri Homerici, tam Ilias tota, quam Ulissea. Posteaquam solers in

A Τοὺς τῆς παρθενομήτορος καὶ τῶν αὐτοῦ μαρτύρων.
Απαγλαΐζει τοὺς ναοὺς, ἀποκοσμεῖ τεμένη,
Ορφναίαν σκοτεινότητα τούτοις κατασκεδάζει,
Καὶ καταχέει σκυθρωπὴν ἡμέραν μελαμπέπλην.
Οσον μὲν ἄνω κατὰ Χριστοῦ καὶ τῶν αὐτοῦ μαρτύρων
Ιὸν ἀπέμεσε πικρὸν χυμόν τε σιελώδη,
Εξ ὧν ἀναβεβλάστηκε βοτάνα θανάσιμα,
Οπόσαις τε τοὺς ἄζυγα μετερχομένους βίον
Κακώσεσιν ἐξέθλιψεν ἄλλος φανεὶς Βαλτάσαρ,
Βίβλοι καὶ λόγοι φέρουσιν ἀνθρώπων παλαιτέρων.
Εγὼ δ' ἀπολεξάμενος ἓν ἀπὸ πάντων τούτων,
Τὸν Πέρσην ἐκ τοῦ κάνδυος καὶ τοῦ στρεπτοῦ γνωρίσω,
Καὶ κόρακα τὸν βραγχικὸν ἐκ τῆς μελαντηρίας.
B Τοῦ τεμενίσματος ἐγγὺς τοῦ τῆς Θεοῦ σοφίας
Οἶκος λαμπρὸς δεδόμητο τοῖς πάλαι βασιλεῦσι,
Κῆπος ἂν εἴπῃ τις λαμπρὸς βιβλιοφόρων δένδρων,
Αλσος ἀγλαοφύτευτον παντοδαπῆς σοφίας,
Βίβλοι γὰρ ἦσαν ἐν αὐτῷ προτεθησαυρισμέναι
Εἰς τρισμυρίας φθάνουσαι καὶ ἄλλας τρισχιλίας
Εἰς τρισχιλίας φθάνουσα πρὸς ταῖς πεντακοσίαις.
Τὸν τηλικοῦτον κῆπον δὲ καὶ τὸ τοσοῦτον ἄλσος
Θεῖος ἀνὴρ προΐστατο προέχων ἐν σοφίᾳ,
Καὶ πλέον πάντων ταῖς αὐγαῖς τῆς γνώσεως ἐκλάμπων,
Αλλος ἂν εἴποι τις Αδὰμ ἔνθεος δενδροκόμος
Τοῖς τῆς Εδὲμ ἐντρυφῶν καλλιβλαστήτοις δένδροις,
Καὶ φυτευμάτων γεωργὸς τῶν μὴ μαραινομένων.
C Τούτῳ συνῆσαν ἕτεροι καὶ συνδίηγοι ἄνδρες,
Καθάπερ ὑποστράτηγοι γενναῖοι στρατηγέτῃ,
Αστέρες ἀντικρὺς φαιδροὶ καὶ τῆς νυκτὸς δᾳδοῦχοι.
Επλήρουν δὲ τὸν ἀριθμὸν τοῦ ζωοφόρου κύκλου.
Αμισθοι δ' ἦσαν παιδευταὶ τοῖς ἐρασταῖς τοῦ λόγου.
Αφῄρουν γὰρ τὸ κάλυμμα τῆς σκοτεινολογίας,
Οπόσα τῆς ἑλληνικῆς τερθρείας καὶ σαθρίας,
Οπόσα τε τῆς καθ' ἡμᾶς ἱεροπρεπεστάτης.
Αὐτὸς δ' ἐν πᾶσιν ἔστιλβεν ἥλιος ὥσπερ γίγας.
Τοσοῦτον δ' ἦν τὸ περιὸν τῆς ἀρετῆς ἐκείνοις,
Ως μηδ' αὐτοῖς τοῖς ἄναξι καινοτομεῖν ἐξεῖναι,
Η πράττειν τι καινοπρεπὲς ἃ πέρα τοῦ συνήθους,
Αν μὴ μέτοχοι τῆς βουλῆς ἐκεῖνοι καὶ τῆς γνώμης.
D Ταύτης οὖν σεμνοπρεπεῖς ὄντας καὶ σεμνομένους,
Καὶ χρήσει πελαγίζοντας παντοδαπῶν χαρίτων,
Εντὸς ἀρκύων συλλαβεῖν ὁ βασιλεὺς ἐδίψα,
Καὶ χεῖν κἀκείνους κοινωνοὺς τῆς λύσσης τῆς δυσθέου.
Ως δὲ κινήσας μηχανὰς ἁπάσας ἀπεκρούσθη,
Οὐ γὰρ φόβων οὐκ ἀπειλῶν ἴσχυσε τούτους πεῖσαι,
Καὶ τῷ χρυσῷ χρησάμενος συμμάχῳ δυσμαχήτῳ,
Εγνω διώκων αἰετὸν ἢ βάλλων εἰς ἀστέρας.
Τὸ τελευταῖον ἀπογνοὺς, ἀλλὰ γὰρ πῶς ἐξείπω.
Βουλὴν βουλεύεται σκαιὰν, ἔκτοπον, ἀνοσίαν,
Ην οὐδὲ Σκύθας ἄγριος, ἀλλ' οὐδὲ Μασσαγέτης.
Υλας σωρεύει φορυτὸν κύκλῳ περὶ τὸν οἶκον,
E Υλην ξηρὰν, εὐέξαπτον, δαδῖτιν, φρυγανῖτιν.
Καὶ πῦρ ὑφάπτει λιπαρὸν, καὶ καταφλέγει πάντας.
Τοὺς ἄνδρας, φεῦ! τοὺς ἱεροὺς, καὶ σὺν αὐτοῖς τὰς βίβλους.
Αἶ αἶ μισόκαλος ψυχή! φεῦ γνώμη θηριώδης!
Εκ τῶν ὀνύχων ὁ δεινὸς πάντων ἐγνώσθη Λέων.
Ησαν ἐκεῖ τὰ κάλλιστα πάντων τῶν παιδευμάτων,
Καὶ τόμος εἷς ἐξαίσιος ἐκ δράκοντος ἐντέρου,
Τὰς δέλτους τὰς Ομηρικὰς φέρων ἐγγεγραμμένας,
Τὴν Ιλιάδα τέ φημι καὶ τὰ τῆς Οδυσσείας.

Ως

Ὡς δ᾽ ἐπὶ χρόνους εἴκοσι τοῦ κράτους ἀπολαύσας
Σὺν ἄλλοις πέντε δυσσεβῶς, ἢ μᾶλλον τυραννήσας,
Ὁ γὰρ κακὰ μακρόβια καὶ μόλις ἀποῤῥέει,
Ἔμελλε πέρᾳ κρύπτεσθαι καὶ γῇ τῇ παντοδόχῳ.
Ἐλπίδες μὲν οὐκ ἀγεννεῖς ἐπέσαινον τοὺς τότε
Τὸν τῆς ἀρχῆς διάδοχον ἐπιεικῆ φανῆναι,
Καὶ γνώμῃ μετριώτερον καὶ μὴ μιαιφονοῦντα.
Ἀλλὰ γὰρ ὥσπερ Εὔριπος, ὡς ἔοικεν, ἡ φύσις
Εἰς τοὺς ἰδίους ἀγωγοὺς ἀνθυποστρέφειν χαίρει,
Καὶ γὰρ ὑπνοῦντος Λέοντος ἀγκάλαις ἐνταφίοις
Ἡ Πάρδαλις ἐξέθορε πολλῷ θυμικωτέρα,
Καὶ καλυφθείσης ἐπὶ γῆς τῆς ῥίζης τῆς δυσμάχου
Πολλῷ πικροκαρπότερος κλάδος ὑπανεφύη,
Ὁ μυσαροκοπρώνυμος ἐκεῖνος Κωνσταντῖνος,
Ἐκ τῆς ἀσπίδος ἔχιδνα προσφόρως ἄν τις εἴποι
Ἐξ ἐλλεβόρου κώνειον, ἀπὸ σκορπίου δράκων,
Ἄλλος Βαλτάσαρ ἀναιδὰς ἐκ Ναβουχοδονόσορ.
Κατῆρξε γοῦν ὁ βδελυρὸς αἱματοπότης λύκος,
Ὦ πάντα βλέπων ἥλιε, καὶ βασιλεῖς, καὶ νόμοι,
Ἄνθρωπος γόης, φαρμακὸς, ζωοσφαγίαις χαίρων,
Καὶ τελεταῖς ταῖς μυσαραῖς τῆς ὑπατοσκοπίας,
Ἄντικρυς τελματόβιος βορβοροφάγος χοῖρος.
Οὗτος ὁ δοῦλος τῆς γαστρὸς καὶ τῆς ἀκολασίας
Τί μὲν οὐκ ἐπενόησε τῶν θλίβειν δυναμένων;
Τί δὲ παρ᾽ ἄλλων εὑρεθὲν αὔξειν οὐκ ἐπεχείρει;
Νύμφην τὴν χρυσοκόσμητον καὶ τρυφερευομένην,
Ἥνπερ ἡρμόσατο Χριστὸς ὁ καθαρὸς νυμφίος,
Αἴφνης ἁρπάσας ἀπ᾽ αὐτοῦ, φεῦ. τῶν παστοπηγίων
Χήραν ῥυσσὴν ἀπέδειξε καὶ μελανειμονοῦσαν,
Τὴν ἄμπελον τὴν γέμουσαν βοτρύων καλλιράγων
Κάπρος ποθὲν ἀπὸ δρυμοῦ πηδήσας χαυλιόδους
Αὐτόῤῥιζον ἐξώρυξεν, ἐλήϊσε τὸ κάλλος,
Ἐξέκοψεν ἐκ τῶν ναῶν τὰς ἱερὰς μορφώσεις,
Ἀντανεχάραξε δ᾽ αὐτοῖς χρώμασι καὶ ψηφίσιν
Τὰ φίλα κυνηγέσια καὶ τὰς ἱππηλασίας.
Οὐ ταῦτα δὲ τετόλμηται μόνα τῷ καταράτῳ.
Ἀλλὰ γὰρ τοὺς μονάζοντας ὡς κύων ἀνιχνεύων
Ὡς ἄρνας, φεῦ. κατέθυσεν ἐθελοσφαγουμένους·
Ἐξεκενοῦτο τοίγαρ οὖν οἶκοι μελῳδούντων,
Σεμνεῖον ἦν κατασκαφὴ καθάπερ λῃστείων.
Ἐστενοχωρεῖτο φρουρὰ τοῖς ἐγκαθειργνυμένοις,
Καὶ πάντοθεν ἐλαύνετο τὸ μέλαν ὥσπερ μῦσος.
Τοιαῦτα τοίνυν καθορῶν Ἀρτάβασδος ἐκεῖνος,
Ὃν φθάσας προεγνώρισεν ὁ δρόμος ὁ τοῦ λόγου,
Εἰς γάμον ἁρμοσάμενον τοῦ Λέοντος τὴν παῖδα,
Καὶ τὴν ἀγριοβάρβαρον αἰτίσας τυραννίδα,
Συνάπτει πόλεμον αὐτῷ, δείκνυσι φυγάδα,
Καὶ κράτωρ ἀναδείκνυται Ῥωμαίων γῆς ἀντάναξ.
Καὶ πάλιν ἀπαστράπτουσιν ἀκτῖνες εὐσεβείας.
Καὶ πάλιν πυριμάρμαροι χαρίτων σιλβηδόνες,
Καὶ πάλιν ἀναπέτακε τῆς πίστεως ὁ λόγος.
Ἀναστηλοῦνται τὰ σεπτὰ, λάμπουσιν αἱ μορφώσεις
Αἱ τῶν μαρτύρων, καὶ Χριστοῦ, καὶ τῆς αὐτοῦ τεκούσης.
Ἀλλὰ γὰρ ἐξῃτήσατο καὶ πάλιν ὁ Βελίαρ
Τὸν Ἰσραὴλ τὸν ἐκλεκτὸν ὡς σῖτον σινιάσαι.
Οὔπω καὶ γὰρ, ὡς ἔοικεν, ἀρκούντως ἐκολάσθη,
Καὶ πάλιν ἐπιστρατεύει τοὺς εὐσεβεῖς ἐκθλίψας
Ὡς Ἰσραὴλ Χουσαρσαθὲμ ὁ σύρων σατραπάρχης.
Τί δὲ καὶ ποῖον τὸ συμβὰν ὁ λόγος ἱστορήσει.
Οὐ στέγει τὴν ἀπόπτωσιν τὴν τῆς ἀρχῆς ὁ δράκων.

Const. Man.

A designandis malis bellua, carnivorusque Leo, satis longo tempore percepto Imperii fructu, jam sub terram condendus esset: spes non mediocres ejus ætatis homines concipiebant, futurum ut Imperii successor æquum se subditis præberet, animi moderatioris esset, a cædibus abstineret. Verum natura in morem Euripi (ceu videtur) intra suos alveos reverti perlubenter solet. Etenim Leone sub terra consopito, Pardalis prosilijt multo iracundior: & radice mali succi sub terra condita, longe acerbiorem fructum ferens ramus enatus est: B nimirum Constantinus ille, cui fœdum & abominabile cognomen a stercore datum fuit, quem non inconvenienter prognatam ex aspide viperam, ex elleboro cicutam, ex scorpio draconem, Nabuchodonosore Baltasarum quis appellaverit. Hic ergo detestabilis & sanguinarius lupus Imperio potitus est, hic inquam (o Sol cunctorum inspector, o Imperatores, o leges,) præstigiator, veneficus, animalium mactationibus, & exsecrabilibus illis sacris extispicinæ deditus, in cœno plane degens porcus, stercore vescens. C Quidnam illud ventris ac gulæ mancipium non excogitabat ad divexandos homines? quid ab aliis inventum augere non conabatur? Nympham illam exornatam auro, & delicatam, quam sibi Christus, sponsus ille purus & castus, despondit, ab ipsis (heu) thalamis abreptam viduavit, rugis deturpavit, vestibus nigris operuit. Consimiliter vitem pulcherrimis uvis refertam ceu prosiliens aper alicunde quapiam e silva radicitus effodit, ejusque venustatem deprædatus est. Sacras e templis imagines excidit, earumque loco pingi sculpique curavit præ- D claras scilicet venationes & equestres ludos. Nec contentus hisce facinoribus vir exsecrabilis, etiam canis in morem pervestigans solitariæ vitæ deditos, tamquam agnos minime repugnantes jugulabat. Monasteria veluti conventicula latronum evertebat, carceres ob inclusorum monachorum multitudinem prorsus arcti erant, ubique niger vestitus ceu piaculum quoddam expellebatur. Quæ quum Artabasdus ille, quem jam ante diximus uxorem duxisse Leonis filiam, adspiceret: tyrannidem immaniter barbaram perosus bellum Constantino facit, quo fuga sibi consulente, Romanorum Imperator renuntiatur. Tum vero E pietatis radii de integro fulgere, venerabiles imagines suum in locum reponi, Virginis matris & Christi testium imagines splendorem pristinum recuperare. Sed enim rursus Belial electum Israelem instar frumenti expetivit cribrare. Nondum enim (ceu credere par est) satis afflictionem & pœnarum habebat. Quapropter expeditionem novam instituit ad premendos homines religiosos perinde ac Syrus ille satrapa Chusarsathemus olim Israelicos vexabat. Quid autem acciderit, narratione sequenti declarabitur. Æquo ferre a-

CONSTANTINUS V. Copronym. Imp.

ARTABASDUS Imp. idola restituit.

Edit. Paris. Pag. 89.

nimo amissionem Imperii nequaquam ille draco poterat. Quamobrem dolenter sortem suam copiarum ducibus exponit, adulatorie cum eis agit, spe promissorum inflammat, provinciarum præsides suas ad partes traducit: exercitu maximo coacto, pugnam cum adversariis conserit, victoria potitur, Artabasdum vivum capit, iram in eum suam universam evomit, & oculis infelicem spoliat. Rursus igitur infestus ille Deo purpuram gestat, & ipso jam Nabuchodonosore fit truculentior. Quænam hæc vicissitudo est, o instabilis vitæ rota? Rosa vix florem nacta celeriter marcescit: at spinosa rhamnus longum ad temporis intervallum viget. Titus Imperii campum inspexit modo, & æquo citius abreptus, particeps autumni fructuumque fieri non potuit: at impurissimus ille humani generis excrementum, longævam nactus est vitam, (o fortunam inæqualem) Imperiique fructum ad satietatem usque decerpsit. Interfecit etiam scelestissimus homo sanctum illum virum Stephanum, monachorum decus: quod sacrarum imaginum propugnator constans esset, ac sævam belluam feliciter configeret, ejusque viscera sagittis argumentorum vulneraret. Denique telum fulminis ossa victricis illius testis Euphemiæ boum ossibus canumque permista concremavit. In hunc modum annis ubi triginta quatuor regnasset, ad orci supplicia justo judicio detrusus est.

Artabasdus excæcatur.

Copron. iterum imp.

Quum tandem inquinatam cædibus animam exspirasset, Leo filius ejus impurus sceptra consequitur: sed tamen & ipse terras cito relinquit. Post annum Imperii quintum, Irene conjuge, Constantinoque filio, quem ex ea susceperat, successoribus in Imperio longe optimis designatis. Nam hi religiosorum & gubernatorum divinitus hominum cœtu coacto, spinas oppugnationis imaginum, quæ pias mentes jamdudum punxerant, radicitus evulserunt, & in arvis animorum luxuriantibus rectæ veritatis doctrinæ semina conseverunt. Administrabant autem conjunctis operis Imperium tam mater, quam filius, satis longo tempore: quum quidem mater (uti Davides loquitur) ex filio voluptatem caperet. Sed ubi filius Imperator adolevisset, jamque lanugo malas ejus vestire cœpisset, amisso prima in pueritia patre: sceleratis quibusdam assentatoribus in ejus amicitiam se insinuantibus, & adulando cor adolescentis exedentibus, quemadmodum tineæ dulcis arbores succi corrodere solent, non solum matrem Imperatricem jactabundus præ se contemnebat: verumetiam rerum se gubernationi jam idoneum satis arbitratus, & regia matrem Irenen (hoc est, pacem) una cum pace mundi totius ejiciebat. Deinde ad nefanda quædam facinora exorbitat, conjugi modestissimæ pudicissimæque capillos radit, & a priori matrimonio secundas ad nuptias transit. Nimirum gutta continuo stillans durum etiam saxum excavat: & arborum folia erucæ absu-

Leo IV, Imp.

Edit. Paris. pag. 90.

Irenes & Constantini IV. Imp.

Matris & filii dissidia.

In adulatores.

A Βαρυθυμεῖ, παθαίνεται, κοινοῦται τοῖς στρατάρχαις,
Προσφέρεται κολακικῶς, ἐλπίσιν ἐκθερμαίνει.
Πρὸς ἑαυτὸν ἐφέλκεται χωράρχας, κλιματάρχας,
Καὶ δύναμιν ἀνστάμβιος βαρείας στρατευμάτων,
Μάχην συνάπτει καρτερὰν, ἡττᾷ τοὺς ἀντιμάχους,
Τροποῦται τὸν Ἀρτάβασδον, νικᾷ, χειροῦσι ζῶντα.
Καὶ τὴν ὁρμὴν καὶ τὴν ὀργὴν, καὶ τοῦ θυμοῦ τὴν ἅλμην
Τοῦ δυστυχοῦς καὶ τλησιπαθοῦς ἄκρατον καταχέει,
Καὶ τῶν ὀμμάτων σβέννυσι τὰς φεραυγεῖς λαμπάδας.
Καὶ πάλιν ὁ μισόθεος φορεῖ τὴν ἁλουργίδα.
Πάλιν ὁ θὴρ σκηπτροκρατεῖ, πάλιν Ῥωμαίων ἄρχει,
Καὶ γίνεται πικρότερος καὶ Ναβουχοδονόσορ.
Τί τοῦτο τὸ παλίντροφον ἄστατε τροχὲ βίου;
B Τὸ ῥόδον μόλις ἐξανθεῖ, τάχιον ἀποῤῥέει.
Ὁ ἀκανθοφόρος ῥάμνος δὲ μέχρι πολλοῦ ναίζει;
Ὁ Τίτος μόνον ἔβλεψε τὸν τοῦ κράτους λειμῶνα,
Καὶ τάχιον ἀνήρπαστο μὴ μετασχὼν ὀπώρας.
Οὗτος δ᾽ ὁ μυσαρώνυμος τὸ σκύβαλον τοῦ γένους
Ἐγένετο μακρόβιος. ὦ τύχης ἀνωμάλου!
Καὶ τὴν ὀπώραν τῆς ἀρχῆς ἐτρύγησεν εἰς κόρον.
Οὗτος ὁ τρισεξάγιστος ἐξήγαγε τοῦ βίου
Τὸν Στέφανον τὸν ἱερὸν τῶν μοναστῶν τὸ στέφος.
Ἦν γὰρ στεῤῥὸς ὑπέρμαχος τῶν ἱερῶν εἰκόνων,
Καὶ τὸ θηρίον τὸ δεινὸν εὐστόχως ἐξαπείργων,
Καὶ βάλλων κατακάρδια βελέμνοις τῶν ἐλέγχων.
Ὀστᾶ τῆς καλλινίκου δὲ μάρτυρος Εὐφημίας
C Βοῶν ὀστέοις καὶ κτηνῶν ὁ βέβηλος συμμίξας
Γνάθοις πυρὸς παρέδωκε τοῦ κεραυνοῦ τὸ βέλος.
Τριάκοντα δ᾽ ἐν ἔτεσι πρὸς τέσσαρσι κρατήσας
Ταῖς ᾅδου παραπέμπεται κολάσεσιν ἐνδίκως.
Ἐπεὶ δ᾽ ἐξέῤῥηξέ ποτε ψυχὴν τὴν μιαιφόνον.
Λέων ὁ παῖς τοῦ βδελυροῦ χειρίζεται τὰ σκῆπτρα.
Ἀλλὰ καὶ Λέων τάχιον γῆθεν μεταναστεύσας,
Τῆς βασιλείας ἔτεσι μόνοις πέντε κατάρξας,
Εἰρήνην τὴν ὁμόζυγον καὶ τὸν ἐκ ταύτης παῖδα
Τὸν Κωνσταντῖνον κράτορας λιπὼν, ἐννομωτάτους.
Οὗτοι καὶ γὰρ ἀθροίσαντες ἄνδρας θεοφορήτους
Τὴν ἄκανθαν ἀνέῤῥιζον τῆς εἰκονομαχίας
Ἀνάστασαν τὴν κνίσσουσαν τὰς εὐσεβεῖς καρδίας,
D Καὶ ταῖς ἀρούραις τῶν ψυχῶν ταῖς ὑλομανησάσαις
Τὸν σπόρον κατεβάλλοντο τῆς εἰκονομανίας.
Ἄμφω μὲν οὖν ἐφ᾽ ἱκανὸν παῖς τε καὶ μήτηρ ἦρχον.
Καὶ μήτηρ ἦν τὸ τοῦ Δαβὶδ ἐπὶ παιδὶ τρυφῶσα.
Ἐπεὶ δ᾽ ὁ παῖς ὁ βασιλεὺς λοιπὸν ἠλικιοῦτο,
Καὶ μεῖραξ ἦν καλλίφιλος, κροτάφους ἰουλίζων,
Καὶ γὰρ παιδίσκος ἁπαλὸς λέλειπτο τῷ τεκόντι.
Παρεισφθαρέντων εἰς αὐτὸν τῶν πονηροκολάκων,
Καὶ δαπανώντων τὴν αὐτοῦ καρδίαν κολακείαις,
Ὡς δένδρα τὰ γλυκύθυμα σκώληκες ξυλοφάγοι.
Ὑπερφρονεῖ μεγαλαυχεῖ κατὰ τῆς βασιλίδος,
Αὐτός τε μόνος ἐπαρκεῖν τοῖς πράγμασι νομίσας,
Τῶν ἀνακτόρων ἔκπτωτον ποιεῖται τὴν μητέρα,
Καὶ σὺν αὐτῇ τὴν κοσμικὴν εἰρήνην χειροτρόφον.
E Ἐντεῦθεν ἐκκυλίεται πρὸς ἀθεσμοπραγίας.
Καὶ κείρει μὲν τὴν σύνοικον τὴν σωφρονεστάτην,
Ἄλλης δὲ μίξιν γαμικὴν τοῖς λέκτροις ἐπεισάγει·
Καὶ γὰρ ῥανὶς ἐνδελεχὴς πέτραν σκληρὰν κοιλαίνει,
Καὶ κάμπαι τὰς δενδρίτιδας φυλλάδας ἀναλοῦσι,
Καὶ κόλακες ἰθύνουσιν ἀνθρώπους μικροσπλάγχνους.
Ἀλλ᾽ ἄκουσον ὀψέ ποτε τῆς ἄκρας φιλαυτίας,

Συνῆκεν ὡς συνείληπται μέσοις κακοῖς ἐσχάτοις,
Καὶ πάλιν τὴν βασίλισσαν ἐκλιπαρεῖ μητέρα
Ἰθύνειν τὸ καλλίπρωρον τῆς βασιλείας σκάφος.
Κάμπτεται λόγοις τοῦ παιδὸς ἡ βασιλὶς Εἰρήνη,
Καὶ πάλιν ἦν σὺν τῷ παιδὶ, καὶ σὺν αὐτῷ διεῖπε
Τὸ κράτος ἐν τοῖς πράγμασι καὶ τῶν Ῥωμαίων τύχην.
Ἦν γὰρ καὶ φύσει φίλαρχος, καὶ τοῦ κρατεῖν διψῶσα.
Ἀλλ' ὁ λαλήσας ψίθυρα ταῖς ἀκοαῖς τῆς Εὔας,
Καὶ τῆς κακίας τὸν ἰὸν εἰς τὰς ψυχὰς ἐμέσας,
Καὶ πείσας ἀπογεύσασθαι ξύλου τοῦ καλλικάρπου,
Καὶ θάνατον ἐπεισαγὼν ἀντὶ ζωῆς αἰωνίου,
Καὶ τὸ τερπνὸν ἀπολαβὼν εἰς ἄκρατον πικρίαν,
Καὶ τὸ γλυκάζον εἰς χολὴν, τὸ θέλγον εἰς ὀδύνην,
Κἀντεῦθεν τὴν πανάθλιον εἰς πέλαγος ποντώσας,
Καὶ πειρασμῶν εἰς θάλασσαν καὶ συμφορῶν εἰς κῦμα·
Οὗτος καὶ τότ' ἐπίβουλος καὶ σύμβουλος Εἰρήνης
Τῇ βασιλίδι γέγονε, καὶ θέλξας τὴν καρδίαν
Τῆς μοναρχίας ἔρωτι καὶ μονοκρατορίας,
Πείθει κατὰ τοῦ μείρακος τότε τοῦ βασιλέως
Βουλὴν βουλεύσασθαι σκαιὰν, φεῦ τῆς ἀπανθρωποτάτην,
Ἣν οὐδὲ τιγροπάρδαλις, οὐ λέων βρυχητίας,
Οὐκ ἄρκτος ἀγριόθυμος, οὐ δράκων ὠμοφάγος.
Ὁρῶσα γάρ πως τὸν υἱὸν ἀσέμνως τι βιοῦντα,
Καὶ πᾶσι προσφερόμενον κατὰ τὸ βουλητέον,
Αὐτὴν δὲ διαπράττεσθαι μηδέν τι δυναμένην,
Πάτροκλον δῆθεν πρόφασιν εὔλογον δραξαμένη,
Ὡς οὐ καλῶς ὁ βασιλεὺς, ἀλλὰ καὶ παρανόμως
Τὰς κόρας ἀπεσβόλωσε αὐτοῦ τῶν πατραδέλφων·
Κοινοῦται, φεῦ. τοῖς ἀμφ' αὐτὴν τὴν θηριώδη γνώμην.
Εὑρίσκει πάντας εὐπειθεῖς, ἀνήκοον οὐδένα.
Καὶ τί γὰρ ἂν οὐκ ἔδρασαν οἱ θαλαμηπολοῦντες
Εὐνοῦχοι ῥυπαρόψυχοι πάντων κακῶν ἐργάται;
Τυρεύει τὴν ἐπιβουλὴν, φεῦ. κατὰ τοῦ φιλτάτου.
Τοὺς τρόπους ὑποτίθεται. τί δὲ τὸ μετὰ ταῦτα;
Ὑπνώττει μὲν ὁ βασιλεὺς, ἀλλ' ὕπνον σκοτοδότην,
Ὕπνον μεθ' ὃν οὐκ ἔμελλε κάλλος ἡλίου βλέπειν.
Οἱ δ' εἰσπηδῶσι κόρακες ὥσπερ ὀφθαλμορύκται,
Καὶ τῶν ὀμμάτων, φεῦ. αὐτοῦ τὸ σέλας ἀμαυροῦσι.
Καὶ γλῆναι μὲν κατόρρεον ἐκ τῶν αὐτοῦ βλεφάρων,
Καὶ σταλαγμὸς αἱματηρὸς ἐμόλυνε τοὺς πέπλους,
Καὶ χάλαζα κατέβαινεν ἐν φόνῳ σφαιρουμένη.
Αὐτὸς δ' ὁ τλιπαθέστατος ἔκειτο σφαδαλίζων,
Θέαμα, φεῦ. ἐλεεινὸν πένθος πενθεῖν καὶ λίθους·
Ἐκεῖ τὰς ὄψεις ἐκκοπεὶς, ἐκεῖ σβεσθεὶς τὰς κόρας,
Ὅπου τὸ πρῶτον ἔβλεψεν ἡλίου τὰς λαμπάδας,
Πορφύραν ὀνομάζουσιν ἐκεῖνον τὸν οἰκίσκον.
Τίς τηλικαύτην ἤκουσε βαρύθυμον μανίαν;
Μητρὸς μανίαν εἰς υἱὸν, αἲ πάθους φιλαρχίας!
Οὐ πάρδαλις ἐκμαίνεται κατὰ τῶν σκύμνων οὕτως.
Οὐχ οὕτως ἀγριαίνεται κατὰ τῶν σκυλακίων
Οὐ τίγρις, οὐδὲ κάρχαρος, οὐδὲ λυσσώδης κύων.
Μήδειαν μόνην λέγουσι τέκνοις ἐπιβουλεῦσαι,
Καὶ ταύτην ἀπὸ Σκυθικῆς ἀγριογνωμοσύνης.
Μόνον ἀκούω τὸν ἰχθὺν τὸν πελαγίτην θύννον
Πεινάσαντα καταρροφεῖν τὸν γόνον τὸν οἰκεῖον,
Ἄλλο δ' οὐδὲν οὐδ' ἔνυγρον, ἀλλ' οὐδὲ χερσοπόρον·
Αἱ γὰρ εἰλείθυιαι δειναὶ μητέρας δυσωποῦσι.
Ἔσβη τὰ σπινθηρίσματα τότε τὰ τοῦ φωσφόρου.

Conft. Man.

A munt : & adsentatores ad extremum homines pusillis præditos animis exedunt. Vicissim tamen ex hoc amore sui nimio resipiscit, extremis se malis inclusum teneri deprehendit, matrem Imperatricem exorat, ut ad gubernationem se rursus accingat. Irene filii verbis flectitur, ad eum revertitur, oneris in gubernatione partem in se transfert : quod etiam a natura sic comparata foret, ut Imperium affectaret, ac mirifice dominari cuperet. Verum is, qui susurros in aures Evæ ingessit, mali venenum in ejus animum evomuit, ut ligni pulcherrimi fructum gustaret persuasit, mortem pro æterna vita substituit, voluptatem cum amarore mero commutavit,

Irene mulier ambitiosa.

B cum bile dulcedinem cum dolore delectationem, quique deinceps Evam illam miserrimam in mare tentationum calamitatumque demersit. Is igitur etiam hoc tempore non tam consiliarius, quam insidiator Irenæ factus, ubi cor ejus demulsisset amore dominatus, quo sola frueretur, denique persuadet, ut adversus Imperatorem adolescentem crudele consilium, & heu longe immanissimum iniret, quod ne quidem tigropardalis, nec rugiens leo, nec iracundus ursus, nec crudivorus draco caperet. Quum enim filium quodam modo vitam indecoram agere proque animi sui arbitratu cuncta gerere videret, ipsa parum admodum efficere va-

Irenæ crudelitas in filium.

C lente :reperta scilicet opportuna (ceu dici solet) occasione, quæ speciem aliquam æquitatis & rationis haberet, quasi præter jus atque fas Imperator suis patruis oculos eruisset : cum suis immane consilium communicat, & quidem omnes obtemperandi cupidos reperit, adversantem neminem. Quid enim cubiculorum custodes eunuchi, fœdis animis præditi, cunctorum malorum perpetratores, non facerent ? Igitur insidias filio carissimo per speciem, quasi male se gereret, struit: quem conatum hujusmodi quædam consequuta sunt. Forte somnum capiebat Imperator peracerbum ipsi profecto, post quem non jam solis pulcritudinem amplius visurus esset. Tum illi corvorum in morem,

Edit. Paris. pag. 91.

D oculos eruentium, Imperatoris in conclave irrumpunt, & lumen oculorum ejus (proh fœdum facinus) extinguunt. Mox pupillæ oculorum delabi, stillæ sanguineæ peplos inquinare, eruor in morem grandinis conglobari, Imperator ipse calamitosissimus ad terram projectus animo deficere, spectaculum (heu) miserabile, quod ipsis lapidibus dolorem excuteret. Et quidem eo ipso in loco visum oculis effossis amisit, quo in loco primum omnium radios solis adspexerat. Solent autem domum illam nuncupare Porphyram, hoc est, purpuram. Quis umquam tantum furo-

Constantinus a matre cæcatur.

E rem fando audivit, quem mater in filium evomuisset ? Hei dominandi libidinem. Non sic pardalis suos adversus catulos furit, non ita sævit in sobolem tigris, non aper, non canis furiosus. Solam Medeam suis liberis insidiatam perhibent, & quidem ex immanitate Scythica. Solum thynnum audio, piscem marinum, si esuriat, sobolem propriam deglutire : nec ullum aliud animal esse, vel aquatile, vel ter-

Ab ea domo Porphyrogeniti dicuntur.

Thynnus sobolem propriam devorat.

restre, quod ejusmodi quiddam perpetret. Quippe parturigines ipsæ ad efficiendam in matribus reverentiam erga sobolem, efficacitatem singularem habent. Tunc & solis splendor extinctus est, & luna defecit, & compluribus diebus ingens caligo fuit. Nimirum ipsa elementa Constantini calamitatem deplorabant. Heu facinus inanimis etiam rebus miserabile. Tam atroci flagitio designato, sola deinceps Irena regnat, quod unum sane quæsiverat, sola sibi usurpat Imperium. Id temporis etiam illustrissimæ Romæ veteri quiddam accidit, dignum quod litterarum monumentis memoriæ prodatur. Erat in ea sacrorum antistes Leo reliquorum sacerdotum primus, quem Romana lingua Papam vocant. Huic quum acerbe Romani quidam, propinqui Adriani ejus, qui non ita pridem Papa fuerat, inviderent; seditione concitata non throno tantum hominem dejiciunt, sed etiam ab urbe pulsum cogunt solum vertere. Tum ille re tota mox Constantinopoli nuntiata, opem sibi ferri postulat. Ubi frustra se omnia moliri & agere animadvertit, & in aqua (ceu proverbio dicitur) literas exarare: se ab omni parte desperata, ad Carulum configit. Erat is Francorum nationis princeps, quem lingua sua Franci Regem nuncupare consueverunt. Hujus manum potentissimam implorat, ut auxilium sibi ferret adversus eos, qui læserant. Carulus Leonem benigne accipit, (ut qui ab avis & atavis usque Christianus esset, Christique leges coleret) sacerdotem supplicem reveretur, auxiliarem ei manum porrigit, solio pariter & urbi restituit. Tum vero vicem Carulo referens Leo, Romæ veteris eum Imperatorem renunciat, neque tantum corona caput ejus more Romano cingit, verum etiam legibus Judæorum usus, a capite ad pedes oleo totum perungit. Quod sane posterius quibus ex causis ac rationibus factum fuerit, equidem scire nequeo. Sic pristinum illud harum urbium vinculum ruptum fuit, sic matrem a filia gladius divisit ac resecuit: Romam dico recentiorem, formosam illam juvenculam, ab altera rugosa planeque vetusta. Cæterum Imperatrix Irena, quum magno studio furorem illum barbarissimum, & ingens piaculum, quod in filium commiserat, eluere delereque cuperet: totos pecuniarum thesauros in urbis usum exhauriebat, & vexantem obæratos tempestatem in serenitatem commutabat, munificentia sua quoddam velut aureum ver effundens. Verum oculus ille, qui occulta perspicit, omnia intelligit, corda judicat: ad Irenam se convertit, eam adspexit, fervore quodam accensus est, graviter molesteque facinus ejus tulit; quumque perexiguum ad tempus Imperii voluptatem illa degustasset, amarum flagitio pollutæ craterem, suæ videlicet iræ fæces miscuit. Quippe concitata seditione per quemdam ordinis senatorii virum illustrem & clarum, cui nomen Nicephorus, Imperio dejecta est, pro voluptate molestias eas excedentes consequuta, molestias inquam

Prodigia secuta calamitatem Imp.

Edit. Paris. pag. 92.

Quo pacto Roma fuerit a Constantinopoli avulsa.

Papa desertus a Græcis ad Francos se convertit.

Carulus Romæ Imp. coronatur & inungitur.

Irenæ profusio

Irena dejicitur

A Φῶς οὐκ ἐδίδου λαμπραυγὲς ὁ παντοφαὴς λύχνος.
Ἐπέμυε τὸ βλέφαρον ἡ φωτοφόρος κόρη.
Ζόφος δ' ἐφήπλωτο βαθὺς ἐπὶ συχναῖς ἡμέραις.
Καὶ τὰ στοιχεῖα γὰρ αὐτὰ τὴν συμφορὰν ἐπένθουν.
Αἲ πάθος ἐλεεινὸν οἰκτρὸν καὶ τοῖς ἀψύχοις.
Οὕτω δὲ τοῦτο δράσασα τὸ πάντολμον ἐκεῖνο
Ἀρχηγετεῖ τῆς μοναρχίας, τοῦτο καὶ γὰρ ἐπόθει.
Καὶ μόνη περιζώννυται τὴν αὐτοκρατορίαν.
Τότε καὶ Ῥώμῃ τῇ λαμπρᾷ τῇ γηραλέᾳ Ῥώμῃ
Λόγου τε μνήμης ἄξιον πρᾶγμά τι συνηνέχθη.
Ἦν ἁγιστεύων ἐν αὐτῇ τὰς ἱερὰς θυσίας
Τῶν ἄλλων τε πρωτάρχης ἱεροπόλων Λέων,
Πάπας κατονομάζεται τῇ τῶν Ῥωμαίων γλώσσῃ.
B Τούτῳ πικρῶς βασκήναντες ἄνδρες τινὲς ἐκ Ῥώμης
Οἱ προσγενεῖς Ἀδριανοῦ τοῦ πρὸ βραχέος Πάπα,
Καὶ στάσεως κλυδώνιον κυμήναντες βαρύθρουν,
Τοῦ θρόνου καὶ τῆς πόλεως ἐλαύνουσι φυγάδα.
Ὁ δὲ σημάνας ἐν γραφῇ ταῦτα τῇ βασιλίδι,
Ἐπιεικείας τε τυχεῖν ἐκ ταύτης ἱκετεύσας,
Ὡς ἔγνω πάντα μάταια τεχνώμενος καὶ πράττων,
Καὶ γράφειν τὸ λεγόμενον ἐπὶ χειρῶν εἰς ὕδωρ.
Καὶ πανταχόθεν ἄπορος προσφεύγει τῷ Καρούλλῳ.
Ἦν δὲ τῶν Φράγγων φύλαρχος ὁ Κάρουλλος ἐκεῖνος.
Ῥῆγας τοὺς σφῶν κατάρχοντας οἴδασι Φράγγοι λέγειν.
Καὶ δεῖται τούτου τῆς χειρὸς ὡς μεγαλοδυνάμου,
C Ὡς ἐπαρκέσειεν αὐτῷ κατὰ τῶν ἀδικούντων.
Δέχεται τοῦτον Κάρουλλος, ἦν γὰρ παπποπαππόθεν
Ὑπὸ Χριστοῦ καλούμενος καὶ σέβων Χριστοῦ νόμους.
Αἰδεῖται λιπαζόμενον τὸν ἱεροθυτοῦντα,
Δίδωσι τούτῳ σύμμαχον μεγασθενοῦ παλάμην,
Καὶ πάλιν ἐγκαθίστησι τῇ πόλει καὶ τῷ θρόνῳ.
Ἐντεῦθεν ἀμειβόμενος τὸν Κάρουλλον ὁ Λέων
Ἀναγορεύει κράτορα τῆς παλαιτέρας Ῥώμης,
Καὶ στέφος περιτίθησιν ὡς οἱ Ῥωμαίων νόμοι.
Οὐ μὴν ἀλλὰ χρησάμενος καὶ νόμοις Ἰουδαίων
Ἐκ κεφαλῆς μέχρι ποδῶν ἐλαίῳ τοῦτον χρίει,
Οὐκ οἶδα τίσι λογισμοῖς, ἢ ποίαις ἐπινοίαις.
Οὕτως ὁ πρώην σύνδεσμος τῶν πόλεων ἐρράγη.
Οὕτω μητρὸς καὶ θυγατρὸς μέσον ἐπέστη σπάθη,
D Διχάζουσα καὶ τέμνουσα μετὰ θυμοῦ ῥομφαία,
Νεᾶνιν τὴν εὐπρόσωπον τὴν νεωτέραν Ῥώμην
Ἐκ τῆς ῥυσῆς καὶ παλαιᾶς καὶ τριπεμπέλου Ῥώμης.
Καὶ ταῦτα μὲν τετύχηκε τοιουτοτρόπου τέλους.
Ἡ βασιλὶς Εἰρήνη δὲ πολλὰ προθυμουμένη
Μανίαν τὴν τερβάρβαρον ἐκείνην ἀφανίσαι,
Καὶ μύσος ὅπερ δέδρακεν εἰς τὸν υἱὸν ἐκπλῦναι,
Χρημάτων ὅλους θησαυροὺς ἐκένωσε τῇ πόλει,
Καὶ τὸν χειμῶνα τῶν χρεῶν ἔτρεψεν εἰς εὐδίαν,
Ἔαρ χρυσοῦν ἐκχέασα τῆς μεγαλοδωρίας.
Πλὴν ἀλλ' ὁ βλέπων τὰ κρυπτά, καὶ συνιεὶς εἰς πάντα,
E Ὁ παντεπόπτης ὀφθαλμός, ὁ τὰς καρδίας κρίνων
Προσέσχεν, εἶδεν, ἔβλεψεν, ἐζήλωσεν, ἠχθέσθη.
Καὶ πρὸς βραχὺ τῆς ἡδονῆς τοῦ κράτους γευσαμένῃ
Ἀψινθιάζοντα πικρὸν ἐκέρασε κρατῆρα,
Καὶ τὸν τρυγίαν τῆς ὀργῆς τῇ παρανομησάσῃ.
Ἐπαναστάντος γὰρ αὐτῇ τινὸς τῶν τῆς συγκλήτου
Τῶν περιλαμπρῶν καὶ γνωστῶν τοὔνομα Νικηφόρου,
Ἐκβάλλεται τοῦ τῆς ἀρχῆς ἀγλαοδένδρου κήπου.

Ἀντὶ τρυφῆς καρπίζεται τοὺς δακνοκαρδίους πόνους,
Πόνους, οὐ πόνους, τοιοῦ τῶν συμφορῶν δὲ κέντρα
Ἅλμην τε πίνει θλίψεως ὡς πένησσα χερνῆτις.
Οὕτως ἀνταποδίδωσι Θεὸς τοῖς ἀδικοῦσι.
Μόνη μὲν οὖν τετύχηκεν ἐπὶ μακρὸν τοῦ κράτους,
Σὺν Κωνσταντίνῳ δὲ υἱῷ χρόνοις ἑπτὰ πρὸς δέκα.
Τοῦ κράτους τοίνυν ὁ τροχὸς ἐξ ἄλλων εἰς ἑτέρους
Κυλινδηθεὶς καὶ συστραφεὶς ἐν χρόνοις ἀνωμάλοις
Φθάνει ποτὲ μετέωρον ἆρ εἰς Νικηφόρον,
Ἄνθρωπον φονικώτατον, δύστροπον, κακοήθη,
Δοῦλον χρυσοῦ χρυσομανῆ, κυμβικοσμικρολόγον,
Ἀντικρυς Μίδαν τὸν ποτὲ κατάρξαντα Φρυγίας,
Ὃς τὰς ἀρχὰς τῶν πόλεων ὠνίους ἐποίει,
Οὐκ ἀριστίνδην τὰς τιμάς, ἀλλὰ πλουτίνδην νέμων.
Εἶχε χρυσὸν ἐν χείλεσι, βοῦν ἐπὶ γλώσσης εἶχε.
Χρυσοῦς ἐτραπέζιζεν, χρυσὸν ὠνειροπόλει.
Καὶ τοῖς μὲν ἄλλοις σκυθρωπὸς καὶ κατηφὴς ἐῴκει,
Ἂν δὲ χρυσοῦ τις ἔφερεν ὁλκὴν ἐπικολπίαν,
Τότε δή τι τὸ πρόσωπον τὸ βλέφαρον ἱλέαινε,
Καὶ σκυθρωπότητος ἀχλὺς οὐκ ἦν ἐν τοῖς προσώποις.
Ἐντεῦθεν πάσας μηχανὰς ἐπόρισε καὶ τρόπους,
Καὶ πάντας ὑπεξώπλιζε δραστικωτάτους δόλους,
Ὡς εἴπῃ παραδείξαιτο χρυσίον κυνηθέν,
Καὶ πρὸς αὐτὸν μετενεχθῇ τὴν φιλοχρηματίαν.
Οὗτος ἐπέθηκε βαρὺ τοῖς Βυζαντίοις ἄχθος,
Οὐ κοῦφον οὐδ' ἀλόγιστον, οὐδ' ἐλαφρὸν βαστάσαι,
Ἀνανεώσεως τειχῶν χάριν τῶν γηρασάντων,
Ὃ λέγουσι δικέρατον οἱ τῶν τελωνάρχαι.
Σφίγγων δὲ πάντα τοῖς κλεισί, καὶ θύραζε μὴ φέρων
Οὐκ ἄργυρον, οὐδὲ χρυσόν, οὐκ ἐλεφάντινους πέπλους.
Καὶ τοῦτο τὸ λεγόμενον ἐν μύθοις Αἰσωπείοις,
Πλεῖστα μὲν ἴχνια δηλαδὴ χρημάτων εἰσιόντων,
Ἐξερχομένων δ' οὐδαμῶς, οὐδ' ἀποκεινουμένων.
Στέρησε καὶ τὸν στρατὸν τῶν ὀφειλομένων.
Ἐντεῦθεν θροῦς δυσκέλαδος, καὶ στάσις ὀλεθρία,
Καὶ λαλαγὰ κακόχαρτος, καὶ δυσφημοῦσα γλῶσσα.
Καὶ συνδραμόντες εἰς ταυτὸ μετὰ κραυγῆς ἀσήμου,
Αὐτάνακτα Βαρδάνιον τὸν τότε στρατηγοῦντα
Γενέσθαι καθικέτευον, προσφέροντες καὶ βίαν.
Ὁ δ' οὐ γινώσκων τὴν ῥοπὴν τῆς πλανήτιδος τύχης,
Καὶ τὴν ἀμφίρροπον αὐτῆς θέλησιν ὑποπτεύσας,
Ἀνθρώπῳ θείῳ προσφοιτᾷ καὶ θεοφορουμένῳ,
Ἐν ταῖς τοῦ πνεύματος αὐγαῖς πλουσίαις πυρσευμένῳ,
Ἐκφαίνει τὸ κρυπτόμενον, ἅπαντα καταλέγει,
Τὴν στάσιν, καὶ τὸν τάραχον, καὶ τοῦ λαοῦ τὴν βίαν.
Ἀκούει ταῦθ' ὁ πολιὸς τὰς φρένας καὶ τὰς τρίχας,
Ὁ κύκνος ὁ τοῦ πνεύματος ὁ κελαδῶν τὰ θεῖα,
Ἀπαγορεύει, νουθετεῖ μηδὲν νεωτερίζειν,
Μὴ καὶ τὰς κόρας κενωθῇς φησί, τὰς τῶν ὀμμάτων,
Καὶ πάντα προσαπαβαλεῖς πάντα προσαπολέσεις.
Βλέπει βαρυθυμήσαντα Βαρδάνιον ὁ γέρων,
Βλέπει τοὺς ἕλκοντας αὐτοῦ τὸν ἵππον τῷ ῥυτῆρι.
Καὶ μετακαλεσάμενος αὖθις τὸν στρατηγέτην.
Σὺ μὲν λαμπρότατε, φησί, τρισμέγιστε στρατάρχα
Οὐκ ἐπιδράξῃ τῆς ἀρχῆς, εἰ καὶ μυρία κάμοις.
Τῶν ταττομένων δέ τινες ὑπὸ τὴν σὴν παλάμην
Τὴν ζώνην ἀναζώσονται τὴν τῆς ἡγεμονίας.
Ὁρᾷς τοὺς σοὺς ὑπασπιστὰς ἐκείνους τοὺς τρεῖς ἄνδρας,
Λέων, Θωμᾶς καὶ Μιχαὴλ αἱ κλήσεις τοῖς ἀνδράσι.
Τούτων ὁ Λέων τῶν ἀνδρῶν πρῶτος ἀρχηγετήσει.

A non tam appellandas molestias quam calamitatum filii stimulos. Quare deinceps mare afflictionum hauriebat, tamquam paupercula mulier, & nendo victum quaerens. Ejusmodi efficere vitae mortalis inconstantia consuevit, & hoc modo Deus injuriarum auctoribus mercedem tribuit. Contigit autem ipsi longo tempore tam soli, quam cum filio Constantino Imperio frui, nimirum ad XVII. annos. Igitur Imperii rota, quum ab aliis ad alios voluta conversaque foret inaequalibus sane cursibus, nunc tandem Nicephorum in sublime sustulit, hominem sanguinarium, moribus perversis, improbum, auri mancipium sordidum, Midae Phrygum quondam regi per omnia similem. Magi-B stratus urbium vaenales habebat, neque dignitates ex virtutis, sed opum respectu conferebat. Aurum habebat in labris, bovem in lingua gerebat, de auro loquebatur in mensa, per quietem aurum somniabat. Et erat erga caeteros quidem severo tristique vultu, verum si quis auri pondus sinu ferret, eum blande intuebatur, nec ullum tristitiae vestigium in vultu restare patiebatur. Hinc fiebat, ut quidvis auri conquirendi causa moliretur, eoque nomine fraudes astutissimas universis clanculum strueret. Byzantiis onus gravissimum imposuit, veterum murorum reficiendorum causa, quod tributorum exactores Diceratum vocant. Quumque C clavibus occluderet omnia, nec foras quidquam prodire sineret vel argenti, vel auri, textarum vestium, & plurima quidem (velut est in Æsopicis fabulis) vestigia pecuniarum introeuntium apparerent, exeuntium vero & expensarum nulla: milites etiam debitis stipendiis spoliabat, quo facto murmur infaustum, noxia seditio, voces insolentes, linguae maledicae passim excitabantur.

Edit. Paris. pag. 93.

Nicephorus generalis logothetes, Imp.

Diceratum tributum impositum.

Adeoque concursu facto cum clamore inarticulato, Bardanium milites, qui copiarum id temporis dux erat, ut Imperium ab se oblatum acciperet, non tantum precibus, sed etiam vi adhibita cogebant. At ille non agno-D scens initium hoc adversissimae fortunae, & tamen voluntatem ejus instabilem reveritus, divinum quemdam ad hominem sese confert, arcanum sui cordis aperit, indicat omnia, seditionem, tumultum militarem, vim populi, quam sibi adhibebat. Audit haec canus ille tam capillis, quam animo, cygnus spiritualis, divina carmina concinens: ne militibus obtemperet edicit, a rebus ut novis abstineat hortatur, ne forte jacturam oculorum faciat. His dictis, Bardanium senex perturbatum animo videt, simulque conspicit eos, qui equum ejus fraeno ducebant. Quapropter revocato Duce: Tu quidem, ait, illustrissime potentissimeque dux, E Imperium non consequeris, etiamsi labores infinitos suscipias. At subditi quidam tui eo potientur. Vides heic tres illos tuos satellites, Leonem, Thomam, & Michaelum. Ex his primus Leo principatum adipiscetur. Et post ipsum Imperium perveniet ad Michaelum. Tertius Thomas toto quidem is pectore discruciabitur, & Imperatorum

Bardanio Imperium offertur.

Senis de Bardanio & aliis vaticinium.

pag. 94.

nomen ad se pertrahet: verum obtinere tandem id, quod adfectabit, nullo modo poterit, sed in hoc conatu oculos amittet. Atque hæc deinceps ita suis temporibus evenere, quemadmodum vir ille sacro adflatus spiritu prædixerat. Cæterum sordidissimus Imperator Nicephorus gravi prælio contra Bulgaros Istro vicinos inito, cæsus est: filioque * Stauricio possessionem Imperii reliquit. Verum & Stauricius in eo prælio vulneratus hasta, nimia vi sanguinis profusa, celeriter extinctus est. Quapropter Imperium Michaelo Rangabæ delatum fuit, quo cum Procopia Nicephori filia nupta erat. Diem id temporis liberum urbs Constantinopolitana vidit, & immunem a cædibus, jugulationibus, direptionibus violentis, expertem malorum & turbarum: vidit & solem urbs Constantinopolitana beneficum & bonorum scintillas & radios munerum. Nam Michaelus omnigenis virtutibus collucebat, vir libertatis amans, placidus, mitis, non cædibus & sanguinis profusione gaudens, sed lucus quasi quidam divinitus consitus, gratiarum campus, paradisus rivis cælitus manantibus irriguus. Enimvero hæc etiam rosa plane ante tempus emarcuit, inque morem graminis a rore nutriti contabuit atque periit: quum ad annos quatuor, & novem menses floruisset. Ejus in locum acherdus enata est, frequentibus horrens spinis, & rhamnus asperrime corda pungens atque vulnerans. Nam infausti nominis Leo prosilit ad Imperium, fera carnivora, Christi ovibus immitis. At Michaelus quidem Imperator audita tyranni ferocia, impetu, defectione: suamet sponte throno Imperiali cessit, hoc ipso facto divinis Christi jussis satisfaciens, & erga persequutorem non aliter sese gerens, atque castor sive fiber facere consuevit. Legimus enim in priscis illis monumentis eorum, qui de animalibus scripsere, fibrum animal esse, quod in utroque vivat elemento, & testes habeat arcendis quibusdam morbis sane gravibus conducibiles. Quod quum plerique venatores norint, animal canibus longe velocissimis insectantur. Hujus pugnæ caussam quum ipse fiber etiam cognitam habeat, perhibent eum morsu resectos testes abjicere, atque ita currentem saluti suæ consulere: quo facto, venatores feram persequi desinant. Sic nimirum Michaelus quoque volens Imperium resignavit Leoni, belluinis moribus & indole ferina prædito, qui oriundus erat ex Armenia. Tum vero rursum enasci prioris spinæ radix acerba, rursum germina proferre, magis pungentia, quam priora, aureæque segeti suffocationem minitari: rursum moveri draconis illa cauda, imaginum inquam oppugnationis abominatio, quæ jam instar magni, horribilis, hiantisque draconis serpebat, & cum sibilo stridebat, devoratura

Vel. Stauracio. Stauracius Imp.

Michaelus I. Rangab. Imp.

Laudes Imp.

Qui fibrum Michaelus sit imitatus.

Edit. Paris. pag. 95.

Leo IV. Armenius Imp.

A Καὶ μετ' αὐτὸν τοῦ Μιχαὴλ τὸ κράτος προσφοιτήσει.
Ὁ δὲ Θωμᾶς ὁ τέταρτος σφαδάσει μὲν ἐνθύμως,
Καὶ βασιλείας ὄνομα πρὸς ἑαυτὸν ἑλκύσει,
Πλὴν εἰς τέλος ἐνεγκεῖν τὸ θελητὸν ἰσχύσει,
Τῶν ὀφθαλμῶν δὲ τὰς αὐγὰς ἐξεσβεσμένας ἕξει.
Καὶ ταῦτα μὲν ἀπέβησαν ἐν χρόνοις τοῖς ἰδίοις,
Ὡς ἡ πνευματοκίνητος ἐθεσπιῴδει σάλπιγξ.
Ὁ δὲ σμικρολογώτατος αὐτάναξ Νικηφόρος,
Βουλγάροις ἰστρογείτοσι μάχην στερρὰν συνάψας
Ἔργον μαχαίρας γίνεται, βρωματισμὸς ῥομφαίας,
Τῷ Σταυρακίῳ τῷ παιδὶ καταλιπὼν τὰ σκῆπτρα,
Ἀλλὰ γὰρ καὶ Σταυράκιος τάχιον ἀποφθίνει
Ἐν ταύτῃ δορατόπληκτος ἀναφανεὶς τῇ μάχῃ,
B Καταβαλὴς τε γεγονώς, ἔξαιμος, τραυματίας.
Τῷ Μιχαὴλ δὲ προσγελᾷ τῷ Ῥαγγαβὲ τὸ κράτος,
Τῆς Νικηφόρου θυγατρὸς γαμέτῃ Προκοπίας.
Ἔβλεψε τότε Βυζαντὶς ἡμέρας ἐλευθέρας,
Ἄτερ αἱμάτων καὶ σφαγμῶν, βιαίων ἁρπαγμάτων,
Ἀσκότιστον, ἀθόλωτον, οὐκ ἐξημαυρωμένην
Ἀνδροκτασίας ζοφερῷ καὶ ταραχώδει νέφει.
Ἔβλεψε τότε Βυζαντὶς ἡλίους εὐποιΐας,
Καὶ σιλβηδόνας ἀγαθῶν, καὶ δωρεῶν ἀκτῖνας.
Ἦν γὰρ καλὸς ὁ Μιχαὴλ παντοίοις ὑπαστράπτων,
Καὶ φιλελεύθερος ἀνήρ, καὶ γαληνός, καὶ πρᾶος.
Οὐχ αἵμασι τερπόμενος, οὐκ ἐπιχαίρων φόνοις.
Ἀλλ' ἄλσος θεοφύτευτος, ἀλλὰ λειμὼν χαρίτων,
C Παράδεισος κατάρδευτος νάμασι θεοβρύτοις,
Ἀλλὰ καὶ πάλιν ἔρρευσε τὸ ῥόδον πρὸ τῆς ὥρας.
Ὡς ἄγρωστις δροσότροφος ἐψύγη καὶ παρῆλθεν,
Ὡς ἄνθος, ὡς φασί, λεπτόν, ὡσεὶ καπνός, ὡς ὄναρ,
Ἀνθῆσαν ἐπὶ τέσσαρσιν χρόνοις μῆνας ἐννέα,
Ἀπέβη δ' ἄχερδος πυκναῖς φρίσσουσα ταῖς ἀκάνθαις,
Καὶ ῥάμνος ἀγριόκεντρος αἱμάσσουσα καρδίας.
Ὁ Λέων ὁ δυσώνυμος ἐπιπηδᾷ τῷ κράτει,
Ὁ κρεοβόρος ὁ δεινὸς τῶν τοῦ Χριστοῦ προβάτων.
Ὁ τέως κράτωρ Μιχαὴλ τὴν τόλμαν τοῦ τυράννου
Καὶ τὴν ὁρμὴν ἀναμαθὼν καὶ τὴν ἀποστασίαν,
Αὐτὸς ἑκὼν ἐξίσταται τοῦ πολυζήλου θρόνου,
Πληρῶν κἀν τούτῳ τοῦ Χριστοῦ τοὺς νόμους τοὺς ἐνθέους,
D Καὶ τῷ διώκτῃ τυραννοῖς ἀντιπρὺς ἄλλος κάστωρ.
Λέγουσι γὰρ αἱ παλαιαὶ τῶν ζωογράφων βίβλοι,
Ὡς ἐστὶ ζῷον χέρσυδρον κάστωρ ὠνομασμένον,
Καὶ τούτου χρησιμεύουσιν οἱ κύλινδροι τοῦ γόνου
Πρὸς ἀποσόβησιν οἰκτρῶν παθῶν δυσαπαλλάκτων.
Ὅπερ εἰδότες οἱ πολλοὶ τῶν θηροδιωκτούντων
Τὸ ζῷον μεταθέουσι δικτύοις λεπτοπλόκοις,
Καὶ τοῖς κυσὶ τοῖς δρομικοῖς χρώμενοι συνεργάταις·
Ὁ κάστωρ τοίνυν συνιδὼν τῆς μάχης τὴν αἰτίαν,
Καὶ κατιδὼν ὡς ἄφυκτοι τῶν θηρατῶν αἱ πάγαι,
Τοὺς σπερμογόνους ὀδαξὼν καὶ παιδουργοὺς κυλίνδρους
Χαρίζεται τοῖς θέλουσιν, ὁ δ' ἀποτρέχει φεύγων.
E Κἀντεῦθεν πάντα πέπαυται, καὶ δρόμοι, καὶ διώξεις,
Καὶ τῶν δικτύων αἱ πλοκαί, καὶ τῶν κυνῶν τὸ τάχος.
Οὕτως ἑκὼν καὶ Μιχαὴλ παραχωρεῖ τοῦ στέφους
Τῷ θηροζόφῳ Λέοντι τῷ δυσωνυμουμένῳ,
Ὅς ἦν βλαστὸς κακόβλαστος ἐξ ὅρων Ἀρμενίων,
Πάλιν ἀνέζησε πικρὰ ῥίζα τῆς πρὶν ἀκάνθης.
Πάλιν ἐξήνεγκε βλαστοὺς τῶν πρὶν κεντρωδεστέρους.
Καὶ τὸ χρυσοῦν γεώργιον ἠπείλησε συμπνῖξαι,
Καὶ πάλιν τὸ τοῦ δράκοντος οὐραῖον ἐκινήθη.

Η βδελυρότης δὲ φημι τῆς εἰκονομαχίας,
Ως δράκων μέγας ἕρπυσε φρικώδης χασματίας,
Ερροίζησε καταπιεῖν πάλιν τὴν ἐκκλησίαν,
Ως ὀρταλίχους νεοττοὺς στρουθίου σμικροπτέρου.
Αἱ τῶν ἁγίων καὶ Χριστοῦ μορφώσεις ἐσβολοῦντο,
Τιτάνῳ κατεχρίοντο, πυρὶ κατεπιμπρῶντο,
Ανηρευνῶντο σπήλαια καταγωγαὶ σεμνείων,
Καὶ φροντιστήρια ψυχῶν, ἃ κατ' ἀγγέλους ἔζων.
Καὶ πᾶς ἠλαύνετο σεπτῶν προσκυνητὴς εἰκόνων.
Επένθει τότε καὶ Σιὼν ἡ τοῦ Θεοῦ θυγάτηρ,
Καὶ δάκρυον σταλάζουσα πένθους ἐφόρει σάκκον,
Αμφὶ στολῆς δὲ νυμφικῆς χρείας χιτωνίσκον.
Επένθει τότε καὶ χορὸς ἀστέρων οὐρανίων,
Καὶ πρὸς τὴν γῆν ἐνητράνιζεν ἐν σκοτεινοῖς βλεφάροις. B
Οὗτος τὸ γένος Μιχαὴλ φιλονεικῶν ἐκτρίψαι,
Τὰ παιδογόνα τοῦ παιδὸς ἐξέτεμε σκεύη,
Μήπως παιδώσειε ποτὲ, καὶ τοῦτον ἀμυνεῖται.
Ο τούτου παῖς τοῦ Μιχαὴλ τομίας χρηματίσας,
Ος ὕστερον Αρχιερεὺς Ρώμης τῆς νέας ὤφθη,
Μετακληθεὶς Ιγνάτιος ἐν μονοθύσει βίῳ.
Οὗτος ὁ θὴρ ὁ χαλεπὸς ὁ βρυχητίας Λέων
Αναπολῶν καθ' ἑαυτὸν τὰς ἱερὰς προρρήσεις
Τοῦ θαυμασίου γέροντος τοῦ χρυσοπτέρου κύκνου,
Καὶ δεδιὼς τὸν Μιχαὴλ τὸν ἐξ Αμορίου,
Μὴ πρὸς αὐτὸν ὁ κύλινδρος τοῦ κράτους μεταπέσῃ,
Δεσμωτηρίῳ ἐγκαθείργνυσι φρουρᾷ λαβυρινθώδει,
Καὶ κατὰ νοῦν ἐσκέπτετο πῶς ἀναλώσει τοῦτον.
Αλλ' ἀσθενὴς πᾶς ἄνθρωπος πρὸς τὰς Θεοῦ παλάμας. C
Αλλὰ καὶ μικροδύναμος ἰσχὺς τοῖς γηγενέσιν.
Ο δὲ Θεὸς μεγασθενὴς καὶ μεγαλοβραχίων,
Καὶ τίς ἀντικαλαίσειε τὴν τούτου δυναστείαν;
Ο Μιχαὴλ δὲ πεποιθὼς τοῖς θεσπιωδηθεῖσι
Τῷ καλλιγλώττῳ γέροντι, τῷ προφητικωτάτῳ,
Ανακαλύπτει, φανεροῖ, γυμνοῖ τὸ κεκρυμμένον.
Πρὸς τὸν τῶν οἴκων φύλακα τῶν ἐν τοῖς ἀνακτόροις,
Παπίαν λεγόμενον αὐτὸν κατὰ Ρωμαίων γλῶσσαν.
Καὶ σκεῦος τῆς ἐπιβουλῆς ἀρτύει τῷ κρατοῦντι.
Καὶ τίνας συνεισάγουσι νύκτωρ τοῖς ψαλτῳδοῖς
Θωρακοφόρους αἰχμητὰς ἄνδρας ῥομφαιοφόρους.
Οἳ συμπεσόντες τῷ θηρὶ τῷ παλαμναιοτάτῳ
Τελοῦντι τὸ λειτούργημα τῶν ὑπορθρίων ὕμνων D
Τοῖς ξίφεσι συγκόπτουσι, καὶ θύουσιν ὡς ἄρνα,
Πέντε μησὶ πρὸς τοῖς ἑπτὰ χρόνοις κεκρατηκότα.
Καὶ Μιχαὴλ καθίσταται κράτωρ, ἀντὶ δεσμώτου
Ελεύθερος ἀπὸ φρουρᾶς, αὐτάναξ, Αυτοκράτωρ.
Καὶ ταῦτα μέν τοι τοιάδε, τὰ δ' ἐφεξῆς ὁποῖα;
Εστύγει μὲν καὶ Μιχαὴλ τὰς ἱερὰς εἰκόνας,
Αλλ' οὐκ ἐνεπικραίνετο τοῖς ταύτας προσκυνοῦσιν,
Οὐδὲ τὰς σάρκας τὰς αὐτῶν μάστιξιν ἐχαλάζα.
Εν οὐκ ὀλίγοις τοιγαροῦν ἀποσφαλεὶς ταῖς μάχαις
Τοῖς ἐκ τῆς Αγαρ ἐμπαιγμὸς καὶ χλευασμὸς ἐφάνη,
Οἳ τὰς Ρωμαίων φάλαγγας ἀπαρράσσοντες συχνάκις,
Καὶ δορυκτήτους ἄγοντες τοὺς τούτων ταγματάρχας, E
Δειλὸν μαλακοκάρδιον ἐκάλουν τὸν κρατοῦντα.
Εντεῦθεν εἶχε Μιχαὴλ ὀδύνας ἐγκαρδίους,
Καὶ συμφορὰς θυμοδακεῖς καὶ θλίψεων πικρίας.
Τὴν γὰρ δεινὴν καὶ φαυλουργὸν δυσσέβειαν ἐνόσει
Αποτειχίζουσαν αὐτὸν ἀπὸ Θεοῦ βλεφάρων.
Αλλεπαλλήλων οὖν κακῶν ἐπιπιπτόντων τούτῳ,
Καὶ δίκην πολυκύμονος θαλάττης ἐκθρασυνόντων,

A rursus ecclesiam, velut implumes exiguis alis præditos passeris pullos. Christi & Divorum imagines in favillas redigebantur, calce viva perungebantur, igne concremabantur. Speluncæ perquirebantur, itemque sacrarum ædium hospitia, loca exercitationibus animorum dicata, qui quoquo modo vitam angelicam redolebant. Adoratores venerandarum imaginum expellebantur. Lugebat hoc tempore Sion, Christi filia, lachrymasque profundens, saccum lugubrem gestabat. Lugebat hoc tempore siderum cælestium cœtus, & tenebricosis palpebris terram adspiciebat. Ut autem Imperator Leo præter cætera genus etiam Michaelis extingueret, Nicetæ (B) Michaeli filio membra destinata procreationi exsecuit: ne liberos gigneret, qui paternam & avitam injuriam ulciscerentur. Hic Michaeli filius, quem castratum fuisse diximus, deinceps novæ Romæ Pontifex factus est, cum vitæ genere mutato etiam nomine prisco, & Ignatii adsumpto. Secundum hæc crudelis ille rugiensque Leo, sacras secum ipse prædictiones expendens illius senis admirandi, & cygno consimilis, simulque formidans Michaelum oriundum ex Amorio, ne ad ipsum forte Imperii rota devolveretur: hominem vinctum in carcerem labyrintho non absimilem concludit, secum præterea (C) dispiciens, quo pacto illum de medio tolleret. Verumenimvero imbecillis est omnis homo, si cum Deo manibus conferatur: immo perexiguum robur est mortalium, quum Deus plurimum possit, & lacertos robustissimos habeat. Quis est enim, ipsius oppugnare potentiam qui possit? Interim Michaelus vaticiniis diserti senis, maximique vatum fretus, exponit, patefacit, aperit arcanum ei, qui ædium regiæ custos erat, lingua Romanorum Papias dictus. Simul una cum ipso, & per ipsum, rem totam componit, & insidias Imperatori struit. Noctu ergo cum Psalmorum cantoribus armati quidam introducuntur, qui belluam immanissi(D)mam hymnorum matutinorum sacrum peragentem aggressi gladiis confodiunt, & ut agnum mactant, quum annos in Imperio septem, & v. menses exegisset.

Nicetas Michaelis filius castratus.

Edit. Paris. pag. 96.

Post hæc Michaelus ex captivo creatur Imperator libertatem una cum regno consequutus. Qualia deinceps acciderint, videamus. Oderat etiam Michaelus imagines sacras, sed earum adoratoribus acerbe non succensebat, nec flagris eorum corpora violabat. Prælis aliquot infeliciter commissis, cœpit Agarenis ridiculus videri, qui Romanorum phalanges sæpius perrumpentes, & earum duces capti(E)vos abducentes, Imperatorem formidolosum & mollis animi virum nuncupabant. Ea res Michaelo magnos animi dolores, ærumnas, adflictionesque peperit. Nimirum horrendæ sceleratæque impietatis morbo laborabat, qui eum ab oculis Dei secludebat. Quum igitur aliis post alia malis ille premeretur, maris in modum cum strepitu irruentibus, etiam gravior

Michaelus II. Balbus Imp.

quædam tempestas incubuit, ejusque cor veluti navim quamdam onerariam incussit.

Thomas Imperium affectat. Thomas enim ille, cujus antea mentionem fecimus, vir industria & audacia flagrans, copiis undiquaque collectis, maximo cum impetu Michaelum invasit instar apri de silvæ lustrisque suis prorumpentis vel leonini catuli: quumque urbes universas Thraciæ totius tam nauticis copiis, quam pedestribus einxisset, omnibus modis divexasset, in servitutem redegisset, diruisset, lacerasset: ad ipsam usque Constantinopolin, urbem fortunatam, excurrit. Enimvero si Deus ille præpotens mortalibus adversetur, omne consilium, omnisque conatus reapse nihil est aliud, quam aranearum tela. Quapropter quum Thomas a numine divino non propugnaretur, insidiarum suarum turres in arenis exstruebat, inque re perimbecilli fundamenta sua collocabat, & idcirco totum ædificium radicitus corruit. Nam ubi cædibus manus illas pugnarum avidas inquinasset, & hastas sanguine tinxisset: tandem vivus in hostium potestatem pervenit, oculis spoliatus, & postea gladiis sine omni misericordia obtruncatus est. *Edit. Paris. pag. 97.*

Theophilus Michaelis filius Imp. Michaelus autem excessurus e vita, quum annis octo Romanis præfuisset, Theophilo filio suo Imperium tradidit: qui cætera per omnem vitam infelix, unum bonum mirabiliter nactus est, Theodoram conjugem, fœminam plane divinam, venerabilem inter mulieres alias, unioni candidissimo & carbunculo persimilam. Huic ille matrimonio junctus, non solum liberorum pater ex fœcunda conjuge factus est, verumetiam fœlicitate principem illum hominem Adamum superavit.

Theodora Augusta. Nam Adamum orta de costa, materque princeps hominum Eva, voluptate, quam ex arboribus Edenis percipiebat, privavit: hæc maritum vitæque socium ad dexteram partem eorum traduxit, qui salutem consequuntur. Et quidem heic tantum suavis illa cithara Davidis, ipsa quoque saxa demulcens, quiddam absonum cecinit, quum ait: Deum unius & ejusdem indolis atque morum homines in unum domicilium collocare. *Dissimile par conjugum.* Nam heic stercus & unguentum fragrans, rosa rubens, & acherdus spinosa, tinctura bilis & purpuræ coiverunt.

Theophilus imaginum hostis. Theodora enim lacus erat cunctis virtutibus ornatus, consitus gratiis hortus, arbor omnis elegantiæ modestiæque. Theophilus a diverso ager erat meræ impietatis tribulis refertus, rubus asper, lædens viscera rhamnus. Nam sacris litteris, & Christi Martyrumque imaginibus infestus, eos omnes intolerantibus & gravissimis tormentis excruciabat, qui cultum eis religiose deferrent. Præterea sanctis viris, Theodoro ac Theophane, qui tam vita, quam doctrina supra siderum pulchritudinem & solis jubar lucebant, tristissimis cruciatibus afflictis, & flagris excoriatis, etiam vultus ad ipsa usque supercilia notis deformavit, & ver-

A Δεινότερος ἐπέφλασε μεγαλοκύμων φλοῖσβος,
Καὶ τὴν αὐτοῦ συνέσεισε καρδίαν ὡς ὁλκάδα.
Ο γὰρ Θωμᾶς, οὗ πρότερον ὁ λόγος ἐπεμνήσθη,
Ανθρωπος πολυμήχανος, ἔμπυρος τῷ θράσει,
Στρατόπεδον συναθροισθὲν ἰσχυρὸν μυριαχόθεν,
Οπλίτας αἱματοχαρεῖς, ἀλκίμους, ἀνκαρδίους,
Φονουργοὺς, ἀρεϊκοὺς, εὐτόλμους, θρασυμάχους,
Επιπηδᾷ τῷ Μιχαὴλ μετὰ σφοδρᾶς τῆς ῥύμης,
Καθάπερ σῦς ἀπὸ δρυμοῦ καὶ λόχμης πολυξύλου,
Η σκύμνος ἀρτιτρόφος λεαίνης φιλαιμάτου
Καὶ πάσας πελεθράκιον περιτειχίσας πόλιν
Εν ναυτικαῖς δυνάμεσι χερσί τε πεζομάχῳ,
Καὶ πάσαις κάκωσιν αὐτοῖς ὑπενεγκὼν βαρεῖαν,
B Καὶ καταδουλωσάμενος, καὶ ῥάξας καὶ σπαράξας,
Εως αὐτῆς ἐπέδραμε πόλεως τῆς ὀλβίας.
Αλλ' ὁ Θεὸς ὁ πανσθενὴς θνητοῖς ἐναντιοῦτο.
Ιστὸς ἀράχνης ἄντικρυς πᾶσα βουλὴ καὶ πρᾶξις.
Τὸ θεῖον τοίνυν ὁ Θωμᾶς ὑπερμαχοῦν οὐκ ἔχων,
Εις ψάμμον τῆς ἐπιβουλῆς τοὺς πύργους ᾠκοδόμει.
Επ' ἀσθενοῦς ἐπήγνυεν αὐτοῦ τοὺς θεμελίους.
Κἀντεῦθεν τὸ κτιζόμενον ῥιζόθεν ἀνετράπη,
Καὶ φόνοις χράνας τὰς αὐτοῦ φιλοπολέμους χεῖρας,
Καὶ δόρυ πᾶν κατάβαπτον τοῖς αἵμασι ποιήσας,
Τὸ τελευταῖον ζωγρηθεὶς ὀρύττεται τὰς κόρας,
Καὶ σβέννυται καλοφεγγὴς λύχνος τῶν ὀμμάτων,
Καὶ μετὰ ταῦτα ξίφεσι δεινῶς κρεοκοπεῖται.
C Ο βασιλεὺς δὲ Μιχαὴλ μέλλων τὸν βίον λείπειν,
Εφ' ὅλοις ἔτεσιν ὀκτὼ Ρωμαίων βασιλεύσας,
Τῷ Θεοφίλῳ τῷ παιδὶ τὸ σκῆπτρον ἐγχειρίζει.
Ο ἐν τοῖς ἄλλοις ἅπασι τὴν ἅλμην τὴν τοῦ βίου
Κακοτυχῶς καὶ σφαλερῶς, ἀλλ' οὐκ εὐδίως πλέων
Τοῦτο τὸ μόνον τὸ καλὸν εὕρατο παραδόξως
Τὴν πάνσεμνον ἐν γυναιξὶ καὶ θείαν Θεοδώραν,
Ως μάργαρον καταλευκον, ὡς λίθον ἀνθρακίαν.
Ταύτην γοῦν ἔχων κοινολεχῆ, ταύτην ζυγεὶς εἰς γάμον,
Καὶ παίδων γέγονε πατὴρ εἰς γῆν γονίμην σπείρων,
Καὶ πλέον ἐπευτύχησεν Αδὰμ τοῦ πρωτοπλάστου.
Τὸν μὲν γὰρ ἡ πλευροφυὴς καὶ πλευρομήτωρ Εὔα,
Εκ τῆς τρυφῆς τῶν τῆς Εδὲμ ἐξήγαγε δενδρέων.
D Η δὲ τὸν συνοικήσαντα καὶ κοινωνὸν τοῦ βίου
Τῆς δεξιᾶς πεποίηκε καὶ σωζομένης μοίρας.
Κἀνταῦθα μόνον τοῦ Δαβὶδ ἤχησε τὸ μέλος,
Η καὶ τοὺς λίθους θέλγουσα καλλιμελὴς κινύρα.
Τοὺς μονοτρόπους ὁ Θεὸς ἐν οἴκῳ κατοικίζει.
Ενταῦθα δὲ συνέδραμε κόπρος εὐώδει μύρῳ,
Καὶ ῥόδον ἐρυθρόφυλλον ἀχέρδῳ κεντροφόρῳ,
Καὶ χρῶμα χολοβάφινον βάμματι πορφυρίῳ,
Η μὲν γὰρ, πάσαις ἀρεταῖς κατάφυτον ἦν ἄλσος,
Καὶ κῆπος χαριτόβλαστος, καὶ δένδρον εὐκοσμίας.
Ο δὲ, χωρίον ἄντικρυς τριβόλων δυσσεβείας.
Καὶ βάτος ἀκανθοβελὴς καὶ ῥάμνος σπλαγχνοτύπος.
Καὶ γὰρ ἀπεχθαινόμενος ταῖς ἱερογραφίαις,
Καὶ τοῖς ἀπεικονίσμασι Χριστοῦ καὶ τῶν μαρτύρων,
E Τοὺς ἀπονέμοντας αὐτοῖς τὸ κατὰ χρέος σέβας
Ανυποφόροις καὶ δειναῖς στρεβλώσεσιν ἐκάκου.
Αλλὰ καὶ τοὺς ἐκλάμποντας τῷ βίῳ, καὶ τῷ λόγῳ
Υπὲρ ἀστέρων καλλονὰς ὑπὲρ ἡλίου σέλας
Τὸν ἱερὸν Θεόδωρον τὸν θεῖον Θεοφάνην
Επιφοραῖς βαρυαλγῶν βασάνων βασανίσας,
Εστιξε καὶ τὰ μέτωπα μέχρις αὐτῶν ὀφρύων,

Καὶ

Καὶ τύπους ἐνεχάραξεν αὐτοῖς ἰαμβοπλόκους.
Οὗτοι μὲν οὖν ἢ εἴχοσιν τὴν ἐπιμετωπίαν.
Ὡς στέφος καταμάργαρον λιθολαμπὲς ἐφόρουν.
Ὁ κράτωρ δὲ Θεόφιλος ὁ πρὶν μὲν τὰς εἰκόνας,
Καὶ τὰ τελογραφίσματα τῶν ἱερῶν προσώπων
Ἄγαν σκαιῶς καὶ πονηρῶς καὶ κακοτρόπως εἶχεν.
Τὰ δ' ἄλλα ἦν λαμπρόψυχος καὶ μεγαλοεργνώμων,
Καὶ τοῦ δικαίου φροντιστὴς καὶ τῶν ἐνδίκων νόμων.
Σημεῖον ἐναργέστατον τῆς μεγαλοπρεπείας,
Ὀργάνων φιλοτέχνησις τῶν χρυσεοκροτήτων.
Ἐξ ὧν ἀναπεμπόμενον ἐν μηχανῇ τὸ πνεῦμα
Τὰς ἀηδονάδας καὶ τερπνὰς ἀπάγει μελῳδίας,
Καὶ λιγυρὸν μουσίκευμα γάργαλον ἀπορρέον.
Σὺν τούτοις καὶ κατάχρυσα καὶ πλατυφυλλοῦντα δένδρα
Χρυσίῳ τῷ χλωρόφωτι πυρράζοντα μακρόθεν.
Ἐν οἷς στρουθία μουσικὰ χρυσότευκτα καθῆστο,
Ὡς ἐν πετήλοις πίτυος ἢ πεύκης ἀκροτόμου,
Ἐκ μηχανῆς ἐναπέμποντα λάλημα μελιτόεν.
Οὕτως ἀνθρώπων τεχνουργοὶ πολυμηχάνων χεῖρες
Ἀντιπαρίζουσι μικροῦ τῇ ψυχωτείᾳ φύσει.
Εἰ δέ τις ἀκριβέστερον ἐκμεμαθεῖν θελήσει
Τὸ μεγαλόψυχον αὐτοῦ καὶ τὴν φιλοκοσμίαν,
Εἰς τοὺς θαλασσογείτονας βλεψάτω περιβόλους,
Οἳ τὴν λαμπρὰν ἐν πόλεσι περιφρουροῦσι πόλιν.
Χειμὼν γὰρ ἄγριος ποτὲ κατενεχθεὶς βαρύθρους
Τὴν ἅλμην ἐκρυστάλλωσεν ἕως ἀπλέτου βάθους,
Καὶ τὴν ὑγρὰν ἐλίθωσε πήξας αὐτῆς τὴν ῥύσιν,
Καὶ θάλασσαν ἐστράκωσε δυσάνεμος ψυχεία.
Μετὰ μικρὸν δ' αὐγάσασαι θερμότητες ἡλίου
Τὸ συνεχὲς διέσπασαν τῆς λιθωθείσης ἅλμης.
Κἀντεῦθεν ἀπερράγησαν κρυστάλλων ἀποσπάδες,
Καὶ λίθους ἁμαξοπληθεῖς νικῶσαι τῷ μεγέθει,
Εἴποι τις ὡς κορυφαὶ βαθυφαράγγων λόφων
Ὑψόθεν ἀποσπώμεναι κυλίνδονται σὺν κτύπῳ.
Καὶ λίθοι ῥιψεπάλξιδες πίπτουσαι τειχοσείστοι
Περιρροιζοῦντες ἢ λεπτὸν ἀέρα τῇ κινήσει.
Καὶ τοίνυν καταβαίνουσαι πελάγους ἐκ Ποντίου
Προσέρρασσον τοῖς τείχεσι τοῖς παραιγιαλίοις,
Καὶ συνεδόνουν τὰ στερρὰ τῶν πυργοδομημάτων.
Ὥσπερ ἰδὼν ὁ βασιλεὺς τὰς καταμυλωπίσεις,
Καὶ τὰς πυκνὰς τραυματισμοὺς ἢ μᾶλλον παραλύσεις,
Συγκατεσείσθη τὴν ψυχὴν ἐπὶ τῷ γεγονότι.
Καὶ θέλων ἐπιδείξασθαι φιλοτιμίας πλοῦτον,
Καὶ σάχλακας ἐκένωσεν ἀχρείους τὸ χρυσίον,
Καὶ τὸ σαθρὸν ἐνίσχυσε καὶ τὸ πεσὸν ἐγείρας
Τοῖς τείχεσιν ἐπέγραψε τὴν κλῆσιν τὴν ἰδίαν,
Καὶ ταῦτα μὲν κατάξια γλώσσης εὐφημείας.
Ἐγὼ δ' ὑπερεκπλήττομαι τὴν δικαιοπραγίαν,
Καὶ τὴν ἀπροσωπόληπτον τὴν πρὸς τὰς κρίσεις γνώμην.
Καὶ δὴ παρεκτεθείσθω μοι δεῖγμα μικρὸν τοῦ τρόπου,
Ὡς ἐκ θαλάττης κύαθος, ὡς ἀπὸ πίθου γεῦμα,
Βραχύ τι σπινθηράκισμα καμίνου πολυφλόγου.
Γυνὴ προσῆλθε πενιχρὰ ποτὲ τῷ Θεοφίλῳ
Καταβοῶσα Πετρωνᾶ τινὸς μεγαλοτίμου.
Βίγλας γὰρ ἦν δρουγγάριος εἴποιεν ἂν Ῥωμαῖοι,
Καὶ ῥιζωμάτων τῶν αὐτῶν ἐξ ἧπερ Θεοφίλῳ.
Ἐφώνει γοερὸν περιπαθῶς, καὶ δάκρυον κατῆγε,
Ἀμύντορα τὸν κράτορα γενέσθαι λιπαροῦσα,
Καὶ τὰς παλάμας ἐκτείνειν τὰς γιγαντοπαλάμους

Anaſt. Hiſt.

A ſus jambicos ipſis impreſſit: quos illi notas fronti inuſtas non aliter geſtabant, atque coronam unionibus & gemmis exornatam. Tam impie autem immaniter & maligne Imperator Theophilus erga imagines, & ſacrorum vultuum picturas, in ſtatuis expreſſas, adfectus: cætera generoſus erat, præclari judicii, juris & æqui ſanctarumque legum obſervantiſſimus: Magnificentiam viri licet ex hoc evidentiſſimo indicio colligas, quod artem excogitavit, condendi organa muſica, de quibus machina quadam ſpiritus emiſſus, jucundos ac ſuaviter reſonantes cantus efficit. Adde his arbores illas aureas, lateque ſplendentes, in quibus aviculæ muſicæ ex B auro factæ conſidebant, tamquam in pinus aut proceræ piceæ ramis, iiſdem machinæ cujuſdam opera melleum carmen modulantes. Nimirum ita mortalium varia excogitantium artificioſæ manus, parum abeſt, quin ipſa cum natura, res vivas producente, in certamen deſcendant. Quod ſi quis accuratius cognoſcere cupit Theophili magnificentiam, & in rebus ornandis ſtudium, is mihi velim muros illos mari vicinos intueatur. Accidit enim ipſo imperante, ut hyems ſæva mare cogeret in glaciem ad profunditatem ſane immenſam, humidumque illud elementum lapidis ad duritiem, fluxione prorſus adempta, C redigeret: frigore nimirum ex acribus ventorum flatibus orto mare totum ceu teſtaceum efficiente. Non multo poſt, radiorum ſolarium calores ad ſaxi formam indurati maris continuitatem ſolvebant, unde fiebat, ut glaciei fragmina reliquo a corpore avellerentur, quæ lapides etiam plauſtrales, magnitudine ſuperabant. Non inepte dixerit aliquis, vertices quaſi quoſdam collium, profundis convallibus imminentium, de ſublimi avulſos, ingenti cum ſtrepitu volutatos fuiſſe: vel lapides propugnaculorum & murorum ſubverſores ita volaſſe, ut motu ſuo ſtrepitum in aere tenero excitarent. Hæc ergo fragmina, e medio mari delata, muros litori vicinos D feriebant, & validas etiam turres ſuccutiebant. Imperator mœnium turriumque rimis, quæ læſæ ruptæque fuerant, conſpectis, animo commotus eſt, propter id quod accidiſſet. Simul declarare volens magnificentiam ſuam, aurum ea copia profundit, quaſi ſilices inutiles expenderet: atque hoc modo ſtabilitis iis, quæ vetuſtate labaſcerent, & excitatis, quæ collapſa fuerant: ſuum muris nomen inſcripſit. Et hæc ſane prædicatione digna fuerunt. Juſtitiam vero Theophili, & animum in judiciis nullam rationem perſonarum habente non poſſum non ſummopere admirari. Ac libet heic ipſius hac in parte indolis indicium quod- E dam adjicere, quod ſit inſtar hauſti de mari cyathi, vel guſtus e dolio, vel exiguæ ſcintillæ ignis magni. Accedebat aliquando Theophilum paupercula, Petronam, magnæ dignitatis virum, accuſans. Erat enim is [a] Biglæ (ceu Romani loquuntur) Drungarius & eodem cum Theophilo genere natus. Dolenter illa quiritare, lacrymas fundere, opem Imperatoris implorare, gi-

Theophili virtutes inſignes; & ingenium magnum.

Edit. Pariſ. pag. 98.

Hiemis ſævitia.

Theophilus muros reficit.

Juſtitiæ ſtudium in Theophilo.

Exemplum præclarum.

[a] Vigiliæ

pag. 99.

ganteas ut manus Petronæ coerceret, qui per summam injuriam in se debaccharetur, suæque domunculæ, satis per se tenuis, luminibus officeret: ne tandem nimia cogente caligine, domum solam desertamque, ventis (quod ajunt) perflandam in vita relinqueret. His auditis, Imperator de re inquirit, accusati nequitiam cognoscit, ac ædes quidem illas, quæ lumina domui mulieris obstruebant, ad ipsa usque fundamenta demolitur: Petronam vero publicam in viam deductum, flagris cædi jussit. Hoc tibi argumentum animi hujus Imperatoris, exiguum quidem illud, esto: de quo tamen æstimare cætera non difficulter possis. Nam & Bocchoris, (uti perhibent historiarum scriptores) Ægyptiorum rex, de balba, quadam infantis voce linguarum omnium antiquissimam agnoscere potuit. Jam quod liberalem ejus animum attinet, in contemnendis turpibus lucris, & quod aurum corradere institorio quodam quæstu noluerit: ex iis, quæ commemoraturi sumus, colligi satis liquido poterit. Forte stabat Imperator sublimi loco in regia, ubi nivei coloris marmor ingeniose sculptum vaccam ingentium laterum repræsentat, & leonem in vaccam insilientem, eamque cupide necantem: ex qua sculptura * nomen loco datum est. Hic ergo stans Imperator, & oculos in mare dirigens, quod cælum sudum esset, ipseque maris intuitu sese recreare vellet: navium mercibus oneratam appellere videt, molli vento australi flante, ac navigium plenis velis tranquillum in portum deferente. Poterat autem aliquis etiam longo ex intervallo existimare, navim appellentem ingens onus vehere. Nam mercium pondus ita navim deprimebat, ut e mari tertium modo cingulum exstaret. Hac Imperator navi conspecta, quænam, & cujus esset, interrogat. Ubi tam navim, quam merces Imperatricis esset cognovit: animi dolore compresso, & arcessita conjuge: Heu mea, inquit, Imperatrix, quo res meæ redactæ sunt? heu qualem fortunam cum opulentissima commutavi? Nimirum jam Romanorum Imperator merces vænales habeo, & ipsemet (heu) institor factus sum, negotiatoribus etiam inferior. His dictis, navim una cum mercibus, quarum immensa erat copia, concremari jussit. Idem Theophilus Imperator virum præstantissimum Methodium quamdam in insulam relegatum, speluncæ cadaveris instar inclusit, tamquam unionem in concham, rosam inter spinas. Præterea duos ei latrones adjunxit, quorum altero extincto, & jam marcescente naturali quadam necessitate, fœdum illum odorem & pestiferum aerem tolerantissimus athletes animo tulit æquissimo, quem ne adamas quidem sustinere potuisset. Alter libertate donatus, exire noluit, sed intra speluncam illam caliginosam manens, divinæque vivendi rationis æmulator factus solis instar vitæ religiosæ radios sparsit. Dum adhuc Methodius in hoc carcere detineretur, homines illi rerum divinarum periti, quos notis in vultu fœ-

Petronas punitur.

Imperator Augustæ navim exurit.

* Appellatur enim passim apud historicos Βουκολέων.

Methodium Theophilus cruciat.

Edit. Paris. pag. 100.

A Τοῦ Πετρωνᾶ λυττήσαντος ἐκ φιλοδίκου γνώμης,
Καὶ τὸ λυπρὸν δωμάτιον αὐτῆς ἐπισκοτοῦντος,
Ὅπως μὴ φέρειν ἔχουσα τὸ τηλικοῦτον σκότος
Ἀνέμων ὅ φασι πνοαῖς τὸν οἶκον καταλείπῃ.
Ἤκουσε ταῦθ' ὁ βασιλεύς, ἐζήτησε τὸ πρᾶγμα,
Ἔγνω τὸ φιλομόχθηρον τοῦ καταβοωμένου.
Καὶ τὸν μὲν οἶκον κατασπᾷ μέχρι τοῦ θεμελίου
Τὸν νυκτοχειροποίητον τῇ γυναικὶ ποιοῦντα.
Αὐτὸν δὲ μέσον ἀγαγὼν τῆς λεωφόρου τρίβου,
Ὠμοῖς βουνεύροις τὰς αὐτοῦ καταμελαίνει σάρκας.
Τοῦτο μικρὸν τεκμήριον ψυχῆς τῆς Θεοφίλου
Δυνάμενον κατάδηλα καὶ τὰ λοιπὰ ποιῆσαι.
Καὶ γὰρ καὶ Βόκχορος φασὶν ὁ κράτωρ Αἰγυπτίων
B Ἀπὸ ψελλίσματος ἑνὸς ἀρτιγενοῦς βρεφίου
Τὴν παλαιοτέραν πασῶν διάλεκτον ἐπέγνω.
Τὸ δ' ἐλευθεροκάρδιον πρὸς τὰς αἰσχροκερδίας,
Καὶ τὸ μὴ βούλεσθαι χρυσὸν ἔχειν ἐκ καπηλείας
Ἰσχύουσι πιστώσασθαι τὰ μέλλοντα ῥηθῆναι.
Ἔτυχεν ἄνωθεν ἑστὼς τῶν βασιλείων οἴκων
Ἔνθα γλυφεῖσα δεξιοῖς μαρμάροις χιονόχρουν
Βοῦν μεγαλόπλευρον τυποῖ, καὶ λέοντα μορφάζει
Ἐπιπηδῶντα τῇ βοΐ, καὶ πίνοντα τὸν φόνον.
Καὶ γέγονε τὰ γλύμματα ταῦτα τῷ τόπῳ κλῆσις.
Ἐνταῦθα γοῦν ὁ βασιλεὺς ἑστὼς ἐκ τῆς θαλάσσης
Τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐπαφιείς, γαλήνη γὰρ ἐγέλα,
Καὶ ταῖς ἐκεῖθεν χάρισι ψυχαγωγῶν τὰς ὄψεις,
C Πλοῖον ὁρᾷ κατάφορτον τῇ χέρσῳ πλησιάζον.
Ἐπέπνει μὲν ὁ ζέφυρος πνοαῖς ἁπαλοπνόοις.
Ἐπίμπλα τὰ λαίφη δὲ κολπούμενα τὸ πνεῦμα,
Καὶ πρὸς λιμένας ἀπῆγον τὸ σκάφος εὐγαλήνως.
Εἴκασε δ' ἄν τις καὶ μακρὰν ἀφεστηκὼς τῆς ἅλμης
Τοῦ πλοίου τὸ κατάφορτον τοῦ προσορμιζομένου.
Ἐπὶ γὰρ τρίτον τῆς νηὸς τῆς φορτηγοῦ ζωστῆρα
Τὴν θάλασσαν ἀνέθλιβε τῶν ἀγωγίμων βάρος.
Ὡς ἔβλεψεν ἐπύθετο τίς καὶ τίνων ἡ σκάφη.
Τῆς βασιλίδος ἤκουσεν ἡ ναῦς καὶ τὸ φορτίον.
Καὶ λύπην μὲν δακέθυμον ἔσχε κατὰ καρδίας.
Μεταστειλάμενος δ' αὐτήν, καὶ γνοὺς περὶ τοῦ πλοίου,
Αἲ αἲ βασίλισσα, φησίν, εἰς οἷον φθάνω βίον;
Οἵαν ἀνθ' οἵας εὐτυχοῦς ἀντηλλαξάμην τύχην;
D Φορτίων ἀπεμπολητὴς ὁ τῶν Ῥωμαίων κράτωρ;
Καὶ κάπηλος γεγένημαι; φεῦ. τῶν ἐμπόρων χείρων.
Καὶ ταῦτ' εἰπὼν ἐκέλευσε γνάθοις πυρὸς παμφάγου
Τὴν ναῦν τὴν μυριόφορτον αὐτόφορτον βρωθῆναι.
Οὗτος αὐτὸς ὁ βασιλεὺς Μεθόδιον τὸν πάνυ
Θέμενος ὑπερόριον ἔν τινι νησιδίῳ
Εἰς σπήλαιον κατέκλεισεν ὡς ἐν μνημείῳ νέκυν,
Ὡς ἐν ὀστράκῳ μάργαρον, ὡς ἐν ἀκάνθῃ ῥόδον,
Καὶ σὺν αὐτῷ καὶ μετ' αὐτοῦ δύο λῃστὰς κακούργους.
Τούτων θατέρου τῶν λῃστῶν τὸν βίον ἐκλιπόντος,
Καὶ ῥεύσαντος μὲν φυσικὰ ἀφύκτου κατ' ἀνάγκης
E Τὴν δύσοσμον ἀποφορὰν καὶ τὴν ἐκεῖθεν λύμην
Ὁ καρτερόνους ἀθλητὴς ἐκεῖνος ἐκαρτέρει,
Ἣν οὐδ' αὐτὸς ἐνίσχυσεν ὑποστῆναι ἀδάμας.
Ὁ δ' ἕτερος ἀπολυθεὶς οὐκ ἤθελεν ἐκβῆναι,
Ἀλλ' ἐν αὐτῷ τῷ ζοφερῷ σπηλαίῳ καταμείνας
Καὶ ζηλωτὴς γενόμενος ἐνθέου πολιτείας,
Ὡς ἥλιος ἀπέστραψεν ἀκτῖνας σεμνοῦ βίου.
Ἔτι δ' ἐμφρούρου μένοντος τοῦ θείου Μεθοδίου
Οἱ κεντηθέντες τὰ σεπτὰ πρόσωπα θεηγόροι,

Ὥσπερ καὶ μνήμην ἔθετο φθάσας ὁ λόγος ἤδη,
Βιαίως ἐλαυνόμενοι πρὸς τὴν ὑπερορίαν,
Ἄνδρα τινὰ σαγηνευτὴν ἰχθυοθήραν ἄνδρα,
Εὑρόντες διαπυλεύοντα γράφουσι τῷ δικαίῳ
Ὀλιγοσύλλαβον γραφὴν ἐν ἰαμβικῷ μέτρῳ.

Τῷ ζῶντι νεκρῷ, καὶ νεκρῷ ζωηφόρῳ,
Ναίοντι τὴν γῆν, καὶ πατοῦντι τὸν πόλον,
Γραπτοὶ γράφουσι δέσμιοι τῷ δεσμίῳ.

Πρὸς οὓς αὐτὸς ἀντιγραφὴν ἀντιχαράξας γράφει.

Τοὺς ταῖς βίβλοισιν οὐρανῶν κλησιγράφους,
Καὶ πρὸς μέτωπα σωφρόνως ἐστιγμένους,
Προσεῖπεν ὁ ζώθαπτος ὡς συνδεσμίους.

Καὶ ταῦτα μὲν τὰ χρύσεα τῶν καλλιγλώττων ἔπη
Ἀντικρὺς θείου νέκταρος σταλάττοντος συρμάδα.
Ὁ δὲ καλὸς ἀγωνιστὴς Μεθόδιος ὁ πάνυ
Ἐγκαρτερήσας τῇ πικρᾷ καὶ κατωρύχῳ στέγῃ,
Καὶ τοὺς ὀδόντας ἐκκρουσθεὶς, καὶ συνθλασθεὶς τὰς γνάθους,
Καὶ πᾶσαν ἄλλην ἐνεγκὼν κολάσεων ἰδέαν,
Δι' ὧν αὐτὸν οἱ δυσσεβεῖς ἔπληττον ἀπανθρώπως,
Ὡς ἄκμονα σιδήρεον χαλκαῖς σφυροκοποῦντες,
Τέλος καθάπερ ἥλιος ἡμεραυγὴς, ὡς λύχνος,
Ἐξέκυψεν ὡς ἔκ τινος ὁρίζοντος ἐκεῖθεν,
Θελήσαντος, ὡς ἔοικε, τοῦ βλέποντος ἀβύσσους,
Καὶ Χερουβὶμ καὶ Σεραφὶμ ὕπερθεν καθημένου,
Ὡς πόλιν ὀχυρόπυργον τοῦτον ἐπ' ὄρους στῆσαι,
Ὡς μὴ τοσαύτην ἀρετὴν ὡς ἐν μοδίῳ λύχνον
Τῷ στυγερῷ καὶ ζοφερῷ καλύπτεσθαι σπηλαίῳ.
Ὁ κράτωρ γὰρ Θεόφιλος βίβλοις ἀεὶ σχολάζων,
Καὶ σίμβλα τὰ τῆς γνώσεως κηροπλαστῶν ἐντεῦθεν
Ὡς μέλισσα φιλόπονος ἀνθῶν ἐκ λειμωνίων,
Λαβυρινθώδεσί τισι καὶ γρίφοις ἐντυγχάνει.
Ὧν ἐκλεπίσαι τὸ σκληρὸν καὶ τὸ δεινὸν φωτίσαι,
Οὐδεὶς ὀρθῶς δεδύνηται καίτοι μυρίων ὄντων
Τῶν φήμην μεγαλώνυμον ἐχόντων ἐπὶ γνώσει.
Μεγάλως οὖν τῷ βασιλεῖ τότε βαρυθυμοῦντι
Εἷς τῶν προσκοίτων πρόσεισι καὶ θαλαμηπολούντων,
Καὶ τὸν Μεθόδιον ὑμνεῖ, καὶ πάντα καταλέγει,
Τὴν πολυμάθειαν αὐτοῦ, τὸ πόριμον, τὴν γνῶσιν,
Καὶ τὴν οὐρανοβάμονα σύνεσιν καὶ σοφίαν·
Εἴ τι θεόθεν κινηθεὶς, εἴτε καὶ φίλτρον τρέφων
Πρὸς τὸν αἰθέριον ὁμοῦ καὶ θεοφόρον ἄνδρα.
Ἀκούει ταῦθ' ὁ βασιλεὺς, μετάπεμπτον ποιεῖται
Τὸν ἱερὸν Μεθόδιον, ἐξάγει τοῦ σπηλαίου,
Ὡς ἀπὸ κόχλου μάργαρον, ὡς ἀπὸ νέφους ἄστρον,
Ἀκτῖνας ἀποστίλβοντα φαιδρὰς πυρμαρμάρους
Καὶ ζόφον ἀπελαύνοντα καὶ σκοτασμὸν ἀγνοίας.
Τῆς γλώσσης οὖν γευσάμενος Θεόφιλος τῆς τούτου,
Ἐγκατοικίζει τὸν καλὸν καλῶς ἐν βασιλείοις
Ὡς χρῆμα πολυτίμητον ἐν θησαυροῖς ἀσύλοις,
Ὡς λίθον μεταστίλβοντα πυραύγην φωτοβρύτην.
Κἀκεῖ παρακαθήμενος τῷ χρυσορρόῳ Νείλῳ
Ἤντλει τὴν πόσιν δαψιλῆ τῶν γλυκυχύμων ῥείθρων.
Πορθμὸν δὲ μᾶλλον ποταμὸν τὸν τῆς ῥευστῆς οὐσίας,
Ὃν πάντα περικείμενον πάχος θνητοῦ σαρκίου
Ἀμήχανον μὴ διελθεῖν· ἐπείγει γὰρ ἡ φύσις,
Ἡ ταχυεργὸς πορθμεύτρια τὸ χρέος ἀπαιτοῦσα
Ἔτος ἤδη δωδέκατον τῆς βασιλείας ἄγων,
Τῷ στέφει κατακόσμησε τὸν Μιχαὴλ τὸν παῖδα,
Ἔτι παιδίσκον ἁπαλὸν ὄντα τὴν ἡλικίαν.
Τὸ νεαρὸν δὲ τοῦ παιδὸς ὡς θεῖος ὑποπτεύων

Const. Man.

A datos fuisse diximus, per vim solum vertere coacti, piscatore quodam reperto, litteras viro justo perbreves, versu jambico scripsere, quas ab interitu vindicandas ratus, hoc loco subjicere volui.

Vivo perempto, vivificoque mortuo,
Terram incolenti, ac pariter calcanti polum.
Scripsere vincto vincti, & inscripti notis.

Eis ille respondens, in hæc verba rescripsit:

Libris vicissim descriptos cælestibus.
Faciesque non sine laude compunctos notis,
Secum salutat vinctos vivus obrutus.

Hi disertorum hominum versus aurei, reapse divinum quemdam nectaris suc- B cum stillant. Cæterum præclarus pugil Methodius, quum toleranter in illo tristi carcere sese gessisset, dentes amisisset, maxillas contusas haberet, omnique genere suppliciorum excruciatus ab impiis hominibus per summam inhumanitatem non aliter esset, atque ferream incudem malleis excusores contundunt: ad extremum inde prodiit, ortus diurni solis instar, volente scilicet (ut credi par est) Deo, qui abyssos perspicit, & Cherubis a Seraphis insidet, insignem hunc virum ceu munitam urbem in monte sublimi collocare, ne tanta virtus, veluti lucerna sub modio, tristi caliginosoque specu abdita lateret. Accidit enim, ut C Theophilus Imperator lectitandis libris semper occupatus, unde alveolos scientiæ fingebat, quemadmodum apis sedula de pratorum floribus, in griphos & labyrinthis consimiles quædam incideret, ita ut dura istæc quasi decorticare, ac obscura illustrare nemo recte posset, tametsi vel sexcenti apud ipsum essent, doctrinæ fama celebres. Quum igitur Imperatori permolesta hæc res accideret, & animum ejus angeret, quidam ex proceribus & cubicularils accedens, Methodium prædicat, indicatis dotibus, doctrinæ magnitudine, scientiæ copia expedita & abundanti, prudentiæ sapientiaque vertice suo cælum ipsum attingente: sive divinitus, ut hoc faceret, commotus: D sive clandestinum amorem alens erga virum mente cælestem, & numine divino plenum. Hæc Imperator audiens, Methodium de specu eductum (ceu unionem e concha, sidus e nube) virum clarissimis radiis refulgentem, & tenebras atque caliginem ignorantiæ discutientem, ad sese revocat & invitat. Quumque gustum linguæ Methodii percepisset, homini præclaro in regia domicilium adsignat, tamquam magni rem pretii, gemmamque splendidam, rutilantem, lucidam in thesauris inviolabilibus & inaccessis collocans, atque heic frequenter adsidens Nilo illi aurifluo, de dulcissimis æquis largiter hauriebat. Quum E autem trajecturus esset amnem essentiæ interitui obnoxiæ, quem omnes crasso corpore circumdatos permeare necesse est, (ita nimirum jubet natura, quæ velox est trajectrix, & abs quovis debitum exigit) annum jam duodecimum imperans: Michaelum F. admodum puerum adhuc, Imperiali corona redimit. Quia vero abs re tenera istæc ætas patri suspecta erat,

Qua occasione Methodius ab exsilio sit revocatus.

Edit. Parif. pag. 101.

MICHAELUS III. cognomine Temulentus, Imp.

matrem Imperii consortem facit, ut quæ filio curatricis loco futura esset. Ea superiori tempore tamquam nocturna discipula, Nicodemo illi timido similis, sacras imagines occulte venerabatur. Nunc autem alta voce ac libere profitebatur id, quod sentiebat, eratque tuba clara: vel potius ut avicula canora, pullorum altrix, implumes ex locis omnibus volucres cogebat, quotquot abdiderant sese, donec anceps præteriret. Et quamvis semina præstantissima sub corde tegeret, ut agellus ferax, ut pinguis sulcus: hyeme tamen sæviente germen nullum protulerat. Nunc autem elapso longe acerbissimo illo hyberno tempore, ac vere suaviter ridente, pristinamque tristitiam dissipante, multipliciter pullulabat, & segetem copiosam ferebat, velut ager excitatus a favoniis, & ejus spiritus gratia, qui omnia perficit. Quamobrem coactis hominibus acceptis Deo, quos non inepte dixeris industrios soli fossores, spinas oppugnationis imaginum prorsus evulsit. Cumque divinos homines ardenter obsecrasset, ut preces ad Deum pro marito defuncto funderent, idque persuasisset eis, & plane jam certior esset facta, Theophilum alterius vitæ suppliciis liberatum esse: forte cum sanctis illis hominibus, instructo valde opimo convivio, prandebat. Intererat huic præter alios etiam aurea lingua præditus ille Theophanes, cujus faciei notæ non sine dolore magno inustæ fuerant. Erat autem hoc tempore princeps urbis Nicænæ pastor. Eum Theodora quum oculis defixis intueretur, ac viri tolerantiam admirari videretur: re Theophanes intellecta, cum asperis durisque verbis: Vides, inquit, o Imperatrix, inustas hasce fronti meæ notas? Earum causa illo in judicio contra maritum tuum experiar, ubi judex universalis integerrime judicat, nec vel personam cujusquam respicit, vel muneribus corrupisse patitur, vel purpuream chlamydem reveretur. Ad ea verba laudatissima Imperatrix ejulatu ex intimo corde sublato, vocem hanc miserabilem edidit, interni doloris testem: Hæccine mihi, vir admirande, tuque totusque cœtus hic de Imperatore meo mihi polliciti estis? Ibi divinus & ore melleo præditus ille Methodius, qui tunc apud Romam novam sacri gregis pastor erat, nimia Theophanis audacia ferociaque reprehensa, præclaram Imperatricem consolatur, arte rivos lacrymarum obstruit, gravem cordis tempestatem sedat, emollientibus animum verbis, tamquam oleo quodam instillatis. Cæterum quamdiu puer erat Imperator, matrem Theodoram secum habebat, quæ omnia dextre gerebat, Imperiumque præclare administrabat. Verum ubi Michaelus maturam ad ætatem pervenit, jamque solus amplitudinem negotiorum Imperii procurare cœpit: reapse verum illud probavit esse, quod

Edit. Parif. pag. 102.

Acerba vox Theophanis.

Methodius patriarcha Theophanem castigat.

A Συγκοινωνὸν ἐκέλευσεν αὐτῷ καὶ τὴν μητέρα,
Τοῦ κράτους ὡς φροντίστριαν αὐτῷ γενησομένην.
Η μέχρι τότε νύκτερον ἔχουσα μαθητείαν,
Καὶ σέβουσα τὰς ἱερὰς μορφὰς ἐν παραβύστῳ,
Νικόδημος ἂν εἴποι τις ἀκάρδιος δειλόνους,
Τότε τορὸν ἐβόησε καὶ μετὰ παῤῥησίας,
Καὶ σάλπιγξ ἐχρημάτισεν εὔσημος χρυσοσάλπιγξ,
Καὶ μᾶλλον καλλικέλαδος νεοτροφὸς ὄρνις,
Στρουθοὺς ἐπισυνάγουσα πάντοθεν τοὺς ἀπτέρους,
Περικρυβέντας μέχρις ἂν ὁ θηρατὴς παρέλθῃ.
Καὶ σπέρματα τερπνογενῆ χοῦσα τῆς καρδίας,
Ὡς ἄρουρά τις ἔγκαρπος, αὖλαξ λιπαροβῶλαξ,
Χειμῶνος μὲν πιέζοντος οὐκ ἀνεδίδου βλάστην.
B Ὡς δὲ παρῆλθε τὸ πικρὸν τῆς χειμερίας ὥρας,
Τὸ δ' ἔαρ ὑπεγέλασε, καὶ τὸ στυγνὸν ἐλύθη,
Τότε δὴ τότε καὶ βλαστὸν ἐξήνεγκε πολύχουν,
Καὶ λήιον πολυσταχές, καὶ πλῆρες εὐκαρπίας,
Ὡς αὔραις κυμαινόμενον εὐπνόοις ζεφυρείαις,
Τοῦ πνεύματος ταῖς χάρισι τοῦ πάντα τελειοῦντος.
Ἀγχιθεάζοντας ἑκοῦσα ἄνδρας συναγαγοῦσα,
Δικελλίτας ἂν εἴποι τις φιλοέργους δοκίμους,
Τὴν ἄκανθαν ἀνέσπασε τῆς εἰκονομαχίας.
Ἐνθέρμως δ' ἱκετεύσασα τοὺς θεσπεσίους ἄνδρας
Ὑπὲρ τοῦ συζυγήσαντος λιτάσασθαι τὸ θεῖον,
Καὶ πείσασα καὶ πίστωσιν τελείαν δεξαμένη,
Ὡς τῆς βασάνου τῆς ἐκεῖ Θεόφιλος ἐῤῥύσθη,
C Ὁμόδειπνος ἐγένετο τοῖς ἱεροῖς ἀνδράσιν
Ἁβρὰν λιπαροτράπεζαν ἑστίασιν τελοῦσα.
Σὺν τοῖς δ' αὐτοῖς ὁ χρύσεος τὴν γλῶτταν Θεοφάνης,
Ὁ τὴν πικρὰν ὑπενεγκὼν στίξιν ἐν τῷ προσώπῳ,
Τῆς Νικαέων πόλεως ὢν ἀρχιθύτης τότε.
Ὡς τοίνυν ἐνητένιζεν ἡ Θεοδώρα τούτῳ,
Καὶ τὸ καρτεροκάρδιον ἐῴκει θαμβουμένη,
Συνεὶς ἐκεῖνος ἔφησε πικρῶς καὶ πικροθύμως.
Ὁρᾷς τὴν προμετώπιον ἅπασαν ταύτην στίξιν;
Ἕνεκα ταύτης πρὸς τὸν σὸν δικάζομαι γαμέτην,
Ὅπου κριτὴς ὁ πάγκοινος ἀδέκαστα δικάζει,
Οὐδὲ λαμβάνει πρόσωπον, οὐδὲ δωροληπτεῖται,
Οὐδὲ τὴν περιπόρφυρον χλαμύδα δυσωπεῖται.
Πρὸς ταῦθ' ἡ περιλάλητος ἐν γυναιξὶν ἐκείνη
D Περιπαθῶς οἰμώξασα καὶ μέσης τῆς καρδίας,
Καὶ δάκρυσι στακτοῖς αὐτῆς τὸ πρόσωπον θερμαίνη,
Ὡς κρήνη τις μελάνυδρος ὑψόθεν τῆς πέτρας
Τὸν ῥοῦν ἐκκρουνίζουσα φλεβῶν ἐκ ναματίων,
Φωνὴν ἐξέῤῥηξεν οἰκτρὰν δεῖγμα τῆς ἔνδον ζάλης.
Οὐ ταῦτά μοι θαυμάσιε περὶ τοῦ βασιλέως
Καὶ σὺ καὶ σύμπας ὁ χορὸς οὗτος κατεπαγγέλλει.
Ἐνταῦθ' ὁ μελιχρόγλωττος Μεθόδιος ὁ θεῖος
Ἀγελαρχῶν τῆς ἱερᾶς ποίμνης τῆς νέας Ῥώμης
Ἐπιῤῥαπίζει τὸ πολὺ τῆς τόλμης Θεοφάνους,
Παραμυθεῖται τὴν καλὴν ἐκείνην βασιλίδα,
Τοὺς τῶν δακρύων ὀχετοὺς εὐτέχνως ἀνακόψας.
Κατευνάζει τὸν βαρὺν κλύδωνα τῆς καρδίας,
E Λόγους ψυχῆς μαλακτικοὺς ὡς ἔλαιον σταλάξας.
Μέχρις γὰρ ἂν ὁ βασιλεὺς ἦν ἔτι παιδαρίσκος
Αὐτῷ συνῆν ἡ βασιλὶς καὶ μήτηρ Θεοδώρα,
Καὶ πάντ' ἐποίει δεξιῶς, ἰθύνουσα κοσμίως
Τὴν ναῦν τὴν μεγαλόφορτον τῆς σκηπτροκρατορίας.
Ἐπεὶ δ' εἰς ἥβην ἔλασεν ὁ Μιχαὴλ ἀκμαίαν,
Καὶ μόνος ἐπεδράττετο πραγμάτων πλειόνων,

Ἔργοις τὸ μυθευόμενον ἔδειξεν ἀληθεύειν.
Ὡς ἄλλος γὰρ αὐτόχρημα Φαέθων νεανίζων
Ἐφ' ἅρματος ἡνιοχῶν δι' ἵππων περιξόχου,
Καὶ τὴν Ῥωμαίων ἅπασαν ὤλεσε χωραρχίαν,
Αὐτός τε παπποπατρικῆς ἀρχῆς ἐξεδιφρεύθη,
Καὶ κύμβαχος κατέπεσεν ἐπὶ βρεχμὸν καὶ νῶτα.
Ἐπεὶ γὰρ ὑγρόβιος ἄντικρυς ἄλλος Νέρων,
Πάροινος, μαλακόψυχος, μάχλος, ἀκρατοπότης,
Ὅλας χρημάτων ἀπαντλῶν ἀβύσσους τοῖς συμπαίκταις
Γελοιασταῖς καὶ ῥυπαροῖς ἁρματοστρόφοις μίμοις,
Ἅμα πρωῒ διώκουσι τὰς ἀκρατοποσίας,
Καὶ βίον τρυφερόβιον βιοῦσι συβαρίτην,
Λιχνευομένοις καὶ τρυφὰς ὄψων ἡδυσμάτων,
Καὶ πίνουσι καὶ παίζουσι καὶ γυναικομανοῦσι,
Ὡς πρὶν ὁ Σαρδανάπαλος ὁ Μήδων βασιλεύσας.
Τοιούτοις δή τισι σκευῶν διεφθαρμένοις τρόποις
Ἀρρητουργοῖς καὶ φαυλουργοῖς κακίας τελεσιάρχαις,
Ὁμόστολος ἐγένετο Μαινάδων θυρσοφόρων,
Καὶ ταῖς διονυσιακαῖς Βακχείαις ἐνετρύφα.
Ἐντεῦθεν πότοι καὶ χοροὶ καὶ μέθαι καὶ κρατῆρες,
Ἀσέμνων τε καὶ πορνικῶν ᾀσμάτων ἀπηχήσεις,
Καὶ λογισμοὶ γελωτουργοὶ καὶ πᾶσα ῥυπαρότης.
Μῦθοι μὲν οὖν Ἀκταίωνα φασὶ τὸν θηροφόντην
Ὡς κύνες διεσπάσαντο λυττήσαντες ὡς θῆρα
Κόλακες δὲ τὸν Μιχαὴλ περιτειχικότες,
Ἐξυρισμένοι πώγωνας, ἐψιμμυθιωμένοι,
Εἰς ποῖον βάραθρον αὐτὸν κακίας οὐκ ἐρρίπτουν;
Ἐντεῦθεν ὁ περίοπτος ὁ τῶν Ῥωμαίων Κράτωρ,
Αὐτὸς αὐτὸν ἐπέβαινεν ἁρμάτων χρυσαυγῶν,
Τετραώροις ἐπεκάθητο καὶ δίφροις χρυσοδίφροις.
Καὶ θησαυροὶ μὲν πάντοθεν χρημάτων ἀπηντλοῦντο,
Καὶ τὰ Ῥωμαίων ἐν στενῷ πράγματα καθειστήκει.
Κόλακες δὲ καὶ χρήμασιν ἀφθόνοις ἐνεπάθουν,
Καὶ χιτωνίοις τρυφεροῖς καὶ πέπλοις χρυσοπλάστοις.
Οὕτως ὑγρῶς καὶ μαλακῶς ὁ Μιχαὴλ ἐβίου.
Πολλάκις δὲ μηδὲ τινος κατεπειγούσης χρείας
Ἄτερ φυλάκων καὶ φρουρᾶς ἄτερ δορυφορουμένων
Μόνος αὐτὸς παρώδευεν ἐν μέσοις ταῖς τριόδοις
Ἀσέμνως θεαζομενῶν, χαίρων ἱππηλασίαις.
Ἐγένετό τε καὶ πατὴρ παιδίων κατὰ πνεῦμα,
Τῶν μίμων τὰ βρεφύλλια καὶ τῶν ἁρματοστρόφων
Οἷα πατὴρ φιλόστοργος φέρων ἐν ταῖς ἀγκάλαις
Ἐκ τοῦ λουτροῦ προκύπτοντα τῆς θεογενεσίας.
Ἐντεῦθεν οὐκ ἐξήρκουν γὰρ αἱ φλέβες τοῦ χρυσίου
Ἐπὶ τοσούτους ἀγωγοὺς κενούμεναι κοπρώδεις,
Αἱ χρυσοσκεύαστοι στολαὶ τῶν πάλαι βασιλέων,
Καὶ δένδρα τὰ κατάχρυσα, στρουθία τε τὰ λάλα,
Καὶ λέοντες σφυρήλατοι χρυσοῦ πεποιημένοι,
Καὶ πᾶν ἁπλῶς βασίλειον λάμπον ἐν ἀνακτόροις,
Ἅπερ τὸ πρὶν Θεόφιλος εἰργάσατο φιλοτίμως,
Εἰς λάλημα περίλαμπρον ἐσόμενα Ῥωμαΐδος,
Χωνείᾳ παρεδίδοντο, κακῶς ἐξεκενοῦντο
Εἰς μυσαροὺς καὶ βδελυροὺς σωλῆνας πολυτρόπως.
Οὐ ταῦθ' ὁ δ' ὁ χοιρόβιος τετόλμηκε καὶ μόνα,
Ἀλλ' ἐπὶ χεῖρον ζωὴν προκόπτων ὁσημέραι
Ἐλύττησεν ὁ κάκιστος κατὰ τῶν μυστηρίων
Τῶν ἱερῶν καὶ Σεραφὶμ αὐτοῖς ἀξιοσέπτων,
Καὶ σίναπι δριμύχυμον ἐγχέων εἰς κρατῆρα

A est in fabulis. Quippe mox ut alter quidam juvenis Phaeton, curru conscenso, totum Romanorum Imperium perdidit, & ipse de avito patritoque regno, veluti curru quodam, est deturbatus & excussus, non pronus tantum cadens, sed etiam dorsum lædens. Quippe luxuriosæ humidæque vitæ se dedidit, velut alter Nero, immodestus in vino, animo effœminato, impudicus, temulentus, totas pecuniarum abyssos in collusores exhauriens, qui erant scurræ impuri, curruum agitatores, mimi, a primo dilucalo temulentiæ dediti, delicias eiborum & suavium opsoniorum avide quærentes, totos dies apud inverecundas mulierculas exigentes, po- B tores, ludiones, libidinum flammis furentes: qualis scilicet olim erat ille Sardanapalus, rex Ninevitarum. Ejusmodi hominum consuetudine utens, temulentia nimirum perditorum, infanda & turpissima quæque perpetrantium, vitam plane Sybariticam degentium: etiam Mænadas illas thyrsigeras comitabatur, & orgya Bacchi celebrabat. Hinc compotationes, saltationes, ebrietates, crateres, inhonestorum ac meretriciorum carminum cantiones, directæ tantum ad excitandos risus cogitationes, omnis impuritas denique. Tradunt fabulæ, ferarum interfectorem illum A- C ctæonem a correptis furore canibus ceu feram dilaceratum esse. At vero adsentatores barbas rasi, & cerusa fucati, quum Michaelum circumstipassent, & indagine quasi cinxissent, in quod barathrum, quum vitiorum voraginem eum non conjecerunt? Hinc fiebat, ut spectabilis ille Romanorum Imperator ipsemet currus aureos conscenderet, ac quadrigis insideret. Pecuniarum thesauri undique prorsus exhauriebantur, resque Romanorum in angulum cogebantur. Interim adulatores in maxima pecuniarum abundantia jucunda vivebant, amicti tunicis D delicatis, & peplis auro intertextis. Adeo temulentam mollemque vitam Michaelus agebat. Nonnumquam nulla necessitate cogente solus absque satellitum corporisque custodum comitatu mediis in triviis obambulabat, indecore ac furenter adamans spectacula, deque agitationibus equorum voluptatem capiens. Etiam spiritualium liberorum pater fiebat, infantes mimorum & aurigarum ceu benignus pater in ulnis gestans, e lavacro divinæ regenerationis susceptos. Itaque auri venæ nullæ sufficiebant, quum in tot stercoreos canales exhaurirentur. Vestes ex auro factæ priscis ab Imperatoribus, arbores aureæ, canoræ aviculæ, solido ex auro fabrefacti leones, omnia denique ornamenta Imperatoria, quæ in aula splendebant, & a Theophilo magnifice fuerant ad celebrationem Romani nominis confecta, fornaci conflatoriæ tradebantur, & scelerate in exsecrabiles quosdam quasi tubos evacuabantur. Neque tantum hæc ausus est imitator ille vitæ porcinæ designare, sed etiam quotidie profectus in turpitudine quosdam faciens, adversus sacrosancta mysteria, Seraphis ipsis venerabilia, vir nequissimus debacchabatur. Quippe acrem sinapi suc-

Michaelus alter Phaeton.

Neronem & Sardanapalum imitatur.

Edit. Paris. pag. 103.

Michaelus ab adulatoribus corruptus.

Profusiones Michaeli.

cum in craterem fundens sacrum illud formidabile repræsentabat, ludens (ut dici solet) in iis, quæ ludum jocumque non admittunt, & ridens in minime ridiculis. Ita viventem Michaelum mater videns, & Imperatorem Romanum factum esse ludicrum, totis visceribus & animo commovebatur, eumque verbis castigabat, corrigebat, exhortabatur. Sed (quod proverbio dicitur) cum mortuo colloquebatur, & admonitiones apud surdum

De Barda Cæsare.

cantillabat. Erat Michaelo Bardas avunculus qui occupato Michaeli animo non aliter atque vermis in dulce lignum irrepit, homo scilicet fraudulentus, sursum deorsum cuncta volvebat, & jam Mich. cor exederat.

Edit. Paris. pag. 104.

Hic tandem ei persuadet, ut Imperatricem Theodoram ex aula ejiceret, ac se Cæsarem crearet. Hoc modo miserum illum solum desertumque nactus, quique (ceu vulgo dici consuevit) hominum furiosorum more, sinistra dexteram manum absciderat; vel potius plane jam manibus spoliatum, aut secundum Æsopicam illam fabulam, ovi dementi consimilem factum, de lupi consilio pulsis canibus, Imperium ab Imperatore ad se transferebat, omniaque pro arbitratu animi sui gerebat at Imperator.

Incestus Bardæ.

Quinetiam in flagitium ingans provolvebatur, quale nec Scytha quispiam, nec Persa, nec Sarmata designaret. Nam cum filii conjuge (proh fœdam lasciviam) non aliter consuescebat, atque si tori legitimi consors esset.

Ignatius patriarcha Bardam castigat.

Hoc terribile facinus ubi magnus Ignatius ille comperit, qui eo tempore novam Romam gubernabat (erat enim omnium in ore piaculum illud, passimque per compita & ædes jactabatur) Bardam Cæsarem verbis castigabat metum incutientibus, adjectis sequuturæ vitæ suppliciorum minis, terrebat hominem, in viam revocabat, reprehendebat, admonebat, omnem machinam adhibebat, ut malum illud exscinderet. Sedenim verum erat omnino verbum illud Solomonis, qui vetat improbos taxari & reprehendi. Nam reprehensiones sunt hominibus impiis flagrorum instar, & corda perversa veluti sagittæ feriunt. Nimirum objurgationibus hisce Bardas Cæsar exacerbatus, non modo nihili fecit eas exhortationes: verum etiam conceptam adversus monentem iracundiam & indignationem alebat non aliter agens, atque si saniosos aliquo curare volente, illi non

Ignatius solio dejicitur.

tantum aufugiant, sed etiam erga bene facientem excandescant. Quum igitur aliquando Bardas accederet ad mysteria, nec divinum illud munus a patriarcha consequeretur: (non enim unguenta fragrantia vasi putido committuntur) inflammatus iracundia leonis in morem rugit, ceu violenta pardalis in hominem justum insilit, lacerat,

Photius patriarcha.

a clavo summovet. Ejus in locum Photium substituit, proh qualem pro quali viro! Ex eo tempore miseriarum æstus Ignatium jactabat, & demergere virum conabatur. Cæsar auras adflabat, tamquam graviter spirans aquilo, vel sævus ille tempestatesque ciens subsolanus: quo flante, procellæ graves concitabantur. Quis ea mala satis exponere possit, quibus Igna-

A Τὴν ἁγιστείαν τὴν φρικτὴν ὅθεν ἐπλαστάρχει,
Παίζων φησὶν ἐν οὐ παικτοῖς, γελῶν ἐν ἀγελάστοις.
Οὕτω βιοῦντα Μιχαὴλ ἡ μήτηρ καθορῶσα,
Καὶ παίγνιον γινόμενον τὸν κράτορα Ῥωμαίων
Τὰ σπλάγχνα συνεστρέφετο, ψυχὴ συνεδονεῖτο,
Καὶ λόγοις ἐσωφρόνιζεν, ἐρρύθμιζε, παρῄνει,
Βδελυρωτάτων αἰσχρουργιῶν ἀπάγειν ἐπειρᾶτο.
Ἀλλ' ἦν τὸ δὴ λεγόμενον νεκρῷ προσομιλοῦσα,
Παρὰ κωφῷ ψαλάττουσα τὰς παραινετηρίους.
Ἦν δὲ μητράδελφος αὐτοῦ Βάρδας ὠνομασμένος,
Ἄνθρωπος κακομήχανος, ἄγων καὶ στρέφων πάντα.
Ὃς ὑπελθὼν τοῦ βασιλεῦ ὡς σκώληξ γλυκυξύλῳ,
Καταφαγών τε τὴν αὐτοῦ καρδίαν καὶ συντήξας,
B Πείθει τὴν μὲν βασίλισσαν ἐλάσαι Θεοδώραν,
Καὶ τὴν τεκοῦσαν ἔκπτωτον θέσθαι τῶν βασιλείων,
Στεφάνῳ δὲ τοῦ Καίσαρος αὐτὸν καταγλαΐσαι.
Ἔρημον οὖν παραλαβὼν τὸν ἄθλιον ἐκεῖνον,
Καὶ τὸ περιφερόμενον ἐκκόψαντα τὴν χεῖρα
Τὴν δεξιὰν ἀριστερᾷ κατὰ τοὺς μαινομένους,
Μᾶλλον δ' εἰπεῖν ἀπάλαμνον ἄχειρα γεγονότα,
Ἢ κατὰ τὸ μυθούργημα τῆς Αἰσωπείας λύρας,
Προβάτιον εἰς ἄνοιαν αὐτόχρημα φανέντα,
Καὶ κύνας ἀπελαύνοντα τῇ συμβουλῇ τοῦ λύκου.
Καὶ πᾶν ἐποίει βουλητὸν ἄντικρυς ὡς αὐτάναξ.
Οὐ μὴν ἀλλ' ἐκεκύλιστο καὶ πρὸς παρανομίαν,
Οἵαν οὐ Σκύθας δέδρακεν, οὐ Πέρσης, οὐ Σαρμάτης,
C Υἱοῦ γνησίου γαμετῇ, φεῦ ἀκολάστου γνώμης!
Μιγνύμενος ὡς ἑαυτῆς ἀναφανδὸν συλλέκτωρ.
Ἤκουσε τοῦτο τὸ δεινὸν Ἰγνάτιος ὁ μέγας,
Ὁ τηνικαῦτα κυβερνῶν τὴν βασιλίδα πόλιν.
Ἦν γὰρ περιλαλούμενον ἐν ἀγυιαῖς, ἐν οἴκοις,
Καὶ πάντων περιέτρεχε τὰς ἀκοὰς τὸ μύσος.
Καὶ τοίνυν ἐσωφρόνιζε τὸν γέροντα τὸν Βάρδαν
Λόγοις, φοβήτροις, ἀπειλαῖς τῶν μελλουσῶν βασάνων;
Ἐπέπλαττε, κατήρτιζεν, ἤλεγχεν, ἐνουθέτει,
Πᾶσαν ἐκίνει μηχανὴν εἰς ἐκκοπὴν τοῦ πάθους,
Ἀλλ' ἦν ἐν πᾶσιν ἀληθὴς ἡ Σολομῶντος λύρα,
Ἐλέγχειν ἀποτρέπουσα τοὺς κακογνωμονοῦντας,
Ἔλεγχοι γὰρ ὡς μώλωπές εἰσι τοῖς ἀσεβέσι,
Καὶ πλήττουσιν ὡς βέλεμνα τὰς ἀσεβεῖς καρδίας.
D Ὁ Καῖσαρ γὰρ ἐκπικρανθεὶς τοῖς ὀνειδιστηρίοις
Ῥήμασιν οἷς ἐπλήττετο παρὰ τοῦ θεοφόρου,
Οὐ μόνον οὐκ ἐφρόντιζε τῆς παραινετηρίου,
Ἀλλὰ καὶ κότον ἔτρεφε κατὰ τοῦ παραινοῦντος.
Ὅμοιον δρῶν ὡς εἴ τινες ἰχώρων πεπλησμένοι
Νοσοκομοῖντο πρός τινος, οἱ δ' ἀποδυσπετοῖεν,
Καὶ μᾶλλον ἀγριαίνοιντο πρὸς τὸν εὐεργετοῦντα.
Ἐνθένδε Βάρδας προσελθὼν ποτὲ τοῖς μυστηρίοις,
Καὶ μὴ τυχὼν τῆς δωρεᾶς ἐκείνης τῆς ἐνθέου.
Οὐ γὰρ πιστεύεται σαπρὸν ἄγγος εὔοσμα μύρα.
Καὶ πρὸς θυμὸν ἐκπυρωθεὶς ὡς λέων ἐμβρύχας,
Ὡς πάρδαλις ἐφάλλεται ῥαγδαία τῷ δικαίῳ,
Καὶ ῥηγνῦσι καὶ κατασπᾷ θείας πηδαλουχίας.
E Ἀντιφιστᾷ δὲ Φώτιον. φεῦ, ἀντὶ τίνος ποῖον!
Ἐντεῦθεν ἐπεπάφλαζεν ἅλμα πειρατηρίων
Τὸν ἱερὸν Ἰγνάτιον ποντοῦν φιλονεικοῦσα.
Ὁ Καῖσαρ γὰρ ἐφύσησε βορρᾶς ὡς βαρυβόας,
Ὡς ἐγκλυδῶν ἄγριος, ὡς δύσπνοος ἀπαρκτίας,
Καὶ λαίλαπες ἠγέρθησαν βαρύθυμοι καὶ ζάλαι.
Ἀλλὰ γὰρ τίς συνήσεται τὰ πάθη τραγῳδῆσαι

Ὅσοις αὐτὸν ὑπέβαλον Φώτιός τε καὶ Βάρδας,
Ὡς ἂν ὑποσημειώνηται γραφὰς ἰδιογράφως,
Ὡς θέλων ἀποδύσασθαι τὴν ἱερὰν ἐσθῆτα.
Ἀποῤῥιζοῦσι μὲν αὐτοῦ τὴν ὀδοντοφυΐαν,
Τὰς γνάθους, φεῦ! συντρίβουσι, τὰς σιαγόνας θλῶσι.
Καθάπερ δὲ χαιρομυσῆ λῄσταρχον κακεργάτην
Γυμνὸν, δεσμώτην, ἥλιε, γῆ προσεφαπλοῦσι;
Ψυχρομαργάρῳ λάρνακι δυσώδει κοπροφύρτῳ
Φέρουσι τὸν κατάπτυστον νεκρὸν τοῦ Κοπρωνύμου.
Ἀλλ' οὐκ εἰς τέλος ἔλαθεν ἡ πάντολμος παλάμη,
Ὁ τεχνίτης δὲ τῶν κακῶν ἀπήντησε τὴν δίκην,
Καὶ τῶν δεινῶν ὁ σκευαστὴς θυμοῦ τὸν σκύφον πίνει.
Βάρδας μὲν οὖν τῷ βασιλεῖ βόθρον ὀρύσσων φόνου
Αὐτὸς ἐκεῖνος εἰς αὐτὸν ἐνδίκως κατεῤῥάγη.
Ὁ δὲ κακοῦργος Φώτιος ἐκβάλλεται τοῦ θρόνου.
Οὕτως οὐδὲν τὰ βλέφαρα Θεοῦ διαδιδράσκει.
Οὕτως ἀνταποδίδωσι Θεὸς ὑπερηφάνοις,
Καὶ λύρα ψάλλει τοῦ Δαβὶδ ἡ καλλιμελεστάτη.
Ὁ βασιλεὺς δὲ Μιχαὴλ διφρηλασίαις χαίρων,
Καὶ δαιμονίοις ἐντρυφῶν καὶ ταῖς φιλιππασίαις,
Σὺν οἷς καὶ συνδιέτριβε τοῖς θεατρομανοῦσιν,
Αὐτὸς ἀνταπληρῶν τὴν ἁρματοστροφίαν.
Καὶ δή ποτε τὸ τέτρωρον εὖ χαλινοστροφήσας,
Καὶ πρός τινος ἀναμνησθεὶς τοὔνομα Βασιλίσκου,
Ἀμείβεται τὸν ὑμνητὴν οὐ λίθοις οὐ χρυσίῳ,
Αὐτὸ δὲ τὸ βασίλειον ὕψος φιλοτιμεῖται.
Ὅπερ ἰδὼν Βασίλειος ὁ Μακεδὼν ὁ μέγας,
Ὁ παρ' αὐτοῦ τοῦ Μιχαὴλ κράτωρ προβεβλημένος,
Καὶ τὸ παλίμβολον αὐτοῦ τῆς γνώμης ὑποτρέσας,
Δεῖν ἔγνω προκαταλαβεῖν καὶ προκαταπαχῦσαι,
Ἐνθένδε φόνον κίρνησι τῷ Μιχαὴλ κράτορι,
Ἔτεσι πρὸς τοῖς τέσσαρσι δέκα κεκρατηκότι.
Καὶ μονοκράτωρ γίνεται καὶ κράτωρ σκηπτροκράτωρ.
Οὐ γὰρ θυγάτηρ, οὐχ υἱὸς τῷ βασιλεῖ ἐτέχθη.
Τὸ σπέρμα γὰρ φασὶ σοφοὶ τὸ τῶν ὀλισθηροφόρων
Εἰς ἀφροδίτης ὄργια τὸ γόνιμον οὐκ ἔχει.
Τοῦτον φασὶν τὴν ἄνασσαν ποτὲ θεασαμένην
Τὴν καὶ ψυχὴν βασίλισσαν καὶ τύχην Θεοδώραν,
Τοιαῦτ' εἰπὼν πρὸς Μιχαὴλ, ὦ βασιλεῦ, καὶ τέκνον,
Ὁρᾷς τὸν ἄνδρα τὸν πολὺν τοῦτον καὶ ῥωμαλέον
Τὸν παρὰ σοῦ τιμώμενον καὶ συνδιάγοντά σοι;
Οὗτος τὸ γένος, φεῦ. ἡμῶν ὡς δράκων ἐκροφήσει,
Καὶ προνομεύσει, καὶ κτενεῖ καὶ παντελῶς ἐκτρίψει,
Καθάπερ ὄρνιθος οἰκτρᾶς νηπίους ὀρταλίχους.
Ἀλλὰ γὰρ ἄξιον εἰπεῖν τὰ περὶ Βασιλείου,
Ὅθεν, καὶ τίνων ἔβλαστε, τίνες αὐτῷ γενάρχαι.
Κώμης μὲν οὖν ἐξώρμητο λιπαρᾶς προσγειτονούσης
Τῇ πρωτοπόλει τῇ λαμπρᾷ τῇ Μακεδόνων πόλει,
Ἣν ἐξ Ὀρέστου φέρουσαν τὴν προσεπωνυμίαν
Ἀδριανὸς δειμάμενος ὁ τῶν Ῥωμαίων κράτωρ
Τὴν κλῆσιν ἐχαρίσατο τῇ πόλει τὴν ἰδίαν.
Οἱ δὲ γονεῖς καὶ φυτουργοὶ τοῦ καλλικλάδου δένδρου
Οὐ πολυτάλαντοί τινες, ῥυηφενεῖς οὐκ ἦσαν,
Οὐδὲ προβατοθρέμμονες, οὐ πλέθρα γῆς αὐχοῦντες,
Ἀλλ' αὐτουργοὶ, καὶ πένητες, καὶ τῶν χειροβιώτων.
Ὧν ἐκλειπόντων τὴν ζωὴν, καὶ γῆθεν μεταστάντων,
Καὶ τῶν Βουλγάρων ἄρχοντος τοῦ τηνικαῦτα Κρούμου
Ἐπιδραμόντος σύμπασαν τὴν ὑπὸ τοὺς Ῥωμαίους,
Καὶ σκύλων ὑποπλήσαντος αὐτοῦ τὴν στραταρχίαν,

A tium Photius & Bardaa excruciabant? Nimirum ut propriæ manus subscriptione testaretur, amictum se sacrum sponte sua deponere, dentes homini radicitus excutiunt, genas contundunt, maxillas frangunt, ceu piacularibus flagitiis gaudentem, latronum ducem, maleficum, nudum, & vinctum (o Sol, o terra!) in frigidum sepulcrum marmoreum, fœtens, pollutum stercore, quo abominabile cadaver Imperatoris Copronymi continebatur, extensum toto corpore deponunt. Sed hæc audens quidvis manus perpetuo Deum latere non potuit. Quippe malorum machinator pœnas luit, & auctor ærumnarum Ignatii scyphum iracundiæ divinæ hausit. Bardas enim B foveam cædis Imperatori fodiens, ipsemet in illam justo judicio præceps corruit: sceleratus autem Photius ille solio patriarchico deturbatus est. Sic nihil omnino divinos oculos fugit: sic Deus superbis mercedem suam tribuit, quemadmodum elegantissima Davidis lyra canit. Cæterum Michaelus Imperator ex aurigationibus voluptatem capiens, saltem apud illos degebat, qui spectaculis ad insaniam usque semet oblectabant, & ipsemet curule certamen peragebat. Quum aliquando quadrigam solierter admodum converteret, hoc nomine laudatus a quodam Basilisco, prædicatorem illum suum non C auro, nec gemmis donabat: sed Imperatoriam ei sublimitatem largiebatur. Id ubi videret magnus ille Basilius Macedo, qui jam renuntiatus a Michaelo fuerat Imperator, inconstantiam hominis veritus, antevertendum celeriter ejus conatum statuit. Quapropter craterem lethiferum Michaelo miscet, regno per XIV. annos potito, ac Imperium occupat. Quippe Michaelus neque masculam, neque fœmineam sobolem habebat: quod de sententia doctorum hominum, semen proclivium in Venerem minime fœcundum sit, nec ad procreationem aptum. Memoriæ proditum est, Imperatricem Theodoram, vere animo judicioque regiam D fœminam, quum intuita Basilium aliquando esset, hujusmodi verbis Michaelum filium compellasse: Videsne virum hunc, Imperator & fili, præclarum atque robustum, quem honore tu adficis, & perpetuo tecum est? Hic familiam (heu) nostram draconis in morem absorpturus est, vastaturus, interfecturus, omnino exstirpaturus, tamquam implumes infelicis gallinæ pullos. Enimvero pretium operæ fuerit, de Basilio pleraque recensere, unde prognatus, & ex quibus fuerit, quosve generis auctores habuerit. Ortus igitur est ex tenui pago vicino principi clarissimæque E Macedonum urbi, quam prius ab Oreste cognominatam, deinceps Imperator Romanorum Adrianus ab se instauratam, de suo nomine nuncupavit. Parentes autem ejus nec opulenti erant, nec divitiis abundantes, sed plane inopes, laboreque manuum suarum victum quærentes: quibus vita functis, & Bulgarorum principe Crumo ditionem omnem Romanam cum copiis

Edit. Parif. pag. 105.
Crudele facinus.
Bardæ interitus.
Insania Michaeli.
Basilius Macedo Imp.
Theodoræ præsagium de Basilio.
Origo Basilii.
pag. 106.
Orestius deinde Adrianopolis.

percutiente, suosque milites opimis spoliis collocupletante, & extincto omni juventutis flore, multisque in captivitatem redactis, Basilius etiam captus est a Bulgaris tanquam avicula quædam prædita venustis alis ab aucupe diro.

Basilius pro mercede servit.

Quum autem e sævis Bulgarorum laqueis evasisset, intra fines Romanorum reversus, ceu pauper operas alias suas pro mercede locabat, in quo vitæ genere varias ærumnas pertulit, & labores magnos exantlavit. Tandem animadverso, se suos hosce labores in sterile solum spargere, propinquis suis relictis e patria discedit, & cætera omnia pro nihilo ducens recta Byzantium contendit. Cum autem urbem pulchras turres habentem ingressus est, heic mihi consilium artificiosissimum vide, quo pacto radices rerum multo ante jecerit, & quam veneranda res sit Imperium. Forte cubabat alicubi consopitus Basilius, non refecto corpore, laceris pannis obsitus, capite convoluto & tecto. Cubabat autem in pavimento quodam latericio, vicino divini Diomedis ædi.

Constantinopolim venit.

Visum nocturnum æditui S. Diomedis.

Secundum hæc somnium æditui felix offertur, eumque similiter quiescentem excitat, & Imperatorem intro jubet deducere. Tum de lectulo suo desilit æditus, & ad fani vestibulum recta descendit: Basilium tenuiter istic dormientem invenit, humi stratum, pedibus illotis, vestibus sordidis & pannosis obsitum. Itaque pro quodam errore visum hoc oblatum sibi ducit, & inde discedit. Rursusque obdormiscenti prius illud visum semet offert, idque vice tertia. Vix tandem æditus rem intelligere cœpit, & Basilium suas in ædes deducit, & convenienti cura eum reficit.

Erat autem Basilius facie admodum venustæ, generosus inprimis, manibus giganteis, pectore lato, robustis lacertis præditus. Itaque ex eo tempore paulatim robur suum manifestum faciens, in ore magnatibus universis erat. Quid multis & supervacaneis verbis opus est? Etiam Michaelo innotuit, ac primo quidem curatoris equorum dignitate cohonestatur: deinde fit accubitor, quæ dignitas apud Romanos ingens est: tandem creatur Imperator, ea quo jam tempore semper eodem in contubernio cum Michaelo degebat. Quumque damnasset eum, ceu vinolum ac temulentum, gladio viscera trajecit, & ante tempus Imperium rapuit. Initio Photium ecclesia pellit, & Ignatio thronum restituit. Quumque liberalis in cives pecuniis erogandis esse vellet, perquisitis ærariis, quæ prius ingentes pecuniarum copias continebant, quum omnia squalere cerneret, nec hauriri quidquam ex eis posse, dolebat, rem graviter ferebat, inops consilii hæsitabat, quid futurum esset ignorabat, undique coarctabatur. Nam egens Imperator, & magnis ab opibus destitutus, reapse nihil est aliud, quam aquila senio confecta, spoliata pariter alis, unguibus, & rostro.

Edit. Paris. pag. 107.

In aulam Basilius pervenit.

Michaelum interficit.

Egens Imperator aquila senio similis.

A Καὶ σύμπαν νεανίσκων ἄνθος ἠφανικότος,
Θεμένου δὲ καὶ πλείονας ἐν ἀνδραπόδων μοίρᾳ,
Ἑάλω καὶ Βασίλειος Βουλγάρων ταῖς παλάμαις,
Ὥσπερ στρουθὸς καλλίπτερος πικρῷ δικτυοθήρᾳ.
Τὰς παλαμναίας δὲ φυγὼν βροχίδας τῶν Βουλγάρων
Ἐπέστη πτερυξάμενος αὖθις Ῥωμαίων ὅροις,
Καὶ πρὸς λατρείαν ἑαυτὸν ὡς πένης ἐκμισθώσας,
Καὶ τλημοπαθήσας καὶ πολλοὺς καμάτους ἀναντλήσας,
Καὶ γνοὺς ὡς εἰς ἀκάρπωτον γῆν τὰ τοῦ πόνου σπείρει,
Ἀφίσταται τῶν προσγενῶν καὶ τῆς ἐνεγκαμένης.
Καὶ πάντα λογισάμενος τἄλλα μικρὰ καὶ φαῦλα,
Ὡς πρὸς σκοπὸν ἐφέρετο τὴν Βυζαντίδα πόλιν.
Ὡς δὲ τῶν πύργων γέγονεν ἐντὸς τῶν καλλιπύργων,
B Ἐνταῦθα τὴν ἀμήχανον βουλὴν θεωρητέον,
Ὅπως προκαταβάλλεται τὰς ῥίζας τῶν πραγμάτων,
Καὶ πῶς αἰδέσιμον αὐτῷ τὸ βασίλειον χρῆμα.
Ὕπνωττε μὲν Βασίλειος οὕτως ἀτημελήτως,
Διερρωγόσι ῥάκεσιν ἐγκατορδυλημένος,
Οὐκ ἄργυρον, οὐδὲ χρυσὸν οἴκοθεν ἐπηγμένος.
Εἰς μόνας δὲ τὰς ἑαυτοῦ παλάμας ἀποβλέπων,
Καὶ ταύτας φέρων ἀφορμὴν τοῦ πολυστένου βίου.
Ὕπνωττε γὰρ ἐπί τινος λιθοπλινθίνης κλίνης
Ἀγχιθυρούσης τῷ ναῷ τοῦ θείου Διομήδους.
Ἀλλ' ἐπὶ τούτοις ὄνειρος λευκόπτερος ἐπέπτη.
Τὸν νεωκόρον τὸν ἐκεῖ ταχέως ἀφυπνίζει,
Προτρέπει τε συναγαγεῖν εἴσω τὸν βασιλέα.
C Ἀποπηδᾷ τῆς ἑαυτοῦ κλίνης ὁ νεωκόρος,
Ἐπὶ τὸ προτεμένισμα συντόμως βηματίζει,
Καταδαρθάνοντα λεπτῶς Βασίλειον εὑρίσκει,
Χαμεύνην, ἀνιπτόποδα, λυπρόν, ῥακοφόρον.
Πλάνην νομίζει τὸ φανέν, ἐκεῖθεν ἀνατρέχει.
Καὶ πάλιν ὕπνος ἔπιπτεν ἐν τοῖς αὐτοῦ βλεφάροις,
Καὶ πάλιν ὄνειρος ὁ πρίν, καὶ τοῦτο μέχρι τρίτου
Συνέβη, κατενόησε μόλις ὁ νεωκόρος.
Ποιεῖται τὸν Βασίλειον ἐφέστιον αὐτίκα,
Καὶ θεραπείας ἀξιοῖ τῆς προσηκούσης.
Ἦν δ' ὁ Βασίλειος καλός, γενναῖος, γιγαντόχειρ,
Εὐπάλαμος, εὐρύστερνος ὤμους, στερροβραχίων.
Ἐντεῦθεν οὖν τὸ θεναρὸν κατὰ βραχὺ γνωρίσας
Ἅπασιν ἐπὶ στόματος ἔκειτο μεγιστᾶσι.
D Καὶ τί μακρὰ καὶ περιττά; τῷ Μιχαὴλ ἐγνώσθη,
Καὶ πρῶτα μὲν τοῖς φροντισταῖς ἐτίμητο τῶν ἵππων,
Ἔπειτα καὶ παράκοιτος, πρᾶγμα Ῥωμαίοις μέγα.
Καὶ τελευταῖον βασιλεὺς καὶ σὺν αὐτῷ δείκνυ.
Τοῦ δὲ κρατοῦντος κατιγνοὺς ὡς πότου καὶ μεθύσου,
Καὶ κώμοις ἐπιχαίροντος καὶ θεατρομανοῦντος,
Κατὰ τῶν σπλάγχνων τῶν αὐτοῦ διήλασε τὸ ξίφος,
Καὶ τοῦ κράτους ἥρπασε πρὸ χρόνου, πρὸ τῆς ὥρας.
Οὗτος ἐξωθεῖ τὸν Φώτιον αὖθις τῆς Ἐκκλησίας,
Καὶ πάλιν ἀποδίδωσι τὸν θρόνον Ἰγνατίῳ.
Θελήσας δὲ καὶ τῷ κοινῷ χρήματα ἐπιδοῦναι,
Καὶ δὴ ἐρευνησάμενος οἴκους χρυσοφόρους,
Οἵ τινες πρὶν συνέσφιγγον τὰς τῶν χρημάτων λίμνας,
E Καὶ βλέψας πάντας αὐχμηρούς, μηδ' ἄντλον εὐτυχοῦντας,
Ἤλγει, βαρέως ἔφερεν, ἠπόρει, ἠδημόνει,
Οὐκ εἶχεν ὅτι γένοιτο, πάντοθεν ἠπορεῖτο.
Ὁ βασιλεὺς τῶν ἀπορῶν ὄλβου πολυπλάτου
Ἄντικρυς ἔστιν ἀετὸς παλαίτερος γεγηρώς,
Ἀφῃρημένος τὰ πτερά, τοὺς ὄνυχας, τὸ ῥάμφος.
Ἐντεῦθεν ὁ Βασίλειος ἔσχαλλεν, ἠδημόνει.

Ὁ κρά-

Ὁ κράτωρ γάρ τοι Μιχαὴλ πάντας κατακενώσας,
Καὶ μίμοις χαρισάμενος συμπαίκταις καὶ συμπόταις.
Οὐ μόνον γῦπας διδύμους χρυσέους κατεχωνεύσας,
Ἀλλὰ καὶ τὴν καλλίφυλλον πλάτανον τὴν χρυσίαν
Ἐφ' ἧς καθῆστο χρύσεα παντοδαπὰ στρουθία,
Καὶ μέλος ἐτιτύβιζον ὡς ἀπὸ ζώσης γλώσσης,
Καὶ τοῖς ἀκούουσιν αὐτῶν ἔκπληξιν ἐνεποίει,
Ἐκθαμβουμένοις τὸ καινὸν τῆς μηχανῆς ἐκείνης.
Ὃ δὲ καὶ πένθους ἄξιον καὶ θρήνων καὶ δακρύων,
Λέξων ὁ λόγος ἔρχεται καὶ βαρυστοναχήσων.
Ὁ μεγαλομαθέστατος ἐν βασιλεῦσι Λέων
Τῷ φιλοκάλῳ βασιλεῖ τοῦ Μιχαὴλ γενέτῃ
Ἐξαίσιον εἰργάσατο σκεῦος ὡρονομίου,
Δι' οὗ παρεῖχε καθορᾶν τῷ βασιλεῖ καθ' ὥραν
Ἐν μέσοις διατρίβοντι τοῖς βασιλείοις οἴκοις,
Εἴπου τολμᾶταί τι καινὸν ἐν Ἄραψιν, ἐν Σκύθαις.
Τελοῦντι γοῦν τῷ Μιχαὴλ ποτὲ διφρηλασίας,
Σύρων στρατὸς ἐξορμηθεὶς πρός τινος ἐμηνύθη
Μετὰ βαρείας καὶ σφοδρᾶς καὶ κραταιᾶς τῆς ῥύμης.
Ὅπερ ἀκούσας Μιχαήλ, καὶ δείσας μὴ τὸ πλῆθος
Τοῖς ἀκουσθεῖσι ταραχθὲν τὸ θέατρον ἐκλείπῃ,
Αὐτίκα τὸ μηχάνημα κελεύει συντριβῆναι.
Φεῦ τῆς σκαιότητος αὐτοῦ. φεῦ τῆς φρενοβλαβείας;
Φεῦ, φεῦ. ὁποῖον θησαυρὸν ἀπώλεσε Ῥωμαίων
Ἄνθρωπος ῥυπαρόβιος, πότης, βοσκηματώδης;
Καὶ ταῦτα μὲν ἀρκούντως μοι τεθρήνηται τῷ λόγῳ.
Ὁ κράτωρ δὲ Βασίλειος ἤδη κατανοήσας
Εἰς γόνυ, φεῦ. ὀκλάσασαν τὴν τῶν Ῥωμαίων τύχην,
Καὶ κινδυνεύουσαν πεσεῖν ἀθλίως ἐπὶ στόμα,
Μᾶλλον δ' εἰπεῖν ἐκλείπουσαν καὶ πνέουσαν τὰ λοῖσθα,
Δεῖν ἔγνω τὴν βασίλειον ἀναλαβεῖν σοφίαν,
Καὶ σῶσαι τὴν παρὰ μικρὸν νεκράν τε καὶ τυμβήρη.
Ἐντεῦθεν κάματοι πυκνοί, καὶ μέριμναι, καὶ μόχθοι,
Καὶ θώραξ περιστέρνιος, καὶ σιδηροφορία,
Καὶ πόλεμοι φιλαίματοι, καὶ συνεχεῖς φροντίδες,
Καὶ βίος ἐπασπίδιος, καὶ κόρυθες, καὶ λόγχαι,
Καὶ βλέφαρον ἀμμύωπον, οὐκ εἰς κόρον ὕπνου.
Ἐντεῦθεν ἀνεσώσατο τὰ πράγματα Ῥωμαίοις,
Καὶ τύχην τὴν γηράζουσαν τὴν ἐρρυτιδωθεῖσαν
Καλὴν εὐφραντοτέραν εἰργάσατο κορίσκην.
Ἔγνωσαν τότε βάρβαροι θῆρα τὸν πρὶν ὑπνώττοντα
Γενναίως ἐγειρόμενον κατὰ τῶν ἀδικούντων.
Καὶ πάντες ὑποτρέσαντες ἔδυσαν ὀπὰς φωλεῶν.
Καὶ πάλιν ὑπερίσχυσεν ἡ τῶν Ῥωμαίων ῥάβδος.
Ἐπεὶ δὲ κλύδωνας φυγὼν Ἰγνάτιος τοῦ βίου
Τοῖς ἀγαλλείοις οὐρανοῦ προσώκειλε λιμέσιν,
Ὁ βαθυγνώμων Φώτιος ἀεὶ διψῶν τοῦ θρόνου,
Καὶ σπεύδων ἐπιπήξασθαι πάλιν τῆς Ἐκκλησίας,
Τοιόνδε τι βαθύτροπον καὶ σκολιὸν τεχνᾶται.
Τῶν ὀνομάτων τὰς ἀρχὰς ἀπολαμβάνει μόνον
Τοῦ βασιλέως, τῶν υἱῶν, ἀλλὰ καὶ τῆς Αὐγούστης,
Καὶ τὸ βεκλὰς συντίθησι, καὶ τοῦτο σαφηνίσας,
Τοῖς τότε σοφιστεύουσι πράγματα προξενήσας,
Ἔδοξεν εἶναι βασιλεῖ μέγας ἐπὶ σοφίᾳ,
Καὶ πάλιν τὸν πολύζηλον ἀπολαμβάνει θρόνον.
Ἀλλ' ἄρα τις ἀκροσφαλὴς πᾶσι τοῖς γηγενέσι,
Καὶ κῆρες σύμφυτοι τινὲς συνοῦσι τοῖς ἀνθρώποις.
Ὁ γὰρ πολὺς τὴν σύνεσιν οὗτος ἐν βασιλεῦσιν
Ὑπό τινων ἐκπεισθεὶς ἀνδρῶν ἐφιστρόπων,
Οἳ δόλους ὑπορράπτουσι καὶ μηχανοπλοκοῦσι,

Const. Man.

A Nimirum Michaelus Imperator exhaustis omnibus, & in mimos, collusores, compotores profusis, non gryphes tantum aureos conflaverat: verumetiam platanum illam, in qua omnis generis aviculæ considebant, & non aliter cantillabant, atque si linguas vivas haberent, auditoribus ad earum voces obstupescentibus, machinamque novam & insuetatam admirantibus. *Platanus aurea conflata.* Lubet etiam aliud quiddam lacrymis & lamentatione dignum exponere. Princeps ille philosophorum, & infinitis eruditus disciplinis Leo, Theophilo Imperatori, Michaeli patri, plane inusitatum confecerat instrumentum horologii, per quod Imperatori agenti in regia singulis horis *De horologio Leonis philosophi.* B spectandum exhibebat, quidquid novi vel apud Arabes, vel apud Syros tentatur. Forte Michaelo curules ludos peragenti significatum est a quodam, Syrorum copias domo profectas esse cum impetu gravi atque vehemente. Qua re Michaelus audita, veritus ne multitudo perturbata hoc nuntio, theatrum desereret: mox ipsam machinam confringi jussit. Heu quanta fuit hæc imperitia, quantaque dementia! proh qualem Romanis thesaurum, perdidit impurus homo, bibax, pecuinus. Et hæc quidem satis jam deplorata sunto. Cæterum Basilius, Imperator animadverso, fortunam Romanam (heu) pervolu- C tam in genua labascere, jamque illo in periculo versari, ut in os misere collaberetur, vel rectius ut loquar, animo quasi defectam, spiritus extremos ducere: regia sibi utendum sapientia statuit, & ejus saluti consulendum, quæ tantum non esset mortua, jamque sepulcro condenda. *BASILIUS Imperio labascenti succurrit.* *Edit. Parif. pag. 108* Quapropter ex eo tempore nil nisi perpetui labores, sollicitudines, molestiæ, thoraces circa pectus, arma ferrea, bella cruenta, galeæ, hastæ, oculi ad satietatem somno minime recreati. Atque hoc modo rem Romanam restituit, & fortunam Imperii jam senescentem, ac rugas contrahentem, rursus instar puellæ vegetam & venu- D stam effecit. Agnovere tum barbari feram, quæ prius sopita, strenue nunc adversus injuriarum auctores evigilarat. Iccirco territi latebras subjere, potentia Romana rursus invalescente. Quum autem liberatus vitæ procellis Ignatius, ad placidos jam cæli portus appulisset: *Ignatii mors.* astutus ille Photius, numquam non throni cupidus, in hoc totus incumbens, ut ecclesia rursum potiretur, hujusmodi quiddam sane versutum ac pravum molitur. Solas primas litteras nominum Imperatoris, liberorum ejus, & Augustæ sumit, atque inde * Beclas E componit, eoque declarato, quum ejus ætatis hominibus litteratis negotii non parum exhibuisset: visus est Imperatori vir esse magnæ doctrinæ ac sapientiæ, ideoque solium ei patriarchicum redditur. **Compositum ex his nominibus, Basilius, ἐλέω, Constantinus, Leo, Alexander, Stephanus.* Sedenim mortalium mentes plurimum errant, naturalia fata quædam homines comitantur. Nam Imperator hic cæteroqui prudentissimus, a vafris quibusdam hominibus persuasus, qui fraudes nectunt, & machinationes struunt, carissimosque li-

M

Santabarenus Leonem patri suspectum reddit.

beros a parentibus disjungent, a matre filiam, sponsum a sponsa, quorum erat e numero infelix ille Santabarenus, Leonem filium suum in carcerem compingit, quasi qui mortis laqueos patri texeret: quum is revera doctrinæ studiosissimus esset, omni scientia copiose instructus, omnibus disciplinis a puero excultus. Atque hæc sane calamitatum fornax, & malorum conflatorium, Leonem probarunt auro similem esse, cui nihil æris subesset. Hinc orti ploratus & ejulationes matris sortem filii lamentantis, & apud patrem pro eo deprecantis. Sed erat durus, & instar saxi molliri non poterat: immo æque parum, ac adamas, ab amore naturali erga filium flectabatur. Adhibebantur mulierculæ lamentatrices, quæ præficarum in morem nænias quasdam lugubriter accinerent, & calamitatem Leonis acerbe deplorarent. Domus universa nihil erat aliud, quam luctus. Aderat & canora quædam avicula, quæ frequenter voces illas lamentabiles audiens, & eas edocta, cum mulierculis adolescentem, expresso Leonis nomine, deplorabat. Hanc aviculam quum aliquando Basilius loquentem audiret, ac in ore nomen Leonis ferentem, simulque videret eos, qui aderant, lacrymas profundere: illico de ira nonnihil remittit, durum animum emolliri patitur, reveritus (uti quidem apparet) ne forte natura magis expers esse commiserationis, quam avicula, videretur. Quapropter e carcere filium educit, & paterno mitique vultu adspicit. Moriturus autem hunc ipsum Imperio præficit.

Avicula Leonis calamitatem deplorat. Edit. Paris. pag. 109.

Leo V. philosophus, Imp.

Quum Leo quodam tempore processum institueret, jamque pervenisset ad Mocii martyris ædem: vir quidam immanis, iis similis, qui malis a geniis agitantur, tam gestibus quam vultu inconstans, in Imperatorem prosiliens, clava in caput ejus impacta, lethale vulnus infligit. Comprehensus autem coactusque tormentis ad indicationem eorum, quos facinoris conscios haberet, nihil dicere poterat, morbo graviter hominem vexante. Heic quum vir quidam sanctus, quique divino spiritu futura prospiceret, ac variis donis ornatus esset, nomine Marcus, Imperatorem gravi dolore correptum cerneret, existimantem aliquid amplius mali consequuturum: verbis medicinam ei faciens, tamquam mitigante dolorem pharmaco, vaticinium hujusmodi edidit: Noli quæso, Imperator, appetiisse tibi vitæ finem arbitrari, nec animum tuum cogitatio de morte subeat. Nam tibi tam vitæ, quam Imperii decem adhuc anni cælesti a manu concessi sunt. Hæc ille fatus, obticuit. Neque multo post Imperator & animi dolore liberatus est, & ea vulnere convaluit. Marci quidem vaticinium minime fuisse vanum, eventus comprobavit. Fuere Leoni uxores omnino quatuor, quas ordine duxit, non a libidine victus: sed ingenti procreandæ sobolis desiderio, quo liberos ex se natos conspiceret. Tandem ex quarta & ultima filium purpurigenam genuit, cui nomen Constantini datum. Sedentis hoc

Leoni vita longior prædicitur.

Leonis V. uxores.

A Καὶ φίλτατα διχάζουσιν ἀπὸ πατέρων τέκνα,
Ἀπὸ μητρὸς θυγάτριον, ἀπὸ νυμφίου νύμφην,
Οἷος ὁ Σανταβαρηνὸς ἐκεῖνος ὁ δυσδαίμων,
Καθείργνυσι τὸν Λέοντα τὸν παῖδα τὸν οἰκεῖον,
Ὡς δῆθεν κατὰ τοῦ πατρὸς βρόχους ἱστῶντα φόνου.
Ἄνδρα φιλοσοφώτατον, γνώσεως πάσης πλήρη,
Καὶ πᾶσι τοῖς μαθήμασιν ἐμπαιδοτριβηθέντα.
Ὃν συμφοραῖς ὁ κάμινος καὶ τῶν παθῶν χωνεία,
Χρυσὸν ἀπέδειξεν μηδὲν ὑπόχαλκον ἔχοντα.
Ἐντεῦθεν γόοι καὶ κλαυθμοὶ μητρὸς ποτνιωμένης,
Καὶ δεομένης τοῦ πατρὸς ὑπὲρ υἱοῦ δυστήνου.
Ἀλλ' ἦν ἐκεῖνος ἄτεγκτος ἀμάλακτος ὡς πέτρα,
B Καὶ πρὸς στοργὴν τὴν φυσικὴν ἄλλος σκληρὸς ἀδάμας.
Ἦσαν ἐκεῖ θρηνήτριαι καὶ μονῳδοὶ γυναῖκες
Πικρῶς ἀνακλαιόμεναι τὴν συμφορὰν ἐκείνου.
Οἶκος ἐκεῖνος πένθους ἦν καὶ στεναγμάτων οἶκος.
Ἦν καὶ στρουθίον μουσικὸν ἐκεῖ κατὰ τὸν οἶκον,
Ἔνθα πικρὸς ὀλοφυρμὸς καὶ γόος ἐξηχεῖτο,
Ὅπερ ἀκοῦον συνεχῶς φωνῶν θρηνητηρίων,
Καὶ τὰς βοὰς ἐκδιδαχθὲν τὰς γοερὰς ἐκείνας
Συνανωλόλυζεν αὐταῖς περὶ τοῦ νεανίου,
Καὶ προὔφερε τὸν Λέοντα, καὶ συνεθρήνει τούτῳ.
C Τούτου ποτὲ Βασίλειος ἀκούσας τοῦ στρουθίου
Λαλοῦντος, καὶ τὸν Λέοντα φέροντος ἀνὰ στόμα,
Καὶ τοὺς παρόντας ἔνθερμον στάξαντας βλέψας δάκρυ,
Ἦν δὲ λεπτὸν τὸ ... ἐπιστῆναι τότε,
Ἐνδίδωσι, μαλάττεται τῆς σκληρογνωμοσύνης,
Αἰδούμενος, ὡς ἔοικε, μήπως παρὰ τὴν φύσιν
Ἀσυμπαθέστερος αὐτοῦ φανείη τοῦ στρουθίου.
Ἐξάγει τοῦτον τῆς εἱρκτῆς, καὶ πατρικὸν προσβλέπει.
Καὶ τοῦτον ἔπειτ' ἔστεψε Ῥωμαίων βασιλεύσας,
Καὶ μέλλων τοῦτον τελευτᾶν καὶ κατιέναι εἰς τύμβον,
Εἰς τοῦτον τὸ βασίλειον τὸ κράτος μεταβαίνει.
Τούτῳ ποτὲ τῷ βασιλεῖ πρόοδον ποιουμένῳ,
D Κἀν τῷ ναῷ τοῦ μάρτυρος Μωκίου γινομένῳ,
Ἐπιπηδᾷ τις ἄγριος κατὰ τοὺς δαιμονῶντας
Ἄνθρωπος ἀστάθμητος τὸ σχῆμα καὶ τὸ βλέμμα,
Καὶ ῥάβδῳ κατὰ κεφαλῆς πλήττει πληγὴν καιρίαν,
Καὶ συλληφθεὶς καὶ βιασθεὶς εἰπεῖν τοὺς συνειδότας,
Οὐκ εἶχεν ὅτι φθέγξαιτο, πάθει καὶ γὰρ ὀχλεῖτο.
Ἄνθρωπος δέ τις ἱερὸς πνεύματι θείῳ λάμπων,
Καὶ χάρισι κατάκομος, ὄνομα τούτῳ Μάρκος,
Ἰδὼν βαρυθυμήσαντα δεινῶς τὸν βασιλέα,
Καί τι καὶ πείσεσθαι δεινὸν ἐντεῦθεν οἰηθέντα,
Φάρμακον ἀκεσώδυνον τοῖς λόγοις ἐπιπάττων
Προφητικῶς ἀνέκραγε στόματι καλλιγλώττῳ.
Ὦ βασιλεῦ μηδέπω μοι τὴν τελευτὴν προσδόκα,
E Μηδέ σοι καταθύμιος ὁ θάνατος γενέσθω.
Δέκα καὶ γὰρ ἐνιαυτοὶ ζωῆς καὶ βασιλείας
Παρὰ τῆς ἄνωθεν χειρὸς πεφιλοτίμηνταί σοι.
Ὁ μέν, εἰπὼν ἐσίγησεν, ὁ βασιλεὺς δ' εὐθέως,
Καὶ τῆς πληγῆς ἐρρώσθη καὶ τῆς βαρυθυμίας.
Ἡ δὲ τοῦ Μάρκου πρόρρησις γέγονεν οὐκ εἰς μάτην,
Οὐκ ἀλόγως. σὺν τέτρασιν ἀλόχοις συνεζύγη,
Οὐχ ἡδονῆς νικώμενος, ἀλλὰ διψῶν παιδώσεως,
Καὶ παῖδας βλέψαι τῆς αὐτοῦ βλαστήσαντας ὀσφύος.
Ἐκ τῆς τετάρτης τοιγαροῦν καὶ τελευταίας τίκτει
Παῖδα πορφυροβλάστητον τοὔνομα Κωνσταντῖνον.
Ἀλλὰ γὰρ ἀνοιστέον τοῖς τοῦ Θεοῦ προστάξεσι

Ἐδόκει τὸ γινόμενον παρὰ τοῦ βασιλέως.
Τὸν γάμον γὰρ ἐπιγαμεῖν τέταρτον, καὶ μολύναι
Τὴν ἄφθαρτον καὶ καθαρὰν νύμφην τὴν Ἐκκλησίαν.
Καὶ τέως ὁ Νικόλαος πρῶτος ὢν ἀρχιποιμένων,
Καὶ τὴν Κωνσταντινούπολιν διέπων τηνικαῦτα,
Ἀλλὰ, παρρησιάζεται, πληροῖ τὸ τοῦ προφήτου·
Λαλῶν Θεοῦ μαρτύριον ἔναντι βασιλέων,
Καὶ τὰς ἐκεῖθεν ἀπειλὰς οὐ πτήσσων οὐδὲ τρέμων.
Οὕτως ὁ φόβος τοῦ Θεοῦ βάλλει μακρὰν τὸν φόβον
Τὸν ἐξ ἀνθρώπων δυναστῶν καὶ τὸν ἐκ τῶν κρατούντων.
Ἐντεῦθεν ἐκδιώκεται τῆς ποίμνης καὶ τοῦ θρόνου,
Καὶ δὴ καὶ κατακρίνεται τὰ τῆς ὑπερορίας.
Ἐπεὶ δ' ἀντεισάγεται πολὺς ἀνὴρ τὰ θεῖα,
Ὃς ἐξ ὀνύχων ἁπαλῶν καὶ ἐκ πρώτης ἡλικίας
Ζυγὸν τὸν θεῖον ἐπελθὼν τὸν τοῦ μονήρους βίου
Οἰκητὸν ἔσχεν Ὄλυμπον τὸν κατὰ τὴν Μυσίαν,
Καὶ χάρισιν ἐξέλαμψε τὰ μέλλοντα προδηλώσας.
Οὗτος Θεοῦ κελεύσαντος ἑνοῖ τὴν Ἐκκλησίαν,
Κατεσχισθεῖσαν εἰς πολλὰς τομὰς καὶ διαιρέσεις,
Ἐπὶ παρανομήματι τῷ τῆς τετραγαμίας.
Ὁ δὲ φιλοσοφώτατος ἐν βασιλεῦσι Λέων
Πιεζόμενος ταῖς φυσικαῖς τοῦ σώματος ἀνάγκαις,
Καὶ νόσῳ χειμαζόμενος κίνδυνον ἐπαγούσῃ,
Ἤδη πρὸς ἔτος εἰκοστὸν σὺν ἕκτῳ διιθύνας
Τὸ κράτος τὸ βασίλειον καὶ τὴν Ῥωμαίων τύχην,
Καὶ συνιδὼν τὸν θάνατον καὶ τὴν τοῦ σκήνους λύσιν,
Κράτορας ἀναδείκνυσιν αὐτάνακτας κρατάρχας
Ἀλέξανδρον τὸν ἀδελφὸν καὶ παῖδα Κωνσταντῖνον,
Τοῦτο καὶ μόνον προσειπὼν πνοαῖς ἐν ταῖς ἐσχάταις.
Βλέπω καὶ τὸν Ἀλέξανδρον ὡς κακοδύνην χρόνον
Μετὰ τρεῖς καὶ δέκα μηνῶν ἄντικρυς τόνῳ λέγων,
Ὅτι τούτους ἔσεσθαι τὸ κράτος Ἀλεξάνδρου.
Καὶ γοῦν οὐ διαπέπτωκεν ὁ λόγος, οὐδὲ σφάλλει.
Ὁ γὰρ Ἀλέξανδρος τρυφαῖς ἐσχολακὼς καὶ πότοις,
Καὶ μόνον τὸν γαργαλισμὸν τοῦ σώματος φροντίσας,
Ἄλλο δ' οὐδὲν κατάξιον τοῦ βασιλείου κράτους
Οὐ δράσας, οὐ φθεγξάμενος, οὐ γοῦν ἐν τῇ καρδίᾳ,
Ὡς ἄνθος ἐρράδισεν οἰκτρῶς ἐμαρανθὲν ἡλίῳ,
Καὶ τάχιον ἐξέλιπε νόσοις πικραῖς φθινάσι,
Καὶ Κωνσταντῖνος γίνεται μόναρχος μονοκράτωρ,
Ἔτι παιδίσκος ἁπαλὸς καὶ τρυφερὸς ὑπάρχων,
Καὶ βασιλείας κυβερνᾶν ἥττω τὸ σκάφος εἶναι,
Τῆς γὰρ ἡλικιώσεως ἑβδόμην ἦγεν ἔτος,
Ὃ καὶ πολλῶν παραίτιον γίνεται κακοτήτων,
Καὶ θλῖψιν ὑπέστησεν ἄλμην τὸν βασιλέα,
Εἰ καὶ τὸ τέλος αἴσιον τῶν πειρασμῶν ἀπέβη.
Ὥσπερ γὰρ νεομόσχευτον ἀρτίφυτον δενδρύφιον,
Μήτε χειμῶνος κρυερὸν ὑπενεγκεῖν ἰσχύον,
Μήτε πνευμάτων προσβολὰς ἀγρίων δυνάμενον,
Μήτε ῥαγδαίους ὑετούς, μήτε καυσώδη θάλψιν,
Μὴ χαλαζῶν σφαιρώματα, μήτε κρυστάλλου πῆξιν.
Ἐπεὶ ποθὲν βαρυηχεῖς τινὲς ἐκφυσηθεῖσαι,
Ἢ χαλαζῶν πετρώματα ποθὲν δυσχερανθέντα
Χειμάζουσι καὶ κάμπτουσι καὶ κλίνουσι τὸ γόνυ,
Καὶ καταμαλακίζουσιν αὐτοῦ τὴν τρυφερίαν,
Καὶ πάντοθεν προσβάλλουσιν ὡς ἐν πολιορκίᾳ·
Φιλονεικοῦσι τὸ φυτὸν προθέλυμνον ἐκτρέψαι.
Ἂν δὲ τὰς ζάλας δυνηθῇ φυγεῖν τὰς κακωτικὰς,
Καὶ τὸν χειμῶνα τὸν βαρὺν καὶ τὴν ἐκεῖθεν βίαν,
Γίνεται δοκιμώτερον ἅτε πολλὰ παλαῖσαν,

Const. Man.

A Leonis factum Dei ministris absurdissimum videbatur, progredi videlicet Imperatorem quartas ad nuptias, & incorruptam puramque Christi sponsam Ecclesiam polluere.

Quamobrem pastorum princeps Nicolaus os aperit, libertatem loquendi usurpat, vatis verbum implet, Dei testimonium coram regibus exponens, nec minas ullas eo nomine reformidans. Sic Dei metus longe timorem abigit a viris potentia præditis, & rerum potientibus incussum. Itaque Nicolaus grege suo & cathedra pellitur, & solum vertere jubetur: substituitur autem ipsius B loco quidam alius, sacrarum rerum longe peritissimus, qui a teneris unguiculis & ætate prima solitariam in Olympo Mysiæ monte vitam egerat, & dono vaticinandi præditus erat. Hic de mandato divino ecclesiam ad unitatem reduxit, multipliciterque distractam ac in partes divisam, propter delictum Leonis, quartas ad nuptias progressi.

Nicolaus patriarcha Leonem reprehendit.

Edit. Paris. pag. 110.

Quum autem Leo doctissimus inter Imperatores morbo correptus periculum vitæ minitante, administrato jam per viginti sex annos Romanorum Imperio, mortem im- C minere sibi animadverteret: Alexandrum fratrem, & Constantinum filium, Imperatores creat, hoc solo in extremis respirationibus, jamque eo animam agente pronuntiato. Alexandrum etiam (proh parcum malignumque tempus) post tredecim menses exactos video. Volebat autem significare, regnum Alexandri tantillum temporis duraturum: quæ sane Leonis vox minime vana aut fallax fuit. Nam Alexander voluptatibus avocatus & compotationibus nimium indulgens, & corporis tantum titillationibus deditus, nec ulla re tanto Imperio digna vel opere, vel verbis perfecta, vel animo denique concepta, D ceu flos solis efficacitate marcescens extinctus est, & a morbis celeriter absumptus.

Alexander cum Constantino VII. imp.

Vaticinium Leonis.

Itaque solus mortuo Leone Imperium Constantinus obtinuit, ætatis adhuc teneræ puer, qui Imperii gubernationi parum aptus esset, annis immaturus, annos scilicet id temporis septem modo natus: quæ res multis etiam malis occasionem præbuit, mirificeque Imperatorem afflixit, tametsi felicem exitum procedente tempore habuerit. Quemadmodum enim arbor recens plantata, quæ propter teneras adhuc radices frigidam hyemem per- E ferre nondum potest, neque ventorum sævissimos impetus, neque imbres vehementiores, nec æstus fervidos, nec grandinem tempestateque volantes tolerare, si ab ortis alicunde ventis aut grandine vexata, nihilominus vim eorum graviorem effugiat & evadat illæsa, multo fit exploratior quam arbor a

Constantinus VII. porphyrogenitus imp.

quædam tempestas incubuit, ejusque cor veluti navim quamdam onerariam incussit.

Thomas Imperium affectat.

Thomas enim ille, cujus antea mentionem fecimus, vir industria & audacia flagrans, copiis undiquaque collectis, maximo cum impetu Michaelum invasit instar apri de silva lustrisque suis prorumpentis vel leonini catuli: quumque urbes universas Thraciæ totius tam nauticis copiis, quam pedestribus cinxisset, omnibus modis divexasset, in servitutem redegisset, diruisset, lacerasset: ad ipsam usque Constantinopolin, urbem fortunatam, excurrit. Enimvero ubi Deus ille præpotens mortalibus adversetur, omne consilium, omnisque conatus reapse nihil est aliud, quam aranearum tela. Quapropter quum Thomas a numine divino non propugnaretur, insidiarum suarum turres in arenis exstruebat, inque re perimbecilli fundamenta sua collocabat, & idcirco totum ædificium radicitus corruit. Nam ubi cædibus manus illas pugnarum avidas inquinasset, & hastas sanguine tinxisset: tandem vivus in hostium potestatem pervenit, oculis spoliatus, & postea gladiis sine omni misericordia obtruncatus est.

Edit. Paris. pag. 97.

Theophilus Michaeli filius Imp.

Michaelus autem excessurus e vita, quum annis octo Romanis præfuisset, Theophilo filio suo Imperium tradidit: qui cætera per omnem vitam infelix, unum bonum mirabiliter nactus est, Theodoram conjugem, fœminam plane divinam, venerabilem inter mulieres alias, unioni candidissimo & carbunculo persimilem. Huic ille matrimonio junctus, non solum liberorum pater ex fœcunda conjuge factus est, verumetiam fœlicitate principem illum hominem Adamum superavit.

Theodora Augusta.

Nam Adamum orta de costa, materque princeps hominum Eva, voluptate, quam ex arboribus Edenis percipiebat, privavit: hæc maritum vitæque socium ad dexteram partem eorum traduxit, qui salutem consequuntur. Et quidem heic tantum suavis illa cithara Davidis, ipsa quoque saxa demulcens, quiddam absonum cecinit, quum ait: Deum unius & ejusdem indolis atque morum homines in unum domicilium collocare. Nam heic stercus & unguentum fragrans, rosa rubens, & acherdus spinosa, tinctura bilis & purpuræ coiverunt.

Dissimile par conjugum.

Theophilus imaginum hostis.

Theodora enim lucus erat cunctis virtutibus ornatus, consitus gratiis hortus, arbor omnis elegantiæ modestiæque. Theophilus e diverso ager erat meræ impietatis tribulis refertus, rubus asper, lædens viscera rhamnus. Nam sacris litteris, & Christi Martyrumque imaginibus infestus, eos omnes intolerantibus & gravissimis tormentis excruciabat, qui cultum eis religiose deferrent. Præterea sanctis viris, Theodoro ac Theophane, qui tam vita, quam doctrina supra siderum pulchritudinem & solis jubar lucebant, tristissimis cruciatibus afflictis, & flagris excoriatis, etiam vultus ad ipsa usque supercilia notis deformavit, & ver-

A Δεινότερος ἐπέρρηξε μεγαλοκύμων φλοῖσβος,
Καὶ τὴν αὐτοῦ συνέσεισε καρδίαν ὡς ὁλκάδα.
Ὁ γὰρ Θωμᾶς, οὗ πρότερον ὁ λόγος ἐπεμνήσθη,
Ἄνθρωπος πολυμήχανος, ἔμπνεως τῷ θράσει,
Στρατεύσιμον συναθροίσας ἰσχὺν μυριαχόθεν,
Ὁπλίτας αἱματοχαρεῖς, ἀλκίμους, εὐκαρδίους,
Φονουργοὺς, ἀρεϊκοὺς, εὐτόλμους, θρασυμάχους,
Ἐπιπηδᾷ τῷ Μιχαὴλ μετὰ σφοδρᾶς τῆς ῥύμης,
Καθάπερ σῦς ἀπὸ δρυμοῦ καὶ λόχμης πολυξύλου,
Ἢ σκύμνος ὀρεσίτροφος λεαίνης φιλαιμάτου
Καὶ πάσας περιθρᾳκίους περιτειχίσας πόλεις
Ἐν ναυτικαῖς δυνάμεσι χερσί τε πεζομάχῳ,
Καὶ πάσαις κάκωσιν αὐταῖς ὑπεισαγὼν βαρεῖαν,
B Καὶ καταδουλωσάμενος, καὶ ῥήξας καὶ σπαράξας,
Ἕως αὐτῆς ἐπέδραμε πόλεως τῆς ὀλβίας.
Ἀλλ' ὁ Θεὸς ὁ πανσθενὴς θνητοῖς ἐναντιοῦται.
Ἱστὸς ἀράχνης ἄντικρυς πᾶσα βουλὴ καὶ πρᾶξις.
Τὸ θεῖον τοίνυν ὁ Θωμᾶς ὑπέρμαχον οὐκ ἔχων,
Εἰς ψάμμον τῆς ἐπιβουλῆς τοὺς πύργους ᾠκοδόμει.
Ἐπ' ἀσθενοῦς ἐπήγνυεν αὐτοῦ τοὺς θεμελίους.
Κἀντεῦθεν τὸ ἀνεζόμενον ῥιζόθεν ἀνετράπη,
Καὶ φόνοις χράνας τὰς αὐτοῦ φιλοπολέμους χεῖρας,
Καὶ δόρυ πᾶν κατάβαπτον τοῖς αἵμασι ποιήσας,
Τὸ τελευταῖον ζωγρηθεὶς ὀρύττεται τὰς κόρας,
Καὶ σβέννυται καλοφεγγὴς λύχνος ὁ τῶν ὀμμάτων,
Καὶ μετὰ ταῦτα ξίφεσι δεινῶς κρεωκοπεῖται.
C Ὁ βασιλεὺς δὲ Μιχαὴλ μέλλων τὸν βίον λείπειν,
Ἐφ' ὅλοις ἔτεσιν ὀκτὼ Ῥωμαίων βασιλεύσας,
Τῷ Θεοφίλῳ τῷ παιδὶ τὸ σκῆπτρον ἐγχειρίζει.
Ὁ ἐν τοῖς ἄλλοις ἅπασι τὴν ἅλμην τὴν τοῦ βίου
Κακοτυχῶς καὶ σφαλερῶς, ἀλλ' οὐκ εὐδίως πλέων
Τοῦτο τὸ μόνον τὸ καλὸν εὕρατο παραδόξως
Τὴν πάντιμον ἐν γυναιξὶ καὶ θείαν Θεοδώραν,
Ὡς μάργαρον κατάλευκον, ὡς λίθον ἀνθρακίαν.
Ταύτην γαμοῦ τὴν κοινολεχῆ, ταύτην ζυγεὶς εἰς γάμον,
Καὶ παίδων γέγονε πατὴρ εἰς γῆν γονίμην σπείρων,
Καὶ πλέον ἐπηυτύχησεν Ἀδὰμ τοῦ πρωτοπλάστου.
Τὸν μὲν γὰρ ἡ πλευροφυὴς καὶ πλευρομήτωρ Εὔα,
Ἐκ τῆς τρυφῆς τῶν τῆς Ἐδὲμ ἐξήγαγε δενδρώνων.
D Ἡ δὲ τὸν συνοικήσαντα καὶ κοινωνὸν τοῦ βίου
Τῆς δεξιᾶς πεποίηκε καὶ σωζομένης μοίρας.
Κἀνταῦθα μόνον τῷ Δαβὶδ ἤχησε τὸ μέλος,
Ἡ καὶ τοὺς λίθους θέλγουσα καλλιμελὴς κινύρα.
Τοὺς μονοτρόπους ὁ Θεὸς ἐν οἴκῳ κατοικίζει.
Ἐνταῦθα δὲ συνέδραμε κόπρος εὐώδει μύρῳ,
Καὶ ῥόδον ἐρυθρόφυλλον ἀχέρδῳ κεντροφόρῳ,
Καὶ χρῶμα χολοβάφινον βάμματι πορφυρίῳ,
Ἡ μὲν γὰρ, πάσαις ἀρεταῖς κατάφυτον ἦν ἄλσος,
Καὶ κῆπος χαριτόβλαστος, καὶ δένδρον εὐκοσμίας.
Ὁ δὲ, χωρίον ἄντικρυς τριβόλων δυσσεβείας.
Καὶ βάτος ἀκανθοβολὴς καὶ ῥάμνος σπλαγχνοτόμος.
Καὶ γὰρ ἀπεχθανόμενος ταῖς ἱερογραφίαις,
E Καὶ τοῖς ἀπεικονίσμασι Χριστοῦ καὶ τῶν μαρτύρων,
Τοὺς ἀπονέμοντας αὐτοῖς τὸ κατὰ χρέος σέβας
Ἀνυποφόροις καὶ δειναῖς στρεβλώσεσιν ἐκάκου.
Ἀλλὰ καὶ τοὺς ἐκλάμποντας τῷ βίῳ, καὶ τῷ λόγῳ
Ὑπὲρ ἀστέρων καλλονὰς ὑπὲρ ἡλίου σέλας
Τὸν ἱερὸν Θεόδωρον τὸν θεῖον Θεοφάνην
Ἐπιφοραῖς βαρυαλγῶν βασάνων βασανίσας,
Ἔστιξε καὶ τὰ μέτωπα μέχρις αὐτῶν ὀφρύων,

Καὶ

Καὶ τύπους ἐνεχάραξεν αὐτοῖς ἰαμβοπλόκους.
Οὗτοι μὲν ἄνω τὴν αἴσχιστον τὴν ἐπιμετωπίαν.
Ὡς στέφος κατάμαργαρον λιθολαμπὲς ἐφόρουν.
Ὁ κράτωρ δὲ Θεόφιλος ὁ πρὶν μὲν τὰς εἰκόνας,
Καὶ τὰ σκιαγραφίσματα τῶν ἱερῶν προσώπων
Ἄγαν σκαιῶς καὶ πονηρῶς καὶ κακοτρόπως εἶχεν.
Τὰ δ' ἄλλα ἦν λαμπρόψυχος καὶ μεγαλοεργούμενος,
Καὶ τοῦ δικαίου φροντιστὴς καὶ τῶν ἐνδίκων νόμων.
Σημεῖον ἐξειργάσατο τῆς μεγαλοπρεπείας,
Ὀργάνων φιλοτέχνησις τῶν χρυσεοκροτήτων.
Ἐξ ὧν ἀναπεμπόμενον ἐν μηχανῇ τὸ πνεῦμα
Τὰς εὐκελάδους καὶ τερπνὰς ἀπήχει μελῳδίας,
Καὶ λιγυρὸν μουσίκευμα γάργαλον ἀπορρέον.
Σὺν τούτοις καὶ κατάχρυσα καὶ πλατυγοῦντα δένδρα
Χρυσίῳ τῇ χλοηρότητι πυρράζοντα μακρόθεν.
Ἐν οἷς στρουθία μουσικὰ χρυσότευκτα καθῆστο,
Ὡς ἐν πετήλοις πίτυος ἢ πεύκης ἀκρεμόνων,
Ἐκ μηχανῆς ἐκπέμποντα λάλημα μελιτοῦν.
Οὕτως ἀνθρώπων τεχνουργοὶ πολυμηχάνων χεῖρες
Ἀντιφερίζουσι μακροῦ τῇ ψυχουργείᾳ φύσει.
Εἰ δέ τις ἀκριβέστερον καταμαθεῖν θελήσει
Τὸ μεγαλόψυχον αὐτοῦ καὶ τὴν φιλοκοσμίαν,
Εἰς τοὺς θαλασσογείτονας βλεψάτω περιβόλους,
Οἳ τὴν λαμπρὰν ἐν πόλεσι περιφρουροῦσι πόλιν.
Χειμὼν γὰρ ἄγριος ποτὲ κατασκηφθεὶς βαρύθρους
Τὴν ἅλμην ἐκρυστάλλωσεν ἕως ἀπλέτου βάθους,
Καὶ τὴν ὑγρὰν ἐλίθωσε πήξας αὐτῆς τὴν ῥύσιν,
Καὶ θάλασσαν ὠστράκωσε δυσανέμοις ψυχείᾳ.
Μετὰ μικρὸν δ' αὐγάσασαι θερμότητες ἡλίου
Τὸ συνεχὲς διέσπασαν τῆς λιθωθείσης ἅλμης.
Κἀντεῦθεν ἀπορραγεῖσαι κρυστάλλων ἀποσπάδες,
Καὶ λίθους ἁμαξοπληθεῖς νικῶσαι τῷ μεγέθει,
Εἴποι τις ὡς κορυφαὶ βαθυφαράγγων λόφων
Ὑψόθεν ἀποσπασθεῖσαι κυλίνδονται σὺν κτύπῳ.
Καὶ λίθοι ῥιψιτάλξιδες πέτανται τειχοσεισταὶ
Περιρροιζοῦντες τὸν λεπτὸν ἀέρα τῇ κινήσει.
Καὶ ταῦτα καταβαίνουσα πελάγους ἐκ Ποντίου
Προσέρρασσον τοῖς τείχεσι τοῖς παραιγιαλίοις,
Καὶ συνεκλόνουν τὰ στερρὰ τῶν πυργοδομημάτων.
Ὅπερ ἰδὼν ὁ βασιλεὺς τὰς καταμωλωπίσεις,
Καὶ τὰς πυκνὰς τραυματισμοὺς ἢ μᾶλλον παραλύσεις,
Συγκατεσείσθη τὴν ψυχὴν ἐπὶ τῷ γεγονότι.
Καὶ θέλων ἐπιδείξασθαι φιλοτιμίας πλοῦτον,
Καὶ κάχληκας ἐκχέουσιν ἀχρείους τὸ χρυσίον,
Καὶ τὸ σαθρὸν ἐνίσχυσε καὶ τὸ πεσὸν ἐγείρας
Τοῖς τείχεσιν ἐπέγραψε τὴν κλῆσιν τὴν ἰδίαν,
Καὶ ταῦτα μὲν κατάξια γλώσσης ὑμνητρίας.
Ἐγὼ δ' ὑπερεκπλήττομαι τὴν δικαιοπραγίαν,
Καὶ τὸν ἀπροσωπόληπτον τὴν πρὸς τὰς κρίσεις γνώ-
μην.
Καὶ δὴ παρατεθήτω μοι δεῖγμα μικρὸν τοῦ τρόπου,
Ὡς ἐκ θαλάττης κύαθος, ὡς ἀπὸ πίθου γεῦμα,
Βραχύ τι σπινθηράκισμα καμίνου πολυφλόγου.
Γυνὴ προσῆλθε πτωχικὴ ποτὲ τῷ Θεοφίλῳ
Καταβοῶσα Πετρωνᾶ τινὸς μεγαλοτίμου.
Βίγλας γὰρ ἦν δρουγγάριος εἴποιεν ἂν Ῥωμαῖοι,
Καὶ ῥιζωμάτων τῶν αὐτῶν ἐξῆρχε Θεοφίλῳ.
Ἐβόα γοῦν περιπαθῶς, καὶ δάκρυον κατῆγεν,
Ἀμύντορα τὸν κράτορα γενέσθαι λιπαροῦσα,
Καὶ τὰς παλάμας ἐπισχεῖν τὰς γιγαντοπαλάμους

Ἀνεσθ. Ἠβ.

A sus jambicos ipsis impressit: quas illi notas fronti inustas non aliter gestabant, atque coronam unionibus & gemmis exornatam. Tam impie autem immaniter & maligne Imperator Theophilus erga imagines, & sacrorum vultuum picturas, in statuis expressas, adfectus: cætera generosus erat, præclari judicii, juris & æqui sanctarumque legum observantissimus: Magnificentiam viri licet ex hoc evidentissimo indicio colligas, quod artem excogitavit, condendi organa musica, de quibus machina quadam spiritus emissus, jucundos ac suaviter resonantes cantus efficit. Adde his arbores illas aureas, lateque splendentes, in quibus aviculæ musicæ ex B auro factæ considebant, tamquam in pinus aut proceræ piceæ ramis, iisdem machinæ cujusdam opera melleum carmen modulantes. Nimirum ita mortalium varia excogitantium artificiosæ manus, parum abest, quin ipsa cum natura, res vivas producente, in certamen descendant. Quod si quis accuratius cognoscere cupit Theophili magnificentiam, & in rebus ornandis studium, is mihi velim muros illos mari vicinos intueatur. Accidit enim ipso imperante, ut hyems sæva mare cogeret in glaciem ad profunditatem sane immensam, humidumque illud elementum lapidis ad duritiem, fluxione prorsus ad- C empta, redigeret: frigore nimirum ex acribus ventorum flatibus orto mare totum ceu testaceum efficiente. Non multo post, radiorum solarium calores ad saxi formam indurati maris continuitatem solvebant, unde fiebat, ut glaciei fragmina reliquo a corpore avellerentur, quæ lapides etiam plaustrales, magnitudine superabant. Non inepte dixerit aliquis, vertices quasi quosdam collium, profundis convallibus imminentium, de sublimi avulsos, ingenti cum strepitu volutatos fuisse: vel lapides propugnaculorum & murorum subversores ita volasse, ut motu suo strepitum in aere tenero excitarent. Hæc ergo fragmina, e me- D dio mari delata, muros litori vicinos feriebant, & validas etiam turres succutiebant. Imperator mœnium turriumque rimis, quæ læsæ ruptæque fuerant, conspectis, animo commotus est, propter id quod accidisset. Simul declarare volens magnificentiam suam, aurum ea copia profundit, quasi silices inutiles expenderet: atque hoc modo stabilitis iis, quæ vetustate labascerent, & excitatis, quæ collapsa fuerant: suum muris nomen inscripsit. Et hæc sane prædicatione digna fuerunt. Justitiam vero Theophili, & animum in judiciis nullam rationem personarum habente non possum non summopere admirari. Ac libet heic ipsius hac in parte indolis indicium quod- E dam adjicere, quod sit instar hausti de mari cyathi, vel gustus e dolio, vel exiguæ scintillæ ignis magni. Accedebat aliquando Theophilum paupercula, Petronam, magnæ dignitatis virum, accusans. Erat enim is * Biglæ (ceu Romani loquuntur) Drungarius & eodem cum Theophilo genere natus. Dolenter illa quiritare, lacrymas fundere, opem Imperatoris implorare, gi-

Theophili vitium insigne, & ingenium magnum.

Edit. Paris. pag. 98.

Hiemis sævitia.

Theophilus muros reficit.

Justitiæ studium in Theophilo.

Exemplum præclarum.

* Vigiliæ

pag. 99.

ganteas ut manus Petronæ coerceret, qui per summam injuriam in se debacchaveretur, suæque domunculæ, satis per se tenuis, luminibus officeret: ne tandem nimia cogente caligine, domum solam desertamque, ventis (quod ajunt) perflandam in vita relinqueret. His auditis, Imperator de re inquirit, accusati nequitiam cognoscit, ac ædes quidem illas, quæ lumina domui mulieris obstruebant, ad ipsa usque fundamenta demolitur: Petronam vero publicam in viam deductum, flagris cædi jussit. Hoc tibi argumentum animi hujus Imperatoris, exiguum quidem illud, esto: de quo tamen æstimare cætera non difficulter possis. Nam & Bocchoris, (uti perhibent historiarum scriptores) Ægyptiorum rex, de balba, quadam infantis voce linguarum omnium antiquissimam agnoscere potuit. Jam quod liberalem ejus animum attinet, in contemnendis turpibus lucris, & quod aurum corradere institorio quodam quæstu noluerit: ex iis, quæ commemoraturi sumus, colligi satis liquido poterit. Forte stabat Imperator sublimi loco in regia, ubi nivei coloris marmor ingeniose sculptum vaccam ingentium laterum repræsentat, & leonem in vaccam insilientem, eamque cupide necantem: ex qua sculptura * nomen loco datum est. Hic ergo stans Imperator, & oculos in mare dirigens, quod cælum sudum esset, ipseque maris intuitu sese recreare vellet: navium mercibus oneratam appellere videt, molli vento australi flante, ac navigium plenis velis tranquillum in portum deferente. Poterat autem aliquis etiam longo ex intervallo existimare, navim appellentem ingens onus vehere. Nam mercium pondus ita navim deprimebat, ut e mari tertium modo cingulum exstaret. Hac Imperator navi conspecta, quænam, & cujus esset, interrogat. Ubi tam navim, quam merces Imperatricis esset cognovit: animi dolore compresso, & arcessita conjuge: Heu mea, inquit, Imperatrix, quo res meæ redactæ sunt? heu qualem fortunam cum opulentissima commutavi? Nimirum jam Romanorum Imperator merces vænales habeo, & ipsemet (heu) institor factus sum, negotiatoribus etiam inferior. His dictis, navim una cum mercibus, quarum immensa erat copia, concremari jussit. Idem Theophilus Imperator virum præstantissimum Methodium quamdam in insulam relegatum, speluncæ cadaveris instar inclusit, tamquam unionem in concham, rosam inter spinas. Præterea duos ei latrones adjunxit, quorum altero extincto, & jam marcescente naturali quadam necessitate, fœdum illum odorem & pestiferum aerem tolerantissimus athletes animo tulit æquissimo, quem ne adamas quidem sustinere potuisset. Alter libertate donatus, exire noluit, sed intra speluncam illam caliginosam manens, divinæque vivendi rationis æmulator factus solis instar vitæ religiosæ radios sparsit. Dum adhuc Methodius in hoc carcere detineretur, homines illi rerum divinarum periti, quos notis in vultu sti-

Petronas punitur.

Imperator Augustæ navim exurit.

* Appellatur enim passim apud historicos Βουκολέον.

Methodium Theophilus cruciat.

Edit. Paris. pag. 100.

A Τοῦ Πετρωνᾶ λυττώσαντος ἐκ φιλαδίκου γνώμης,
Καὶ τὸ λυγρὸν δωμάτιον αὐτῆς ἐπισκοτοῦντος,
Ὅπως μὴ φέροι ἔχουσα τὸ τηλικοῦτον σκότος
Ἀνέμων ἢ φασὶ πνοαῖς τὸν οἶκον καταλείπῃ.
Ἤκουσε ταῦθ᾽ ὁ βασιλεύς, ἐζήτησε τὸ πρᾶγμα,
Ἔγνω τὸ φιλομόχθηρον τοῦ καταβοωμένου.
Καὶ τὸν μὲν οἶκον κατασπᾷ μέχρι τοῦ θεμελίου
Τὸν σκοτοχειροποίητον τῇ γυναικὶ ποιοῦντα.
Αὐτὸν δὲ μέσον ἀγαγὼν τῆς λεωφόρου τρίβου,
Ὠμοῖς βουνεύροις τὰς αὐτοῦ κατεμελάνωσε σάρκας.
Τοῦτο μικρὸν τεκμήριον ψυχῆς τῆς Θεοφίλου
Δυνάμενον κατάδηλα καὶ τὰ λοιπὰ ποιῆσαι.
Καὶ γὰρ καὶ Βόκχορος φασὶν ὁ κράτωρ Αἰγυπτίων
B Ἀπὸ ψελλίσματος ἑνὸς ἀρτιγενοῦς βρεφίου
Τὴν παλαιοτέραν πασῶν διάλεκτον ἐπέγνω.
Τὸ δ᾽ ἐλευθεροκάρδιον πρὸς τὰς αἰσχροκερδίας,
Καὶ τὸ μὴ βούλεσθαι χρυσὸν ἔχειν ἐκ καπηλείας
Ἰσχύουσι πιστώσασθαι τὰ μέλλοντα ῥηθῆναι.
Ἐτύγχανεν ἄνωθεν ἑστὼς τοῦ βασιλείου οἴκου
Ἔνθα γλυφεῖσα δεξιῶς μαρμάρου χιονόχρου
Βοῦν μεγαλόπλευρον τυποῖ, καὶ λέοντα μορφάζει
Ἐπιπηδῶντα τῇ βοΐ, καὶ πίνοντα τὸν φόνον.
Καὶ γέγονε τὰ γλύμματα ταῦτα τῷ τόπῳ κλῆσις.
Ἐνταῦθα γοῦν ὁ βασιλεὺς ἑστὼς ἐν τῆς θαλάσσης
Τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐπαφιείς, γαλήνη γὰρ ἐγέλα,
Καὶ ταῖς ἐκεῖθεν χάρισι ψυχαγωγῶν τὰς ὄψεις,
C Πλοῖον ὁρᾷ κατάφορτον τῇ χέρσῳ πλησιάζον.
Ἐπέπνει μὲν ὁ ζέφυρος πνοαῖς ἁπαλοπνόοις.
Ἐκόλπου τὰ λαίφη δὲ κολπούμενα τὸ πνεῦμα,
Καὶ πρὸς λιμένας ἤπειγον τὸ σκάφος εὐγαληνῶς.
Εἴκασε δ᾽ ἄν τις καὶ μακρὰν ἀφεστηκὼς τῆς ἅλμης
Τοῦ πλοίου τὸ κατάφορτον τοῦ προσορμιζομένου.
Ἐπὶ γὰρ τρίτον τῆς νηὸς τῆς φορτηγοῦ ζωστῆρα
Τὴν θάλασσαν ἀνέθλιβε τῶν ἀγωγίμων βάρος.
Ὡς ἔβλεψεν ἐπύθετο τίς καὶ τίνων ἡ σκάφη.
Τῆς βασιλίδος ἤκουσεν ἡ ναῦς καὶ τὸ φορτίον.
Καὶ λύπην μὲν δακέθυμον ἔσχε κατὰ καρδίας.
Μεταστειλάμενος δ᾽ αὐτήν, καὶ γνοὺς περὶ τοῦ πλοίου,
Αἱ αἱ βασίλισσα, φησίν, εἰς οἷον φθάνω βίον;
Οἵαν ἀνθ᾽ οἵας εὐτυχοῦς ἀντηλλαξάμην τύχην;
D Φορτίων ἀπεμπολητὴς ὁ τῶν Ῥωμαίων κράτωρ;
Καὶ κάπηλος γεγένημαι; φεῦ. τῶν ἐμπόρων χείρων.
Καὶ ταῦτ᾽ εἰπὼν ἐκέλευσε γνάθοις πυρὸς παμφάγου
Τὴν ναῦν τὴν μυριόφορτον αὐτόφορτον βρωθῆναι.
Οὗτος αὐτὸς ὁ βασιλεὺς Μεθόδιον τὸν πάνυ
Θάμβος ὑπέρτερον ἐν τινὶ νησιδίῳ
Εἰς σπήλαιον κατέκλεισεν ὡς ἐν μνημείῳ νέκυν,
Ὡς ἐν ὀστράκῳ μάργαρον, ὡς ἐν ἀκάνθῃ ῥόδον,
Καὶ σὺν αὐτῷ καὶ μετ᾽ αὐτοῦ δύο λῃστὰς κακούργους.
Τούτων θατέρου τῶν λῃστῶν τὸν βίον ἐκλιπόντος,
Καὶ ῥεύσαντος μὲν φυσικὰ ἀφύκτου κατ᾽ ἀνάγκης
E Τὴν δύσοσμον ἀποφορὰν καὶ τὴν ἐκεῖθεν λύμην
Ὁ καρτερόψυχος ἀθλητὴς ἐκεῖνος ἐκαρτέρει,
Ἣν οὐδ᾽ αὐτὸς ἐνίσχυσεν ὑπενεγκεῖν ἀδάμας.
Ὁ δ᾽ ἕτερος ἀπολυθεὶς οὐκ ἤθελεν ἐξελθεῖν,
Ἀλλ᾽ ἐν αὐτῷ τῷ ζοφερῷ σπηλαίῳ καταμείνας
Καὶ ζηλωτὴς γενόμενος ἐνθέου πολιτείας,
Ὡς ἥλιος ἀπέστραψεν ἀκτῖνας σεμνοῦ βίου.
Ἔτι δ᾽ ἐμφρούρου μένοντος τοῦ θείου Μεθοδίου
Οἱ κινηθέντες τὰ στικτὰ πρόσωπα θεηγόροι,

Ὥσπερ καὶ μνήμην ἔθετο φθάσας ὁ λόγος ἄδε,
Βιαίως ἐλαυνόμενοι πρὸς τὴν ὑπερορίαν,
Ἄνδρα τινὰ σαγηνευτὴν ἰχθυοθήραν ἄνδρα,
Εὑρόντες δικτυολκοῦντα γράφουσι τῷ δικαίῳ
Ὀλιγοσυλλάβων γραφὴν ἐν ἰαμβείῳ μέτρῳ.
Τῷ ζῶντι νεκρῷ, καὶ νεκρῷ ζωηφόρῳ
Ναίοντι τὴν γῆν, καὶ πατοῦντι τὸν πόλον,
Γραπτοὶ γράφουσι δέσμιοι τῷ δεσμίῳ.
Πρὸς ἃς αὐτὸς ἀντιγραφὴν ἀντιχαράξας γράφει.
Τοὺς ταῖς βίβλοισιν οὐρανοῦ κληρογράφους,
Καὶ πρὸς μέτωπα σωφρόνως ἐστιγμένους,
Προσεῖπεν ὁ ζώθαπτος ὡς συνδεσμίους.
Καὶ ταῦτα μὲν τὰ χρύσεα τῶν καλλιγλώττων ἔπη
Ἄντικρυς θεῖα νέκταρος σταλάττουσι συρμάδα.
Ὁ δὲ καλὸς ἀγωνιστὴς Μεθόδιος ὁ πάνυ
Ἐγκαρτερήσας τῇ πικρᾷ καὶ κατηφρούρῳ στέγῃ,
Καὶ τοὺς ὀδόντας ἐκκρουσθεὶς, καὶ συνθλασθεὶς τὰς γνάθους,
Καὶ πᾶσαν ἄλλην ἐνεγκὼν κολάσεων ἰδέαν,
Δι' ὧν αὐτὸν οἱ δυσσεβεῖς ἔπληττον ἀπανθρώπως,
Ὡς ἄκμονα σιδήρειον χαλκαῖς σφυροκοποῦντες,
Τέλος καθάπερ ἥλιος ὑπεραυγὴς, ὡς λύχνος,
Ἐξέκυψεν ὡς ἔκ τινος ὁρίζοντος ἐκεῖθεν,
Θελήσαντος, ὡς ἔοικε, τοῦ βλέποντος ἀβύσσους,
Καὶ Χερουβὶμ καὶ Σεραφὶμ ὕπερθεν καθημένου,
Ὡς πόλιν ὀχυρόπυργον τοῦτον ἐπ' ὄρους στῆσαι,
Ὡς μὴ τοσαύτην ἀρετὴν ὡς ἐν μοδίῳ λύχνον
Τῷ σκοτεινῷ τε ζοφερῷ καλύπτεσθαι σπηλαίῳ.
Ὁ κράτωρ γὰρ ὁ Θεόφιλος βίβλοις ἀεὶ σχολάζων,
Καὶ σίμβλα τὰ τῆς γνώσεως κηροπλαστῶν ἐσπούδει
Ὡς μέλιττα φιλόπονος ἀνθῶν ἐκ λειμωνίων,
Λαβυρινθώδεσί τισι καὶ γρίφοις ἐντυγχάνει.
Ὡς ἐκλεπίσαι τὸ σκληρὸν καὶ τὸ δεινὸν φωτίσαι,
Οὐδεὶς ὀρθῶς ἐδύνατο καὶ τῶν μυρίων ὄντων
Τῶν σοφῶν μεγαλαύχων ἐχόντων ἐπὶ γνώσει.
Μεγάλως οὖν τῷ βασιλεῖ τοῦτο βαρυθυμοῦντι
Εἷς τῶν προεστώτων προσελθὼν καὶ θαλαμηπολούντων,
Καὶ τὸν Μεθόδιον ὑμνεῖ, καὶ πάντα καταλέγει,
Τὴν πολυμάθειαν αὐτοῦ, τὸ πέρισσον, τὴν γνῶσιν,
Καὶ τὴν οὐρανοβάμονα σύνεσιν καὶ σοφίαν·
Εἴτε θεόθεν κινηθεὶς, εἴτε καὶ φίλτρον τρέφων
Πρὸς τὸν αἰθέριον ὁμοῦ καὶ θεοφόρον ἄνδρα.
Ἀκούει ταῦθ' ὁ βασιλεὺς, μετάπεμπτον ποιεῖται
Τὸν ἱερὸν Μεθόδιον, ἐξάγει τοῦ σπηλαίου,
Ὡς ἀπὸ κόχλου μάργαρον, ὡς ἀπὸ νέφους ἄστρον,
Ἀκτῖνας ἀποστίλβοντα φαιδρὰς πυριμαρμάρους
Καὶ ζόφον ἀπελαύνοντα καὶ σκοτασμὸν ἀγνοίας.
Τῆς γλώσσης οὖν γευσάμενος Θεόφιλος τῆς τούτου,
Ἐγκατοικίζει τὸν καλὸν καλῶς ἐν βασιλείοις
Ὡς χρῆμα πολυτίμητον ἐν θησαυροῖς ἀσύλοις,
Ὡς λίθον μεταστίλβοντα πυραύγην φωτοβρύτην.
Κἀκεῖ παρακαθήμενος τῷ χρυσορρόῳ Νείλῳ
Ἤντλει τὴν πόσιν δαψιλῶς τῶν γλυκυχύμων ῥείθρων.
Ἐπεὶ δὲ μᾶλλον ποταμὸν τὸν τῆς ῥευστῆς οὐσίας,
Ὃν πάντα περικείμενον πάχος θνητοῦ σαρκίου
Ἀμήχανον μὴ διελθεῖν. ἐπείγει γὰρ ἡ φύσις,
Ἡ πορθμουργὸς πορθμεύτρια τὸ χρέος ἀπαιτοῦσα
Ἔτος ἤδη δωδέκατον τῆς βασιλείας ἄγων,
Τῷ στέφει καταικόσμησε τὸν Μιχαὴλ τὸν παῖδα,
Ἔτι παιδίσκον ἁπαλὸν ὄντα τὴν ἡλικίαν.
Τὸ νεαρὸν δὲ τοῦ παιδὸς ὡς θεὶς ὑποπτεύων
Const. Man.

A datos fuisse diximus, per vim solum vertere coacti, piscatore quodam reperto, litteras viro justo perbreves, versu jambico scripsere, quas ab interitu vindicandas ratus, hoc loco subjicere volui.

Vivo perempto, vivificoque mortuo,
Terram incolenti, ac pariter calcanti polum.
Scripsere vincto vincti, & inscripti notis.

Eis ille respondens, in hæc verba rescripsit:

Libris vicissim descriptos cælestibus.
Faciesque non sine laude compunctos notis,
Secum salutat vinctos vivus obrutus.

Hi disertorum hominum versus aurei, reapse divinum quemdam nectaris suc-
B cum stillant. Cæterum præclarus pugil Methodius, quum toleranter in illo tristi carcere sese gessisset, dentes amisisset, maxillas contusas haberet, omnique genere suppliciorum excruciatus ab impiis hominibus per summam inhumanitatem non aliter esset, atque ferream incudem malleis excusores contundunt: ad extremum inde prodiit, ortus diurni solis instar, volente scilicet (ut credi par est) Deo, qui abyssos perspicit, & Cherubis a Seraphis insidet, insignem hunc virum ceu munitam urbem in monte sublimi collocare, ne tanta virtus, veluti lucerna sub modio, tristi caliginosoque specu abdita lateret. Accidit enim, ut

Qua occasione Methodius ab exilio sit revocatus.

C Theophilus Imperator lectitandis libris semper occupatus, unde alveolos scientiæ fingebat, quemadmodum apis sedula de pratorum floribus, in griphos & labyrinthis consimilia quædam incideret, ita ut dura istæc quasi decorticare, ac obscura illustrare nemo recte posset, tametsi vel sexcenti apud ipsum essent, doctrinæ fama celebres. Quum igitur Imperatori permolesta hæc res accideret, & animum ejus angeret, quidam ex proceribus & cubiculariis accedens, Methodium prædicat, indicatis dotibus, doctrinæ magnitudine, scientiæ copia expedita & abundanti, prudentia sapientiaque vertice suo cælum ipsum attingente: sive divinitus, ut hoc faceret, commotus:

Edit. Paris. pag. 101.

D sive clandestinum amorem alens erga virum mente cælestem, & numine divino plenum. Hæc Imperator audiens, Methodium de specu eductum (ceu unionem e concha, sidus e nube) virum clarissimis radiis refulgentem, & tenebras atque caliginem ignorantiæ discutientem, ad sese revocat & invitat. Quumque gustum linguæ Methodii percepisset, homini præclaro in regia domicilium adsignat, tamquam magni rem pretii, gemmamque splendidam, rutilantem, lucidam in thesauris inviolabilibus & inaccessis collocans, atque heic frequenter adsidens Nilo illi aurifluo, de dulcissimis aquis largiter hauriebat. Quum
E autem trajecturus esset amnem essentiæ interitui obnoxiæ, quem omnes crasso corpore circumdatos permeare necesse est, (ita nimirum jubet natura, quæ velox est trajectrix, & abs quovis debitum exigit) annum jam duodecimum imperans: Michaelum F. admodum puerum adhuc, Imperiali corona redimit. Qua vero abs re tenera istæc ætas patri suspecta erat,

MICHAELUS III. cognomine Temulentus, Imp.

matrem Imperii consortem facit, ut quæ filio curatricis loco futura esset. Ee superiori tempore tamquam nocturna discipula, Nicodemo illi timido similis, sacras imagines occulte venerabatur. Nunc autem alta voce et libere profitebatur id, quod sentiebat, eratque tuba clara: vel potius ut avicula canora, pullorum altrix, implumes ex locis omnibus volucres cogebat, quotquot abdiderant sese, donec anceps præteriret. Et quamvis semina præstantissima sub corde tegeret, ut agellus ferax, ut pinguis sulcus: hyeme tamen sæviente germen nullum protruferet. Nunc autem elapso longe acerbissimo illo hyberno tempore, et vere sueviter ridente, pristinamque tristitiam dissipante, multipliciter pullulabat, & segetem copiosam ferebat, velut ager excitatus a favoniis, & ejus spiritus gratia, qui omnia perficit. Quamobrem coactis hominibus acceptis Deo, quos non inepte dixeris industrios soli fossores, spinas oppugnationis imaginum prorsus evulsit. Quemque divinos homines ardenter obsecrasset, ut preces ad Deum pro marito defuncto funderent, idque persuasisset eis, & plane jam certior esset facta, Theophilum alterius vitæ suppliciis liberatum esse: forte cum sanctis illis hominibus, instructo valde opimo convivio, prandebat. Intererat huic præter alios etiam aurea lingua præditus ille Theophanes, cujus faciei notæ non sine dolore magno (Edit. Paris. pag. 102.) inustæ fuerant. Erat autem hoc tempore princeps urbis Nicænæ pastor. Eum Theodora quum oculis defixis intueretur, ac viri tolerantiam admirari videretur: ro (Acerba vox Theophanis.) Theophanes intellecta, cum asperis durisque verbis; Vides, inquit, o Imperatrix, inustas hasce fronti meæ notas? Earum causa illo in judicio contra maritum tuum experiar, ubi judex universalis integerrime judicat, nec vel personam cujusquam respicit, vel muneribus corrupisse patitur, vel purpuream chlemydem reveretur. Ad ea verba laudatissima Imperatrix ejulatu ex intimo corde sublato, vocem hanc miserabilem edidit, interni doloris testem: Hæccine mihi, vir admirande, tuque totusque cœtus hic de Imperatore meo mihi polliciti estis? Ibi divinus & ore melleo præditus ille Methodius, qui tunc (Methodius patriarcha Theophanem castigat.) apud Romam novam sacri gregis pastor erat, nimia Theophanis audacia ferociaque reprehensa, præclaram Imperatricem consolatus, arte rivos lacrymarum obstruit, gravem cordis tempestatem sedat, emollientibus animum verbis, tamquam oleo quodam instillatis. Cæterum quamdiu puer erat Imperator, matrem Theodoram secum hebebat, quæ omnia dextre gerebat, Imperiumque præclare administrabat. Verum ubi Michaelus maturam ad ætatem pervenit, jamque solus amplitudinem negotiorum Imperii procurare cœpit: reapse verum illud probavit esse, quod

A Συγκοινωνὸν ἐκάλεσεν αὐτῷ καὶ τὴν μητέρα,
Τοῦ κράτους ὡς φροντίστριαν αὐτῷ γενησομένην.
Ἡ μέχρι τότε νύκτερον ἔχουσα μαθητείαν,
Καὶ σέβουσα τὰς ἱερὰς μορφὰς ἐν παραβύστῳ,
Νικόδημος ἂν εἴποι τις ἀκάρδιος δειλόψυχος,
Τότε τορὸν ἐβόησε καὶ μετὰ παρρησίας,
Καὶ σάλπιγξ ἐχρημάτισεν εὔσημος χρυσοσάλπιγξ,
Καὶ μᾶλλον καλλικέλαδος νεοτροφὸς ὄρνις,
Στρουθοὺς ἐπισυνάγουσα πάντοθεν τοὺς ἀπτέρους,
Περιπροθέουσα μέχρις ἂν ὁ θηρατὴς παρέλθῃ.
Καὶ σπέρματα τελεσιουργοῦ χοῦσα κατὰ καρδίας,
Ὡς ἄρουρά τις ἄκαρπος, αὖλαξ λιπαροβῶλαξ,
Χειμῶνος μὲν πιέζοντος οὐκ ἀνεδίδου βλάστην.
B Ὡς δὲ παρῆλθε τὸ πικρὸν τῆς χειμερίας ὥρας,
Τὸ δ' ἔαρ ὑπεγέλασε, καὶ τὸ στυγνὸν ἐλύθη,
Τότε δὲ τότε καὶ βλαστὸν ἐξέφυσε πολύχουν,
Καὶ λήϊον πολυσταχὲς, καὶ πλῆρες εὐκαρπίας,
Ὡς αὔραις κυμαινόμενον ἀπνόαις ζεφυρείαις,
Τοῦ πνεύματος ταῖς χάρισι τοῦ πάντα τελεσιοῦντος.
Ἀγχιθεάζοντας οὐκοῦν ἄνδρας συναγαγοῦσα,
Διακελλιστὰς ἂν εἴποι τις φιλοεργοὺς δοκίμους,
Τὴν ἄκανθαν ἀνέσπασε τῆς εἰκονομαχίας.
Ἐνθέρμως δ' ἱκετεύσασα τοὺς θεσπεσίους ἄνδρας
Ὑπὲρ τοῦ συζυγήσαντος λιτάσασθαι τὸ θεῖον,
Καὶ πείσασα καὶ πίστωσιν τελείως δεξαμένη,
Ὡς τῆς βασάνου τῆς ἐκεῖ Θεόφιλος ἐρρύσθη,
C Ὁμοδίαιτος ἐγένετο τοῖς ἱεροῖς ἀνδράσιν
Ἁβρὰν λιπαροτράπεζαν ἑστίασιν τελοῦσα.
Συνῆν δ' αὐτοῖς ὁ χρυσοῦς τὴν γλῶσσαν Θεοφάνης,
Ὁ τὴν πικρὰν ὑπενεγκὼν στίξιν ἐν τῷ προσώπῳ,
Τῆς Νικαέων πόλεως ὢν ἀρχιθύτης τότε.
Ὡς τοίνυν ἐνητένιζεν ἡ Θεοδώρα τούτῳ,
Καὶ τὸ καρτεροκάρδιον ἐῴκει θαμβουμένη,
Συνεὶς ἐκεῖνος ἔφησε πικρῶς καὶ πικροθύμως.
Ὁρᾷς τὴν προμετωπίδιον ἄνασσα ταύτην στίξιν;
Ἕνεκα ταύτης πρὸς τὸν σὸν δικάζομαι γαμέτην,
Ὅπου κριτὴς ὁ πάγκοινος ἀδέκαστα δικάζει,
Οὐδὲ λαμβάνει πρόσωπον, οὐδὲ δωροληπτεῖται,
Οὐδὲ τὴν περιπόρφυρον χλαμύδα δυσωπεῖται.
Πρὸς ταῦθ' ἡ περιλάλητος ἐν γυναιξὶν ἐκείνη
D Περιπαθῶς οἰμώξασα καὶ μέσης τῆς καρδίας,
Καὶ δάκρυσι στακτοῖς αὐτῆς τὸ πρόσωπον θερμαίνει,
Ὡς κρήνη τις μελάνυδρος ὑψόθεν κατὰ πέτρας
Τὸν ῥοῦν ἐκκρουνίζουσα φλεβῶν ἐκ ναματίων,
Φωνὴν ἐξέρρηξεν οἰκτρὰν δεῖγμα τῆς ἔνδον ζάλης,
Οὐ ταῦτά μοι θαυμάσιε περὶ τοῦ βασιλέως
Καὶ σὺ καὶ σύμπας ὁ χορὸς οὗτος κατεπαγγέλλει.
Ἐνταῦθ' ὁ μελιχρόγλωττος Μεθόδιος ὁ θεῖος
Ἀγελαρχῶν τῆς ἱερᾶς ποίμνης τῆς νέας Ῥώμης
Ἐπιρραπίζει τὸ πολὺ τῆς τόλμης Θεοφάνους,
Παραμυθεῖται τὴν καλὴν ἐκείνην βασιλίδα,
Τοὺς τῶν δακρύων ὀχετοὺς ἐπίχυτας ἀνακόψας.
Καταστιγάζει τὸν βαρὺν κλύδωνα τῆς καρδίας,
E Λόγοις ψυχῆς μαλακτικοῖς ὡς ἔλαιον σταλάξας.
Μέχρις οὖν ἂν ὁ βασιλεὺς ἦν ἔτι παιδαρίσκος
Αὐτῷ συνῆν ἡ βασιλὶς καὶ μήτηρ Θεοδώρα,
Καὶ πάντ' ἐποίει δεξιῶς, ἰθύνουσα κοσμίως
Τὸν ναῦν τὴν μεγαλόφορτον τῆς σκηπτροκρατορίας.
Ἐπεὶ δ' εἰς ἥβην ἔλασεν ὁ Μιχαὴλ ἀκμαίαν,
Καὶ μόνος ἐπεδράττετο πραγμάτων πλειόνων,

Ἔργοις τὸ μυθευόμενον ἔδειξεν ἀληθεῦον.
Ὡς ἄλλος γὰρ αὐτόχρημα Φαέθων νηπιάζων
Ἐφ' ἅρματος ἡνιοχῶν δίιππα περιτρέχων,
Καὶ νέω Ῥωμαίων ἅπασαν ὤλεσε χωραρχίαν,
Αὐτός τε παππῳπατρικῆς ἀρχῆς ἐξεδιφρεύθη,
Καὶ κύμβαχος κατέπεσεν ἐπὶ βραχίων καὶ νῶτα.
Ἐπέβα γὰρ ὑγρόβιος ἄσωτος ἄλλος Νέρων,
Πάροινος, μαλακόψυχος, μάχλος, ἀκρατοπότης,
Ὅλας χρημάτων ἀπαντλῶν ἀβύσσους τοῖς συμπαίκταις
Γελοιαστοῖς καὶ ῥυπαροῖς ἁρματοτρόφοις μίμοις,
Ἅμα πρωὶ διώκουσι τὰς ἀκρατοποσίας,
Καὶ βίον τρυφερόβιον βιοῦσι συβαριτικόν,
Λιχνευομένοις τὰς τρυφὰς ὄψων ἡδυσμάτων,
Καὶ πίνουσι καὶ παίζουσι καὶ γυναικομανοῦσι,
Ὡς πρὶν ὁ Σαρδανάπαλος ὁ Μήδων βασιλεύσας.
Τοιούτοις δή τισι σεμνῶν διεφθαρμένοις τρόποις
Ἀρρητουργοῖς καὶ φαυλουργοῖς κακίας τελεσιάρχαις,
Ὁμόστολος ἐγένετο Μαινάδων θυρσοφόρων,
Καὶ ταῖς Διονυσιακαῖς βακχείαις ἐνετρύφα.
Ἐντεῦθεν πότοι καὶ χοροὶ καὶ μέθαι καὶ κρατῆρες,
Ἀσέμνων τε καὶ πορνικῶν ᾀσμάτων ἀπηχήσεις,
Καὶ λογισμοὶ γελωτουργοὶ καὶ πᾶσα ῥυπαρότης.
Μῦθοι μὲν οὖν Ἀκταίωνα φασὶ τὸν θηροφάντην
Ὡς κύνες διεσπάραττον λυττήσαντες ὡς θῆρα·
Κόλακες δὲ τὸν Μιχαὴλ περιεστοιχηκότες,
Ἐξυρισμένοι πώγωνας, ἐψιμυθιωμένοι,
Εἰς ποῖον βάραθρον αὐτὸν κακίας οὐκ ἐρρίπτουν;
Ἐντεῦθεν ὁ περίοπτος ὁ τῶν Ῥωμαίων κράτωρ,
Αὐτὸς αὐτὸν ἐπέβαινεν ἁρμάτων χρυσαντύγων,
Τετραόροις ἐπεκάθητο καὶ δίφροις χρυσοδίφροις.
Καὶ θησαυροὶ μὲν πάντοθεν χρημάτων ἀπηντλοῦντο,
Καὶ τὰ Ῥωμαίων ἐν στενῷ πράγματα καθειστήκει.
Κόλακες δὲ καὶ χρήμασιν ἀφθόνοις ἐσπάθουν,
Καὶ χιτωνίοις τρυφεροῖς καὶ πέπλοις χρυσοπλάστοις.
Οὕτως ὑγρῶς καὶ μαλακῶς ὁ Μιχαὴλ ἐβίου.
Πολλάκις δὲ μηδὲ τινος κατεπειγούσης χρείας
Ἄτερ φυλάκων καὶ φρουρᾶς ἄτερ δορυφορούντων
Μόνος αὐτὸς παρώδευεν ἐν μέσαις ταῖς τριόδοις
Ἀσέμνως θεατρομανῶν, χαίρων ἱππηλασίαις.
Ἐγένετο τε καὶ πατὴρ παιδίων κατὰ πνεῦμα,
Τῶν μίμων τὰ βρεφύλλια καὶ τῶν ἁρματοτρόφων
Οἷα πατὴρ φιλόστοργος φέρων ἐν ταῖς ἀγκάλαις
Ἐκ τοῦ λουτροῦ προκύπτοντα τῆς θεογενεσίας.
Ἐντεῦθεν οὐκ ἐξήρκουν γὰρ αἱ φλέβες τοῦ χρυσίου
Ἐπὶ τοσούτους ὀχετοὺς κενούμεναι κοπρώδεις,
Αἱ χρυσοπλάστοι στολαὶ τῶν πάλαι βασιλέων,
Καὶ δένδρα τὰ κατάχρυσα, στρουθία τε τὰ λάλα,
Καὶ λέοντες σφυρήλατοι χρυσοῦ πεποιημένοι,
Καὶ πᾶν ἁπλῶς βασίλειον λάμπον ἐν ἀνακτόροις,
Ἅπερ τὸ πρὶν Θεόφιλος εἰργάσατο φιλοτίμως,
Εἰς λάλημα περίλαμπρον ἰσόμβια Ῥωμαίοις,
Χωνείᾳ παρεδίδοντο, κακῶς ἐξεκενοῦντο
Εἰς μυσαροὺς καὶ βδελυροὺς σωλῆνας πολυτρόπως.
Οὐ ταῦθ' ὁ δ' ὁ χοιρόβιος τετόλμηκε καὶ μόνα,
Ἀλλ' ἐπὶ χείρονα ζωὴν προκόπτων ὁσημέραι
Ἐλύττησεν ὁ κάκιστος κατὰ τῶν μυστηρίων
Τῶν ἱερῶν καὶ Σεραφὶμ αὐτοῖς ἐξισουμένων,
Καὶ σίνηπι δριμύχυμον ἐγχέων εἰς κρατῆρα

A est in fabulis. Quippe mox ut alter quidam juvenis Phaeton, curru conscenso, totum Romanorum Imperium perdidit, & ipse de avito patritoque regno, veluti curru quodam, est deturbatus & excussus, non pronus tantum cadens, sed etiam dorsum lædens. Quippe luxuriosæ humidæque vitæ sa dedidit, velut alter Nero, immodestus in vino, animo effœminato, impudicus, temulentus, totas pecuniarum abyssos in collusores exhauriens, qui erant scurræ impuri, curruum agitatores, mimi, a primo diluculo temulentiæ dediti, delicias ciborum & suavium opsoniorum avide quærentes, totos dies apud inverecundas mulierculas exigentes, po-
B tores, ludiones, libidinum flammis furentes: qualis scilicet olim erat ille Sardanapalus, rex Ninevitarum. Ejusmodi hominum consuetudine utens, temulencia nimirum perditorum, infanda & turpissima quæque perpetrantium, vitam plane Sybariticam degentium: etiam Mænadas illas thyrsigeras comitabatur, & orgya Bacchi calabrabat. Hinc compotationes, saltationes, ebrietates, crateres, inhonestorum ac meretriciorum carminum cantiones, directæ tantum ad sacitandos risus cogitationes, omnis impuritas denique. Tradunt fabulæ, ferarum interfectorem illum A-
C ctæonem a correptis furore canibus ceu feram dilaceratum esse. At vero adsentatores barbas rasi, & cerusa fucati, quum Michaelum circumstipassent, & indagine quasi cinxissent, in quod barathrum, quam vitiorum voraginem eum non conjecerunt? Hinc fiebat, ut spectabilis ille Romanorum Imperator ipsemet currus aureos conscenderet, ac quadrigis insideret. Pecuniarum thesauri undique prorsus exhauriebantur, resque Romanorum in angustum cogebantur. Interim adulatores in maxima pecuniarum abundantia jocunda vivebant, amicti tunicis
D delicatis, & peplis auro intertextis. Adeo temulentam mollemque vitam Michaelus agebat. Nonnunquam nulla necessitate cogente solus absque satellitum corporisque custodum comitatu mediis in triviis obambulabat, indecora ac furenter adamans spectacula, deque agitationibus equorum voluptatem capiens. Etiam spiritualium liberorum pater fiebat, infantes mimorum & aurigarum ceu benignus pater in ulnis gestans, e lavacro divinæ regenerationis susceptos. Itaque auri venæ nullæ sufficiebant, quum in tot stercoreos canales exhaurirentur. Vestes ex auro factæ priscis ab Imperatoribus, arbores aureæ, canoræ aviculæ, solido ea auro fabrefacti leones, omnia denique ornamenta Imperatoria, quæ in aula splendebant, & a Thaophilo magnifice fuerant ad celebrationem Romani nominis confecta, fornaci conflatoriæ tradebantur, & scelerate in exsecrabiles quosdam quasi tubos evacuabantur. Neque tantum hæc ausus est imitator ille vitæ porcinæ designare, sed etiam quotidie profectus in turpitudine quosdam faciens, adversus sacrosancta mysteria, Seraphis ipsis venerabilia, vir nequissimus debacchabatur. Quippe acrem sinapi suc-

Michaelus alter Phaeton.

Neronem & Sardanapalum imitatur.

Edit. Paris. pag. 103.

Michaelus ab adulatoribus corruptus.

Profusiones Michaelis.

cum in craterem fundens sacrum illud formidabile repræsentabat, ludens (ut dici solet) in iis, quæ ludum jocumque non admittunt, & ridens in minime ridiculis. Ita viventem Michaelum mater videns, & Imperatorem Romanum factum esse ludicrum, totis visceribus & animo commovebatur, eumque verbis castigabat, corrigebat, exhortabatur. Sed (quod proverbio dicitur) cum mortuo colloquebatur, & admonitiones apud surdum cantillabat. Erat Michaelo Bardas avunculus qui occupato Michaeli animo non aliter atque vermis in dulce lignum irrepit, homo scilicet fraudulentus, sursum deorsum cuncta volvebat, & jam Mich. cor exederat. Hic tandem ei persuadet, ut Imperatricem Theodoram ex aula ejiceret, ac se Cæsarem crearet. Hoc modo miserum illum solum desertumque nactus, quique (ceu vulgo dici consuevit) hominum furiosorum more, sinistra dexteram manum absciderat; vel potius plane jam manibus spoliatum, aut secundum Æsopicam illam fabulam, ovi dementi consimilem factum, de lupi consilio pulsis canibus, Imperium ab Imperatore ad se transferebat, omniaque pro arbitratu animi sui gerebat ut Imperator. Quinetiam in flagitium ingens provolvebatur, quale nec Scytha quispiam, nec Persa, nec Sarmata designaret. Nam cum filii conjuge (proh fœdam lasciviam) non aliter consuescebat, atque si tori legitimi consors esset. Hoc terribile facinus ubi magnus Ignatius ille comperit, qui eo tempore novam Romam gubernabat (erat enim omnium in ore piaculum illud, passimque per compita & ædes jactabatur) Bardam Cæsarem verbis castigabat metum incutientibus, adjectis sequuturæ vitæ suppliciorum minis, terrebat hominem, in viam revocabat, reprehendebat, admonebat, omnem machinam adhibebat, ut malum illud exscinderet. Sedenim verum erat omnino verbum illud Solomonis, qui vetat improbos taxari & reprehendi. Nam reprehensiones sunt hominibus impiis flagrorum instar, & corda perversa veluti sagittæ feriunt. Nimirum objurgationibus hisce Bardas Cæsar exacerbatus, non modo nihili fecit eas exhortationes, verum etiam conceptam adversus monentem iracundiam & indignationem alebat non aliter agens, atque si saniosos aliquo curare volente, illi non tantum aufugiant, sed etiam erga bene facientem excandescant. Quum igitur aliquando Bardas accederet ad mysteria, nec divinum illud munus a patriarcha consequeretur: (non enim unguenta fragrantia vasi putido committuntur) inflammatus iracundia leonis in morem rugit, ceu violenta pardalis in hominem justum insilit, lacerat, a clavo summovet. Ejus in locum Phocium substituit, proh qualem pro quali viro? Ex eo tempore miserarum æstus Ignatium jactabat, & demergere virum conabatur. Cæsar auras adflabat, tamquam graviter spirans aquilo, vel sævus ille tempestatesque ciens subsolanus: quo flante, procellæ graves concitabantur. Quis ea mala satis exponere possit, quibus Igna-

De Barda Cæsare.

Edit. Paris. pag. 104.

Incestus Bardæ.

Ignatius patriarcha Bardam castigat.

Ignatius solio deturbatur.

Photius patriarcha.

A Τὴν ἀγιστείαν τὴν φρικτὴν δῆθεν ἐπλεονάρχει,
Παίζων φασὶν ἐν οὐ παικτοῖς, γελῶν ἐν ἀγελάστοις.
Οὕτω βιοῦντα Μιχαὴλ ἡ μήτηρ καθορῶσα,
Καὶ παίγνιον γενόμενον τὸν κράτορα Ῥωμαίων
Τὰ σπλάγχνα συνεστρέφετο, ψυχὴν συνωδυνᾶτο,
Καὶ λόγοις ἐσωφρόνιζεν, ἐρύθμιζε, παρῄνει,
Βδελυρωτάτων αἰσχρουργιῶν ἀπάγειν ἐπειρᾶτο.
Ἀλλ' ἦν τὸ δὴ λεγόμενον νεκρῷ προσομιλοῦσα,
Παρὰ κωφῷ ψαλάττουσα τὰς παραινετηρίους.
Ἦν δὲ μητράδελφος αὐτῷ Βάρδας ὀνομασμένος,
Ἄνθρωπος κακομήχανος, ἄγων ἡ στρέφων πάντα.
Ὃς ὑπελθὼν τῷ βασιλεῖ ὡς σκώληξ γλυκυξύλῳ,
Κατεφαγὼν τε τὴν αὐτοῦ καρδίαν καὶ συντήξας,
B Πείθει τὴν μὲν βασίλισσαν ἐλάσαι Θεοδώραν,
Καὶ τὴν τεκοῦσαν ἔκπτωτον θέσθαι τῆς βασιλείας,
Στεφάνῳ δὲ τοῦ Καίσαρος αὐτὸν καπηλεῦσαι.
Ἔρημον οὖν παραλαβὼν τὸν ἄθλιον ἐκεῖνον,
Καὶ τὸ περιφερόμενον ἐκκόψαντα τὴν χεῖρα
Τὴν δεξιὰν ἀριστερᾷ κατὰ τοὺς μαινομένους,
Μᾶλλον δ' εἰπεῖν ἀπάλαμνον ἄχειρα γεγονότα,
Ἢ κατὰ τὸ μυθούργημα τῆς Αἰσωπείας λύρας,
Προβάτιον εἰς ἄνοιαν αὐτόχρημα φανέντα,
Καὶ κύνας ἀπελαύνοντα τῇ συμβουλῇ τοῦ λύκου.
Καὶ πάντ' ἐποίει βουλητὸν αὐτοκράτωρ ὡς ἄναξ.
Οὐ μὴν ἀλλ' ἐκκυλίετο καὶ πρὸς παρανομίαν,
Οἵαν οὐ Σκύθης δέδρακεν, οὐ Πέρσης, οὐ Σαρμάτης.
C Υἱοῦ γνησίου γαμετῇ, φεῦ ἀκολάστου γνώμης!
Μεμιγμένος ὡς ἑαυτῆς ἀναφανδὸν συλλέκτωρ.
Ἤκουσε τοῦτο τὸ δεινὸν Ἰγνάτιος ὁ μέγας,
Ὁ τηνικαῦτα κυβερνῶν τὴν βασιλίδα πόλιν.
Ἦν γὰρ περιλαλούμενον ἐν ἀγυιαῖς, ἐν οἴκοις,
Καὶ πάντων περιέτρεχε τὰς ἀκοὰς τὸ μύσος.
Καὶ τοίνυν ἐσωφρόνιζε τὸν γέροντα τὸν Βάρδαν
Λόγοις, φοβήτροις, ἀπειλαῖς τῶν μελλουσῶν βασάνων,
Ἐπέπληττε, κατήρτιζεν, ἤλεγχεν, ἐνουθέτει,
Πᾶσαν ἐκίνει μηχανὴν εἰς ἐκκοπὴν τοῦ πάθους,
Ἀλλ' ἦν ἐν πᾶσιν ἀληθὴς ἡ Σολομῶντος λύρα,
Ἐλέγχειν ἀποτρέπουσα τοὺς κακογνωμονοῦντας,
Ἔλεγχοι γὰρ ὡς μώλωπες εἰσὶ τοῖς ἀσεβέσι,
Καὶ πλήττουσιν ὡς βέλεμνα τὰς ἀσεβεῖς καρδίας.
D Ὁ Καῖσαρ γοῦν ἐκπικρανθεὶς τοῖς ὀνειδιστηρίοις
Ῥήμασιν οἷς ἐπλήττετο παρὰ τοῦ θεοφόρου,
Οὐ μόνον οὐκ ἐφρόντιζε τῆς παραινετηρίου,
Ἀλλὰ καὶ κότον ἔτρεφε κατὰ τοῦ παραινοῦντος.
Ὅμοιον δρῶν ὡς εἴ τινες ἰχώρων πεπλησμένοι
Νοσοκομοῖντο πρός τινος, οἱ δ' ἀποδιδράσκοιεν,
Καὶ μᾶλλον ἀγριαίνοιντο πρὸς τὸν εὐεργετοῦντα.
Ἐνθένδε Βάρδας προσελθὼν ποτὲ τοῖς μυστηρίοις,
Καὶ μὴ τυχὼν τῆς δωρεᾶς ἐκείνης τῆς ἐνθέου.
Οὐ γὰρ πιστεύεται σαπρὸν ἄγγος εὔοσμα μύρα.
Καὶ πρὸς θυμὸν ἐκπυρωθεὶς ὡς λέων ἐβρυχήσατο,
Ὡς πάρδαλις ἐφάλλεται ῥαγδαία τῷ δικαίῳ,
Καὶ ῥήγνυσι καὶ καταπαύει θείας πηδαλιουχίας.
E Ἀντεισάγει δὲ Φώτιον. φεῦ, ἀντὶ τίνος ποῖον!
Ἐντεῦθεν ἐπεπέρλασαν ἄλμα πειρατηρίων
Τὸν ἱερὸν Ἰγνάτιον ποντοῦν φιλονεικοῦσα.
Ὁ Καῖσαρ γοῦν ἐφύσησε Βορρᾶς ὡς βαρυβόας,
Ὡς ἐρικλύδων ἄγριος, ὡς δύσπνους ἀπαρκτίας,
Καὶ λαίλαπες ἠγέρθησαν βαρύθυμοι καὶ ζάλαι.
Ἀλλὰ γὰρ τίς συνείσεται τὰ πάθη τραγῳδῆσαι

Οσοις αὐτὸν ὑπέβαλον Φώτιός τε καὶ Βάρδας,
Ως ἂν ὑποσημειώσηται γραφὰς ἰδιογράφως,
Ως θέλων ἀποδύσασθαι τὴν ἱερὰν ἐρέαν.
Αποῤῥιζοῦσι μὲν αὐτοῦ τὴν ὀδοντοφυΐαν,
Τὰς γνάθους, φεῦ! συντρίβουσι, τὰς σιαγόνας θλῶσι.
Καθάπερ δὲ χαιρομιανῆ λῄσταρχον κακεργάτην
Γυμνὸν, δεσμώτην, ἄλοι τῇ γῇ προσεφαπλοῦσι,
Ψυχρομαργάρῳ λάρνακι δυσώδει κοπροφύρτῳ
Φέρουσι τὸν κατάπτυστον νεκρὸν τοῦ Κοπρωνύμου.
Αλλ᾽ οὐκ εἰς τέλος ἔλαθον ὁ πάντολμος παλάμη,
Ο πρόξενος δὲ τῶν κακῶν ἀπέτισε τὴν δίκην,
Καὶ τῶν δεινῶν ὁ σκεδαστὴς θυμοῦ τὸν σκύφον πίνει.
Βάρδας μὲν ἔσω τῷ βασιλεῖ βόθρον ὀρύσσων φόνου
Αὐτὸς ἐκεῖνος εἰς αὐτὸν ἐνδίκως κατεῤῥάγη.
Ο δὲ κακοῦργος Φώτιος ἐκβάλλεται τοῦ θρόνου.
Οὕτως οὐδὲν τὰ βλέφαρα Θεοῦ διαδιδράσκει.
Οὕτως ἀνταποδίδωσι Θεὸς ὑπερηφάνοις,
Καὶ λύρα ψάλλει τοῦ Δαβὶδ ἡ καλλιμελεστάτη.
Ο βασιλεὺς δὲ Μιχαὴλ διφρηλασίαις χαίρων,
Καὶ δαιμονίοις ἐντρυφῶν καὶ ταῖς φιλιππασίαις,
Συνὼν καὶ συνδιέτριβε τοῖς θεατρομανοῦσι,
Αὐτὸς ἀναπληρῶν τὴν ἁρματοτροφίαν.
Καὶ δὴ ποτὲ τὸ τέτρωρον εὖ χαλινοστροφήσας,
Καὶ πρός τινος ἀνυμνηθεὶς τοὔνομα Βασιλίσκου,
Αμείβεται τὸν ὑμνητὴν οὐ λίθοις οὐ χρυσίῳ,
Αὐτὸ δὲ τὸ βασίλειον ὕψος φιλοτιμεῖται.
Οπερ ἰδὼν Βασίλειος ὁ Μακεδὼν ὁ μέγας,
Ο παρ᾽ αὐτοῦ τοῦ Μιχαὴλ κράτωρ προβεβλημένος,
Καὶ τὸ παλίμβολον αὐτοῦ τῆς γνώμης ὑποτρέσας,
Δεῖν ἔγνω προκαταλαβεῖν καὶ προκαταπραχῦσαι,
Εὐθὺς τοῦ φόνου κίρνασι τῷ Μιχαὴλ κρατῆρα,
Επεὶ πρὸς τοῖς τέσσαρσι δέκα κεκρατηκότι.
Καὶ μονοκράτωρ γίνεται καὶ κράτωρ σκηπτροκράτωρ.
Οὐ γὰρ θυγάτηρ, οὐχ υἱὸς τῷ βασιλεῖ ἐτέχθη.
Τὸ σπέρμα γὰρ φασὶ σοφοὶ τὸ τῶν ἐπικαταφόρων
Εἰς ἀφροδίτης ὄργια τὸ γόνιμον οὐκ ἔχει.
Τοῦτον φασὶν τὴν ἄνασσαν ποτὲ θεασαμένην
Τὴν καὶ ψυχὴν βασίλισσαν καὶ τύχην Θεοδώραν,
Τοιαῦτ᾽ εἰπεῖν πρὸς Μιχαὴλ, ὦ βασιλεῦ, καὶ τέκνον,
Ορᾷς τὸν ἄνδρα τὸν πολλοὺ τοῦτον καὶ ῥωμαλέον
Τὸν παρὰ σοῦ τιμώμενον καὶ συμπαρόντα σοι;
Οὗτος τὸ γένος, φεῦ, ἡμῶν ὡς δράκων ἐκροφήσει,
Καὶ προνομάσει, καὶ κτενεῖ καὶ παντελῶς ἐκτρίψει,
Καθάπερ ὄρνιθος οἰκτροῦ νηπίους ὀρταλίχους.
Αλλὰ γὰρ ἄξιον εἰπεῖν τὰ περὶ Βασιλείου,
Οθεν, καὶ τίνων ἔβλαστε, τίνας αὐτοῦ γενάρχας.
Κώμης μὲν οὖν ἐξώρμητο λιτῆς προσγειτονούσης
Τῇ πρωτοπόλει τῇ λαμπρᾷ τῇ Μακεδόνων πόλει,
Ην ἐξ Ορέστου φέρουσαν τὴν προσεπωνυμίαν
Αδριανὸς δειμάμενος ὁ τῶν Ρωμαίων κράτωρ
Τὴν κλῆσιν ἐχαρίσατο τῇ πόλει τὴν ἰδίαν.
Οἱ δὲ γονεῖς καὶ φυτουργοὶ τοῦ καλλικλάδου δένδρου
Οὐ πολυπλούσιοί τινες, ῥινοφεῖς οὐκ ἦσαν,
Οὐδὲ προβατοθρέμμονες, οὐ πλέθρα γῆς αὐχοῦντες,
Αλλ᾽ αὐτουργοὶ, καὶ πένητες, καὶ τῶν χειροβιώτων.
Ως ἐκλειπόντων τὴν ζωὴν, καὶ γῆθεν μεταστάντων,
Καὶ τῶν Βουλγάρων ἄρχοντος τοῦ τηνικαῦτα Κρούμου
Επιδραμόντος σύμπασαν τὴν ὑπὸ τοὺς Ρωμαίους,
Καὶ σκύλων ὑποπλήσαντος αὐτοῦ τὴν στρατηρχίαν,

A tium Photius & Bardas excruciabant? Nimirum ut propriæ manus subscriptione testaretur, amictum se sacrum sponte sua deponere, dentes homini radicitus excutiunt, genas contundunt, maxillas frangunt, ceu piacularibus flagitiis gaudentem, latronum ducem, maleficum, nudum, & vinctum (o Sol, o terra!) in frigidum sepulcrum marmoreum, fœtens, pollutum stercore, quo abominabile cadaver Imperatoris Copronymi continebatur, extensum toto corpore deponunt. Sed hæc audens quidvis manus perpetuo Deum latere non potuit. Quippe malorum machinator pœnas luit, & auctor ærumnarum Ignatii scyphum iracundiæ divinæ hausit. Bardas enim

Edit. Parif. pag. 105.
Crudele facinus.
Bardæ interitus.

B foveam cædis Imperatori fodiens, ipsemet in illam justo judicio præceps corruit: sceleratus autem Photius ille solio patriarchico deturbatus est. Sic nihil omnino divinos oculos fugit: sic Deus superbis mercedem suam tribuit, quemadmodum elegantissima Davidis lyra canit. Cæterum Michaelus Imperator ex aurigationibus voluptatem capiens, saltem apud illos degebat, qui spectaculis ad insaniam usque semet oblectabant, & ipsemet curule certamen peragebat. Quum aliquando quadrigam sollerter admodum converteret, hoc nomine laudatus a quodam Basilisco, prædicatorem illum suum non

Insania Michaeli.

C auro, nec gemmis donabat: sed Imperatoriam ei sublimitatem largiebatur. Id ubi videret magnus ille Basilius Macedo, qui jam renuntiatus a Michaelo fuerat Imperator, inconstantiam hominis veritus, antevertendum celeriter ejus conatum statuit. Quapropter craterem lethiferum Michaelo miscet, regno per XIV. annos potito, ac Imperium occupat. Quippe Michaelus neque masculam, neque fœmineam sobolem habebat: quod de sententia doctorum hominum, semen proclivium in Venerem minime fœcundum sit, nec ad procreationem aptum. Memoriæ proditum est, Imperatricem Theodoram, vere animo judicioque regiam

Basilius Macedo Imp.
Theodoræ præsagium de Basilio.

D fœminam, quum intuita Basilium aliquando esset, hujusmodi verbis Michaelum filium compellasse: Videsne virum hunc, Imperator & fili, præclarum atque robustum, quem honore tu adficis, & perpetuo tecum est? Hic familiam (heu) nostram draconis in morem absorpturus est, vastaturus, interfecturus, omnino exstirpaturus, tamquam implumes infelicis gallinæ pullos. Enimvero pretium operæ fuerit, de Basilio pleraque recensere, unde prognatus, & ex quibus fuerit, quosve generis auctores habuerit. Ortus igitur est ex tenui pago vicino principi clarissimæque

Origo Basilii.

E Macedonum urbi, quam prius ab Oreste cognominatam, deinceps Imperator Romanorum Adrianus ab se instauratam, de suo nomine nuncupavit. Parentes autem ejus nec opulenti erant, nec divitiis abundantes, sed plane inopes, laboreque manuum suarum victum quærentes: quibus vita functis, & Bulgarorum principe Crumo ditionem omnem Romanam cum copiis

pag. 106.
Orestias deinde Adrianopolis.

percutiente, suisque milites opimis spoliis collocupletante, & extincto omni juventutis flore, multisque in captivitatem redactis, Basilius etiam captus est a Belgaris tamquam avicula quædam pennis venustis alis ab aucupe diro.

Basilius pro mercede servit. Quum autem e sævis Belgarorum laqueis evasisset, intra fines Romanorum reversus, ceu pauper operas alias suas pro mercede locabat, in quo vitæ genere varias ærumnas pertulit, & labores magnos exantlavit. Tandem animadvertio, se suos hosce labores in sterile solum spargere, propinquis suis relictis e patria discedit, & cætera omnia pro nihilo ducens recta Byzantium contendit. *Constantinopolin venit.* Cum autem urbem pulchras turres habentem ingressus fuit, heic mihi consilium artificiosissimum vide, quo pacto radices rerum multo ante jecerit, & quam veneranda res sit Imperium. Forte cubabat alicubi consopitus Basilius, non refecto corpore, laceris pannis obsitus, capite convoluto & tecto. *Visum nocturnum æditui S. Diomedis.* Cubabat autem in pavimento quodam latericio, vicino divini Diomedis ædi.

Secundum hæc somnium æedituo felix offertur, eumque similiter quiescentem excitat, & Imperatorem intro jubet deducere. Tum de lectulo suo desilit æditus, & ad fani vestibulum recta descendit: Basilium tenuiter istic dormientem invenit, humi stratum, pedibus illotis, vestibus sordidis & pannosis obsitum. Itaque pro quodam errore visum hoc oblatum sibi ducit, & inde discedit. Rursusque obdormiscenti prius illud visum semet offert, idque vice tertia. Via tandem æditus rem intelligere cœpit, & Basilium suas in ædes deducit, & conveniente cura eum reficit.

Erat autem Basilius facie admodum venusta, generosus inprimis, manibus giganteis, pectore lato, robustis lacertis præditus. Itaque ex eo tempore paulatim robur suum manifestum faciens, in ore magnatibus universis erat. Quid multa & supervacaneis verbis opus est? Etiam Michaelo innotuit, ac primo quidem curatoris equorum dignitate cohonestatur: deinde fit accubitor, quæ dignitas apud Romanos ingens est: tandem creatur Imperator, ex quo jam tempore semper eodem in contubernio cum Michaelo degebat. *Edit. Parif. pag. 107. In aulam Basilius pervenit.* Quumque damnasset eum, ceu vinosum ac temulentum, gladio viscera trajecit, & ante tempus Imperium rapuit. Initio Photium ecclesia pellit, & Ignatio thronum restituit. *Michaelum interficit.* Quumque liberalis in cives pecuniis erogandis esse vellet, perquisitis ærariis, quæ prius ingentes pecuniarum copias continebant, quum omnia squalere cerneret, nec hauriri quidquam ex eis posse, dolebat, rem graviter ferebat, inops consilii hæsitabat, quid futurum esset ignorabat, undique coarctabatur. *Egens Imperator aquilæ senis similis.* Nam egens Imperator, & magnis ab opibus destitutus, reapse nihil est aliud, quam aquila senio confecta, spoliata pariter alis, unguibus, & rostro.

A Καὶ σύμπαν νεοτήσιον ἄνθος ἠφανικότος,
Θεμένου δὲ καὶ πλείονας ἐν ἀνδραπόδων μοίρᾳ,
Ἑάλω καὶ Βασίλειος Βουλγάρων ταῖς παλάμαις,
Ὥσπερ στρουθὸς καλλίπτερος πικρῷ θηρατοθήρᾳ.
Τὰς παλαμναίας δὲ φυγὼν βροχίδας τῶν Βουλγάρων
Ἐπίστα πτερυξάμενος αὖθις Ῥωμαίων ὅροις,
Καὶ πρὸς λατρείαν ἑαυτὸν ὡς πένης ἐμισθώσας,
Καὶ τλημονήσας καὶ πολλοὺς καμάτους ἀνατλάσας,
Καὶ γνοὺς ὡς εἰς ἀκάρπωτον γῆν τὰ τοῦ πόνου σπείρει,
Ἀφίσταται τῶν προσγενῶν καὶ τῆς ἐστιαχαμένης.
Καὶ πάντα λογισάμενος τἄλλα μικρὰ καὶ φαῦλα,
Ὡς πρὸς σκοπὸν ἐφέρετο τὴν Βυζαντίδα πόλιν.
Ὡς δὲ τῶν πύργων γέγονεν ἐντὸς τῶν καλλιπύργων,
B Ἐνταῦθα τὴν ἀμήχανον βουλὴν θεωρητέον,
Ὅπως προκαταβάλλεται τὰς ῥίζας τῶν πραγμάτων,
Καὶ πῶς αἰδέσιμον αὐτῇ τὸ βασίλειον χρῆμα.
Ὑπνώττει μὲν Βασίλειος ὅπως ἀπημελήτως,
Διεῤῥαγόσι ῥάκεσιν ἐγκεκορδυλημένος,
Οὐκ ἄργυρον, οὐδὲ χρυσὸν οἴκοθεν ἐπηγμένος.
Εἰς μόνας δὲ τὰς ἑαυτοῦ παλάμας ἀποβλέπων,
Καὶ ταύτας φέρων ἀφορμὴν τοῦ πολυστόνου βίου.
Ὑπνώττει γὰρ ἐπί τινος λιθοπλινθίνης κλίνης
Ἀγχιθυρούσης τῷ ναῷ τοῦ θείου Διομήδους.
Ἀλλ᾽ ἐπὶ τούτοις ὄνειρος λευκόπτερος ἐπέπτη.
Τὸν νεωκόρον τὸν ἐκεῖ ταχέως ἀφυπνίζει,
Προτρέπει τε συναγαγεῖν ἔνδον τὸν βασιλέα.
C Ἀποπηδᾷ τῆς ἑαυτοῦ κλίνης ὁ νεωκόρος,
Ἐπὶ τὸ προπυλαίσμα συντόμως βηματίζει,
Καταδαρθάνοντα λιτῶς Βασίλειον ἐφίστατι,
Χαμεύνην, ἀνιπτόποδα, λυπρόν, ῥακοφόρον.
Πλάνην νομίζει τὸ φανὲν, ἐκεῖθεν ἀνατρέχει.
Καὶ πάλιν ὕπνος ἔπιπτεν ἐν τοῖς αὐτοῦ βλεφάροις,
Καὶ πάλιν ὄνειρος ὁ πρὶν, καὶ τοῦτον μέχρι τρίτου
Συνῆψε, κατεφώρασε μόλις ὁ νεωκόρος.
Ποιεῖται τὸν Βασίλειον ἐφέστιον αὐτίκα,
Καὶ θεραπείας ἀξιοῖ τοῦτον τῆς πρεπωδούσης.
Ἦν δ᾽ ὁ Βασίλειος καλὸς, γενναῖος, γιγαντόχειρ,
Εὐπάλαμνος, ἀριστήριος ἥρως, στεῤῥοβραχίων.
Ἐντεῦθεν οὖν τὸ θεναρὸν κατὰ βραχὺ γνωρίσας
Ἅπασιν ἐπὶ στόματος ἐκεῖτο μεγιστᾶσι.
D Καὶ τί μακρὰ καὶ περιττά; τῷ Μιχαὴλ ἐγνώσθη,
Καὶ πρῶτα μέν τοι φροντιστὴς ἐτίμητο τῶν ἵππων,
Ἔπειτα καὶ παρακοιμώμενος, πρᾶγμα Ῥωμαίοις μέγα.
Καὶ τελευταῖον βασιλεὺς καὶ σὺν αὐτῷ διῆγε.
Τοῦ δὲ κραιπαλῶντος κατεγνωκὼς ὡς πότου καὶ μεθύσου,
Καὶ κώμοις ἐπιχαίροντος καὶ θηλυμανοῦντος,
Κατὰ τῶν σπλάγχνων τῶν αὐτοῦ διήλασε τὸ ξίφος,
Καὶ τὸ κράτος ἥρπασε πρὸ χρόνου, πρὸ τῆς ὥρας.
Οὗτος εὐθὺς τὸν Φώτιον ὠθεῖ τῆς Ἐκκλησίας,
Καὶ πάλιν ἀποδίδωσι τὸν θρόνον Ἰγνατίῳ.
Θελήσας δὲ καὶ τῷ κοινῷ χρήματα ἐπιδοῦναι,
Καὶ δὴ ἐρευνησάμενος οἴκους χρηματοφόρους,
Οἵ τινες πρὶν συνέσφιγγον τὰς τῶν χρημάτων λίμνας,
E Καὶ βλέψας πάντας αὐχμηροὺς, μὴ δ᾽ ἄντλον ἐντυχοῦντας,
Ἤλγει, βαρέως ἔφερεν, ἠλύει, ἠδημόνει,
Οὐκ εἶχεν ὅτι γένοιτο, πάντοθεν ἠπορεῖτο.
Ὁ βασιλεὺς γὰρ ἐνδεὴς ὄλβου πολυταλάντου
Ἀτεχνῶς ἐστὶν ἀετὸς παλαίτερος γεγηρακώς,
Ἀφῃρημένος τὰ πτερὰ, τὰς ὄνυχας, τὸ ῥάμφος.
Ἐντεῦθεν ὁ Βασίλειος ἤχαλλεν, ἠδημόνει.

Ὁ κρά-

Ὁ κράτωρ γάρ τοι Μιχαὴλ πάντα κατακενώσας,
Καὶ μίμοις χαρισάμενος συμπαίκταις καὶ συμπόταις,
Οὐ μόνον γῦπας δίδωσι χωνείᾳ καταχύσας,
Ἀλλὰ καὶ τὴν καλλίστρουθον πλάτανον τὴν χρυσίαν
Ἐφ᾽ ᾗ καθῆστο χρύσεα παντοδαπὰ στρουθία,
Καὶ μέλος ἐτιτύβιζον ὡς ἀπὸ ζώσης γλώσσης,
Καὶ τοῖς ἀκούουσιν αὐτῶν ἔκπληξιν ἐνεποίει,
Ἐκθαμβουμένοις τὸ καινὸν τῆς μηχανῆς ἐκείνης.
Ὁ δὲ καὶ πένθους ἄξιον καὶ θρήνων καὶ δακρύων,
Λέξων ὁ λόγος ἔρχεται καὶ βαρυστεναχέσων.
Ὁ μεγαλομαθέστατος ἐν βασιλεῦσι Λέων
Τῷ φιλοκάλῳ βασιλεῖ τοῦ Μιχαὴλ γενέτῃ
Ἐξαίσιον εἰργάσατο σκεῦος ὡρολογίου,
Δι᾽ οὗ παρεῖχε καθορᾶν τῷ βασιλεῖ καθ᾽ ὥραν
Ἐν μέσοις διατρίβοντι τοῖς βασιλείοις οἴκοις,
Εἴπου τολμᾶται τὶ καινὸν ἐν Ἄραψιν, ἐν Σκύθαις.
Τελοῦντι γοῦν τῷ Μιχαὴλ ποτὲ διφρηλασίας,
Σύρων στρατὸς ἐξορμηθεὶς πρός τινος ἐμηνύθη
Μετὰ βαρείας καὶ σφοδρᾶς καὶ κραταιᾶς τῆς ῥύμης.
Ὅπερ ἀκούσας Μιχαὴλ, καὶ δείσας μὴ τὸ πλῆθος
Τοῖς ἀκουσθεῖσι ταραχθὲν τὸ θέατρον ἐκλείπῃ,
Αὐτίκα τὸ μηχάνημα κελεύει συντεθλᾶσαι.
Φεῦ τῆς σκαιότητος αὐτοῦ. φεῦ τῆς φρενοβλαβείας;
Φεῦ, φεῦ. ὁποῖον θησαυρὸν ἠφάνισε Ῥωμαίων
Ἄνθρωπος ῥυπαρόβιος πότης βοσκηματώδης;
Καὶ ταῦτα μὲν ἀρκούντως μοι τεθρήνηται τῷ λόγῳ.
Ὁ κράτωρ δὲ Βασίλειος ἤδη κατανοήσας
Εἰς γόνυ, φεῦ. ὀκλάσασαν τὴν τῶν Ῥωμαίων τύχην,
Καὶ κινδυνεύουσαν πεσεῖν ἀθλίως ἐπὶ στόμα,
Μᾶλλον δ᾽ εἰπεῖν ἐκλείπουσαν καὶ πνέουσαν τὰ λοῖσθα,
Δεῖν ἔγνω τὴν βασίλειον ἀναλαβεῖν σοφίαν,
Καὶ σῶσαι τὴν παρὰ μικρὸν νεκράν τε καὶ τυμβήρη.
Ἐντεῦθεν κάματοι πυκνοὶ, καὶ μέριμναι, καὶ μόχθοι,
Καὶ θώραξ περιστέρνιος, καὶ σιδηροφορία,
Καὶ πόλεμοι φιλαίματοι, καὶ συνεχεῖς φροντίδες,
Καὶ βίος ὑπαιθρίδιος, καὶ κόρυθες, καὶ λόγχαι,
Καὶ βλέφαρον [illegible] εἰς κόρον ὕπνου.
Ἐντεῦθεν ἀνεσώσατο τὰ πράγματα Ῥωμαίοις,
Καὶ τύχην τὴν γηράζουσαν τὴν ῥυτιδωθεῖσαν
Καλὴν [illegible] εἰργάσατο κορίσκην.
Ἔγνωσαν τότε βάρβαροι θῆρα τὸν πρὶν ὑπνοῦντα
Γενναίως ἐγειρόμενον κατὰ τῶν ἀδικούντων.
Καὶ πάντες ὑποστρέψαντες ἔδυσαν ὀπὰς φωλεῶν.
Καὶ πάλιν ὑπερίσχυσεν ἡ τῶν Ῥωμαίων ῥάβδος.
Ἐπεὶ δὲ κλύδωνας φυγὼν Ἰγνάτιος τοῦ βίου
Τοῖς ἀγαλλιῶσιν οὐρανοῦ προσώρμισε λιμέσιν,
Ὁ βαθυγνώμων Φώτιος ἀεὶ διψῶν τοῦ θρόνου,
Καὶ σπεύδων ἐπιδράξασθαι πάλιν τῆς Ἐκκλησίας,
Τοιὸν δέ τι βαθύτροπον καὶ σκολιὸν τεχνᾶται.
Τῶν ὀνομάτων τὰς ἀρχὰς ἀπολαμβάνει μόνον
Τοῦ βασιλέως τῶν υἱῶν, ἀλλὰ καὶ τῆς Αὐγούστης,
Καὶ τὸ Βεκλὰς συντίθησι, καὶ τοῦτο σαφηνίσας,
Τοῖς τότε σοφιστεύουσι πράγματα προξενήσας,
Ἔδοξεν εἶναι βασιλεῖ μέγας ἐπὶ σοφίᾳ,
Καὶ πάλιν τὸν πολύζηλον ἀπολαμβάνει θρόνον.
Ἀλλ᾽ ἄρα τὸ ἀπροσφαλὲς πᾶσι τοῖς γηγενέσι,
Καὶ κῆρες σύμφυτοί τινες συνίασι τοῖς ἀνθρώποις.
Ὁ γὰρ πολὺς τὴν σύνεσιν ἄνακτος ἐν βασιλεῦσιν
Ὑπό τινων ἐξαπατηθεὶς ἀνδρῶν ὑφιστρόπων,
Οἳ δόλους ὑποῤῥάπτουσι καὶ μηχανοπλοκοῦσι,
Conft. Man.

A Nimirum Michaelus Imperator exhaustis omnibus, & in mimos, collusores, compotores profusis, non gryphes tantum aureos confluverat: verumetiam platanum illam, in qua omnis generis aviculæ considebant, & non aliter cantillabant, atque si linguas vivas haberent, auditoribus ad earum voces obstupescentibus, machinamque novam & inusitatam admirantibus. Lubet etiam aliud quiddam lacrymis & lamentatione dignum exponere. Princeps ille philosophorum, & infinitis eruditus disciplinis Leo, Theophilo Imperatori, Michaeli patri, plane inusitatum confecerat instrumentum horologii, per quod Imperatori agenti in regia singulis horis
B spectandum exhibebat, quidquid novi vel apud Arabes, vel apud Syros tentatur. Forte Michaelo curules ludos peragenti significatum est a quodam, Syrorum copias domo profectas esse cum impetu gravi atque vehemente. Qua re Michaelus audita, veritus ne multitudo perturbata hoc nuntio, theatrum desereret: mox ipsam machinam confringi jussit. Heu quanta fuit hæc imperitia, quantaque dementia! proh qualem Romanis thesaurum, perdidit impurus homo, bibax, pecuinus. Et hæc quidem satis jam deplorata funto. Cæterum Basilius, Imperator animadverso, fortunam Romanam (heu) pervolu-
C tam in genua labascere, jamque illo in periculo versari, ut in os misere collaberetur, vel rectius ut loquar, animo quasi defectam, spiritus extremos ducere: regia sibi utendum sapientia statuit, & ejus saluti consulendum, quæ tantum non esset mortua, jamque sepulcro condenda. Quapropter ex eo tempore nil nisi perpetui labores, sollicitudines, molestiæ, thoraces circa pectus, arma ferrea, bella cruenta, galeæ, hastæ, oculi ad satietatem somno minime recreati. Atque hoc modo rem Romanam restituit, & fortunam Imperii jam senescentem, ac rugas contrahentem,
D rursus instar puellæ vegetam & venustam effecit. Agnovere tum barbari feram, quæ prius sopita, strenue nunc adversus injuriarum auctores evigilarat. Iccirco territi latebras subiere, potentia Romana rursus invalescente. Quum autem liberatus vitæ procellis Ignatius, ad placidos jam cæli portus appulisset: astutus ille Photius, numquam non throni cupidus, in hoc totus incumbens, ut ecclesia rursum potiretur, hujusmodi quiddam sane versutum ac pravum molitur. Solas primas litteras nominum Imperatoris, liberorum ejus, & Augustæ sumit, atque inde * Beclas
E componit, eoque declarato, quum ejus ætatis hominibus litteratis negotii non parum exhibuisset: visus est Imperatori vir esse magnæ doctrinæ ac sapientiæ, ideoque solium ei patriarchicum redditur. Sedenim mortalium mentes plurimum errant, naturalia fata quædam homines comitantur. Nam Imperator hic cæteroqui prudentissimus, a vafris quibusdam hominibus persuasus, qui fraudes nectunt, & machinationes struunt, carissimosque li-

Platanus aurea confracta.

De horologio Leonis philosophi.

BASILIUS Imperio labascenti succurrit.

Edit. Parif. pag. 108

Ignatii mors.

*Compositum ex his nominibus, Basilius, [illegible], Constantinus, Leo, Alexander, Stephanus.

Ἐδόκει τὸ γινόμενον παρὰ τοῦ βασιλέως.
Τὸν γάμον γὰρ ἐπιγαμεῖν τέταρτον, καὶ μολύνειν
Τὴν ἄφθαρτον καὶ καθαρὰν νύμφην τῆς Ἐκκλησίας.
Καὶ τοίνυν ὁ Νικόλαος πρῶτος ὢν ἀρχιποιμένων,
Καὶ τὴν Κωνσταντινούπολιν διέπων τηνικαῦτα,
Λαλεῖ, παρρησιάζεται, πληροῖ τὸ τοῦ προφήτου
Λαλῶν Θεοῦ μαρτύριον ἔναντι βασιλέων,
Καὶ τὰς ἐκεῖθεν ἀπειλὰς οὐ πτήσσων οὐδὲ τρέμων·
Οὕτως ὁ φόβος τοῦ Θεοῦ βάλλει μακρὰν τὸν φόβον
Τὸν ἐξ ἀνθρώπων δυναστῶν καὶ τῶν ἐν τῷ κρατούντων.
Ἐντεῦθεν ἐκδιώκεται τῆς ποίμνης καὶ τοῦ θρόνου,
Καὶ δεῖ καὶ κατακρίνεται τὰ τῆς ὑπερορίας.
Ἕτερος δ' ἀντεισάγεται πολὺς ἀνὴρ τὰ θεῖα,
Ὃς ἐξ ὀνύχων ἁπαλῶν καὶ πρώτης ἡλικίας
Ζυγὸν τὸν θεῖον ὑπελθὼν τὸν τοῦ μονήρους βίου
Οἰκεῖον ἔσχεν Ὄλυμπον τὸν κατὰ τὴν Μυσίαν,
Καὶ χάρισιν ἐξέλαμψε τὸ μέλλον προδηλώσας.
Οὗτος Θεοῦ κελεύσαντος ἑνοῖ τὴν Ἐκκλησίαν,
Καταρραχθεῖσαν εἰς πολλὰς τομὰς καὶ διαιρέσεις
Ἐπὶ παρανομήματι τῷ τῆς τετραγαμίας.
Ὁ δὲ φιλοσοφώτατος ἐν βασιλεῦσι Λέων
Περιπεσὼν ταῖς φυσικαῖς τοῦ σώματος ἀνάγκαις,
Καὶ νόσῳ χειμαζόμενος κίνδυνον ἐπαγούσῃ,
Ἤδη πρὸς ἔτος εἰκοστὸν σὺν ἕκτῳ διιθύνας
Τὸ κράτος τὸ βασίλειον καὶ τὴν Ῥωμαίων τύχην,
Καὶ συννοήσας τὸν θάνατον καὶ τὴν τοῦ σκήνους λύσιν,
Κράτορας ἀναδείκνυσιν αὐτάνακτας κρατάρχας
Ἀλέξανδρον τὸν ἀδελφὸν καὶ παῖδα Κωνσταντῖνον,
Τοῦτο καὶ μόνον προσειπὼν πνοαῖς ἐν ταῖς ἐσχάταις.
Βλέπω καὶ τὸν Ἀλέξανδρον ὡς κακοδαίμονα χρόνον
Μετὰ τρεῖς καὶ δέκα μηνῶν ἀπαρτίους τοῦτο λέγων,
Ὅτι τοσοῦτον ἔσεσθαι τὸ κράτος Ἀλεξάνδρου.
Καὶ γὰρ οὐκ ἐξεπέπτωκεν ὁ λόγος, οὐδὲ σφάλλει.
Ὁ γὰρ Ἀλέξανδρος τρυφαῖς ἐσχολακὼς καὶ πότοις,
Καὶ μόνον τὸν γαργαλισμὸν τοῦ σώματος φροντίσας,
Ἄλλο δ' οὐδὲν κατάξιον τοῦ βασιλείου κράτους
Οὐ δράσας, οὐ φθεγξάμενος, οὐ νοῶν κατὰ καρδίαν,
Ὡς ἄνθος ἐρρύσωσεν οἷα ξηρὸν ἐκμαρανθὲν ἡλίῳ,
Καὶ τάχιον ἐξέλιπε νόσοις πικραῖς φθινάσι,
Καὶ Κωνσταντῖνος γίνεται μόναρχος μονοκράτωρ,
Ἔτι παιδίσκος ἁπαλὸς καὶ τρυφερὸς ὑπάρχων,
Καὶ βασιλείας κυβερνᾷν ὑπὸ τὸ σκάφος θεῖναι,
Τῆς γὰρ ἡλικιώσεως ἕβδομον ἦγεν ἔτος,
Ὃ καὶ πολλῶν παραίτιον γίνεται κακοτήτων,
Καὶ θλῖψιν ἐπότισεν ἀλμυρὰν τὸν βασιλέα,
Εἰ καὶ τὸ τέλος αἴσιον τῶν πειρασμῶν ἀπέβη.
Ὥσπερ γὰρ νεομόσχευτον ἀρτίφυτον δενδρεῖον,
Μήτε χειμῶνος κρυερὸν ὑπενεγκεῖν ἰσχῦον,
Μήτε πνευμάτων προσβολὰς ἀγρίων δυσανέμων,
Μήτε ῥαγδαίους ὑετούς, μήτε καυσώδη θάλψιν,
Μὴ χαλαζῶν σφαιρώματα, μήτε κρυστάλλου πῆξιν.
Πνοαὶ ποθὲν βαρύηχοι τινὲς ἐκριπισθεῖσαι,
Ἢ χαλαζῶν πετρώματα σφοδρῶς δυσχυθέντα
Χειμάζουσι καὶ κάμπτουσι καὶ κλίνουσι τὸ γόνυ,
Καὶ καταμαλαπίζουσιν αὐτοῦ τὴν τροφερίαν,
Καὶ πάντοθεν προσβάλλουσιν ὡς ἐν πολιορκίᾳ·
Φιλονεικοῦσι τὸ φυτὸν προθέλυμνον ἐκτρίψαι.
Ἂν δὲ τὰς ζάλας δυνηθῇ φυγεῖν τὰς κακοποιούς,
Καὶ τὸν χειμῶνα τὸν βαρὺν καὶ τὴν ἐκεῖθεν βίαν,
Γίνεται δοκιμώτερον ἅτε πολλὰ παλαῖσαν,

Const. Man.

A Leonis factum Dei ministris absurdissimum videbatur, progredi videlicet Imperatorem quartas ad nuptias, & incorruptam puramque Christi sponsam Ecclesiam polluere.

Quamobrem pastorum princeps Nicolaus os aperit, libertatem loquendi usurpat, vatis verbum implet, Dei testimonium coram regibus exponens, nec minas ullas eo nomine reformidans. Sic Dei metus longe timorem abigit a viris potentia præditis, & rerum potentibus incussum. Itaque Nicolaus grege suo & cathedra pellitur, & solum vertere jubetur: substituitur autem ipsius B loco quidam alius, sacrarum rerum longe peritissimus, qui a teneris unguiculis & ætate prima solitariam in Olympo Mysiæ monte vitam egerat, & dono vaticinandi præditus erat. Hic de mandato divino ecclesiam ad unitatem reduxit, multipliciterque distractam ac in partes divisam, propter delictum Leonis, quartas ad nuptias progressi.

Nicolaus patriarcha Leonem reprehendit.

Edit. Parif pag. 110.

Quum autem Leo doctissimus inter Imperatores morbo correptus periculum vitæ minitante, administrato jam per viginti sex annos Romanorum Imperio, mortem im- C minere sibi animadverteret: Alexandrum fratrem, & Constantinum filium, Imperatores creat, hoc solo in extremis respirationibus, jamque eo animam agente pronuntiato. Alexandrum etiam (proh parcum malignumque tempus) post tredecim menses exactos video. Volebat autem significare, regnum Alexandri tantillum temporis duraturum: quæ sane Leonis vox minime vana aut fallax fuit. Nam Alexander voluptatibus avocatus & compotationibus nimium indulgens, & corporis tantum titillationibus deditus, nec alia re tanto Imperio digna vel opere, vel verbis perfecta, vel animo denique concepta, D ceu flos solis efficacitate marcescens extinctus est, & a morbis celeriter absumptus.

Alexander simul cum Constantino fit Imp.

Vaticinium Leonis.

Itaque solus mortuo Leone Imperium Constantinus obtinuit, ætatis adhuc teneræ puer, qui Imperii gubernationi parum aptus esset, annis immaturus, annos scilicet id temporis septem modo natus; quæ res multis etiam malis occasionem præbuit, mirificeque Imperatorem afflixit, tametsi felicem exitum procedente tempore habuerit. Quemadmodum enim arbor recens plantata, quæ propter teneras adhuc radices frigidam hyemem per- E ferre nondum potest, neque ventorum sævissimos impetus, neque imbres vehementiores, nec æstus fervidos, nec grandinem tempestatesque volantes tolerare, si ab ortis alicunde ventis aut grandine vexata, nihilominus vim eorum graviorem effugiat & evadat illæsa, multo fit exploratior quam arbor a

Constantinus VII. porphyrogenitus Imp.

Edit. Parif. pag. 111

ventis & sole exercitæ plurimum a natura roboris habere perhibeantur: Sic etiam Constantinus hic, Leonis filius in prima pueritia consequutus Imperium, posteaquam vix multis elapsis annis de continuis calamitatibus, ærumnis, afflictionibus evasisset, prudentiam longe solidiorem ceu fructum quemdam nactus est, instar nautæ gravibus procellis jactati, & vix tandem tranquillum in portum delati.

Constantinus Andronici filius Ducas Imperium affectat.

Nam primum fortissimus ille Constantinus, quem natum ajunt Andronico Duca patre, magna manu coacta præclare armatorum hominum, Imperatorem subito invasit, puerili nimirum ejus ætate contempta. Verum enimvero fallax res est, uti Davides canit, ad salutem equus ferox, agilis, volucer, fremens. Quippe Constantinus etiam de sella equestri excussus, in terram præceps corruit, & gladio protinus confossus est.

Leonis Phocæ motus.

Ubi vix gravis illa tempestas præteriisset, alia longe gravior exorta fuit. Etenim Leo Phocas, dignitate Magister, vir proceritate corporis ac robore insignis, cui Romani exercitus omnes erant crediti, quum receptum ab Imperatore videret Romanum Lacapenum seniorem rei navalis Drungarium: jam olim tyrannidem parturiens, impetuque propterea represso, quod necdum se offerret occasio, tum demum opportunitatem nactus (uti quidem arbitrabatur) commodam fœtum illum suum in lucem edidit, & viperam enixus est: quique jamdiu scintillam animi male affecti apud se nutrierat, tunc rogum accendit camini igne stridentis.

Quæ molitus Leo Phocas egerit.

Etenim præ se ferens omnia nomine Imperatoris ab se suscipi, & ejus ad utilitatem referri, qui a Romano artificiose ac astute circumscriptus esset: copias undique coegit & instruxit, Lycaonia, Thracia, Colchide, Iberia, Pamphylia, Mysia, Syria, Cilicia, numero maris arenas æquante, quo continebantur milites egregie strenui, armati præclare, ignem in præliis spirantes, viros pugna stataria præstantes. Hinc ad Chrysopolim castra metatur, sitam e regione Constantinopolis, (quamquam non peccaverit qui urbem illam Uranopolim, hoc est, urbem cælestem cognominaverit) & campos viris bellicosis replet.

pag. 112

Totum ejus regionis solum ex hastarum ære fulgebat, galeæ resplendebant, scuta sonum efficiebant, aer ab hastarum cuspidibus coruscabat. Aderant milites scutati, aderant sagittarii, equites, loricati, universis ferrum gestantibus. Vel ipsis gigantibus ejusmodi castra formidini fuissent. Leonem autem cupidum regni contra Imperatorem omnia fuisse molitum, obscurum esse demum haud potuit. Id quidem temporis Romanum occasionis loco na-

A Καὶ χειμαδὸν πειρώμεναι καὶ καυστείραις ὥραις.
Αὐταὶ γὰρ ἀνεμοτρεφεῖς καὶ γυμνασθεῖσαι ἀνέμοις
Πολύ τι τὸ στερέμνιον ὡς φασὶ φύσει φέρει.
Οὕτως κἀκεῖνος ὁ βραχὺς τὴν ἡλικίαν ἄναξ,
Ὁ παῖς ὁ πορφυρόφυτος Λέοντος Κωνσταντῖνος
Μόλις ποτὲ μετὰ μακροὺς ἡλίου περιδρόμους
Τῶν συμφορῶν ὑπεκτυχὼν τὰς ἀλλεπαλληλίας,
Καὶ πειρασμῶν ἐπαγωγάς, καὶ θλίψεις ἀκαθύμους,
Σύνεσιν ἐκαρπώσατο πολλῷ παγιωτέραν,
Ὥσπερ ναυάτης κυμανθεὶς πολυκυμίαις ζάλαις,
Καὶ μόλις εἰς εὐγάληνον λιμένα καταντήσας.
Πρῶτον μὲν γὰρ ὁ καρτερὸς ἐκεῖνος Κωνσταντῖνος,
B Ὃν γοῦν γενέτην λέγουσιν Ἀνδρόνικον τὸν Δούκαν,
Χεῖρα πολλὴν συναγαγὼν ὁπλιτῶν ἐσταλμένην
Ἀθρόον ἐπιτίθεται τῷ πορφυροβλαστήτῳ,
Τῆς νηπιότητος αὐτοῦ πάντα καταφρονήσας.
Ἀλλὰ ψευδὴς ὡς ὁ Δαβὶδ ψάλλει πρὸς σωτηρίαν
Ἵππος ὑψαύχην εὔσκαρθμος πτηνώπους φρυγματίας.
Κἀκεῖνος γὰρ ἐκσφαιρισθεὶς τῆς ἕδρας τῆς ἱππείας
Πίπτει πρὸς γῆν κατενεχθεὶς καὶ παραυτὰ τὸ ξίφος
Γεύεται τούτου τῆς σαρκὸς καὶ βάπτεται τῷ φόνῳ.
Ἄρτι δὲ τούτου τοῦ δεινοῦ χειμῶνος παρελθόντος,
Ἕτερος ὑπεγείρεται βαρύτερος ἐκείνου,
C Πολλῷ τοῦ πρὶν πικρότερος καὶ τῆς προτέρας ζάλης.
Ὁ γὰρ Φωκᾶς ὁ μάγιστρος, ὄνομα τούτῳ Λέων,
Ἀνὴρ μεγέθει σώματος καὶ ῥώμῃ διαπρέπων,
Καὶ πᾶσαν τότε πιστευθεὶς Ῥωμαίων στρατηγίαν,
Ἰδὼν προσλαμβανόμενον παρὰ τοῦ βασιλέως
Τὸν γέροντα τὸν Ῥωμανὸν τὸν ἀπὸ τῆς Λακάπης,
Τὸν ναυτικὸν δρουγγάριον ὄντα τὸ τηνικαῦτα,
Καὶ πάλαι μὲν τὴν ἔμφυλον ὠδίνων τυραννίδα,
Καὶ σκαλεύων καθ' ἑαυτὸν τὰ τῆς ἀποστασίας,
Ὅμως ἐπέχων τὴν ὁρμήν, οὐ γὰρ καιρὸς ἐκάλει,
Τότε καιροῦ δραξάμενος ὡς ᾤετο προσφόρου
Ἐξέρρηξε τὸ κατ' αὐτοῦ τὸ βάρος τῆς ὠδῖνος,
D Κἀκ τῆς γαστρὸς τὴν ἔχιδναν ἐξήνεγκεν εἰς φάος.
Καὶ τρέφων πάλαι παρ' αὐτῷ σπινθῆρα δυσμενείας
Τότε πυρὰν ἐξέκαυσε καμίνου πυριβρόμου.
Καὶ πάντων προσποιούμενος ὑπὲρ τοῦ βασιλέως
Πάντα σπουδάζειν καὶ ποιεῖν τὰ συμφέροντα τούτῳ,
Ὡς δὴ παρὰ τοῦ Ῥωμανοῦ καταστρατηγηθέντος
Ὁπλίζεται μετὰ στρατοῦ ῥυέντος πανταχόθεν
Ἐκ Λυκαόνων, ἐκ Θρᾳκῶν, ἐκ Κόλχων, ἐξ Ἰβήρων,
Ἐκ Παμφυλίων, ἐκ Μυσῶν, ἐκ Σύρων, ἐκ Κιλίκων,
Καὶ φάλαγγας συναθροίσας ὅσον θαλάττης ψάμμον,
Ἄνδρας γενναίους μαχητὰς πάντας ἀγωνιστάς,
Πῦρ ἐν πολέμοις πνέοντας, ἄνδρας ἀγχεμάχους,
Καταστρατοπεδεύεται παρὰ τῇ Χρυσοπόλει,
E Τῆς Βυζαντίδος πόλεως κατέναντι κειμένης.
Ἣν οὐρανόπολιν εἰπών, οὐκ ἄν τις ἐξαμάρτῃ.
Καὶ πίμπλησιν ἀρεικῶν ἀνδρῶν τὰς πεδιάδας.
Καὶ πᾶσαν γῆν κατέχαλκον, ἀπέστραπτον αἱ λόγχαι,
Ὑπέλαμπον αἱ κόρυθες, ἀσπίδες ἐπατάγουν,
Ἀὴρ ἐπυρσευγίζετο ταῖς ἐπιδορατίσιν.
Ἦσαν ἐκεῖ χρυσάσπιδες, ἦσαν φαρετροφόροι.
Ἔφριξαν ἂν καὶ γίγαντες παρεμβολὴν τοιαύτην.
Αὐτὸς μὲν οὖν βασιλειῶν καὶ τοῦ κρατεῖν ἐρῶντος
Πάντα τυρβάζων καὶ ποιῶν οὐκ ἔλαθεν εἰς τέλος.
Τότε δὲ τέως πρόφασιν τὸν Ῥωμανὸν εὑρίσκων
Προσεποιεῖτο κατ' αὐτοῦ τοῦ Ῥωμανοῦ στρατεύειν,

Καὶ νεουργεῖ καὶ συγκροτεῖ φάλαγγα στρατευσίμων,
Προτρέπεται τὴν ἀλωπεκῆν ἄγειν ἀκαταμαχήτως,
Οὐ πάντη γὰρ τὴν λεοντῆν εἶχεν ἡρμοσμένην.
Ὁ γέρων γὰρ ὁ Ῥωμανὸς ὁ τοῦ ναυτικοῦ κατάρχων,
Κἀντεῦθεν περιποιούμενος ἰσχὺν οὐ τὴν τυχοῦσαν,
Ἰδὼν περιφερόμενον δεινῶς ὑψηλ' ἀρχικοῦ τὸ κράτος,
Καὶ κυμαινόμενον δεινῶς ὡς ναῦς ἀστατουμένη,
Ἣν ἄελλαι χειμέριοι στρέφουσι καὶ δονοῦσι,
Καὶ καταιγίδες ἄγριαι καὶ στρόβοι πνευματώδεις,
Καὶ τὰ Ῥωμαίων πίπτοντα φύρδην καὶ κακοτρόπως
Ἅτε χειρὶ κρατούμενα παιδίου νηπιάχου,
Τῶν κράτορος ὑπάρχεται θεραπόντων καὶ προσποιεῖται.
Εἴπερ καὶ μᾶλλον εὐνοεῖν ἐδόκουν τῷ κρατοῦντι.
Καὶ κοινωσάμενος αὐτοῖς βουλὰς κρυφιωτέρας,
Καὶ συνυφάμενος αὐτοῖς καὶ συνδολοπλοκήσας,
Καὶ μηχανὰς παντοδαπὰς πορφύρας βαθυπλόκους
Ἐσχηματίζετο τολμᾶν βιαίαν τυραννίδα,
Καὶ πᾶσαν φέρειν καὶ πτεροῦν πρὸς τὴν στολαρχίαν
Ὡς θροῦν ἐντεῦθεν ἄγριον κατάθρυλον κωματίαν
Ἐπεισπίπτειν καὶ σπαραγμὸν ἐπὶ τὴν βασιλείαν,
Καὶ πάντας κατασείεσθαι τῷ κλύδωνι τοῦ δέους,
Ἕως ὁ πάντα στρέφουσα παλίντροπος τοῦ βίου
Προσώκειλε τὸν Ῥωμανὸν αὐλαῖς ταῖς τῶν ἀνάκτων
Ὡς ἐν ἀγκάλαις γαληνοῖς ὅρμου ἀλλεξανέμου
Τοῖς πρωτοβούλοις γὰρ πεισθεὶς ἢ μᾶλλον ἐπιβούλοις
Ὁ βασιλεὺς τὸν Ῥωμανὸν ὡς φίλον οἰκειοῦται,
Καὶ τῆς ζωῆς καὶ τῆς ἀρχῆς φύλακα καθιστάνει,
Εἴπη τις ἂν οὐκ ἀφυῶς οὐδ' ἂν ἀχαριτώτως,
Τροχίλον ὁ κροκόδειλος, ἡ πίννα τὸν καρκῖνον.
Ὁ γοῦν Λέων ὁ Φωκᾶς, οὗ πρότερον ἐμνήσθην,
Τὸν Ῥωμανὸν κατάρχοντα βλέπων τοῦ βασιλέως,
Καὶ φέροντα καὶ στρέφοντα ὡς τὸ δοκοῦν ὡς δοῦλον
Τὸν ἄνακτα τὸν ἁπαλὸν ὄρπηκα τῆς πορφύρας,
Ἐσκήπτετο παθαίνεσθαι δῆθεν ὑπὲρ ἐκείνου,
Καὶ τὸν στρατὸν εἰς ἄμυναν ἄγειν εὐνοίας νόμῳ,
Τὸ δ' ἀληθὲς ἐφ' ἑαυτὸν ἐφείλκετο τὸ κράτος.
Ἀλλ' ὁ δρασσόμενος σοφοὺς ἐπὶ ταῖς πανουργίαις,
Καὶ στρέφων διαβουλίας, καὶ τὰ κρυπτὰ γινώσκων,
Τὰς μηχανὰς τοῦ Λέοντος εἰς τοὐναντίον τρέπει,
Καὶ λύκος μάτην ἐγχανὼν ὁ Λέων ἐγνωρίσθη.
Ταῖς γὰρ βουλαῖς τοῦ Ῥωμανοῦ πειθόμενος ὁ κράτωρ,
Γραφὴν ἐρυθροσήμαντον πρὸς τὸν στρατὸν ἐκπέμπει,
Κατηγοροῦσαν τοῦ Φωκᾶ πρόδηλον τυραννίδα,
Τῷ Ῥωμανῷ δὲ τἀγαθὰ προσεπιμαρτυροῦσαν.
Ἐντεῦθεν φύρσις τοῦ στρατοῦ κατέσχηκε καὶ ζάλη,
Καὶ κολοιὸς ξενόπτερος ἦν ὁ Φωκᾶς ὁ Λέων.
Τὴν γὰρ γραφὴν τοῦ κράτορος οἶμαι δυσωπηθέντες,
Ἔφυγον πάντες ἔρημον τὸν ἄθλιον λιπόντες.
Ζωγρεῖται τοίνυν ὁ Φωκᾶς καὶ σβέννυται τὰς κόρας,
Καὶ λύχνους τοὺς τῶν ὀφθαλμῶν τυφλώττει ζοφοῦται,
Καὶ πάλιν ἦν ὁ Ῥωμανὸς ἄγων καὶ φέρων πάντα.
Πλὴν ἀλλ' ὡς μήτηρ πιστωθεὶς τὴν φυλακὴν τοῦ νέου
Αἴφνης ἐφάνη μητρυιὰ δύστηνος ἀντ' εὐνοίας,
Καὶ τοῦτο τὸ λεγόμενον ἀποσοβῶν τοὺς λύκους,
Ἵνα τὸ πρόβατον αὐτὸ σπαράττῃ καὶ θοινᾶται.
Ὁ μὲν γὰρ ἄναξ Ῥωμανὸν εὔνουν νομίσας εἶναι,
Καὶ κηδεμόνα τῆς ζωῆς, καὶ πρόμον τοῦ κράτους,
Πρῶτα μὲν μάγιστρον τιμᾷ μέγαν ἑταιρειάρχην,
Εἶτα τῇ δόξῃ προστιθεὶς ἄλλην μείζονα δόξαν,
Καὶ πρὸς ἀκρώρειαν ὑψοῖ ἐκ τῶν χθαμαλωτέρων,

A ctus, adversus eum se bellum gerere simulabat, & copiis amplissimis instructus, nefarie vulpinam assuebat, leonina pelle non prorsus ad omnia semet extendente. Quippe Romanus senior, classis praefectus, ideoque non exigua potestate praeditus, animadverso, Imperii statum hinc & illinc fluctuare ceu navim, quam hybernae tempestates gravissimae succutiunt, adeoque res Romanas collabi misere, uti quae in tenerae admodum aetatis manu sitae forent: in amicitiam eorum Imperatoris ministrorum & cubiculariorum semet insinuat, qui praecipua complecti benevolentia Imperatorem viderentur. Cum his communicatis occultis con- B silliis, reque deliberate, & fraudulenter instructa, tyrannidem aperta vi moliri se simulabat, & ad invasionem ejus classem universam adducere. Quo factum est, ut rumor dirus in aulam deferretur, & universi gravissimo terrore percellerentur. Donec tandem rerum humanarum vicissitudo, quae omnia solet immutare, Romanum ad aulam Imperatoris traduxit, velut ad tranquillum quemdam portum. Nam Imperator a praecipuis consiliariis suis, vel potius insidiatoribus persuasus, Romanum tamquam amicum suum ad familiaritatem admit- C tit, eumque tam vitae, quam Imperii sui custodem ac defensorem renunciat: crocodilus scilicet trochilum, pinna cancrum. Nam ita non inepte nec ineleganter quis de hoc facto pronuntiaverit. Itaque Leo Phocas, cujus mentionem modo faciebamus intellecto, Imperatorem a Romano regi ceu mancipium quoddam: prae se ferebat, quasi eam rem moleste ferret, animoque benevolo copias ejus defendendi caussa secum adduceret: quum reapse Imperium sibi quaereret. Sedenim is, qui callidos in versutia sua ca- D pit, & consilia invertit, secretaque cognoscit, molitiones Leonis in contraria vertit, ideoque Leo frustra rem eggressus, hianti lupo similis factus est. Nam Romani consiliis obtemperans Imperator, litteras rubrica subscriptas ad exercitum mittit, quibus apertam Phocae tyrannidem accusabat, & egregium Romano testimonium perhibebat. Tum vero magna inter milites oriri perturbatio, & Leo Phocas mox graculus ille plumis alienis ornatus fieri. Quippe universi litteras Imperatorias (ut arbitror) reveriti, misero Phoca deserto aufugiebant. Venit ergo vivus in hostium potestatem, & oculis spoliatur. Ex eo tempore cuncta per Romanum administrari, qui recepta in se juvenis custodia, tamquam si mater ejus esset, subito se novercam hostilem probabat: & (quod proverbio dici consuevit) lupos terrebat & abigebat, ut ovam ipse dilaniaret ac devoraret. Imperator enim ratus cupere sibi Romanum quam honestissime, adeoque virum illum Imperii sui patronum & conservatorem esse: primo Magistrum creat, & magnum so-

Edit. Paris. pag. 113.

Astutum Romani consilium.

Leonis excaecatio.

Ingratitudo Romani erga Imperatorem.

cietatis præsidem. Deinde huic dignitati majorem aliam adjiciens, deque humili conditione Romanum ad verticem rerum evehens, patrem & custodem Imperatoris nuncupat. Denique

Romanus Lecapenus Imp.

arctiori amoris vinculo sibi hominem adjungens, sponsalia cum ejus filia contrahit: jamque nuptias celebraturus, socerum Imperatoria corona redimit. Hæc Imperatoris erant in Romanum beneficia, quibus eum se putabat ad amorem sui excitaturum. At occulto præditus animo Romanus, multa suo corde tegens, & ab omni parte sibimet Imperium stabiliens, ut qui jam Imperator esset, et Imperatoris socer: natum in Purpura generum tandem avito patrioque Imperio dejicit, & solo Imperatoris illi nomine relicto, gubernationem universam in se transfert. Itaque Romanus Imperator omnibus erat in ore; Constantinus nomine: cui scilicet adversaretur fortuna, quemque non aliter obscuraret, atque nubes stellam occulere solet. Quinetiam Romanus hac ambrosia fruens ad satietatem usque, nequaquam hic animi sui libidini modum statuere volebat: sed alieno pane toto quasi prærepto suos pascebat, esurire cogens illum ad quem is reapse pertinebat.

Romanus filios & nepotem Imperatores creat.

Filios enim suos, & cum eis Christophorum ex primogenito nepotem, Imperatores renunciavit: quodque dolorem gignere majorem posset, ipsumque cor & ossa penetrare, tam in præconiis publicis, quam litteris & consessibus, omnes ante Constantinum collocabat. Quo fiebat, ut hydra multorum capitum esset in regia, quasique seges Imperatorum haud aliter enasceretur, atque olim satos illos terrigenas provenisse fabulæ perhibent, hominibus ex draconis dentibus, qui sparsi fuerant in terram, ortis. Misera vero purpuræ spica in horum medio premebatur, quemadmodum a spinis rosam suffocari videmus.

Edit. Paris. pag. 114.

Romanus Imperium cum suis amittit.

Quum autem omnia Romanus jam satis se munisse crederet, ac ædificii Semiramidis fundamenta jecisse, vel quamdam quasi Chalanes turrim a gigantibus exstructam, ex asphalto condidisse: collapsus in occiput, etiam tergum fregit, Imperioque dejectus miser, in præceps corruit. Quippe Constantinus ubi virilem ætatem attigisset, qua prudentiæ fax in homine collucere solet, viris bonis in consilium adhibitis, uti nimirum Hercules Jolaum, Theseus sibi Pirithoum adjunxit, serpentina hydræ capita resecuit, & satis illis terrigenis inter se commissis effecit, ut alter alteri mutuum exitium adferret. Deinde densa & caliginosa nube pulsa, radios Imperii puriores emittit.

Filii parentem regno dejiciunt.

Primum igitur Romanus, jam senio confectus, longo tempore potitus Imperio, totis nimirum xxv. annis, omnibus sibi per munera beneficiaque devinctis, a suismet filiis raditur, & throno dejicitur, non alter, atque priscus ille Saturnus a Jove regno spoliatus fuisse fertur.

Filiorum relegatio, & Constantini solius imperium.

Quo facto, Constantinus Imperator natus in Purpura filios Romani longe nequissimos comprehendit, & quamdam in insulam relegavit. Atque hoc primum

A Πατέρα καὶ προφύλακα ποιεῖ τῆς βασιλείας.
Καὶ πλέον ἐφελκόμενος τὸν Ῥωμανὸν εἰς φίλτρον,
Ἐχέγγυα προγάμια νέμει τῇ τούτου κόρῃ.
Ἤδη δὲ γαμοδαίσια μέλλων τὰ νύμφης θύειν,
Καὶ τὸν γυναικοπάτορα κράτορος στέφει στέφει.
Ταῦτα μὲν οὖν ὁ βασιλεὺς εἰς Ῥωμανὸν ἐποίει.
Ἐκεῖνον ἐφελκόμενος ὡς ᾤετο πρὸς φίλτρον.
Ὁ δὲ βαθύνους Ῥωμανὸς πολλὰ βυσσοδομεύσας,
Καὶ κρατυνάμενος αὐτῷ πάντοθεν τὸ τοῦ κράτος,
Ὡς βασιλεῖ ὡς ἄνακτι ζεύξας τὴν θυγατέρα,
Ἐᾷ τὸν ἔξαρχε τῆς ἀρχῆς, φεῦ, τῆς παπποπατρῴας
Τὸν πορφυρόβλαστον γαμβρὸν κύμβαχον ἐκδιφρίζει;
Καὶ μόνον χαρισάμενος ὄνομα βασιλείας
B Τῷ δυστυχεῖ καὶ δυστυχεῖ αὐτῷ προσλαβομένῳ
Αὐτὸς ἐπιλαμβάνεται τῆς οἰακοστροφίας,
Καὶ βασιλεὺς ὁ Ῥωμανὸς ἀεὶ ταῖς ἁπάντων γλώσσαις,
Ὁ Κωνσταντῖνος δ' οὐδαμοῦ, τύχα γὰρ ἐνεκότει,
Καὶ κατεκάλυπτεν αὐτὸν ὥσπερ ἀστέρα νέφος,
Ναὶ μὴν εἰς κόρον μετασχὼν τοιαύτης ἀμβροσίας,
Οὐ μέχρι τούτου ἔστησε τὸ λαίμαργον τῆς γνώμης,
Ἀλλ' ὅλον τὸν ἀλλότριον ἄρτον κακῶς ἁρπάσας
Ἐψώμισε τοὺς ἑαυτοῦ, τὸν ἔχοντα τὸν ἄρτον
Καταλιπὼν λιμώττοντα, τοὺς γὰρ ἰδίους παῖδας,
Καὶ Χριστοφόρου τὸν υἱὸν παιδὸς τοῦ πρωτοτόκου,
Κράτορας ἀνεκήρυξεν ἅπαντας αὐτοκράτορας.
Τὸ δ' ἔτι θυμαλγέστερον καὶ μεῖζον εἰς πικρίαν,
C Καὶ τῶν ὀστῶν ἁπτόμενον αὐτῶν καὶ τῆς καρδίας,
Ἐπίπροσθεν ἐτίθετο πάντας τοῦ Κωνσταντίνου
Ἐν ταῖς ἀνακηρύξεσιν, ἐν γράμμασιν, ἐν θρόνοις.
Ἦν οὖν πολυκέφαλος ἐν βασιλείοις ὕδρα,
Καὶ λήϊον ἀνέβαινεν ὄντιπερ βασιλέων,
Ὡς τοὺς σπαρτοὺς τοὺς γηγενεῖς ὁ μῦθος ἀναπλάττει,
Πλασθέντας ἀπὸ δράκοντος ἄνδρας ὀδοντοφύτους,
Καὶ μέσον ἦν ὁ τλησπαθὴς τῆς ἁλουργίδος στάχυς
Ὡς ῥόδον συμπνιγόμενον ἀκάνθαις ὀξυκέντροις.
Ἀλλ' ὅτε ποσῶς ὁ Ῥωμανὸς ἔφθα κατοχυρώσας,
Καὶ τεῖχος Σεμιράμιδος ἄντικρυς ἐκρηπιδώσας,
Καὶ πύργον γιγαντόχειρον Χαλάνης ἀσφαλτώσας,
Τότε πεσὼν ἐπὶ βρεχμὸν καὶ νῶτα κατεάγα,
Καὶ τῆς ἀρχῆς ἐκκυλισθεὶς τάλας ἐκπερπερεύθη.
D Ὁ γὰρ πορφυροβλάστητος αὐτάναξ Κωνσταντῖνος
Ἤδη σφριγώσης ἐπιβὰς ἀνδρώδους ἡλικίας,
Ὅτε πυρσὸς φρονήσεως ἀνθρώποις ἐπιλάμπει,
Προβόλους προλαβόμενος ἄνδρας ἀγαθοτρόπους,
Ὡς Ἡρακλῆς Ἰόλεων, ὡς ὁ Θησεὺς Πειρίθουν,
Τὰς ὀφιώδεις κεφαλὰς τῆς ὕδρας ἐκθερίζει,
Καὶ πρὸς ἀλλήλους τοὺς σπαρτοὺς πεσεῖν παρασκευάζει,
Τὸ δὲ παχὺ καὶ θολερὸν ἀπορραπίσας νέφος
Καθαρωτέρας ὁ αὐτὸς ἀκτῖνας ἀποστίλβει.
Πρῶτα μὲν οὖν ὁ Ῥωμανὸς ἤδη πρὸς γῆρας φθάσας,
Ἤδη τελγέρων γεγονὼς κατὰ τοὺς μακρογήρους,
Καὶ πλεῖστον μὲν διανύσας ἐπὶ τῷ κράτει χρόνον,
E Καὶ πέντε πρὸς τοῖς εἴκοσι χρόνους σκηπτροκρατήσας,
Πάντας πληρώσας δωρεῶν, καὶ πάντας εὖ ποιήσας,
Ὑπὸ τῶν παίδων ἑαυτοῦ ῥιπτάζεται τοῦ θρόνου,
Καὶ τέλχας ὑποκείρεται τὰς πρὶν στεφοκοσμήτους,
Εἴποι τις ἂν ὑπὸ Διὸς ὁ πρεσβυγένης Κρόνος.
Εἶτα τοὺς παῖδας Ῥωμανοῦ τοὺς κακεντρεχεστάτους
Ὁ πορφυρόρριζος συλλαβὼν ὁ κράτωρ Κωνσταντῖνος
Ἐξοστρακίζει τόμβος ἀθρόους νησιώτας.

Καὶ τότε πρῶτον ἔβλεψε τὴν γραῦν τὴν βασιλείαν
Ὡς κόρην χρυσοστάλακτον, ὡς μαργαροφοροῦσαν,
Ὡς ἁβροχίτωνα τερπνήν, ὡς εὐφροσυνουμένην,
Καὶ προσγελῶσαν καπυρὸν καὶ προσλαλοῦσαν αὐτῷ,
Καὶ συνιοῦσαν συμφρονῶς ἐπὶ παιδογονίᾳ.
Οὗτος τὸν Βάρδαν τὸν Φωκᾶν στρατάρχην καθιστάνει,
Ὃν τῶν σχολῶν δομέστικον εἴποιεν ἂν Ῥωμαῖοι.
Τομίαν δὲ Βασίλειον ἕνα τῶν ἀποκόπων
Φύντα τοῦ Λακαπηνοῦ σκοτίων ἐκ σπερμάτων
Παράκοιτον καὶ φύλακα τῆς βασιλείου κλίνης.
Ἐπεὶ δ᾽ ὁ Βάρδας ἔσβεστο τὴν πρὸς τὰς μάχας θέρμην,
Καὶ τὴν ὀξύρροπον ὁρμὴν ἔψυχε γὰρ τὸ γῆρας,
Εἰς Νικηφόρον τὸν Φωκᾶν τὴν στρατηγίαν τρέπει,
Εἴποι τις ἂν ἐκ λέοντος εἰς τὸν ἐκείνου σκύμνον.
Υἱὸν δ᾽ ἰδὼν εὐτυχικαῖς ἰδίας ἐξ ὀσφύος,
Ὃς ἐξ Ἑλένης Ῥωμανοῦ τῆς θυγατρὸς ἐξέφυ,
Κατονομάζει Ῥωμανόν· ἐλάσαντα δ᾽ εἰς ἥβην,
Καὶ γαμετῇ γὰρ ζεύξαντι, καὶ βλέψας υἱοῦ γόνον
Βασίλειον τὸν μέγιστον ἐπὶ εὐτυχίαις,
Καὶ βρέφος ἐπαγκάλιον βαστάσας τὸ τοιοῦτον,
Καὶ πέντε χρόνους μετασχὼν τοῦ κράτους ἀθολώτου,
Καὶ μέλλων ἀπολύεσθαι τῶν φυσικῶν συνδέσμων,
Αὐτάνακτα καθίστησι τὸν Ῥωμανὸν τὸν παῖδα·
Ἀλλ᾽ οὗτος ἅπασαν ἰσχύν, ἅπασαν δυναστείαν
Κακοῖς καὶ μιξογυναίοις ἀνθρώποις ἐπιτρίψας,
Θήρας αὐτὸς ἐφρόντιζε καὶ κυνηγεσιμάτων,
Καὶ δαιμονίας ἔχασκε πρὸς τὰς κυνοδρομίας.
Τότε τὴν Κρήτην δυσμενῶν Ἀράβων κατεχόντων,
Καὶ κραταιὸν κρησφύγετον θεμένων ἐν τῇ νήσῳ,
Καὶ καταρχησάντων τὴν ὑγρὰν καὶ πάντα ληιζόντων,
Ὁ Νικηφόρος ὁ Φωκᾶς, ἀνὴρ γὰρ ὀξὺς ἐν μάχαις,
Καὶ τὴν ὁρμὴν ἐμπύρειος καὶ δραστικὸς τὰς χεῖρας,
Στολάρχης ἀναδείκνυται, πιστεύεται τὴν μάχην,
Πληροῖ τὴν θάλασσαν σκαφῶν εὐστόχων καλλιταρσῶν,
Κατὰ θηρίων στέλλεται πεζῶν τῶν ὑγροχέρσων,
Μάχην συνάπτει καρτεράν, ἡττᾷ τοὺς ἀντιμάχους,
Βυθίζει τὰς πειρατικὰς ἀκάτους τῶν Ἀράβων,
Χειροῦται τὸν λῃστάρχην τὸν πάντολμον ἐκεῖνον,
Καὶ τὸν γιγαντοπόλεμον ὡς βρέφος συλλαμβάνει.
Ἐντεῦθεν ἀναζεύξας δὲ μετὰ λαμπρῶν τροπαίων
Πολυτελέσι καὶ λαμπροῖς θριάμβοις ἐπομπεύθη·
Τότε καὶ πόλιν τὴν λαμπρὰν τὴν Ἀντιόχου πόλιν
Τὴν εὐγενῆ τὴν εὔμορφον τὴν συμπεποικιλμένην
Ἰσμαηλῖται φονικοὶ δορυάλωτον λαβόντες,
Ὡς πρόδουλον κατέχουσιν, ὡς τριοδῖτιν πόρνην.
Καὶ πάλιν ὁ τροπαιοῦχος σπᾶται Φωκᾶς ῥομφαίαν,
Πάλιν κινεῖται κατ᾽ ἐχθρῶν καὶ μοχθηρῶν ἐκφύλων.
Τοὺς ἀλλοφύλους ῥήγνυσι, ὑπερμαχεῖ συμφύλων.
Καὶ πάλιν τὴν εὐσχήμονα τὴν εὔχρουν τὴν κόρην
Ἐπανασώζει τῇ μητρὶ τῇ καλλιτεκνοτάτῃ.
Ἔτι δὲ τότε τοῦ Φωκᾶ τὴν μάχην συγκροτοῦντος
Τὸν κράτορα τὸν Ῥωμανὸν θάνατος ἀναρπάζει,
Τῇ γαμετῇ Θεοφανοῖ τὸ κράτος λελοιπότα,
Καὶ τοῖς παισὶ τοῖς ἐξ αὐτῆς νεογνοῖς οὖσι
Κεκρατηκότα ἔτεσι τέσσαρσι πρὸς τοῖς δέκα.
Ἀκούει ταῦτα καὶ Φωκᾶς, εὐθέως ἀποτρέχει,
Καὶ πρὸς τὴν μεγαλόπολιν κατεπειχθεὶς φθάνει,
Καὶ πάλιν ἀναδείκνυται τῆς ἕω ταγματάρχης,
Ὅρκους γὰρ φρικτοὺς αἰδεσθεὶς ὑπὸ τῆς βασιλίσσης
Ὡς οὐκ ἐπιβουλεύσειε τοῦ Ῥωμανοῦ τοῖς τέκνοις,

A tempore vidit Imperium, anui simile, tamquam puellam auro luxuriantem, & uniones gestantem, eleganti vestitu fulgere, sibique tum arridere, tum familiariter adesse. Bardam Phocam exercitibus præficiebat, creatum Scholarum (ut Romani loquuntur) Domesticum: Basilium vero eunuchum, qui Lacapeni filius naturalis erat, Accubitorem fecit, & Imperatorii lecti custodem. Extincto autem propter senectam in Barda fervore, quem prælia poscunt, & impetu celeri ad res gerendas, in Nicephorum Phocam copiarum gubernationem transtulit, hoc est, a leone in ejus

Nicephorus Phocas.

B catulum. Nactus eam felicitatem, ut filium ex se atque Helena Romani filia natum videret, eum ipsum Romanum appellavit. Ubi jam adolevisset, ac pubes factus esset, uxorem ei dedit: ex quo filii conjugio nepotem vidit Basilium, principem longe victoriosissimum. Tandem exactis in Imperio quinque annis, absque socio & perturbatione, vitæ finem facturus, Romanum filium Imperatorem renuntiat. Is vero potestatem universam malis & imbellibus eunuchis tradens, capiendis feris & venando miserandus occupabatur. Hoc imperante Cretam insulam Arabes ceperunt,

Edit. Paris. pag. 115.

ROMANUS II. porphyrogenitus Imp.

C & receptaculo in ea firmo collocato, mare passim infestum prædis agendis reddebant. Quapropter Nicephorus Phocas, vir acris in bello, & tam animo, quam manu promptus, classis Imperator & belli dux constituitur: qui mox navibus universum mare complet, & contra belluas pedestres pariter ac marinas ablegatur. Pugnam inde cum hoste conserit, eumque magno prælio vincit: piraticas Arabum naves demergit, ipsum principem prædonum, hominem audacissimum, & gigantæum bellatorem velut puerum capit. Hinc e Creta splendidissimis cum trophæis solvens, triumphos magnificos & lætitiæ plenos peragit.

Nicephori Phocæ res contra Sarracenos gestæ.

D Eodem tempore nubilem ac pulchram urbem in morem puellæ ornatam Antiochenam Ismaelitæ homicidæ ceperunt, & in servitutem redegerunt, ac velut meretricem in trivio stantem habuerunt. quapropter rursum Phocas ille victoriosissimus hostem movet, alienigenas frangit, pugnat pro suis, rursum honestam & boni coloris puellam matri pulchrorum liberorum parenti, id est, Romano Imperio Antiochiam restituit.

Antiochia capitur a Sarracenis.

Dum istic bellum gereret, Ro-

E manus Imperator e vivis excessit, uxori Theophanoni & liberis, quos ex ea susceperat, Imperio relicto. Cujus rei fama Phocas ad se perlata, itinere celeri Constantinopolin proficiscitur, ibique rursus exercituum Orientis dux declaratur, sacramentis horribilibus Imperatrici pollicitus, nunquam se Romani liberis insidia-

Theophano cum liberis Imp.

Molitio contra Phocam.

Καμάτοις ἀποτείνοντος, ἄκμων στεῤῥὸς εἰς πόνους,
Καὶ μίγνυται Θεοφανοῖ τῇ πρώην Βασιλίδι,
Καὶ πρὸς τοὺς παῖδας Ῥωμανοῦ χρίσιν πατρὸς δεικνύει.
Τότε Φωκᾶς τὸ τῆς ψυχῆς ἐγνωρίζετο ἀνδρῶδες,
Καὶ τὸ πολεμοκάρδιον καὶ τὸ πρὸς μάχας θέρμον.
Εἶχε μὲν γὰρ παράσημα ψυχῆς εὐγενεστέρας,
Καὶ τὸ στεῤῥὸν μὲν καρτερὸν ὑπέφαινεν ἀρχῆθεν,
Καὶ τὴν τεχνίτην ἱππαστὴν μακρόθεν παρεγύμνου.
Τοὺς δὲ τοῦ δρᾷν δυνάμεις κειμένους παρ᾽ ἑτέροις
Αὐτὸς τὸ γενναιόθυμον ἔμπνιγε κατὰ βάθους,
Ὡς ὁ δαλὸν ἐν σποδιᾷ σπέρμα πυρὸς φυλάττων.
Ὡς δ᾽ ἐπελάβετο καιροῦ καὶ τῆς τοῦ δρᾷν ἰσχύος,
Καὶ πάντα τρέψας ὁ τροχὸς τοῦ παλινδρόμου βίου,
Αὐτὸς αὐτὸν ἐπέστησε τοῖς ἁρμάτοις δίφροις.
Τότε δὴ τότε καὶ Φωκᾶς ὡσεὶ πρηστὴρ ἐῤῥάγη,
Καὶ πάσας περιέδραμε φυλὰς βαρβαροφύλους,
Πῦρ ἐμπεσὸν ἂν εἴποι τις ἐν λόχμῃ πολυξύλῳ,
Καὶ πνεύμασι σοβούμενον, καὶ πανταχοῦ διέρπον,
Καὶ πᾶν φυτὸν βοσκόμενον, καὶ πᾶν χλωρὸν ἐκκαῖον.
Ἔτρεσαν Ἄραβες αὐτὸν, ὑπέπτησσεν ὁ Σύρος,
Ὁ Κίλιξ ἐδραπέτευσεν, ὁ Φοῖνιξ ὑπεστάλη·
Καὶ πάλιν ἀπεδίδοντο Ῥωμαίοις τὰ Ῥωμαίων,
Οὕτως ἀπρόσμαχος Φωκᾶς ἦν τοῖς ὑπεναντίοις.
Ὁ κύκλος γὰρ τῶν ἀρετῶν ἀμφίστεψε τὸν ἄνδρα,
Καὶ πᾶν καλὸν ἐγλάϊζε, πᾶν ἀγαθὸν ἐκόσμει.
Ἰσχὺς, ἀνδρεία, φρόνησις, πρᾳότης, σωφροσύνη.
Ἀλλὰ γὰρ ἄμωμος οὐδεὶς τῶν ἐπὶ γῆς ἀνθρώπων,
Κἂν ἐπὶ τὴν ἀκρώρειαν τῆς ἀρετῆς ἐλάσῃ.
Καὶ γοῦν καὶ καλλιστέφανος Φωκᾶς ὁ τηλικοῦτος
Ἐν μὲν τοῖς ἄλλοις ἔλαμπε καλοῖς τοῖς κατὰ σῶμα,
Καὶ τὴν ψυχὴν ὑπέφαινε χάρισι λαμπομένην,
Ὡς νύμφην ἁβροκόσμητον, ὡς τρυφερόχρουν κόρην.
Τοσοῦτον γὰρ τοῦ τῆς ψυχῆς ἐπεμελεῖτο κόσμου,
Ὡς τρύχειν τὸ σωμάτιον ἀκανθοκέντρῳ ῥάκει,
Καὶ τὸν χιτῶνα τὸν σκληρὸν κρύπτειν τῇ πορφυρίδι.
Τὰ μὲν οὖν ἄλλα λύχνος ἦν ἡμεραυγὴς παμφαίνων,
Πλὴν ὡς φορῶν τὴν γηγενῆ καὶ χωματίνην σάρκα,
Ἔφερε καὶ σπιλώματα τινῶν προσοχθισμάτων.
Ὥσπερ ἐν πέπλῳ καθαρῷ κηλῖδας δυσεκπλύτους.
Ὡς γάρ φασιν οἱ γράψαντες πρὸ χρόνων παλαιτέρων
Τὸ κατὰ πνεῦμα συγγενὴς χαὶ πρὸς τὴν βασιλίδα,
Ὅμως αὐτῇ συμφύρεσθαι καὶ σαρκικῶς ἐτόλμα.
Οὗτος ὁ πρῶτος μολυσμὸς, δεύτερος δ᾽ αὖθις ἄλλος
Ἀνάξιον αὐτάνακτος εἶχε τὸ σμικρολόγον,
Καὶ τὸ φιλόδωρον αὐτοῦ τῆς γνώμης ἀπεδύετο,
Ὡς ὀφθαλμὸς ἐκ σώματος, καὶ τερεβίνθου φύλλον.
Κἀντεῦθεν ἅπαν τὸ Φωκᾶ προτέρημα καὶ κάλλος
Ἄχημον κατεφαίνετο, δύσμορφον καθεωρᾶτο.
Καὶ γὰρ ἀπὸ τοῦ σώματος τῆς κόρης ἐκκοπείσης,
Ἅπαν τὸ σκῆνος ἀμαυρὸν, ἅπαν λυπρὸν τὸ δέμας.
Κἂν τερεβίνθου τρυφερᾶς φυλλάδος ἐκρευσάσης,
Εἰκότως ἀχαρίτωτοι, τὸ στέλεχος ἀχρεῖον.
Κείσθω δέ μοι καὶ γνώρισμα τῆς πτωχογνωμοσύνης.
Λιμὸς τὴν γῆν ἐβόσκετο τὴν ὑπὸ τοὺς Ῥωμαίους,
Καὶ πάντες ἀπωδύροντο τὸ τῆς ἐνδείας βέλος.
Χρυσίνου γὰρ ὁ μέδιμνος μόλις ἀπημπολεῖτο.
Ἀνέβη ταῦτα πρὸς Φωκᾶν, ὁ δ᾽ ἤλγησεν ἀκούσας,
Καὶ τὸ κακὸν ἰάσασθαι δῆθεν παραζηλώσας
Τὰς δημοσίας ἀπαντλεῖν κελεύει σιτοθήκας,
Conſt. Man.

A in morem labores conſtanter perferens. *Edit Pariſ. pag. 117.* Secundum hæc Imperatricem Theophanonem ſibi matrimonio copulat, & erga Romani liberos affectionem quamdam animi paternam declarat. Præcipue vero probabat in Imperio virilitatem pectoris, & in præliis ardorem. Quippe generoſi erant in Phoca impetus animi, ſuæque conſtantiæ documenta ſtatim ab initio dabat, jamdudum oſtendens, ſe artificem eſſe peritum agendi equi. Sed dum facultas agendi penes alios adhuc eſſet, ipſe generoſitatem animi ſui corde imo comprimebat: non aliter, atque ſi quis titionem, quaſi quoddam ignis ſemen B opertum cinere conſervet. At ubi opportunitatem, & rei gerendæ facultatem nactus fuiſſet, translato in ipſum Imperio, preſteris in morem cum impetu maximo ferebatur, & barbaras nationes univerſas circumcurſitabat, inſtar ignis in ſilvoſum quemdam ſaltum delati, qui a vento concitatus, omnes depaſcit arbores, & ſaltus exurit. Itaque metuebant eum Arabes, Syrus ſe ſummittebat, Cilix fugiebat, Phœnix animum contrahebat: omnes denique reſtituebant ea, quæ Romanum ad Imperium ſpectabant. Adeo ſe Phocas adverſariis invictum proba- C bat, abſoluta virtute præditus, omnibuſque dotibus ornatus, robore corporis, animi fortitudine, prudentia, manſuetudine, caſtitate. Sedenim mortalium in terris nemo plane labis expers eſt, etiamſi quis ad ſummum virtutis verticem perveniat. Nimirum victorioſus ille Nicephorus Phocas ceteris tam corporis, quam animi bonis atque dotibus inſigniter lucebat, & uſqueadeo ſtudioſus erat pulchritudinis internæ, ut veſte ſpinarum in morem pungente corpuſculum ſuum affligeret, ſub purpura tunicam prorſus aſperam tegeret, a carnibus in victu abſtineret. Denique rebus in aliis erat in- D ſtar facis, clariſſime per diem ſplendentis. Verum ut homo, qui terreſtrem & corpoream carnem geſtaret, quaſdam etiam labes habebat, quibus homines offenderentur, ac ſi maculæ veſtem mundam fœdent, quæ difficulter elui poſſint. Nam ut priſci rerum geſtarum ſcriptores tradunt, quamvis Imperatrici ſpirituali cognatione junctus eſſet, nihilo tamen minus eam matrimonio quoque carnali auſus eſt ſibi copulare. Præter hanc labem, accedebat & alia, prorſus indigna viro principe, nimirum avaritia. Quippe aberat omnis liberalitas, velut oculus a corpore, a terebintho folia. Per hanc cauſam virtus omnis atque pulchritudo Phocæ plurimum deforma- E batur. Nimirum ſi abſit oculus a corpore, totum hominis tabernaculum caliginoſum eſt: & quum terebinthus foliorum honorem amiſit, tum rami gratiæ venuſtatiſque nihil habent, tum ſtipes inutilis eſt. Atque hoc loco lubet judicia quædam avaritiæ Nicephori promere. Premebat aliquando fames ſubjectas Romanis provincias adeo, vix ut medimnus aureo nummo comparari poſſet. Qua de re monitus Phocas dolere ſe illo nomine ſignificans, & medicinam malo facere ſtudens, horrea publica jubet

Nicephorus barbaros vincit.

Vitia Phocæ.

pag. 118.

Nicephori ſordes in fame.

evacuari, duosque medimnos uno aureo vendi. Tam sordidum se in frumenti venditione declarabat, quum quidem horrea multa frumento referta passim haberet, in quæ superiorum annorum, qui fertiles fuerant, fruges erant repositæ; nequaquam insignem illum maximeque regium Imperatorem Basilium Macedonem imitatus. Nam quum is populum Constantinopolitanum forte tristem vidisset, ejusque mœroris caussam famem esse didicisset: huic malo remedium sollerter invenit, gravi violentiæ quasi pugnis contusa. Jussit enim medimnos duodecim ex horreis publicis aureo salicem uno vendi. Sedenim de his quisque pro animi sui libitu statuat. Cæterum Phocas suspicione quadam de Imperatrice concepta, quod esset amore Zimischis capta, quodque consuetudo quædam inter eos clandestina intercederet, ac præterea cognito, Zimischem singulari libidine Imperii flagrare: potestatem & magistratum ei abrogat, vitamque privatam agere jubet, nihil aliud in eum durius statuens. Verum Imperatrix graviter molesteque ferens, Zimischem ab aula remotum; persuadet Phocæ, ut hominem revocaret, eique dignitatem pristinam restitueret. Quapropter ille revertens animo læso & vulnerato, specie quidem tenus se affectionum expertem atque tristem fraudulenter simulabat; sed dira secum ipse mala machinabatur, & animo succensebat. Hos laqueos & occulta consiliorum retia Phocas non animadvertens, instar aquilæ per aera subvolabat, & ad virtutem contendebat. Nimirum in ore melleos Davidis hymnos habebat, humi duris in stragulis cubabat, lectos purpureos aspernabatur; a re venerea præsertim superflua, sic semet abstinebat, ut ne per somnum quidem de ea quidquam imaginaretur: denique, sicut ille ait, argumenta voluptatum animi velut in cælo capiebat. Quamobrem ab hominibus longe se removebat, quasique fuga quadam intra semet domi continebat, in morem solitarii passeris, & insomnis cujusdam ciconiæ: quæ res atque studia non placebant Imperatrici, venereos amplexus requirenti. Quapropter opportuno tempore Zimischem sibi adjungens cujus amore toto flagrabat, graviter Imperatori succensenti: clam hominem cum multis armatis in aulam intromittit, & quasi venatores quosdam ad cubiculum leonis deducit, torique consortem (proh facinus improbum) hostibus prodit, ut illa sanguinaria Dalida Samsonem, ut Helena maritum heroem, præliatorem insignem. Quænam leæna tale quippiam fuit ausa facere? quæ tigropardalis? quæ ursa? quæ buprestis? quæ zygæna? Nimirum canes illi Phocam indagantes introcurrunt, reperiunt eum cubantem humi tenuiter, divina quædam verba pronuntiantem interficiunt,

Basilii Macedonis liberalitas.

Contra Zimischem Phocæ conatus.

Edit. Paris. pag. 119.

Phocas conjux insidiatur.

A Καὶ δύο τοῦ νομίσματος σιτοπωλεῖν μεδίμνους.
Οὕτω Φωκᾶς μικροπρεπῶς τὸ πρᾶγμα συνετίθει,
Καὶ ταῦτα χιλιόσιτα πληθῦν σιτοδοχεῖα
Κατάφορτα τοῖς βάρεσι καὶ σίτοις βεβυσμένα,
Ἐξ ὧν ἀπεθησαυρίζοντο αἱ πρὶν εὐετηρίαι,
Μὴ τὸν πολιοῦ Βασίλειον ζηλώσας ἐν τούτῳ
Τὸν ὄντως βασιλεύσαντα τὸν ἐκ Μακεδονίας.
Ὅς τις ἰδὼν κατώδυνον τὸ Βυζαντίων πλῆθος,
Καὶ τὸν λιμὸν παραίτιον εἶναι μαθὼν τοῦ πένθους,
Εὐστόχως ἀντιπαίξας πάθει τῷ δυσπαλαίστῳ,
Ἀντιπαλαμησάμενος γενναίως τῷ γενναίῳ,
Καὶ φθείρας θᾶττον τὸν βαρὺν πυγμαῖς βιαιοτέραις.
Δώδεκα γὰρ τὸ χρύσεον τὸ νόμισμα μεδίμνων
B Ἐκέλευσεν ἀντάξιον εἶναι τοῖς σιτωνοῦσι.
Καὶ ταῦτα μὲν ὡς ἕκαστος βούλοιτο λογιζέσθω.
Ὁ δὲ Φωκᾶς ὑποπτεύσας ἔκ τινος ὑποψίας
Ὡς ἄρα πρὸς τὸν Τζιμισκῆν ἐρωτοδέσμιον ἔχοι
Ἡ βασιλὶς καὶ γίνοιτο κατὰ τὰ τῶν ἐρώντων,
Μαθὼν δὲ καὶ τὸν Τζιμισκῆν θερμῶς βασιλειῶντα,
Πάσης ἀρχῆς ἀποστερεῖ τοῦτον καὶ δυναστείας,
Καὶ καθ' αὑτὸν ὡς ἰδιώτην βίον ἐγκελεύει,
Ἕτερον ἄχαρι μηδὲν περὶ τὸν ἄνδρα δράσας.
Ἀλλ' ἡ βασίλισσα βαρὺ τοῦτο λογισαμένη
Τὸν Τζιμισκῆν μὴ καθορᾶν αὐλαῖς ἐν βασιλείοις,
Πείθει Φωκᾶν τὸν θαυμαστὸν πάλιν τὸν ἄνδρα θέσθαι,
Καὶ πάλιν τὴν λαμπρότητα τὴν πρώην ἀποδοῦναι.
C Καὶ τοίνυν καρδιότρωτος ἐπανελθὼν ἐκεῖνος,
Καὶ φέρων τραυματίσματα τῆς ψυχῆς ὕπουλα,
Σχήματι μὲν τὸν ἀπαθῆ καὶ μὴ βαρυθυμοῦντα
Πανοῦργος ὑπεκρίνετο, καὶ φαιδρωπὸς ὡρᾶτο,
Ἔσω δ' ἐπόρφυρε δεινὰ καὶ κατὰ βάθους ὄργα,
Καὶ πάσας ὑπεβόθρευε δολομηχάνως σκέψεις.
Ὁ δὲ Φωκᾶς ὁ βασιλεὺς οὐ κατειδὼς τὰς πάγας,
Καὶ τὰς βροχίδας τῶν δεινῶν τῶν ὑπορυσσομένων
Ὡς ἀετὸς ἐφέρετο πτεροῖς αἰθεροπόροις,
Καὶ ὕψος ἐλαφρίζετο πρὸς ἀρετῆς ἀέρα.
Ἐντεῦθεν ἐπὶ στόματος Δαβὶδ ὁ μελιτώδης.
Καὶ κοίτασμα λιθόστρωτον ἀχρεῖον χαμευνίαν,
Εὐνὰς μαλακοστρώτους δὲ πορφυρωτῶν δεμνίων,
D Καὶ μίξεις τὰς σωματικὰς καὶ τὰ περὶ τὰς μίξεις,
Οὐδ' ὄναρ ἐφαντάζετο. Κατὰ δὲ τὸν εἰπόντα
Ὡς ἄστροις ἐπεμαίρετο πᾶσαν γλυκυθυμίαν.
Μακρυνῶν ἦν ἐμακρύνετο, ἔφυγε φυγαδεύων,
Μονάζων ἐπὶ δώματος ἐγένετο στρουθίον,
Καὶ νυκτικόραξ ἄϋπνος ἐπὶ τῶν οἰκοπέδων.
Ἀλλ' ἦσαν οὐκ ἀρέσκοντα ταῦτα τῇ βασιλίδι,
Ἔχρῃζε γὰρ περιπλοκῶν καὶ σωματομιξίας.
Προσλαβομένη τοιγαροῦν τὸν Τζιμισκῆν ἐγκαίρως,
Ἂν κατεῖδεν αὐτὴ τῷ πόθῳ ζεομένη.
Ἣν δὲ ἐκεῖνος δυσπαθῶν κατὰ τοῦ βασιλέως.
Ἀνάγει τοῦτον σὺν πολλοῖς λάθρα μαχαιροφόροις.
Εὑρίσκουσιν ὡς θηρευταὶ τὸν λέοντα τῇ κοίτῃ,
Καὶ παραδίδωσιν ἐχθροῖς, φεῦ, τὸν ὁμόζυγον,
E Ὡς τὸν Σαμψὼν ἡ Δαλιδὰ ἡ μιαιφονωτάτη,
Ὡς Τυνδαρὶς τὸν σύλλεκτρον, τὸν μαχητήν, τὸν ἥρω.
Τίς συμμοτρόφος λέαινα τετόλμηκε τοιοῦτον,
Ἢ ποία τιγροπάρδαλις; ἢ βαρύθυμος ἄρκτος;
Ἢ βούπρηστις, ἢ ζύγαινα, τὰ τῆς θαλάσσης ἄχθη;
Εἰστρέχουσιν ὡς τὸν Φωκᾶν ἰχνηλατοῦντες κύνες,
Εὑρίσκουσιν ἐν πατεινῷ κείμενον ψιαθίῳ,

Καὶ κτάνωσιν ἐμφέροντα τῷ σώματι τὰ θεῖα,
Ετεσιν ἓξ ἀνύσαντα Ῥωμαίων γεγονότα.
Καὶ τὸ μὲν αἷμα κατὰ γῆς κέχυτο τοῦ δικαίου,
Ὡς Ἄβελ πρὶν ἐκ παλαμῶν ἀδελφοκτόνου Κάϊν,
Καὶ πρὸς Θεὸν ἀνέπεμπε βοὰς θρηνητηρίους.
Ο Τζιμισκῆς δ᾽ ἐπέθετο τῇ κεφαλῇ τὸ στέφος,
Καὶ πάλιν Ἄραβες αὐτὸν ἔβλεψαν στρατηγοῦντα,
Καὶ πάλιν Σύροι γεύονται δραστικωτέρας σπάθης,
Πάλιν Φρυγῶν ὁ φύλαρχος ἔφευγε προτροπάδην.
Οὗτος ὁ κράτωρ τοῖς ἐχθροῖς τὸ ξίφος ἐπισείσας,
Καὶ πᾶν Ῥωμαίοις πρόσοικον βάρβαρον ἐκφοβήσας
Τὸ γαῦρον τοῦ φρονήματος ἔπεισεν ἀποθέσθαι.
Καὶ στενωθέντας παρ᾽ ἐχθρῶν τοὺς τῶν Ῥωμαίων ὅρους
Ἐπλάτυνε χωνίσμασι χωρῶν ἀπειροπλέθρων,
Καὶ μέχρι ῥείθρων τίγριδος ἔπηξε τὰς αὐλαίας.
Ἔφριξαν τούτου τὴν αἰχμὴν Κιλίκων οἱ φρουράρχαι,
Ο φοῖνιξ ἐδραπέτευε τὰς ἐμπολεμίους χεῖρας,
Ὑπόχλωρος ἐγίνετο φεύγων τὸ δόρυ Σύρος.
Εδεσσα τοῦτον ἔβλεψεν, Εὐφράτου πεδιάδες.
Ῥωμαίων ἵππος ἔπιε ναμάτων τοῦ Εὐφράτου,
Καὶ φρυαγμάτων ἔπλησε τόπον μυκτηροκόμπων.
Ἔβλεψε τοῦτον Δάνουβις καὶ Σκύθης Ἰστρογείτων
Τὰς φάλαγγας συγκόπτοντα, ῥηγνύντα τοὺς Σκυθάρχας,
Κτυποῦντα, διώκοντα, προτρέποντα προμάχους,
Ὡσεὶ τὶς λέων ἐμπεσὼν βουσὶ μεγαλοπλεύροις
Θοινᾶται καὶ σπαράγμασι βιαίως κεραΐζει.
Τότε καὶ ῥεῖθρα ποταμῶν εἰς αἷμα μετετράπη,
Καὶ γέγονε λυθρόφυρτος ὁ καλλιχεύμων Ἴστρος.
Ῥωμαῖοι κατετρόχαζον πεδίων παρεστίων,
Καρδίας δὲ βαρβαρικὰς τὸ δέος ἐκρυστάλλου.
Τοιοῦτος ἦν ὁ Τζιμισκῆς ποιμὴν θηροδιώκτης
Προσφυλακὰς ποιούμενος τῶν ἑαυτοῦ θρεμμάτων,
Ἄγρυπνος οὐδὲ βλέφαρα πρὸς ὕπνον καταφέρων,
Καὶ σιαγόνας καταθλῶν θηρῶν καρτερονύχων.
Ἐν ἀνεσίμοις δὲ καιροῖς πρᾶος, ἡδύς, ἀστεῖος,
Ὄμμα χαριτοβλέφαρον, βλέμμα σταλάττον τέρψιν,
Πρόσωπον ἱλαρώτατον, χεὶρ φιλοδωροτάτη,
Καρδία μεγαλόψυχος, μεγαλοπρεπεστάτη,
Ἄλλος παράδεισος Θεοῦ τέτταρα βλύζων ῥεῖθρα,
Δικαιοσύνην, φρόνησιν, ἀνδρείαν, σωφροσύνην.
Ὡς εἴγε μὴ τῷ μολυσμῷ τοῦ φόνου συνεχράνθη,
Ἀστὴρ ἂν ἦν αὐτόχρημα φωσφόρος ζωογόνος.
Ὡς δὲ ποτὲ καὶ Τζιμισκὴν ἀπήγαγε τοῦ βίου
Τὸ πάγκοινον ὀφείλημα τῆς φυσικῆς ἀνάγκης
Ετεσιν ἓξ μετὰ Φωκᾶν κρατήσαντα Ῥωμαίων,
Ἐξήνθησαν Βασίλειος σὺν ἅμα Κωνσταντίνῳ,
Οἱ πορφυρόφυτοι βλαστοὶ τοῦ Ῥωμανοῦ τοῦ πρώην
Ῥωμαίων αὐταρχήσαντος παιδὸς τοῦ Κωνσταντίνου.
Οἳ τὴν τῶν παππόπατρον προβεῖσαν βασιλείαν,
Κἂν τοῖς Φωκᾶ καὶ Τζιμισκῆ ἐμαυρωθεῖσαν χρόνοις,
Πάλιν ἐξηύγασαν εἰς φῶς, πάλιν ἐπισυνῆψαν,
Χρυσῆν ἂν εἴποι τις σειρὰν ἀλυσιδοῦντες ταύτην.
Τοιοῦτον γὰρ συνέβη τι τοῖς πορφυροβλαστήτοις.
Ὡς εἴ τι δένδρον μαρανθῇ χειμῶνος ἐπελθόντος,
Καὶ πάλιν ἐκθηλάσειε, καὶ πάλιν ἐξανθήσει.
Τὴν ἔαρος φαιδρότητα γλυκεῖον γελάσασαν,
Καὶ θολωθῇ καὶ καλυφθῇ τῷ πάχει τῷ τοῦ νέφους,
Καὶ πάλιν ἀναλάμψειε λυθέντος τοῦ σκοτοῦντος.
Καὶ τοίνυν ὁ πρωτόφυτος, ὁ τῆς πορφύρας κλάδος
Ζηλώσας τὸν προπάππον αὐτοῦ καὶ Μακεδόνα,
Const. Man.

A sextum jam annum imperantem. Hoc modo justi viri sanguis in terram profundebatur, ut Abelus olim a Caino fratricida necatus est, & ad Deum querelas lamentabiles emittebat. Secundum hæc Zimisches coronam Imperatoriam sibi vindicat, & rursum copias adversus Arabes educit, rursus ensem Syri efficacem gustant, rursum Phrygiæ gentis princeps fuga sibi consulit. Etenim hic Imperator gladio contra hostes vibrato, barbarisque finitimis Romanorum Imperio territis, omnes ferociam animi superbiamque deponere coegit, ac plurimum Romanis finibus, qui ab hostibus valde coarctati fuerant, adjecit: castris ad Tigrim amnem usque promotis. Metuebant robur ejus Ciliciæ præsidiorum munitionumque principes: manus rei militaris gnaras Phœnicum natio fugiebat: Syri cum pallore bellum reformidabant. Conspexit hunc Imperatorem Edessa, conspexerunt Euphratis campi: cujus amnis aquas Romanorum equi hauserunt, & ea loca passim suis hinnitibus repleverunt. Conspexit eumdem Danubius fluvius, conspexerunt Istro vicini Scythæ cædentem hostium agmina, duces nationum perrumpentem, occidentem, persequentem, antesignanos in fugam conjicientem, non aliter atque leo delatus in boves, eos ipsos mactat atque dilacerat. Amnium aquæ in sanguinem tunc commutatæ fuerunt, ipso etiam Istro cruentato. Percurrebant Romani vicinas ei planicies, barbarorum animis formidine perculsis.

Joannes Zimisches Imp.

Res ab Zimische gestæ.

Edit. Paris. pag. 120.

Talis nimirum pastor erat Zimisches, qui belluas persequebatur, pro suis pecudibus excubias agebat, nec somnum oculis videbat suis, in hoc incumbens, ut immanium ferarum maxillas contunderet. Rursus idem pacis tempore mitis, suavis, urbanus erat. Oculos habebat amabiles, vultus meram voluptatem stillabat, facie lætissimus, manu munificentissimus, corde magnanimus & plane magnificentissimus: erat denique paradisus quasi quidam novus, e quo fluvii quatuor D promanabant: justitia, prudentia, fortitudo, temperantia. Quod si Phocæ Imperatoris cæde semet non contaminasset, reapse fuisset instar sideris luciferi.

Tales oportebat esse reges universos.

Posteaquam naturæ debitum persolvisset, exactis post Phocam in Imperio sex annis: efflorescere cœperunt Basilius & Constantinus purpurigenæ, Romani filii qui pridem rebus præfuerat, patre Constantino natus. Hi patritum & avitum Imperium aliquandiu prorsus obscuratum, & tam Phocæ, quam Zimischis annis interruptum, rursus in lucem extulerunt, quasique interpolatum continuarunt, aurea catena quadam colligatum. Nimirum accidit hisce purpurigenis ejusmodi quiddam, ac si arbor, quæ hiberno tempore marcuit, rursum venustate veris perjucunde quasi arridente reflorescat: vel pulcherrimi splendoris sidus occultetur a nube, ac rursum dissipata re, quæ luminibus ejus officiebat, effulgescat. Major autem e fratribus natu Basilius abavum suum Basilium Macedonem,

Basilius II. Bulgarorum exterminator, & Constantinus VIII. Romani II. filii Impp.

Res a Basilio II. gesta.

laborisque tolerantissimum Herculem imitatus, ac voluptatibus repudiatis, otiosam mollemque vitam perosus, asperitatem ac duriciem armorum, loricas, galeas, enses, tela cuivis nectari præferebat. Hoc studio ductus vestitum mollem, mensas delicatas, lectulos purpura constratos, unionum gestationes oderat: e contrario, scutorum collisiones, & curruum strepitus, majoris quam quorumvis instrumentorum melicis numeris animos oblectantium illecebras æstimabat, adeoque calcaribus, & tibialibus ferreis, & bellicis hastis gaudebat.

Verumtamen fortuna invidis eum contuens oculis, fervorem hunc impetumque restinxit, & inhibuit. Quippe concitato ad defectionem Barda Duro, magnæ potentiæ viro, bellicoso, audaci, arrogante, cognato Imperatoris: velut alterum quemdam Aderum commovit, atque ita vitam Imperatoris conturbavit, ut ventus procellosus ex nube prorumpens navigium succutere solet.

Bardæ Duri seditio.
Edit. Paris. pag. 121.

Dum hoc bellum diutius duraret, ac de industria protraheretur a Duro, periculis intestinis Imperium exagitantibus: Asia per Arabes vastata est, fines Romani a Syris coarctati, vicinæ Istro regiones cum Thracia finitima Bulgarorum excursionibus vexata. Medius inter hos Imperator, tamquam in mari navicula, fluctuabat: aviculæ pullo in ore draconum similis. Verum mox hyemis loco ver effulsit, & pro tempestate procellosa spirare cœpit aura jucunda, tranquillitatem rerum omnium secum ferens. Nam Bardas Imperatoris se virgæ summisit, & omnes clam regnum affectantes semet sepresserunt.

Ab eo tempore mox Imperator Arabum ditionem, Phasidi vicinam terram, Phœniceem prætteris in morem invasit: quo factum, ut Iberi atque Tauroscythæ vehementer expavescerent. Ita celeriter universam Asiam percurrit, neque suis oculis quietem somnumve concessit ullum, donec laceratores ovium lupos exterminasset.

Senserunt & Bulgarorum optimates potentiam ipsius, campis eorum sanguine tinctis, & cadaveribus passim quercinorum truncorum more sparsis, quasique silvam quamdam efficientibus. Milites Romani tam gravis quam levis armaturæ per Thraciam liberrime tum vagabantur, examinatim prostratis non minus ubique Bulgaris atque olim Trojani passim cæsi jacebant, Achille ipsos trucidante. Quapropter de ferocia sua nonnihil remisit barbarus, qui suorum militum robur extinctum cerneret.

At eodem mox clamores bellicos edente, classicumque tollente, Basilius quoque gladio semet accingebat, aheneumque scutum instar Martis bellici tumultus pleni & murorum expugnatoris quatiebat, campis armatorum

Bulgarica bella.

A Καὶ τὸν καρτερικώτατον ἥρω τὸν Ἡρακλέα,
Τὰς μὲν τρυφὰς ἀπέπτυσε καὶ τὰς ἡδυπαθείας,
Καὶ βίον τὸν ἀνάσιμον ἐμίσησε καὶ χαῦνον,
Καὶ τὸν τραχὺν, καὶ τὸν σκληρὸν τὸν ἐργομόχθον ὅπλων,
Καὶ θώρακας, καὶ κόρυθας, καὶ φάσγανα, καὶ βέλη,
Εἵλετο μᾶλλον νέκταρος γλυκαζούσης ψεκάδος.
Ἐντεῦθεν τρυφερόπεπλον περιβολὴν ἐστύγει,
Καὶ τράπεζαν ἁβρόσιτον φλεγμαίνουσαν τοῖς ὄψοις,
Καὶ κλίνην πορφυρόστρωτον, καὶ μαργαροφορείας.
Ἀσπίδων δὲ δουπήματα καὶ πάταγον ἁρμάτων
Ὑπὲρ ὀργάνοις ἴυγγας θέλξει μελῶν ἡγεῖτο.
Ἐντεῦθεν πτερνιστῆρες καὶ σιδηραῖ κνημῖδες,
Καὶ δόρυ πολεμόχαρτον ἦσαν αὐτῷ στερπνά.
B Πλὴν ἀλλ' ἡ τύχη βάσκανον ὄψιν ἐπιβαλοῦσα,
Ἀντέπνευσεν ἀντέσβεσε τῇ τηλικαύτῃ θέρμῃ,
Καὶ τὸν φλογμὸν ἐμάρανε, καὶ τὴν ὁρμὴν ἐπέσχε.
Καὶ γὰρ ἀποκινήσασα πρὸς νέαν ἀποστασίαν
Βάρδαν ἐκεῖνον τὸν Σκληρὸν τὸν μέγαν ἐν ἰσχύϊ,
Ἄνδρα πολεμικώτατον, εὔτολμον, φρυακτίαν,
Αἱμάτων τε κοινωνοῦντα τῷ βασιλεῖ παγέντι,
Ἐξήγειρεν ὡς ἕτερον Ἄδερ τὸν παλαμναῖον,
Καὶ τὴν ζωὴν ἐκύμηνε τοῦ κράτορος ὡς πλοῖον
Νέφους ποθὲν ἀπορραγεὶς ἄνεμος θυελλώδης.
Ἐπὶ πολὺ δὲ τῷ Σκληρῷ τῆς μάχης τυμβευομένης,
Καὶ κατεχόντων τὴν ἀρχὴν κινδύνων ἐμφυλίων,
Ἀσία μὲν ἠφάνιστο τῇ τῶν Ἀράβων στάθμῃ,
C Καὶ τὰ Ῥωμαίων ὅρια τοῖς Σύροις ἐστενοῦτο.
Οἱ Βούλγαροι δ' ἐπήλαυνον κατὰ τῶν παριστρίων,
Καὶ Θρᾴκην ἐληΐζοντο τὴν ἀγχιτερμονοῦσαν.
Ἐν μέσοις δ' ἦν ὁ βασιλεὺς ὡς ἐν πελάγει σκάφος,
Ὡσεὶ στρουθὸς νεόττιον ἐν στόματι δρακόντων.
Ἀλλ' αἴφνης ἀντεπήγασεν ἀντὶ χειμῶνος ἔαρ,
Ἀντὶ τῆς ζάλης ἔπνευσε τῆς κυματώδους αὔρα
Ἡδύπνοος ἐπάγουσα τοῖς πράγμασιν εὐδίαν.
Καὶ Βάρδας μὲν ὑπέκυψε τῇ τοῦ κρατοῦντος ῥάβδῳ,
Καὶ πάντες ὑπεστάλησαν σφόδρα βασιλειῶντες.
Εἶχε δ' εὐθὺς Βασίλειον Ἀράβων ἐθναρχία,
Καὶ Φάσιδος τὸ πότιμον ἰχθυοτρόφον ῥεῖθρον,
Καὶ γῆ Φοινίκων βλέψασα τοῦτον ὡσεὶ ἀστέρα.
D Ἔφριξαν τοῦτον Ἴβηρες, ἔφριξαν Ταυροσκύθαι.
Ὁ γαῦρος ἐδραπέτευεν ἐκεῖνος Ἰβηράρχης.
Οὕτως ὀξέως ἅπασαν ἐπέδραμεν Ἀσίαν.
Οὐκ ἔδωκεν ἀνάπαυσιν τοῖς ἑαυτοῦ βλεφάροις,
Οὐδὲ κροτάφοις νυσταγμὸν, οὐδὲ ταῖς κόραις ὕπνον,
Ἕως τοὺς λύκους ἤλασε τοὺς προβατοσπαράκτας.
Ἐπέγνωσαν τὴν τούτου ἰσχὺν οἱ δυνατοὶ Βουλγάρων,
Ἐβάφησαν τοῖς αἵμασιν ἐκείνων πεδιάδες.
Κορμοὶ δρυῶν ἐγίνοντο τὰ τούτων θνησιμαῖα.
Ὕλη συνέστη πολλαχοῦ τοῖς ἐρριμμένοις φόνοις.
Τότε στρατὸς αὐτόνομος ὁπλίτης οὐχ ὁπλίτης
Τῆς Θρᾴκης κατεχόρευε βήμασιν ἐλευθέροις.
E Ἁπανταχοῦ γὰρ ἔρρεον τὰ τῶν Βουλγάρων σκῆνη,
Οὐχ ἧττον ἢ τὰ πτώματα παλαιὰ τῶν Δαρδάνων
Τροίαν σκαμανδρογείτονα κείραντος Ἀχιλλέως.
Ἐπέσχεν οὖν ὁ βάρβαρος τοῦ θράσους ἐπ' ὀλίγον,
Τὴν γὰρ στρατεύσιμον ἰσχὺν εἶδεν ἐρημωθεῖσαν,
Καὶ πάλιν ἐναλάλαξε κραυγὰς ἐνυαλίους,
Καὶ πάλιν θρούς ἐσάλπισε συνθήματα τῆς μάχης,
Καὶ πάλιν ὁ Βασίλειος ἀμφέθετο τὸ ξίφος,
Καὶ πάγχαλκον ἐδόνησε βαρύκτυπον ἀσπίδα,

Καθάπερ πολεμόκλονος τειχεσιπλήτης Ἄρης,
Καὶ πᾶν εὐθὺς κατάχαλκον ἐγένετο πεδίον,
Οὐδὲ γὰρ ἐνειλίξατο θαλάμοις βασιλείοις,
Ὡς τρυφερὸν κοράσιον ὄψεις ἀρρένων φεῦγον.
Ἀλλ' ὑπῆγον ἑωθιναὶ τούτου βοστρύχους δρόσοι.
Οὓς πάλαι ἐκαπνίζοντο τὰ τῆς πορφύρας μύρα.
Καὶ πάλιν μάχαι δύσμαχοι, πάλιν ἀνδροκτασίαι·
Καὶ θράσος θυμοβάρβαρον ὁ βάρβαρος ἐδείκνυ,
Ὡς κάπρος δόρατος αἰχμὴν ὠθῶν ἐν τοῖς ἐγκάτοις.
Ὥπλιστο μὲν τὸ στράτευμα μερῶν τῶν ἐξ ἑκατέρων.
Καὶ πάντες ἦσαν πνέοντες μένους, θυμοῦ, καὶ μάχης,
Πάντες σιδηροχίτωνες, χαλκάσπιδες, λογχῖται.
Μελίας ἐπεφέροντο πάντες χαλκοβαρείας.
Ἡ σάλπιγξ ἐνυάλιον καὶ μάχιμον ἀπῆχει,
Καὶ πόλεμος φθεισίβροτος ἔφριξε ταῖς ἀγχίαις,
Καὶ θροῦς καὶ παρακέλευσμος ἀμφοῖν τῶν στρατευμάτων.
Ὡς οὖν τὸ τοῦ συνίεσαν Βούλγαροι καὶ Ῥωμαῖοι,
Συνέπεσον ὡς λέοντες, ὡς ἀφρισταί τε κάπροι,
Καὶ ξίφος πᾶν ἐμαίνετο, καὶ χεῖρες οὐκ ἠρέμουν.
Πάλαι δὲ ἐπαλάσσοντο τοῖς τῶν πιπτόντων λύθρας.
Καὶ τῶν ἀσπίδων ὁ θραυσμὸς καὶ τῶν δοράτων θλάσεις
Τὸν πάταγον ἀπέπεμπον βαρύθρουν ἀγελόθρουν,
Καὶ βασιλεὺς τοὺς ἀμφ' αὐτὸν ὡς ἱέραξ ὠκυπέτης
Παρεστόρεζεν κινῶν κατὰ τῶν βαρυφρόνων.
Τέλος Βουλγάρων ὁ στρατὸς ᾤχετο κλίνας νῶτα.
Οἱ δὲ Ῥωμαίων φάλαγγες εἵποντο κατὰ νώτου,
Κτεινοῦσαι τὸν ὀπίσθιον, πίπτοντα συμπατοῦσαι,
Διώκουσαι τὸν φύλαρχον, ἵππους νευροκοποῦσαι,
Καὶ τὰς σκηνὰς ἁρπάσασαι, σκύλοις ἐπεστραφῶσαι,
Οὕτως ὁ κράτωρ φρύαγμα παρέλυσε Βουλγάρων
Καὶ τὴν ὀφρὺν κατέσπασε τὴν ὑπερηρμένην.
Οὕτως τοὺς κύνας ἤλασε τοὺς κυρεσιφοροῦντας
Ἐκ μανδρευμάτων τῶν αὐτοῦ καὶ τῆς ἀγελαρχίας.
Οὕτως οἰκτροὺς τοὺς σοβαρούς, ἵπως δειλοὺς τοὺς ταύρους
Πόνοις συχνοῖς εἰργάσατο δούλους ἀντ' ἐλευθέρων.
Ἐπεὶ δ' οὐ φείδεται τινὸς ᾅδης ὁ παντοφάγος,
Συνάγχει καὶ Βασίλειον αἱ πύλαι τοῦ θανάτου,
Καὶ τῶν Ῥωμαίων ἕδρασμον ἀλοῆσαν ὡς σῖτον,
Πλὴν ἐν μακρῷ καὶ λιπαρῷ καὶ βαθυχρόνῳ γήρᾳ,
Ἐν ἔτεσι πεντήκοντα κρατήσαντα Ῥωμαίων.
Ἡ δὲ βασίλειος ἰσχὺς καὶ τὰ Ῥωμαίων σκῆπτρα
Πρὸς τὸν αὐθόμαιμον αὐτοῦ τὸν Κωνσταντῖνον τρέπει.
Ἀλλ' ἦν ἐπαληθεύουσα πάντως ἡ παροιμία.
Προσουρητὴρ καὶ κύπελλον ἐκ τοῦ αὐτοῦ χώματος.
Ζωμήρυστρον καὶ σάρωθρον ἐκ τῆς αὐτῆς ξυλείας.
Οἱ βίοι γὰρ τοῖν ἀδελφοῖν ἦσαν ἐκ διαμέτρου
Ἀλλήλων παραλλάττοντες ἀπειρομέτροις μέτροις.
Ὅσον ὁ μὲν Βασίλειος τὰς ἡδονὰς φαυλίσας
Μελέτην τῶν πολεμικῶν ἐτίθετο τὸν βίον,
Ἄνδρας ἀεὶ πολυκεμοῦν εὐίππους, ὁπλοφόρους,
Καὶ τοὺς χαλκοθώρακας τε καὶ πολεμοστολίστας.
Ὁ Κωνσταντῖνος δ' ἔμπαλιν, οὐδὲ γὰρ φέρων βλέπειν
Κνημίδων περισφύρια καὶ σιδηροῦς χιτῶνας,
Οὐ δοῦπον ἁρματόκτυπον ἀκούειν κἂν ἐν ὕπνοις,
Οὐ δὲ τῆς σάλπιγγος βοὰς τῆς πολεμιστηρίου,
Οὐ λαλαγὰς ἀρεϊκάς, οὐ θόρυβον κλονόθρουν,
Τρυφαῖς ἐσχόλαζεν ἀεὶ καὶ λιπαραῖς τραπέζαις,
Καὶ γυναιξὶν ἐπέχαιρεν ἀσέμνοις ὀρχηστρίσι,

A multitudine completis. Non enim solebat regiis in thalamis cubare, more delicatæ, ac teneræ puellæ quæ virorum conspectum fugit: sed matutini rores cincinnos ipsius plerumque madefaciebant, qui olim unguentis Imperatoriis perfundebantur. Rursus ergo pugnæ ancipites atque cædes occipiebantur, & barbari animi ferociam barbarus ostentabat instar apri, qui hastæ cuspidem sesemet intra viscera furens adigit. Jam ab utraque parte milites ad prælium armari: omnes iram pugnamque spirare: omnes loricis ferreis, scutis æreis, hastis gravibus sese B munire: tuba mavortium ac bellicum quiddam sonare: hastæ densari ac inhorrescere: clamores tolli: cuncta in utroque exercitu apparari.

Edit. Paris. pag. 122.

Quum ad manus ventum esset, leonum & spumantium aprorum more concurrebant: enses furebant: manus haud cessabant, sed cadentium cruore polluebantur: scuta cum hastis comminuebantur, terribilemque strepitum excitabant. Interim suos Imperator obire, tamquam celeriter volans accipiter, & adversus hostes C irritare.

Victoria de Bulgaris.

Tandem Bulgarorum copiis terga dantibus, Romani fugientes persequi, postremum quemque cædere, cadentem pedibus proculcare, principem gentis indagare, nervos equorum incidere, castra hostium diripere, spoliis opimis potiri. Sic Bulgarorum fastum Imperator coercuit, & supercilium illud elatum depressit: sic agitatos fato quodam canes suis a caulis & gregibus abegit: sic superbos miseros, sic feroces timidos, sic ex liberis servos, per vaD rias ærumnas effecit. Sed quando nemini parcit Orcus, etiam Basilius ad mortis delatus est portas: quæ fulcrum illud Romanorum instar frumenti triturarunt. Accidit tamen hoc illi matura provectaque jam ætate, quum Imperio quinquaginta totis annis præfuisset. Post eum regia potestas ad fratrem ipsius Constantinum devenit. Sed verum erat in hoc omnino verbum illud vulgo jactatum: Ex eadem argilla pelluvium & poculum, ex eodem ligno vas coquinarium & scopæ. E Nam horum fratrum vitæ modis infinitis & ex diametro pugnabant.

Constantinus VIII. solus Imp.

Basilius spretis voluptatibus, omnem vitam in rerum bellicarum exercitatione consumebat, viros equestres, armatos, loricatos, ad bellum comparatos magni semper faciens: ex diverso Constantinus tibialium calcaria cum tunicis ferreis ne adspicere quidem sustinebat, curruum strepitus ne per somnum quidem audire, bellicæ tubæ clangores, voces & tumultus martios ferre non poterat: voluptatibus lautisque mensis perpetuo deditus, ac delectationem capiens ex

Fratrum dissimilitudo.

Edit. Paris. pag. 123.

consuetudine impudicarum mulierculárum, saltatricum, tibicinarum, ridicularum, citharistriarum, tametsi jam decrepitus senex foret. Idem formidoloso corde præditus, nuda & levi plerumque calumnia perpellebatur, ut compiures oculis spoliaret, tamquam fraudes defectionis occulte struentes. Quum filias tantum duas haberet, deque illis sollicitus esset, ac monitus a quibusdam foret, Imperio post ipsum quemdam ordinis senatorii virum, cui nomen esset Romanus, cognomentum Argyropulus, potiturum: vi hominem adegit, ut uxore prima repudiata, Zoen filiam suam in purpura natam matrimonio sibi jungeret. Atque his ita constitutis & ordinatis, vitam cum morte commutavit: quum perpusillo tempore, solo nimirum biennio, rebus præfuisset. Inde Romanus in solio regio collocatur, vir sapiens, religiosus, divinas res studiose pervestigans, libris plerumque semet oblectans, & nocturnis stationibus. Virgini deiparæ delubrum magnificentissimum exstruxit, quod Periblepta sive Spectatissimæ templum nuncupant. Ceterum Imperatrix ætate vigens, & tentationibus corporeis incalescens, ac Romanum interea videns suis intentum rebus vivere, qui mulieri se junctum non recordaretur, & quidem juveni: pravis & improbis quibusdam cogitationibus mire discruciabatur. Erat autem quidam adolescens, forma venusta & elegante, nomine Michaelus, patria Paphlago, in quem versantem in aula conjectis Imperatrix oculis, animadversoque vultus splendore ac gratia, (genas enim delicatulas & teneras habebat, colore præditus optimo, venustus, cute candida, rubicundus, meros amoris rores stillans) non solum exardescebat, verumetiam cum eo consuetudinem habebat, & oculos suos frequente Michaeli contuitu pascere solebat. Tandem aliquando Romanum Imperatorem, balneis se recreantem ac foventem, adorti viri quidam facinorosi: draconum ritu collum ejus constringentes, suffocarunt: incertum quo pacto, & per quos ad hoc scelus impulsi: vel annuente (ceu valgo perhibent) Zoe, vel prorsus ignara. Nihil enim heic, quod dicam habeo. Sic ille vitam & Imperium reliquit, annis eo v. cum vi. mensibus, potitus. Extincto Romano, Michaelus imperare occœpit, paulo ante obscurus ob generis humilitatem, mercedem hanc furtivæ consuetudinis nactus. Erat autem Michaelus non forma solum præstante, verum etiam virtutum donis fulgebat, quæ animi sunt exornatrices, ac mentis faces. Nam uti vir prudens intelligebat, ac secum ipse considerabat, ex quam humili sorte maximam ad sublimitatem pervenisset. Propterea facilis ad eum patebat aditus, hominem fastus expertem, modestum, ad misericordiam proclivem, miserantem calamitosos, egenos sublevantem, pauperes beantem, ab inopiæ gelu læsos vicissim quasi calefacientem & foventem, sitientes aureo potu rigantem. Nemo in conspe-

Romanus III. Argyropulus Imp. (margin, beside "nocturnis stationibus")

Zoes lascivia. (margin, beside "tionibus mire discruciabatur")

Romanus suffocatur. (margin, beside "Tandem aliquando Romanum")

Michaelus IV. Paphlago Imp. (margin, beside "Extincto Romano")

pag. 124. (margin, beside "tem Michaelus non forma")

Michaeli virtutes. (margin, beside "tem pervenisset")

A Καὶ φαύλαις φιλοπαίγμοσι φιλοκιθαριστρίαις,
Καὶ ταῦτα παλαιόχρονος πέμπελος ὢν τρισγέρων.
Ψυχὴν δὲ δειλοκάρδιον καὶ τρομαλέαν ἔχων,
Ἀπὸ ψιλῆς διαβολῆς τοὺς ἄνδρας ἀπετύφλου,
Ὡς δῆθεν ἀπορράπτοντας δόλους ἀποστασίας.
Ἐπὶ δυσὶ τὸν βίον δὲ σαλεύων θυγατράσι,
Καὶ πρός τινων ἐκδιδαχθεὶς ὡς μετ' αὐτὸν τὸ κράτος
Εἰς Ῥωμανὸν φοιτήσειεν, ἕνα τῶν τῆς συγκλήτου
Ἐπίκλην Ἀργυρόπουλον, βιάζεται τὸν ἄνδρα
Τὴν ἄλοχον καὶ γαμετὴν αὐτοῦ ἀποβαλέσθαι,
Καὶ συζυγῆναι τῇ Ζωῇ τῇ πορφυροβλαστήτῳ.
Καὶ ταῦτα διαθέμενος μεθίσταται τοῦ βίου,
Βραχὺ τῆς αὐτοκράτορος ἀρχῆς παραπολαύσας,
B Καὶ χρόνους δύο μόναρχος δειχθεὶς αὐτοκράτωρ.
Καὶ Ῥωμανὸς ἐγκάθηται τοῖς βασιλείοις θρόνοις,
Ἀνὴρ σοφὸς, θεοφιλὴς, ἐμμελετῶν τὰ θεῖα,
Καὶ βίβλοις χαίρων τὰ πολλὰ καὶ στάσεσι παννύχοις.
Ὡς ἄγαν μεγαλοπρεπῶς τῇ Θεοτόκῳ κόρῃ
Ἀνῳκοδόμησατο μονὴν ᾗ Περίβλεπτος κλῆσις.
Καὶ πίων ἡ βασίλισσα νεότητι σφριγῶσα,
Καὶ σφαδασμοῖς σωματικοῖς περιθερμαινομένη,
Καὶ βλέπουσα τὸν Ῥωμανὸν καθ' ἑαυτὸν βιοῦντα,
Καὶ μηδὲ μιμνησκόμενον ὡς δέδεται γυναικί,
Καὶ συνοικοῖν γυναικὶ καὶ ταύτῃ νεαζούσῃ,
Φαύλαις τισὶ καὶ σοβαραῖς ἐννοίαις ἐσοβεῖτο.
Ἦν δέ τις καλοπρόσωπος εὔοπτος νεανίας,
C Ὄνομα τούτῳ Μιχαὴλ, γένος ἐκ Παφλαγόνων.
Ἐκείνῳ δὲ τῷ Μιχαὴλ τῷ χαριτοβλεφάρῳ,
Τῶν ἀνακτόρων ταῖς αὐλαῖς ἐμπεριστρεφομένῳ,
Ἡ βασιλὶς ἐρωτικὸν ἐπιβαλοῦσα βλέμμα,
Καὶ τοῦ προσώπου τὰς αὐγὰς ἰδοῦσα καὶ τὸ κάλλος.
Ἦν γὰρ τρυφεροπάρειος, εὐχρώματος, χαρίεις,
Κατάλευκος, ἐξέρυθρος, ἔρωτος στάζων δρόσους.
Ἐρωτικῶς ἐμίγνυτο, καὶ συνεχῶς ἐτρύγα
Ἐκ τοῦ προσώπου Μιχαὴλ τὰ τῶν χαρίτων ῥόδα.
Καὶ δή ποτε τῷ Ῥωμανῷ τῷ βασιλεῖ τὴν σάρκα
Ψυχαγωγοῦντι τοῖς λουτροῖς καὶ παραμυθουμένῳ
Ἄνδρες τινὲς χειρομανεῖς φονίως ἐμπεσόντες
Ἀπάγχουσιν ὡς δράκοντες ἐμφύντες τῷ τραχήλῳ,
Οὐκ οἶδα πῶς εἰς τὸ κακὸν καὶ πόθεν προαχθέντες.
D Οἱ δ' ὥς φασι καὶ τῆς Ζωῆς εἰς τοῦτο συμπραττούσης,
Ἢ συνειδυίας, μηδαμῶς οὐδὲ γὰρ ἔχω λέγειν,
Ἔτη δὲ πέντε ἥμισυ κρατήσαντα Ῥωμαίων
Τοιούτῳ τρόπῳ τῆς ἀρχῆς μεθίσταται καὶ βίου.
Τοῦ Ῥωμανοῦ δὲ τὴν ζωὴν τὴν κάτω λελοιπότος,
Ὁ Μιχαὴλ ἀρχηγετεῖ, καὶ δράττεται τῶν σκήπτρων,
Ὁ πρὸ βραχέος ἀφανὴς καὶ ταπεινὸς τῷ γένει,
Τοῦτον μισθὸν ἀράμενος τῶν μοιχιδίων λέκτρων.
Ἦν δὲ καλὸς ὁ Μιχαὴλ οὐ μόνον τῷ προσώπῳ,
Ἀλλ' ἔλαμπε καὶ χάρισιν, ἃς ἀρεταὶ γεννῶσι,
Αἳ τῆς ψυχῆς στολίσματα καὶ τοῦ νοὸς λαμπάδες.
Συνίει γὰρ ὡς συνετὸς καὶ καθ' αὐτὸν ἐσκόπει
E Ἐξ οἵας ταπεινότητος ἦλθε πρὸς βασιλείαν,
Ἐξ οἵας τῆς φαυλότητος εἰς οἷον ὕψος ἤρθη.
Ἐντεῦθεν ἦν εὐέντευκτος, ἄτυφος, μετριόφρων,
Καμπτόμενος εἰς ἔλεον, οἰκτείρων δυσπραγοῦντας,
Ψυχαγωγῶν τοὺς ἐνδεεῖς, ὀλβίζων τοὺς ἀπόρους,
Καὶ τοὺς ψυγέντας τῷ κακῷ τῆς ἀχρηματίας
Ἀναζωῶν καὶ ζωπυρῶν καὶ συντηρῶν καὶ θάλπων.
Καὶ χρυσορρείθροις νάμασιν ἀρδεύων τοὺς διψῶντας.

Οὐδεὶς αὐτὸν θλιβόμενος ἀφῖκτο χειλάζων.
Ἀλλὰ γὰρ ἐσπαράττετο νόσῳ δυσφορωτάτῃ,
Ὡς ὁ Σαοὺλ τῷ πονηρῷ πνιγμῷ τοῦ δαιμονίου,
Καὶ τὴν ζωὴν κατώδυνον εἶχε καὶ κινδυνώδη.
Εἴτ' οὖν ὑλαίων ἐκβρασμοῖς θολούμενος καὶ πίπτων,
Εἴτε βιαίῳ κολαστῇ δαίμονι προσπαλαίων.
Πολλάκις γάρ τοι κατὰ γῆς ἄφωνος ἐρρίπτετο,
Ἀφρὸν ἐμῶν τοῦ στόματος, σίελον ἀπολείζων,
Τὰ χείλη μελανούμενος, τὰς κόρας ἐκστρέφων,
Φθογγὰς προπέμπων δυσηχεῖς, ἀσήμους, προβατώδεις,
Καὶ μή τινες ἐπιτύχοιεν ἀρήξοντες τῷ πάθει
Τοιχορραγῶν κλῶν κεφαλὴν καθάπερ ἀλλοτρίαν.
Ἀπὸ τοιούτου πτώματος πολλάκις ἀνασφήλας
Θερμότερος ἐγένετο τῆς ἀρετῆς ἐργάτης,
Καὶ πλέον ἐπεμέλετο τῆς ἔνδον εὐεξίας,
Καὶ τὴν μονότροπον ζωὴν μᾶλλον ὑπερπόθει.
Ἦσαν δὲ αὐτῷ ταυτόσπερμοι κατὰ τῶν αὐτῶν αἱμάτων
Ἄνδρες φαυλότατοί τινες κηφῆνες ἁρπακτῆρες,
Ἄνθρωποι δυσανάγωγοι, κτηνώδεις, κακοήθεις.
Καὶ τί γὰρ οἱ βυθρόμματες, χοιρόβιοι, βουζύγοι,
Ἄνδρες προβατοθρέμμονες, ἀποζόντες τοῦ γράσου,
Καὶ πρινοκάρπων φροντισταί, καὶ τῶν δρυοβαλάνων;
Τούτων ὁμοῦ τῶν ἀδελφῶν ὄντων τοῦ βασιλέως
Κἀν τοῖς κακοῖς ὑπερέχων ὁ καὶ τῷ γένει πρῶτος,
Ἐκτετμημένος πρὸ μακροῦ τοὺς παιδουργοὺς κυλίνδρους,
Ἄνθρωπος κακουργότροπος, σκαιός, ῥυπαρογνώμων,
Ὁ χρόνῳ τὴν ἐπιμέλειαν τῶν γηροκομημένων,
Καὶ τἄλλα πάντα τῆς ἀρχῆς ἦγεν ἄνω καὶ κάτω,
Καὶ τὸν κρατοῦντα ἄντικρυς ὥσπερ λεοντοκόμος.
Οὗτος ὁμοῦ ποιεῖται Μιχαὴλ εἰσποίητον γενέσθαι
Υἱὸν τὸν ἀδελφόπαιδα Ζωῇ τῇ βασιλίσσῃ.
Ἦν τοῦτο καὶ τοιαῦτα μέν, τὰ δ' ἑξῆς ὁποῖα;
Ὁ βασιλεὺς τὸν Μιχαήλ, οὕτω γὰρ ἐκαλεῖτο,
Τῇ γαμετῇ παιδοθετεῖ, καὶ Καίσαρος στεφάνῳ
Τὸν κτηνωδέστατον κοσμεῖ τὸν ἄντικρυς χοιρώδη.
Αὐτὸς δὲ συμπιεζόμενος τῷ πάθει τῷ συμφύτῳ
Καταστολὴν ἐνδύεται κρείττονος πορφυρίδος,
Τοῦ πνεύματος τῷ μέλανι τοὺς πέπλους μεταβάψας,
Καὶ τῇ γαλήνῃ προσδραμὼν ἐκ πολυσάλου βίου,
Ἐφ' ὅλοις ἔτεσιν ἑπτὰ τῆς βασιλείας ἄρξας.
Ἐντεῦθεν ἡ βασίλισσα φροντίζει τὰ τοῦ κράτους,
Καὶ τὸν ἀνδραδελφόπαιδα τὸν Μιχαὴλ ἐκεῖνον
Ταῖς τῶν ἀνάκτων οὐ καλῶς κατακοσμεῖ συμβολαῖς.
Ἄνθρωπον κακοδαίμονα, χοιρώδη, προβατώδη,
Καὶ φύσει μὲν εὐεπίφορον σκαιότητος συμφύτως,
Τῆς δὲ νεότητος αὐτὸ εἰς πλέον ἐκτραπέντος
Ἀποπτυστῆρα χαλινοῦ πῶλον παραζηλοῦντα,
Καὶ πολλὰ σκιρτήματα, καὶ λακτισμοὺς ἀπέκτης
Ἀντιφιλοτιμούμενον τῇ θηλασάσῃ θρέπτρα.
Μετὰ τὸ σπάσαι τὰς θηλὰς καὶ τῆς τροφῆς εἰς κόρον,
Κἀνταῦθα μόνον ἡ Ζωὴ τὸ τῆς πορφύρας ἔρνος
Ἠγνόησεν ἀγνόημα θλίψεις πολλὰς περᾶσαν,
Ὅτι τὸν ὄφιν ἔθαλπεν ἐγγάστριον τιθεῖσα,
Καὶ βασιλείας τὸν μαζὸν τῷ δράκοντι παρεῖχεν,
Ἐπεὶ γὰρ ἐπιλάβετο πραγμάτων τηλικούτων
Ἄνθρωπος νέος, ἄβουλος, ἀγέρωχος, αὐθάδης,
Ὡς οἶνος νεοπαγὴς ἐμβρίζων καὶ καχλάζων,
Τῆς τύχης τὴν ἀμείνονα οὐκ ἔγνω βαστάσαι,
Κἀντεῦθεν εἰς βαθύκρημνον ἐξεκυλίσθη χάος.

A dum ejus admissus, lacrymans abibat: nemo petens aliquid, ægro discedebat animo. Sed enim gravissimo quodam morbo laborabat, ut Saulus olim, a genio malo vexatus: quo fiebat, ut vitam calamitosam & periculis obnoxiam ageret, vel corporis succussionibus hominem perturbantibus & prosternentibus, vel gravi scelerum vindice genio cum ipso colluctante. Quippe frequenter amissa voce humi collabebatur; ore spumam salivamque copiosam rejiciens, & labris nigricantibus, oculis distortis, sonos quosdam horribiles, obscuros, ac brutos emittens. Quod si aliqui opem laboranti non ferrent, B caput suum tamquam alienum parietibus allidebat. Quoties malum nonnihil remittebat, longe acrius & ardentius virtuti studebat, internamque valetudinem curabat, solitariæ vitæ cupidissimus. Habebat autem fratres, viros improbos, fucos rapaces, intractabiles, belluinos, insolentes; qui apud porcos ætatem exegerant, & bubulci opilionesque fuerant, hircum redolentes, glandium & aliorum silvestrium fructuum collectores. Et horum princeps sceleribus erat is, qui etiam ætate reliquos antecedebat, jamdudum castratus, vir moribus nequissimis, ferox, sordidus, C præfectus iis ædibus, in quibus senio confecti curabantur: qui sane Imperii negotia sursum deorsum volutabat, & Imperatorem ita tractabat, ut bellüas suas leonum curatores solent. Hic etiam auctor fuit, ut Michaelus quidam, Imperatoris ex sorore nepos, ab Imperatrice Zoa adoptaretur. Igitur Imperator hunc quidem adoptandum dat conjugi, & hominem plane brutum ac porco similem Cæsaris corona cingit: ipse vero morbo consueto pressus, indumentum purpura melius, vestitum scilicet nigrum ac spiritualem, pro turbulenta vita tranquillitatem amplexus, sumit: quum in Imperio septem D annos exegisset. Secundum hæc gubernationis curam in se transfert Imperatrix, & mariti sui nepotem ex sorore Michaelum non recte signis Imperatoriis exornat, hominem diabolicum, belluinum, a natura proclivem ad quævis facinora, & ob juventutis insolentiam pullo consimilem, frænum respuenti, & insultus ac recalcitrationes petulantes ei pro nutricationis præmio reddenti, quæ ipsum velut uberibus suis aluerat, postea quam scilicet mammam ejus suxisset, & ad satietatem ab ea pastus fuisset. Atque hac quidem in parte E nata in purpura Zoe commisit ex ignoratione quiddam, quod ærumnarum ei variarum origo fuit: quæ nimirum serpentem in sinu suo foverit, & Imperii mammam draconi præbuerit. Etenim posteaquam tantarum rerum administrationem aggressus est homo juvenis, expers consilii, ferox, contumax, musti recentis in morem fervens & ebulliens: fortunæ propitiæ benignitatem ferre non potuit: ideoque confusum ac profundum in præcipitium prola-

Michaelis morbus.

Fratrum Imp. nequitia.

Edit. Paris. pag. 125.

MICHAELUS V. Calaphates, Imp.

Ingratitudo Michaeli erga Zoen.

psius. Nam prosperitas est (ut ajunt) consimile quiddam gravi plumbo & si hominem robustum non nanciscatur, qui oneri ferendo par sit, pronum in terram præcipitat, & proterit. Primum igitur Michaelus Imperii proceres & consiliarios principes barbaricum in morem genitalibus exsectis multavit, quo facto a prima quasi linea se improbum declaravit. Quippe sceleratos homines, & ad malitiam solertes, vel uno quis die (ceu dici consuevit) agnoverit. Deinde juvenibus puerilia consilia suggerentibus adjunctis sibi, ac primorum in consiliariorum numerum relatis, perinde ac Roboamus olim, Solomonis filius sese gerebat: Zoen & Theodoram reginas ejecit, & rasas quamdam in insulam relegavit. Ea res gravissimas misero turbas dedit; non aliter, atque si ventus in mare incumbens totum ab imo commoveat. Animadvertere tum erat ex certis rerum argumentis, quanta res sit benevolentia plebis erga principem, & quantæ sint ejus vel regis, vel magistratus, vel bellici ducis vires, qui animo erga subditos paterno adfectus est, & vicissim ab eis tamquam liberis suis diligitur. Posteaquam enim auditione populus ea, quæ gesta fuissent, accepisset, nimirum reginas ab Imperatore solum vertere jussas, invite rasas, nigris vestibus indutas: ingenti furore percitus, mox lapides, ligna, quævis res semet offerentes, glebas, clavas, gladios corripit, ipsis etiam mulierculis radios hastarum armorumque loco usurpantibus. Deinde magno cum clamore ad Imperatorem currunt, manibus & animis reginas ab eo repetentes, & ipsum Michaelum vocibus immanissimis conviciando proscindentes. Ille vero prius draconi terribili & leoni similis, nunc instar leporis fœminæ vel chamæleontis formidolosus conspici, de ferocia remittere, celeribus navigiis reginas adducere, gubernationem & Imperium ejus avitum patriumque restituere. Nihilominus de integro fax seditionis accensa fuit adversus hominem abominandum. Quapropter inevitabili vi perspecta, quum instar ursi a canibus cincti se undique circumdatum cerneret; vitam fuga conservare nititur, & (quod vulgo dici consuevit) lepus ad rupem sese proripit, ad mensam mysticam perfugii loco tendens. Verum populus sæpenumero ad furorem usque accensus, ignem ipsum vincere solet. Nam quum intra ipsamet adyta sacra cursu perrupissent, inde miserum avellunt, & clamanti, gementi, lacrymanti oculos novaculis eruunt, eadem pœna etiam patruo ipsius irrogata, qui vir erat moribus improbis, nequam, sceleratus, omnium appetens. Imperii gustum non ultra IV. menses percepit. Secundum hæc rursus Imperatrices administrationem rerum in sese recipiunt, & traditum a majoribus Imperium usurpant. Quare procul expulsa vexationum tempestate, jam dulcis favonius spirabat, & serenitas quædam suaviter arridebat. Cæterum regina Zoe, quum statuisset Imperium Romanum virilis Imperato-

Zoen cum Theodora relegat.

Edit. Paris. pag. 126.

Populi seditio.

Pœna & illi, avunculo.

A Μόλιβδος γὰρ βαρύφορτος, φασίν, εὐημερία,
Κἂν μὴ ἐντύχῃ κραταιῷ τῷ φέροντι τὸ βάρος,
Κύμβαχον ῥίπτει κατὰ γῆς ἐκεῖνον καὶ συντρίβει.
Καὶ πρῶτα μὲν τοὺς τῆς ἀρχῆς προάρχους καὶ προβούλους
Βαρβαρικῶς ἐκόλασε τὰ παιδογόνα τέμνων,
Ὥστε πολλοὺς ἀλλάξαντας τὴν τῶν ἀρρένων φύσιν,
Εἰ μὴ ἀνθρώπους γίνεσθαι καὶ μὴ γονεῖς τῇ φύσει.
Οὕτως εὐθὺς ἀπὸ γραμμῆς πρώτης κακὸς ὡράθη.
Τοὺς γὰρ πονηρογνώμονας καὶ κακεντρεχεστάτους
Ἐπὶ μιᾶς ὡς λέγουσιν ἡμέρας γνώσεταί τις.
Ἔπειτα προσλαβόμενος νηπιοβούλους παῖδας,
Καὶ πρωτοβούλους χρώμενος νέους τοὺς νηπίους,
Καθάπερ πρὶν ὁ Ῥοβοὰμ ὁ τοῦ Σολομῶντος γόνος,
B Τὰς βασιλίσσας ἐξωθεῖ Ζωὴν καὶ Θεοδώραν,
Καὶ νησιώτιδας αὐτὰς θέμενος ἀποκείρει.
Ὅπερ δεινοὺς ἐξήγειρε φλοίσβους τῇ πολυσπόρῳ,
Ὡς ἄνεμος ἐπιπεσὼν θαλάσσῃ σκαφοπλόῳ,
Καὶ κάτωθεν ἀπὸ μοχλῶν αὐτὴν ἀναμοχλεύσας,
Τότε παρῆν κατανοεῖν ἐξ ἐναργῶν πραγμάτων
Ὁποῖα πλήθους εὔνοια πρὸς τὸν ἀρχηγέτην,
Καὶ πόσῳ θάλπει κοίρανος ἄρχων στρατάρχων κράτωρ
Πατρὸς στοργὴν καταπλουτῶν πρὸς τοὺς ὑπὸ χεῖρα,
Καὶ παρ' αὐτῶν φιλούμενος καθάπερ ὑπὸ τέκνων.
Ἐπεὶ γὰρ ἐνωτίσατο τὸ πλῆθος τὰ τοιαῦτα,
Ὡς τὰς ἀνάσσας ὁ κρατῶν ὑπερορίους θείη,
Ὡς τρίχας σφῶν ἀνακτῶν ἀποθερίσας βίᾳ,
C Ὡς τὰς ἐσθῆτας τὰς αὐτῶν εἰς μέλαν καταχρώσει,
Θυμῷ καχλάζει τῇ πυρᾷ, λίθους εὐθὺς λαμβάνει,
Ξύλα, καὶ πᾶν τὸ προστυχόν, βώλους, κορύνας, ξίφη,
Ὡπλίσθη καὶ τὰ γύναια κερκίσιν ὥσπερ λόγχαις,
Καὶ σὺν κραυγῇ καὶ λαλαγῇ πρὸς τὸν κρατοῦντα τρέχει,
Τὰς βασιλίσσας ἐκζητοῦν ὅλαις χερσὶ καὶ γνώμαις,
Καὶ βλασφημοῦν τὸν Μιχαὴλ φωναῖς ἀγριοθράσοις.
Τότε δὲ τότε τρομερὸς λαγωὸς καθωρᾶτο,
Δράκων ὁ πρὶν βλοσυρωπὸς ὁ λέων χαμαιλέων,
Τοῦ θράσους καθυφίησι καὶ τῆς ἀλαζονείας,
Καὶ γοργοπλόοις σκάφεσιν ἄγει τὰς βασιλίσσας,
Καὶ πάλιν ἀποδίδωσιν αὐταῖς τὴν κρατορίαν,
D Τὴν ἐκ προγόνων προσγενῆ τὴν ἐκ τῶν ἐπιπάππων.
Πλὴν ἀλλὰ πάλιν ἡ πυρὰ τῆς στάσεως ἀνῆπτο,
Πάλιν ἀνερριπίζετο κατὰ τοῦ καταπτύστου.
Καὶ τοίνυν ἄφυκτον ἰδὼν ὁ κάκιστος τὴν βίαν,
Καὶ πάντοθεν κυκλούμενος ὡς ἄρκος ὑπ' σκυλάκων,
Πειρᾶται πάγχυ τὴν ζωὴν κλέψαι τῇ φυγάδι,
Καὶ δραπετεύει λαγωὸς εἴποι τις ἂν εἰς πέτραν,
Καὶ τράπεζαν τὴν μυστικὴν καταφυγὴν ποιεῖται,
Ἀλλὰ τὸ πλῆθος ἐκκαυθὲν πολλάκις εἰς μανίαν,
Αὐτὸ τὸ πῦρ ὡς ἔοικεν ὑπερνικᾷ τὸ βρίμον.
Ἔνδον καὶ γὰρ τῶν ἱερῶν ἀδύτων εἰσδραμόντες
Ἐκεῖθεν ἀφαρπάζουσι τὸν τάλανα βοῶντα
E Σὺν στεναγμοῖς καρδιακοῖς σὺν δάκρυσιν ἐνθέρμοις,
Καὶ κόρας ἐξορύττουσιν αὐτοῦ ταῖς μαχαιρίσι,
Καὶ σὺν αὐτῷ τὸν δυσσεβῆ πατράδελφον τυφλοῦσι,
Ἄνθρωπον δύστροπον, σκαιόν, κάκιστον, παντορέκτην,
Μῆνας, ἢ πλείω τέσσαρας γευσάμενος τοῦ κράτους,
Καὶ πάλιν αἱ βασίλισσαι τὸ κράτος ἀναδοῦνται,
Καὶ πάλιν τὴν παππόπαππον ἀρχὴν κατακληροῦνται.
Τῆς ζάλης δὲ τῶν πειρασμῶν ἀπελαθείσης πόρρω,
Ἐπνεύσε ζέφυρος ἡδύς, ἐγέλασεν εὐδία.
Ἀλλ' ἡ βασίλισσα Ζωὴ τὸ τῶν Ῥωμαίων κράτος

Κράτ-

Κράτορας ἀῤῥενόφρονας χρῄζειν διηνεκῶς,
Καὶ παίδων τε διαδοχῆς καὶ τοκετοῦ διψῶσα,
Καὶ γλιχομένη πανουργὸς ἀκοῦσαι παιδομήτωρ.
Ὑπὸ δυοῖν γὰρ κηπευτοῖν ὡς δένδρον ποτισθεῖσα,
Ἄχλοος ἐκινδύνευε, ἄφυλλος, ἄνους μένειν.
Ἄνδρα τινὰ χαρίεντα τοὔνομα Κωνσταντῖνον,
Λεσβόθεν μεταπέμπεται σκάφεσι λαιψηροτέροις,
Ὃν μονομάχον ἔλεγον ἐκ πατρωνυμίας.
Καὶ γὰρ καταδεδίκαστο ταύτην οἰκεῖν νῆσον,
Ἀπὸ τοῦ πρώην Μιχαὴλ τοῦ βεβασιλευκότος,
Κατ' ἄλλους μὲν ὡς τὴν ἀρχὴν πειρώμενος ἁρπάζειν.
Ἀνδίχα γὰρ ἐκράτησαν αἱ περὶ τούτου φῆμαι.
Ὡς ἄλλοι δέ τινές φασιν, οἷς ἀψευδὴς ἡ γλῶσσα,
Ὡς συμφθαρεὶς ἐρωτικῶς Ζωῇ τῇ βασιλίσσῃ.
Τὴν Λέσβον δ' οὖν κατακλεισθεὶς οἰκεῖν ὁ Κωνσταντῖνος,
Καὶ κινδυνεύσας παρ' ὀλίγον σβεσθῆναι καὶ τὰς κόρας,
Αἴφνης πεσόντος ἔμπαλιν τοῦ κύβου τοῦ τῆς τύχης,
Καὶ τοῦ ὀστράκου τοῦ αὐτῆς ἄλλως μεταῤῥιφθέντος,
Αὐτάναξ ἀναδείκνυται δεσπότης ὁ πρὶν δοῦλος,
Αὐτάρχης ὁ κατάκλειστος, καὶ κράτωρ ὁ δεσμώτης,
Καὶ τὴν βασίλισσαν Ζωὴν νυμφεύεται πρὸς γάμον,
Οὕτως ἀστάθμητός ἐστι τῶν γηγενῶν ὁ βίος,
Οὕτω πραγμάτων ὁ τροχὸς ἄνω καὶ κάτω τρέχει.
Κυλίνδει πάντα τὰ δεινὰ καὶ φύρδην μεταστρέφει.
Αἱ φῆμαι δὲ μορφάζουσι τοῦτον τὸν Μονομάχον
Τῶν μὲν μαχίμων ἀδαῆ καὶ τῆς ὁπλοφορίας,
Τὰ δ' ἄλλα μεγαλοπρεπῆ, φιλόδωρον, ἀστεῖον,
Λαμπρόψυχον, φιλόκοσμον, ἐπιεικῆ τοὺς τρόπους,
Φιλοδωρίας θάλασσαν, λίμνην ποτιμωτάτην,
Ἐξ ὧν ἀπήλαυσαν πολλοὶ χευμάτων καλλιῤῥόων,
Ἐξ ὧν ἀπηύτλησαν πολλοὶ νάματα ζωοτρόφα.
Τὰς φλέβας γὰρ ἁπανταχοῦ διακρουνώσας ὤφθη,
Χρυσοδίνης Πακτωλὸς, Νεῖλος ἀργυροχεύμων.
Ἐπέγνων τοῦτο καὶ λαοὶ παλάμας φιλοδώρους.
Ἐπέγνω τοῦτο καὶ ναοὺς τὰς φιλοκόσμους χεῖρας.
Οἱ πένητες ἐξέπιον ἐξήντλησαν ἀλλ' εἰς κόρον.
Πᾶν τέμενος ἀπήλαυσεν ἀρδείας χρυσοραίθρου.
Οὕτω κοινὸς ἦν ποταμὸς, ἁπανταχοῦ λιμνάζων,
Ἐκείνου γὰρ τῶν δωρεῶν ἀφθονοχύτους χύσεις
Ὡς εἰς ἀτρήτους ἀγωγοὺς τοὺς κακοπονουμένους.
Ὁ Ξέρξης μὲν ὁ σοβαρὸς ἐκεῖνος ὁ Περσάρχης
Ὑπὸ καλὴν πλατάνιστον ἀνακλιθεὶς ἐν θέρει
Κόσμοις ἀψύχοις τὸ φυτὸν ἀντεφιλοτιμεῖτο.
Τοῦ δὲ καὶ πέτραι καὶ φυτὰ καὶ νῆσοι καὶ λειμῶνες
Χάρισιν ἐπικλύσθησαν δρόσοις ἀενάοις.
Οὕτω μεγάλην τὴν ψυχὴν, οὕτω πλουσίαν εἶχε.
Κἂν γνῶναι θέλει τίς αὐτοῦ τὸ τῆς λαμπροψυχίας,
Ἡ λαμπροδόμητος μονὴ πιστώσεται τὸ πρᾶγμα,
Ἣν ἐκ θεμέθλων ἤγειρεν ἀπὸ ῥιζῶν ἐσχάτων
Τῷ θείῳ Χριστομάρτυρι τῷ τροπαιοφοροῦντι.
Ἀλλὰ καὶ οὗτος τοῖς καλοῖς λάμπων ὑπὲρ τὰς κέδρους,
Οὕτω κομῶν ταῖς ἀρεταῖς ἀείφυλλος ὡς φοῖνιξ,
Ἄγαν πονήρως τῆς σαρκὸς εἶχε τῆς χαμαιτένης,
Ποδάγραις ταῖς βαρυτάταις ἐσφίγγετο τοὺς πόδας,
Ὡς ποδοκάκαις ἰσχυραῖς, ὥσπερ ἀλυκτοπέδαις.
Καὶ τούτου διημέρευεν ἐν μαλακοῖς δεμνίοις
Παραμυθούμενος αὐτοῦ τοὺς κατακόπους πόδας.
Ἐντεῦθεν ἀνεῤῥάγησαν αὐτῷ πολυκυμίαι,
Καὶ συμφορῶν καὶ πειρασμῶν ἄπειροι κυματίαι.
Ἤκουσε πάντα ὁ δεινὸς ἐκεῖνος Μανιάκης,
Conſt. Mon.

A ris opera indigere, ſimulque ſucceſſores ex ſe natos conſequi cuperet (quippe tametſi cujuſdam arboris inſtar a duobus hortulanis rigata fuerat, tamen periculum erat ne abſque germinibus & foliis arida maneret) elegantem quemdam virum, cui Conſtantino nomen eſſet, Duellatori cognomentum paternum, e Lesbo celeribus navigiis arceſſivit. Nam relegatus in hanc inſulam fuerat a Michaelo, qui non ita pridem regnaverat, propter Imperii cupiditatem, quod ad ſe rapere conatus fuerat, uti nonnulli tradunt, (diverſi enim hac de re rumores emanarunt) adfirmantibus aliis, quorum aliena putatur a mendaciis lingua, propter B occultam cum Imperatrice Zoe conſuetudinem exulatum abire juſſum in eam, quam diximus, inſulam; quum parum abfuiſſet, quin oculos etiam amitteret. Nunc autem contrariam in partem lapſa fortunæ teſſera, & aliter converſis quaſi teſtis illius, Imperator & rerum dominus renunciatus eſt, qui antea conditione ſervus erat, & exſilio multatus, & in cuſtodiam datus.

Tertium Zoes conjugium.

Edit. Pariſ. pag. 127

Conſtantinus XII. Monomachus, Imp.

Neque multo poſt Zoen Imperatricem matrimonio ſibi junxit. Ita nimirum verſatur in incerto vita mortalium: ita rerum humanarum rota ſurſum deorſumque currens, omnia volutat, & confuſe invertit. Ac-C cepimus autem fama, Duellatorem hunc, rerum quidem militarium fuiſſe prorſus imperitum, cæteroqui vero magnificum, liberalem, urbanum, magnanimum, moderationis & æquitatis ſtudioſum, ac præſertim ita munificum, ut eſſe liberalitatis quoddam quaſi mare videretur, cujus fructu multis frui contingit, emittentis quaſdam quaſi venas, & ſcaturientis in morem auriferi Pactoli, Nilique argentiflui. Quippe munificas ipſius manus expertæ ſunt nationes integræ, templa, pauperes. Erat enim fluvius ubique ſemet effundens, & munera copioſiſſime diſtribuebat in ærumnoſos, tamquam in tubulos & canales haud perfoſſos.

Conſtantini liberalitas.

D Superbus quidem ille Xerxes, Perſarum rex, quum æſtivo tempore ſub platano pulcherrima recubuiſſet, arborem ornamentis inanimis viciſſim cohoneſtavit: at hujus Imperatoris beneficiis continuis ſcopuli, arbores, inſulæ, prata rigata ſunt. Tam magnum animum, tamque locupletem habebat. Quod ſi quis ejus magnificentiæ cupit argumentum habere, fidem illi faciet domus illa ſplendidiſſime conſtructa de fundamento, in honorem victorioſi teſtis Chriſti Gregorii. Sed enim qui adeo fulgebat, bonis ſupra cedros, & qui virtutibus florebat, tamquam omnibus durans ætatibus Phœnix, cor-E pore admodum erat languido & adfecto. Nam podagra laborabat, conſtrictis quaſi per compedes quoſdam pedibus. Quamobrem in lecto decumbere coactus, ægros & diſcruciatos pedes curabat. Hinc tot in ipſum tempeſtates & ærumnæ ſunt concitatæ.

Notus eſt acerrimus ille Mania-

Maniaces adfectator imp.

ces, giganteum in morem bellicosus, manu promptus, cædibus gaudens, audax, fortis, animoso cordis impetu fervidus. Is igitur quum egregias militum fortissimorum copias coegisset, quasi nubes quædam horrida
Edit. Paris. pag. 128. caput Imperatoris operuit, quæ pluvias vehementes & aquosas, sed flumen sanguinis minaretur. Hinc castellis & oppidis captis, ira fervens progrediebatur, centauros insolentia superans, ut Capaneus magnifice semet efferens, ut Antæus cum fastu semet ostentans.

Et quis ejusmodi se malum evitaturum sperasset? Enimvero quisquis Dei manibus custoditur, gigantes non formidabit, bellhas non metuet, non ferrum, non os ardentis camini timebit. Magis enim habet opitulatorem Deum, quam Pantarbes lapis, vel ferarum ad Tigridem persequutor ille Midas. Post hasce turbas lætos sol vicissim radios emisit, & illunem illam noctem atque nubem dissipavit: ut jam & Imperator, & urbes lucem caliginis expertem cernerent. Quippe immanis illa bellua cæsa est, & universi crudeles ipsius maxillas evitarunt.

Tornicii seditio. Rursus autem aliud malum enatum est, nimirum Tornicius, alia bestia, quam olim conspexit Danielus, omnia proculcantem, comminuentem, pedibus atterentem, & reliquias dentibus confringentem. Verum hunc quoque vindicta citius telis suis inevitabilibus confossum abripuit. Quo facto, tranquillitatem nactus est Imperator solidam & omnis tempestatis expertem. Tandem gravibus morbis confectus, natura debitum suum exigente, rebusque suis ex animi sui sententia constitutis atque ordinatis, vitam cum morte commutavit, Imperio duodecim annis administrato.

Theodora Imp. Constantino mortuo, ad Theodoram Zoes germanam sororem, quæ dudum obierat, Imperium rediit. Non diu rebus præfuit, duodecim videlicet mensibus; quumque se migraturam e mortali corpore deprehenderet, etiamnum virgo, ceu perhibetur, virum quemdam ætate provecta, senemque prorsus capularem, in locum suum substituit.

Michael vi. Stratioticus Imp. Ei nomen erat Michaelo, prorsus decrepito, cum cornicibus annositate certanti, consequutoque rude donandam ætatem: qui tamen alioqui gravis & optimus esse videretur. Sedenim cordis sui quasi germina producere in lucem, & spicam in imo latentem extrudere non poterat. Quippe famuli Theodoræ potestatem universam usurpabant, contempto Michaelo, veluti succi experte,
pag. 129. brassica, foliis nudata, jam putrescente. Præterea terribilibus sacramentis semet obligaverat, pollicitus, se cessurum ipsis quibusvis in rebus.

A Ἀνὴρ γιγαντοπόλεμος, ὀξύχειρ, ἀνδροφόνος,
Θρασύσπλαγχνος, εὐκάρδιος, ζέων ὁρμῆς ἐνθύμου.
Ἐκεῖνος τοίνυν ἀθροισὰς ἄνδρας ἀγχεμάχους
Θωρακοφόρους, αἰχμητὰς, ἄνδρας γιγαντοσώμους,
Εὐάξονον ἀναδρομὴν φέροντας τῶν σωμάτων,
Ὑπὲρ πλατάνων δρυμῶν μῆκος ὠργυιωμένους,
Ὡς νέφος ὑπὲρ κεφαλῆς ἔστη τοῦ βασιλέως
Παχὺ, ζοφῶδες, θολερὸν, μελάντερον καὶ πίσσης.
Ὄμβρους ῥαγδαίους ἀπειλῶν οὐχ ὑδατίους ὄμβρους,
Ἀλλὰ ῥοὰς αἱματηρὰς, ἀλλὰ φονίους χύσεις,
Κατέλαβε τὰ φρούρια, κατέλαβε τὰς πόλεις.
Ἐπήει βρέμων τῷ θυμῷ φυσῶν ὑπὲρ κενταύρους,
B Ὡς καπανεὺς μεγαλαυχῶν, κομπάζων ὡς ἀνταῖος.
Καὶ τίς ἂν ἤλπισε φυγεῖν ἀπὸ κακοῦ τοσούτου;
Ἀλλ᾽ ὁ πεφρουρημένος ταῖς τοῦ Θεοῦ παλάμαις
Οὐ δειλιάσει γίγαντας, οὐ θῆρας ὑποτρέσει,
Οὐδὲ θαυμάσει σίδηρον, οὐδὲ καμίνου στόμα.
Φέρει γὰρ σύμμαχον Θεὸν ὑπὲρ παντάρβην λίθον,
Ὑπὲρ τὸν περιτεθρυλημένον θηροδιώκτην Μίδαν.
Ἐντεῦθεν ἥλιος φαιδρὸς ἀνέτειλεν ἀκτῖνας,
Ἔλυσε τὴν σκοτόμαιναν, ἀπήλασε τὸ νέφος.
Ἔβλεψαν φῶς ἀνέσπερον ὁ βασιλεὺς αἱ πόλεις,
Ἐγένετο πλευρότρωτον τὸ δυσμενὲς θηρίον,
C Καὶ πάντες ἄλυξαν αὐτοῦ τὰς ὠμοφάγους γνάθους·
Καὶ πάλιν ὁ Τορνίκιος ἄλλο κακὸν ἀνέφυ,
Ἄλλο θηρίον Δανιὴλ ὃ προκατεῖδε πάλαι,
Πατοῦν τὰ πάντα καὶ λικμοῦν καὶ τοῖς ποσὶ συντρίβον,
Καὶ τὰ καταλειπόμενα συντρίβον τοῖς ὀδοῦσι.
Ἀλλὰ καὶ τοῦτο τάχιον ἀφήρπασεν ἡ δίκη,
Ἀφύκτοις βέλεσιν αὐτῆς κατατοξεύσασα μὲν,
Καὶ τὸ θηρίον πλήξασα πληγαῖς περικαιρίαις.
Καὶ τότε περιέλαβε τὸν κράτορα γαλήνη.
Ἀπέραντος οὐκ ἔχουσα κατάλειμμα χειμῶνος.
Ὡς δὲ κατέσχον αὐτὸν αἱ παλαμναῖοι νόσοι,
Καὶ τὸν πηλὸν τοῦ σώματος ἡ φύσις ἐπεζήτει,
Τὰ κατὰ γνώμην θέμενος μεθίσταται τοῦ βίου
D Ἔτεσι δύο καὶ δέκα τὸ κράτος διιθύνας.
Ὡς δὲ κατέλιπε ζωὴν τὴν κάτω Κωνσταντῖνος,
Πρὸς τὴν πορφυροβλάστητον εὐθέως Θεοδώραν
Τὴν τῆς Ζωῆς αὐτόσπορον τὸ κράτος μεταβαίνει.
Ἡ γὰρ βασίλισσα Ζωὴ πάλαι προτεθνήκει.
Ἡ δὲ τοῦ κράτους πρὸς μικρὸν ἐπαναβᾶσα δίφρῳ,
Καὶ μῆνας δέκα τῆς ἀρχῆς σὺν δύο βασιλεύσασα,
Καὶ τὴν ἀνάλυσιν αὐτῆς γνοῦσα τὴν ἐκ τοῦ σκήνους,
Ἣν δ᾽ ὥς φασιν, ἀπείρατος σώματος ῥυπαρίας,
Ἄνδρα τινὰ μακρόβιον πέμπελον τριγαλέον
Ἐπιβιβάζει διφρελάτην ἅρματι πλανήτῳ.
Καὶ τοῦτο κλῆσις Μιχαήλ, ὃς κατὰ μὲν τὸν χρόνον
Ἀμετροβίοις ἤριζε κορώναις μακρογήροις,
Ὁποίους ἤδη φθάσαντας ἐπὶ δυσμὰς τοῦ βίου
E Ἐκ τῆς λατρείας ἑαυτοῦ πόλεμος ἀπολύει,
Τὰ δ᾽ ἄλλα καὶ σεμνότροπος καὶ βέλτιστος ἐδόκει.
Ἀλλὰ γὰρ οὐκ ἐξίσχυσε τὰς τῆς καρδίας βλάστας
Εἰς φῶς προάγειν καὶ δηλοῦν τὸν κατὰ βάθος στάχυν.
Καὶ γὰρ ἐσφετερίζοντο πᾶσαν τὴν δυναστείαν
Οἱ Θεοδώρας πρόσπολοι τῆς πορφυροβλαστούσης,
Καταφρονοῦντες Μιχαὴλ ἄντικρυς ὡς ἀνίκμου
Κράμβης ἀφύλλου γεραρᾶς ἤδη διεφθαρμένης,
Ὅτι καὶ κατεδέδετο φρικώδεσιν ὁρκίοις.
Παίειν αὐτῶν ἐξίστασθαι καὶ λόγων καὶ πραγμάτων.

Ἦν ἔσω αὐτὸς ὡσεὶ σκιά, καὶ λόγοις μονοκράτωρ,
Τὰ δ' ἄλλα πάντα ταῖς χερσὶν ἐκείνων διῳκεῖτο
Οὓς παιδοκόμους Μιχαὴλ ἔλιπε Θεοδώρα,
Καὶ φύλακας, καὶ φροντιστάς, καὶ τῆς ἀρχῆς πατέρας,
Δὶς παῖδες γὰρ οἱ γέροντες κατὰ τὴν παροιμίαν.
Ἐντεῦθεν οἱ προσαίνοντες καὶ προσιόντες τούτοις,
Καὶ πανταχοῦ τοῦ νεύματος αὐτῶν ἐξηρτημένοι
Ἠρύοντο λημμάτια τῶν εὐεργετημάτων.
Ἄνθρωποι δὲ στρατηγικοὶ πολέμων τε εἰδότες,
Καὶ ῥιζωμάτων ἀπαλῶν φυέντες καὶ καλλικλάδων,
Οἷς εὐπατρίδαι πρόγονοι καὶ γένος ἐξ ἡρώων,
Ὡς ἄγγος τι κεράμιον ἄτιμον ἐρριπτοῦντο.
Πιστοῦται τὸ λεγόμενον ὁ Κομνηνὸς ἐκεῖνος,
Ὦ κλῆσις Ἰσαάκιος, ὃς ἐπ' ἀριστουργίαις
Ὀνόματος ἠξίωτο καὶ φήμης περιτράνου.
Εἶχε γὰρ χεῖρας ἀγαθὰς περὶ πολέμων ἔργα,
Καὶ τοὺς δακτύλους εὐφυεῖς· ἤσκητο πρὸς τὰς μάχας.
Ὃς προσελθὼν τῷ Μιχαήλ, καὶ τοὺς καρποὺς τῶν πόνων
Δαψιλεστέρους παρ' αὐτοῦ δρέψασθαι προσδοκήσας,
Καὶ τῆς ἐλπίδος μὴ τυχών, καὶ μὴ τρυγήσας ῥόδα,
Ἀλλὰ καὶ μᾶλλον ὕβρεων εὑράμενος ἀκάνθας
Πρὸς τῶν κακίστων κυβερνητῶν τῆς ἀρχῆς λειμῶνος
Περιαλγὴς γενόμενος βλέπει πρὸς τυραννίδα,
Καὶ προσεταιρισάμενος τὸν Δούκαν Κωνσταντῖνον,
Καὶ πλείους ἄλλους τῶν πολλῶν πλούτῳ περιβεβλημένων,
Καὶ τὸν τοῦ γένους τὰς ἀρχὰς λαμπρὰς εὐτυχηκότας.
Καὶ συλλεξάμενος στρατὸν Ἀσίηθεν ὁπλιτῶν
Ἀντίπεισι τῷ βασιλεῖ τὸν θρόνον κατασπάσων.
Ἤκουσε ταῦθ' ὁ Μιχαὴλ ὁ τρομερὸς ὁ γέρων,
Καὶ κρίνας μᾶλλον ἑαυτὸν ἄξιον ἀφανείας,
Ὡς ἤδη τυμβογέροντα μᾶλλον καὶ σεσηπότα,
Ἕτοιμος ἦν ἐξίστασθαι τῷ Κομνηνῷ τὸ κράτος.
Ἀλλ' οἱ τὸ σκάφος τῆς ἀρχῆς ἰθύνειν πληρωθέντες
Μὴ σώζειν τοῦτο θέλοντες, ἀλλὰ καὶ καταδύειν,
Καὶ κλύζειν τὸ ταλαίπωρον κύμασι βαρυβρόμοις,
Εἰς μάχην καὶ μὴ θέλοντα τὸν γέροντα κινοῦσι,
Καὶ πρὸ μικροῦ τυμβόχωστον εἰς ἀντιπαρατάξεις.
Ἐντεῦθεν μάχη σύμφυλος, καὶ δεξιὰ Ῥωμαίων
Κατὰ Ῥωμαίων τὰς αἰχμὰς θήλλουσι, καὶ τὰς λόγχας,
Καὶ τὰ καταπλαττόμενα φόνοις τοῖς ὁμογνίοις,
Καὶ δρέπανον ἐφόρει διχάζον ὁμοφύλους.
Καὶ κατ' ἀλλήλων συγκρούουσιν ὥσπερ ἐν σκοτομήνῃ,
Καὶ παῖδας πατροπάτορας ἀλλήλοις ἀγριαίνων.
Γίνεται οὖν ὑπέρτερος ὁ Κομνηνὸς τῇ μάχῃ,
Καὶ Μιχαὴλ καθίσταται τοῦ κράτους καὶ μὴ θέλων,
Ἐνιαυτὸν περίμετρον ἑνὸς σκηπτροκρατήσας.
Αὐτὸς δὲ τὴν πρωτόπολιν φθάσας ἐν τάχει,
Καὶ στέφος περιθέμενος κρατῆρα αὐτανάκτων
Ἐφήπτετο τῶν τῆς ἀρχῆς πραγμάτων αὐθεκάστως,
Καὶ πᾶσι προσεφέρετο κατὰ τὸ μεγαλεῖον,
Καὶ τοῖς ἀγχοῦ καὶ τοῖς μακρὰν καὶ τοῖς ἐν ἐξουσίαις.
Καὶ τὴν ἀλωπεκίστριαν τὴν φαύλην κολακείαν,
Καὶ τοὺς αὐτῆς σαινισμοὺς ἀπὸ ψυχῆς ἐστύγει.
Κἀντεῦθεν φορτικώτερος τοῖς πλείοσιν ἐδόκει,
Καὶ πλείω τοῦ καθήκοντος φέρειν ἀγερωχίαν.
Πλὴν ἀπολαύσας τῆς ἀρχῆς οὐκ ἐν μακροῖς ἡλίοις,
Ἀλλὰ τὸ δὴ φθεγγόμενον ὡς ἄγρωστις ἀνθήσας,
Καὶ μετ' ὀλίγον μαρανθεὶς ὑπὸ φθινάδων νόσων.
Ἐπὶ δυσὶ γὰρ ἔτεσι τοῦ κράτους ἀπολαύσας
Τὸν Δούκαν μὲν κατακοσμεῖ τοῦ κράτους τοῖς συμβόλοις
Const. Mon.

A Quapropter umbra tenus & verbo tantum Imperator erat: cætera per eos administrabantur, quos diximus Theodoram Michaelo reliquisse, tanquam pueri curatores, custodes, patres. Bis enim pueri senes, ut est in proverbio. Hinc usuveniebat, ut quicumque palpos istis obtrudebant, frequenter adibant, in omnibus eorum nutui parebant, beneficiis multiplicibus afficerentur. *Mala rerum administratio.*

E diverso viri militares, rerum bellicarum periti, familiis illustribus prognati, nobilibus & heroicis orti parentibus, tamquam vas aliquod fictile nullius pretii rejiciebantur. Ejus rei B certum præbet argumentum Isaacius ille Comnenus, qui ex præclarissimis facinoribus nomen atque famam celeberrimam consequutus erat: vir manu promptus, & bellicis in rebus exercitatus. Is Michaelo convento, quum fructus laborum uberes se percepturum existimasset, spe sua frustratus, ac non tantum non decerptis rosis, verumetiam a pessimis illis Imperii gubernatoribus spinis injuriarum punctus: immenso dolore percitus, ad tyrannidem spectare cœpit. Quumque Constantinum Ducam, & multos alios opulentissimos ac nobilissimos homines, societate sibi devinxisset, ac militum copias ex Asia collegisset: recta C Imperatorem invasit, solio eum dejecturus. Ejus rei fama trepidus ille senex Michaeleus ad se perlata, statutoque potius esse, ut obscurus ageret in ætate tumulo vicina: paratus erat Imperio cedere idque Comneno permittere. Verum ii, quos diximus, administratores Imperii, non solum non cupientes publicæ rei saluti consulere, sed potius eam longe afflictissimam gravissimis fluctibus demergere ac obruere cogitantes, repugnantem, ac tantum non plane sepultum, ad bellum gerendum, & opponendam hosti aciem incitabant. Hinc intestino exorto dissidio, manus & hastas Romani cum Romanis conseruerunt, sanguineque cognato pol- D luerunt, divisi & commoti adversus se invicem, veluti per noctem lunæ expertem, fratribus in fratres exacerbatis. Tandem Comnenus prælio superior evasit & Michaelus invitus amisit Imperium, quod annum unum obtinuerat. *De Isaacio Comneno.*

Edit. Paris. pag. 130. ISAACIUS COMNENUS Imp.

Itaque Comnenus celeriter occupata urbe principe, ac Imperatoria corona sumpta, rempublicam arbitratu suo administrare cœpit, seque pro majestate erga quosvis, propinquos, remotos, cum potestate rebus præfectos, gerere: toto pectore adulationibus infestus. Eam ob rem gravior aliquanto nonnullis, & ferocior, quam par esset, videba- E tur. Ubi non longo tempore, nimirum biennio, potitus Imperio fuisset, ac uti proverbio dicitur, instar graminis floruisset, pauloque post ex diris morbis emarcuisset, Ducam quemdam insignibus exornat Imperii, qui suos ei thesauros aperuisset, ac invadendæ tyrannidis conatum adju-

visset: ipse vero vitam asperam & Deo placentem amplexus, vestitum nigrum induit, & variis diuturnisque laboribus exhaustus, sane quam laudabili fine vitam in terris suam clausit. Itaque vitam quam optarat, invenit. Post eum Ducas accepto Imperio, tanta id æquabilitate moderatus est, ut neque necessarium in rebus gerendis impetum prorsus inhiberet, sed gradatim ac pedetentim progrederetur; neque præceps rueret, sed audacem iracundiam catena quasi quadam constringeret, nec opinatis præcipitiis & periculis evitatis. Quum domum suam septem liberis seu columnis fulcivisset, jamque vitam & res humanas relicturus esset: infinitis & continuis curis animum discruciabatur. Amabat Imperatricem, & volebat quidem illam manere liberum suorum curatricem, regnique participem: sed vicissim delicatam & teneram ejus ætatem suspectam habebat, futurumque metuebat, ut illa secundas ad nuptias transiret, (nec enim flammarum & tentationum carnis expers erat) ac post obitum suum ex alio liberos gigneret: unde forsan consequeretur, ut ex se nati velut evanescerent, Imperio ad illos alteros transeunte. Hujusmodi cogitationum fluctibus agitatus, Imperatricem ab hoc instituto revocare conabatur, & liberum filiis Imperium relinquere, tutoribus eis & curatoribus aliis, tamquam impuberibus, constitutis. Sed enim quod futurum est, quævis re potius & valentius esse, ac mortalium ratiocinationis & corda vincere videtur. Quippe quum hæc Imperatrix odoraretur, & totum mariti consilium animadvertisset: seipsam terribilibus sacramentis, quasi quibusdam vinculis, adstrinxit & obligavit, pollicita numquam se ad alteras nuptias progressuram, sed liberis communibus Imperium conservaturam. Secundum hæc Ducas in fata concessit, & terrenam mortalemque molem deposuit, Imperio septem annis administrato.

Succesit ei conjux Eudocia cum liberis, in qua statim ab illius obitu sævientes carnis libidines procellam quasi quamdam excitarunt. Quid autem rei acciderit, indicare vera narratione libet.

Erat dux quidam copiarum, Romanus, cognomento Diogenes, natione Cappadox, vultu venusto, pulchro corpore, lacertis robustis, forma corporis amplissima pulcherrimaque ac regno digna.

Hic quum rempublicam administrari cerneret a muliercula fuco pingente faciem suam, & teneris & imbellibus pueris: draconis in morem sibilo contra passerculos implumes edito, matrem una cum pullis devoraturum se minabatur, ignorans homo stolidus, sagitta etiam aquilam aera permeantem in terram dejici, & fur-

Constantinus X. Ducas Imp.

Edit. Paris. pag. 131.

Eudocia cum Ducæ FF. imp.

Romani Diogenis motus.

A Ὡς ὑπανοίξουσα πολλὰς αὐτῷ χρηματοθήκας,
Καὶ συναντιλαβομένη τῆς ποθείσης τυραννίδος.
Αὐτὸς δὲ τὸ τραχύτερον τὸν κατὰ Θεὸν βίον
Ἑλόμενος ἀμφέθετο χιτῶνας μελαγχρῶτας,
Καὶ δαπανήσας ἑαυτὸν ἔργοις μακροκαμάτοις
Πολυζηλώτῳ τέρματι τὸν βίον κατέλυσε,
Διὸ καὶ ἄρας ζωῆς ὧνπερ καὶ ἐπεπόθει.
Ὁ Δούκας δὲ παραλαβὼν τὸ κράτος τῆς ἡνίας
Τὸ τέτρωρον τὸ χρύσεον ἤλαυνεν ἀγχιμόλως.
Καὶ χρώμενος ἱματισμοῖς χαλινοῖς βραδυτέροις,
Μήτ᾽ αὐθάδης ὅπως ἐνδιδοὺς καὶ παραβόλως θέειν,
Ἀλλὰ καὶ θράσους τὸν θυμὸν ὥσπερ ἀνασειράζων,
B Καὶ φέγγος τὸ τῶν κρημνῶν ἐλαύνων ἀπροόπτως,
Καὶ τὰς τῶν ἁμαξοτροχιῶν κινδύνους ὑπεκκλίνων,
Ἐν ἑπταρίθμοις δὲ παισὶ τὸν θρόνον ἐπερείσας,
Ὥσπερ ἐν κίοσιν ἑπτὰ παγίως ἀραρότας,
Καὶ μέλλων ἀπανίστασθαι τοῦ βίου καὶ τὸν βίον,
Κλόνον ἀπεριμέριμνον εἶχε τῆς καρδίας,
Καὶ κλύδωνα ἔφερε φροντίδων ἐπαλλήλων.
Ἔστεργε τὴν βασίλισσαν, ἤθελε ταύτην μόνην
Τῶν παίδων τε φροντίσειν καὶ τῆς ἀρχῆς μετέχειν·
Ὑπώπτευε τὸ τρυφερὸν πάλιν τῆς ἡλικίας.
Τοῖς γὰρ βρασμοῖς καὶ σφαδασμοῖς τοῖς τῆς σαρκὸς ἐσφρίγα.
C Ὑπώπτευε μὴ δεύτερον πρὸς λέχος ἀνακλίνῃ,
Καὶ πάλιν μήτηρ γένηται παίδων ἀλλοβλαστήτων,
Κἀντεῦθεν οἱ μὲν ἐξ αὐτοῦ φυέντες μαρανθῶσι,
Πρὸς δὲ τοὺς ἐπιθαλεῖς τὸ κράτος μεταβαίνῃ.
Τοσαύταις κυματούμενος τῶν λογισμῶν ταῖς ζάλαις
Μετάγειν τὴν βασίλισσαν ἐκεῖθεν ἐπειρᾶτο,
Καὶ τοῖς παισὶ καταλιπεῖν ἐλεύθερον τὸ κράτος,
Ἄλλους αὐτοῖς διοικητὰς θέμενος ὡς νηπίοις.
Ἀλλὰ τὸ μέλλον ἔοικε πάντων ὑπερισχύειν,
Καταμεγαυχᾶσθαι λογισμῶν, ὑπερέχειν καρδίας.
Καὶ τοίνυν ἡ βασίλισσα τοῦτον ἐπαισθομένη,
Καὶ πᾶν τὸ ἐμβούλευμα μαθοῦσα τοῦ συλλέκτρου,
D Ὅρκοις αὐτὴν φρικώδεσιν οἷα δεσμοῖς συσφίγγει
Μηκέτι παστοπήγια στῆσαι δευτέρου γάμου,
Ἀλλ᾽ ὡς μηκέτι γνώσεσθαι θαλάμους γαμηλίους,
Ἀλλὰ τοῖς τέκνοις τοῖς αὐτοῦ τὸ κράτος συντηρήσειν.
Ὁ μὲν οὖν Δούκας τοῖς δεσμοῖς τοῖς φυσικοῖς ὑπέσχε,
Καὶ τὸ θνητὸν καὶ γεηρὸν ἀπεφορτίσθη βάρος,
Ἐν ἑπταρίθμοις ἔτεσι Ῥωμαίων βασιλεύσας.
Ἡ δ᾽ Εὐδοκία σύμπλοος ἐγένετο τοῖς τέκνοις
Ναυάτης χρηματίζουσα τοῦ καλλιπρῴρου σκάφους.
Ἀλλ᾽ ἄφνως ἀγριαίνουσαι σαρκὸς αἱ καταιγίδες
Ἐξήγειραν δυστράχαλον ἄγριον κυματίαν,
Ἐπήγαγον ναυτιασμούς, ἰλίγγους, σκοτοδίνας,
Ἠπείλησαν τοὺς πλέοντας θῦσαι κυματολύτας.
E Πέλαγος γὰρ δυσχείμερον ὑπήνοιγε τὸ στόμα.
Τί δὲ καὶ ποῖον τὸ συμβάν; ἄγε μοι λόγε φθάνε.
Μὴ παρὰ μέλος τὴν σειρὰν τῆς μουσικῆς ψαλάττειν.
Ἦν Ῥωμανός τις στρατάρχης, ἐπίκλην Διογένης,
Ἐπίχαρις, εὐπρόσωπος, τὸ γένος Καππαδόκης,
Εὖ ἔχων κάλλους σώματος, εὖ δὲ καὶ βραχιόνων,
Εἶδος πλουτῶν ἐράσμιον, ἄξιον τυραννίδος.
Οὗτος ἰδὼν τὰ πράγματα καὶ τὴν ἰσχὺν Ῥωμαίων
Ἐπὶ γυναικὶ κείμενα καὶ ταύτῃ φυκιούσῃ,
Ἐπὶ παισί τε τρυφεροῖς καὶ νηπιωδεστάτοις,
Ὡς δράκων ἐπισύριξε στρουθίοις ἀπτερώτοις,
Καταπιεῖν μεγαλαυχῶν στόμασιν ἀσφαράγοις,

Αὐτὴν τὴν γραοδομήτορα μετὰ τῶν ὀρταλίχων.
Νήπιος οὐδ' ἐγίνωσκεν ὡς λόγος ἐξεφόρει
Εἰς γοῦν ῥεπτοῦ τὸν αὐτὸν τὸν ἀγροβατοῦντα,
Καὶ σάλπιγξ ἀγρέως λιθόπλοκοι τῆς ἄρκτης.
Περιοστίσας πυργηρῶν πόλεις περιθραπείας,
Ἤθροισε σμῆνος μελισσῶν, ἐφώρμησε, ἀνῆρε,
Ἐπέβαλε τοῖς κηπουροῖς καὶ τοῖς ἀμπελοτόμοις,
Διαρπαγὴν ἐτίθετο τὰ τῶν γαιομαχούντων.
Ὀλίγον τὶ τὸ μεταξὺ, καὶ βοῦς ὁ μυκητίας,
Ὁ βοῦς ὁ μεγαλόστερνος ἑάλω κυναγείαις.
Ἤχθη καλαθοτόμιθος, τάλμης ὑφέξων δίκας.
Εἶδεν αὐτὸν ἡ βασιλὶς, τὸ κάλλος κατεπλάγη,
Καρδίαν ἐρωτόβλητον ἔσχεν ἀπὸ τῆς θέας,
Καὶ παρ' οὐδὲν τὸ τόλμημα τοῦ Ρωμανοῦ θεμένη,
Κρυφίους ἀθετήσασα τὰς φρικαλέους ὅρκους,
Ἐρωτικῶς συμπλέκεται, μίγνυται τῷ δεσμώτῃ,
Ἀντὶ φρουρᾶς ἀνοίγουσι θαλάμους νυμφιδίους,
Ἀντὶ κλοιῶν χαρίζεται πέπλους κατεμαργάρους,
Καὶ λέχος τὸ βασίλειον ἀντὶ χαμαιστρωσίας,
Καὶ κράτορα καθίστησι θανάτῳ ῥοπωμένον
Τὸν ᾅδου κινδυνεύοντα περιπτυσσέσθαι γνάθοις.
Τοσαῦται σου τὰ παίγνια παῖκτα ῥοπὴ τοῦ βίου
Ὡς δὲ παρῆλθε Ρωμανὸς εἰς πλουτικὸν ὄγκον,
Ἀπὸ βαλβῖδος ἔδειξεν ἀπὸ πρωτοδρομίας
Οἵας ἀρρενωπότητος θέρμης ἐν στέρνοις εἶχεν.
Οὐ γὰρ τρυφαῖς ὑπέκυψε ταῖς σωματικωτέραις,
Οὐδὲ θελχθεὶς τῷ τυραννικῷ περιπορφύρῳ φάρει,
Σκώληκος ἔζη βιοτὴν ἀθλίου γαιοφάγου,
Σκότιος, ἐγκρυπτόμενος θαλάμοις βασιλείοις,
Καὶ φεύγων οἷον τοὺς ἐχθροὺς καὶ μάχας ἀλυσκάζων,
Καὶ τοῖς κακοῖς καὶ ῥαδιουργοῖς μὴ ἐπισείων σπάθην.
Ἀλλὰ θυμὸν ἀναλαβὼν κατὰ τῶν ἐκ τῆς Ἄγαρ,
Καὶ τῷ τοῦ ζήλου κατ' αὐτῶν σπασάμενος ῥομφαίαν,
Καὶ γῆν τοῖς τούτων πτώμασιν ὡς δράγμασι καλύψας,
Καὶ τοῖς ῥυεῖσιν αἵμασι θαλάσσας σχεδιάσας,
Ἔδειξεν οἷαν ἄκαμπτος τρέφουσιν ἀνδρείαν,
Ὁποίους τοὺς βραχίονας ἔχουσιν ἐν πολέμοις.
Κἂν μὴ τοῦ φθόνου τὸ δεινὸν ἀπεῖρξε τὸν γεννάδαν,
Ἂν μὴ κακίας ἔχιδνα κατέφαγε τὸν ἄνδρα,
Οὐδ' ἂν πυρφόρος ἔφυγε τὴν μάχαιραν τῆς δίκης.
Ἀλλ' ἡ κακίας ἄκανθα, καὶ τὸ τοῦ φθόνου πλάσμα,
Κατεμωλώπισαν αὐτὸν ὑπὲρ σκορπίου κέντρον,
Καὶ κόρας ἐξεκέντησαν αὐτοῦ τὰς τῶν ὀμμάτων.
Ἦν μὲν γὰρ φύσει Ρωμανὸς αὐθάδης, αὐθάδης,
Ὑπέροφρυς, φιλότυφος, φίλαυτος, αὐτογνώμων.
Τότε δὲ πλέον φυσηθεὶς ἀπὸ τῆς ἁλουργίδος,
Καὶ μείζω τῦφον προσλαβὼν ὡς Ρωμαίων ἄναξ,
Ναὶ μὴν καὶ προσκτησάμενος γνώμην ἀστατοῦσαν,
Καὶ τρόπον ἀλλοπρόσαλλον, καὶ πάντας ὑποπτεύων
Ὡς ἐπιβούλους, ὡς αὐτῷ πεῖραν ἐπιχειροῦντας,
Βαρὺς ἐδόκει καὶ πικρὸς οὐ τοῖς ἐν τέλει μόνον,
Ἀλλά γε καὶ τῇ γαμετῇ καὶ τοῖς τοῦ Δούκα τέκνοις.
Ἐντεῦθεν λόγοι ψιθυροὶ, καὶ σκευωρίαι, καὶ δόλοι,
Ἐντεῦθεν μῖσος ἔμφυλον, καὶ θήρατρα, καὶ πάγαι.
Καὶ τοῖς ἐχθροῖς ἐσκέπτοντο τὸν κράτορα προδοῦναι
Ἄπονον ἀπραγματεύτου θήραν ἐπινοοῦντες.
Εὑρέτης δὲ τὸ κέρασμα τοῦτο τῆς προδοσίας
Ὁ Καῖσαρ ὁ αὐτάδελφος τοῦ Δούκα Κωνσταντίνου.
Τούτου γὰρ παῖς Ἀνδρόνικος ἦν τότε στρατιάρχης.
Κοινοῦται γοῦν τοῖς στρατηγοῖς καὶ τῷ παιδὶ τὸ σκέμμα.

A culis per lineas plagas connexis ursos capi.

Quum ergo Thraciæ vicinas urbes obsidet, quodam velut apum examine collecto progredi cœpit, & seditionem concitare, hortorum vinearumque cultores lædere, prædæ subjicere, quotquot armati semet opponerent. Non multum intercessit temporis, quum bos ille mugiens & ingentis pectoris a canibus capitur, & ad luendas facinoris pœnas abducitur.

Ad ejus conspecti pulchritudinem Imperatrix obstupuit, amore capta est, perpetratum a Romano facinus pro nihilo duxit, sacramentis illis horrendis plane spretis in amplexus B captivi ruit, pro carcere sponsalem ei thalamum aperit, pro numellis vestes unionibus ornatas largitur, pro toro ex agrestibus frondibus humi parato, lectum regium præbet. Imperatorem denique renuntiat eum, qui jamjam orco tradendus fuerat. Hi tui sunt, o vitæ rota, lusus. *Inspera@ta fortunæ vicissitudo.*

At Romanus, ubi tantum ad fastigium rerum præter spem venisset, ab ipso limine primoque cursu ostendit, quam virilis animi foret. Non enim corporeis voluptatibus inhiabat, non aurea purpureaque veste delectatus, instar miselli vermis, e terra pastum quærentis, vivebat obscurus, regiis C in cubiculis abditus, hostes fugiens, prælia detrectans, adversus improbos & nefaria designantes gladium non vibrans: excitato adversus Agarenos animos, vindice gladio in eos stricto, terra cadaveribus ipsorum veluti manipulis constrata, undis eorum sanguine tinctis, quæ Romanorum fortitudo ac virtus foret, & quos lacertos in præliis haberent, ostendit. *Romanus IV. Diogenes, Imp. ann. III. mens. VIII.* *Edit. Paris. pag. 132.*

Quod si strenuum magnanimumque virum invidiæ malum non impedisset, nec improbitatis vipera momordisset: ne quidem calonum quispiam gladium ejus ultorem evasisset. Sed enim malitiæ spina & invidiæ stimu-D lus eum pupugerunt acrius, quam quisquam scorpius, ipsis etiam oculis erutis. Erat enim alias Romanus a natura ferox, contumax, superciliosus, fastuosus, amans sui, judicii proprii tenax: & hoc tempore magis etiam purpuræ caussa inflatus erat, quodque Imperator Romanorum esset, animos majores sumpserat. Præterea quædam accesserat mentis inconstantia, mores variabiles, erga quosvis tam familiares, quam alienos & extraneos diffidentia suspicax, quasi omnes ipsi insidiarentur. Has ob caussas gravis & acerbus esse videbatur non optimatibus modo, sed etiam conjugi, Ducæque liberis. Hinc sequuti clandestini E susurri, molitiones, doli, suorum odia, casses, laquei meditantium, quo pacto citra laborem omnem & periculum Imperatorem hostibus proderent. Ejus proditionis poculum Cæsar, Constantini Ducæ frater, cujus filius Andronicus id temporis exercituum dux erat, miscebat. Igitur cum filio cæterisque copiarum ducibus consilium suum communicat, quo periculosum rete misceto ne- *Quantum malum sit invidia.* *Consilia proditionis.*

ctebatur, & vestis lethifera texebatur. Jam Diogenes in adversum Byzantio littus transjecerat, totis viribus invasurus & mactaturus lupos, in sacrarum & Christianarum ovium caulas prosilientes ac grassantes: quum columba quædam aliunde advolans placido alarum motu, ad ipsius genua sese demisit, non qualis ad arcæ tectum quondam convolans, finem appetiisse diluvii nunciabat, & allato oleæ ramo abditum in arca Noam, alterum humani generis auctorem, solabatur: sed augurium prorsus infaustum, malorum indicatrix, nuncia sinistra, vates adversi casus infelix. Eam alitem Imperator, ratus augurium lætum esse, ad Imperatricem mittit. Nam quæ sibi evenire quisque desiderat, iis se potiturum opinatur: adeoque cuncti mente concipiunt ea, quæ voluntate appetunt. Sedenim eo nihil est ærumnosius homine, qui hostes domesticos, & ejusdem tecti particeps habet. Si domi adversarios alas, non te periculis eripere muri Babylonii queant, non Semiramidis turres, non piramidum crassicies. Si proditor animus magno cum malo tuo tecum vivat, etiamsi cum illo degas in castello quopiam inexpugnabili, nihilo tamen minus & munimentum illud occupabit, & urbe quantumvis instructa defendi non poterit. Nunc Diogenis casus narratione complectamur. Grave ac ingens prælium utrinque movebatur, nimirum inter Romanos & * Persas: duces utrinque magna ira concitati prorumpebant: Mars hominum pernicies circumcursitabat undique, cruore respersus, & in eo manus abluens: quum quidem integra sanguinis maria cuperet exsorbere. In hoc rerum statu hostes Imperator invadebat, latera cædens, persequens, hastarum ictibus eorum viscera passim affundens: dixisset aliquis, velocem accipitrem, & vitæ avicularum infestum, pullos teneris alis præditos magno cum alarum strepitu involare. Nimirum ardentis presteris in morem, ex aere nubeque delapsi, in hostes videbatur irruere. Manus sanguine tinctas habebat; dextra & gladius cædes stillabant, vestes cruore cæsorum respersas & rubentes gestabat, perinde ac si leo quispiam timidum nactus animal, ejus latera discerpat unguibus, & sanguinem promanantem hauriat, indeque cruentata labra ostentet. Non centimanus ille Briareus hujusmodi facinora designavit, Sirenum cantus superantia, & Typhonis audaciam. Nimirum cædes Imperator cædibus cumulabat, fortia facta patrabat, indefessus adamantis in morem erat. Dum hæc ita gererentur, ad Roman. victoria post tempus haud exiguum pugnatæ jam pugnæ spectabat, eisque læto & hilari vultu arridebat: quum ecce barbarissimus ille livor, & scelerata improbitas, & nubes quasi quædam invidiæ diem tam splendidum deturpat & obscurat. Nam ubi Cæsar primus initium fugæ fecisset, universi relicto Imperatore semet in pedes conjiciebant. Hoc modo Imperator denudato graculo consimilis factus, hac illac circumspectabat, seque solum intra laqueos inextricabiles delatum videbat. Secundum hæc præcipui barbarorum proceres in eum ferociter irruunt, una currentes, alter alterum antevertentes, inter se decertantes, quis-

Augurium.

Edit. Paris. pag. 133.

* hoc est Saracenos sive Agarenos.

Diogenes proditur a suis in cursu victoriæ.

A Καὶ δίκτυον ἐπλέκετο κινδύνου τῷ δειλαίῳ,
Καὶ στολισμὸν μελάμπεπλον ὑφαίνετο θανάτου,
Εἶχε μὲν οὖν τὸν Ρωμανὸν περαία Βυζαντίου
Θηρευτικῶς ὡρμημένον καὶ καταβρύχειν λύκους
Ἐπιπηδῶντας ἱεραῖς προβατοφρούροις μάνδραις.
Πτηνὴ δὲ πέλεια ποθὲν ἐπιπτερυξαμένη
Ἐφίζανε τοῖς γόνασιν ἐν πτερασμοῖς ἀψόφοις.
Οὐχ ὥσπερ πρὶν τῆς κιβωτοῦ προσπτᾶσα τῷ στεγάστρῳ,
Καὶ λύσιν ἐπαγγέλλουσα καταφορᾶς ὑδάτων,
Καὶ δένδρου φύλλον φέρουσα, καὶ παραμυθουμένη
Νῶε τὸν κιβωτόκρατον τὸν δεύτερον γενάρχην,
Ἀλλ' οἰωνὸς ἀπαίσιος, ἀλλὰ κακῶν σημάντωρ,
B Δυσάγγελος, φοιβάστρια, κακόμαντος προφῆτις.
Ὁ μὲν οὖν κράτωρ τὸ δεινὸν πέμπει τῇ βασιλίδι
Εὐάγγελον προσήμαντρον ὑποτοπήσας τοῦτο.
Ὧν γάρ τις γλίχεται τυχεῖν ἐκεῖνα καὶ δοξάζει,
Καὶ ταῦτα πᾶσι κατὰ νοῦν ὅσα καὶ κατὰ γνώμην.
Ἀλλ' ἄρα δυσποτμότερον οὐδέν ἐστιν ἀνθρώπου,
Ἔχοντος τοὺς ἐχθραίνοντας οἰκείους ὁμοστέγους.
Ἂν ἔνδον ἔχῃς τοὺς ἐχθροὺς, ἂν ὀφεσίως τρέφῃς,
Οὐ ῥύσονται κινδύνων σε τὰ Βαβυλῶνος τείχη,
Οὐ πύργοι Σεμιράμιδος, οὐ πυραμίδων πάχος.
Ἂν τὴν προδότειραν ψυχὴν σύνοικον δυστυχήσῃς,
C Ἂν συνοικήσῃς μετ' αὐτῶν ἐν ἀρραγεῖ φρουρίῳ,
Ἁλώσιμον τὸ φρούριον, ἀφύλακτος ἡ πόλις.
Ἀλλὰ διηγητέον μοι τὰ περὶ Διογένους.
Πόλεμος τότε σοβαρὸς ἑκατέρωθεν ἐρράγη
Μέσον Ρωμαίων καὶ Περσῶν, ἄγριος θροῦς ἀνέβη.
Μέγας ἐφώπλιζε θυμὸς ἄμφω τὰς στρατοπαρχίας,
Καὶ πάντα περιέτρεχεν ἀνδροδιώκτης Ἄρης,
Τοῖς αἵμασι κατάλουτος, φονολουτῶν τὰς χεῖρας,
Ὅλας θαλάσσας ἐκροφεῖν βουλόμενος αἱμάτων·
Ὁ βασιλεὺς δ' ἐπέπιπτε πλευροκοπῶν διώκων,
Καὶ δόρατος τοῖς νύγμασι χέων αὐτῶν χαλάζας,
Στρουθιοφόντης εἴποι τις ἱέραξ ὠκυπέτης,
D Στρουθοῖς ἁπαλοπτέρυξιν ἐπισείων τὰ πτίλα.
Πρηστὴρ ἐδόκει τοῖς ἐχθροῖς ἔμπυρος καταβάτης
Ὑψόθεν ἀποδισκευθεὶς, ἀπορραγεὶς ἐκ νέφους.
Ἐγένοντο κατάλουτοι λύθροις αὐτοῦ παλάμαι.
Φονοσταγὴς ἡ δεξιὰ, φονόφυρτος ἡ σπάθη,
Ἐξέρυθρον ἱμάτιον ἐφόρεσεν ἐκ φόνου.
Ὡς εἴ τις λέων ἐντυχὼν δειλοκαρδίῳ ζώῳ,
Ῥήξει πλευρὰν τοῖς ὄνυξι, καὶ θλάσει τὰ ἔγκατα,
Καὶ δείξειε κατάβαπτα τοῖς αἵμασι τὰ χείλη
Οὐδεὶς αὐτῶν Βριάρεων ἔδειξεν ἑκατόγχειρ
Ὑπὲρ σειρὰν Ἐγκελάδου, ὑπὲρ Τυφῶνος θράσος,
Φονεὺς, ὀμβριμοεργὸς, ἀκάμας ὡς ἀδάμας.
E Ἦν ταῦτα, καὶ προσέβλεψεν ἡ νίκη τοὺς Ρωμαίους,
Καὶ χαροπὸν ἐγέλασε συχνῷ χρόνῳ, τοῦτο γνοῦσα.
Ἀλλὰ γὰρ ἡ τελβάρβαρος ἐκείνη βασκανία,
Καὶ ἡ κακίας τὸ στυγνὸν, καὶ τὸ τοῦ φθόνου νέφος,
Τοιαύτην λαμπροστόλιστον ἀμαυροῦσιν ἡμέραν.
Ὡς γὰρ ὁ Καῖσαρ τοῦ δρασμοῦ καὶ τῆς φυγῆς κατῆρξεν,
Ὤχοντο πάντες ἐν ποσὶ τὸν κράτορα λιπόντες.
Καὶ βασιλεὺς ὡς κολοιὸς ἦν ἀπεψιλωμένος,
Καὶ τῇδε κἀκεῖ περιβλέποντος κύκλῳ περισκοπεῖ,
Καὶ μόνον ἔβλεπεν αὐτὸν ἐν βρόχοις δυσεκβάτοις.
Ἐντεῦθεν ἐπεπήδησαν στρατάρχαι βαρβάρων
Συντρέχοντες, προτρέχοντες, ἐρίζοντες ἀλλήλοις,
Τίς ἂν συλλάβοι Ρωμανὸν ζῶντα, καὶ τελευταῖον

Ζωγρεῖται, φεῦ, ὁ βασιλεὺς βαρβαρικαῖς παλάμαις·
Ὁ λέων θήρα γίνεται πανθήρων λυσσητήρων,
Ταῖς νυκτερίσιν αἰετὸς κρατεῖται χρυσοπτέρυξ.
Τὸ μετὰ τοῦτο τί; καὶ πῶς; καὶ μέχρι ποῦ προῆλθε;
Ὁ βάρβαρος ὁ φύλαρχος ἐκεῖνος ὁ ζωγρήσας
Τὴν βαρβαρόθυμον ψυχὴν ἀέλπτως ἡμεροῦται,
Βλέπει φιλανθρωπότερον πρὸς τὸν βασιλέα,
Οἰκτείρει δὲ καὶ βάρβαρος ἄνακτα δυσπραγοῦντα.
Ἐλέγχει γὰρ αὐτογενεῖς τοῦ βασιλέως προδότας
Ῥωμαίους ὁ τρισβάρβαρος ἀλλόφυλος συμφύλους.
Γίνεται προμηθέστερος αὐτοῦ καὶ τῶν οἰκείων,
Καὶ κηδεμονικώτερος αὐτὸς τῶν ὁμογνίων.
Καταλλάττεται σύμμαχον, σπένδεται, νέμει χεῖρα.
Ἀνακτησόμενον αὐτοῦ πέμπει τὴν κρατηΐαν.
Ἤλυξε γοῦν ὁ Ῥωμανὸς ὡς θὴρ ἐκ γαλεάγρας,
Ὡς ἐκ βροχίδων αἰετὸς, ὡς ἴλλος ἀπ' ἀγκίστρου,
Καὶ πάλιν ἦν ἐπίσημος ἀρθῆναι πρὸς τὸ κράτος.
Ἀλλὰ συνέχεε αὐτοῦ καὶ τὰς ἐλπίδας φθόνος.
Γράμμασι γὰρ κατάπτερα πάντη περιφοιτῶν
Πάσας ἀποτειχίζονται τοῦ Ῥωμανοῦ τὰς πόλεις.
Ἐντεῦθεν ὁ ταλαίπωρος ἔρημος περιέστη,
Ἄφιλος, ἀβοήθητος, ἄλλος Βελλεροφόντης,
Τοῦ κράτους ἀποσφενδονηθεὶς, ὥσπερ ἀπὸ Πηγάσου,
Ἔτεσι μόνοις ἐν τρισὶ τοῦ κράτους ἀπολαύσας.
Ἀλλ' οὐδὲ πάλιν ἡ πυρὰ τοῦ φθόνου κατεσβέσθη·
Ὁ γάρ τοι Δούκας Μιχαὴλ ὁ παῖς τοῦ Κωνσταντίνου
Πρὸς τὴν ἀκμὴν ἐπαναβὰς ἤδη τὴν νεανίσκου,
Καὶ χνοῦν ἐπαγγειλάμενος ἰούλων τοῖς προσώποις,
Τῷ Καίσαρι χρησάμενος τῷ θείῳ συνεργέτῃ,
Καὶ τοῖς ὑπερεχοῦσι καὶ τοῖς ἐν στρατηγίαις,
Ἐγκαθιζάνει μὲν εὐθὺς τοῖς θρόνοις τοῖς πατρῴοις,
Καὶ τὴν τεκοῦσαν στένουσαν πολλὰ καὶ γοωμένην
Τῶν περιβόλων τῆς ἀρχῆς ἄκουσαν ἀπελαύνει,
Καὶ τίθησι μονάστριαν, καὶ κείρει τοὺς πλοκάμους,
Οὓς Χάριτες ἐμόσχευον ποτὲ μυραλοιφίαις,
Καὶ σκοτεινόπεπλον τὴν πρὶν λαμπρόπεπλον δεικνύει.
Μαθὼν δὲ καὶ τὸν Ῥωμανὸν πάλιν βασιλειῶντα,
Καὶ πάλιν τῆς ἐκπέπτωκεν ἀρχῆς ὀριγνῶντα,
Καὶ μάχιμον ἐγείροντα κέντρον ὡς σκορπίον,
Πέμπει τοὺς πολεμήσοντας καὶ τοὺς συλληψομένους.
Καὶ πάλιν, φεῦ, ὁ δυστυχὴς θηράτροις περιπίπτει,
Ζωγρεῖται, καὶ τῶν ὀφθαλμῶν τοὺς κύκλους ἐκβολοῦται,
Ἐν λυπρογαίῳ καὶ σκληρῷ ῥίπτεται νησιδίῳ.
Ἀπαλλαγεὶς δὲ Μιχαὴλ τῶν παρεστώτων φόβων,
Ἀχείμαστόν τι τῆς ἀρχῆς παραλαβὼν τὸ κράτος,
Θορύβους μὲν ἀρεϊκοὺς, καὶ θωρακοφορίας,
Καὶ θροῦν τὸν ἐνυάλιον, καὶ μόχθους, καὶ κινδύνους,
Οὐδ' ὄναρ ἐφαντάζετο· χαλάζων δὲ ταῖς βίβλοις
Νύκτας ἀΰπνους ἴαυεν, ἄλλος ἦν Δημοσθένης,
Ἢ Δίδυμος χαλκέντερος Ἀλεξανδρεὺς τὸ γένος,
Ὃν οὕτως ἐπωνόμασαν ὡς ἐν τῷ χαίρειν λόγοις
Ἄσιτον γενόμενον ἡμέρας ἐπὶ πλείους.
Ἐντεῦθεν ἀνερράγησαν ἐπίρροιαι βαρβάρων,
Καὶ πάλιν ἐφυσήθησαν λαίλαπες πανταχόθεν,
Καὶ φλοίσβους ἀνωρύοντο, καὶ παφλασμοὺς ἐποίουν.

A nam ex omnibus Diogenem vivum suam in potestatem redigeret. Ad extremum (heu) barbarorum in manus Imp. venit: leo furentum pantherarum præda fit: auratas alas habens aquila capitur a noctuis. Quid deinceps evenit? quo pacto res gestæ? quem exitum habuit? Barbarus ille gentis princeps, qui Diogenem vivum ceperat, præter omnium spem animum insolentem ac barbarum cum miti commutat, & Imperatorem perhumaniter intuetur. Quippe hominis etiam barbari mens erga regem adversis jactatum casibus commiseratione tangitur. Itaque vir cæteroqui terbarbarus cognatos Imperatoris & Romanos, extraneus cives & gentiles proditionis coarguit: majorem ejus curandi fovendique caussa B sollicitudinem suscipit, quam ipsimet familiares & propinqui: fœdus cum eo ferit: gratiam mutuam conciliat: manus auxiliares porrigit: cum suis ad recuperandum Imperium ablegat. Hoc pacto Romanus belluæ alicujus in morem e carceribus, ut e laqueis aquila evasit, ut acipenser hamo semet expedivit, rursus Imperii fastigio se potiturum sperans. Verum has quoque spes irritas ei fecit invidia. Nam litteræ celerrimis nunciis ad quasvis regiones erant missæ, quibus denunciabatur, ut Romanus universis urbibus excluderetur. Hinc factum, ut miser ille desertus ac solus obvagaretur, ab amicis destitutus, egens opis & auxilii, novus C quasi quidam Bellerophontes, sic nimirum Imperio dejectus & excussus, ut ille Pegaso: quum eo tribus tantum annis frui contigisset. Verum ne sic quidem invidiæ flamma potuit extingui. Nam Michaelus Ducas, Constantini filius qui jam adolevisset, ac primam barbæ lanuginem in malis ostentaret, opera patrui Cæsaris usus, itemque reliquorum procerum & ducum militarium, paterno semet in solio collocavit, & matrem gravissime plorantem, suasque vices dolentem, & reluctantem, augustis ædibus expulit, vitæque solitariæ tonsis capillis, quos antea Charites ipsæ unguentis delibutos irrigarant, & aureo vestitu cum nigro commutato, addixit. Præterea comperto, Romanum de integro regnum af-D fectare, deque Imperii, quo semel excidisset, recuperatione cogitare, ac pugnacem illum stimulum in morem scorpii rursus erigere: misit qui bellum ei facerent, hominemque comprehenderent. Hoc modo miserrimus iterum in laqueos incidit, vivus capitur, oculis spoliatur, in sterilem ac duram insulam deportatur. Cæterum Michaelus terroribus & periculis liberatus præsentibus, Imperioque jam tranquillo potitus, bellicos tumultus, armorum gestationes, classica militaria, labores, pericula, ne per somnum quidem imaginabatur aut tractabat: sed libris incumbens, totas noctes insomnes exigebat. Alius scilicet Demosth. quidam erat, aliusve Dydimus E Alexandrinus, cognomento Chalcenterus, sic aheneis ab intestinis nuncupatus, propterea quod mirificam e litterarum studiis voluptatem capiens, in multos dies cibis caruerit. Eam ob rem accidit, ut Barbari passim irruerent, ac undique variarum procellæ se commoverent, gravesque turbas & strepitus excitarent. Nec enim præfectus aliquis navium ad manum erat, qui in hisce tem-

Romanus Diogenes a Sarracenis capitur.

Edit. Paris. pag. 134.

Diogenes a suis excluditur

MICHAELUS VII. Parapinaces Imp.

Michaeli studia Imperatori non convenientia.

pag. 135.

pestatibus suorum saluti consuleret, easque compesceret. Itidem e terra germina quædam herbæque malæ proveniebant, quod cultor agri testudinis vitam ageret, raro in publicum prodiret, mox se vicissim ex hominum conspectu subduceret, domi tamquam intra testas occultatus lateret, prorsus uti pinna degens in fundo, hominis egens opera, pungendo ad negotiorum Imperii procurationem exstimulantis, & in memoriam ei revocantis, quod Romanis cum potestate præesset. Hinc rursum dracones hiantes prodiere, qui fines Roman. ceu volucris pullum degluticbant. Erant ergo querelæ graves de Imperatore, cunctis cum dolore videntibus, res Romanas non tantum in genua, vel ipsum in os collapsas: verumetiam plane diffluentes ac marcescentes. Tandem magno quidam principeque loco natus, jam provecta ætate, Nestori Pylio æqualis, cui nomen erat Nicephorus Botaniates, vir bellicis in rebus experientissimus, toto passim corpore cicatrices ferens, uti qui a puero multis in præliis fortiter cum hoste pugnasset, jamque mavortias olympiades complures attigisset. Hic ergo tandem manum sibi quamdam opitulatricem adjungens, Nicæam occupat, & litteris ad Imperatorem perscriptis hortatur, ut volens Imperio sibi cederet absque sanguinis effusione, ac vitam ipse bellorum præliorumque rudis, quietam, & a negotiis immunem ageret. Quid multis rem commemorem? Byzantinam urbem Botaniates occupat, & purpura quidem ipse auro intertexta & distincta exornatur: Michaelus autem, non ita pridem Imperator, in monasterium detrusus vestitu nigro induitur, quum ei sex annis Imperio regio frui contigisset. Sedenim Botaniates ille multo senio gravis, non sui tantum, verumetiam provectæ ætatis oblitus, antecessoris Michaeli conjugem legitimo sibi matrimonio copulat, senex mulierem teneram & delicatam, capularis & funeri destinatus vegetam atque juvenem. Quumque sortem suam ægre molesteque ferret ac deploraret Michaelus, Ephesinæ urbis pastor ab Imperatore constitutus est. Secundum hæc Nicephorus, omissis laboribus bellicis, auro gravis sedebat, ornatus vestimentis, quæ aureos quasi quosdam rutilantesque radios de se spargebant, felicem beatamque senectam lavacris & conviviis, & voluptatibus fovens. Non abs re quis dixerit, eum fuisse consimilem cygno alis aureis exornato, & affabre pictum referenti, qui jam moriturus, & obruendus sepulchro, hilaritati sese dat, vitæ studio tenetur. Quippe senecio delicatæ vitæ semet addicebat, luxui deditas, ac plane voluptarius. Interim publicorum negotiorum procurationem committebat hominibus linguas barbaras usurpantibus, recte loqui nescientibus, totos dies in crapula & ebrietate conterentibus: quorum & familiæ, & parentes, avi maxime serviles erant, tam animo quam judicio barbarissimi, linguis Scythicis, intellectu pronuntiatuque difficilibus garrientes. Quibus sane rempublicam administrandam credens, non aliter agebat, ac si quis ingentem navim onerariam gubernatoribus imperitis, ineptis, nullius usui committat. Ipse vero (ceu dictum modo) delectationem capiens ex fulgentibus auro vestibus, deque

Botaniates Nicæam occupat.

Nicephorus III. Botaniates Imp.

Socordia Botaniatæ.

Edit. Paris. pag. 136.

Mali præfecti a Nicephoro constituti.

A Οὐ γὰρ παρῆν ὁ ναύαρχος ὁ ταύτας ἀλεξήσων,
Καὶ γῆθεν ἀνεφύησαν βλαστήσεις ἀχορδώδεις.
Ὁ γὰρ τῆς χώρας γεωργὸς ἔζα κοχλίου βίον,
Ὀλίγα προσερχόμενος, καὶ πάλιν ὑποφεύγων,
Καὶ πάλιν ἐλυξούμενος τοῖς δόμοις ὡς ὀστράκοις,
Ἢ μᾶλλον ὡς βυθότροφος πίννα χωματοφάγος,
Δεόμενος τοῦ νύξοντος εἰς βασιλείους πράξεις,
Καὶ χρῄζων ὑπομνήσοντος ὅτι Ῥωμαίων ἄρχει.
Ἐντεῦθεν πάλιν ἤρπυσαν δράκοντες χασματῶδεις,
Καὶ πᾶν Ῥωμαίων ὅριον ἐρρόφουν ὡς νοσσίον.
Ἦν οὖν βαρὺς σχετλιασμὸς κατὰ τοῦ βασιλέως,
B Καὶ πάντες ἐπαθαίνοντο βλέποντες τὰ Ῥωμαίων
Οὐκ ἐπὶ γόνυ κείμενα μόνον οὐδ᾽ ἐπὶ στόμα,
Ἀλλ᾽ ἤδη ξηρρεύσαντα καὶ καταμαρανθέντα.
Εἷς δέ τις μεγαλογενὴς καὶ τῆς ἐκ πρώτης ῥίζης,
Βοτανειάτην ἔλεγον ἐκεῖνον Νικηφόρον,
Ἐμπειροπόλεμος ἀνὴρ, κατατμελὰς τὰς σάρκας,
Ἀπὸ πολλὰς ἐναθλήσας μάχας ἐξ ἔτι βρέφους,
Καὶ γεγονὼς ἀρείων μέσος Ὀλυμπιάδων,
Χεῖρα προσεταιρίζεται κυείαν συμμαχίδα,
Καταλαμβάνει Νίκαιαν, πέμπει πρὸς τὸν κρατοῦντα.
Γράμμα προσανιττόμενον ἐθέλοντα συμπεῖθον,
C Ἀναιμωτὶ τῷ γέροντι τὸ σκῆπτρον ὑποστῆναι,
Αὐτὸν δ᾽ ὡς ἀπειρόμαχον ζῆν ἐν ἀπραγμοσύνῃ.
Καὶ τί τὰ πολλὰ καὶ περιττά; φθάνει τὴν βασιλίδα,
Καὶ πορφυρίδι μὲν αὐτὸς κοσμεῖται χρυσοπάστῳ.
Ὁ πρὶν δὲ κράτωρ Μιχαὴλ γίνεται μελαμφόρος,
Ἔτεσιν ἓξ γευσάμενος τοῦ βασιλείου κράτους.
Ἀλλὰ γὰρ ἐκλαθόμενος αὐτοῦ τε καὶ τοῦ γήρως
Ὁ γέρων ὁ παλαιγενὴς οὗτος ὁ Νικηφόρος
Τῇ γαμετῇ τοῦ Μιχαὴλ ζεύγνυται νόμῳ γάμου,
Καὶ ταύτῃ γέρων τρυφερᾷ τύμβιλος νεαζούσῃ.
Αὐτὸν δὲ βαρυνόμενον καὶ δυσαναχετοῦντα
Τοῖς Ἐφεσίων πόλεως ποιμένα καθιστᾷ.
Καμάτων δ᾽ ἀποσχόμενος τῶν κατὰ τοὺς πολέμους
Ἐκάθητο χρυσοφορῶν κοσμούμενος ἀμφίοις
D Ἀκτῖνας ἀπαυγάζουσι πυρράζοντος χρυσίου,
Λουτροῖς καὶ πότοις καὶ τρυφαῖς εὐδαῖμον γῆρας βόσκων.
Χρυσόπτερος ἂν εἴποι τις κύκνος ἀγαλματίας,
Ἀρχόμενος ἐδύνεσθαι κ᾽ εὐφραίνεσθαι τῷ βίῳ,
Τριγέρων ἁπαλόβιος, ἀσώτατος, τρυφητίας.
Καὶ τὰ μὲν πράγματα χερσὶν ἐπίστευεν ἀνθρώπων
Βαρβαριζόντων τὴν φωνὴν μηδ᾽ ὀρθοῤῥημονούντων,
Κραιπάλῃ πανημέριον ἱδρούντων καὶ πινόντων,
Οἷς ἦν τὸ γένος νεῖδουλον, καὶ πάπποι καὶ πατέρες
Τριβάρβαροι καὶ τὴν ψυχὴν, βάρβαροι καὶ τὴν γνώμην,
E Καὶ σκυθογλώσσως λαλιὰς δυσφράστως λαλαγοῦντες·
Ὡς εἴ τις μεγαλόφορτον πιστεύσοι φορτίδα
Ἐν ἐπιτόμοισι σκαιοῖς ἀχρείοις κυβερνήταις.
Αὐτὸς δ᾽ ἐπιτερπόμενος χρυσοστίλπνοις πέπλοις,
Καὶ βυσσίνῳ χρυσοϋφεῖ μαργαροφόρῳ φάρει,
Καὶ βάμμασι πορφυρανθέσι λάμπουσι καὶ χρυσίῳ.
Καὶ χρώμενος ἐξ ἀμοιβῆς ἀμφίοις ἐπαλλήλοις.

Οἱ

Ἐπ' ὑψηλῶν ἐκάθητο θρόνων ἀργυροφύλλων,
Κοσμῶν τοῖς ἀξιώμασι πάντας τοὺς προσιόντας,
Χαλκεῖς, δρυτόμους, σκαφευτὰς, ἐμπόρους, γαιομάχους,
Κρηπιδοπώλας, χειρουργοὺς, κναφεῖς, ἀμπελεργάτας,
Καὶ χυδαιῶν τὰ τίμια, καὶ τὰ λαμπρὰ ῥυπαίνων,
Καὶ τηλικαύτην εὔνοιαν κατάγων εἰς βαναύσους,
Ἣν ἔπαθλον ἐδίδοσαν οἱ κράτορες οἱ πρῶτοι
Ἀνδραγαθίας καὶ χειρῶν κατορθωτῶν μεγάλων,
Καὶ ταῦτα τοῖς ἐξ αἵματος καὶ γένους λαμπροσπόροις.
Τοιούτοις ἔργοις ἔχαιρε, τοιούτοις ἐπηγρύπνει.
Κἂν μή τινες αἰτήσαιεν ἀξιωμάτων ὕψη,
Δυσπαθῶν ἐφαίνετο καὶ κρίνων ζημιοῦσθαι.
Τὰ δ' ἄλλα πάντα πάρεργα καὶ τὸ μηδὲν ἡγεῖται,
Κἂν τὰ Ῥωμαίων ὅρια στενώσωσι τῶν βαρβάρων,
Κἂν ἑλεπόλεσι πολλὰς πόλεις ἀνδραποδίζωνται.
Οὕτως ἐν ἔτεσι τρισὶ τοῦ κράτους ἀπολαύσας,
Βίον λοιπὸν μεθίσταται τοῦ βασιλείου κράτους.
Ἀλλὰ λοιπὸν εἰς σιωπῆς ὅρμον ὁ λόγος στήτω,
Πελάγους γὰρ ἀντλητικὸν χύσις ἀνερράγη μοι
Λειτουργήματα λαμπρὰ γενναίων βασιλέων,
Ἀνδρῶν ἡρώων, εὐγενῶν, ἀλκίμων, μεγαθύμων,
Ὧν οὐδὲ γλώσσῃ δυνατὸν τὰς βίους διαπλεῦσαι.
Ἤδη λοιπὸν ἐγκύπτουσι τρισαριστεῖς αὐτοτύχοι
Κομνηνιάδαι κράτορες μεγαλουργοὶ γενναῖοι,
Θαλάσσας πελαγίζοντες τῶν τροπαιουχημάτων,
Ἃς οὐδ' αὐτὸς ὁ Ἡρακλῆς ὁ καρτερὸς περάσει.
Καὶ τοίνυν ἀναψώμεθα κάλων πρυμνησίων ὧδε,
Τὰ πλῶ τῶν κώπων χάσαντες, καὶ στείλαντες τὰ λαῖφα,
Οὐ γὰρ περάσιμα, φασὶ, τὰ τῶν Γαδείρων πέρα.

A bysso confectis, & propter unionum copiam gravibus, ac purpureo colore tinctis palliis, quibus per vices aliis atque aliis utebatur, sublimibus & argenteis in soliis considebat, quosvis accedentes præfecturis & officiis publicis ornans nimirum excusores, materiarios, fossores, mercatores, agricolas, crepidarios, fumarios, fullones, vinitores: vulgo prostituens, & fœde polluens res veneratione dignas & splendidas, eamque benevolentiam erga sordidos opifices declarans, quam superiorum ætatum Imperatores impertiri solebant, quasi præmium fortitudinis, & rerum præclare gestarum, non quibusvis, sed claro tantum sanguine prognatis. Hujusmodi ergo rebus occupabatur, planeque intentus erat. B Quod si nulli venirarent, qui dignitates amplissimas peterent: cum indicatione magni doloris, damnum quasi quoddam facere se putabat. Cætera velut accessoria, proque nihilo ducebat, sive fines Imperii Romani a barbaris arctiores redderentur, sive bellicis machinis urbes oppugnatæ diriperentur. Hoc modo tribus annis Imperio potitus, vitam cum regno reliquit. Enimvero deinceps oratio nostra in silentii portum sese conferat. Nam mare quasi quoddam mihi præclarorum facinorum rerumque fortiter gestarum a generosis Imperatoribus aperitur, a viris inquam heroicis, generis nobilitate præstantibus, strenuis, magnanimis: quorum semitas ne linguæ quidem quasi navigio permeare licet. C Quippe secundum hæc spectandos sese præbent Imperatores fortissimi Comneniadæ, qui trajicere veluti quædam integra victoriarum & trophæorum maria, quæ vix acer ille Hercules emetiri potuisset. Quapropter heic sane rudentem, remis inhibitis, velisque collectis, alligemus. Nam quæ ultra Gades sita sunt, uti proverbio dici consuevit, transfretando non fas est adire.

Epilogus.

Comneniorum principum successio.

F I N I S.

NOTATIONES
LOCORUM QUORUMDAM,

IN QUIBUS NONNULLA DESUNT IN ALIQUIBUS Manaſſis exemplaribus. Nam ea, quæ Sambucus miſit, non parum ab integritate Italici noſtri multis in locis ſuperantur.

Edit. Pariſ. pag. 137. PAg. 8. c. poſt illa verba, *Cum ipſo filii filiaque navigabant*: additur in quibuſdam exemplaribus, *Itemque uxor, & uxores filiorum & filiarum ſponſi*. Quod poſtremum ſane ſacris in litteris non eſt traditum, ſicut & alterum illud, quod ait, *filiorum uxores*, ſuperfluum eſt: quia dixerat, *filii filiaque*: ubi filiarum nomine nurus accipiuntur. Hac de cauſſa nos iſtæc verba maluimus omittere.

Pag. 10. a. Poſt hæc verba, *Ipſi potando & ſaltando dies totos conſumebant*: in nonnullis ſubjicitur, *Quumque inſanus idolorum cultus incrementa ſumeret, univerſa natio in errorem extremum prolapſa fuit*.

Pag. 12. c. Poſt hæc, *fugitivus evadebat*, ſequuntur in nonnullis talia: *Fortuna hic uſus proſpera, univerſis in Aſia gentibus cum imperio poteſtateque præfuit*.

Ibid. Poſt vocem, *Babylonios*, hæc adjiciuntur in aliis: *Et obedientes dicto reddidit etiam Judæos, eorumque metropolim longe celeberrimam, nimirum Hieroſolymam, in ſervitutem redegit, ac primum reges Judaicos vectigales fecit. quum autem ab eo defeciſſent, reverſus infinitis cum copiis, (quippe ſuperabat arenam hic Nabuchodonoſoris exercitus) urbem felicem beatamque de fundamentis evertit. & omnes ſanguinis, &c.*

Pag. 42. a. Poſt illa verba de Valentiniano, *In præliis animoſus & fortis*, ſequitur in quibuſdam, *Quum duodecim annos imperaſſet*.

Ibid. d. Poſt *Gratiani fratri tradidit*, addendum ex aliis: *Qui tribus tantum annis Romæ veteri præfuerat*.

Pag. 48. c. Poſt vocem, *Nemus*, addendum ex aliis: *Ubi præclare ſex annis potitus ſceptris fuiſſet, terram terræ, animam Domino reddidit*.

Pag. 50. b. Ad illa, *filiam ſuam*, ſubjicito: *Cui nomen erat Areadna*.

Ibid. Poſt iſthęc, *Avus imperium tradidit*, ſequuntur in aliis exemplaribus talia: *Atque inde correptus inteſtinorum morbo, vitam amiſit, Imperio Romanorum duobus de viginti annis adminiſtrato*.

Pag. 51. b. Hæc ita leguntur integrius quibuſdam in libris: *Quippe Zeno* XVI. *annis regno potitus, vivendi finem fecit. Quum autem is vitam cum corona reliquiſſet, &c.*

pag. 138. Pag. 52. a. Hæc etiam ſic ſupplenda ſunt: *Fulmine tactus, vivendi finem fecit, annis in imperio* XXVII. *exactis*

Pag. 53. b. Poſt illa verba, *Deliria ſectabantur*, addendum: *Hoc modo novem annis Imperio potitur*.

Pag. 59. c. Poſt, *extinctus eſt*, adjice: *Adminiſtrato quatuor annis Imperio*.

Pag. 62. b. Poſt, *Amicus dirarum*, hęc addito: *Quum tyrannidem totis annis octo per vim obtinuiſſet*.

Pag. 64. d. Leguntur hæc in aliis hoc modo ſolidius: *Secundum hæc Heraclius annis triginta Imperio adminiſtrato, vitam cum corona relinquit. Coacto autem a natura Heraclio, &c.*

Pag. 65. d. Addendum hic quoque tempus Imperii Conſtantini IV. de aliis exemplaribus hoc modo: *Ubi* XVII. *annis Imperio præfuiſſet, jam moriturus, Juſtinianum, &c.*

Pag. 69. d. Interſerenda ſunt heic tempora Imperii tam Apſimari, quam Juſtiniani Rinotmeti, quę ſic nonnullis in exemplaribus ſunt expreſſa: *Cęterum Apſimarus ſeptem annis intermediis regnavit, Juſtinianus autem aliis* XVI *annis*

Pag. ibid. Poſt illa verba, *Ex quo dejectus Imperio fuerat*, hæc adjicito: *Quippe duobus tantum annis regni guſtum percepit*.

Pag. 70. e. Supplebis hunc locum ita: *Quum labra tantum Imperii melle madefeciſſet, palatum vero ejus dulcedine perluere non potuiſſet: quod nimirum biennio ſolum deguſtaſſet, rebus Romanis, &c.*

Pag. 74. c. Post illa verba, *Boum ossibus canumque permista concremavit*, adjicienda sunt hæc: *in hunc modum annis ubi* XXXIV. *regnasset, ad orci supplicia justo judicio detrusus est. Quum vero tandem, &c.*

Ibid. Post verbum, *relinquit*, addito: *Post annum Imperii quintum, Irene, &c.*

Pag. 77. a. Post illa verba, *mercedem tribuit*, sequuntur hæc in aliis exemplaribus: *Contigit autem ipsi longo tempore tam soli, quam cum filio Constantino Imperio frui, nimirum ad* XVII. *annos. Igitur Imperii rota, &c.*

Pag. 79. d. Post hæc verba, *Nec flagris eorum corpora violabat*, desunt non pauci versus, quos Latine conversos adscribemus. *Præliis aliquot infeliciter commissis, cœpit Agarenis ridiculus videri, qui Romanorum phalanges sæpius perrumpentes, & earum duces captivos abducentes, Imperatorem formidolosum & mollis animi virum nuncupabant. Ea res Michaelo magnos animi dolores, ærumnas, adflictionesque peperit. Nimirum horrenda scelerataque impietatis morbo laborabat, qui eum ab oculis Dei secludebat. Quum igitur aliis post alia malis premeretur, maris instar cum strepitu irruentibus, etiam gravior quædam tempestas incubuit, ejusque cor veluti navim onerariam succussit. Thomas enim ille, cujus antea mentionem, &c.* Pag. 80. a. lin. 3. lege: *succussit*: lin. 5. *vir industrius*.

Pag. 80. b. Supplenda sunt hæc in hunc modum: *Michaelus autem excessurus e vita, cum annis octo Romanis præfuisset, Theophilo filio, &c.*

Pag. 87. c. Leguntur hæc in Libris integrioribus hoc modo: *Quapropter craterem letiferum Michaelo miscet, regno per* XIV. *annos potito, ac Imperium occupat.*

Pag. 95. b. Addes quædam ex libris rectius descriptis, hoc modo: *Tandem exactis in Imperio quinque annis, absque socio & perturbatione, vita finem facturus, &c.*

Pag. 98. e. Desunt heic etiam Imperii Phocæ anni: quapropter locus integer ex aliorum exemplariorum erit auctoritate: *Divina quædam verba pronunciantem interficiunt, sextum jam annum imperantem. Hoc modo justi, &c.*

Atque hæc annotare lectorum in gratiam libuit, quæ minime nobis dissimulanda viderentur. Est autem maxima cęteroquin etiam varietas exemplarium auctoris hujus, & multis in locis alii quoque versus desiderantur, quorum omissio quum sententiam scripti non corrumpat: visum est accuratam horum indicationem in id tempus differre, quum postulari & requiri Græcam Manassis annalium editionem a lectoribus studiosis animadverterimus, quam in hoc tempore Typographus, alioqui juvandæ reipublicæ litterariæ cupidus, negavit instituere secertis de caussis potuisse. Nostram sane opellam, in publicatione Constantini, haud scio quam feliciter, studiose quidem certe navatam, placere lectoribus optamus, & æquis alienorum laborum æstimatoribus non prorsus ingratam fore confidimus: quibus solis si probari studium nostrum in eruendis e caligine bibliothecarum, Latinaque civitate donandis bonis, & utilibus veterum monumentis intelligamus, est quod gaudeamus, & illorum, benevolentia freti superbas malevolorum censuras *Edit. Paris. pag. 139.*

Omnes unius æstimemus assis.

JOANNIS MEURSII
AD
CONSTANTINUM MANASSEM
NOTÆ.

Edit. Parif. pag 140. PAg. 2. c. τῶ γίγαντος ἡλίῳ) Appellat γίγαντα ἥλιον, ut infra,

Ο μέγας γίγας ἥλιος, ὁ ζωστρόφος λύχνος.

Sic Pisides in Hexaemero,

Ω τὸν γίγαντα τῦτον ἥλιον κτίσας.

Desumptum id ex Psalmo XVIII. ἐν τῷ ἡλίῳ ἔθετο τὸ σκήνωμα αὐτῦ, καὶ αὐτὸς ὡς νυμφίος ἐκπορεύεται ἐκ παστῦ αὐτῦ. ἀγαλλιάσεται ὡς γίγας δραμεῖν ὁδὸν αὐτῦ. De Solis autem magnitudine varia veterum sententia nota ex Mathematicorum libris.

Pag. 3. c. ὡς ἂν θυτὸς λειμῶνας) Rescribo, ὡς ἄνθη τὰς λειμῶνας. Ibid. ὡ ὄβριον χρυσίον) Scribe, ὡς ὄβρυζον χ. Etymologici Auctor, ἀπὸ τῆς βασάνου τῆς χρυσοχοϊκῆς λίθου, ἐν ᾗ δοκιμάζεται ὁ χρυσὸς, κᾆτα ὄβρυζος, κᾆτα κίβδηλος ᾖ. Scholiastes Thucydidis lib. 1. χρυσίον ἀπέφθου, πολλάκις ἑψηθέντος, ὥστε γενέσθαι ὄβρυζον. Aurum *Obryzum* occurrit plures apud Scriptores Latinos.

Pag. 4. b. λέοντες λαυσιαύχενες) Male transpositi hic versus, restituendique in ordinem suum.

Τότε μὲν θῆρες ἐπὶ γῆς ἀφθονοι φρικαλέοι.

Λέοντες λαυσιαύχενες, ἄρκοι.

Porro scrib. λέοντες λασιαύχενες. Ibid. ἄρκοι) Græci recentiores ἄρκος, pro ἄρκτος dicebant. Vide Glossarium nostrum. Et corrigendæ sunt Glossæ Benedicti. *Ursus*. ἄρκτος, καὶ ἄρκος. Nauci non est, quod hodie editur, ἄρκτος. κληρικάριος. Ibid. λαγίναι) λαγῖναι, sunt lepores recentioribus Græcis. Nicetas in Andronico Comneno. ἔτι δὲ οἱ πτωκόποδες λαγῖναι, καὶ κύνες αἱ θηρευτικαί. Vide Glossarium nostrum.

Pag. 5. b. τῶν χινισμάτων) Pro χοινισμάτων, est μιξοβάρβαρον. Recentiores enim Græci ut χινὸ pro χοῖνος, ita χίνισμα quoque pro χοίνισμα dicebant.

Pag. 6. c. ἐμφέρον) scrib. ἔφερον.

Pag. 7. d. περιτρέχουσαν) scrib. περιτρέχουσα.

Pag. 8. d. παντοεργός) scrib. παντοεργής

Pag. 9. c. ἐλλύρους) scrib. αἰλούρους. Ibid. πανδοσίαις.) scrib. πανδαισίαις.

Pag. 11. b. ἐψιμμυθιωμένας) Revocat mihi hic locus in memoriam alterum apud Schol. Hermogenis in Prolegomenis, insigniter corruptum. κομμωτικὴ δέ ἐστιν ὡς ἐπὶ γυναικῶν τῶν κεχρισμένων τι. μυθίῳ καὶ φυκίῳ. rescribe, κεχρισμένων ψιμυθίῳ καὶ φ.

Pag. 20. e. κυκλογενῆ) scrib. κυκνογενῆ. Vocat eleganter Helenam, quam poetæ fabulantur natam Jove patre in cycnum mutato, cum Ledam comprimeret. Res est nota.

Pag. 25. d. ἦν μὲν ἰθύς) scrib. ἦν Μενεσθεύς Menestheum Athenis contra Trojanos profectum, notum ex monumentis veterum. Tamen hoc nomine mendacii olim arguit Homerus Daphidas, negans Athenienses ad Ilium militasse. Vide Svidam in Δαφίδας.

Pag. 25. a. τὸν ἀμφιπποδαμείας) scrib. τὸν ἀμφ' ἱπποδαμείας. Ibid. ἐκβιβασάντων) Malim, ἐκφοιβασάντων.

pag. 141. Pag. 26. c. σιλλώνης) scrib. σιλλώνες.

Pag. 27. e. νεοτόκος) scrib. νεοτόκους.

Pag. 31. c. προσγενοῦς) scrib. προσγενής.

Pag. 33. c. καλῆς) scrib. καλῶς.

Pag. Ibid. d. τῇ ὑπὸ χεῖρα πᾶσαν) scr. τῇ ὑπὸ χεῖρα πάσῃ. Ib. ἔβαλλον) scr. ἔβδαλλον.

Pag. 16. e. ῥύμης) scrib. Ῥώμης.

Pag. 28. b. καὶ πίτυος τῆς τύχης) scrib. καὶ πιστὸς ὡς τῆς τ. Ibid. ἀμὶς καὶ ποτιστήριον) Idem quoque proverbium hoc commemorat etiam Theodorus Metochites Hist. Rom. lib. 1. ὁ μὲν τοι Δομετιανὸς Τίτου μὲν ἦν ἀδελφὸς, μηδὲν δὲ ἀδελφοῦ πρὸς αὐτὸν ἔχων, ὡς εἶναι τὸ θρυλλούμενον ἐκεῖνο παναληθὲς. ἀμὶς καὶ ποτιστήριον ἐκ τῆς αὐτῆς ὕελου. Ibid. χρημάτων) scrib. χωμάτων. Habes eumdem hunc versum iterum inf. pag. 101. d

Ibid. λιπαρᾶν) Malim, λιπαρά; Ibid. c. ὄμβροις πολλοῖς) scrib. ὄμβρους πολλούς.

Pag. 31. c. φρυμνόθεν) scrib. φριμνόθεν.

Pag. 40. d. εἰσδράμοι δὲ) scrib. εἰσδραμεῖν. Ibid. ἐκδαμάζων) scrib. ἐκδαμάζοντα.

pag. 41. a. πορφύρεός τε θάνατος;) Notus Homeri versus Iliad. ε'.

Ἔλλαβε πορφύρεος θάνατος καὶ μοῖρα κραταιή.

Huc respexit.

Pag. 47. c. κατακλεισθέντες) scrib. κατακλισθέντες.

Pag. 48. d. ἐν τῶν Ῥωμαίων) Excidit versus qui sequebatur, continens quid juraret; nempe, se Afros bello nequaquam vexaturum.

Pag. 49. b. ἐπαγγελῶν) scrib. ἐπηγγελῶν.

Pag. 54. c. ὂν) scrib. ὢν.

Pag. 42. a. [illegible]δόχων γένους) scrib. [illegible]δοχον γένος.

Pag. 58. c. ῥήματα) scrib. χρήματα.

Pag. 59. d. μέλλοι) scrib. μάλλοι.

Pag. 61. c. καὶ μετ' αὐτῆς Μαυρίκιον. Versus hi quatuor proxime sequentes male interpuncti, corrupti, & transpositi. Ita restituo:

Καὶ μετ' αὐτῆς Μαυρίκιον.) τῆς ἀνοχῆς τοῦ λόγου !)
Χρόνοις ἐφ' ὅλοις εἴκοσι κρατήσαντα Ῥωμαίων
Εἰς τοῦτο μὲν ἀπέβησαν αἱ φλυάφοι τερθρείαι.
Καὶ τὰ χρησμοδοτήματα τῶν τερατολογούντων.

Pag. 62. a. ὁμόθυμον) scrib. αἱμόθυμον.

Pag. 63. b. ἀμφίτονον) scrib. ἀμφίστομον.

Pag. 66. e. ἀναπότιμπος) scrib. ἀναπόμπιμος.

Pag. 69. c. φλοιῷ) scrib. φλεῷ.

Pag. 72. a. Notum indumentum Persicum, κάνδυς.

Pag. 73. b. ὑπατοσκοπίας) scrib. ὑπατοσκοπίας.

Pag. 77. a. μακρὸν) scrib. μικρόν.

Pag. 80. b. καλλιφυγὰς) scrib. καλορυγγοῖς.

Pag. 83. d. θησαυροῖς ἀσύλοις) scrib. θησαυροὺς ἀσύλους.

Pag. 99 b. τίνων) scrib. τὸν τῶν Recentiores Græci τὸν pro αὐτὸν dicebant; ut nuper a nobis notatum ad Hesychium Milesium.

Pag. 113. vers. ult. ὁ τῶν τεράστιμα, φασι, τὰ τῶν γαδείρων πέρα.) Notum proverbium hoc ex Pindaro desumptum. Utitur etiam Basilius in Epistola ad Postumianum. τὸ δὲ πρόσω γαδείρων, μὴ περατὸν εἶναι ἀνθρώποις, Πινδάρῳ φιλοσοφοῦντι πειθόμεθα. Et Basilacas in Monodia de morte fratris. μέχρι καὶ εἰς αὐτὸν ἑσπέριον ἐξέτεινας τὸν [illegible]. τὸ δὲ πέρας γαδείρων οὐ περατόν.

EX MS. CODICE

LEONIS ALLATII

IN

CONSTANTINI MANASSIS

ANNALIUM EDITIONEM MAURICIANAM

LECTIONES VARIÆ.

Quibus loca mutila ac manca supplentur, depravata corriguntur, totus denique Auctor nitori suo pristino restituitur.

Edit. Paris. pag. 142.

PAg. 1. Καὶ πάντα. πρὸς τὸ τυχὸν τὸ
Βίβλοις. ἀπιστρυφῆς τοῖς βίβλοις
Επεὶ γοῦν ἐπ.
Post versum, Τρανῶς, adde:
Καὶ τίνες ἦρξαν ἀπ' ἀρχῆς, καὶ μέχρι τοῦ προῦλθον,
Καὶ τίνων ἐβασίλευσαν, καὶ μέχρις ἐτῶν πόσων, ὑμεῖς.
Αἱ μεγαλοδωρίαι σου.
Τὸ καὶ δυνάμειν ὑμῖν ἀπ.
Ο τῶ. καὶ κοσμοκτίστωρ λόγος
Pag. 2 Ηγῆ. ἀόρατος
Ωφθη. καὶ σκότους ἡ συγγένης
Εν τούτοις ὅλω πάρα.
Παρά. ἕτερον ὄντα
Τότε φύσιν τῶν ὑδατίων
Καὶ τίς. καὶ τόπον τὸν μὲν ἄνω
Κόρη μὲν ὅλω ἐπέκεινα κ'.
Οπόσον ὑπεράνω τοῦ λελειμμένου ὕδωρ
Ωσεί τιν γάλακτος
Οπως συμπλέξαι καὶ τ. κ. ἀποπροῦσαι
Εντῶ. σύμπαν τὸ τῶν ὑδάτων
Οπόση πετροσοίβαρος.
Τὴν δὲ ὑπερφέρουσαν αὐτῶ δ'.
Τινὰ δ' καὶ γλύκυμον ἀντ.
Υάκινθος ἀνέβαινε
Ανε. βαρύμενος τῷ φόρτῳ
Καλά. κάλλους αὐγῆς πλουτοῦντα.
Εσρα. φραστίζουσα, βυθ.
Τοσῶ. πουτον σολ.
Ηωσ ἀνέτελλον καὶ δ'.
Pag. 3. Ην καὶ δ'αυξῆς
Καὶ πάλιν ἔργων κατηρχῆ,
Τότε τῶν ἄστρων ὀρανὸς τῷ κάλλει διηνθίσθη
Ως πέπλος καὶ πέπλος
Ως ὕφ. καὶ ὕφασμα
Σελήνη ἡ γλαυκόφ.
Καὶ καλ. ὡς ἄνθη τοὺς λειμ.
Ελαμ. ἀρης φλογοειδὴς ὤπτο.
Εσιλ. λαμπρός.
Αντώγει δ' ὡς κασσίτερος
Ωσεὶ ἐλαμπηρύχει
Ως κρί. καὶ κρίνον
Ως ῥό. ὁ ῥόδον
Ως λάκανθὴς ἀν.
Νάρκισσος καλλιπέτηλος.
Ποικιλανθής
Ως ἄν. καὶ ἄνθη
Φωνὴς τε κόσμος οὐρανῶ καὶ κάλλος τ' ἡμ.
Ζῷον. τῆς γῆς ἐστρέφετο πλατείας
Ιχθυ. ψυχότρεπ
Καὶ φορ. πλεομένου βρέφους.
Pag. 4. Ωσπερ. ἐκπτοῦσα
Εἶχον εἰς πετασμὸν σου.
Καὶ κύ. πρὸς λειπασμὸς αἰ.
Περὶ τὰς αὐτῶν
Αἱ μὲν. οἱ μὲν. μεγαλαγκυλοχεῖλαι
Τὸ μὲν τομὸν τὸ ῥάμ.
Ακαν. κόρυθοι
Post, κἀκεῖθεν sic lege: νότε καὶ θῆρες ἐπὶ γῆς λέοντες λασιαύχενες
Καὶ κά κάπροι χαυλιό.
Ον θοι. λιπτυργία
Οὐ σια. οὐδ' ἐγκωμαχέσαις
Εὖον. ἔκοσμον pag. 143.
Τίς δ' αὖ. τίς δ' ὅλω παραστήσοι;
Εκεῖθεν ὄρχατοι φυτῶν καὶ. ὀπωροφόροι
Εκεῖσε. ἐκεῖθεν
Εω. ἐμπεσαν
Αλλη ἀλλήλοις ἀγ.
Ηλιος ἐπεμάρμαιρε
Ως ἄστρων ἀκτινοβολοῦν
Εκεῖ. ἄλλοθεν
Ταῖς ὁρο. παντοδαπαῖς
Pag. 5. Εν μέ. ἐν μέσοις τὸ
Τὸ. ὑδατομήτωρ δὲ ἀπορρώγει,
Φεισῶν φοράδ. ἐν τέ.
Τέσσαρας ἐστιν ἰδ.
Γάγγης. Εὐφράτης τε
Καὶ γάγ. δ'ἰλάτ.
post versum, Εκεῖ, adde: ὁ δὲ χρυσὸς ἀκίβδηλος, καὶ στίλβων, καὶ πυρράζων
Ο τίγρις δὲ φ.
Καὶ κα. βαρυδύπως

Επλα. παντουργαῖς
Ως ἐν. ϗ ἐν θαλάμῳ μάργαρον ἄλλον ἐν κόσμῳ κόσμον.
Τοῦτον ἐκ πορρῷ χ. πεπλασμένον
Αρκτον. παρδάλεις
Ελα. δασύκερως ἀλώπηξ
Οἱ ψα. τὸ πτίλον ἐπισόβουν.
Καί τις. ὑπότρομον κροκόδειλος
Pag. 6. Καὶ βα. ϗ βασιλίσκον ϗ δεινὸν σκορπίον ἐπεβάση.
Καὶ πα. ϗ ταπεινώσας λέοντα ϗ τίγριν ἡμερώσεις.
Ελα. ἔπλασεν ἐκ ταύτης
Τῦτο. τῦτο ϗ μόνον
Τῦτο φθέγγεστε, τῦτο μὴ ψαύσητε μου
Πικρὸς πικροῖς γάρ
Αν τοῦτο μοι φυλάξοισθε, φθέξεσθε
Αλλ᾽ ὁ σατὰν ἐβάσκανεν.
Ως ἀφριστὴρ ἰδὼν. ὡς ἀγριόδους κά.
Βλέπων εἰς ἔφορον αὐτὸς βοῶντας
Post Θεωπέδον, adde: καλλίω ἰδεῖν, ἐπίραστον, γέλασθαι σωτηρίαν,
Ηρπυ. ἥρπυσε δράκων ὁ δεινὸς ὀνυέλεξεν ὀπώλαις.
Καὶ τῶ. αἲ τ κ. τὸ πρό. ὑγλαΐζον τῷ κάλλει.
Επί. ὁ πλαστουργὸς τοῦ ᾅ.
Pag. 7. Εκό. ἐργατούσαις.
Ανων. αὐτοῖς τριβόλοις ὀξυκέντροις
Καὶ δερ. ϗ δερματίνων
Ως προ. ϗ προσέσχηκαν.
Επι. παλάμαις φονευτρίαις
Τὴν γάρ. εὐχὴν ἔνδον
Οργι. ὀργίλας
Νυχύ. νυχύτε
Καὶ πάντ. ϗ πάντη περιτρέχουσα
Ως εἰς καταπρανοῦς ὡς
Pag. 8. Ως σπέρμα, ϗ σπέρμα
Ξυλο. ξυλοστεγίς
Μυρι. φέρον
Ποντο. πεζ πορευόντα
Αι. πεζοπόρον.
Πάλιν τῆς γῆς τὸ πρόσωπον ἀνόρατο
Ως πλοῖ. τὸ πλοῖον
Ως ναῦς. ὡς ναύτης
Καὶ ζῶον πᾶν ταυτοστεγές
Καὶ πα. ἐπιδέδω
Εκ γονῶ τῦ πρωτοπλάστου
Απογ. ἀπόγονοι
Μυρίμ ὁ δευτερόκτονος
Μυρίμ μὲν ὅων κατῴκισε
Τὴν ἐξ. Ασσυρίαν
Pag. 9. Ως ἂν ἀμειψάτο Θεόν
Ο γάρ τὴν γλῶσσαν τῶν.
Εκεῖ γὰρ συγχυθεῖσαν
Καὶ πρῶτα βασιλεύ.
Ταῖς ἀρ. ἐπίχειρον,
Καὶ προ. ἀνθρώπων
Θρησκεύ. ἐνεόνησαν ἀλλ. θε. ἀλλοίοις.
Επεύ. αἰλούρους
Πάντων δ᾽ ὑπερφερίστερον τῶν.
Τὸν ἅ. τελευτῶντα
Ηνίκα γὰρ ἐγένετο
Pag. 10. Αλλ᾽ ἐπ. τὰ περὶ Βασιλείας.
Παρ᾽ αἰ. πρώτοις
Ως ἀποτρέψαιτο λιμοῦ
Οσον ἁπάντων ἀκανθῶν τὸ ῥό.
Βῆλος ἀνὴρ ὁ βριαρὸς, ὁ κραταιόχειρ γίγας.
Εν οἷς. ὁ περισωρευμένος.
Τῶν αἰ. τοιγαροῦν
Χίλι. χιλιετηρεῖς ἐμέτρησε,
Εξ ἀσ. μετέσχε ϗ πρὸς π.
Μέγα κρατιουθεὶς
Καὶ δυ. προσαγαγών. φυλαρχίας
Δόρα πελτασάς
Καὶ πάντας κατέωσάγκασε
Pag. 11. Καὶ ταγματάρχας ἰσχυρὰς ϗ κραταιὰς στρατάρχας.
Υπό. αὐτοῦ τῆς δυναστείας.
Ενέπλησε λαφύρων δὲ ϗ σκύλων τὰς συμ.
Καὶ παρθέους κατανόμασε
Αφ᾽ οὗ. ἐφ᾽ οὗ ϗ τό.
Τοῖς Ασσυρίοις τοιγαροῦν πάλιν ἡ βασιλεία
Ος ὁ. ἕως ὁ Σαρδανάπαλος *Edit. Parif.*
Γάστρις. γάστρις ϗ γυναικίας *pag. 144.*
Εξύρει. ἐξύρα
Σκιαί. μαλλοῖσι
Αθέατος, ἀόρατος
Οἱ στρα. χοράρχας
Καὶ συν. ϗ συναπώλεσεν αὐτῷ ϗ τὰ τῆς
Οὔπο. οὐδέποτ᾽ ἐν ὀνείροις.
Μόλις. ἱστορεῖται.
Αἰσχρὰ, λεοπτώγωνα, γυναικοπροσωποῦσις.
Καὶ τῶν μέχρις αὐτοῦ
Δεινοπαθῶν οἱ λέ. δι᾽ ἀνδρὸς τοιῦδε.
Pag. 12. Ετρέψαντο τ στρατηγόν, ἵπ.
Οσον. ἐν μαργάροις
Καὶ τὴν μιθίσαν τὰ τὸ.
Μετ᾽ ἀσ. κατῆρξαν οἱ χαλ.
Αλλοις μεταπεσον εἰς ἀλ.
Χαλδαίων δ᾽ ἐβασί.
Ιερ. προῦτος ὑποφόρους
Υπὲρ γὰρ ἄμμον ὁ στρατὸς ἦν ναβ.
Μετα. ὡς ἔκειντο
Καὶ τὴν τῆς τύχης ὕβρισεν ὁ
Εἰς χοῖρον μεταμόρφωσεν ξαπῖνς ἐξ ἀνθρώπου
Καὶ μετ᾽ ἐκεῖνον μαβροδάχ.
Pag. 13. Οπόταν ἦλικα ἱερουσα.
Μαθυ. ὀνομάσει
Ελι. μετὰ Ἐβιαλ
Καὶ θρό. φυλαρχίαν
Τὸ κρα. ἀλλ᾽ ὑπαρξίαν
Τὸ κρά. ἀπ᾽ αὐτοῦ
Δαρεῖ. θυγάτηρ ἦν τῷ βασιλεῖ τῶν μήδων Αστυάγει
Εὐπρόσωπος, εὐπάρρος, εὔχεις, εὐπρεπεάῶν
Μανδάνην τὸ κορ.
Τεκοῦ τὸ χυθὲν
Τετίτροφον. ὑπότροφον ἀπ. λάθρα κατὰ μ.

Πολλὰς δὲ στρέψας λογ.
Εγνω. τὴν τύχην, ἐπι-
Ως ὅλην ·ἑαυτῆς
Αρπάγῳ παῖδα δίδωσιν
Τὸ μὲν τοῦτο, τί; ἡ παῖς.
Τὸ δὲ γνήσιον τοκεῖον
Pag. 14. Επι- ἐπίταττεν
Οδ' ἄρ- συμπαίσωρ ὢν ἐν τῷ
Ο παῖς ὑβριοπάθησε,
Εξῆ. ἐκ λόγχη τὰς
Αλλ' ἡ- ἰσχὺς ἡ Θεία
Καὶ τὴν λαμπρότητα τὴν πρὶν ἐλπιζομένην τύ-
τῳ
Εν τοῖς τῷ παιδίῳ
Καὶ τοι. καὶ τοῦτον μεταπέμπεται ἔνθεν
εἰς παιδ-
Βαρβα- ὡς ἀρνεῖν
Οδ' ἐγ- ὡς ἔγνω μετὰ τὸ τολ. ἐκ ἔχων
δ' ὅτι Καὶ προσ. τῷ πάππῳ συμπλά-
κῆναι Τὰ μετὰ ταῦτα τίνα δέ; ταφ
λαμπρῶς ὁ κῦρος.
Αντιπαραταξάμενον
Pag. 15. Κανδαύλης ἐβασίλευ-
Οὗτος συνῴκει γυναικὶ
Φαιδρο- τρυφερᾷ,
Ως τῷ θεράποντι ποτὲ, Γύγης δ' ἦν ὁ
θεράπων.
Θοβλαι- φρενοβλαβῶς
Εξα- καὶ πρὸς τομὴν ἐπείγων
Υβριοπαθεῖσα σφοδρῶς
Η τὸ θανάτῳ τὴν τομὴν αὐτῷ
Ως σε- ἐς ἀεὶ χρῶτο περὶ
Πτοούμενος τὴν ὕβριν
Ο Δανιὴλ δ' ἐθάρ-
Ο μεγαλοφωνότατος
Καὶ τὴν. ἐπέτρεπεν οἰκίζειν.
Τοῦ κύ- ὁ παῖς Κύρου
Οτι ἐκτείνει
Αλλος τε καὶ ζηλοτ-
Εν κέρῳ δ' ἐριζόμενος
Τὰς δε τὸ σμέρδιος ὁ φόνος
Pag. 16. Εἰς σφᾶς αὐτὰς μεθείλκυστο-
Ως τὰς ἰδίας εἶχε.
Αὐτοί. θεατοί
Οὐκ ἐπιτρέπειν ἄρχε-
Αντι- ἄρτι πυρσεύοντος
Οὗτος ἀρχηγετέσει
Ην ταῦτα ἱπποκόμος
Καὶ φεν- καὶ φρυαγμοῖς ἐχρῆ
Τῆς οικ. δεξάμενος Δαρεῖος
Εκ ναυ- ἐξ ἱππικῶν
Εἰς ἔτη διαρκέσασαν
Απ' ἀ- μέχρι δυσμῶν
Ως ἦ ὄντα θνητὸν τῇ φύσει.
Pag. 17 Ο δὲ κατῆρξε τῆς Θρᾳκῶν
Τὴν τύχ. ἡ τύχην
Απαραμίθμως γάρ φασι βίβλους αὐτὸν
ἀθροῖσαι
Καὶ κλε- γενομένη.
Εκ δεξιᾶς

Επι- ἐμαυτὸν συμπείθω
Προσῆκον δ' ἔμοιγε δοκεῖ,
Επιμνησθῆναι πρὸς μικρὸν
Καὶ πρὸς Ιακὼβ ἦγε τὸν
Τὸν μὲν τὸ μὲν ἀ- Edit Parif. pag. 145.
Αθροί- ἐκγόνους
Εὐθυ- βλέπεται
Τῷ φα- ἡ πρὸς τὴν ἀλ-
Εν γῇ γεσὲμ οἰκίζ-
τὸ με- τὰ μετὰ ταῦτα τίνα δέ;
Pag. 18. Καίσαρας πάντες ἤθι- ἀν. ἐπωνο-
μάζειν.
Γένος εἰσάγοντας αὐτὰς, καὶ
Υπεραυξόμενον ἰδὼν εἰς
Ως ἄν- ἀστὴ θαλάσσης
Καὶ δυσ- ἔρτια τούτοις δόλους
Καὶ πρω- ἄγει κτείνειν
Εργον ἔργῳ γονῶν ἦν τὸ.
Οὐδεν- παντοδυνάμως
Εποιεῖτο
Τῶν δὲ ἐσκληροτραχηλία
Τέλος πασῶν
Τῷ πρω- τὴν πρωτοτόκων. τὴν
Καὶ πά- ἡ στρατιὰν ὁπλίσας
Ως πά- ὑποτρέψη.
Εδυ- διερρηλάται
Pag. 19 Οὐδὲ κατελείφθη
Εμι- ὑμνεῖτο
Καὶ φίγ- ἀφροσύνην
Τὰς δὲ αἰ τὴν συμφορῶν ἐζόφωσε.
Ανα- ἀνιόλων
Καὶ γογγυσμῶν ἡ-
Καὶ πι- τὰς ὑπ' αὐτῶν
Εἰς ὅ- ἐν ὅλοις
Τοῦ δημαρχεῖν καὶ προστατεῖν τοῦ τῶν Εβραίων
γένους
Οὗτος αὐτοῖς
Τὰ τοῦ Θεοῦ τε καὶ Θεῷ
Απὸ φυλῆς Βενιαμὶν
Καὶ με- ὁ μέγας ὁ προφήτης
Καὶ καθεξῆς τρισκαίδεκα
Αφ' οὗ. ἐφ' οὗ τὸ τρίτον ἐπελθεῖν.
Τοῦ δὲ ἄρτι τὴν ἀλλοφύλων
Χάριν τοῦ Μενελάου
ἡ μέλ- ἀντιγράφει
Pag. 20. Εν- στρέφει ἡ μετατρέπει.
Βλέπειν φλόγιον
Μετὰ μικρὸν δ' ἀλ-
τὸ ἀπ' τοῦ Πάριδος
Ερρίπτο τοίνυν
Ηδη δ' αὐτὸν ἐγγίσαντα
Ο Πρίαμος συνείδησιν
Φιλοφρονεῖται,
Ενταῦ- τύραννον πάντων
Τὴν με- οἶκον κλέπτει
Εὔπαρμος,
Κάλλος αὐτοβαπτον
Εβα- πόρσιν
κυκλογενῆ κυκλογενῆ
Εκ τῆς πορείας πρὸς τὴν Τροίαν

Pag.

Pag. 21. Ὑπολειφθεὶς ἀπολειφθεὶς
Ἀκυ- ὁ κληραρχῶν τὸ
Ὅτι ὁ δὲ προ-
Εἰ μή μοι προσεκύρωτο
Χειμαζομένων χαλ. κῦστ. ῥιπτωμένων
Σὺ δ᾽ ἐξ αὐτῆς ἀπόστειλε,
Ὁ δὲ κεναῖς ὑπέστρεψε
Καὶ γὰρ τότε τὸν
Μανθά- ῥήγνυσι
Εἰς μέσους εἰς μάγους
Πάντας αὐτῆς ὑπερμ.
Καὶ δὴ- ἐξ ἑταίρου
Καὶ τό- αὐτοῖς συνε-
Ἦν Μενελεὺς ἐξ
Ἐκ χρό- τριπτόλεμος
Pag. 22. Καὶ κάλλει ἐκλάμποντα, καὶ
Λελα- λουλατεῖν τε
Καὶ τί- ὅσα τῶν πολ-
Ἤκουτο μὲν οὕτω Ἕλλησι
Ἀσαν. huic versui debet præponi sequens qui excipit:
Ἤθελον δὲ καὶ πίσασθαι
Καὶ τὴν ναυστολισμὸν
Κᾶρας καὶ Μαίονας καὶ Φρύγας
Ἀνδροκαρδίοις συμπλοκαῖς τοὺς
Post versum καὶ τὴν πυρ. adde:
Καὶ τὴν ἀρρενωπότητα καὶ τὴν θυμοτολμίαν
Ὁ πα- ἀδίκως
Λαοσσόον ἄπιστον
Ὅτι παλαμήδης
Καρδι- ὑπέξεφον
Ἐκεῖνοι συνωτήρησαν
Pag. 23. Ἐκ τούτου πι-
Αὐτὸν τῶν τοῦ πλήθους
καὶ συνεσκεύαζε βυ-
καὶ πᾶν τὸ τυρευόμενον
Ὡς δ᾽ ἀ- σὺν ἄλλοις βασιλεῦσι
Ὑπι- καὶ γὰρ συναπτεῖσαι τ.
Καί σοι ἀγέλας τε θρεμμάτων
καὶ τὰς. εἰς τοὺς Ἑλλήνων
καὶ τῷ τοῦ δόλου σκευασῇ χρῆται
καὶ μονωθεὶς ἐν ἀρχαίσιν ἐμπίπτει ταῖς τοῦ φόνου
καὶ συγκροτοῦσιν Ἕλλησι
Ἐντεῦ- καὶ πρόχυσις αἱ-
Ἐδυ- μετηλλαγῆναι
Edit. Paris. pag. 146. Ἐκ πα- ἐκτρόπων
Καὶ ῥυ- καὶ κτείνει τοὺς προ-
Μυλωπισμοὺς ἐμφέροντα τοῖς στ. μυελοὺς
Pag. 24. Ὡς μη- ἀλλ᾽ εἰδωλολα-
καὶ δεδιὼς μὴ ῥίψασιν εἰς πλ-
Οἱ πὰρ οἴκαρ αὐτοῦ π. συμ. τοῖς ἐσ-
Τὸν οὕτω πανταίων τῶν Ἰνδῶν.
Νύκτωρ φυγεῖν ἐσκέπτοντο καὶ
Ἀλλ᾽ ὁ- πρὸς τοὺς μελανοχρῶτας
Ἐν τόποις οὕτω κατελ-
Τοῖς ἐλ- ἀλλὰ καὶ τῶν βαρβάρων
Καὶ πᾶ- καὶ καμάτων
Καὶ τὸν ἐπεισῆλθεν
Τότε δ᾽ ὡς οἶδεν ἔπαθε

Λόγους ἐπέστειλε ζη-
Ὅρκοις κατεμπεδώσαντες
Ἤθετο τόπον ὀδυν-
Εὗρον αἵματι
Ἀπεσβεσμὸς ἐμ. μόλις κιν.
Καὶ μέλλ. τῷ σκότει
Εὐθὺς δὲ μετεπέμψατο πόῤῥον
Pag. 25. Τὸν καὶ νεοπτόλεμον τῆς ἀπὸ δηϊδαμείας
Καὶ πάλιν αἱμοφόρυκτα τά
Ἕως τῶν μαν. αὐτοῖς χρ. ἐκφοιβασάντων
Ἀπαι- ἐνεγκαμένας
Καὶ τὸν αὐτοῦ πρὸς τῶν ναυστάθμων
Τὸν ἵπ- ἐκθαμβούμενον
Καὶ θεῶντα μὲν νομίζοντες
Οἶδ᾽ ἀν- καὶ πρὸς αὐτῷ
Ὡς ὑ- λάβρως ποθεῖν
Τὰς τε- τοιγαροῦν
Βρέφος πρὸς τεῖχος
Ἁπλῶς γόος τὸ πᾶν κατεῖχε
καὶ χει- καὶ κυμανθεὶς
Μόγις καταίρει π. αὐ. ἀν. εἰς πρωτ-
Κατὰ τὴν περιπλάνησιν
Εὐρί. ἐφθαρκότα
Pag. 26. Εἰς ἰτ. ἐκπεραιωθῆναι;
Τοῦ δὲ πάντη παν-
Οὔπελιν τῆς δάμαλιν
Ἀπὸ τοιγαροῦν ὑπελία
Χρησμοὺς παρὰ τῆς Ἰτ.
Μέχρις αὐτοῖς ἐγγ.
Ὅπου τὸ ζῶον ἐμεθῇ
Τύπους λαρεστὸν
Πεδι- λαρεστὸν
Σελίνοις δὲ τὸ
Καὶ ταῦτα χρέων
Ἀνα- τοιγαροῦν τῶν παρατιθεμένων -ὁρμηθὲν βέχων
Ὡς μὴ τοῦ δρόμου τῷ γοργῷ θο-
Τὸ γάρ. τὸ δὲ χωρ. ἀφ εἰς ὁ συστῆναι πέ-
Μετ᾽ ἀλ- μεγάλαις αἰτιάσεσι
Οὕτω δ᾽ αὐτοὺς καινίζοντι
Ἥτις καὶ μέσον ὄλεγε καὶ πόλιν ἐκεῖ κτίζειν
Κατα- τοῖς αὐτοῖς
Pag. 27. Καὶ χρο παρὰ τῶν ἐξ
Αὐτὸ δὲ πτερυσ-
Ἀλαί- δολερῶς
Τὴν κέρ- ποταμίαις
Καὶ ταύταις ἐκῤῥαίνουσα
Ποτέ- ἐπικρατοῦν
Τέλος πλὴν οἱ μὲν
Ταῦτ᾽ οὕτω τοῦτ᾽ οὕτω
Γενέσθαι παραφοιβᾶσιν
καὶ παύ- ἀμείλιος
Νεμι- παραρπάσας
Ἦν δ᾽ ἀ- ἀμειλίκ
Παρθε- ἀπειράτως
Μέχρι τῆς βρεφοποιίας
Ἐπεὶ ἐπιστὰς
καὶ τὸν πηλὸν ἀπέλειχε
Pag. 28. καὶ δι- βρέφος φέρειν
Ἡ πρό- τοῦτο συγχω-

Λῦσα μετονομάζεται
Τὴν ὑ- ἠγνοηκότες
Ον ἔφθη μητροπάτορα
καὶ ξίφει κατασφάττουσιν
Ο γουῦ πολίχνιν.
Υπὸ ἀπὸ τῦ κτ. παλ. παλάτιον κλη-
Η πύτῳ συζυγοῦσα δὲ δάμαλις
Τὰς ἂν τοὺς ἔξωθεν
Εσω πο- ἰσοπολίτας
καὶ μι- τύλας
Επω- ὡς γεγονὼς
Δυνάσαι τὸ τὸ Σέρβιον
Ωνπερ καὶ γούμην μιαιφόνῳ
καὶ τῇ σύνπερβος ἐπεκλήθη
Pag. 29 Ο βα- ὡ μάντεων πυθόμενος δοκίμων
Τύτε ναὸν οἰκοδομεῖν
Βοθρολ. βόθρωμα μ. ὡ θ' ὑπογαίων
Εντεῦθεν ὁ παρπινὸς μετωνομάσθη
λόφος
Εκ τῆς φανείσης κεφαλῆς καπιτωλῖνος
λόφος.
Μόλις πόλις ὁ μεγαλ-
Επεὶ δὲ παρῳκισμένον
καὶ Λυκαπτίων ἦγχεν
Τύτῳ βασκήνας
Pag. 30. Κόλλεσθαι μὲν ὡς συγγενῦς
Τῦ βρέ κατοικτείρων
Τό δ' ἀ- συμπαίστορα
Edit. Paris. pag. 147. Τοῖς ἑαυτῦ χαρ-
Ολίω δὲ ὅλης ὡς αὐλὸν χρυσὸν ἐκρυψε
ῥάβδον
Αλλ' ὕπο τίω Δημόχαριν σοφ-
Καὶ τὸ στερρὸν καὶ δυνατὸν
Κατέπαιζον μετέπαιζον
Τοιῦτον προσεσίγησαντο τῷ
Ηρω. τίς κρατήσει Ρωμαίων
Οδ'- ὅς πρῶτος τίω
Κοινῇ δὲ χεῖν βυλόμενοι τὸ κ. καὶ τὸ σῖρος
Κατέλυσεν ὑπουργικὸν
Τῷ Τερμινίῳ δὲ φημι
Καὶ τῷ ἄχεις αὐτῦν γαδ.
Μετὰ τροπαιουχίας
Pag. 31. Επιχ. υπαφορβίοις
καθά- ὁ Βυκεφάλας
Νέρων ὁ πούτης ἐκ
Ταύτίω ἐκῶσαν Νέρωνι
Ηδ' ὁ- παιδίον ἄρρεν
Ανέπεμεν οἱ προγονοῖς
Καὶ ζῶν ἐκεῖθεν ἐμβρυ-
Καίσα- ὡς ἀνατετμημένον
Ρωμαί- Καίσαρεν
Επ- γράψαντες
Εσχεν ἀρχίω ἡ Καισαρ-
Καίσαρες ὑπεκλήθησαν
Τῦ καλ- τῦ καρτεροκαρδίῳ
Εδο- ἡ γενιὴ πάσι
Οἰκτρο- ἐπὶ τὰς ταύτης
Pag. 32. Οὗτος ἐκτεθείσης
Ηλιος ὁ νεφεληγερέτης
Τῦ δὲ εἰς αὔξίω ἐλαυ-
Καὶ τερ- καὶ τοῖς ἀμαξοδέταις
Αρνω ῥίζώσας αὐτὸς
Καὶ πτερυωθεὶς
Καὶ πα- ἀνέδωκε τὸν ἄρ-
Καὶ Καῖσαρ τῦτον ἀνεδάων
Καὶ πο- τὸ δὲ τῷ ἄλλων χεῖρον
Απα- τῆς τῦ πάθυς
Pag. 33. Μηδ' ἀλ- κατεχρυσώθησαν
Οὕπω πόλει τῷ κ. σιω. χρόνῳ
Μὴ πεὶρ- ἐν ταύτῃ λαλῶ-
Τὸν τῷ τῷ οἰκοσιτεστάρων
Καὶ πάλιν ὅτι σιω ἐμοί-
Χαειςηρίης τοῖς
Παρα- δημόσιας σιω ὑπάτοις
Κροτῆσαι βέλομαι πολλὰς
Κα' χρὴ- κροταλῆσαι χεῖρας
Καὶ ταῦτα διεπέττετο
Καὶ σιω ἐπέραινεν
Αλλ' ὕστερον εξ-
Οὗτος τοῖς ὑπὸ χεῖρα πᾶσι
Ως φυλακῆς τε καὶ φρυρᾶς
Καὶ τίω. ὃ τίω τῷ φόρων
Εκ τῆς ἀρχῆς παρέλαγε καὶ
Τάς σπιθόνας ἔβδαλλον, ἐμύζων
Pag. 34. Καὶ τὰς δημίας ἐμολ
Βραχία με λυπήσωσιν, ὧν δ' ἐπιστῶ-
σιν ἀλ-
Πρφότερον προσφέροιντο τῆς
Εἰς πλέον ἐκφερό-
Αλλ' ὁ δυσμενῶς ἄχεις ἐπιδ-
Καὶ γάρ- πολλὰς τῷ ἀνατίων.
Ανδρα καὶ τὸ ὑπατικὸν,
Τῦ Τιβ. Ρωμαίους
Μετά. μέχει καὶ ῥ. ἱ. Μαγδαληνὼ Μα-
ρία
Τῇ γλώσσῃ κατατρέχουσα τῷ
Καί τι.. ἐπαυσάμο.
Ως βα- καὶ δεινῷ παι-
Οτι τὸ πᾶν κεκίνητο τῦ-
Οὗτος ἐν σκοπῷ τῆς Ρώμης
Ως τὰς φατ. πρὸς αὐτὸν
Pag. 35 Μήπως ἐπικολπίδιον τύχοι τις
Επι- ἐπεὶ κατέθυσε δ' αὐτῇ
Εὐνῦχον προσηρμόσατο
Καὶ παν- ἀρρητουργῶν ἐπέλω
Ως δὲ πολλὰς ὁ ῥυπαρὸς
Ως ἀ- ὑγρὸς, χοῖρος ἀκρατοπότης
Μηδὲ λυσστρόφῳ μίμῳ
Εἰσῆλθον. ἐπῆλθον
Καὶ μετ' καὶ μετ' αὐτὸς
Κηρύγματα προτέθεικε
Στρατὸς Οὐεσπασιανῦ
Καὶ δόρατα γεγόνασι λυθρόφυρτα
Ασπίδες αἱμοφόρυκτοι
Τέλος περιγενόμενος
καὶ πό- περικαλλῦ καὶ μυελαν-
Πσβολωμένίω τέθεικε
Pag. 36. Post versum Τίτος, adde:
Ανὴρ φιλοδωρότατος προετικὸς χρημάτων
Τροχῦ. καὶ ὁ πιστὸς τῆς

Φυέντι μὲν ἐκ τῆς
Οὐδὲν δὲ φέροντι καινὸν,
Τούτῳ προσεῖπε τίς ὁ-
Πόθι. πότε κ̀ π. τ. τ. μ. αὐ. κατάρξει.
καὶ πῶς κ̀ πότε τελλάντῆς κ̀ π. σοι τὸ το-
Ὅπερ ἄπερ αὐτόν
Πυρὰν λιπαρᾶς ἐξ ὕλης
Τί μο. ἐπήρθη παθὼν
Εἴκα ποταμοὺς ἐγκυ-
Ὄμβρος πολὺς κατα-
Edit. Parif. pag. 148. καταρράκτης ὢν ὅ-
Νερό- ὁ Νέρβας τῶ
Pag. 37. Τὰ μὲν- ὡς βλέψαιεν, εἰ
Τραϊαν- τὸν Τραϊανόν.
Ἄνδρα στρατηγικώτατον μυελο-
Καρτε- μῶμαχον
Εἰς κρίσεις τὰς κρίσεις ἀρ-
Πάντες πάντας κατ.
Καὶ τὰς τὸ θράσος
Ἀπ' ἀ- γῆς ὀξέως μεταβαίνει.
Καὶ πάρ- συστείλας κ̀ στεώσας
Καλλίνικος ἀνέζευξε τῶ νε-
Οὗτος συνέκαμνε νοσοῦσι
Δέξαι. κἂν μὴ νομίμως ἄρχω
Χρῆσαι τὸ ξίφος κατ' ἐμοῦ, μη-
Μεγα- μεγαλοδώρως
Οὗτος τὰς κακοδαίμονας ἐβρ.
Καὶ πό- ἐκ βάθρων ἀνασκάψας
Pag. 38. Οὗτος. κ̀ παιδείᾳ
Καὶ χα- κατάκοσμος ὑπ-
Καὶ πᾶσαν τὴν Ρωμαΐδα
Καὶ μη- ἀντιπροπλίσαι
Επε- περιπορφύρους κάνδυς
Αὐτὴν στολὴν τῆς βασιλείας
Ὥστε- μηδὲν τι δειλιῶντα
Καὶ πα- προθεὶς τῆς ἀγο-
Εκήρυσσε τῶ θέλοντι
Καὶ τὸ κτηθὲν εἰ βούλοιτο
Τῶν παρ- τῶ Βολογαίσω
Ἐπεὶ τῷ πλήθει κ̀ στρατῷ, κ̀ φαρετροφορείᾳ
Τέλος τὸ τοξοφόρον ἔθν-
Ἀεὶ κ̀ ἡ λίαν τρέφει
Παρὰ δ' ἀνθρώποις ἄπιστοι και-
Καὶ τὴν πηλὸν ἀπ-
Μίμοις θέᾳ
Ὅθεν κ̀ τέλος ἤρατο κατ-
Pag. 39. Οὗτος ἐκτήσατο τὸ σύ-
Μαχαί- κ̀ παραυτίκα θνήσκει
Η δὲ αὐτὸν ἐπολ-
Τὰς πό- τὸ πόλεις ὅλας ἐκαυσὲν σίγειν
Ὧν ὁ τὴν Ἀντωνῖνος κλῆ-
Ἀρχῆ- πρὸς τὸ γεγεννηκότος
Ὅς προ- τὸ πιστογνωμοσυνοῦντα.
Τῷ κρά- τῆς ἀνοχῆς σῃ λόγῳ.
Καὶ συνδραμόντων εἰς ταυτό.
Σφαγαί- λιμωσσμὸς αἱμ-
Πλεύσαντες τῶ σφο-
Ἐφιλονείκων ἐκ ῥι-
Εντεῦ- κατέλυσις ἀνθρώπων.
Καὶ μάτην ὑλακτήσαντες ὡς
Εἰς τύχην δὲ κατήγαγεν αὐ-
Εἶχε δ' ὁ Κώνστας γαμ-
Pag. 40. Καὶ τῶ- καὶ διαδιατριβηκότας
Ὁ και- τὸ λάχος
Κακῶς περιστρεβόμενα
Ἦρχε καὶ μετ' αὐτὸν σαβ-
Καὶ Μαξιμῖνος μετ' αὐτὸν μετά-
Ἐγείρει μάχας κατ' αὐτὸν
Πόλι- χρηματίζειν
Καὶ κτίζειν ἀπαρξάμενος
Τὰς λίθους ἀφαρπάζοντες
Ὁ τοίνυν θεοφρούρητος αὐ-
Συμβιῶσαι τὸ γενόμενον
Επε- πόλιν τῆς Βυζαντίου.
Ρώμην προσχέοντας
Επί- παλάμαις τῆς
Ὁ γὰρ- ὡς τῶ ὁ γαληνότ-
Τὸν χοῦν καὶ τῷ πηλῷ
Χαρί- χονεύζει τὶ
Ἀλλ' ὅτι μὲν ἀπέσβεσαν τ. κ̀ πρὸ χρόνου
Πόλεμον, φεῦ, εἰς ἔμφ-
Καὶ τὰς ἁρπάζειν
Pag. 41. Εἰς μό- τὸ πᾶν μετέβη
Καὶ τὴν τῶ ἐκ πορφύρας
Ἐξώμοσε τὸν σεβασμὸν ὃν εἶχεν εἰς
Καὶ προσκολλᾶται δαίμ-
Αἷμα- φεῖ τὸ λυξὸν τὸ θεῖον.
Τὴν γαί- τῷ γένει τῶ ἀνάρρυσιν
ἀδίκως γεγ.
Καὶ τὴν ἀνάρρυσιν αὐτῶ
Ἀλλὰ ἐπὶ μακρὸν ἡ δι-
Κρατεῖ καὶ τὰς ζωοσφαγίας
Καὶ πι- φανεὶς ῥομφαίας
Η γῆ δ' ὁ παραδέχεται
Τὸν ἀ- δυνάστην τὴν
Τὸ στ- Ιοβιανοῦ τὸν στέφανον τῶ κράτους
δεξαμένου
Ὅς ἀδελφὸν Οὐάλεντα τό
Οὐάλης γοῦν ὁ δυσ. προθέμενος
Ὁ τῆς παρόδου τῆς εἰς σφᾶς αὐ-
Pag. 42. Χρυσὸς τὰ πρὸς μάχας
Ὁ κράτωρ οὖν Γρατιανὸς ἐκεῖνος βασι-
λεύσας
Ὡς φρε. κ̀ φρένας ἔχειν λέγεσθαι Γρατ.
Εἰς τόν. εἰς Οὐαλεντινιανὸν
Ζωγρεῖται μὲν ὁ τύραννος, δεσμεῖται χει-
ροπέδαις
Εἰς ῥα- πόλιν ἐκπεφευγότα
Ἐξ ὧν Οὐαλεντινιανὸς ὁ
Pag. 43. Μαξι- Ρώμης δυναστεύων
Καὶ πάντα κάλων συγκινεῖ
Πιστῶ- γνωρίζει τὸ
Φθάνει τίνα τὰ μὲν ταῦτα; pag. 149.
Μανθά- πίμπραται τὴν
Καὶ τῆς ἐθνάρχαις
Καὶ μετ' Ὀλύβριος ὁ
Μετὰ δὲ τὸν Ὀλύβριον
Ὁ παῖς τελλάντειον
Ρωμύλον χῶσα κατ'
Επω- τὴν ζεῦγλαν τῆς

Μέγιστον ἀντισπάσαντα μυελο-
Οὗπερ τὸ κάλλος τ-
Καὶ τερμάτιον τῶν λοιπῶν
Pag. 44. Καὶ σιωὺ Ἰσδιγέρδῃ
Ηπείλησεν ἐπιδραμεῖν ἀχει-
Κατα- ψυχὰς τῷ φόβῳ τῷ βαρβάρῳ
Αρρένων μὲν ἀπέχετο
Ητις κάλλους ἐν τοῖς προσώποις
Πρὸς δὲ ἀφικνουμένου
Ως τῆς μὴ μεταδιδοίη
Τὸ δ' ὅ- λόγοις συντόμοις
Ως ὅσω ἔμελλε λιπεῖν ὁ
Ην γὰρ καὶ τῶν πολυκτημόνων.
Τίω τύ- ἐκείνη φύσας
Από- γυναικὸς ἀπον-
Pag. 45. Κατοῦ- τίω συμφορὰν δακρύει
Οἰκτεί- πενθοῦσι ἡ μεν-
Υπέρ- πίμπραται τίω-
Πυνθάνεται μὴ τίω αὐ-
Καὶ τὸ φυλάττων τῆς
Λουτρῷ τίω κλῆσιν μεταβάλλει
Συνα- καὶ μίγνυσιν εἰς
Τῆς προσ- εἰς βίον κοινων-
Ζάλης ὤδε τις ἀπορία
Καὶ γὰρ πυκναῖς ἀκάνθαις.
Καὶ πᾶν ἀτύχημα σεμνὸν καὶ πᾶν λαμπρὸν τοῦ βίου.
Ωσπερεὶ πλοῖον
Καὶ τίω μὲν νηνοῦ συνέτεμε τῷ δ' ἔγα ναυστολοῦσα
Εντεῦ- ἐνεπλήσθη
Θεο- τῷ συνοικοῦντι ταύτῃ
Pag. 46. Καὶ φι- πρὸς τὸν λαμπρὸν Παν-
Ης κα- καὶ φυτηκόμος
Αὐτὰ τὰ μετὰ ταῦτα;
Τῆς φύσεως τῆς γεηρᾶς
Αλλὰ γὰρ προτρέμ- εἶχε συνανέβαινον
Δίδωσι τότε τ' ἀδελφῷ
Ο μὲν. ταῦτα λυπαζομένη
Καὶ πορ- τὸν χάρτίω ἐπισ-
Τοῦ δὲ- φύσαντος
Pag. 47. Καὶ πλῆθος τοῦ φιλα-
Λίφιν αἴφνης
Απα- μετὰ τῆς Πουλχερίας
Υπερ- παρέπεμψεν ἐνδ-
Καὶ βα- εἰς βασιλείας
Ταῖς πάξεσι συνείλκετο
Κατέμεινε σωματικὰς χάριν
Καὶ τῆς προνοίας ἠξιοῦτο
Καταπλιθέντες ἐπι-
Ετερος ἄπορος
Pag. 48. Οὕτω καὶ σιτηὸν
Ο πάντων ἀναζώσασθαι
Τὸ σκη- τῆς αὐτοκρατορίας
καὶ δὴ χρυσίον ἱκανὸν
Οὕπο- ὁ πολεμοῦντος
καὶ κραταιῶς τῆς.
Post versum, ἂν τῶν Ρωμαίων, adde:
Μὴ πολεμῆσαι λίβυσι, μὴ μάχίω συγκροτῆσαι.

καὶ τῆς Ρωμαίων ἀρ-
Ως δὲ- εἰς χοιοῦ τὸν χοιοῦ
Εἰς λέοντα μετάγουσι τίω-
Τὸν φροντιστὴν καὶ λογιστὴν
Pag. 49. Καθυποχόμενον αὐτῷ Θεοτέρου τ' ἐμοῦ
Οὕτως- πλάζουσι
Ταύτῃ καλῷ φιλοσεβοῦντι
Ανὴρ θησαυροὶ εἰς ἕλλίω διαβλ-
Ως χει- καὶ χειροδίσμιος
Ο δὲ- ἐπαγγελλῶν τῷ
Εὐθυ- ἀθέσμως ἐποιη-
Οἶδα τὸ πολυπλάσιον
καὶ φιλόσοφα μηκέτι με κακὸν
Θνητίω. καὶ γεηρὰν οὐσί-
Οποῖ- ἀπορρήτων
Εκεῖ- αὐταῖς σιωὺ χειροπέδαις
Εἰς τὸν ἀφόρμιον
Απα- τῷ Θεῷ συντελοῦσι
Ω βα- μεθ' ὅσης ἀναιδείας
Post versum, Οὐ χρὴ τὸν, adde:
Ψευδηγορεῖν καὶ πλάττεσθαι ματαιοφρόνως λόγους.
Πλήρου μοι τίω ὑπόσχεσιν, ἣν πάλαι καθυπέσχου,
Συνθέμενος ἀναγαγεῖν τ' ἕνα μοι τ' παίδων
Εἰς ὕψος τὸ τοῦ Καίσαρος καὶ τίω ἐντεῦθεν δόξαν.
Πρὸς ὃν ἀνθυπεκρίνατο σοφῶς ὁ βασιλεύων,
Οὐ χρὴ πεπεισμένον
Ολας- ἐστὶ τίς, ἢ πον-
Πόλεμον δ' ἀντεπάγγελτον.
Τὸν ἀ Βεζίνης
Υπὲρ τ' ἄμμον εἰς πλῆθος, τὸ θρ. ὑπὲρ θῆρας
Αλλ' δυναμικώτερον μυρ-
καὶ πάντα δύναται κυρίῳ καὶ

Edit. Paris. pag. 150.

Pag. 50. Δυνα λαλιστάτων
Κρεῖττον ἀνατρέπουσαν τά-
καὶ ταῦτα μὲν συνέβησαν
Οὐκ ἀ- γόνω πατὴρ
Ον πρ καὶ προσλαβόμενος ὁ-
καὶ γοιοῦ ἐπήγαγε κακώσεις
Συνο- πολλοῖς τῶν βασι-
Καβα- νίπας δ' ἐν ἑσπέρ-
Τῆς ὑψιβάμμονος ἀρχῆς
καὶ πρόσ- συμμάχους ὑπερμάχους
Παρὰ ἐτρεμεν ἀλλ' οὐ-
Οὐ κρά- οὐ θάλασσαι χρημ-
Ωσπερ ἀναγνωρίζονται σιωὺ χρό-
Pag. 51. Σιωὺ Ζηνωνίδι γυναικὶ
Ωσπερ- οὕτερ ἐκεῖθεν
Προκα- καὶ καταδίωξας ὁ-
Ως οὐκ ἐπάξει φον. ξ. ἐοῖς τραχήλοις
Τὸν μὲν ἀρμ. αὐτοῖς θανάτῳ καθυπάγει
Ως ἀ- τῷ πράξει βασιλίδι
Ευσ- καὶ δυσλοιδορούμενον
Οτι πρὸς τίω ἀσέβειαν κίν-
Τοῦ δυσ- τῆς δυσσεβείας
καὶ δα- γάσονται βαρυτέρου
Τίω μὲν ὁδὸν τίω ἐξ-
Pag. 52. Σίω δὲ κακίω συναχθεὶς κί-

Εκκο- τὸν δρόμον τῆς ζωῆς σου
Ολολυγὴν ἀπέπεμψε
καὶ λι- ἐξαχθῆναι.
Ως νέον- τὸ φωσφόρον
Αλλ' ἦν ὡδ' ὑπολατούρων τύπους
Αλλὰ συγκίρνανται ποιεῖ βέλτιστα τοῖς κακίστοις
Ομως ἐξώρυξε φυτὸν τῆς πάτης
Καθα- φάρμακον ὑγιάσαι-
Η λέ ἀνδράσι φορολόγοις
Τί δὲ, καὶ ποῖον τὸ λεχθὲν
Τοστὶ δὲ καὶ τοῖς
Βουεὶ γὰρ ημῶν-
Υπὲρ- καὶ ὑπὲρ ὀνομίαν
Ο πί- ἀντιλέξεις
Ανδρῶν καὶ στερεῶν
Εποί- κακηγκάκας
καὶ σκῦ- ὁ πρῶτος Ιουστῖνος
Pag. 53. Πειό- πράγμασιν ἀλλοτρίοις
Κρατοῦ- οὐκ ἄν τις κατακρίνειε-
Κὰν ἐν ἀνθρώποις καὶ
Τῷ ζό- τῆς ἀσεβῶν θρη-
Τοῖς μα- ἐξαιτεῖσ.
καὶ διωγμὸν βαρύτατον
Τοῖς συν- τοῖς σεβομένοις τὰς σταυροὺς λόγους τοῦ Νεστορίου
καὶ πρὸ τὸν Ιουστινιανὸν τὸ
Πόλεμον συγκροτεῖ καὶ
Φιλο- καὶ πρὸ τῆς βασιλείας
Πρὸς τὸν Ινδόμεχον,
Σπλάγχνοι τὸ καθίστησι
Ως τῶν αὐτῶν αὐτῷ τῶν δυσ. λαβ. προχωρουμένων
Οὕτω δύσμαχον ὁ δικαιοπραγίαι
Αποσβ τὸν φιλάρπαγα
Δευλεύω ὑπὲρ μικροῦ μεγάλλω
Αλλ' ᾔδει καὶ πα-
Pag. 54. Εκ δὲ προστεθῆν
καὶ πάντες ἴσα καὶ Θεῷ τὸν
καὶ πα- ἀπύργου στερροπύργω
Τὰς πύ- γὰρ ἐκθύμως
Εκεῖ ἀνέζευξε στρατάρχης
Ον ἀ- αὐτοκράτωρ κράτωρ
Οπλί- ῥομφαίαν
Εν ᾧ ἦν αὐτὸ καὶ
καὶ τὸ μεγαλοπόβολον
καὶ τὸ ὡς θέλει τὸν Χοσρόην
Εἰρη- ἀνδροφόνον
καὶ ῥο- τὴν παλαιστρίαν
Ζωγρῆ- ἐν χειροπέδαις
Αὐτὸν δὲ τὸν αὐ-
Μέσον μέσων
Κακοῖς τὰ μείζω
Εντοῦ- τίμωραται τὴν
Ως λό- ἐπέπεσεν εἰς μέσον
καὶ τὸ συνέκοψε τὸ σμη-
καὶ μυ- εἰς λύπας ἀριστείαν
Pag. 55. Ημέ ἡμέραν εἰς πεδίον
Αλλὰ γὰρ ποιῶν οὐκ ἐ-
καὶ βα- ὁ βασιλεὺς ὑπα-
Φόνῳ φθόνῳ
Γύγο- γυμνότερος
Εκι- ὑπερχειλὴς τὸν
Εγό- γεγύμνωτο
Εκά ὦ πάθους,
Πότε ἀπέκοψε
καὶ πειραθεὶς σου τῶν βελῶν πάμπολυ μικρὸν ὑπνοίας
καὶ πεῦ- ἐν παραβάσει
Πόλε- καὶ τῶν διαπιβουσιν
καὶ τῇ τῇ τῶν ἀρθαρτ.
Τὸ τὰ τὸν ὑρανὸν τὸν μέγαν.
Αν ὁ- ἂν γὰρ Θεὸς
Εν τῷ ἀλλαχόθεν
Post versum ἐν τούτῳ, adde:
Αν ὅλω τις παρεικάσειε σφαίρᾳ μὲν οὐρανίᾳ Edit. Parif. pag. 131.
-Τοὺς δὲ ἀστέρων φρυκτωρίαις
Ηέλιος δ' ἀόρατος
Pag. 56. Ουκ ἦν σὺ ψυχὴ γένος
Φιλο- φιλόκαλος, φιλόπονος
Οὐ γὰρ τρόμε
Εντεῦ- ἐκ φιλοδίκου
Λίχνοις ἐν κόραις
Ομοῦ δ' ὑπερεπλήρωτο
Οὐκ ἔχων δ' ὅτι δρά-
Εν ἀ- μόναις τὰς κα-
Καὶ μη θέναι αὐτοῖς ἀρκοῦσαι
Φεικό- βρυχηθμὸς
Αλλ' οὐκ ἐνόραινεν οὐδὲν
Καὶ παν ἐξέτεινε
Pag. 57. Τίς τῶν ἐν τέλει παρελθὼν εἰς μέσους κατεθάρρει
Χάεις πρὸς σοῦ καὶ
Εἰδ' σὺ αἰχμάλωτισε
Πελέκει μοι. τὸν πρό-
Post versum ἀρχὴν τὴν, adde:
Επαρχος ὁ συμπάθειαν λόγου τοῦ ταύτην χόντα
Καὶ ζη- τῶν πρακτέον
Πρὸς γό- Μαΐστρον
Καὶ τὴν, ὁ τὴν σύ- διηρπακότος
Πέμπει τὸν μαΐστρον
Εκεῖ μύσους
Περιπαθής τι καὶ βαρὺ,
Εἰ δὲ καὶ συνεπακομένων
Post versum αὐτοκρατ. adde:
Εἴρηκε μὲν ὁ βασιλεὺς, ὁ μάγιστρος δ' αὐτίκα
Αναρ- συναλοιφαῖς βιαίως
Εκ συμ- ἐκ μέσου ὁρμηθέντων
Ηγε ἤγετο πρὸς
Pag. 58. Ο πρὶν ὁ σοβαρὸς, ὁ γαῦρος.
Εὗρε παθοῦσαν συμ-
Ωμοῖς ἐκεῖνον καταπαίζει
Παλαιστεῖ πάλιν. ἐπιβ. κτένας
Αν μέ- λημμάτων κιβδηλίαις
Τοῦτο πολλοὺς ἐπέχει-
Τὸν πρό- τὸν τῆς πλεονεξίας
Καὶ πέ- ἐπλήσθη τοῦ βίου
Καὶ κα- καὶ κατεσίγαζε δεινῶς
Απασι πάρεστιν μαθεῖν ἐκ

Μετὰ πρὸς τοῦτο

Pag. 59. Τὸν σύγγρονι ϗ πάγκ.
Ως ἂ- παρῆλθον εἰς τὸ
Σλὼ με- ἣ μὲν ϗ μεγαλόδωρον βασ-
Ταῖς δ' ὑ- ἀπορίαις
Επὶ παραμυθίᾳ δὲ τῷ
Καὶ τῷ πολυπόνῳ βίῳ
Οἴκους ϗ πενητοτροφίας
Ανδρα Καππαδόκλω
Μὴ γῆρας ἐφαψάμενος
Τοῦτον ἐπὶ ξεναιουχίᾳ
Τοῦ φό- τῷ φθόνου φιῶ,
Ο μέν ὁ δὲ χαγ. προσ. μω. τοῖς φρουρίοις

Pag. 60. Καὶ πᾶσαν ἱερογέιτονα
Παρα- τὰς ᾐχμαλωτισμένας
Οὐκ ἀγελόθυμος ἀρχὴ
Οὐ πεν- οὐ δάκρυον ἀλόντων
Ως δ' ὅων· ὡς δ' ἦν αὐτοῖς
Θερί- τὸ πλῆθος τὸ τοσοῦτον
Καὶ πᾶν τοῖς πτώμασι καλύπτει
Τὰς πε- ϗ πεδιάδας
Πάντων φρούριον ἀπωλείας
Οἵοις κρεοκοποῖς ϗ τρύχοις
Μαλθά- μαλάσσεις τὸν ἀ-
Πυῤῥά- πυράζεις μὲν
Θεσμοὺς συμπατεῖς
Ως ἄρα τὸν ἀδάμαντα
Ωδὲ μὲν ταῦτα εἶπε μοι
Καὶ πα- μωλωπίζων

Pag. 61. Ην ταῦτα ϗ μικρὸν ἀπὸ τῶ-
Ο κά- Φωκᾶς τοῖς στρατιώταις
Ανθυ- λοχάρχαις, φαλαγ-
Ωρμησε μὲν ἐκ φυγῆς
Εμελ- μέχρι ϗ τῆ τρυγέου
Καὶ μετ' αὐτῆς Μαυρίκιον
Εἰς τὸ αἱ φλιώσαφοι τεθρεῖαι.
Καὶ τὰ χρυσμφόδοματα
Τὸν θύραν ἔνδον κεκλεισμένον
Ην γὰρ τὰς τρόπους φανὸ
Ακρατοπότης, πάρ-
Εντεῦθεν αἱματοροφεῖν
Καίσαρ ῥυπαρινὸν
Τὸν καί- ϗ τὸν ζωῆς
Καὶ κατοικτείρας τάς

Pag. 62. Καὶ πύρ- ϗ φλόγας ἐμβρόμους
Αποπνέουσα τὰ
Καὶ πλοῦς ἐγίνετο
Αλλ' ἐ- ϗ Θεὸς ϗ πόντος τῷ
Η βούβρωστις ἡ κοσμική, φάρυγξ ἡ παντοφάγος
Επεὶ κατέλυσε τὸν βίον.
Μαρτίναν προσηρμόσατο.
Υπέροφρυ- τὸ στράτευμα ϗ σοβαρόφρον ἄγαν
Ως οἷων ἀμήχανον

Post versum, ϗ τὸν ᾠὸν, adde:
Edit. Paris. pag. 132. Καὶ συλλεξάμενος στρατὸν ἐκ γῆς ἀπὸ θαλάσσης
Ψιλοὺς ἱππότας

Φθείρει πᾶσαν τὴν ὑπὸ Πέρσας
Κάντω- Χοσρόου τὰς δυνάμεις
Αγροὶ πυρὸς ἐγένοντο

Pag. 63. Καὶ παι- γαλακτοφάγα βρέφη
Καὶ πάσας κατεβόσκετο
Καὶ γενομένης ὑπ' ἀμφοῖν
Καὶ προσ- τῷ πιγμάτων
Θεϊστικὴν ἀμφίτομον δρεπάνην πεποιηκὼς
Δεσμῷ πολυχανεῖς ὡς
Καλλί- ἐπὶ τὴν βασιλίδα
Καὶ ταῦτα μὲν ἐοικυῖς ἀπ-
Αλλος παχὺς, βαρυ. βιαζόμενον κλύ-
Αντὶ βρυχώμενος ὡς λέων
Καθάπερ ἐς σμηγάγκειαν
Καὶ μέχρι τῆς Δαμάλεως ϗ τῆς Χαλκηδονίας
Αβα- ἐφύδρειον ϗ

Pag. 64. Καὶ πᾶσαν πιεζουμένων
Ταῖς λεμ- τοῖς αὐτοξύλοις πλόοις
Τύπον ὥπως αἱ μάστιγες
Καὶ πάντοθεν τὰ πράγματα
Τόσοις κακοῖς ἐπάλαιε τὸ
Εδυσαν ὡς ἡ μόλ-
Εντεῦθεν ἐξεχίλησαν
Ως στ- τοῖς πτεροῖς ἀκρί-
Ως ἔ- ὡς ἴβεις δὲ
Αν γὰρ Θε- μὴ πήξειε τῷ οἴ. τὰς θρομβώδεις
Εἰς τὸ Ρωμαίοις
Δουῶσαι. τῇ γῇ ϗ δυσωσάσῃ
Ο παῖς αὐτοῦ χαρίζεται τὸ
Αὖθ' ἀπ'- ἀνθυπακρύβη τάχ-
Ο πύρ- Αρχιπρᾶς τότε
Ζημιωθέντες ἤχθησαν.
Ο Κων- τῷ πρὸς μικρὸν κρατ.

Pag. 65. Τῶν διδασκόντων ἐν Χειρὶ θέλοντι μόνον λέγειν
Ηνεγκε τότε ϗ καρπὸς, ἀλλὰ καρπὸς πικρ.
Εξ ὧν ἀλλ' ὅσον ἐπιγνῶναι
Οἷον τὸ σῦφον οἱ καρποὶ
Μάξιμος δ' ὁ καλλίγλωττος
Καὶ γλῶσ- προσαῤῥηθείη
Καὶ κτεί- τὸν ἐκ μιᾶς ἀρούρης
Καὶ τῷ αὐτῷ βεβλαστηκότα
Εἰς Σικελίαν ἀποπλεῦν τινὰ
Αν μὴ συνωρισκέ
Πλὴν ὅμως οὐκ ἐπὶ μακρὰν ἀπέλαυσε
Αλλ' ἀπεψύγη τάχιον
Οπως ὥσπερ ἐν Ρόδον ἐκφυεὶ ϗ παῤῥάσσον
Σπάλῳ βαρεῖ τινὰ Σικελῶν
Εκεῖθεν ἀνθυπέστρεψεν αὐτὴν
Οὗτος ἀθροίσας σύλλογον ἀν-
Τὴν πατρικὴν ἀσέβειαν
Χρυσέ- κατουγάσας
Τὰς τοί- τὸ τεῖχος ϗ τὸ
Τοῖς ὅ- τοῖς ἐν τοῖς ἀνακτόροις
Ως κλη- ὡς σκληρογνώμων

Pag. 66. Τὴν ἐκπνοσιν ἐφέβραπο
Εὐρὼν ἢ συναιρόμενον
Ὅτι ἢ φωσφόρον
Εμυ- ἢ παῖς ἦν ἐν δι-
Αῤῥα- κρα τ᾽ ἀπὸ τ᾽ Αγαρ
Ρωμαίοις δ᾽ ἀνεσάσαντο τὰ
Πάλιν δ᾽ ἀντιπεσράτευον
καὶ πλεί- Ρωμαίοις
Εξέψαντό τε πρὸς φυγὴν ναυάρχας
Ελόν- ἢ κατωδαφιστὰς
Τὴν ἐκ γῆς ἥττης
ἢ κρυ- τῇ τεσσμεγίςῃ
Ενταῦθα τ᾽ βαρύποτος ἐμρύσιοι
Καὶ σφῶν ἐπιλεξάμενοι συναποςάτlω ἕνα
Ος συν- καὶ μετ᾽ αὐτῶν τὴν π. πιεσφίγξας
Φρουρᾷ καθείργνυσιν ἀν- α᾽. πιπροφρύρῳ
Μὴ πα- ἢ πάλιν ἀνα-
Ο πρὶν αὐτὸ ζημ-
Ως Θη- ἐπώπτευε τὸν
Pag. 67 Ηγουν ἤγουν αὐτῷ
καὶ τί γὰρ ὁ τειβάρβα-
Εἰς προσγειῶ ἢ τὸν μηδὲν
Πῶς δὲ πρὸς ἄλλο πρόσαλλον γε. μεταβιβάζεις
Ολί- τὸ βύλημα πισ.
Πυρι- εἴκων
Οἷα λῃςὰς ἢ συλητὰς αὐτῷ
Οὕτω κακοὶ τοῖς ὀφθαλ-
Αλλ᾽ ὑ- τὰς κολάσεις
Οὐ μόνον δὲ τοῖς ἀρχηγοῖς τύπος τ᾽ τυραννίδος
Ην γάρ τι ἢ συνέςιος καί-
Ωσαι- ὡς ὁ τῆς
Καὶ καθ᾽ αὐτὸν ἀνασκοπῶν ἢ
Pag. 68. Απαν τὸ γένος ἐθεδὲν τῷ
Μὴ φει- ἢ φείδεσθαι μὴ
Edit. Paris. pag. 153. Υπε- ὑπερειπὰ ἢ βυ-
Ταῖς φο- ὑπέκειτο πα-
Καὶ λόφοι μὲν ἀντίδυποι τοῖς Θρ- ἀντέχουν
Ακταὶ δὲ κυματ.
Χερσὸν μετεποιεῖθ-
Ως ἂν ῥομφαίαις ἢ τὰ
Κἂν ἄρτι πρώτως βλέ-
ἢ ταῖς Ⓒ τοῖς βυσὶ
Τὰς ἀ- βελεθομένlω
καὶ πό- τὴν πόλιν πολυάνδρειον
Τοῦτο παραίτιον γέγονε
Τὴν γνώ- ἐκείνυ μοναχ-
Αφlωιάσαντες αὐτῷ ἢ βλέψαντες εἰς τ.
Ως λῆρον μὲν νομίζονται τὰ
Αυτός αὐτὸς χοροστορεῖ μάχει
Στρατὸν συναγαγόμενος
καὶ βλέψας ἐπὶ τ᾽ ὑγρὰς
Ταχυπλούσας ἢ φοραῖς πνεῦ-
Pag. 69. Εἰ δυνατὸν ἢ πτερωτὸς ἄ
Αλλὰ τὸ πνεῦμα τὸ φορὸν τῆς
Ταχυ ποντοπλόους
Σόλῳ μὲν ὅσω Φιλιππικός
Post versum προφθάνει, adde:
Καὶ κατοχὼν καὶ παρελθὼν ἔσω τ᾽ βασιλείων
Δια- οἷα τειβόμενος ὁδοῖς
Απφ τῷ Δημητρίῳ
Ιχνῶ τὸ σῶμα τῷ πολέμῳ
καὶ τὸν ἐλπίσι
Ολlω κενῶσι κατ᾽ αὐτῷ
Ωσπερ. Λέων ἂν εἴποι τίς πεινῶν, μάρψας νεβρὸν ἐλάφυ
Απο- ἀπέσπασάντι τῷ νεά-
Post versum δυσσεβειαν, adde:
Τὰς κόρας ἐκ ἐλάνθανε Θεῷ τὰς παντεπείας.
Ενθένδε ἢ τ᾽ ὀφθαλμῶν ἐκκεντηθεὶς τὰ κύκλα
Αλλος Οἰδίπυς δύςηνος ἦν σκοτεινὰ βαδίζων
Καὶ τῷ φωτὸς ἢ τῆς ἀρχῆς τὸν σέρησιν οἰμώζων
Βραχύ τι καὶ μικρόχρονον ἐπιβιὺς τῷ κράτει.
Ην δὲ βίβλοις ἐντεθραμμένος
Ανακ- ὅ φασιν ἀσυκρίτης.
Τὺς ἐπ. τὰς ἀνθολογήσαντας
Τριή. πρωτοπλόυς
Pag. 70. Καὶ τοῖς λαμπροῖς
Ανθρω- νωθρὸν ἐπὶ τὰς πράξεις
Τοῖς νι- τείχεσιν αὐτὸν ἐγ.
Ως δῆθεν ὑχ ὑπήκυσε χερσὶ κεμοκοπούσαις
Η γὰρ τῆς παλινςρόφυ τύ-
Τότε τὸ θελυτὸν ὡς
Μεθύ- ἐλπίδων τοῖς κρατῦσι
καὶ νύ- ὡς θῦρες εἰσελθόντες
Τὸ κρά- τὸ κλέος τὸ βασίλ-
Ο καί- καὶ τρόπον
Συμπρακ- συνστρατὴν τ᾽ δολοπλοκημάτων
Οταν ἐσύρησεν ὁ Θύρ-
Pag. 71. ἢ πά- ὀλεθροφόρῳ βί-
Εἰς φῶς δ᾽ ἐκ ἔχων ἐναγ-
Εκ μέν- τὸν ἀρχὸν εἶλκε
Ως ὅσω τοῖς ἐμπεπορθμένοις
Καὶ κοι- τῆς σκολιῆς ἐκείνης
Καὶ συνανασπασάμενος
Εἴτ᾽ ὅσω ἔτ᾽ ἐκ κακοτεχνίας
Εἰ τ᾽ ἐκ. οἱ τεκμηρίων ἐκ τ. τὸ πρᾶγμα συμβαλόντες.
Ηκι- κατέλαυσεν ἀκύσας
Επ᾽ ἀπωλεία τῆς ἀρχῆς ἢ
Τοῖς γονῶ καὶ τοῖς κληματαρχοῦσι
Καί τι ὁ συςενάζεις δίκη;
Εμα- οἱ δυσσεβεῖς ἐκεῖνοι
Αὐτο- τῆς ἀσεβοῦς θρησκείας
Τὺς πύρ- αὐτῆς ἀπό-
Αὐτὸν δὲ μὴ πει-
Pag. 72. Τὺς τῆς ἢ τῷ αὐτῷ μαρτ.
Ορφναί- πίτοις κατα-
Ιὸν ἀπήμεσε πικρὸν, χυμόν τι συναλῶδη
Τὸν Πέρσlω ἐκ τῷ κάνδυος

Καὶ κόρακα τὸν κρωάκτικόν
Τῦτο τῆς τῦ Θεῦ σοφίας
Κῦπος ἀβρὸς βιβλ-
Εἰς τεσσ. πρὸς ἄλλαις τεσχιλίαις
Θεῖος ἀνὴρ πεπίςευτο.
Τοῖς τῆς καλλιβλαςοῦσι κλάδοις
Καθά- γενναίῳ
Η πρῶτ- ϗ παρὰ τῦ συνήθως
Τοιῦ- ϗ σεμνοβίως
Καὶ χρυ- ϗ χύσει πελαγ-
Ως δὲ ἀνεκρώθη
Εγνω ὁ βάλλων εἰς ἀέρα
Τλης σωρεύει φο-
Αἶ αἶ φεῦ γνώμης θηριώδους.
Εν τῷ πάντως ἐγν-

Pag. 73. Ως δ' ἐπὶ χρόνοις ἱκανοῖς τὸ κρά-

Post versum ὡς δ' ἐπὶ, adde:

Ο θὴρ ὁ κακομήχανος, ὁ πρωτοβόρος Λέων
Τὰ γὰρ κακά
Ελπι- ὑπέσπασεν
Edit. Paris. pag. 154. Καὶ γνώ- μὴ μισοφονοῦντα
καὶ γάρ. ε γονῦ ν-
Ο μυ- ὁ μυσαρὸς κοπρώνυμος
Αλλως Βαλτάσαρ ἀσεβὴς
καὶ τι τῆς ὑπαποσκηνίας
Τί δὲ- ὐκ ἐπεχείρει
Κάπρος παδύσας χαυλ-
Αὐτόῤῥιζον ἐξέκοψεν,
Εξε- ἐξώρυγεν ἐκ
Αντανεχάραξε δ' ἀν-
Οὐ ταῦτα δὲ τετόλμητο μόνα
Αλλὰ ϗ τὰς μο-
Εξεκενοῦτο τοιγαροῦν εὐ. μελῳδοῦντα τῆς
καὶ πάντοθεν ἠλαύνετο
ϗ τὴν μισήσας τυραν-
Τὸν ἰσ- αἷς σῖτον ἀνιᾶται
Καὶ πά- τὰς ἀσεβεῖς κολάσων

Pag. 74. Προσφι- ἐλπίσιν ἐκθερμαίνων.
Πρὸς ὁ- εἰς ἑαυτὸν ἐφέλ-
Τρεπῦται τὸν ἀρ-
Τί τὸ- τὸ παλίντροπον ἄστατε κύβε βίε;
Τὸ ῥο- τάχιον δ' ἐπορῥεῖ
Ο κερ- ὁ κεροφόρος
Οτι- τῦ κράτους τὸν λοιμῶνα
Εγένετο μακρόβιος, αἱ τύ-
Καὶ τὸ ἄστοχος ἐμπείρων
Γνάθοις τῦ κεραυνῦ
Αλλά μετανας ύει.
Εἰρήνην τὴν ὁμόζυγα
Τὸν αὐτό- τὸν τῆς ὀρθοδοξίας
Ως δένδρα τὰ γλυκύχυμα

Pag. 75. Σαυῦπο μέσος κακοῖς
Τὰ κρά- ϗ τὴν Ρωμαίων
Καὶ τῆς εἰς τὴν ψυχὴν
Καὶ πείσας ἀπογεύσασθαι
Καὶ τὸ τερπνὸν μεταβαλὼν εἰς
Καὶ τὸ γλυκάζον εἰς χολὴν
Τῇ βασιλίδι γεγονὼς
Παξουλον ἄνθεν, ὥ φασιν, &c.
Τὰς τρό- τί δὲ τὰ μετὰ

Τίς τηλικαύτην ἔβλεψε
Μητρὸς αἷ πάθος φιλαρχίας
Αἱ γὰρ μητέρες δυσ-
Εσβη τὰ σπλαγχνίσματα

Pag. 76. Επι- ἡ φωστρόφος κόρη
Αἷ πά- οἰκτρὸν ϗ τῆς
Ουτος ἐκείνη
Τῶν ἀλ- ἱεροπόλων
Καὶ γρά- ἐπιχειρῶν εἰς
Καὶ δεῖ τῆς μεγαλοδυνάμου
Δέχεται τῦτο Κάρολος
Τπὸ ἀπὸ Χριςῦ καλῦ-
Διχά- ῥομφαίας
καὶ τὸν εἰς ἄδην

Pag. 77. Αντὶ δακνοκαρδίους πόνους
Αλμύραν ϗ πένιαντα χερσ-

Post versum Αλμύραν τε adde:

Τοιαῦτα τὸ παλίνστροφον ἐργάζεται τὸ βίε
Κυλιν- δρόμοις ἀνωμάλοις
Φθάνει ἄρας ϗ Νικηφόρον.
Δῦλον κίμβικα σμικρολ-
Ως τὰς ὠνίους ἐπον-
Οὐκ ἀρεςίνδην τ. τ. ἀ. πλυτίνδην τιμῶν
Χρυσῦς χρυσὸς ὑπετραπέζιος
Τότε δὲ τότε προστ-
Καὶ πάντας ἐπεβόθρευσεν &c.
Ως εἴπη παραδείσκοιτο
ϗ πρὸς τῆς φιλοχρηματίας
Ουτος ὅπως ἐπεθ.
Σφίγγων δὲ πάντα ταῖς κλοπαῖς
Πλεῖςα μὲν ἴχνια
Τςε- ἐςέρησε ϗ
ϗ λα- ϗ δυσφημοῦσαι γλῶσσαι
Αὐτα- τὸν τότε ςρατοπαρχοῦντα.
Ο δ' ὁ τῆς πλανητίχυ τύχης
Εν ταῖς ϗ ταῖς τὸ
Απαγορεύων εὐθετεῖ
Μὴ ϗ τὰς κόρας κεντηθεὶς
Βλέπει ὁ γέρων
Οὐκ ἐπ- χὰρ ϗ μυρία
Τὴν ζω- αὐ- τῆς αὐτοκρατορείας

Post versum τύτων adde:

ϗ μετ' αὐτὸν τῷ Μιχαὴλ τὸ κράτος προσφοιτήσει
Ο δὲ Θωμᾶς ὁ τρίποτος
ϗ βασ. τοὔνομα πρ. ὁ ἑλκύσει.
Τῶν ὀφ- ἀποσβεσμένας ἔξει
Απαρ ϗ σφαγῶν
Ην γὰρ καλοῖς ὁ Μιχ.
Οὐχ αἵμασι τερπό-
Ως ἀ- ἐψύγη ϗ πα-
Ως ἄνθος ὥ φασι, λαμπρὸν
Απε- σιέβη δ' ἄχερδος πυκναῖς
Ο κρε- τῷ τῦ Χριςῦ προβάτων
Ως ἐςι ζῶον χέρσυγρον
Πρὸς ἀποσόβησιν τινῶν παθῶν
Οπερ ἰδόντες οἱ πολλοί
Ουτως ἑκὼν ϗ Μιχ- παρ. τὸ κράτος
Πάλιν ἐξώνηκε βλαςὸς τῷ

Pag. 79. Η βδελυρότης δὲ φημί-

Ως

Ὡς ὀρ- ςρυθίῳ μικροπτέρῳ
Καὶ πᾶς προσκυνητὴς εἰκόνων
Edit. Paris. pag. 133. Ἀμφὶ- ἀντὶ ςολῆς δὲ συμφο-
καὶ πρὸς τὴν γῆν ἐνετράνιζεν
Ος ὑ- ὡς ὕςερον ἀρχ-
Ἀλλὰ γὰρ μικροδιαίαμος
Καὶ τίς ἀντ. αὐτῷ τῇ δυναςείᾳ;
πρὸς τὸν τὸν ἐν τοῖς ἀν-
καὶ τοί- τοῖς ψαλμῳδοῦσι
Ελεύθερος ἀντὶ φρυ-
καὶ ταῦτα μόνοι τοιαῦ-
Ἀλλ' ἐκ τοῖς τοιούτοις προσ-
Ἀλλ' ἐπ- ἐπιτετιμένον τούτῳ
Pag. 80. Ανθρω- ἐμπύρειος τὸ θράσος
καὶ πᾶσαν κάκωσιν αὐταῖς ἐπαγαγών
Ἀλλ' ἂν θ. ὁ. παν. θν. ἐναντιοῦτο
Τὸ θεῖον ὑπερμαχοῦν ἐκ
καὶ σβέννυται καλλιφεγγοῦς
Ο ἐν ὡς ἐν τοῖς
Τοῦτο καὶ μόνον τὸ
Τὴν πάσιππον ἐν-
Ταύτην ὅταν χ. νοῦν ταύτῃ ζυγοῖς
καὶ παί. ὡς εἰς γονίμην αὐτ-
καὶ πλά- Ἀδὰμ τὸν πρωτογόνον
Τὸν μὲν καὶ πρωτομήτορ Εὔα
Post versum ὁ καὶ τίς, adde:
Η μὲν γὰρ ἀποφαίνεται Θεῷ ψαλαττομένη,
καὶ χρῶμα χολοβάφινον
καὶ βάτος ἀκανθοβελὴς
καὶ γὰρ ἀπεχθανόμενος
Τοίας ἀ- τὰς ἀποτίμοντας
Ανι- καὶ δεινοῖς κακώσεσιν ἐςρέβλω-
Υπὲρ ἀςέρων καλλονὰς
Τὸν ἱερὸν Θεόδωρον καὶ θεῖον
Επι- βασάνων ἐκπιέσας
Post versum ἐπιφο adde:
Καὶ φλοιοῦ τοῦ σώματος αὐτῶν βοθύροις ἐκλεπίσας
Pag. 81. Ο κρά- περὶ μὲν τῆς
Καὶ τοῖς ςηλογραφήμασι τῶν ἱ. εἰκόνων
Τὰ δ' ἄλλα καὶ λαμπ. τὴν καὶ μεγαλογνώμων.
Σκύ τίνας τὰ κατὰχ-
Ὡς ἐν πωλικὴς ἀκροκέμι
Εκ μηχανῆς ἐκχέοντα
Αντιφιλίζωσι μικροῦ τῇ ψυχοτρείᾳ
Κάντεῦθεν ἀπεῤῥάγησαν
καὶ λίθους ἁμαξοπληθεῖς νικῶσαι
Εἴποι ὥστε τίς ἂν ὡς κορ-
καὶ λί- ἢ λίθοι ῥιψ- πέποται
καὶ τόνου καταβαίνουσι
καὶ κά- ὡς κάχληκας
καὶ τὴν περὶ τὰς κεχυ-
καὶ δὲ παρατιθέσθω μοι.
Βίγλας γὰρ τὴν Δρουγγάριος
Καὶ ῥιζωμάτων. τῶν αὐτῷ
Pag. 82 καὶ τὸ ἐπισκοποῦντος
Καὶ τὸν μέχει καὶ θεμελίων
Τὸν νύκτα χειροποιοῦντον
Καὶ γὰρ καὶ Βοιχοζὶς φασιν ὁ
Ἀπὸ ἀρσιγενοῦς γενῶν

Τὴν παλαιςραν ἀπιςεῖν
Καὶ τὸ μὴ βύλεσθαι χρυσὸν
Ενθα γλυφεῖσαν δεξιῶς
Επιτηδῶντα τῷ βοί.
Εσπῦ- καὶ τῇ θαλάσσῃ
Επί- ἐπέστειλα τὸ
Καὶ πρὸς ἀγαλλιάσας
Ὡς ἐ- τίς, καὶ τίνος
Τῆς βα- ὁ ναῦς καὶ τὰ φορτία
Οἵαν τύχης
Εἰς αὐτ- ὡς εἰς μνημεῖον
καὶ ῥίψαντος ἐκ φυσικῆς ἀφύ-
Ην οὐδ' αὐτὸς ἂν ἴσχυσεν
Οἱ κεν- τὰ σιγητὰ τὰ μέτωπα
Pag. 83. Ανδρα ἰχθυοθήραν ἄγραν
Ολι- ἐν ἰαμβείῳ μέ-
Αντι- θαλάττιοντα συρμάδας
Εγκαρ- κακοφρύρῳ σίγῃ
Ὡς ἄκμονα σιδήρεον χαλκεὺς σφυρο-
Ων ἐκ καὶ τὸ συγγενὲς φονίσαι
Οὐδεὶς ὀρθῶς διδιώνιο
Τῶν φι- τὴν φήμην μεγ. ἐχ. ἐν σοφίᾳ.
Εἰς τῶν ἀποιοίτων
Ακτί- πυρμαργάρους
Ὡς χρῶμα πολυτ ἐν θησαυροῖς
Ὡς λίθον μέγαν ςίλβοντα πυῤῥάκην, φοινικοβρύτην.
Πιρῶν δὲ μέλλων ποταμὸν τὸν
Ον πάν- πάθος θνητοῦ
Τῷ ςέφει μὲν τὸν Μιχ. κατακοσμεῖ τὸν παῖδα
Ετι- τῇ ἡλικίᾳ
Pag. 84 Συγκα- τύτῳ καὶ τὴν
Τὸ κρά- τὸ σκάφος ὡς φροντί-
Καὶ μᾶλ- ἢ μᾶλλον καλλικί-
Ὡς ἀμφοτέρους ἐζαρ-
Τότε ἐπύνεγκε πολύ-
Καὶ λύκον πολύςαχυν καὶ
Διπολλάτύς ἂν εἴποι τίς
Τὴν ἀ- τῆς εἰκονομανίας
Καὶ πο- τελείαν δεξαμ-
Ὡς τῶν βασάνων τῶν ὁ-
Ομόδεσπος ἐγένετο τοῖς
Ο τὴν ἐν τῷ μετώπῳ
Τὴς σι- ἀρχιποίμην τότε
Σιωπεὶς ἔφησε σκληρῶς καὶ pag. 258.
Εσ- δικάσομαι γα-
Ὅπου ἀδέκαςος δικάζει
Περιπαθεὶς οἰμω- καὶ μέσης ἐκ καρ-
Καὶ δακρυσάντων αὐτοῖς
Ὡς κρίνω τίς Μελάνυδρος
Τὸν ῥοιοῦ φλεβῶν τῶν ναματίων
Οὐ ταῦ- τοιαῦτα μοι
καὶ σύ- καταπαγγέλλω.
Αγελαρχῶν τὰς ναρὰς
Τὰς τῶν ἀνακόπτει
Μίχει τὸν ὅταν ὁ βασιλεὺς
Εφ' ἄρ- ἀλύπτω, πυριβόχω
Pag. 85 καὶ τὸν ὄλεσε χωραρχίαν.
καὶ κύμ- ἐπὶ βραχμὸν καὶ νῶτα
Πάροι μάλος, ἀκρατο-

Ολας χρυ- ἐκπεπλῶν ἀβ. τοῖς συμπαί-
κταις
Γελοιασαῖς
καὶ βί- συβαρίτω
Λιχνό- δίψαν ἰδεῖν.
Post versum λιχνευομένοις, add:
καὶ σπουδαιομερᾶσι γυναικείοις ἀπαλαῖσιν
καὶ πίνουσι ϗ παίζουσι
Τοιό- τάτους
Ομοσόλος ἐγένετο.
Ασύ- ἐπιχύσεις
ϗ λο- ϗ λιγυσμοὶ χαλωπεργοί
Μύθοι τῶν θυροφορίων
Ως κύνες διασπάσαντα λυτήρ.
Αυγὰς αὐτὰς ἐπίβασιν
Τιξαι- ϗ δίφροις
ϗ χι- πέπλοις χρυσοπάστοις
Πολλάκις δὲ χρυσᾶς
Μόνος ἐν μέσαις ταῖς
Εγε- ἐγένετό τι καὶ
Επελθεν οὐκ ἐξέρχεται γάρ
Επεὶ κουρίδες
Χρον- χωνέαι παραδίδωσι
Εἰς μιαροὺς ϗ βδελυρούς
Τῶν ἰ- ἀξιοσέπτων
Pag. 88. Πλάσιν. ἀποδέχου
ϗ πά- ϗ τὸ μίχει
Edit. Paris. pag. 157. Ποιεῖ ὑφέσιν ἄσμα.
Εὐπα- ἤρως,
Απατα ἐπὶ σώμασιν ἴσου-
ϗ τί μακρὰ ϗ πτερὰ
καί τι θεῖον αὐτῷ δίπης
ϗ κώμαις ἐπι-
ϗ δι- ϗ διαρθρωσάμενος
ϗ βλέ- μηδ' ἄπλαυ δυστυχ-
Ηλγει ὄλυεν, ἐμυχᾶτο.
Αντι- παλαισμοῖς, τεχν-
Pag. 89. Οὐ μόνον γρῦπας δε-
Αλλὰ τὴν χρυσίαν
Εφ' ἣν ἐφ' ᾗ τις κα-
ϗ μέλος ἐπετύθεζεν ὡς
Ομυ- ἐν φιλοσόφοις Λέων
Εἶπεν ἐν Αραψιν, ἐν Σύροις
Μετὰ ϗ βεβαρᾶς τῆς ῥώμης
ϗ σῶ- τὴν παρὰ μικρὸν
ϗ θώραξ περιεσέρμενος,
ϗ τύχην τὸ γηράσασαν, τὴν
Γενναίας ἀπεγραμμένον
ϗ παν- ἴδωσαν εἰς τὰς τρώγλας
ϗ σπεύδων ἐπισπᾶσθαι πάλιν
Τοῖον δή τι βαθυ-
Τὸν ὁ ἀπολαμβάνει μόνας
Τοῖς τό προξενῶσιν
ϗ πά- καταπληροῦται θρόνον
Υπὸ τινων ἀναπνεῦσαι ἀν- ὀρθοβόπων
Pag. 90. Από μηρὸς θυγάτερον
Οἷος ὁ Σαρπηδόνιος
Ως δι- βρόχοις ἱσῶσα
Ων συμ- ὃν συμφο- ϗ τὸ κακῶν χωνεία,
Αἰδυ- περὶ τὴν φύσιν
Ασυμ- φαίνοιτο
ϗ μέλλων ἤδη τ-
Εἰς τὸ- κράτος μεταβιβάζω-
Κᾂν τῷ γενομένῳ
Οὐκ ἐν- ϗ τὸ ὀχλοῦντο
ϗ χάριτι κατέναρον ὄντ-
ϗ τί ϗ ποιοῦσθαι
Φάρμα- τοὺς λόγους ἐπισπάσηται
Οὔτ' ἀ- ὗτος ἀλόχοις τῶν. ὁ Λέων συναζύγη
Οὐχ ὕδωρ νεκρόλυτος, ἀλλὰ
Pag. 91. Τὸν γάμον ἐπεισαγαγεῖν τέταρτον, ϗ
Τὴν ἄρθρων τὸ καθαρὰν
Τὸν ἐξ ἀνθρώπων δυνατῶν, ϗ
Ζυγὸν τὸν θεῖον ὑπελθεῖν
καταχεθοῦντας εἰς πολ-
ϗ νόσῳ χειμαζόμενος
Κρατῆρας ἀπαδικνύουσιν, ἀντάραντας, ἀν-
τάρχας
Τοῦτο ϗ μόνον προσειπεῖν
Κατὰ τρισκαίδεκα μ. ἀν- τοῦτο λί-
Ο'τι τοσοῦτον ἐστέται.
Ἐ γονέῳ οὐδ' ἰσραέλη
Ο γάρ ἐμφιλακοὺς ϗ
Αλλο τε πλεονέκτει κράτος
Οὐ δρά- κατὰ καρδίας
Ως ἄνθος ἐῤῥάνται ὑγρὸν
Ο ϗ γῆρας κακον-
Μήτε χειμῶνα κρυερὸν
Μὴ χα- μηδὲ κρυσταλ-
Πνοαὶ ἐκρυσταλθεῖσαι
Η χα- διανλυθεῖσα
Χειμά- εἰς γέαν
Φιλοσεισῶσαι τῷ φωτὶ προ-
Pag. 92. Αὐτό- φυτὸν ἦν ἀνα-
Οὗτος αὐτὴν ἐμποίησας
Τῶν συμφορῶν ἀποφυγὰν τῆς
Ωσπερ πολυκυμίας ζάλας
Τῆς συν- πάσης καταρρο-
Κράτεινος ἄσειν ἐκρατ-
Ετερος ἐπεγείρεται
Ο γὰρ Φωκᾶς ὁ Μάϊστρος ὄνομα τέτῳ Λέων
ϗ σκαιωρῶν καθ' ἑαυτὸν τι τῆς
Κρὰ τῆς ἐξήγαγεν εἰς φά-
Ως δυ- καταστρατηγηθέντι
Οπλί- ῥυέντος πολλαχόθεν
Εκ παμ- ἐκ Σύρων,
ϗ φά- ἐστὶ θαλάσσης
Ανδρας γενναίους, ὁπλίτας, ἄνδρας ἀγκυλο-
Τῆς Βιζαντίων πολ κατ- χειρίαν
Ην ὑρανόπολιν οἴσειν ἐκ
Υπέ- ἀπέλαμπεν αἱ τό-
Post versum ὕπνου, adde:
Εὔιπποι, χαλκοχίτωνες, πάντες σιδηροφόροι
Αὐτὸς βασιλεύων ϗ
Pag. 93. ϗ παλαιστῶν συγκαλῶν
Κράτιν- κρατεῖσθαι περιεσώσασθαι
Ιδὼν περιφερόμενον τῇδε κακῷ τὸ κράτος.
ϗ πυ- ὡς ναῶ ἀναπηρώσιν.
Τῶ πρα- προπόλους ϗ πρακτικὰς
Εἴπερ εἴπερ ϗ μάλ. ἄλλων ἐδόκεσαν

καὶ μὴ βαθυβούλως
Εχῶν βιαίως τυραν-
καὶ πᾶ- πρὸς τοῦτο στολ-
Επικτυπεῖν καὶ σημα-
Εως παλίνοια τὸ
Ως ἐν ὅρμῳ ἀλιξαμένου.
Τοῖς πρωτοβούλοις γὰρ
Edit. Parif. pag. 158. Εἶπεν ἀλλ' οὐδ' ἀχαριστήτως
Τὸν Ρω- μαθὼν τοῦ βασιλ-
Καὶ φέ- πρὸς τὸ δοκοῦν ὡς δοῦλον
Εσκε- ἐσκέπτετο
Τὸ δ' ἀληθὲς εἰς ἑαυτὸν
καὶ καλοιὸς ξενόπτ-
Τὴν γὰρ δυσωπηθέντες
Καὶ τὸ ἀποσοβοῦμεν τὰς
Ινα αὐτὸς συναράττοι καὶ θορυβοῖτο
Καὶ καθημένα
Πρῶτα μὲν μαΐστρον τιμᾷ
Είτα τῇ δόξῃ προστ-
Pag. 94. Καὶ τὸν στέφος στέφει
Ο δὲ πολλὰ βυσσοδομεύσας
Ως βασιλεὺς ὡς ἄνακτι
Σὺ δυστυχεῖ καὶ δυστυχῶς αὐτὸν προσ-
Αὐτὸς τὰς ἑωσφορίας
Κράτο- αὐτοκράρχης
Καὶ τῶν αὐτῶν καὶ τῆς
Αλλ' ὁ- εἶχε καταχειρώσας
Καὶ πύρ- ἢ πύργον γιγαντιαῖον.
Καὶ τὰς πύλας ἐπεπαλαίσθη
Ο γὰρ πορφυροφύτευτος αὐ-
Οπου ἀνθρώποις ἐπιλάμπει
Προβόλους προσλαβόμενος
Ως Ηρακλῆς Ιόλαον ὡς
Καθαρτηρίας τῆς ἀρχῆς ἀκτῖ-
Καὶ πλεῖστον μὲν δαιμονικάς
Πάντας δὲ πλήσας δυσ-
Εξοστρακίζει θέμενος ἀθρόον συσ-
Pag. 95. Τομι- ἵνα τῶν ἀποκόπτων
Φυσι- κρυφίων ἐκ προρμή-
Καὶ τὴν ἔψυξε γὰρ τὸ
Ως ἐξ ὅς ἐξ Ελένης
Καὶ γαμετὴ συζεύγνυσι καὶ βλέψας ἔσω
Καὶ βρέφος ὑπαγκάλιον βας. τὸν τοσοῦ-
τον
Κακοῖς ἀνέχοις ἐπιβρίψας
Καὶ δαιμονίως ἔχαιρε
Πληροῖ ἀνόλεον, καλλιστροί-
Χειροῦται καὶ τὸν λῄσταρχον τὸν
Καὶ τὸν γιγαντοπάλαμον ὡς
Πολυ θυάβοις ἐκπομπεύει.
Τότε καὶ πόλιν τὴν καλὴν τὴν πόλιν Αν-
τιόχου
Πάλιν αἱμοχαρῶν, ἐκφύλων
Καὶ τοὺς παισὶ τοῖς ἐκ αὐτοῦ
Καὶ πρὸς κατεπειχθείσας φθάνει
Ορμαῖς φρικτοῖς καταδυθεὶς ὑπὸ τῆς βα-
σιλίδος
Pag. 96. Αλλὰ τὸ χαλεπὸν θηρίον
Ο φθό- καρδιοφάγος ἄρκτος
καὶ τοί- τῶν ἐν τοῖς ἀνακτόροις

Ο πό- ὁ τότε πάντων τῶν
Ακάνθῃ φόνου κεντ.
Εργον παρακινήσας
Ο τιμι- τοὺς τῶν γραμμάτων τύπους
Μυσάττεται τὸ πονηρὸν ἐκεῖνο τὸ-
Καρτε- ἀνδρόνας
καὶ τό- τὰς νευρὰς ἐπὶ βελῶν γλυφίσιν;
Ανὴρ οὐχ ὑποβέρων κότον
Αλσος κατάφυτον ὀρχάτους
Τοιοῦτος ὢν ὁ Τζιμ-
καὶ τίνειν αὐτῷ τῷ Φωκᾷ
Ην δὲ Φωκᾶ καὶ προσ. κἀκ τῶν αὐτῶν αἱ-
μάτων
Αμα εἶχεν ὑπαναπτύξας
Καθ' ἑ- καὶ καθ' αὐτὸν ἐπίδραμα
καὶ πρὸς πάντα ἐκπορθημένον.
Ηκουσε τοῦθ' ὁ στρατηγός
Κέντα- ἀρεσιβόρος Λέων
Κράτωρ δ' ἀναγορεύεται
καὶ πᾶν τὸ πλῆθος προχυθὲν
Ο πό- τοῦ γένους ἐκδρῶν
Ο πό- ὅσον ἐν ἀπαρύφοις
Πρὸ πάν- σὺν τοῖς ἱεροθύταις
Pag. 97. Τὰς δὲ τῶν δρῶν δυνάμεις
Αὐτὰς ἔσμυχε κατὰ βάθους
Ως ὁ δαλὸς ἐν σποδῷ
καὶ ποδάμασι σοβούμενον
καὶ πᾶν φ. β. καὶ τὸ δριμὺ συμφλέγον;
Εξε- ὑπέπεψεν ὁ Σύρος
Οὕτως. οὕτως ἀπρόσ.
καὶ γονεῦ ὁ καλλιστέφ.
Ως νύμ- καὶ τριφερόχροιαν
Τοσοῦτον γὰρ τὸ τῆς ψυχῆς
Τὰ μὲν- λύχνος ἦν τ-
Ωσπερ δυστυχπλέως
Οὕτως δάτερος δ' αὖ ἐκεῖνος
καὶ τὸ τῆς γνώμης ἀποδέμον
καὶ γὰρ ἀποσκοτείσης κόρης
Απαν τὸ σκῆνος ἀμαυρὸν
Εἰκό- οἱ κλῶνες ἀχαρίτωτοι τὸ στ. ἀγροῖον
Κεῖθεν μοι δὲ ε γνώ-
Λοιμός. λιμὸς ἐβ. ποτὲ τὴν ὑπὸ τὰς
Ρωμαίους
καὶ πάντες ἀπωδύροντο.
Pag. 98. Οὕτω τὸ πρᾶγμα διετίθει
Εντύχοις ἀντεπάξατο.
Αντι- ἀντεπαλαμησάμενος
καὶ φθείρας θύρα τὸν βα-
Δώδεκα μὲν τὸ νόμισμα τὸ χρύ. μεδίμνου
Καὶ τοῦ- ταῦτα μὲν ἔσω ὡς ἐ- pag. 159.
Η βα- τύποις τὰ τῶν
Καὶ καθ' αὐτὸν, ὡς βυλητὸν, βιοῦν-
Πείθει Φωκᾶν μετάκλητον πάλιν
καὶ τοί- ὑπεισελθὼν ἐκεῖ-
καὶ φό- ὕπουλα
Εσω κατὰ βάθους ὄργα
Ο δέ- μὴ κατιδὼν
καὶ τὰς βροχίδας τῶν βυλῶν τῶν
καὶ κύφας ἠλαφρίζετο
καὶ κοίτασμα σκληρόστρωτον

Εὐνὰς πορφυρανθῶν δημνίων
Μονάζον ἐγένετο ςρωθίον
Προσλαβομένη πυγαρεωῦ τῶν
Ατε τῷ φίλτρῳ γινομένη
Ανά- ἐπείγει τῦτον σιὼ πεξ-
Εὐρι- κείμβιος χαμευνίῳ
Pag. 99. Ως ἀ- ἀδελφοκτόνων Κάϊν
Ο Τζιμισκῆς δ' ἀμφέθετο τῷ
Πάλιν χανδὰν ὁ τύ-
ϗ σεναθέντας ὑπ' ἐχθρῶν
Ο φοῖνιξ ἐδραπέτευσε τὰς ἐμπυρίας χεῖ-
Ρωμαί- τῶν Εὐφράτε.
Κτυπύ- ξίφοντα τὰς σφομάχους
Ωσεὶ ὡς εἴτις λέων
Θεινῶν ϗ σπαραγ. βιαίοις κεράζοι
Προσφυ- προφυλακάς
Ομμα πρῆσιν
Ως εἰ κατεχράνθη
Ως δύ- ὡς δέ ποτε ϗ
Οἵ τινες τιὼ παξόππαπον
Ταύ- συνέβη τι τὰς
Pag. 100 Τῆς ἀ- ἔαρος φαιδρόνατος γλέκειν
ϗ πί- τῶν τῆς πορφύρας κλάδων
ϗ βι- ἀπόςυξε ϗ. χαῦνον
ϗ τόν. τὸ δὲ ξαχὺ ϗ σκλ. τῶν ὀργομε-
ϗ τρά- φλεγμαίνουσαν τοῖς ξίφοις
Ασπί- ϗ πάταγον ἁρμάτων
Υπὲρ ὀργάνων ἴυγγας θελξιμελῶν ἠχεῖτο.
Αντι- τιὼ πολεμαύτιω γνώμιω
ϗ γὸ ἀνακινήσασα
Επι- τῆς μάχης τριβομένης
Ωσεὶ ερωτῦ νεοττίον ἐν σόμασι δρα-
Αλλ' αἱ. ἀλλ' αὖθις ἀντιπ. ἀπὸ χειμῶνος
Καὶ πάν- λάθρα βαλελοιῶντες
Ερεί- ἐπτήξαν Ταυροσκύθαι
Οὐδὲ βλεφάροις νυσταγμόν.
Ολη. ἐλη σαωίςπ-
Αποσταχῆ γὸ ἐςραυτο τὰ τῶν
Οὐχ ἐτ. πάλαι τὰ τῶν
Τρώων κείραντες Αχιλ-
Επιχ. τὸ θράσος πρὸς ὀλίγον
Τιὼ γὸ ςρατιώσιμον ἀκμιὼ ἐ-
Pag. 101. ϗ πάλιν ἀντηλάλαξε κραυ-
ϗ πάλιν θροεῦ ἐσάλπιζε συ-
ϗ πᾶν ἐγένετο πεδίον
Οὓς πό- ὡς πόλλ' ἐκέπελσάν ποτε τὰ τῆς πορφ.
ϗ πάν- μένος θυμοῦ ϗ μ-
Η σάλ- ἐπήχει-
ϗ πό- ρθισί ἐφρ. ταῖς ἐγχαίαις
Ως εἰς ὡς δ' εἰς αὐτὸ
Στιλ- ὥσπερ ἀφειςαὶ κάπροι
ϗ ξί- ια πρίμουω
Παλάμαι δ' ἐπαλάσσοντο τοὺς τῶν πιν. λώθρεις
ϗ τ̃ ἀσπ. ὁ θλασμὸς ϗ τ̃ δορ. θραῦσις
Οἱ δέ. αἱ δὲ Ρωμαίων
Κτυπύ πίπτοντας συμ-
ϗ τὰς σκ. ἁρπάζουσαι, ϗ σκύλους ὀν- ξυφῶσαι
Οὗτος. ὅπω τὰς κύνας ὑ-
Οὗτος. ὅπως εἰκ. τ. σο. ὅπω δειλοὺς τὰς γαύρους
Πλιὼ ἐν βαθεῖ ϗ λ. ϗ μακροχρόνῳ γήρᾳ
Πρὸς τὸν τὸν Κωνςαντῖνον τρέχει
Ανδρας ἀεὶ φιλοπεμπῶν ὠ-
ϗ τὰς χαλκοθώρακας ϗ
Οὐδὲ τὰς πολεμιςηρίας
Οὐ λα- ὑ κέλαδον κακόθροων
Pag. 102. ϗ φαυ. φιλαύλοις, φιλο- φιλοκιθα-
Απέ- τὰς πλεοὺς ἀπετύφλου
Ως δῆθεν ὑπορύττοντας
Τιὼ ἄλοχον ϗ γαμετιὼ τιὼ πρὶν ἀπο-
Ανὴρ σοφὸς, θεοσεβὴς, ἐμμελετῶν τοῖς θείοις
Ως ἄ. ἄγων
ϗ σφαδασμοῖς σωμ-
ϗ συν- ϗ ταῦτα πα-
Ενοίνῳ δὲ τῷ μ-
Ανδρες τινὲς χειρομεςεῖς φονίας ἐμ-
Οὐκ οἶ- ἢ πόθεν προσχ-
Οἱ δ' ὡς- ἰθ' ὡς φασὶ
Ο πρό- ὁ πεπεινός
Εντεῦθεν ἰὼ ἀΐντεκτος, ἀτ.
ϗ τὰς τῷ τῆς ἀχρηματίας
Οὐδεὶς ἀπῆει δακρυχέων·
Οὐδεὶς δὲ λιπαζόμβιος ᾤχετο χιτλιάζων
Εἶτ' ὅσω ὑλαίων ἐκ
Αφρόν- σιέλους ἀποβλύζων:
Φθογγὰς δυςηχεῖς, ὡσ. προβ-
ϗ μυ. κὰν μὴ τινος ἐντύχ. ἀρήγοντος τῷ πά-
Τειχοπρυσῶν τιὼ
Τερμότερος ἐγένετο τῆς
Ησαν κάκ τῶν αὐτῶν σπερμάτων
Ανδρες φαυλότροποι τινές
Καὶ τί βοζίγαι
Ανθρωπος κακεργότατος,
Ο χῶν ὃς χῶν
Ην ταῦτα ϗ τὰ τοιαῦτα. τά δ'
Τὸν απ- χορέστων.
Κατα- κρείττονα πορφυ-
Pag. 103. ἀΐτιυ- τῶν τὸ κράτος
Ανθρω- χοιρώδη, προ-
Καὶ φύ- συμφύλης
Τῆς δὲ νεότητος αὐτῶ
Μετα- ϗ τῆς τροφῆς εἰς ἀέρων
Καὶ βασιλείας τὸν μαςὸν
Ως οἶ- ὑβρίζων ϗ καχλάζων
Pag. 104. Καὶ πρῶ- πρῶτα μὲν ὅσω τὰς τοῖς
Βαρβαρικοῖς ἐκόλαζε τὰ
Ωςε πολλὰς ἀμοιφαντας τιὼ τῶν
Εἰ μή- ἡμιανθρώπους γίνεσθαι κ. μ. γ. τιὼ φύσιν
Επί- ἀπὸ μιᾶς, ὡς λί-
Επειτα προσλαβόμβιος.
Καθά- ὁ Σαλομῶντος γόν-
Οπερ. φλοίσβους τῷ
Ως ἀ- θαλάσσῃ σκαφοπλόῳ.
Οποῖον πλῆθος ἀ. περὶ τὸν ἀΐργέτιω
Καὶ πόσα ἀ. κοι. ἀρ. ςρατάρχης, κράτορ.

Edit. Paris. pag. 160.

Επεὶ γὰρ ὠνείσατο τὸ-
Ως τρί- ἀποθεῖσαι
Ως τὰς εἰς μέλαν μετεχρώσατο.
Θυμοῦ. εὐθὺς ἁρπάζει
Ξύλα- βάλλεις κορυνίας
Τότε δὲ τότε ῥομφαὶ λαγόνα
Καὶ πάν- ὡς ἄρκτος ὑπ'
Πειρᾶται τάχα τῶν ζωῶν βλέψαι ποσὶ φυγάσι.
Καὶ δρα- ἐν πέτρᾳ
Αλλὰ καθάπαξ εἰς μανίαν
Καὶ πά- τὸ γένος ἀναιδοῦνται
Τῆς ζάλης γὰρ τῶν

Pag. 105. Καὶ παίδων δὲ διαδοχῆς
Υπὸ δυοῖν γὰρ ικπαλαιῶν αὐ-
Από- ὑπὸ τοῦ πρώτου
Ως ἀλ. εἰς ἀψιδὲς ὁ γλ-
Τὴν λέσ- οὗτος ὁ Κωνσταντ.
Αἴφνης τοῦ κύβου τοῦ
Καὶ τῶν μεταῤῥιφέντων
Καὶ τὴν συμφέρουσαν πρὸς
Οὕτω καὶ κάτω ῥέχων
Κυλίνδει πάντα τὰ θνητὰ καὶ
Τὰς φλέ- τὸ βλέμμα γὰρ ἀπ. ἐξαργυρίσας ἀφ-
Επέγνω τοῦτο καὶ καιρέ.
Πᾶν τέ- ἀρδείας χρυσοῤῥύτω.
Οὗτος. ὑπὸ καινὸς ἦν π. ἀπαστεχθήλημα.
Εκεῖ. ἐκείνου γὰρ τῶν δωρ-
Ο Ξέρ- καὶ Ξέρξης μεν-
Υπὸ καλὸν πλατάν-
Τῷ δὲ καὶ λειμῶνος
Χάρισιν ἐπιανθοῦσαν εὐ-
Κἂν γνῶναι θέλῃ τις ἂν
Ην ἐκ-- ἀπὸ ῥιζῶν τῶν πρώτων
Αλλὰ γὰρ ὦ. τ. κ. θάλλων ὑπὲρ τὰς κέδρους
Ποδάγρας γὰρ βαρύπονον ἐσφίγ.
Ως πο- ὥσπερ ἁλυκαπείδαις
Παραμυθούμενος αὐτῷ τὰς
Ηκιστα πάντως ὁ δεινός

Pag. 106. Ανὴρ γιγαντοπάλαμος ὀξύ-
Θρασυ. εὐκάρδιος, πνέων ὀργῆς ἐνθύμως
Εκεῖνος τοίνυν ἀθροικώς.
Θωρα. κορυνηφόρους, αἰχμη-
Υπὲρ πλατάνων ὑψηλῶν μῆκος.
Επτό- ἀπρὶ βρέμων
Αλλ' ὁ δορυφορούμενος ταῖς τοῦ
Οὐδὲ ῥομφαῖαν σίδηρον
Υπὲρ τὸν περὶ τίγρητα θηρ. μαινόμενος.
Εντεῦθεν ἥλιος φαιδρὰς ἀνέ-
Εβλεψε γὴν ἀνέφελον ὁ βασ.
Καὶ πά- κακὸν ἐξέφυ-
Αλλὰ ἀνήρπασεν
Αφύκτοις βέλεσιν αὐτοῦ
Καὶ τό- πληγὰς περιστερεῖς
Ως δὲ κατέπεσον αὐτόν.
Τὴν τῆς ζωῆς παντάνορον
Η τῆς τοῦ κράτους
Ην δ' ὡς σωμάτων ῥυπαρίας

Καὶ πύρ κλῆσις Μιχαὴλ
Αμ- μακρογήρους
Οπο- ἐπὶ δυσμὰς ἡλίου
Εκ τῆς πόλεμος ἀπολύει
κράμβυς ἀφύλλου γηραιᾶς ἤδη ἐῤῥυτιδωμένης

Pag. 107. Ην οὖν καὶ λόγοις μόνοις κράτωρ.
Τάδ' ἀλ. διηνεῶτο
Οὓς παι- λάλοντε Θεοδώρα.
Καὶ παντιχοῦ τοῦ νέ-
Ηρυ. λειψάσματα τῶν εἰργασμένων.
Καὶ ῥιζωμάτων εὐπλεῶν φυω-
Ως ἄγγος τι κεραμεοῦν
Ος πρῶτ. καὶ τῶν καρπῶν τὰς πόνας. Edit. Parif. pag. 161.
Καὶ τῶν καὶ μὴ ῥυγ.
Αλλὰ καὶ μᾶλλον ὕβρεως εὐ-
Καὶ πλεί- τῶν πολλῷ πλούτῳ.
Καὶ τόν. καὶ τ. γ. τ. ἀρ. λ. εὐτυχηκότων.
Καὶ κρέ- ἄξιον ἀφανείας
Ως ὤ- καὶ κατισχυσαντότε.
Ετοιμος ἦν ἐξίστασθαι τῷ Κομνηνῷ τοῦ κράτους
Αλλ' οἱ ἰθύνειν κληρωθέντες
Μὴ σώζειν τοῦτο θέλοντες
Καὶ πρὸ καὶ τὸν μικρὸν
Εντεῦ- καὶ δεξιαὶ Ρωμαίων
Κατέ- αἰχμὰς θήγουσι καὶ τὰς λόγχας.
Καὶ τέ- καὶ καταπαλαιθόμεναι
Καὶ δρέπανον ἐπέπτω δι-
Καὶ κατ' ἀλλήλων συγκινοῦσιν ὥσπερ-
Καὶ παι- ἀγριαῖνον
Γίνεται γοῦν ὕπερτ.
Αυτός. καὶ πόλιν τὴν πρωτόπολιν
Καὶ τῶν αἱμοποιήσειαν ἐς φαύ-
Αλλὰ τὸ δὴ λεγόμενον ὡς ἄγ.

Pag. 108. Ελο- χιτῶνας μελαγχρόας.
Πολυζήλῳ τῷ τέρματι
Τότε ἴθυνεν ἀγχωμάλως
καὶ χρώμενος θηματισμοῖς χαλαίοις βραδ.
Αλλὰ καὶ θράσος τὸν βρασμὸν ὥσπερ.
καὶ φθέγων τὸ κατὰ κρημνὸν ἐ-
Εν ἐπ- τὸν οἶκον ὑπερείσας
Ωσπερ παγίως ἀραρόσι
Τῶν παί- καὶ τῆς ἀρχῆς μείζων
Τῆς γὰρ ἐσφίγγα.
Υπώ- εἰς λέχος ἀποκλίνῃ
Καὶ πά- μὴ πάλιν μήτηρ γένηται.
Πρὸς δὲ τὰς ἑτεροθαλλεῖς τ. κ. μεταβαίη
Τοιαύταις κυματούμενος τῶν
Ορκοις αὐτὴν φελτ. εἰ. δι. συσφίγγει
Ο μὲν τοῖς φυσικοῖς ὑπήχθη-
Αλλ' αἴφνης ἀγριάνασαι σαρκός.
Επί- σκοτοδίνας
Τί δὲ λόγῳ φθέγγω.
Μὴ πα- τὸν Μυστικὸν ψαλάττων
Ως δράκων ἐπισύρξε
Νεπι- λόγος ἐξάφορος
Εἰς γῆν τὸν αἰθροβατοῦντα
Περι- τετραγωνοῦ πόλεις περιθραυσίας

Ἤθροισε σμικρῶς στρατιᾶς.
Καρδι- εἶχεν ἀπὸ τῆς θείας
Ἐρωτικῶς συμπλέκεται.
καὶ κρά- θανάτε ῥυσαμένη
Τὸν ἐ- περιπισεῦθαι
Τοιαῦτα συ τὰ παίγνια
Οὐ γὰρ τρυφαῖς ἐπέχωσι.
Οὐδὲ θελθεὶς τῷ χρυσαυγεῖ.
Καὶ γλῶ ὡς δράγμασι καλ-
Ὑπὲρ σκορπίων κέντρα
Τότε ὑπὸ τῆς ἀλυργίδος
Ἀλλὰ ἀλλ᾽ ἤδη καὶ τῇ γαμετῇ
Καὶ τοῖς ἐχθροῖς ἐσπέπτοντο τὸν
Ὁ Καῖσαρ ὁ πανσέπτορος τῆ Λύκα Κωνσταντίνε
Καὶ σόλισμα μελάμπεπλον
Εἶλε περαία Βυζαντίε
Θηρευτονίκ ἁρμοσάμενοι καὶ καταπέχειν λύκον.
Ἐπεπηδώντων ἱεραῖς
Πτωχὴ δὲ πόλεια ποτὲ ἀπο-
Ἐρι- ἐν πεπεσμοῖς ἀψέφοις
Οὐχ ὡς οὐχ οἷα πρὶν τῆς κε-
Δυσάγγελος φοιβ. κακόμαντις στροφῆ-
Ὁ μὲν οὖν κράτωρ τὸ πτωχὸν πέμπει
καὶ ταῦτα μάστιγι χερὶ νοῶ
Οὐ ῥύσονται κινδύνων.
Ἂν συν- μετ᾽ αὐτῆς ἐσ-
Πολέ- βαρὺς μὲν ἑκατέρωθεν πόλεμος ἀνέρρηγε
Καὶ πάντα περιέτρεχεν
Ταῖς αἵμασι καταβαπτος, φονο-
Ὄλλας. ὅλας θ. ἐκ. γλυγόμενος αἱμάτων
Ὁ βασιλεὺς δ᾽ ἐπέτετο πλάρ-
καὶ δορατίοις νύγμασι χίων ἐχθρῶν χολάδας
Στρουθοῖς ἐπιρροιζῶν πε-
Πρηστήρ- ἔμπυρος καταιβάτης
Ἐγί- αὐτῷ παλάμαι
Ῥέξει καὶ λαύσει τὴν ἐγ-
Οὐδεὶς ὑπὲρ αὐτὸν βελαρ-
Ὑπὲρ αὐτὸν Ἐγκέλαδον, ὑπὲρ
Ἣν πεῦ- ἡ νίκη τοῖς Ῥωμαίοις
Καὶ χα- ὕπως γοῦσα
καὶ βασιλεὺς ὡς καλοὺς ἐῶ ἀποψιλ-
καὶ τὴν δὲ περιέβλεπε κρανεῖ περι-
Συντρέχοντες, προτρέχοντες,

Pag. 111. Τό με καὶ μέχει τῆ προῆλθεν;
Οἰκτείρει γὰρ καὶ βαρ-
Ἐλέγχει τοὺς πανσγενεῖς
καὶ κυ- αὐτῶν τὴν ὁμογνίαν
Κατα- σύνδεται, καταλλάττεται, σύμμαχον νέμει χεῖρα
Ἤλυξεν οὖν ὁ Ῥωμανὸς ὡς θήρ-
Ἐντεῦ- ἔρημος παρελθὼν
Τῦ κράτυς ἀποσφαιρεθεὶς ὥσπερ
Καὶ χοιοῦ ἐπαγγελλόμενος
Τῷ Καί- τῷ θείῳ συνεζεῦθῃ
Καὶ σκο- τέω πρὶν χρυσόπεπλον
Πέμπει τοὺς πολεμήσοντας, καὶ τοὺς συλληψομένους
Ἐν λυ- ῥιπτοῦνται συν-
Ἀχεῖ- παραλαβὼν τὸ σκάφος

Pag. 112. Οὐ γὰρ ταύτας ἀπαλεξήσων.
καὶ γῆ βλαστήσεις ἀχερδώσεις
Ὀλίγα προερχόμενος κι-
Διόμενος τὰ νύξοντες
Ἐντεῦ- χασματίας

Post versum ὡς δὲ τις adde:
Γεραίτερος, μακρόβιος, πύλιος ἄλλος Νέστωρ.
Χεῖρα προσεταιρίζεται μυρίων συμ-
Γράμμα παραινετήριον δη- αὐ- συμπεῖθεν
Ἀνα- τῶν σκήπτρων ὑπεκστῆναι.
Καὶ τί- φθάνει τὴν Βυζαντίδα
Καμάτων δ᾽ ἀποσχόμενος. τῶν
Αὔξεις καὶ πόνοις, καὶ τρυφαῖς
Ὁ πό- καὶ κρύπτεσθαι τῷ τάφῳ.
Κράτο- κρατῆρα πανυμέγιστον ἱστάντων καὶ πινόντων
Καὶ σκυ- δυσγράστως λαλαγοῦντες
Ἐνέ- ἀνεπιστήμοσι, σκαιοῖς, ἀχρείοις κυβερ-
Αὐτὸς δ᾽ ἐπιπορπώμενος χρυσοστίλβους πέπλους
Καὶ βύσσινα χρυσοϋφῆ, μαργαροφόρα φέρω
Καὶ βαμ- λάμποντα καὶ

Pag. 113. καὶ πελεκαῦτον ἄδοιεν κατά.
Κἂν μυ- ἀξιωμάτων ὕψη
Τάδ᾽ ἀλ- καὶ τὸ μηδὲν ἡγεῖτο.
Κἂν τὰ στεροῖντο τοῖς βαρβάροις
Κἂν ἐ- πόλεις κενωκοποῖντο.
Πελάγους γὰρ ἀτλαντικοῦ
Ἤδη λοιπὸν ἐκκύπτουσι τεσσαρ-
Κομνη- γενεάδαι.
Θαλάσσαις πελαγίζοντες
Ἃς οὐδ᾽ περάσαι
Καὶ τοί- προμηθέω

Sequuntur postmodum hi exametri.

Δέχνυσο τοῖον δῶρον ἀφ᾽ ἡμετέροιο πόνοιο,
Ὀλβιόδωρε ἄνασσα, κυδίστη, ἀριστοτόκεια,
Νύ χαριτοπρόσωπε μεγαθενέων βασιλήων
Ἣν πλέων ἀπαστράπτουσα ἐϋβλεφάροιο * σέλαιο,
Εἰς γάμον ὄλβιον ἤρατο ἠμφιδίοις ἐπὶ λέκτροις
Πορφυρόπαις, γόνος αὐτοκράτορος καρτεροθύμου,
Ἀνδρόνικος μεγάθυμος, ἐϋμμελίης πολεμιστής,
Ὦ γέρα πρῶτα σεβαστοκρατορίης σοὶ μ᾽ ὁ φυτεύσας.
Εἰς τοίνυν λυκάβαντας ἀπειρεσίους ἐλάσειας.

* αλ. σελάων

Edit. Parif. pag. 162.

In Manuscripto Codice Leonis Allatii inter alia habentur ejusdem Constantini Manassis soluta oratione.

1 Ἔκφρασις εἰκονισμένων τῶν μέσων μὲν ἐχόντων τὸν κύκλωπα τὰς ὀθωνίας ἑταίρας ἐξαπατώντας, καὶ ἐσθίοντα, τὸν δὲ Ὀδυσσέα οἶνον ἀπνὸν προφέροντα καὶ δεξάμενον πόσει τὸν κύκλωπα. Principium. Οὐδὲν ἄρα φιλοκάλου ψυχῆς ὀλβιώτερον, οὐδ' ἅμα καὶ φιλολόγος ἀμαθῆ.

2. Τοῦ αὐτοῦ ἐπικήδειος πρὸς τὸν ἀποιχόμενον ἐπὶ τῷ θανάτῳ Κύρου Νικηφόρου τοῦ Κομνηνοῦ. Principium. Ἀρρᾶβων γῆ ποιεῖν, καὶ μήτηρ γονίμων χρυσῶν, αἶρες δ' ὧ κεκραμένος.

Ita tamen misere a tineis blattisque habita, ut sine alicujus Codicis ope de eorum integritate desperandum omnino sit.

O M I S S A.

AD pag. 130. post versum, Τὸν ἰ- adde:

Pag. 86. Οὕτω ἡ μήτηρ καθο-
καὶ παίγνιον γενόμενον τὸν κράτορα Ῥωμαίων
Τὰ σπλάγ- ψυχὴν σωτοῦ.
Ἀλλ' ἦν τὸ δὴ λεγόμενον
Ὡς ὑπελθὼν τὸν Μιχαὴλ, ὡς σκώληξ γλυκὺ ξύλον
καὶ κύνας ἀπελάσαντα

Post versum καὶ κύνας, adde:
Τὸ κράτος ἐκ τοῦ κράτορας εἰς ἑαυτὸν μεθεῖλκε.
Μιγνύμενος ἀπαραιδὸν ὡς ἱππεῦ συλλέκτῳ
Ο τίω- τὴν βασιλίδα Ῥώμην.
Ην γὰρ περιλαλούμενον ἐν
καὶ τοῖ- τὸν Καίσαρα τὸν
Ἀλλ' ἦν ἐν πολέμαν' ἀληθὴς ὁ σολομ-
Ελεγ- τὰς κακομηχανουμένας
καὶ πλέκ- τὰς φαυλουργοὺς καρδίας
Ῥήμασιν οἷς ἐπέπληκτο
καὶ πρὸς θυμὸν ἐκπυρωθεὶς ὡς
καὶ ῥηγ- καταιτᾷ τῆς πεδαλιουχίας
Εντὸς πυρατηρίων
Ὡς ἐ- ὡς ἀγροκλύδων ἄγριος
καὶ λαί βαρέθροις καὶ ζάλαις
Ἀλλὰ γάρ τις δυνήσεται τί

Pag. 87. Ὡς θέλων ἀποτίθεσθαι
Γυμνὸν δεσμώτην, ἦλιε, καὶ γῆ τροφός.
Ψυχρο- ψυχρῷ μαρμάρῳ λαρ. δυσειδεῖ, κοπροφύρτῳ
Φιρώσῃ τὸν κατά.
Ο τ- ὁ τυράννος δὲ τ. κ. ἀπέτισε τὴν δίκην
καὶ τῶν δεινῶν ὁ σκλ. ἐπεὶ θυμοῦ σαίρων
καὶ λύ- ἡ λύρα ψάλλει
Ο βα- διφρηλασίαις
καὶ δαιμονίαις ἐντρ. ταῖς φίλαις ἱππασίαις
Αὐτὸς αὐτὸς ἀναπληρῶν τὴν ἁρματοδρομίαν
καὶ δί- δὲ ποτέ
καὶ πρός τινος ἀνυμινηθεὶς τοῦ-
Βοθέντος φόνῳ κίρνωσι τῷ Μιχαὴλ κράτορα
Οὐ γὰρ τῷ Μιχαὴλ ἐπέχθη
Τὴν καὶ ψυχῇ βασ. καὶ τύχῃ Θεοῦ.
Τοιαῦτ' εἰπεῖν πρὸς μι-
Ὁρᾷς τοῦτον τὸν ῥωμαλέον
Τὸν πα- τὸν σωωδια-
Ην ἐξ φέρωσιν πρὶν τοῦ ἐπιτομίαν
καὶ τῶν καὶ τοῦ Βουλγάρων
Επι- τοῦ ὑπὸ τοὺς Ῥωμαίους

Pag. 88. καὶ τλη- καμάτους ἀεθλεύσας
Ὅπως προκαταβάλλεσαι τὰς
καὶ πῶς τὸ βασιλείας χρῆμα
Διαρραγέσι ῥάκ-
Ὑπνοῦντα ὅταν ἐπί τινος
Τὸν νεωκόρον τὸν
Απο- ὁ νεωκόρος
Χαμεύνην, ἀνεπτύ-

CAROLI ANNIB. FABROTI
IN
CONSTANT. MANASSEM LECTIONES VARIÆ,
EX DUOB. REG. CODD. EXCERPTÆ.

Edit. Paris. pag. 163.

Pag. 1. v. βίβλοις ἐπιτζυφῆς τὸ κάλλος. in alio ut ed.
Post versum τζαφῶς, adde:
Καὶ τίνες ἦρξαν, &c. ut in Allatiano Manusc.
V. 4. a fin. scr. Αἱ μεγαλοδωρίαι.
V. 3. ϗ τὸν τ̃ πόνον. al. ut ed.
Ο τ̃ Θεοῦ. ϗ κοσμοκτίστου λ.
Pag. 2. v. Καὶ γλῶ παντοθρέπτειρα.
ϗ λίαν ϗ λαμπρᾶς ἡμ. al ut ed.
Ὤφθη ϗ σκότος ὁ σ. al. ut ed.
Ἐν τούτοις δέ. in al. ut ed.
Τοῦ δὲ βλ. τ̃ δὲ φωτὸς αὐ. in al ut ed.
Ἐν τοῖς. ὃν τοῖς.
Παρὰ ἑτέραν ὄντα. al. ut ed.
Τότε τὴν ὑδατείαν. al. ut ed.
ϗ πῶς. ϗ τόπον τὸ μὲν ἄνω
Ο παντοτέκτων προσεῖχε λόγοις. al. ut ed.
Ὁπόσον ὑπερκάνιον ἦν λελειμμένον ὕδωρ
ϗ πᾶν τὸ π. τ̃ γῆς. al. ut ed.
Ὡς ὄντος γ. λ. κονίδος. al. ut ed.
Ὅπου συμμίξει. al. ut ed.
ϗ τῶν πεζῶν ϗ τῶν ἐρῶν
Ἐντεῦθεν σύμπαν τὸ τῶν ὑδάτων.
Ὁπόση πεζοσοίβατος.
Τὴν δ' ὑπ' αὐτοῦ. al ut ed.
Τάχ. ἀνέβαινεν
Ἀπεραυδοῦντο. ὑπερκαυ. al. ut ed.
Καλά. κ. αὐγὰς πλουτοῦντα.
Ἐγραπτο. φρασίζουσα.
Τοσοῦτον. τοιοῦτον στόλ.
Ἦσαν ἀνέτελλον ϗ δ.
Pag. 3. Ἦν ϗ μ. εὐανθής. al. εὐανθῶς.
Βοτρυομ. ὄρχαμοι. al. ut ed.
ϗ βότρυς ἤρτυτο. al. ἤρτυτο.
ϗ πάλιν ἀπαρχή. al. ut ed.
Τότε τ̃ ἄστρων οὐρανὸς τῷ κάλλει διελθ.
Ὡς πέπλον μαργαρόστρωτον, χρυσόπαστον ὡς φ. al.
Ὡς πέπλος μαργαρόστρωτος, χρυσόπαστος ἐφάνη.
Ὡς ὕφασμα κοσμούμενος, ἐκ πυραζόντων λ.
Πηγὴ φ. ἀκ. οἶκος φωτὸς ἀξύλου. al.
Π. φ. ἁ οὐκ ἐκ πυρὸς, οὐ ξύλου.
Σελήνης. σελήνη ἡ γλ. al. ut ed.
Ἀρτίκυκλος. hic versus deest in uno.

Καλλιστρ. καλλιστερώτης. al ut ed.
ϗ καλλ. ὡς ἄνθη τῆς λειμ.
Ὁ χρόνος ἦν. τὴν θέαν. al. ut ed.
Ἔλαμπε. ὤπτο.
Ἐπέλαμπε λαμπρός. al. ut ed.
Ἀντίτυποι ὡς κασσίτερος.
Ὥστε ἐλαμπηρύχει. al. ut ed.
Ὁ χρόνος ἐκ. χρόνος μὲν ἐκ. al. ut ed.
Ὡς λευκανθὴς ἀν.
Τοιαύτη τις ἐφοίζαντ. al. ut ed.
Ποικιλανθὴς χ.
Οὐ φυτοσκάφος. οὐ φυτοκόμος ὁ θ. al. ut ed.
Φανεὶς τε κόσμος οὐρανοῦ ϗ κάλλος τ̃ ἡμ.
Οὕτω μὲν οὖν τετέλεστο.
Τὸ δὲ σελήνης ἐπέρασε τ. π.
Ζῷον. ἐστρέφετο πλατείως.
Οὐχ ὑγρ. ἀλλ' οὐδ' αἰθροδρόμον. al. ut ed.
Ἀλλ' ὁ π. τῇ φύσει τ. ὑ. al. ut ed.
Καὶ φορτ. τελεσιομένου βρ.
Pag. 4. Τὰς ὑγροχυμένας.
Οἱ μὲν μεγ. μεγαλαγκυ λοχεύεται.
Γαμψώνυχες.
Τὸ μὲν τὸ ρ. οἱ μὲν τό. al. ut ed.
Ἀκανθυλίδες. κόρυδες σπῖνοι. al. κόρυδοι *pag. 164*
σπῖνες χῆρες.
Καὶ πᾶν ἐπιθῖον. al. ut ed.
Κἀκεῖθεν ἀπ' ὅσον ἀγρὸν συλλέγων.
Τότε ϗ θῆρες ἐπὶ γῆς ὤφθησαν φρικαλέοι,
Λέοντες λασιαύχ ἄρκτοι, παρδάλεις, τίγρεις,
Κάπροι χαυλ. πτωκόποδες, λαγῖναι.
Al. κρίκ. ἀπ. ὅσον συλλέγον ὤπτο
Τότε ϗ θῆρες, &c.
Λέοντες λασ. ἄρκτοι, παρδ. τίγρ.
Καὶ κάπροι χ. πτ. λαγῖναι.
Καὶ πᾶν πτ. ὅσον ἐν χερσοβίοις.
al. Ὅσον ἐν ὑδροβίοις.
Ὁ πάνσοφος ὀροφοποιός. al. ὀρφοποιός.
Ὃν θει. ἐμηχανήσατο λεπτουργίαν.
al. Ὃν θει. ἐτεκτονήσατο δ. λεπτουργίαν.
Τοῖς σαρκ. βοτανοφάγοις. al. ut ed.
Τίς δ' ἂν. παραστήσει. al. ut ed.
Ἐκεῖθεν ὄρχατος.
Ἐντεῦθα. ἐντεῦθεν φ. δ. δένδρον ἀναβλαστούμενον. al ut ed.
Ἐκεῖσε πατ. ἐκεῖθεν

Οἱ

Οἱ κλῶνες συνεπίλαζον, συνήδισαν. al. ut ed.
Εὔκοσαν ὤμοσαν.
Αλλήλας ἀλλήλοις.
Ηλιος ἐπομέρμικε. συμπίπτων.
Δισῤῥεῖ ἢ ἀπορασιν
Εἰς ὅσον ὀπόσον τὸ σ. ἀνέωκτο ν. φ.
Ως ἄςρον ἀκτινοβολοῦν.
Εκεῖθεν ἄλλοθεν.
Ταῖς δροσοςάκταις τῆς παθῶν
Pag. 5. Εν μέσοις πόντοις ἐβλαςίκασι
Υδατομήτωρ ὠνραύγα.
Τέταρτος ἐςω Εδδεκὲλ γλῶττας.
Γάγγης Εὐφράτης τε
Καὶ Γάγγης ὁ Φισῶν.
Ο δὲ χρυσὸς ἀκίβδηλος ἢ ςίλβων καὶ πυῤῥάζων.
Ο τίγρις δὲ φ.
Καὶ καλλ. βαρυδοῦπος
Επλασε πανουργικαῖς
Καὶ χάριν δωρησάμενος
Ως ἐν θαλάμῳ μάργαρον, ἄλλον ἐν κ.
Τοῦτον Α. ὡς ἐκ πυῤῥῦ χ. πεπλασμένον.
Τότε ἢ πᾶν ἡμερομένον.
Ηγαγε αἰθεροδρόμον
Ηγαγε λέων δ. τῇ χαίτῃ τ. al. ut ed.
Ως χοῖρον προσφέρων.
Ελαφος π. δασύκερκος ἀλώπηξ.
Δασύπους κ. αἱρατοπλύντωρ τ.
Οἱ ψᾶρες τὸ πτίλον ἐπεσόβουν.
ἢ χαλαζ ἐμφαῖνον. al. ἐφόρουν.
Ελαμπε βάμμασι, al. βάμμ.
Εκύκλου ἐκύκλουν
Εθώπευσε ἐθώπευε. al. ἐθώπευον, ὑπέτρεχον ἔσαινον τ. γ.
Ως ἀρτιτόκως ἀρτιτρόφως. al. γαλακτοτρόφως.
Pag. 6. Οὐδέπω. οὐδέπω
Η γάρ. θερμ. κ.
Οὐ πῦρ, οὐ θήρ. sic Leunclav. al. ut ed.
Αν βασιλλέως ἄρχοις. al. ut ed.
Καὶ πεποιηκὼς λ. ἢ τ. ἡμερώσεις. al. ut ed.
Εὔας τῆς πρωτομήτορος
Εσθίειν μὲν ὅσων. al. ut ed.
Απαντα χαριν τῆς ὑμᾶν π. χ.
al. ἅπ. τ. ὁ χάριν παρ.
Πρὸς ταύτην δενδροκομεῖται.
Τοῦτο ἢ μόνον β
Τοῦτο τούτου μὴ ψαύσητέ μοι.
Αν τέως μ. γεύσησθε. al. ut ed.
Πικρὸς πικρῶς.
Αν τοῦτό μοι φυλάξοισθε, φεύξεσθε
al. Αν τ. μ. φυλάξεσθαι, φεύξεσθαι.
Τὴν ἀπειλὴν ὑπέρεντον, ὑπέτρεμον τ. β.
al. Τὴν ἀπ. ὑπέτρεμον, ὑπέφρασον.
Αλλ᾽ ὁ Σατὰν ἐβάσκαινε. al. ut ed.

Βλέπων ὡς ἔφερεν αὐτὰς β.
Θωπεύει τὴν προμήτορα.
Καλλὴν ἰδεῖν ἐπέραστον γεύσασθαι νεκταρέαν.
Χαρίεις ἦν εἰς ὅρασιν, χαρίεις ἦν εἰς γεῦσιν.
Υπέσαινε τὴν ὀρ.
Υπέχρισε γλ. al. ἐπέχρισε.
Εὕρηκε δρ. ἐσύριξεν. al. ἐσύριζεν.
Αν ταύτα γεύσησθε. al. ut ed.
Αν μόνον προσεπέγκητε. al. ut ed.
Κύκλοι διανοιγήσονται
Καὶ χρηματίσητε θεοί. al. χρηματίσετε.
Καὶ τὸ κ. αὖ τὸ κ. ἐγλαύζον τ. κ.
ἢ παρὰ ποδ. τὸ κακὸν αὐτοῖς εὐθὺς ἐπ. al. ut ed.
Ηνοίγησαν, ἠνοίχθησαν. al. ut ed.
Pag. 7. Υπὸ φ. κατέδραμον, ἔφυγον, ὑ. σ. al. ut ed. Edit. Paris. pag. 165.
Επέγνω ὁ πλαστουργὸς τῆς δίκ. δ.
Επέςη δραπετεύσασι τ. ἀ ς. γ.
Ωνείδισε τὴν ἄνοιαν
Εκόλασεν βαρ. ἐργατείαις,
Τὴν γῆν τ. ζωοθρέπτειρα ἐπείλησεν
Ακανθα κ. αὐτοῖς τριβόλους ὀξυκέντρους.
Καὶ δερματίνην ἔσεψεν σ. ἀντ.
Τὴν γὰρ τὸ φ. εἶχον ἔνδυσ...
Νεχώτου νεχώτου γέν.
Εἰς πληθ. ἐλ. πλέον
ἢ πάντα ἢ πάντη περιέχουσα
Ως εἰς κατασπαρεὶς ὡς ὕδωρ.
Εννατος τῦ πρωτοπλάςτου.
Pag. 8. Ξυλοςεργὶς ξυλοστεγὶς.
Ποντογενὴ πεζοπορουῦντα.
Καὶ τοῖς ὑγροῖς ἐναπεφύσατων.
Πάλιν τῆς γῆς τὸ πρόσωπον.
Ως ναῦς ὡς ναῦς
Καὶ ζῶον πᾶν παντογενὲς τ. Ν. σ.
Καὶ π. ἅπαντα ψ. π. ἀυ. ἐπεδίδου.
Εκ γενοῦ τῦ πρωτοπλάςτου.
Απέγγονοι ἀπέκγονοι. al. ut ed.
Μεσρὲμ μὲν ὅσων κατῴκησεν εἰς χώρ. ἀπαρτίαν. al. ut ed.
Ο γὰρ Ν. κ εἰς χ. ἀπαρκτίαν. al. ut ed.
Τὴν ἐξ Ασσυρίας.
Καὶ πρῶτος παρημένησεν
Pag. 9. Ως ἂν ἀμεύψαιτο Θεόν. al. ἀμεύψαι τὸν Θεῷ.
Ο γὰρ Θεός. ὁ δὲ Θεός.
Εθορ. ὑπῆρξεν.
Post versum συνομαθῶσι, sequitur:
Εκεῖ γὰρ συνεχ. π. αἱ γλ.
Τὸ βαβελ δὲ τὴν σύγχυσιν Εβραϊκῶς σημαίνει. al. Εβραϊςὶ. σ.
Εἰς πλ. δὲ φθ. τὸ γένος τῆς ἀνθ.
ἐπεδέθεσε παρλωσομ. τὸ τ ἁ γένος. al. ut ed.
Ταῖς ἁρπαγαῖς ἐπέχαιρον
Ως ἀγαθῶν ἐφευρεταῖς.
Καὶ προσ. γλυπτοῖς ἀνθρώπων χειροτεύκτων. al. ut ed.

S

Θρύσκ. ἐνενήνεσαν ἀλλ. θ. ἀλλοίοις
Εντεῦθεν αἰλούρους.
Πάντ. δ' ὑπερφερέστεροι, al. ut ed.
Τὴν Απιν τελευτῆσαι.
Ηνίκα ᾧ ἐγίνετο. al. ut ed.
Επὶ τῇ γλώττῃ.
Κρεῖττον παιδίων.
Pag. 10. Αλλ' ἐπ. τὰ περὶ βασιλείας. al. π. τῶν βασιλέων.
Παρ' αἰγ. πρώτοις. al. ut ed.
Καὶ τὴν συγ. ἀπῄρεν.
. Ως ἀποτρίψοιτο λ. al. ἀποξύσαιτο, pro ἀποτρίψ.
Συνῴκ. συνάπτετο καὶ γαμετῇ πρὸς ξίφει
Στελλομένην. al. στελλομένῳ. cætera ut ed.
Οσον ἀπ. ἀναιδῶν τὸ ῥοδ. al. ut ed.
Τῷ βασιλεῖ προσήγαγον. al. ut ed.
Οδ' Αβ. ὅλος. al. ut ed.
Καὶ τάχ' ἂν ἐβεβύλωσε.
Καὶ σὺν αὐ τ. π. πρὸς δὲ καὶ δορυφόρους. al. ut ed.
Βῆλος ἀνὴρ ὁ βελερός, ὁ κραταιόχειρ γ.
Οι ὡς θ. οἱ τεφανωσμένοι.
Καὶ χρόνον οὗτος δ' ὁ κρ.
Τῶν Αἰγυπτ. τετραρχῶν.
Χιλιοστὴ ἐμέτρησαν. al. χιλιοστοῖς ἐμέτρησε.
Σὺν ἀλ. ἔτικτεν ὑιοῖς ϐ τῆς Νινύας οὗτος. al. ut ed.
Πρὸς τὴν τ. χώραν τῶν ἱστορίων. al. ut ed.
Εξ οὗ καὶ νόμος γίνεται. al. ut ed.
Μεγ. καὶ κρατυνθείς.
Καὶ δὴ τ. φυλαρχ.
Δοριστὰς ϐ πελτασάς. al. ut ed.
Καὶ π. κατειλήφασι.
Pag. 11. καὶ ταγματάρχας ἰ. καὶ κρ. στρατάρχας.
Υπὸ τὴν τῆς δυναστείας. al. ut ed.
Ενέπλησε λαφύρων τε καὶ σ. al. λαφ. ἢ καί.
Τοῖς Οὔννοις δ' ἐχαρίσατο.
καὶ Πάρθους κατανέμουσι. al. ut ed.
ἐφ' οὗ καὶ τὸ β.
Τοῖς Ασσ. τετραρχῶν
Πρός τὴν π. κληρουχίαν. al. ut ed.
Εως ὁ Σαρδανάπαλος.
Γάστρας ἀν. γάστεις καὶ γυναικίας.
Υπέγραπτε. al. ut ed.
Εξύρα καὶ τὸ γ. al. ut ed.
Συνήθει καὶ μαχλῶσι.
Αθέατος, ἀόρατος, ἄρχωσιν, ἰδ.
καὶ συνεπάλαισεν αὐτῇ καὶ τά.
Ανεῖχα, λειοπώγωνα, γυν.
Δυσπαθῶν εἰ λ. δ' ἀνδ. τοιῶδε. al. τοιῶνδε.
Τῶν Ασσ. Αναξυνδαράξης. al. ut ed.
Pag. 12. Εξέψατο τὸν στρατηγόν. adde:
καὶ νικηθεὶς ὁ στρατηγὸς, ἐφόρει ἀνακράτης.
Οσον ἐν σ. ὢν μαργάροις.
καὶ τὴν ἀρχ. μεθίστων καὶ τὸ κρ.

Μετ' Ασσ. τέως δ' οὖν κατῆρξαν οἱ Χαλδ.
Αλλοις ἐμ. ἐκ. μετέστησεν ὡς ἀλ.
Εβρ. ἐπυρίλωσεν ὁ β. ο. Edit. Parif. pag. 166.
Χαλδαίων δ' ἐβασίλευσε
Συναχηρείμ. al. Σενναχηρείμ. adde:
Εθνος Βαβυλωνίων τε καὶ γένος τῶν Μήδων.
καὶ ῥήμασι χ. ὑπερηφανεστάτοις. al. ut ed.
Μετὰ δὲ χρ. Ναβουχοδονόσωρ. al. ut ed.
Ιερουσαλὴμ ἐδ. καὶ πρῶτος ὑποφ. al. πάντας ὑπ.
Τὰς βασιλ. ε. ὡς δ' ἀποστάτου ο.
Υπὲρ γ. ἀμ. ὁ στρατὸς ἦν Ναβ.
Κατέσκαμψεν. κατέκαμψαν. al. ut ed.
Μετώκισεν ὡς ἐσ. τοῦτο. al. ut ed.
Καὶ τὴν οὐ δίαν. al. ut ed.
Αὐτὸν ἐθηριοποίησεν. ὑπὸ φρενοβλαβείας. al. ut ed.
Pag. 13 Οπόταν ἐκεῖνα περιέσωσεν Ιερ. τὸ κάλλος.
Μεθύων ἐνυπνίοις.
Ελεγον μανῆ, θεκὲλ, φαρές τε. al. ἔλεγε.
Α μηδενὸς ἰσχύοντος. al. ut ed.
Καὶ θρόνος εἰς ἀλ. φυλαρχίαν.
Μηδὲν μηδόλως
Παῖδες γράψαντες ἐς. al. ut ed.
Καὶ Μηδ. ἐποίησεν ὑπ.
Τὸ κράτος. ἀλλ' ἀπερρίφη θεῷ.
Τὸ κράτος. ἐξ αὐτῶν al. ut ed.
Δαρ. θυγάτηρ ἦν τῷ βασιλεῖ τῶν Μήδων Αστυάγει
Ευπρόσωπος, εὐπάρειος, εὔχρους, εὐπρεπεστάτη. al. εὐπάρειος.
Μανδάνην τὸ κοράσιον.
Εξ ὑπεράνω θρονηθείς.
Τοσοῦτον εἶναι τὸ χυθέν. al. ut. ed.
Επιτρ. ὑπέστρεφεν ἀπ. λάθρα τῆς Μανδ.
Πολλὰς δὲ στρέψας λ. τῷ τὸ π.
Εγνω τὸν τύχλω ἐστιν.
Αρπάγῳ παραδίδωσιν ὡς
Τί μὲν τοῦτο τι; καὶ πῶς; ἐλ. ὁ β.
Pag. 14. Τὸ δὲ δεῖθεν ὡς γνήσιον τεκεῖον. al. ut ed.
Τὸ δ' ἐφεξῆς ὡς θ. ἀλ. βρέφος. al. ut ed.
Συν παιδ. ἐπ. ἠρέθη β.
Επίταξιν ἐπέταττεν
Ο δ' Αρτεμβ. συμπαίκτωρ ὢν τῷ Κ.
Καθύβ. καὶ κρατεμῶς. al. ut ed.
Οπαῖς ὑβριοπάθουσι.
Θυμός σφόδρα τ. Α. al. σφοδρῶς.
Εξένεγκε οὐκ ἤνεγκε τ. ἀπ.
Αλλ' ἔσφαλεν. al. ut ed.
Καὶ τῆς λαμπ. τῆς πρὶν αὐτοῖς ἐλπιζομένην. al. καὶ τ. λ. αὐτοῖς τὴν πρὶν ἐλπ.
καὶ τοίνυν καὶ δῆθεν μ. τοίνυν εἰς π. al. καὶ τοίν. μ. τοῦτον εἰς π.
Συν τῷ π. τὸν Αρπαγον, καὶ τὰς μ.
Βαρβαρ. ὡς ἄρνιον ο.
Εν σπλάγχνοις π. τὰ κρέα τοῦ παιδίου. al. ut ed.

Ο δ' ὄγνω μ. τὸ τ. οὐκ εἶχεν δ' ὅτι δράσει. al. οὐκ ἔχων δ' ὅτι δρᾶσαι.
Καὶ προσβαλὼν τῷ πάππῳ συμπλακῆναι.
Τὰ μὲν ταῦτα τίνα δέ; τ. λαμπρῶς ὁ Κ.
Αντιπαραπηξάμενον
Αλλὰ γὰρ τ̄ Κ. al. ut ed.

Pag. 15. Οὕτως συνῴκει γυναικί. al. ut ed.
Φαιδροπροσώπῳ, τρυφερᾷ, καὶ φ.
Ως τῷ θεράποντι ποτὲ, Γύγης δ' ἦν ὁ θεράπων
Θεοβλαβ. θεοβλαβῶς. al. φρενοβλαβῶς καὶ τὸ τοῦ φόνου,
Ξίφος. al. ut ed.
Εξαπ. καὶ πρὸς τομὴν ἐπείγων.
Εἶδε γυν. ὄχι.
Τβρεισπαθ. σφοδρῶς. al. δεινῶς, μετακαλεῖται Γυγ.
Κερδ. τὸ καὶ γαμ. καὶ τὴν ἀρχ. al. ut ed.
Η τοῦ θ. πρὸς τομὴν αὐτὸν κ. al. ἢ τ. θ. ταῖς ποιναῖς αὐτὸν καθυπ
Τὸν γὰρ Λ. ἄποπον ἦν φανῆναι.
Εἵλετο κτείνουσι: al. κτείνουσι,
Ως νεαζ. ἐς τὸν χρόνον.
Πτωμ. τὴν ἀρχαίαν τῆς ἀπληρείας Κ. al. ἀπ.
Ο Δ. δ' ἐθάρρησε.
Ην πρὸ π. al. ἐκ πολλῶν
Ο μεγαλοφανέστατος.
Καὶ τὴν ἐπίτροπον οἰκίζειν.
Τοῦ Κ. ὁ παῖς Κ. al. ut. ed.
καὶ μετ' αὐτ. παῖς Υςάσπου.
Δολοφ. ἤρτησε. al. ἤρτησε.
Τὸς δὲ π. ἐλ. τοῦ Σμέρδιος ὁ φόνος.
Σμέρδης μὲν ἐς ἐλ. ὁ δ'. Λαπαθίνης ἄλλος.

Pag. 16. Εἰς σφᾶς αὐτ. μεθείλκυσαν
Καὶ φήμη μὲν ἐλέγετο, al. ut ed.
Αὐτοὶ θεατοί. al. ut ed.
Οὐκ ἐπιτρέπων παρ' ἄλλου γένους. al. ὑπ'.
Ως δ' ἐπεγνώσθη.
χρεμετισμῷ χρ. ὀραθεὶς. al. ut ed.
Αρτιπυρσ. ἄρτι πυρσεύοντος.
Οὕτως ἀρχηγετεύσει. Edit. Parif. pag 163.
Ην ταύτης ἱπποκόμος.
Ην ἱκανὸς τ. τοιαύτης ἐπινοίας.
Εκ τινῶν ἱππείας.
Καὶ φριμαγμοῖς ὀχ. al. φρυαγμοῖς.
Καὶ στροπαὶ γεγόνασι
Τῆς ὅσων δεξάμενος Δ.
al. τῆς ὅσων ἀρχῆς δεξάμενος Δ. ὁ Υςάσπου.
Ος προσβ. ἐκ γῆς τε καὶ θαλ. al. ut ed.
Εκ ταυτ. ἐξ ἱπποπόνου, ἐκ πάσης.
Περσῶν εἶλε τὴν δυναστείαν. al. ἦρξε τῇ δυναστείᾳ.
Εὐς ἦν διαρπάσαντες
Απ' ἄκρων μέχρι δυσμῶν
Ως δὲ ὄντα θνητὸν τῇ φ.
Εχρῆν τὸ χρέος

Pag. 17. Ο δὲ κατ. τῆς θρ. al. γῆς θρ.
Αποσπ. γ. φ. βιβ. αὐτὴν ἀθροίσας.
Εἶχε τὸ Πτολεμαίου α al. ut ed.
Κάντεῦθεν. κἀντεῦθεν. al. ut ed.
Τοῖς ὅλοις ἀδοξοῦντες. al. ut ed.
Αλλὰ καὶ σ ὑ. τὴν ὑ.
Επιδρομ. ὡς ἐμαυτὸν συμπείθω. al. ut ed.
Προσῆκεν δ' ἔμοιγε δ. al. δέ μοι.
Επιμν. πρὸς μικρὸν πράξεων ἑλκ. al. πραγμ.
Τὴν γλῶτταν παρορμήσασθαι.
Καὶ πρὸς τ. ά. Ι. ἀρχ. al. ut ed.
Ο τόνου ὕπο γ. μ.
Αθροισ. ἐκγόνους. al. ut ed.
Εὐθυδ. π. Αἴγυπτον, βλέπεται.
Εν γῇ Γεσέμ. al. ἐν γῇ γε συνοικίζεται.
Τὸ μετὰ τ. τὰ μ. τ. τίνα δέ; θν.
Καὶ κλῆσις πέτρο φ. al. ut ed.

Pag. 18. Οἰκουμένοις ἐν αὐτοῖς. al. ut ed.
Καίσαρας πάντας ἐθ. αὐτ. ἐπονομάζειν. al. ut ed.
Γένος εἰς αὐτοὺς, καί.
Ως ἄνθη αἰσοὶ θαλάσσης ἀμ.
Καὶ δυσμ. ἤρτυε πάσας δόλους.
Καὶ πρῶτα ὥστε κτείνειν.
Οὐ δειλ. παντοδυνάμους χ.
Τὸν δὲ π. ἐσκληροτραχηλία.
Ανάμικτος οὐκέτ' αὐτ. ἐκ.
Τέλος πασῶν Χαλ.
Τῶν προσπόλων τῷ δεινῷ θαν.
Καὶ πάλιν καὶ στρατιὰν ὁπλίσας
Ως πάλιν ἐβ. ἀποστρέψῃ. al. ἀποστρέψαι.
Εδυσαν π. διερρυλάτας.

Pag. 19. Οὐδὲ εἷς κατελείφθη.
Εμεγαλύνατο ὑμνεῖτο.
Καὶ φέγγος ἀφροσιών. al. ut ed.
Τὶς ὁ Αἰγ. ἐζόφωσε.
Ανω βρ. καὶ π. ἀπώλεσε.
Καὶ πικρ. τὰς ὑπ' αὐτ. al. ἀμφ. αὐτ.
Εἰς ὅλους ἐν ὅλοις. al. ut ed.
Ως δρεπαν. ἐθέριζον
Τοῦ δημαρχοῦν καὶ προστατεῖν τοῦ τ. Εβ. γένους
al. τὸ δημαρχ. καὶ στρατηγεῖν τ. τ. Ε. γ.
Οὗτος αὐτοῖς κλ.
Τὰ τοῦ Θεοῦ τε καὶ Θεῷ. al. ut ed.
ἀθέως π. τοῖς δυσμαθέσι δ.
Από φυλῆς Βενιαμίν.
Καὶ μετὰ τ. ὁ μέγας ὁ προφήτης. al ut ed.
Τοῦ γένους θρ. νέμων τότε. al. ut ed.
Καὶ κ. τεσσαράκοντα μ. I.
Εφ' ᾗ τὸ τρίτον ἐπελθόν.
Τοῦ δὲ Δ. κατάρξαντος τότε τ. ὁμοφύλων. al. κατάρχοντος ἄρτι τ. ἀλλοφύλων.
Χάριν τοῦ Μενελάου.

Pag. 20. Ομηρος μὲν ὁ μ. τ. γ. ὡς θελξ. al. ὁ γὰρ τ. γ. καὶ θ.
Ενιαχοῦ τρ. καὶ μετατρέπει. al. ut ed.

Βλέπων φλόγεον ἀνθ.
Αν τὸ γου. Θηρίοις ἐκδοθεῖν. al. ut ed.
Χαρίεν βρεφ. al. βρέφος χαρίεν
Εχρῆν μελέσχοντα μ. post versum ἀθύς.
Εξαφανίζειν παντελῶς ἅπασαν χώραν μέλλον. al. ut ed.
Ο δὲ τῇ φ. al. ut ed.
Αλλοις ἐκτ. εἰς χώραν. al. ut ed.
Τὸν ἀπ' αἰ. τῦ Παρισὸς
Ερρίπτο τοίνυν
Καὶ βορειχῶς. βορρυργῶς. al. ut ed.
Ηδη ἐγγύσαντα. al. ἐγγισ.
Φιλοφρονεῖται, ξ.
Ενταῦθα τηρ. πάντων ἔρως.
Εὐπάρειος, ἀπροσ. al. ἀπρόσωπος, ἀπ.
Κάλλος ἀναπ. αὐτόβαπτον, αὐτ.
Εβαπτε ῥοδόχροια πυρσίνο.
Ως οἶκις βάψη. al. ut ed.
Κυκλογ. κυκλογυῖν
Εκ τῆς φορ. πορείας πρὸς τὴν τρ.
Pag. 21. Υπολιφθεὶς ἀπολιφθεὶς. al. ut ed.
Ενθα διδ. ναός. al. ut ed.
Ακύει τ. ὁ κληραρχῶν.
Αλέξανδρος δ' ἀνέπλαττε ↓.
Ο δὲ Πρ ἐκδ.
Edit.Paris. pag. 168. Εἰ μὴ μοι προσκεκύρωτο
Χειμαζ. χαλεπῶς κἀνταῦθα ῥεπτομένων.
Μεγάλως ὀπισάμην. al. ut ed.
καὶ τὰς θ. τὰς τῆς φιλανθρωπίας. al. ut ed.
Οὐκ. ἀποδύσω κἂν μυρίαις χ. al. ut ed.
Ο δὲ κεναῖς ὑπέστρεψε
Μανθάνει τὸ γ. ῥήγνυσι τ. ἱ.
Ησβολομένοι πρ. al. ἐσβολ.
Πάντες ἰδ. σ. αὐτῆς ὑπερμαχῆσαι al. ut ed.
Πολλά γ. ἱκετεύοντες. al. ut ed.
Συμπ. τ. Ελ ἐκπλῆξαι κ. τ. al. ut ed.
Ησαν καὶ τ. σ. Ρ. ιθ. Σ.
ϗ Σ. ϗ συμ. αὐταῖς ὁ τ. Κ.
Ϛ σόλος μ. αὐταῖς συμ.
Εκ Κρήτης Τελπτόλεμος
Pag. 22. ϗ τοίνυν τὸν μυριοναυστόλον. al. ut ed.
Ακλατ. ἀκλατεῖν.
Ως ἂν καὶ τ. γίνοιτο. al. ut ed.
ϗ τέλειον ἐκτ. ὅσα τῷ πολέμῳ.
Ηκασε τοίνυν. al. ἧκ. μὲν ἦκον ἐλ.

Hoc ordine collocandi versus:

Εὐδιθανεῖτο.
Ηθελον δὲ καὶν
Αναπδρον ἦν ϗ τακ. ϗ μαλ. ἐγ.
Μὴ λήψεσθαι τ. ὕβ.
Ως ὅλον οἱ Τρῶες ἔβλ.
ϗ τὴν πλ. ἐς τὴν ναυστολ.
Κάρας ϗ Παίονας ϗ Φρύγας.
al. ϗ Μαίονας ϗ Φρύγας.
Τὰ μὲν ὅλον π. κ. ἀπλ. al. ϗ τὰ μὲν π. κ.
Ως δ' ἐπεσφάλησαν

ϗ τὴν πυρ. adde.
ϗ τὴν ἀρρενοπόποια ϗ τὴν θυμοτολμίαν. al. ϗ τὴν ἀθυστολμίαν
καὶ πάντων μ. τ. κ. τὴν βασκανίαν λ. al. ut. ed.
Παλαμ. ἀδίκως
Οτι Παλαμήδης.
Καρδιακῶ ὑπέτρεφον
καὶ πάντων τύτῳ τ. κ.
Εκεῖνος συνετήρησεν. al. ut ed.
Pag. 23. Εκ τύτυ τοίνυν
Αὐτὸν δὲ τῷ τῦ πλήθυς
καὶ συνωσχεδίαζε β.
ϗ πᾶν τὸ τερπόμενον
Υπεριγλ. κ. γ ἀεὶ συνεῖναι τύτῳ
Ενταῦθ' ὁ π.
Καί σοι μ. β. π. ἀγέλας τὰ θρ.
ϗ τὰς Ελλ. οὐ τὰς Ελ. δ. al.
Ως ἂν ὑποποιήσονται τὰς δυνατὰς Ελλ.
ϗ κατά σε κινήσονται. al. ut ed.
ϗ τῷ τῦ δόλυ σκευασῷ κρᾶται. al. φθόνυ σκευασῷ χρῆται
ϗ μετωνθεὶς τ. α ἐμπ. ϗ τ φόνυ. al. φθόνυ.
Συνεφ. τ. τ. Ελλήνας π.
Εντ. θράσος. al. ut ed.
ϗ συγκροτῦσιν
Εντεῦθεν ϗ πρόχυσις αἱμ.
καὶ τιτρωσκοῦνται. θανατοῦνται. al. ut ed.
Αλλ' ὐ προσ. ὐκ ἐπεκάμφθη. al. ut ed.
Εκ παλαμ. ἐκπορίων. al. ut ed.
Αὐτὸν κατεβιάσατο. al. ut ed.
Εξωσι εἰς πολ. al. ut ed.
ϗ ῥήγνυσι τ. φ. καὶ κτείνει τ. προσμ. al. προμ.
Μαλωπ. ἐμφέροντα τ. σηθ. μυρίους. al. ἐμφανῆ.
Pag. 24. ϗ παλιν. κρατερά. al. καρτ.
Εἰς τὸν Δ. πρὸς τὸν Δ. al. ut ed.
Αλλ' ἁ Δ. ὐ δίδωσιν
Αντιπαρατατόμενος. al. ut ed.
καὶ δεδιὼς εἰς πλάνην
Εἰ παρ' αὐτῷ τοῖς ἐν τ.
Τὸν ὅλον Ταυτάτην τῶν Ινδῶν
Νέκταρ φ. ἐσκέπτοντο ϗ π.
Αλλ' ὅμως παρεπήξαντο π. τ. μελανοχ. al. ut ed.
Τοῖς ἑλλ. ἀλλὰ Ϛ τῶν βαρβάρων.
ϗ πᾶσιν ϗ καμάτων.
Αλλήλοις μηδὲν τελεσῶντες. al. ut ed.
καὶ τὸν π. ὑπαντῆσαι. al. ut ed.
Τότε δ' ὡς εἶδεν ἐπ.
Λέγης ἐπέστελλε
Ορμοις κατεμπεδώσαντες
Φίλος ἀνέτην αδ. al. ut ed.
Ηθετο πόνων Οδ.
Απεσβεσμένως. μόλις κιν. γλῶτταν. al. ut ed.
Ως εἶδον ὅλον ἀλ.
Ος αν. ἐδ. τ. θυμολέοντα σε.
Απειλῶν μι. ἀπειλεῖ. al. ut ed.

Αἴας τὸ πλειστοῦ σκῦτος. al. ut ed.
Πικρῶς ταῦς.
Εὐθὺς δὲ μεταπέμψατο
Pag. 25. Τ. καὶ Νεοπτόλεμον τὸν ἀπὸ Δηϊδαμείας. al. Δηϊδαμείας.
καὶ πάλιν αἱματοφ. Τρ. αἱ πεδ. al. ut ed.
καὶ πάλιν αἱμοφορικτὰ τὰ.
Εως τ. μαντ. αὐτοῖς χ. ἐκβεβασάντων.
Edit. Parif. pag 109. al. ἐκβεβασάντων.
Ως ὁ χιὼν ἐςι λαβὼν. al. ut ed.
Απαίρειν πρὸς τοὺς ἐναγκαμένους.
καὶ τὸν μ. αὐτοῦ πρὸς τῶν ναυςάθμων.
Αὐτοὶ δ' ὑφόρμουν.
Καὶ πρῶτα μὲν ν. al. ut ed.
Η καὶ β. καὶ πετρῶν.
Οἱ δ' ἀνδ. καὶ πρὸς αὐτοῦ λ. al. ut ed.
Ως ὑδ. ἐξεχύθησαν λάβρως ποθὲν .. al. ut ed.
Τῆς στρ. πηγαρσιοῦ
Ηγε τοῖς φόν. τῶν βαρβάρων. al. ut ed.
Βροφ. καὶ βρ. ὑπαγκάλλιστον ἐρρίπτετο πρὸς τεῖχος. al. ut ed.
Απλῶς γόος τὸ πᾶν κατεῖχε.
Τὰ μὲν καὶ τ. π. πρῶτον εἶχε τ.
Μόλις καταίρει. al. μόγις κατῆρρε.
Μετὰ τὸν τ. ἄλ. ὄγδοον
Κατὰ τὸν περιπλάνεσιν
Δόλῳ ὀχίδνης μ.
Ευρίσκει Ορέςην ἐφθαρκότα
Τὸν τοῦ π. τὸ λέχος καὶ τὸ γένος.
Pag. 26. Οθεν. πέθεν ἀρξ. al. ut ed.
Εἶτα φυγ. ὑπὸ τ. πολ.
Μετασ. πηγγενῆ
Οἱ δ' ἐξ αἰτ.
Εἰς Ιταλ. ἐξηπηρευθῆναι.
Τοῦ δὲ καθ' ἃ ὑσ. ἀρ. πάντη πιωθεν. al. καθὼς & πάντη.
Οὐίτελιν τὴν δαμ. al. τὸν δαμ.
Απὸ τοῦ ζώα πηγαρσιοῦ εἰσπλέα π.
Τῷ χ. δὲ μ. τὸν κλῆσιν Ιταλία. al. ut ed.
Χρησμὸς παρὰ τὸν Ιταλ.
Μέχρις αὐτοῖς ἐγγένετο.
Οπου τὸ ζ. ἐρεισθῇ. al. ἐρεισθέν.
Τύπος λ. εἰς Λαυρεντὸν.
Πεδίον Λαυρεντόν.
Ενταῦθα κτίσουν. al. ut ed.
Σελίνοις δ' ἦν τὸ δ. ἅπαν κατεστρωμένον. al. ut ed.
καὶ ταῦτα χρόνον τρ.
Ανάλ. πηγαρσιοῦ τῶν παρατεθειμένων.
Ηνάλωται καὶ τρ. χρόνος δ' ἦν ἐπὶ τ. al. ut ed.
Ως τ. χ. εἰς τέλος ἐφθακότος. al. ut ed.
Εγκύμονα καὶ πρὸς τὸ τίκτειν οὖσ. al. ut ed.
Μελλόντων τῆς χ. τῶν ὠτίρων.
Εξέδραμε. ὡμόθεν τρέχειν.
Εἴκοσι σταδίοις
Τὸ δὲ χωρίον ἀφ. εἰς τὸ συςῆσαι π.

Μετ' ἄλλαις. μεγάλαις αἰτ. χ. ἐπῆγεν. al. ὑπ.
Οὔπω δ' αὐτοὺς κακ.
Ητις καὶ μόνον ἔλεγε καὶ πόλιν ἐκεῖ κτίζειν.
Pag. 27. καὶ χρόνοις παρὰ τῶν ἐξ Αἰν.
Αυτὸς δὲ πτερωσάμενος.
Σβενν. ἑαυ. αὐτὸ
καὶ ταύτῃ ξηράνασα.
Ποτὲ μ. ἐπικράτειαν.
Τέλος ἡ δ' ᾤχετο φ.
Καθυπ. τῶν ἐπιβουλευμάτων. al. ut ed.
Υἱὸς Αἰνείου γν. al. ut ed.
καὶ πρώτης ἐκ Αμούλιος
Νεμέτωρ τὰ σκῆπτρα διαρπάσας. al. ut e.
Ην δ' ἀδ. Αμουλίῳ. al. ut ed.
Τὸν μὲν υἱὸν θυγατέρα.
Παρθενικὰς ἀπορρήτους.
Μέχρις τῆς βρεφοτοκίας.
Επεὶ δ' ὁ χρ. ἐπιςάς. al. ut ed.
καὶ τὸν πηλὸν ἀπέλειχε
Pag. 28. Απάγει διδυμοῦσαν.
καὶ παρ' ἐλπίδα. al. ut ed.
Η πρὸ μικροῦ τοῦτο συγχωρ. al ut ed.
Τὴν ὕβριν ἐγνωκότες.
Ως δ' ὅσον καὶ διετρ. al. ut ed.
Ον ἔρθη μητροπάτορα τούτων
καὶ ξίφει κατασφάττουσιν
Ο γονοῦ πολίχνιον.
Απὸ νοῦ κτ.
Ων ὁ μὲν τ.
Η τούτῳ συζυγοῦσα δὲ δ..
Τοὺς ἄνδρας μὲν τοῖς ἐξ γίνεσθαι φ.
Ισοπολίτας τίθησι
Επωνυμ. ὡς γεγονώς. al. ut ed.
Διώσαται γὰρ τὸ Σέρβιος
Ωσπερ καὶ γνώμη μοιχεύσω. al. ut ed.
Pag. 29. καὶ τῇ βουλῇ Σαπ. ἐπεκλήθη. al. ut ed.
Αλλ' ἐδ. ἀσ. ἐν τούτοις τοῖς π.
Ηλθεν τῆς ἴσης
Ο βασ. καὶ μάντεων πυθόμενος δαιμόνων.
Τούτω ναὸν οἰκοδομεῖν
Βοτρυω. βότρυμα μ. ὑπογαίων. al. ut ed.
Αἷμα δοκοῦσα
Εντεῦθεν ὁ Ταρπήϊος μετωνομάσθη λόφος.
Εκ τῆς φανείσης κεφαλῆς καπιτωλῖνος λόφος. al. ut ed.
Κάπιτ. γλῶσσαν.
Μόλις πόλις ἡ μεγαλ.
Επεὶ δὲ περιωσάμενον pag 110.
καὶ Λουκρετ. ῥήξασα.
Απολ. πηγαρσιοῦ.
Ταρκύνιος Λουκρητίας.
καὶ πλούτῳ καὶ τῇ τιμῇ π.
Τούτῳ βασιλεύσας.
Γυναικῶν ἐν πᾶσι.
Καὶ φαιν. καὶ φέρονται. al ut ed.
Ο Βροῦτος πηγαρσιοῦ
Σὺν τῷ π. καὶ τῷ π. al. ut ed.

Pag. 30 Εντεῦθεν κατων.
Μετάγει ἐπάγει δ' ὅμω. al. ut ed.
Κάθιδαι μὲν ὡς σ.
Τῦ Βρ. κατοικτείρων
Τῦ δ' ἀλ. συμπαίστορα
ϗ Βρ. σ. πέρπων αὐτὸς π. al. πέρψ.
ὅλίω δὲ ἅλης ὡς αὐλὸν χρυσὸν ἔκρυψε ῥαβδον.
Αλλ' ἤτοι τίω ἀμήχανον σ.
Τοιοῦτον προσπέγκαντα τῷ χ. δ.
Ηραίτ. ἠρότουω. τὸν Απ. τὶς κρατοῖσι Ρωμαίων.
Ο δ' ἀπειροιβ. ὅς πρῶτος τ. μ.
Κοινῇ δὲ χ. β. τὸ κ. ϗ τὸ ςέφος.
Ως δ' ἐφ. Αυαρητίαν.
Τῷ Ταρκ. δὲ φ. al. ut ed.
Κάτωνος Πομπήιοι τε ϗ Σκαῦροι.
Εν ἔτ. ἐξ.
ϗ πρὸς ἐν. ἐκκυβερνῶντο. al. ut ed.
ϗ τῶν Ρ. ἄχρις ἀνν. Γ. al. μέχεις ἀν.
Μετὰ τὰς ν. ξεπαμυχίας.
Pag. 31. καὶ συμ. τοῖς ἰκ.
Ετέχθη ὑποφορβίοις. al. ut ed.
Καθάπερ ὁ βουκεφάλας.
Νίρων δ' ὁ παύτης ἰῶ ἀρ. al. Ν. ὁ πεύτ.
Πείθεται ἐχ ἑκών
Ηδ' ἐπ. παιδίον ἄῤῥεν
ϗ ζῶν ἐκεῖθεν ἐμβ.
Καίσαρα ὡς ἀναπ.
Ρωμ. λ. ὁ Καίσαρειν. Καῖσαρ ὅιω ἐπ.
Ετεροι γράψαντες ἐς.
Φασὶν ὡς Καίσαρος Γ.
Αὐτῷ π. γ. κατέῤῥαξεν. al. ut ed.
Εχων ἀρχίω τίω Κ.
Εκ τῦ π. τοιγαροῦν
Καίσ. ἐπεκλήθησαν
Τῦ καλλ. τῦ καρτεροκαρδίε. al. ut ed.
Εδοξε β. ἐ γ. πίτου.
Οἰατρόπεια κ. ἐπὶ τὺς τ. κ.
Pag. 32. Οὗτος ὑπ. ἐκπεθεώσης.
Καὶ τ ἀρχῆς ϗ τ ζωῆς εἰς ἄκρον. al. ut ed.
Αρτι δ' ἐκκύπτοντος. al. ἀ. δ' ἐκπίπτ.
Ως ἐκ τ. τῆς τόπε σ.
Ηλιος ὁ τερψίμβροτος. al. ut ed.
Καὶ τερπ. καὶ τοῖς ἀμαλλοδέταις
Αφνω ῥιζώσας ἀντ. al. ῥιζ.
Ὁ Κ. τ. κατιδὼν τὸν χάρτίω ἀν. al. ut ed.
Οὗτος ἐρωτοκρ.
Καὶ μ. τὸ δὲ τῶν ἄλλων χ.
ϗ τὰς. ὑπ τῷ πράξει. al. ut ed.
Απάγειν τὸς λ. τῆς τῦ πάθυς.
Καὶ ςεῖλαι τὸτο γὸ δέον εἶναι. al. ut ed.
ϗ μόλις μὴ ταῦτα
Pag. 33. Μηδ' ἀλλ. καταχρανθεῖσαι
Κύψας ἀκ. ὅθεν κατ. al. ut ed.
Τὸν τῶν γ. ἀρ τῶν εἰκοσιτεσσάρων.
Ο δὲ ςεν. β. ϗ πρὸς αὐτ ἐμβλέψας. al. ut ed.
ϗ πάλιν ἔσο σκῦ ἐμοί.
Μόνος κυδαίν.
Επίτρεψε ὑπέτρεψε. al. ut ed.

Χαριστηρίυς τοῖς θ. ἐπινικίων θυσ. al. ut ed.
Παρας. συὼ ὑπάτ:ις
Πηλίσκω τ πόλιν τῶν ῥ. al. ut ed.
Κρατῆσαι β. πολλὺς ἐπὶ
ϗ χρόν. καὶ κροτηλῆσαι χεῖρας
ϗ πᾶσα διεπέττετο.
Επ' ὅλοις, &c. τίω ὀφειλίω. hic duo versus desunt in utroque Cod.
Εν ἔτει τ. deest in utroque Cod.
Ο σκυλάδιος πανεί.
ϗ τίω αὐτῇ ἐπέρασεν
Οὕτως ὑπ. τοῖς ὑπὸ χεῖρα πᾶσι
Ως φυλακῆς τε καὶ φρουρᾶς
καὶ τίω ἐ τίω τῶν φ.
Τὰς συμπόσ. ἐβδαλλον, ἐμύζων. al. ut ed.
Pag. 34. Ως δέ τις κατ. ἐπικαμφθεὶς τ. π.
καὶ τὰς δὲ μ.
Βραχέα με λυπήσωσιν, ἂν δ' ἐπιπτῶσιν. ἀ. al. ut ed.
Πρρότερον προσφέροιντο τ. φ.
Εἰς πλέον ἐκφ.
ϗ χρημασ. ϗ τ μυρίαν πέρα al. ut ed.
Αλλ' ἐ ξ. δυσμενοῦς ἄχεις ἐπ. al. μόχεις
ϗ γὸ πολλὰς τῶν ἐναντίων
Ως ὀνομ. αἱματοσταφ. al. ut ed.
ἄνδρα. καὶ γὸ ὑπατικόν.
Μετὰ μέχρι καὶ Ρ. ἐδ. Μαγδαλινὴ Μ.
Τῇ γλώσσῃ κατατρέχουσα τ. al. ut ed.
Ως βαρυπίτῳ ϗ δεινῷ π. al. ut ed.
Φίρ. ἐπικολπίδιον
Ως δέ ποτε Τιβ.
καὶ τὸν θεατ. βλέπων βαρ.
Οτι τὸ πᾶν κεκίνητο — Edit. Paris. pag. 171.
Ιθύνας. hic versus deest in utroque Codice.
Οὗτος ἐν στενωπῷ τῆς Ρώμης. al. ut ed.
Ως δ' ἀπεσφ. in uno additur,
Ιθύνας τὸ βασίλειον τέταρτον ἔτος κράτος.
Ως τὰς φοιτ. πρὸς αὐτόν. al. ut ed.
Μήπως ἐπικολπίδιον τύχῃ τ.
Pag. 35. Εἰ δέ ποτε σ.
Κρατήσας δὲ δωδεκάδικα τ. β. ἐτῶν in al. hic vers. deest.
Κλαύδιος, &c. deest in utroque Codice.
Ηττων γας. φίλοινος, φ.
Καὶ τ μητέρα τίω αὐτῦ. al. ut ed.
Επεσκατέθυσεν αὐτίω ϗ τ. al. ut ed.
Εὐνῦχον προσυρμ. π. γάμου κ. al. λέχους.
Καὶ πᾶν ἀῤῥητουργιῶν ἐτέλει. al. ut ed.
Ως δὲ πολλ. ὁ ῥυπαρός. al. ut ed.
Ως ἀκ. ὡς ὀγ. χοῖρος ἀκρατοπότης
Τπὰ π. μεμίσοιτο. al. ut ed.
Αἰσχρὸν γὸ ἅπαν. al. ut. ed.
Μηδὲ δ. φ. ἐπιςρόφῳ μίμῳ
Επῆλθον ἀν.
Ετη κρατήσας. hic vers. deest in alio.
Καὶ μετ' καὶ μετ' αὐτῦ.
Κηρύγματι προτέθηκα

Μιῶας. hic versus deest in utroque.
Τούτῳ λαχόντος τὴν ἀρχ.
Στρατὸς Οὐίσσαν. ψ. τὸ κρ.
Καὶ δόρατα γ. λυθρόφυρτα. al. λυθόσρακτα κ. ξ. ἀσπίδες αἱμοφόρυκτοι
Τέλος περιγενόμενος
Καὶ πολ. τὴν π. ϗ μυρ. al. ut ed.
Πυρβολουμένην τίθεται
Παρένῳ γυν. al. παραίνει γυν.
Pag. 36. Τίτος. Post hunc vers. adde:
Ανὴρ φιλοδωρότατος, περιεκτικὸς χρημάτων. al. προσεκτικὸς χρημ.
Οὐκ ἔχων. τήμερον. al. σήμ.
Τρεχεῖ ἐ ὁ παντὸς τῆς τ.
Φυέντι μὲν ἐκ τ.
Οὐδὲν δὲ φέροντι κοινὸν ἀδελφικὸν π. τ.
al. Οὐδ. δὲ φ. κ. ὑδ' ἀδελφὸν π. τ.
Ποδονιπτὴρ ϗ κ. hic versus deest in utroque MS.
Ην γὰρ ἐρατοχρήματος. al. ut ed.
Τούτῳ προεῖπέ τις ἀνὴρ σοφ. ἐν. al. ut ed.
Πότε ϗ πῶς τ. ν. μ. αὐτὸν κατάρξει. al. κατάρξῃ.
Σοὶ δ' ἄνθρωπε; φησι, πόσος ἐστὶ ζωῆς ὁ χρόνος. al. ut ed.
Καὶ πῶς ϗ πότε τελ. ϗ ποῖον σοι τὸ τ.
Αὐτὴρ αὐτὸν ἰδίδ. ὁ τῆς ἀπείρου δρόμος. al. ὁ δρόμος τ. ἀσ.
Ο δ' ἀσρ. ἔχοιτο μικρὸν πτύξας. al. ut ed. Τί μοι τ. τ. συμβάν; ἐπόρθη ποθὲν γῆρας.
Εἴσασιν ποταμὸς ἐγκ.
Ομβρος πολὺς καταῤῥ.
βασιλ. κατάφρακτος ὢν ἐπ.
Αὐτῆς σ. ἐπ.
Καὶ τοίνυν τότε
Εν ἔτεσι.
Pag. 37 Τὸ μὲν φιλεῖν, ὡς βλέψαιεν ὑ. al. βλέψοιεν.
Τὸ δ' ἀλ. θάνοι. al. ut ed.
Ανδρα στρατηγικώτατον μ.
Τὰς κρίσεις ἀφηρπάσατο. al. εἰς κρ.
Οὗτος Γετῶν σ.
Πάντας κατεσ.
Καὶ πᾶσαν γῆν κατεδ. al. ut ed.
Καὶ τῆς ὁρμῆς ἀν. τὸ θράσος
Απ' ἄκρων γῆς ὀξέως μεταβαίνει
Καὶ Πάρθων συν. ϗ συνώσας
Καλλίνικος ἀνέζευξε τ. ν.
Οὗτος σ. π. σ. τοιοῦτος.
Δέξαι κἀμὲ μὴ νομίμως ἄρχω. al. ut ed.
Χρῆσαι τῷ ξ. al. ut ed.
Χρόνοις ἐν. πρὸς ἑπτὰ μ.
Οὗτος τὰς βίβλους τοῖς λόγοις ϗ βίβλοις. al. ut ed.
Μεγαλ. δ. αὐτὸς ἰδ. al. ut ed.
Αιμῷ ϗ δ. al. λ. ϗ ψύχει
Καὶ πόλιν ἀνασκάψας

Εἰς Αντωνῖνον. sequentes versus hoc ordine collocantur.
Ως ἀσεβὴς ἀν. διὰ χρ.
Τὰ σκ. διεθ. δ' ἐκ
Πρὸς ἄλλ.
Pag. 38. Καὶ μετ' αὐτὸν ἐκρ.
Οὕτως ἐν π. ϗ παιδείᾳ
Τοῦτον φασὶν οἱ παλαιοὶ al. ut ed.
Καὶ πᾶσαν τὴν ῥ. π. ϗ κειρόντων
Καὶ μηδαμ. ἀντιφωνήσαι
Τὸν κόσμον προσθεῖναι. al ut ed.
Επιπ. πυρ. κάνδυς
Καὶ ξίφος καταμάργαρον. al. ut ed. Edit. Paris. pag. 172.
Αὐτὴν στολὴν τῆς βασιλείας
Ωνεῖσθαι μικρὸν τι διαλεῶντα
ϗ πάλιν χ. προσθεὶς τῆς ἀγ.
Εκόμισαι τὸν θύλακα
ϗ τὸ κτηθὲν εἰ β.
Τῶν Π. τῶν Μελιγαίων. al. ut ed.
Ος ϗ σ. ὑποφορουμένοις
Επί τε πλήθει ϗ στρατῷ ϗ φαρετροφορίᾳ
Τέλος τὸ τῆξοφόρον ἔθνος
Αεὶ ὁ λέων τρέφει. al. ut ed.
Παρὰ δ' ἀνθρωπ. ἄνισοι π.
Πρός τί μοι τ. λ. τίς μοι στ. τῷ λ al. ut ed.
Καὶ τὴν πύλην ἀν.
Δίκα κρατήσας. hic versus deest in utroque Cod.
ϗ ξίφος οἶχεν ἐνεργόν, al. ἐνεργοῦν
Τὰς δ. ϗ συνέχοντας
Οὗτος ϗ τέλος ὥρατο κ.
Δὶς ἓξ κρ. ἐν. τῆς βασιλείας κράτος
Τὰς π. ϗ τὴν γ.
Pag. 39. Οὕτως ἐκτήσατο τὸ σ.
Δύο ϗ μόνους. hic versus abest ab utroque.
Σιδήρῳ ϗ τῷ λ.
Μαχαίρας ϗ καιρικάκας θ. sic uterque.
Μικρὸν γέν. λοιπὸν. al. ut ed.
Η δὲ πολύζηλος αὐτὴν ἀπ. τ.
Τὰς π. τὸ πόλεις ὀλ. ἐκ σέμνου
ϗ δέκα ὀλ. ἔτεσιν ἐνδιακίρσας τ.
Σὺν ἄλλοις προσπίπτει
Ων ὁ μ. π. ἐλ. τὴν Αντωνῖνος κλ.
Αρχ. κατακ. πρὸς τὸ γεγεννηκότος
Οὗτος, &c. ϗ μὴν. hi duo versus absunt ab utroque.
Ως προσ. ἀν τιμιωτρομονοῦντα. al. ut ed.
Τῦ κρα. τῆς ἀν. συ λόγυ
ϗ συνδραμόντων εἰς τ.
Ποῖον ποῖον ὡς ἐν al. ut ed.
Σφαγαὶ ϗ φόνοι π. ϗ λιμοκτονοὶ αἱμ.
ϗ τὰ ζῷ. τ. ε.
Ερελ. προμηθ. al ut ed.
Προδόσαντες ϗ σφ.
Εντεῦθ. κατίθυσις
ϗ μάτην ὑλακτήσαντες ὡς ...

Εἰς τύχλω δὲ κατάγουσιν αὐτ.
Τῆς βασιλείας ἄρξαντος ὅπως εἰς ἔτ.
in al. deest.
Εἶχε δ᾽ ὁ Κώνστας
Pag. 40. καὶ τοῦ π. καὶ διευστιβωκότος
Ο Κωνς. πογωνάτου τὸ λάχος
Κακῶς πιεστροβαύμενα
Ηρχε καὶ μετ᾽ αὐτὸν
Εγείρει μάχλω. al. ut ed.
καὶ πανταχοῦ σ.
καὶ κτίζων ἀπ.
καὶ γὰρ ἐπιστάντος. al. ut ed.
Τὰς λίθους ἀφαρπασ. κατελύσγκεν ἐκ. al. ut ed.
Επὶ τὴν πόλιν Βύζαντος τὴν περικαλλεστάτην. al. ut ed.
Ο τοίνυν Στεφφόρος
Συμβ. τὸ γενομ.
Επὶ τὴν παν. τοῦ Βυζαντίου
Ρώμην ἀφ᾽ ἧς προχέοντας
Ηπίως ἀγκαλ. παλάμαις τῆς Εὐρ.
Ο γάρ τοι. ὡς γὰρ ὁ γαλλικώτατος
Τὸν χοῦν καὶ τῇ πηλῷ δ.
Τὴν διατ. παρ᾽ αὐτ.
Κωνστάντιον τὸν δεύτερον ἤ. ἄν. in al. Cod. sic habetur.
Ο γάρ τοι γαλ. καὶ μέγας Κωνσταντῖνος
Ετεσι μὲν ἱεράνυσε δ.
Τῆς πρεσβυτέρας Ρώμης
Ως δ᾽ ἔμελλε
Τὸν χοῦν ὑποφορ.
Τὴν διασαθεῖσαν π. αὐτ. 4. sequentes verf. desf.
Κωνστάντιον τὸν δ.
Χρίζει χαρίζει
Αλλ᾽ οὗτοι μὲν ἀπέσβεσαν καὶ π. χρόνω. al. χρόνων
Πόλεμον, φασὶ, εἰς ἐμφ.
καὶ τὰς ἀλλ. θ. ἀρπάζων κρ.
Εἰς μόνον τὸ πᾶν μετίθη. al. ut ed.
Pag. 41. καὶ τὴν ἐθ. τὴν ἐκ πορφύρας
Εξώμν. ὃν εἶχε πρὸς τ. κτ.
Ἐ προσκολλᾶται δ.
Αἵμ. ὑποπλούσιε δὲ, φασὶ τὸ λουτρὸν τὸ θεῖον. al. ὑποπλουσίστω, φ τὸ λ.
Ανακ. δεινῶς καὶ γλώσσῃ ἐπιφέρων. al. ut ed.
Τὴν Γ. τὸ Γ. τὴν ἀν. ἀδ. γεγ. al. τῷ γένους τὴν ἀν.
καὶ τὴν ἀνάρρησιν αὐτῷ τῷ Θεομισητάτῳ. al. Θεομισεστάτῳ.
Αλλὰ γὰρ ἐπὶ μακρὸν ὁ δ.
κατεῖδε τ. ἐν. καὶ τὰς ζωγραφίας
Τοῖς Πέρσ. παραδίδωσιν. al. ut ed.
Ἐ πίπτει ῥομφαίας.
Η γῆ δ᾽ ἡ παραδεχομένη
Τὸ στέρ. Ιοβιανὸν τὸν στέφανον τοῦ κ. δ.
Αλλὰ καὶ τούτου π. μ. τὸ στέφος γάρ. al. ut ed.
Μῆνας ὀκτὼ καὶ γὰρ ἀρχ.
Ος ἀδελφὸν Οὐάλεντα τὸ σ.
Οὐάλης γοῦν ὁ δ. προθύμ.
Τῷ καὶ τὸ δ. μ. κ. φρυαττομένῳ. al. ut ed.
Ο τῆς παρ. τούτου. al. ut ed.
Pag. 42. Χρηστὸς ἀνὴρ, ἱππικὸς, ἄλκιμος τὰ πρός μάχας.
al. Χρηστὸς ἀν. τὰ π. μάχας. adde:
Δύο πρὸς δέκα τῆς ἀρχῆς κρατήσας τῆς Αὐσόνων
Τὸν πρῶτον Θεοδόσιον
Τιτὴρ Θεῷ. al. ut ed.
Ο πράκτωρ δὲ Γρατιανὸς ἐκεῖνον βασ. Edit. Parif. pag. 172
καὶ κατ᾽ αὐτὸ βουλεύεσθαι. al. βουλεύεσθαι
Ως φρένας ἔχειν, λέγεσθαι.
Εἰς τὸν Οὐαλ. εἰς Οὐάλεντ.
Τὸν ἀδελφ. Γ. τοῦ προβεβασιλευκότος. al. ut ed.
Τὸ τῆς ἀρχ. κατασπουδάσας. al. ut ed.
Ζωγροῦνται μὲν ὁ τυρ. διαιροῦνται χειροπέδαις.
al. Ζωγ. γ. ὅτ, δ. χειροπ.
Θεοδοσίῳ δὲ λ. κ. β. ἐκλιπόντος. al. ut ed.
Τέκνου κατάρρους. al. ut ed.
Εἰς Ραββον. προσπεφυγότα
καὶ Κωνς. ζέλγουσι. al. ut ed.
Ετεσι δέκα. hic verf. deest in uno:
Ον βασιλ. ἐξ Εὐδοξίας ἔχει. al. ut ed.
Ο τοίνυν Θ. οἰκείαν θ. al. ut ed.
Αλλὰ γὰρ τούτου τὸ σ. al. ut ed.
Καὶ λοιπ. ἐκ τῆς φιλ. al. ut ed.
Pag. 43. Καὶ πάντα καλ. συγκινεῖ.
Τὴν ἀφιξ. ἐνδύσωσιν. al. ἐκδύσωσιν.
Πεδίοις γυμνάζει τὸ σ.
Φθάνει π. τ. βασίλεια. τίνα τὰ μετὰ ταῦτα;
al. τοῦτο.
Μανθάνει πίμπραται τῇ καρδίᾳ.
al. πίμπραται τὴν καρδίαν
Φρουρῶν ἀρ. πάντων αὐτ. al. ut ed.
Καὶ πέμπει πρὸς Γιζερ.
Επῆλθεν ὁ Γιζ.
Καὶ τῶν Βαρβ. καὶ τοὺς ἐθνάρχας.
Ηρξε μὲν γὰρ ὁ Μ.
καὶ μετ᾽ αὐτ. Α. Ολύβριος
Μετὰ δὲ τὸν Ολύβριον
καὶ μετ᾽ αὐτ. Γ. μετὰ δὲ τοῦτον; al. ut ed.
Ο τοὺς πελάτας. al. ut ed.
Ρωμύλον χῶρα
Καὶ πάλιν εἰς Ρωμύλον
Θυμέτι τὴν κ. εἶχεν. al. ut ed.
Ρῆγας κατῆγεν. al. ut ed.
Επαμ. ἰω. τὴν ζάγκλην τ. β.
καὶ ταύτῃ τῇ παλαιτέρᾳ ρ. al. ut ed.
Μέγιστον αὐστείσαντα. al. ἀναστάσαντα τὴν μυρ.
Pag. 44. καὶ φύλακας συνίστησι. al. ut ed.

ϗ

ἢ σὺν αὐτ. Ἰσδιγέρδῃ. al. ut ed.
Ηπείλησεν ἐπιδραμεῖν ἀχ. ἢ Βυζαντίδος. al. ἄχει καὶ Βυζαντίῳ
Καταπ. ψυχὰς τῷ φόβῳ τῶ βαρβάρυ
Οἶδεν φυλάττειν
Ην δ' ἀδελφὸς τούτῳ τῷ βασ. κυρῷ Θεοδ. al ut ed.
Ητις αὐτὴν ἀφ.
Αῤῥένων μ. ἀπέχειν
Εἰς ἀρ. ἠρίθμηζε. al. ἠρίθμηζε.
Ητις καλῶς ἐν τοῖς π. al. ut ed.
Πρὸς δὲ τ. ἀφιερωμένη. al. ut ed.
Τὸ δ' ὅπ. λόγοις συντόμοις φ. al. ut ed.
Ην ἐν Αθ. τὶς ἀν.
Τούτῳ μ. ἐκ γυναικὸς τ. al. γαμ. ἐτ. τρ. π.
Ως ὅσον λίπειν. al. ut ed
Ην γάρ τοι τῶν πολυετημένων
Τῇ θυγ. ἢ πούτῃ φιλ. al. ut ed.
Τὴν τύχ ἐκείνη φύσας

Pag. 45. Κοσμεῖται τὴν συμ. δακρύει. al. ut ed.
Οἰκτείρει ἢ κορ. ποθοῦσαν ἡ μητρ.
Ταῖρ τῆς ἀδ. ut in Allatiano Cod.
Πρὸς πόλιν τ. π. τὴν πόλιν τ. π. κ.
Πυνθάνεται. ut Allat.
Ε τὸ καλόν. ut Allat.
Αυτρῷ. ut ed.
Συνάπτει τε τῷ βασ. καὶ μίγνυσιν. al. ut ed.
Τῆς πρεσβ. ἔπεμψεν εἰς βίυ συνοικίαν. al. ut ed.
Βάλας ut Allat.
Μὴ συμπαραφύμενον
καὶ γὰρ ut ed.
ἢ πᾶν ἄν. τ. πᾶν τὸ λ. τ. β.
Edit. Paris. pag. 274. Αλλὰ γὰρ τὸ πρόγραμμα τῦ λ. al. ut ed.
Παντοῖοι πλεῖον ὡς ὀξυγίας πλέον
Καὶ τὴν μὲν ναυῶ συν. τῇ δὲ ναυτ.
Στόμα δ. δυσαλύτω
Εντεῦθεν, ut Allat.
Θεοδ. ut Allat.
Μῆλον προσήγαγέ τις. al. ut ed.
Οπερ μεγ. γ. ῥίζα πορ. al. ut ed.
Οπερ ἐπεισεκόμισεν. al. ut ed.
Θύουσι γαμοδαίσια

Pag. 46. Καὶ φιλοτ. τὸν καλόν. al. ut Allat.
Ως συναρ. πρὸς ὕψος βασ. al. ut ed.
Ετυχε γὰρ μὴ συμπ. τῷ παλατίῳ τότε. al. ut ed.
Ης κυπ. ut Allat.
Αντομεν. ut Allat.
Εντεῦθεν. adde:
Καὶ συμφορᾶς ἡ θάλασσα καὶ τῶν κακῶν ὁ κλύδων.
Εντεῦθεν ἀνυπόφορον οὐδὲς ἦλθε πάθος. al. ἦλθε πάθος οὐδὲς.
Εἰς πόλιν τὸ τεῖχος
Τῆς φύσεως ut All.

Αλλὰ τοῖς πρ. εὔχε.
Αν γὰρ τις οἰονδήποτε
Εν ἐρυθροῖς βάμμασιν αὐτ. al. ut ed.
Οὐδὲν τ. τῆς ἀπὸ συμπτωμάτων. al. ut ed.
Απαλλαγῆναι τῆς ἁμαρτίας. al. ut ed.
ἢ λόγοις συνετίζουσα. al. ut ed
Δίδωσι τοῦτον τ' ἀδ.
Εσημ. τῇ γραφῇ. al. ut ed.
Ο μὲν ἐπ' αὐτῇ τοῦτο λ. al. ut ed.
ἢ καλαμίς ἐν ταῖς χ.
ἢ πορφυροβ. τὸν χ. ἐπ.
Τῦ δὲ π. φύσαντος
Κρίνεσθαι ἐλ. αὐτὴν
Συνῆπτεν ὅσον al. ut. ed.

Pag. 47. Βατυαὶ ἢ μ.
καὶ πλῆθος τῦ φιλ.
Αἴφνης παιδ. ἁρπαχθέν. al. ut ed.
Εν μέσοις ὕμιν λόγων. al. ut ed.
Εξάγιστος ἢ φθόνος. al. ut ed.
Υπερορίῳ. ut Allat.
Ως βασιλ. χρεων.
ἢ Πέρσαις τοῖς ὑπέρφροσιν ἐπ.
Κατέμενεν σωματικαῖς χ. νοσ.
ἢ τῆς δ. ut Allat.
κατακλεισθέντες. ut Allat.
Ατερπῆς. al. ut ed.

Pag. 48. ἢ χαριζόμενος αὐτῷ σκ. al. ut ed.
Οὕτω τ. μ ut Allat. al. ut ed.
Ο τούτων ἀν. ut Allat.
Τὸ σκῆπτρον. ut Allat.
καὶ σφῶν ἐπιμν. λεπάζουσι τὸ ἄνθρα. al. ut ed.
Αρδαβυρίῳ πολυχρύσον.
Ην δ' ἄρχων Ουαλδύλων
Ω πολεμοποιὸς Λεων.
ἢ καρτερᾶς τῆς συμπλοκῆς Λυβ. γεν.
al. ἢ καρτερᾶς εἰς προσβ. Α. γ.
Αναδὺν τὰς ἀρ' ὑ. al. ut ed.
ἢ δυσμαχῶν. αὐτῷ συνεζομένην. al. καὶ δυσμ. ἐκεῖνον αὐτῷ σκευάζ.
Τίς ἂν ἰσχύσειε βροτῶν. al. ut ed.
Ου δυλώσεως τ. τῦ ξίφος περιτρίσας. al. ut ed.
Αν τῶν Ρωμ. ἀρξ. ἂν τελέζοιτο τ. κ. al. τελέζεται.
Μὴ πολεμεῖν. ut in Allat.
Οὕτω ἢ β. βασιλέα. al. ut ed.
ἢ γνῆθεν καταλλάξαντος. al. ut ed.
ἢ τῶν Ρ. ἢ γῆς Ρωμ.
Καὶ τὸν χ. παρίθετο
Ως δὲ τ. ὡς δὲ τὸν χ.
Εἰς λέοντα, ut Allat.
Τὸν φρ. ut Allatii Codex

Pag. 49. Καθυποχ. ut All. al. καθυποχωρεῖν. cæt. ut ed.
Οὐδὲ γὰρ ἐν κράτος ἐπ. al. ut ed.
Οὕτως ἐλπ. ut All.
Ανὴρ σοφ. ut Allat.
Ο δικ. ἐπαγγελῶν. al. ut ed.
Καὶ πῶ σὺ νῦν κατέστησεν. al. ut ed.

Εὐθύνετος. al. ut ed.
Οἶδα, τὸ π. ut Allat.
καὶ συνοίδα μηδέν τι μοι κ. καθ. al. καὶ συν. μηκέτι μοι δεινὸν καθ.
Θεσπλῶ γ. π. ut Allat.
Ὑπέπεσε καὶ π.
Ὁποῖαν κρ. σ. ἐμοὶ τ ✝ ἀποφαίνω.
Ἐκεῖθεν ut Allat. al. ut ed.
Εἰς τὸν ν. ut Allat.
Ἀπάγουσιν τελευτῶν
Ὡς ἄρα πᾶς τ. ἀρ.
Ὦ βασιλεῦ, ut Allat.

Post verſ. ὁ χρὴ τ. adde: ut in Allat. ✝ιοῦδ. &c.

Ibid. πλήρη μ. τ. ὑπ. ἐμῶ π. προὔπέχω. al. ut Allat.
Ὅλως θ. εἴποι τις, ὃ π. al. ut ed.
Κατὰ Λιβ. συγκροτεῖ
Τὸν ἀδελφ. ut in Allat.
Η στολ. πογαροῦ
Edid. Pariſ. pag. 175. Ὑπὲρ τῶν ἀμ. ut Allat.
Ἀλλὰ, ut Allat.
Τοῦτο καὶ δόμους δόμους
Καὶ πάντα δ. ut Allat.

Pag. 50. Δυνάσται δαλοσπάσιν.
Κἀντεῦθ. ut Allat.
Καὶ τὸν Ιvδ. φ. καὶ τὸν ἐν βρετ.
Καὶ πρῶτα. ut All.
Οὐκ ἀτυχ. ut Allat.
Ὅσπερ καὶ προσλ. al. ut ed.
Διαφον. τόσῳ.
Καὶ γοῦν. un. ut Allat. al. ἐπ. κολάσεις.
Συνεπ. πολλοῖς τ. β. ſic All.
Καβάδης ut Allat.
Τῆς ὑ✝. ut All.
Καὶ ἀπ. un. ut Allat. al. ut ed.
Επαρχ. θυμῷ περὶ κακ. al. ut ed.
περὶ ✝ γ. ἐσχεμεν. ſic Allat. al. ut ed.
Ὡς ἄρα τιμιώτερον ὕδωρ ✝ αὐθ. al. ✝ ὑδ.
Οὐ κράτος ᾗ θάλαττα. ſic All. al. ut ed.
Ἀπαυνεῖ γοῦν εἰσ.
Ἀλλὰ τὸ οὐκ ἀνέχεται. al. ut ed.
Ὥσπερ. ut Allat.
Καὶ συν. Αρμ. δ' ἐμῷ ο. al. ut ed.
Πάντοθεν ὅτε δρᾶσαι

Pag. 51. Συν Ζηνωνίδι γυν.
Ὥσπερ. ut Allat.
Προκατηδ. ἑαυτόν. ut Allat.
Ὡς οὐκ ἐπάξει φ. ξ. τ. σφ. τρ.
Τούτῳ προσεῖπεν. al. ut ed.
Ἀλλὰ τῶν. τῶν ὅσων ἀμήχανον ἰχ. al.
Οὐδεὶς γιγνώσκω
Οἱ Αρ. ut Allat.
Καὶ πᾶσ. κακ. ἐξέφυγεν ἐ. μ. al. ut ed.
Ενυβρ. τῷ Καίσαρι, καὶ φιλοσοφοῦντο. al. τῷ κρ.
Ὅτι πρὸς τ. ut Allat
Τῆς θεοσεβ. τὸν υἱόν.
Εκὼν αἰτ.
Καὶ δαμασθεὶς, ut Allat.
Τὴν μὲν ἀσ. ut Allat.

Pag. 52. Εκκόπτων τὸν χρόνον τ. ζ σ.
Καὶ χρ. ἐπολαύσαντε τ.
Ενίοτε σκηπτροκρατίσας
Ὀλολυγῶν. ut Allat.
Καὶ συν. π. ἐκ μέσης τῆς καρδ. al. ut ed.
Καὶ λιτ. ut Allat.
Εκεῖνος ἀντιπέπονθεν. al. ut ed.
Ὡς τὴν ut Allat.
Ἀλλ' ἐμῶ οὐδ' ἐπιεικεστέραν τοῦτον
καὶ θνήσκειν ζῶσιν
Ἀλλὰ συγκέκραται ποτὲ καὶ βέλτιστα κακίστοις. al. συγκέκρανται
Ὅμως ἐξώρυξε φ. γῆς π. ῥ.
Ὥσπερ ἀντεπεσκότει ν.
Τοὺς ἄγαν ῥυπ. al. ut ed,
καὶ πάντας τοὺς ἰχωροδυσέρους. al. ut ed.
Καθάπερ φάρμακον θεραπεῦσαι. al. ut All.
Η λεγ. ut Allat.
Τί δὲ καὶ π. ut Allat.
Τουτὶ δὴ. al. ut ed.
Ὑπὲρ καὶ ὑπὲρ ἑταιρ. al. ut ed.
Ο τούτου Αν. ut Allat.
Τοσοῦτον μῖσος
Επεὶ γοῦν κατηγκάκως
Αεαμιωτὶ χ.
καὶ σκῆπτρον, ut Allat.

Pag. 53. Πριάμ. ποιούμενος τὸ κέρδιστον χρε. ἀλ.
Κἀνταῦθα ut Allat.
Κἂν ἐν τοῖς ἄλλ. δ. ἀρίσκεται. al. ut Altοῖς Μασ. ut Allat.
Τοῖς συντ. τ. σατραπὰς λ.
Τῆς βασιλ. πογαροῦ
Πρὸς Ι. ut Allat. al. περὶ τὸν Ι.
Πόλεμον, ut Allat. βανδύλων.
Φιλίαν. ut Allat.
Πρὸς τὸν Ινδίεαρχον π. τ. Βανδύλων. ῥ.
Εμπορεία κατ' αὐ. καὶ καταστήσας ἐ. al. κατακλείσας
Αὐτὸν δὲ τὸν Ινδ. & verſu ſeq. Ινδῶ.
Καὶ μέγα παθαινόμενος. al. ut ed.
Στολάρχην τε καθ.
Πᾶσαν φυλαρχίαν. al. ut ed.
Καὶ τράχ. Βανδύλων.
Ὡς τῶν, ut Allat.
Οὕτω τοι π. σύμμαχον ἡ δικαιοπραγία. al. ὑ. τ. π. δύσμαχον ἡ δίχαιον.
Εφέλκεται ὡς σίδηρον μ.
Ηρπασε al. ἐξήρπασε
Ανέσπε τ. ut Allat.
Δεινὸν εἰσπρατ. π. ὑ. μ. μεγάλην al. δεινῶν.
Ἀλλ' εἶδε. al. ut ed.

Pag. 54. καὶ δίος ἱεροτ. τὸ πλῆθος τῆς κ. al. τῆς καρδίαν

Edit. Parif. pag 176. Εκ δὲ Α. προστιθη
Καὶ πάντες ἴσα, ut Allat. al. ἐ Θεόν.
ἢ πάσης ἀπ, ς. ut All. al. ut ed.
Αὐτό τε Χαρχ. ἀ. al. ut ed.
Τὰς πύλας ἐκδύμας, ut Allat.
Ανθροφύρτες
καὶ πάσας αἵματι βαπτιῶ. al. ut All.
Φανεῖσαν πτωματόστρωτον
Τέλος ἢ νίκα. al. ἢ π. ut ed.
Εκεῖθεν, ut Allat.
Ον ἀμειβ. ut Allat.
Οπλον. ut Allat.
Εν ᾧ προσ. ut Allat.
Εφειξε τ. τ. ἰχυρὸ χ. al. ut ed.
καὶ το μεγαλεπίβολον, ut All. al. ut ed.
ἢ τόνον, ut Allat.
Ος καὶ τὸν ρ.
ἢ Ρώμλω un. ut Allat. al. ut ed.
Ζωγρήσας σ. εἶχεν ἐν χειροπέδαις. al, ut All.
Αὐτὸν δὲ τ. fic Allat.
Βοὰς ἀφῆκαν. al. ἀφῆκε.
ἢ φλεω. ἀπέπτυσεν ὁ δῆμος τὸν κρατοῦντα. al. ut ed.
Κακῶς, ut Allat.
Αναστασίῳ πρ. τῷ τῷ προβεβασιλευκότι. al. ut ed.
Ενταῦθα, ut Allat:
ἢ τῷ Ν. τ. δ. τῷ στρατ.
καὶ τὸ Μαρ. λ. ut Allat.
Ως Μαυρῆς τὸν Μ.
καὶ μετεπράττ. ut Allat.

Pag. 55. Ημέρα παν. ut Allat.
Ο τὸν Χόσρ. τὸν θαυμαστὸν π. al. ut ed.
ἢ βασ. ut ed. alius ut Allat.
Φόνῳ. ut Allat.
Πέπτωκε πτ. χαλεπὸν ἐπ. al. πτ. δυσπλυκτον.
Γέγονε, φεῦ! ἐλεεινὸς ὁ πρὶν ἐν στρατηγίαις,
Εστι, φεῦ! τῶν συμ. ὑπερχειλῆ τὸ σ. fic Allat. al. γέγονε, φ. ἐλ. γυμνότερος ἐπ.
Εγύμνο. ut Allat.
Εκάθητο. ut Allat.
Πότε τῷ ξ. ut Allat.
ἢ προσκ. al. ut ed.
Μέχει συγκινήσεις;
Τύραννε κ. φ. δολοπλόκε. al. ut ed.
ἢ πειραθεὶς. ut Allat.
καὶ ταῦτα ἐν παρεκβ. fic uterque Cod.
Πόλεμον. ut Allat.
Καὶ τῇ τῶν. ut Allat.
Οὗτος καὶν ἀνήγειρε. al. ut ed.
Τὸ τῦ Θεῦ. ut ed.
Ον οἶμαι θαυμάζειν.
Αν ὁ Θεὸς. ut Allat.
Εν πέτρᾳ π. ἀλλαχόθεν. al. ut ed.
Poft verf. ἐν πέτρᾳ, adde ut apud Allat. ἂν ἔχω.
Τὰς δὲ ναὺς. ut Allat.
Οὐκ οἶμαι ἀποσφαλῆσαι. al. ut ed.
ἢ χρημ. φ. τῶν ἐπὶ γῆς ἀστέρων.
Ηλίας. ut Allat.
ἐ π. ὑπερπρέβευσαν. al. ut ed.
Τοῖς ἱεροῖς ἥλιος μέγας. al. ut ed.
Ο θεόδμητος ν. al. ὁ θεοδόμητος ναὸς,
Αλλος ἥλιος κάτω, ὁ δεύτερος παράδεισος

Pag. 56. Ταυτότροπος, ταυτόζηλος μ.
Αὕτη ἀπὸ τειχῶν ἐχ. al. ut ed.
Οὐκ ἐῶ θυγ. ο. ἐ. εἰς διαδοχὴν τοῦ γένους. al. εἰς διαδ. γένους.
ἢ τοῦτον αυτοάναντα. al. ut ed.
Φιλο. φιλοχ. φιλόκοσμος. al. ut Allat.
Χρημ. μακρολογίαν. al. μακρολ.
Ο χρυσ. τ. ἢ λαμπρὸς ἐν. al. ut ed.
Ως ἔτι ὃς ἄρτι τ. δ. al. ut ed.
Οὐ γάρ. ἐ γ. προῖεν σ.
Poft verf. ἢ φιλ. adde:
Αλλ' εἶχε τοῦτον σωτηρὸν ἡ κλίνη ἢ τὸ δῶμα.
ἢ πᾶσι προῖχομ.
Αἴχρως ἐποντ. ἐν κόραις τοῖς ὀχνίοις. al. ut Allatianus Codex.
Ομῶ ut Allat.
Οὐκ ἔχων, ut Allat.
Εν ἀπειλαῖς. ut All.
Ωσπερεὶ θύρ. al. ὥσπερ ἂν θ.
Βλέπων τ. σκ. τὰς αὐτῶ. al. βλέπει, & αὐτῷ
καὶ μηδαμ. αὐτὰς ἀμειῶσαι. al. ut All.
Φεικώδ. π. μυκ. al. ut All.
Αλλ' ὐκ ἐπέρανεν ὐδενὸ βα. εἰς τόπ. al. ἐν τόποις.
Οὐ φείσεσι βλέφαρον θ. al. ut ed.
Καὶ πανταχῦ ut Allat.
Τίς τῶν ἐν πόλει παρελθὼν εἰς μέσον μετὰ θάρσους. al. παρελθὼν εἰς μ. μ θάρρους
Κῶν μὲν ἐκτέμνω
Καὶ τρόπε τῦ φιλάργυρος. al. ut ed.
Χάρις πρὸς σῦ ἢ
Εἰ δ' ὐ μ. αἰχμαλωτεύσεν. al. ut Allat. pag: 177
πόλεως μη. al. ut Allat.
Poft. verf. ἀρχὴν, adde:
Επαρχον, &c. ut in Allat.
ἢ ζήλω π. τῶν πραγμάτων
Γυνὴ π. ἀνατλῶσα. al. ut ed.
καὶ τὴν σύ. ut Allat.
Εκεῖνον μόνως
Εἰ μὲν ἐμμένοις
Ανθρώπους ἢ κακοτριχοτέρως. al. ut ed.
Πειρπαθὴς τε ἢ βαθὺ ἢ β. στυάξας. al. ut Allat.
Εἰ δέ τις ut Allat.
Poft. verf. ἀντεισφ. adde:
Εἴρηκε, &c. ut in Allat.
Εκ συμπ. ut. Allat.

Ηγετο ut Allat.
Pag. 58 Εςάθη π. τ. β. ὅλος πυρ. al. ut Allat.
Ο σφὶν ὑπ. ut Allat.
Εὗρε ut Allat.
Τὴν σφ. ἐν χερσίν. al. καὶ χερσὶν ἀ. λησ.
Ωμ. β. τὸν δεινὸν ἐκεῖνον καταικίζει. al. ut Allat.
Εἶτα ξυρεῖ al. ut ed.
Παλιμπ π. ἐπ. κτύπος. al. ut Allat.
Οὗτος οὐδὲν ἐφ. φιλελεύθέρα γνώμης.
Πτωχὸς ὑψοβάμμων
Αν ἔχ. ὑψηλοτέραν.
Αν μὴ ῥύπ. τ. τ῀ χρημάτων βδελυρία. al. ἂν μὴ ῥ τῇ ψυχῇ λημμάτων κιβδηλία.
Τῦτο π. ἐβ. τῦτο πολλὰς ἐπέχει. adde:
Εντεῦθεν συνεστάλησαν πολλοὶ τῆς ἀδικίας
Τὴν πρόθ. εἰς πλεονεξίας. al. ut ed.
Αντὶ χειμ. καὶ δεινῆς θ. ὑφαπλώθη. al. ut ed.
καὶ πέλαγος ut Allat.
καὶ κατεσίγασε δ. καὶ πολυῤῥόθυς ζάλας. ut ut Allat. al. πολυῤῥόυς ζάλας.
Ανδρεία μεγαλοδωροτάτη
Ως χρέεσι βαρύμενον
Ατὰρ σοι πάρεςι. al. ut ed.
καὶ γάρ τοι μικρότατον γ. τ. π. ὅλ. al. πεδ. ὅλ.
Ο βασιλ. εἰς παῖδα. al. ut ed.
Πρῶτα μὲν τῷ τῦ Κ.
Μετὰ βρ. ut Allat.
Pag. 59. Τὴν σύγκλητον, τὺς ἱερεῖς ἅπ.
Ετετι δ. π. τρισὶν αὐτός συνετ. in al. hic verſ. deeſt.
Τὸ συγρ. ut Allat.
Ως ἤδη ut Allat.
Μὴ ψόφ. ἐν αὐτῷ. al. ut ed.
Τὴν μεγ. ut Allat.
Τοῖς δ' ὕπνκ. ut Allat.
Επὶ παρ. ut Allat.
καὶ τῷ καμν. γήρα.
Οἴκως ἂν ut ed.
καὶ πρῶτα κατ. al. ut ed.
Ανδρα ut Allat.
Μὴ γήρως μὴ γήρως ἐραψάμβος. al. ut Al.
Οὗτος γ. ἐπ. ἀδελφῷ
τῦτον λ. ut Allat.
καὶ παραλυσ. φρύαγμα
Υποπτ. Μαυρίκιος.
Τπὲρ ἁρπάζειν θελ al. ut ed.
Τῦ φόνυ τῦ φθόνυ ut Allat.
Τοῖς ἐφεξῆς ῥηθήσεται καὶ τοῖς λεχθησομένοις. al. ut ed.
Ο μὲν Χαγ. ut Allat.
Ην δ' ὁ Χ. β. σ. τ. πρὸς ἁρπαγὴν. al. ut ed.
Pag. 60 καὶ πᾶσαν ἱερογ. verſ. ſeq. δείξας.
Τέλος σμῆνος
Εἰς δυσδ. χιλιανδ. ὅλας. al. ut ed.

Παρακιν. παρακαλῶν λ. τ. αἰχ. al. παρακαλ. ἐχμ.
Ἐ χρήμασιν ἀλλ. τὸ πλῆθος ἰσαρίθμοις al. ut ed.
Οἱ Σκυθ. ὠμ. ἀπώσαι. al. ut ed.
Οὐκ ἀγριώθ. ut ed.
Οὐ πένθος ut ed.
Εκπίμπτει μυρίων.
Καθυφεὶς καὶ τὸ ποσὸν
Ως δ' ὅταν ut Allat.
Οὐδ' ἀνεχ. φ ἀδόντων ἐπαΐειν. al. ὁ δ' ἀν. φωνὰς ἀΐων ἐπ.
Θερίζει ut ed.
καὶ πᾶν ut Allat.
Τὰς πεδ. ut ed.
Κατασωρεύσας ὡς κορμ. al. ἐγκαταστρώσας ὡς κ.
Χρυσὸ δ' τ. πάντολμε, δ.
Πάντων κ. αἰχ. φρ. ut Allat.
Οἵοις ut Allat.
Οὐδὲν ἀντιφορίζει
Μαλθακ. μαλακὸν ut ed.
Πυῤῥ. ut Allat.
καὶ γεντ. ἐ. αἰφύκτοις
Θερμὸς καὶ ν. ut Allat.
Ως ἄρα τὸν ἀδ. Edit. Pariſ.
Τί γάρ σε ἀπαλύνειν. al. ἀπαλύνεις. pag. 178.
Καταγ. φαύλης μικρολογίας. al. σμικ.
καὶ συν. β. ἐκ μέσης τῆς καρδ. al. ut. ed.
καὶ πατ. ut Allat.
Ενταῦθα δὲ τῦ παίσματος.
Ην πᾶθα καὶ μετ᾽ μικρὸν ἀπὸ τ. ς.
Ο κάκιςος ἐφ. φ. τὴν βασιλίδα. al. ut All.
Εξαιτησάμενος. al. ut ed.
Ανθυπ. φ λογ. al. ut Allat.
Φλεγμαίνους ὀσ. ἀπὸ καρδίας. al. ut ed.
Κράτορα φ. τὸ μεγιςὸν κ. al. λυπηρὸν κ.
καὶ τὸν. ἀλ. Φωκᾶν κρατ. φεῦ! ῥ. al. καὶ τὸν ἀλ Φωκᾶ κρατοῦντα τῆς Ρωμ.
Ωρμησε ut Allat.
Εμελλον ut ed.
Ο δὲ θηριωδέστατος ἀνθρωποφάγος δ. al. ut ed.
καὶ μετ᾽ αὐτὸς Μαυρίκιον τ. ἀν. σε λόγε.
Εἰς τῦτο ut Allat.
καὶ τὰ Χρ. τῶν περιστεροφονιῶντων
Χρόνοις. deeſt in utroque Cod. Poſt verſ. χρ. adde:
Α δ' ἐγὼ τρισάλαινα, καὶ ἀμφοτέρων βασιλέων,
Τιβερίου θυγάτηρ, Μαυρικίου δὲ δάμαρ,
Η πολύπαις βασίλεια, καὶ ἡ δείξασα λοχείαν,
Ως ἀγαθὸν τελέθει καὶ πολυπαιδία
Κεῖμαι σὺν τεκέεσσι, καὶ ἡμετέρῳ παρακοίτῃ,
Δήμου ἀτασθαλίῃ, καὶ μανίῃ στρατιῆς.
Τῆς Εκάβης ἔτλην πολυχείρονα, ὥς τ' Ιοκας᾽ςη,
Αἱ αἱ τῆς Νιόβης ἔμπνοός εἰμι νέκυς

Ναὶ ναὶ τὸ γινέται, τί μάτίω τὰ νέογνα ὀπτεύεται,
Ανθρώπων κακίας μηδὲν ἐπιςάμενα;
Ημετέροις πετάλοισιν ὑκέτι Ρώμη,
Ρίζα γὰρ ἐκλάσθη Θρηϊκίοις ἀνέμοις.

Hi duodecim verf. defunt in alio Cod.
Τὸν Θῆρα ut ed.
Ην γὰρ ut Allat.
Ακρατοπότης.
Εντεῦθεν αἵματα ῥοφῶν
καὶ σάρκας β. ῥινηφορῶν ἀνθ.
Τὸν καὶ ζωῆς ut ed.
καὶ λυθρ. αὐτὴ καθ' ὦ.
Βοὰς ἐξ. πικρὰς ἐκ σ. ἀλ al. ἐξέρρηξεν οἱ
καὶ κατοικτείρας τὴν σφαγὴν. al. ut ed.
Τὸν γὰρ ἐν τ. κ. λ. τ. ἐκ τῆς συγκ.

Pag. 62. καὶ πῦρ ut Allat.
Αποτρίψ. ut Allat.
καὶ θῦρα τὸν ὠμοθ. al. ut ed.
Αγων. ὑπὲρ σφ κινδ. ὑφορῶντες. al. ἐφορ
Στόλον θαλασσοπλοΐων
καὶ προβαλ. καὶ στολάρχην
Ηνυσε πρὸς μάχην. al. ut ed.
καὶ πλοῦς ἐγίνετο.
καὶ στόλον ἀνεμόστολον. al. ut ed.
Αλλ' ἐπολέμει καὶ θ. καὶ στόλος. al. ut All.
Η βυθρ. ut Allat.
Εν ὅλοις ἔτ. ὁ. βιαίως τυρ.
καὶ γέγονε. hic verf. deeft in utroque Cod.
Επείπερ ut Allat.
Μαρτίναν πρ. πρὸς γάμον κοιν. al. π. λέχους.
Ην δὲ Μαρτίνα βασιλὶς μ. ἀδ.
Τοῖς δογμ. ὑπείκουσα καὶ τ. φρ.
Τότε χ. ὑπέρμαχος δυνάστης. al. ut ed.
Εως αὐτῆς ἐλ. βασιλίδος. al. ut ed.
Υπερ. ut Allat.
καὶ γένος καὶ Μήδ. καὶ Χαλδ. al. ut ed.
Ως ἔοικε ut Allat.

Poft verfum, καὶ τὸν ἐόν, adde ut in Allat. Cod.
Φιλὰς ἐκ. ἱππ. al. ut Allat.
Φθείρει. ut Allat.
Αγαν σοφ. τοχνόμ.
Κάππαδ. θεν ut Allat.
Αγροὶ π ut ed

Pag. 63. Ηνδραπ. ὑπ. προβλῆναι. al. ut ed.
καὶ παῖδες ὑπ. ut Allat.
καὶ πάσας ἐπιβόσκετο. al. ut Allat.
Αιῶνι τοῦθ' ὁ βασ.
καὶ τὸ γεν. μ.
καὶ γενομένης ut Allat.
καὶ προσβαλλ. φ. ut Allat.
Νεκροὶ μὲν ἐκ. ἐγερ. μ.
Εθλιψε ἐκ Βυζαντίδος. al. ut ed.
Θρησκείαν ἀμφίτομον δρ. πετομ. al. ut Al.
Τὸν βάρβ. ὡς ἕλιξε. al. ut ed.
καὶ παῖς αὐτῷ προτόφυτος πρωτοτ. Σ. al.
καὶ παῖς αὐτοῦ πρωτοτ. πρωτόφυτος Σ.
Τὸν ἐσαγὴν μεταχθ.
Δεσμῷ ut ed.
Εν ἐξ. τοιγαροῦν
Τὴν Περσ. συντρίψας. al. ut ed.
Καθελεῖν ut ed.
καὶ χαίροντος κατ. al ut ed.
Αλλος τραχὺς βαρύβρομος. al. ἀ. τρ. βαρύστονος μ. Edit. Parif. pag. 179.
Αντεπηγέρθη ut Allat.
Ως χείμαρροι βαρ. χειμῶνος σ. al. ut ed.
Καθάπερ εἰς μετάγγειαν. al. ut ed.
Αβαρας ἐφώδευσεν καὶ Σ.
καὶ πᾶν ἐφαίνετο πραγμάτων. al. ut ed.
καὶ πᾶσαν ἐπικαίριον. al. ut ed.
Ταῖς καραβίοις τοῖς πυκνοῖς καὶ αὐτοξύλοις πλοίοις. alius, τοῖς λεμβ. τ. αὐτοξύλοις πλοίοις.
Τόπον αἰ μ. ut Allat.
καὶ παντηχ. ut Allat.
Ην μὲν ὁ περσ. al. ut ed.
Ως δ' ἔχιδνα φαρμακεύτρια. al. ut ed.
Ακρὶς ὁ τ. δὲ πεζόπορος πτ.
Τέσσαρας ut Allat.
καὶ πᾶσαν κατεπόντισεν. al. ut ed.
Εδυσαν ut ed.
Εντεῦθεν ἐξεκυθ. al. ut Allat.
Ως Σελ. ὤρθησαν ταῖς ut ed.
Ως ἴβεις ὡς ἴβεις δὲ πτερώσασαι. al. πτεροῖσι.
Αν γὰρ Θ. ut Allat.
Αν μὴ θ. κ. τὰς οἴκους περιβ. al. ut ed.
καὶ τὰ τῆς τ. ἄριστα. al. ut ed.
Εἰς τοῦτο ut Allat.
Δοκῶσαι ut Allat.
Ο παῖς αὐ. ut Allat.
Ο πρὸ μ. μονάρχης. al. ut ed.
Αὖθ' αὐτ. ut Allat.
Ο Περ. δ' ἐν ἀρχ. τότε τῆς Βυζαντίδος. al. ut ed.
Μαρτίνα παρεισφέρεται. al. ut ed.
Ζημιωθ. ἔχθουσαν.
Ο Κωνς. ut in ed.

Pag. 65. Τῶν δὲ δ. ἐν Χριςῷ θέλ. μίαν λέγ.
Ηνεγκε τότε καὶ καρποὺς ἀλλὰ καρποὺς πα. al. ut ed.
Εξ ὧν ἐπιγνῶναι
Οἷον τὸ σῦφον. ut Allat.
Μάξιμος δ' ὁ ut Allat.
Εως ἐσχάτου πλ.
καὶ γλ. ut Allat.
καὶ κτείνας ut Allat.
καὶ τὸ σπερμ. μετεσχηκότα. al. ut All.
Εἰς Σικ. ut ed.
Τὴν πόλιν τὴν βασίλευσαν, al. ut ed.
καὶ τὴν ἀρχ. τριπεμπτόλην. al. ut ed.
Ως οἶνος ἀβροςόλιον. al. ut ed.
Αλλὰ γὰρ τὰ διαβ. al. ut ed.
Αν μὴ συμπ. ut Allat.

ψυχ. ἐκ. κυλ. πλὴν ὅμ. ὡς ἐπὶ μακ. ἀπόλαυσι τῦ κράτες. al. ἀπολ. τῆς τύχης.
Αλλ' ἀπεψύγη τ.
Οπως ὥσπερ ἂν Ρόδον ἐκφυὲν ᾗ παρ ῥάδ-σει. al. ὥσπερ ἂν Ρ. ἐκφυῇ ᾗ π. ῥάδσει.
Στόλῳ β. τ Σικελῶν κατ. χώραν. al. κ. νῆσον.
καὶ πάντας τ. ὀλεθρεργάτης. al. ut ed.
Τῦ βασιλ. λοποφάττει.
Εκεῖθεν ἀντεπέστρεψαν. al. ut ed.
Οὗτος ἀθ. συμφ. al. ut Allat.
Τὴν παξ. ut ed.
Τοῖς φυτ. καταρτισθεὶς δ.
Ιθυνεν ἕως ὧν ἐν. δεκαεπτὰ τ. κ.
ᾗ κράτορα τῆς ῥ. al. ut ed.
Χρυσέων ut Allat.
Τὺς τοίχ. μαρμ. πολυχρόοις. al. ut ed.
Τοῖς ὀχ. ut Allat.
Ως κληρογο. ut Allat.
ᾗ πλέον ἐξ ἀνταρ. γν.
ᾗ ταῖς β. ὡ συνεργὸν, ὡ κοινωνὸν ἀπεῖχε al. ut ed.
Pag. 66. Πᾶσαν τὴν τῆς αἰθ. γν. al. ut ed.
Τὴν ἐπτ. ἐφάδρασο
καὶ γὰρ ἀνήρ τις ἀγ. ὢν λόγον. σ. al. ut ed.
Εὐρ. ᾗ συναιρόμενον. ut All.
Οπ φωτοφόρον. al. ut All.
Εμυ, ut All.
Αλλ' ἐπιστρ.
Αῤῥαβ. ut All.
Ρωμαίοις δ. ut All.
Παλιν ut Allat.
ᾗ πλείονι Ρωμαίων. al. ut Allat.
Εξέψαντό τι π.
Ελόντες ut Allat.
Τὴν ἐκ τῆς ut ed.
ᾗ Κρήτη ut Allat. al. ut ed.
Ενταῦθα ut ed.
ᾗ σφῶν ut Allat.
Ος σὺν ἀυτ. ut Allat.
Φρυρᾷ ut Allat.
Ευσι hic versus deest in utroque Cod.
ᾗ πολέμ. ἀπαλεσιόσις.
Μὴ πρὸς Ιυστινιανὸν π. φθάσει καὶ σ. al. π. τ. σ. φ.
ᾗ πάλιν ἀποπόμβιος. al. μὴ π. ἀναπόμπιμος
Ο πρὶν α. ut Allat.
Edit. Parif. pag. 180. Ως θῆρα ut ed.
Μαθὼν ὅυν. al. ut ed.
Pag 67. Καὶ μετ' αὐτῦ ᾗ παρ' αὐτῦ. al. ut ed.
ἀντιμπολίσειεν αὐτῷ
Η γοῦν ἀυτ. τὴν κ. ἀπ. ἐκπέμψαι
Τῷ τῆς χρυσίμου. al. ut ed.
Καὶ τί ᾗδ ὁ τρ.
Εἰς πρ ᾗ τὸ μ. al. τῷ.
Τί τῦτο τίθεις;
Πῶς δὲ π. ut Allat.
Τὸς ἀπ. ἀπὸ Θεῦ.

Οὐ τεῖχος κλύσει. al. ut ed.
Καταλαμβάνει τ Βυζαντίδος χ. al. τὴν Βασιλίδος.
Ολίγοις δὲ τῆς ὑφ' αὐτῷ τὸ βύλημα π. al. ut All.
Τὴν εἰς τὴν ὑπερλ.
Πυρὶ ut Allat.
Οἷα λῃστὰς ut Allat.
Αλλ' ὕστερον τὰς κολάσεις, ut Allat.
Οὐ μόνοις ut Allat.
Ην γάρ τοι. ut ed.
Ωσεὶ τοῖς ut Allat.
Η ᾗ πέμψαιεν
Καὶ καθ' αὐτὸν ἀνασκοπῶν ᾗ ζυγ. τὰς τρόπυς
Pag. 68. Απαν τὸ γένος ut Allat.
Μὴ φείδεσθαι ut Allat.
Ην γοῦν τὸ πένθος. al. ut ed.
Υπερνικᾷ πόνυς. al. ut ed.
Καὶ συναχ. βοὰς πολ.
Ταῖς φω. ut Allat.
Γυναῖκες ἁπαλ.
Καὶ λόροι μὲν ἀντίδοτα τ. θρ. ἀντεῖχον.
Αυταὶ δὲ κομ.
Χερσὼν ut Allat.
Καὶ τιμωρίας κατ' αὐτῷν δεινὰς ἐπιποιεῖται.
Αρχηγετέσου τῦ λαῦ ᾗ τὸν στρατὸν κοσμ. al. ut ed.
Ως ἂν σ. ῥομφαίαν ᾗ τ. β.
Κἂν ἄρτι πρῶτος β. al. πρῶτον
Καὶ τοῖς βυσὶ πολλάσυσι.
ᾗ περιαυλακίσωσιν. al. ut ed.
ᾗ θύσωσιν δ' ἐξευμένων
Τὰς ἀγ. ut ed.
καὶ πάλιν ut Allat.
Τῦτο κακῦ παραίτιον γέγονε. al. κακῶν
Τὴν γνώμην ἐκείνυ μυσ. al. ἐκείνων.
Αρῶν. αὐτῆς. al. ut ed.
Ως λῦρον μὲν λ. ut Allat.
ᾗ σέρας π. τῆς αὐτοκρατορίας. al. ut ed.
Αὐτός αὐτὸς χ. ut ed.
Στρατὸν συμ. ut Allat.
καὶ βλεψ. ἐπὶ τῆς ὑγ. ἀκ. λαμπαντῆρας
Ταχυπλ. ut Allat.
Pag. 69. ᾗ παλιμπέρδετος δ' αἰθ. αἰθ. παίδων al. ut. ed.
Εἰ δυνατὸν ut Allat.
Αλλὰ τὸ πν. ut Allat.
Ταχυν. ut Allat.
Στόλῳ μ. ο. ut Al.
Προφθάσει τ. β. π. κατατυχωίας. adde, ᾗ κατυχὼν ᾗ εἰσελθὼν εἴσω τ βασιλείων. al. ᾗ κ. ᾗ παρελθὼν εἴσω τ. β.
Τὸ σέρος. hic v. deest in utroque Cod.
Διατριβ ut Allat.
Αντρ. δαμαντρίω. al. ut ed.
Ιχνῶ μὴ φ. ut Allat. al. φθ. τὸ πᾶν τ. σ. τ. π.
Καὶ τὸν λαὸν ut Allat.

Hic definit Codex Reg. in mino.

re charta ſcriptus media fere parte mutilus.

Δαιμονῶν λαμπ. ὥσπ. β. ἄχορον οἷα θῆρες

Ὅλων ut Allat.

Ωσπερ. λίαν ἂν εἴπ. τ. πονῶν, μάρψας σιδηρῷ ἐλ.

Αποσπασ. ut Allat.

Υπῆρχε δὲ Τιβ. εἰς ἔτι.

ϗ τῇ φλογὶ προσέρριψαν

Ερρει δ' ἐγκ. αὐτῷ π. δ.

ϗ δαν. ἐπελ. ἀπορρίαν.

Οὕτω καλ. ἄντι καλ.

Μηδὲν ἐ συμμ.

Ο γὰρ Ιωσ. ὁ γοῦν Ιωσ.

Επτά, hic verſ. ut & ſeq. deeſt.

Poſt verſum δυσέβειαν, adde verſus quinque qui habentur in Reg. Cod. ut in Allat.

Αυτὶ γὰρ μ. deeſt hic v. in R.

Ην δὲ βραδύς ut in ed.

Ανάκτων ὑπογ. ὃν φ. αἰσπαρῖνες.

Τὰς ἐσβ. ut Allat.

Θηρία τὰς τῆς θαλ.

Τετάρτους ut Allat.

Εκπέμπει μάχλω τὴν ἐκ τ. Α.

Εὐθυδρομ. πνοαῖς ὑροδρόμοις

Pag. 70 ϗ τοῖς συμβ. λαμπραῖς καν. ut All.

Ανθρωπ. ἀπ. ν. περὶ τὰς ὀφ.

Καὶ μετ' αὐτῶ ὁμονοησίαις

Edit. Pariſ. pag. 181.

Τοῖς Νικαίων τ. ut Allat.

Ως δῆθεν οὐχ ὑπάκουσι χ. προσκοπτέσαις

Η γάρ τοι π. ut ed.

Χρόνον ἐπὶ βραχὺ οἱ σ. Θ.

Τὸ θελητὸν ὡς ἰδὼ.

Μεθυ. ut Allat.

ϗ νύκτ. ὡς θ. ἀνδραποδώδης

Πάθους παντὸς ἀνώτερον

Επὶ δυσὶν αὐτ. deeſt hic verſus.

Τὸ κράτος τὸ βασ. ut Allat.

Ος μετὰ ψ. ut ed.

Συμπράκτορα ut Allat.

Οταν εἰσέφρεσε

Ηπου μόνοις hic verſ. deeſt in R.

Ως ὅσω ἐπὶ τ. Α.

Pag. 71. Καὶ πάλιν ut Allat.

Φόνοις ἀνθρώπων ϗ σφαγάς

Εἰς φῶς ut Allat.

Εξέρρυξε ἐξέρρυξε

Εκ ῥίζης ἀνεβλάστησε

Εκ μὲν Ισ. ut ed.

Χοιροβοσκῶν χοιροβοσκούντων

Ἐ παλ. τ. λ τῇ φθαρτικῷ συρφέγρα ὡς ὅσω ut Allat.

Ραμν. ὀν. κατάφορτον ἐλ.

Ζωῆς μηδὲν. deeſt

Καὶ κοινων. ut ed.

Καὶ συνασπ. ut Allat.

Εἶτ' ὅσω ut ed.

Η τιμιωτέραν ut Allat.

Ηκουσε ποῦθ' ὁ ut Allat.

Επ' ἀπωλείᾳ τῆς ψ ϗ τῆς Ρ. τύχης

Τοῖς γοῦν χ. ut Allat.

Καὶ τελευτ. ut ed.

Εμαθον ut ed.

Απτέρους φθάσαντες ποτὲ φανῆναι τῇ τ.

Αὐτόχρημα κατασκελλῶ τῆς ἀσεβοῦς θρ.

Τὰς π. ἀν. αὐτῆς ἀ κρ. ut Allat.

Καὶ μοναχ. τῷ ἱεροθυτοῦντος

Αὐτὴν μὲν μὴ π. αὐτῆς τῆς δυσσεβείας

Ο κέρβ ὁ λυσσητὴρ τ π. ἀγ.

Pag. 72. Τὰς τῆς π. ϗ τῶν Χριστῦ μαρτ.

Ορφν. σκοτ. ut Allat.

Ιὸν ἀπέμεσε π. χυμῶνα σιαλ.

Καὶ κόρακα τὸν καρτερόν

Τῦ τιμ. ut Allat.

Κόπος ut Allat.

Εἰς τεσσαρ ut Allat.

Θεῖος ἀνὴρ ut Allat.

Τοῖς τῆς Ε ἐπ. ut ed.

Καθάπερ. ut Allat.

Η σφαττ. τεκ. ϗ πέρας τῶ σιμω.

Τοιούτους ὅμω ut Allat.

Καὶ χρύσου π. ut Allat.

Ως δὲ κατὰκ. ut ed.

Εγνω δ. ut ed.

Υλης σωρεία φ.

Εκ τῶν ὀν. ut Allat.

Pag. 73. ὡς δ' ἐπὶ χρ. ut Allat. addit verſ. qui in Allat.

Τὰ γὰρ κακά μ.

Ελπίδας ut Allat.

Καὶ γνώμη ut ed.

Αλλὰ γ. οἱ ἄρ.

Καὶ γάρ ut Allat.

Καὶ καλύφθ. τῆς δυσχείμου

Ο μυσαρ. ut ed.

Αλλος βαλτ. ut Allat.

Καὶ τελεταῖς ut ed.

Τί μὲν οὐκ θλίψεις δυναμ.

Τί δὴ ut Allat.

Νύμφην τὴν τρυφερά.

Τὴν ἀμπελον. τ. βρύουσαν β. κ.

Κάπρος ut Allat.

Αὐτόρριζον ut ed.

Εξεκ. ut ed.

Λυτων. ἀντοιχ.

Οὐ ταῦτα ut Allat.

Αλλὰ ut Allat.

Ως ἄρνας, φεῦ! κατέθυω

Εξεκ. τοιγαροῦν σι. μιλανδουσοιόντων

Σαμ. ἦν καταστροφὴ κ. ...

Καὶ πάντοθεν ἐλαύν. μέσος

ϗ τὴν ἀγρι. μιαίνας συρ.

ϗ πάλιν ἀνατ. hic verſ. deeſt

ϗ τῶν μαρτ. τῶ Χρ.

Τὸν Ισραὴλ ut ed.

Οὔπω ἐκολάσθη

ϗ πάλ. ἐπισ. τ. ἀισ. ἐκθλίψαι

Ως Ισρ. Χυταροσαθέμ

Pag. 74. Προσφέρεται ut ed.
Πρὸς ἐκ. ut Allat.
Καὶ δυνάμενι εἰς δυνάμεν
Τροπεῖται ut Allat.
Τί τῦτο τὸ παλίντροχον ἄσ. τροχὲ β.
Τὸ Ῥόδον ut Allat.
Ο κοντροφ. ὁ κοντ. ῥάβδος δὲ
Ο Τίτος ut Allat
Εγω. μ.
ἢ τὸ θ. ut All. duo verſ. ſeqq. deſunt.
Αἴων ὁ π. τῦ βδελυρῦ
Αλλὰ ἢ Α. ut Allat.
Edit. Pariſ. pag. 180 Τῆς βασ. deeſt.
Εἰρίνευ τ. ut ed.
Τὸν πόρον ut Allat.
Καὶ μήτηρ ἰδὼ ἐπὶ παιδὶ τὸ τῦ Δαυὶδ τρ.
Παροιστρ. τῆς πονηροκαρδίων
Ως δένδρα ut Allat.
Καὶ κόλακας μακροσπλάγχνους.
Pag. 75. Σιωπῆκεν ut ed.
Καὶ πάλιν τὴν βασιλ.
Τὸ κράτος ἢ τὴν Ρ. τύχ.
Καὶ τῆς κακίας ut Allat.
καὶ ποίσας ἀπογυμνῶσαι
ἢ τὸ τερπν. ut Allat.
ἢ τὸ γλ. ut Allat.
Εντεῦθεν τὴν τριτ. εἰς π. ποντίσας
Οὗτος ἢ τότε σύμβουλος ἐπίβουλος Εἰρ.
Τῇ βασιλ. ut Allat.
Ην οὐδὲ τεγγοπ. ἢ λα. βρ.
Πάτροκλον ut ed.
Τὰς τρόπους ut Allat.
Τίς τηλικαύτ. ut ed.
Μητρὸς μ. ut Allat
Μύδοιαν λέγουσι τ. ἐκ.
Αλλο δ' οὐδὲν οὐκ ἔσ.
Αἱ γὰρ οἰλ. δὲ μητέρας δοκ.
Εσβη τὸ ut Allat.
Pag. 76 Φῶς οὐκ ἐδ. λ π. ὁ λύχνος
Ετέμνε ἀπέμ. cætera ut ed.
Αἱ πάθος ut Allat.
Οὕτω δὲ τ. ut Allat.
Τῶν ἄλλων ut Allat.
Πάπας γλώττῃ
ἢ παντ. Καρύλῳ, & ſeq. v. Κάρουλος.
ἢ δοῦναι ut ed.
Δίχεται τῦτον Κάρυλος. ſic ſemper.
Υπὸ Χρ. ὑπὸ Κ.
Οὗτος ὁ πρῶτος σκυθ.
Διχαζ. ut Allat.
ἢ τὸν χειρ. ut ed.
ἢ πρὸς βρ. γυμνωμένη.
Pag. 77. Αντὶ τροφ. ut Allat.
Αλμὴν ut ed. mox adde ut in All. Μόνη, &c. ἕως Κ. hi duo verſus deſunt in R.
Κυλινδρίθους ἢ τ. ut Allat.
Φθάνει ut Allat.
Ανθρ. φόνευον.
Δῦλον Χρ. ut Allat.
Οὐκ ἀριστέων τ. τ. ἀλλὰ πλεονέκτου τιμῶν
Χρυσοῦς χρυσὸν ἐπιτραπέζιον, χρ. ὄνειρ.
Τότε ut Allat.
καὶ σκυθρωπ. ἐν τῷ προσώπῳ
ἢ πάντας ἐπ. ut Allat.
Ως εἰ πυ παρθενεύεσται
ἢ πρὸς αὐτ. ut Allat.
Οὗτος ut ed.
Σφίγγων τοὺς κλ.
Πλοῦτα μὲν ἴχνια δ.
Εσίροντι καὶ τ. ςρ.
Εντεῦθεν θρ.
καὶ λαλ. ut Allat.
Αὐτων. ut Allat.
Ο δ' ὁ πλαστέλχω τ.
Εν ταῖς ut Allat.
Ακύσι ἢ φρένας ἢ τ. τρ.
Ο κύκνος ὁ κελαδῶν τὸ θ.
Απαγορ. ut ed.
Μὴ ἢ τὰς κόρ. ut Allat.
καὶ πάντα προσαποβαλεῖς
Βλέποι ut Allat.
Σὺ μὲν λ. φ. ἢ μέγιστ ςρ.
Οὐκ ἐπ. ut ed.
Τὴν ζώνην ut ed.
Ο δὲ Θ. ut Allat.
Pag. 78. ἢ βασ. ὄν. π. ὁ ἐλαύνω.
Τῶν ὀφθ. ut Allat.
ἢ ταῦτα μ. ἀπίθωσαν
Ως ὁ ἐθελουσίῳ σάλπ.
Εργον μαχαίρας γ.
Τῆς Ν. θ. γαμέτῃ
Ατερ αἱμ. ut Allat.
Ανδροκτασίας φοβερὰς ἢ τ.
Ην γὰρ καλοῖς ὁ Μ. π. ἀποστρέπτων
Οὐχ αἵμασι τερπ. ut Allat.
Αλλ' ἄλσος θεοφύτευτον
Ως ἄγρωστις δροσόσπορος ἐξέφυ.
Ως ἄνθος ut Allat.
Ανθοῦσαν. hic verſus deeſt in Reg.
Απέβη ἀνέβη δ' ἀχείροις πυκνὸ φ.
Ο πρεσβ. ut Allat.
Λέγουσι τῶν ζωγράφων β.
Ως ἐσι. ζ χίρσυδρον κ. ὀνομασμ.
Πρὸς ὑπόστροφ. ut ed.
Οπερ εἰδότες οἱ π. τῶν θηροδιωκόντων.
Οὕτως ut ed.
Πάλιν ἐξένεγκε καρπὸν τῦ κεντροφυτηρίου
καὶ τὸν Χρ. Γεώργιον
Pag. 79. Η βουλ ut Allat.
Ως ὀρτ. ςρ. μακρ. ut Allat.
ἢ πᾶς ἐλ. στερεῶν σφ. ut Allat.
Αμφὶ ut Allat. pag. 183.
ἢ πρὸς τὴν γῆν ut Allat.
Ος ὕσ. ἐς ὕστερον
Αλλὰ ut Allat.
ἢ τίς ἀντιπ. ut Allat.

Πρὸς

Πρὸς τὸν τ. τὸν ἐν τοῖς ἀνακτ.
Post vers. πανίων, adde:
Καὶ συνὼ αὐτῇ ἢ δι' αὐτοῦ τὸ δρᾶμα συνκλάζει
Καὶ τὸν. συναναγ. τό. τοῖς ψαλτῳδοῖς.
Πέντε μηνί deest.
Ελεύθερος ut ed.
ἢ τοῦτο μέντοι τ. ut Allat.
Αλλ' ἐκ τ. ut ed.
Οὐδὲ τὰς ἐχαλάζε
Οἱ τὰς ῥ. φάλ. ἀναράττοντες.
Αλλ' ἐπ. ut Allat.
καὶ δίκλω π. θαλ. ἐκκρουομένων
Pag. 80. Ανθρωπος ut Allat.
Οπλίτας αἱματ.
καὶ πᾶσαν κάκ. ut Allat.
Αλλ' ὁ Θεός ut Allat.
Τὸ θεῖον τ. ut Allat.
καὶ σβένν. ut Allat.
Εφ' ὅλοις. hic vers. deest.
Ο ἐν τοῖς ἄλ ut Allat.
Τοῦτο τὸ μ. ut Allat.
Τὴν πάνσεμνον ut ed.
Ταύτην γονοῦ ut Allat
καὶ παίδων ut Allat.
Καὶ πλέον ut Allat.
Τὸν μέν ut Allat.
Κἀντεῦθα παρᾶ μέλος
Post vers. ὁ καὶ τις, adde, ὁ μὲν γ. ut in Allat.
Καὶ Ρόδον ἀχερδουστροφόρον
Καὶ χρῶμα χ. ut Allat.
Καὶ γὰρ ἀπ. ut Allat.
Τοῖς λίαν. hic v. deest in Reg.
Ανυπορ. ut ed.
Τὸν ἱερ. Θ. ut ed.
Επιφοραῖς ut Allat.
Post versum, ὑπορ. addit vers. qui in Allat.
Pag. 81 Ο κράτωρ ut Allat.
καὶ τὸ ςηλογρ. ut Allat.
Τὰ δ' ἄλλα ut Allat.
Ξὺν τύποις τάχ. ut Allat.
Ως ἐν ὃ π. ἀκροαύμαι
Αντιφερίζ. ut Allat.
Εκ μηχανῆς ut Allat.
Χειμῶν γὰρ ἄγ. π. κατασκεδοὺς βαρ.
Κἀντεῦθεν ut Allat
Καὶ λίθους ἁμαξ. ut Allat.
Εἶπ. ut Allat.
καὶ λίθοι ut Allat.
καὶ πίνων ut Allat.
καὶ τοὺς πυκν. τραυματισμούς
καὶ καχλ. ut Allat.
καὶ τὴν ἀφ. ut Allat.
καὶ δὴ ut Allat.
καὶ ῥίζομ. ut ed.
Pag. 82. καὶ τὸ λ. ut ed.
Ηκουσε τ. ὁ βασιλεὺς
καὶ τὸν μ. ut Allat.

Const. Man.

τὸν ε. ut Allat.
καὶ γάρ ut Allat.
Απὸ ψ. ut Allat.
Τὴν π. ut Allat.
καὶ τὸ μὲ β. ut All.
Ισχυ. ἰσχύσωσι
Ενθα γ. ut Allat.
Επιπεδ. ut Allat.
Εντεῦθα ut Allat.
Ετερ. ut Allat.
καὶ πρὸς λ. ut ed.
Ως ἐβλ. ut Allat.
Τῆς βασ. ut Allat.
Οἷαν ut ed.
Εἰς σπηλ. ut Allat.
καὶ ῥᾶσ. ut Allat.
Ην ὡδ' ut Allat.
Οἱ κοιτ. ut Allat.
Pag. 83. Ανδρα ἰχθυθήρην ἄνδρα
Ολιγο. ἐν ἰαμβίῳ μ. ut ed.
Post vers. ὀλιγο. adde:
Ην οὐ καλὸν νενομικὼς κατά τι παραφθεῖραι
Αὐτοὺς ἐκείνους τῇ γραφῇ δίδωμι τοὺς ἰάμβους
Τῷ ζῶντι, &c.
Αντικ. ut All.
Εγκαρτ. ut All.
Ως ἄκμονα ut Allat.
Ως ἐκλ. ut Allat.
Οὐδεὶς ὀρθ. ut Allat.
Τὸν φέρων ut ed.
Εἰς τὸν προκοίτων ut Allat.
ἀκτῖνας ut All.
Τῆς γλ. ὅπου θεοφ. γλυκαμ. τ. τ.
Ως χρῆμα π. ut Allat.
Ως λίθον ut Allat.
Ηπειλει. διαλελυ. Edit. Paris. pag. 184.
Πυρῶν δὲ ut Allat.
Ον πάντα π. ut ed.
Ετος deest.
Τῷ ςίφει ut Allat.
Ετι π. ut ed.
Pag. 84. Συγκοιν. ut Allat.
Τῆ κρ. εἰς φρ. αὐτοῦ γεν.
Καὶ μᾶλλον ut Allat.
Ως ἀρυφέντες εἶκ ut Allat.
Τότε ut ed.
Καὶ λῖαν πολύςαχυ, καὶ
Διπλ. ut Allat. & ib. εἶπε
Τὴν ἐκ. ut Allat.
Ενθ. δ' ἐπιτεύνοντα
καὶ ποιτ. ut Allat.
Ομόδειπν. ut Allat.
Ο τὴν ut Allat.
Τῆς Νικ. ut Allat.
Συννοὺς ὁ. ἱερ. ut Allat.
Ορᾶς τ. τύξιν. vide vers. 1. pag.
Ενεκα ut Allat.
Οπου ἀδίκασε δικάζει

V

Οὐδὲ λαμβ. οὐδὲ δωροδοκεῖται
Περιπαθὴς ut Allat.
Καὶ δακρυσίσαντος αὐτῆς τ. π. θερμ.
Ὡς πρὶν. ut Allat.
Τὸν ῥοπῆ ut Allat.
Οὐ πάντα ut Allat.
Καὶ σύ ut Allat.
Αγελ. ut ed.
Τὰς τῆς ut Allat.
Μέχρις ut Allat.
Pag. 85 Εφ' ἅρμ. ut Allat.
Αὐτός τε παπποπατρικὴν ἀρχὴν ἐξεδ.
Καὶ κύμβ. ἐπὶ βριχμὸν καὶ ν.
Απέβη γὰρ ὑγροβ.
Πάροινος μάχλος ἀκρ.
Ολας ἀβύσσους ἐξαντλῶν χρημάτων τ. σ.
Γελοιασταῖς
Λιχν. εἰς τρυφάς
Post verſ. λιχν. adde ut in Allat.
Τοιούτοις ut Allat.
Ομόστολος ἐγεν.
ἀσίμεν. ut ed.
Καὶ λόγ. ut Allat.
Μάθοι τὸν θηροφόντην
Αὐτὸς αὐτ. ut ed.
Τετραόροις ut Allat.
Καὶ τὰ Ρωμ. καθεξ.
Καὶ χιτωνίσκοις τρυφ. cæt. ut Allat.
Πολλάκις δὲ κατεπ. βίας
Μόνος αὐτ. ut ed.
Εγεν. ἐγίνετό τε καὶ π.
Επὶ τοσοῦτ. ut Allat.
Χρόνια ut Allat.
Εἰς μυστ. ut Allat.
Οὐ ταῦτα δ' ὁ χ.
Καὶ σίνεται ἰσχίον
Pag. 86. Παίζων φασὶν ἐν οὐ π.
Οὕτω βι. ut Allat.
καὶ παίγνιον ut Allat.
Πα' σπλ. ut Allat.
Αλλ' ἰδοὺ τὸ δὴ λογ. ut Allat.
Ος ὑπ. ut Allat.
Καὶ κύνας ut Allat.
Post verſ. καὶ κύνας, adde ut in All. τὸ κ.
καὶ πᾶν ἐποίει θελητόν
Οὐ μὴν ἀλλ' ἐκκεκ.
Μεγαλόμυθος ut Allat.
Ω τίμια. ut Allat.
Ην γὰρ περιλαλούμενον ἐν ἀγροῖς, ἐν οἴκοις.
Καὶ τὸν ἰσ. ut Allat.
Αλλ' ἰδοὺ ἐν πᾶσ. α. ἡ Σολομῶντος λύρα
Ελέγχειν ut ed.
Καὶ πληττ. ut Allat.
Ρήμασιν ut Allat.
Καὶ πρὸς θ ut Allat.
Εντεῦθεν ut Allat.
Καὶ ῥήγνυσι ut Allat.
Ως ἱερ. ut Allat.
Καὶ λοιδ. ἐγ. ut Allat.

Αλλὰ γάρ τ. ut Allat.
Pag. 87. ὡς θέλων ut Allat.
Γυμνὸν δ. ut Allat.
Ψυχρομ. ut Allat.
Φθινύση τὸν ut Allat.
Ο τυρλόν. ut Allat.
Καὶ τῶν δεινῶν ut Allat.
Βάρδας μὲν γὰρ τ. β.
Οὕτως οὐδὲν deeſt.
Οὕτως ἀνταποδίδωσι Θεὸς ὑπ.
Καὶ λο. ἡ λύρα ✝ ut All.
Ο βασ. διφθαλ. ut Allat.
καὶ δαιμον. ut Allat.
Αὐτός ut Allat.
καὶ δὲ καὶ δὴ ποτὲ τὸ τ. καὶ χαλινοτροφήσας
ἐ πρός τινος ut Allat.
Ενθεν ut Allat
Ενεστι deeſt.
Οὐ γάρ ut Allat.
Εἰς Αφροδ. ἔχων Edit. Pariſ.
Τοῦτον φασὶ τὸν ἀν. pag. 185.
Τὴν καὶ ψυχῇ ut Allat
Τοιαύτ' ut Allat.
Ορᾷς ut ed.
Τὸν πα. ut Allat.
Τῇ παρτ. τῶν Μακεδ. π.
Ην ἐξ. ut Allat.
Οὐ πολυτ. τ. ἡ ῥυπ. ἦν.
καὶ τῶν ut Allat.
Pag. 88. καὶ τλη. ut Allat.
Οπως προκαταβάλλεται τὰς
καὶ πῶς ut Allat.
Διῤῥαγ. ut Allat.
Οὐκ ἄργυρον deeſt.
Τπνωττειν ut Allat.
Τὸν νεωκόρον τ.
Αποπ. ὁ νεωκόρος
Χαμεύνην, ἀν.
Πλαίσιν ut Allat.
καὶ πάλιν ὀν. ut Allat.
Ποιεῖν. ut ed.
Βύπαλ. δ'. ὕρως
Εντ. ὅσα καὶ βρ. τὸ στ. γραφ.
Απασιν ut ed.
καὶ τί μακρά ut Allat.
καὶ τελεστ. ut ed.
καὶ κώμους ἐπ. ut Allat.
καὶ δὴ καὶ διαφθειράμενος οἴκους χρυσορόφους
καὶ βλέψας μηδ' ἄστλον δ.τ.
Ηλγει ut Allat.
Οὐκ εἶχεν ὅτε γέν.
Αντικ. ut Allat.
Pag. 89. Οὐ μόνον ut Allat.
Αλλὰ ut Allat.
Εφ' ᾗ ἐφ' οἷς pro ἐφ' ᾗς
καὶ μέλος ut Allat. &, ἀπὸ γλ. ζών.
Ομιν. ut Allat.
Εξαίσιον ἀρσενομίον

Εἶτα πλμᾶται τί δεινόν. cætera ut Allat.
Μετὰ βαρ. ut Allat.
ϗ σῶσαι. ut ed.
ϗ βίος ὑπασπίδιος
ϗ τύχῳ ut Allat.
Γενναίως ut Allat.
ϗ πάντες ὡ ἴδ. εἰς τὰς λόχμας
Ταῖς ὀλιγ. λειμῶσι
ϗ ὠτίδ. ἐπεκλίξαθαι π. τ. ἑ.
Τοιόν δέ τι βαθ. ut Allat.
Τῶν ὀνομ. ut Allat.
Ταῖς τόπ ut Allat.
ϗ πάλιν ut Allat.
Υπὸ τεναν ut Allat.
Pag. 90. Ως δὴ ut Allat
Ανδρα φιλοσοφων.
Ων συμ. ὂν συμφορῶν. cætera ut Allat.
λαλουῶτος ἐπὶ σόμα
ϗ πῶς π. βλέπειν δάκρυ
Αἰδουμ. περὶ τίω φύσιν
Ασυμπαθέστατος αὐτῷ φαίνοιτο
ϗ πίνων deest.
ϗ μέλλων ut Allat.
Εἰς τῦτον τὸ βασ. κρ. ut Allat.
Ε τῆ ταφῇ γεν. ut Allat.
Ανθρωπος ἀν. ϗ χ. ϗ τὸ βλ.
Ουκ ἐν ὠχλεῖτο
ϗ χαρ. ut ed.
ϗ τοι ϗ πείσεθαι κακὸν, ἐον.
Φάρμακον ut Allat.
Ω βασ. μηδ. μ. τίω κεφαλίω πρ.
Μηδὲ σοι γινέθω.
Οὐτ' ἂ. ut Allat.
Οὐκ ἰδ. ut ed.
ϗ παιδ. βλ. τῆς αὐτῆς
Εκ τῆς τετ. πυγαρουῦ
Pag. 91. Τὸν γάμον ut Allat.
Ταὶ ἀρθ. ut ed.
Οὗτος φόβον
Τὸν ἐξ ἀνθ. ut ed.
Ζυγὸν π. θ. ut Allat.
Κατοχιθεῖσαν εἰς π.
ϗ νόσῳ χειμ. κίνδυνον ἀπειλούσῃ
Duo seqq. vers. desunt
Κράτορας ἀναδέικνυσιν αὐτάρχας ἀνπέρχας
Τῦτο ϗ μ. π. ut Allat.
Μετά ut Allat.
Οτε τον. ἔσεται
ϗ γονῦ ut Allat.
Ο ϗ Αλ. ut Allat.
Αλλο ut Allat.
Οὐ δράσας ut Allat.
Ως ἄνθος ut Allat.
Καὶ βασιλ. κυβ. τὸ σκᾶφος ὕπω δίνων.
Ο ϗ π. ut Allat.
Μέτε ut Allat.
Μὴ χαλ. σφ. ut ed.

Ηνοιὶ ut Allat.
Η χαλ. πετ. πεδίον ἐκδιαδεθέντα | Edit. Paris. pag. 186.
Χειμάζουσι ut Allat.
Φιλονεικοῦσαι. cæt. ut ed.
Pag. 92. αὐτὸ γ. ut Allat.
Οὗτος ut Allat.
Μόλις π. μὴ μικροὺς ὑλ. π.
Τῶν συμφ. ut Allat.
Ωσπερ ναυβάτης κυκαθείς cæt. ut ed.
Τῆς ναπιον. ἀν. ut Allat.
Ιππος φρυακτίας
Κάκεῖνος ὅυω ὑπερ.
Ετερος ut All.
Ο γὰρ φ. ut ed.
Καὶ σκαιωρῶν καθ' ἑαυτὸν
Κάκ τῆς γας. ut ed.
Ως δὲ παρὰ τ. ut Allat.
Οπλίζεται ut All.
Εκ Παμφ. ἐκ Σύρων
ϗ φαλ. ut Allat.
Ανδρας γεν. ut ed.
Τῆς Βυζαντ. ut Allat.
Ην ὠραιόπολ. ut ed.
Υπολ. ut Allat.
Post verf. ἦσαν, addit ut Allat.
Αὐτὸς μ. ο. βασιλεῖον ϗ κ.
Pag. 93. Καὶ τίω τηλικαύτίω ut All.
Κάντευθ. ut All.
Ιδὼν περιφ. ut Allat.
Καὶ κυμαιν. utAllat.
Ην ἄλλως χειμέριαι
Τῦ κρατ. ut ed. male
Εἶπερ εὔπορ. cæt. ut Allat.
Καὶ μυχ. παντ. πορφύρας βαθυβύλως
Εχημαν. ut ed.
Καὶ πᾶσ. ut Allat.
Επικ. ἐπικατυπῶν ϗ σμ. κατὰ τ. β.
Εως ἡ π. ς. παλίνπλοια τ. β.
Ως ἐν ἀνάγκαις γ. ὅρ. ἀλλ' ἐξ ἀνέμων. l. ut Allat.
Τοῖς πρωτοβ.
Εἶποι τίς ἂν ὑκ ἀρ. cætera ut Allat.
Τὸν Ρωμ. ut Allat.
Καὶ φέρ. ut Allat.
Εσαίνετο ut Allat.
Τὸ δ' ἀληθὶς Allat.
τίω ϗ γ. ut Allat.
Καὶ τῦτο ut ed.
Ιοα ut Allat.
Εἶτα τῇ δόξῃ προτιθ.
Pag. 94. Καὶ τὸν γαμ. ut ed.
Ως βασιλεῖ ὡς βασιλεῖς ὡς ἀν. ut All.
Εκ τῦ τετ. παππωπατρῴας
Τὸν πορφ. κύμβαλον ἐκδιφ.
Τῷ δυσυχεῖ ut Allat.
Αὐτός ut ed.
Κράτορας ut ed.
Καὶ τῆ ut Allat.
Πλαθ. βλαςῶν τοὺς ἀποδράκοντας
Αλλ' ὃ εἶχε κατοχυρώσας

Καὶ πύργ. ut All.
Καὶ πῶς ut Allat.
Ὁ γάρ ut Allat.
Ἡδυ σφεγγώσης ἐπ.
Προβέλης ut Allat.
Ὡς ἡρακλ. ἰόλ.
Καὶ πρὸς ἀλλ. deest
Καθαροῦ. ut Allat.
Καὶ πλοῦτον ut Allat.
Καὶ πίστο πρός deest.
Πάντας δὲ π. ut Allat.
Εἴπω τίς ἂν ὑπὸ δ. πρεσβυγενὴς ὁ κρ.
Ο πορφυροπ. σ. κράτωρ ὁ Κ.
Ἐξόρρας. ut Allat.
Pag. 95. Ὡς ἀβροχ. σιλπνίω. ὡς τρ.
Καὶ σιωπῶσαν παιδικῶς ἐ. π.
Φοίνικα ut ed.
Καὶ τὴν ὀξυρρ. ut ed.
Καὶ γαμετῇ ut Allat.
ϗ βρέφος ut Allat.
Καὶ πίστο deest.
Καλοῖς ut Allat.
Καὶ δαιμονίως ἔχ.
Πληροῖ ut Allat.
Χειροῦται ut Allat.
Καὶ τὸν γιγ. ut Allat
Πολυτελέσι ϗ φαιδροῖς θριάμβοις ἐκ π.
Τότε ϗ πόλιν ut Allat.
Πάλιν κιν. ut Allat.
Τὰς ἀλλ' ῥηγνῦσιν, ὑπ σ.
Καὶ τοῖς παισὶ ν. ut ed.
Κεκρατηκότα deest.
Καὶ πρός ut Allat.
Ορκους φ. ut Allat.
Pag. 96. Ἀλλά ut Allat.
Ὁ φθόνος ut Allat.
ϗ τοίνυν ut Allat.
Ὁ τότε π. ν. ut Allat.
Ἀνάστῃ φθόνῳ
Καὶ τηλικ. τυχ. μὴ φ.
Τὸν Ν. ἑαυτολύσης
Γραφὰς ἐ. ἀπ. ἐγχαράττει
ἔργον μαχ. ut Allat.
Edit. Parif. pag. 187. Ο τζιμ. ἐπ. τὰς τῶν γραφ. τύπους
ϗ γνώμην μισοπ. εὐχμαῶν
Μυσαττ. ut ed.
ϗ τόξον ut Allat.
Ἀνήρ ut Allat.
Εἰ χρὴ δ' ὀλ. τὰ μακρὰ ϗ τὰ π. γν.
Ἀλσος ut Allat.
Θεοῦ φυτηκομ. παλ. αὔξησ.
Τοιοῦτος ὢν ὁ τζ. ut Allat.
ϗ τίνικαῦτα τ. φ.
Ἦν δὲ Φωκᾶ ut Allat.
Ἀμα ut Allat.
Καθ' ἑαυτ. ut Allat.
ϗ πρὸς τὸν ςρ. ut Allat.
Ἑως ϗ π. τὸ σκάφος ἰδὼν.
Πάντων κακῶν ἐρ.
Τῶν αἰθ. πολ. πανοιρίας

Ηκουσε ut Allat.
Κἀντεῦθεν ut Allat.
ϗ πᾶν τὸ πλ. ut Allat.
Οπόσον τῷ λ. ut Allat.
Ὁπόσον ἐν ἐργ. ut Allat.
Πρὸ πάντων ut Allat.
Τῶς δὲ τοῦ δ. ut Allat.
Αὐτὸς τὸ γ. ut Allat.
Ὡς ὁ δ. ut Allat.
ϗ πάντα ςρ. ὁ Χορὸς τ. π. β.
Αὐτὸς ἀστ. δ'αρμ. ῥεῖθροις
ϗ πολεμ. ut Allat.
ϗ πᾶν φυτ. ut Allat.
Ερπετων ut Allat.
Οὗτος ἀπ. ut Allat.
Ο κύκλος ἀμφότερα τὰ ἀ.
ϗ γονῶ ὁ καλλ.
Ὡς νύμφ. ut ed.
Τοσοῦτον γ. τῶν. ↓. ut Allat.
Post verf. ϗ τὸν χιτῶνα adde:
ϗ τραπεζῶν ἀπέχεσθαι τῶν τῆς κρεοβο-
ρίας.
Τὰ μὲν οὖν ut Allat.
Ὥσπερ ut Allat.
Οὗτος ut Allat.
ϗ τὸ φιλοσ. ut Allat.
Ἀχῦμον
ἐ γὰρ ἀπὸ τ. ut Allat.
Ἀπαν ut Allat.
Εἰκότως οἱ κλῶνες ἀχ. ut Allat. in fine, ut ed.
Κεῖσθαι ut Allat.
Λιμὸς ἐβ. ut Allat.
Post verf. λιμὸς, adde:
Pag. 98. τῶν τῷ πυράγρῳ τῷ κακῷ τὸ πλῆ-
θος ἀνήλγυτο
ϗ πάντες ἀπεσ. ut Allat.
Χρυσίου γὰρ ὁ μ. μ. ἀπημπολεῖτο
Οὕτω φ. ut Allat.
Εντίχνως ἀντεπάζατο
Αντιπαλαμ. ut Allat.
ϗ φθόρας ut Allat.
Ἀδίκια γάρ. cætera ut Allat.
ϗ ταῦτα ut Allat.
Ὡς ἄρα ἔχοι
Ἡ βασιλ. ut Allat.
ϗ καθ' αὐτὸν ὡς θελητὸν διαβιοῦν
κελ.
Τέθεν φ. ut Allat
ϗ πένων ut edit.
ϗ φέρων ὑπῶλα
Εσω ὄργα.
Ο δὲ φ. ut ed.
ἐ τῆς βροχ. ut Allat.
ϗ καιρός ut Allat.
ϗ κοίτ. ut Allat.
Εὐνὰς ut Allat.
μονάζον ἐγένετο ςρ.
ϗ σωματ. ἄγρυπνος ἐπὶ τ. οἰ.
Προσλαβ. τετραγωνοῦ τὸν

Απ κατωδ. ut Allat.
Ανάγει ut edit.
Εὐξεστ. ut Allat.
Pag. 99 Ετεσιν deest.
Ως Αβελ πρὶν ἐκ π. ut ed.
Ο τζιμ. ut Allat.
Πάλιν χαβδὰν ὁ φ. ἔφυγε π.
ϗ συνθ. ut Allat.
Post versum ἔφριξαν, adde:
Στρατὸν τότε τὴν ἰσχὺν ἐῤῥάβισαν οἱ στρατάρχαι
Ο φοίνιξ ut Allat.
Ρωμαίων ut Allat.
Κτυπούντα ut Allat.
Ωσεὶ ut Allat.
Θουοῦντο ut Allat.
Προσφ. προσφιλ.
Αλλος τέτταρα ῥεῖθρα βλύζων
Ως ἄγε ut Allat.
Ως δύν. ut Allat.
Ετεσιν ἕξ deest.
Οἵ τινες τὴν ut Allat.
Τοιοῦτ. ut Allat.
Τῆς ἀ. τῆς ἔαρος φαιδρύνοντος γλύκιον γελασάσης
Edit. Paris. pag. 188. Post versum τῆς ἔαρος, adde:
Η ϗ καθάπερ ἂν ἀνὴρ καθαρεύων κυβεύων ϗ τοίνυν ut Allat.
Ζηλώσας τὸν Μακεδόνα
Pag. 100. ϗ βίον ut Allat.
ϗ τὸν τὸ δὲ τραχὺ ϗ ut Allat.
ϗ τράπεζαν. ut ed.
Ασπίδων ϗ πάταγον ἁρμάτων
Υπὲρ ut Allat.
Αντιπ. ut ed.
ϗ γὰρ ut Allat.
Επὶ πολὺ ut Allat.
ϗ τὰ ῥωμ. ἐγεννῶντο.
Ωσεὶ σπουδῇ νεότητος ἐν σώματι ἀρ.
Αλλ' αἴφνης ἀντεπνεύσατο ὑπὸ χ. ὁ
ϗ πάντες ut Allat.
Καὶ γῆ φον. βλ. αὐτοὶ αὐτοὶ π.
Εφριξαν ut Allat.
Οὐδὲ βλ. ut Allat.
Υλη συν. ὕλη συν: πολλαχῇ
Απανταχῇ ut ed.
Οὐχ ἧττον ut Allat.
Τροίας ut Allat.
Επίχου ὅσω ὁ Δάρδανος τῶ Θρᾴκης προς ὁ.
Τὴν γὰρ σφ. ut Allat.
ϗ πάλιν ἀν. ut Allat.
ϗ πάλιν Θ ut ed.
Pag. 101. ϗ πᾶν ἐγένετο π. ut Allat.
Οὓς πολ. ut Allat.
ϗ πάντες ut Allat.
Μελίας βελίας
Η σάλπιγξ ὑπήχει
ϗ πόλεμος φθισίμβροτος ἀγυιάς
Ως δ' εἰς πυρὸ σ. βάρβαροι ϗ ῥ.
Συνσ. ut Allat.
ϗ ξίφος ut Allat.
Πάλαι δὲ ut Allat.
ϗ τῆς ἀσπ. ut Allat.
Τὸν πάταγον ἀνέπεμπον β.
Οἱ δὲ αἱ δὲ Ρωμ.
Κτυπούσαι ut Allat.
ἐν τοῖς στ. ut Allat.
Οὕτως ut Allat.
Οὕτως ut Allat.
Πλὴν ἐν ut Allat.
Εν ἔτεσι deest.
Πρὸς τὸν ut Allat.
Ζωπυρ. ζωπυροῦντες
Ανδρας ut Allat.
ϗ τοὺς χ. ut All. in fi. πολεμοστολίστας
Οὐδὲ τ. σ. β. τῆς πολεμιστηρίας
Οὐ λαλαγ. ut Allat.
Pag. 102. ἐν φαύλοις ut Allat.
Απὸ ψιλ. ut Allat.
Ως ὄνθεν ut Allat.
Τὴν ἄλοχον ut Allat.
ϗ χρόνους deest.
Ανὴρ σοφ. ut Allat.
Ως ἄγ. ὅς ἄγαν
ϗ σφαδασμοῖς σωμ. ut Allat.
ϗ συν. γαμετῇ ϗ παῦται ναζ.
Φαύλαις τισὶ ϗ μοχθηραῖς
Εκείνω δὲ τῷ μ.
ϗ ὄν ποτὲ τῆς βασ. τῆς Ρωμ. τ. σ.
Ανδρας φονίας
Οὐκ οἶδα ut Allat.
Οἱ δὲ ὡς φ. οἶθ' ὥς φασι εἰς τ. συννελεύσεως.
Απ δὲ deest, & seq. τοιαύτη
Τῶ Ρωμ. τῷ κάτω λελογχ.
Ο πρὸ βρ. ut Allat.
ἐξ οἴας τῆς φ. deest.
Εντεῦθεν ἐλύ ἀσύνδετος, ἀσ.
ϗ τοῖς ψ ut ed.
Pag. 103. Οὐδεὶς ἀπῆει ut Allat. adde:
Οὐδεὶς δὲ λυπαινόμενος ᾤχετο χρυλεύζων.
Αλλὰ γὰρ ἰσω τόσῳ δυσφορωτάτη.
Εἶτ' ὅσω ὑλαίων ut Allat.
Αφρὸν ut Allat.
Φθογγὰς δυστυχῶς ἀν. προβαίνοντος
ἐν μὲν κἂν μὴ τινος ἐντύχ. πράξαντος τ. π.
Τειχοπρυσεῖν δὲ κ. καθάπερ ἀλλοτρίων
Θερμ. ἐγένετο
Ησαν ut Allat.
Ανδρες. ut Allat.
ϗ τί γὰρ οἱ χαιρ. βυθ. βυζύγαι.
Ανθρωπος ut ed.
Ο χαὸν τ. ἐν. ὅς χ.
Ην παῦτα ut Allat.
Τὸν κτίσ. ut Allat.
Καιγς. ut Allat.
Εφ ὅλοις deest.
Εντεῦθεν ut Allat.
Ανθρωπον κακομήθαιον, χοιρώδη, σφ.

ϗ φύσει ut Allat.
Τῆς δὲ ν. ut ed.
Μετὰ τὸ ἀπᾶσαι τῆ τροφῆς ϗ τῆ θηλῆς ἱ. κόρον.
ϗ βασιλείας ut Allat.
Ως οἶνος ut Allat.
Pag. 104. Μόλιβδος γὰρ βαθύφορτος. in ora scribitur. βαρυφ.
Edit. Parif. pag. 189. Κύμβαχον ἰέ: ϗ συμπνίγει.
Καὶ φρονεῖ ut Allat.
Βαρβαρ. ἐκόλαζε ut Allat.
Ωστε πολλὺς ut Allat.
Εἰ μὴ ἀνθ. ἠμυνθ. ut Allat. cæt. ut ed.
Επὶ ut ed.
Επειτα προσλαβόμενος
Καθάπερ ut Allat.
Ο πῦρ δ. ἐξ. φλοίσβος τῷ παλαιπόρῳ
Ως ἄν. σκαφοπλόῳ.
Καὶ κάτωθεν ἀπὸ βυθῶν αὐτὸς ἀν.
Οποῖον πλ. ἄν. cæt. ut ed.
Καὶ πόσα δ. κ. ἄρχων κρατάρχης κρ.
Πατρὸς σε καταπατῶν πιεζεῖ τὸς ὑπηκόους
Επεὶ γὰρ ἰδών.
Ως τὶς ἀν. θύει
ὡς τείχας ut Allat.
Ως τὶς ut Allat.
Θυμοῦ ut Allat.
Ξύλα ut Allat.
Καὶ σιωπ κρ. πρὸς τὸν κρατοῦντα
ϗ βλασφ τῆ Μ. βοᾶς
Τότε δὲ τότε τρομερὰ λαγόνα κ.
Καὶ παντ. ut Allat.
Πειρᾶται κλέψαι ποσὶ φυγ.
ϗ δρᾶπτε ut ed.
Αλλὰ ut Allat.
Μλῶας deest.
Καὶ πάλιν αἱ β. ut Allat
Τῆς ζάλης ἀπὸ τῆς π. ἀπελαθείσης π.
Pag. 105. ϗ παίδων δὲ διαδ.
Απὸ δεινῶν ἀπὸ τοκετῶν ὡς δ.
Απὸ τ. π. ὑπὸ τ. π.
Τὴν λοιβ. ut Allat.
ϗ τῆς μεταβρεφούσαν
Αἰτιάναξ ἀποδείκνυσιν
Καὶ τὴν βασ. ut Allat.
Οὕτω ut Allat.
Κιλικίδει ut Allat.
Τὰς φλίβ. ut ed.
Επέγνων ν. ut Allat.
Οἱ πένητες ἐξ ὑπάλληλα
Πᾶν τί ut Allat.
Οὕτω α. ἦν π. ἀπαντάχου λ.
Ex ἱκέτε ut Allat.
Ο Ξέρ. ut Allat.
Υπὸ ut ed.
Τὸ δὲ. ut Allat.
Χάριτιν ἐπι. ἀνθρώποις
Οὕτω πλωτίαν τῆ ·4. οὕτω μεγάλαν εἶχε,
Κἂν γε. θέλῃ τίς
Ην ἀπὸ βάθρων ἐγ. cet. ut ed.
Αλλὰ γὰρ ut Allat.
Ποδαγ. ut Allat
Ως πο. ut Allat.
Παραμ. ut Allat.
Ηκουσας ut Allat.
Ανὴρ γιγαντοπάλαμος
Pag. 106. Θρασυων. δί. ut Allat.
Εκεῖνος τοίνυν ἰθ.
Θωρα ut Allat.
Υπὲρ πλ. ut Allat.
Ομβρος ρ. ὑδατίνος ὄμβ.
Επτο. ἐπέσει βρεμ.
Αλλ' ὁ ut Allat.
Οὐδὲ ut Allat.
Υπὲρ τὸν ut Allat.
Εντεῦθεν ut Allat.
Εβλεψαν φῶς ἐλεύθερον ὁ β.
Καὶ πάλιν ut ed.
Καὶ τὰ καταλ. συνθλάττων
Αλλὰ ut Allat.
Αφύκτους ut Allat.
Καὶ τὸ θ. ut Allat.
Ως δὲ ut ed.
Τὰ κατ γν. deest cum duob. seqq.
Τὴν τῆς ζωῆς ut Allat.
Η τῷ τῶ κρ. ut Allat.
ϗ μλῶας deest.
Ην δ' ὡς ut Allat.
ϗ πέτρᾳ κλ. ut Allat.
Αμετροβ. ut ed.
Οποίως ut ed.
Εκ τῆς λατρ. ut Allat.
Αλλὰ γὰρ να ἐξίχνι
Κρέμβος ἀρ. ut All. in fine tamen, ὑπορρύσεως
Πάντων αὐτοῖς ἐξ.
Pag. 107. Ην ὅταν ut Allat.
Τὰ δ' ἄλλα ut Allat
Οὓς παιδ. ut edit.
Δὶς παῖδες κατὰ τὴν συμφωνίαν.
ϗ παντεχν τῶ ρ.
Ηρύ. ut Allat.
Ως ὄργας ut Allat.
Ος προσ. ut Allat.
Δαψ. π. ἀν. δρόψ.
ϗ τῆς ἐλπ. ϗ μὴ τρ.
Αλλὰ ϗ μ. ut ed.
Περιαλγὴς γυν. ὡς ἐνεγκεῖν τὴν ὕβριν
ϗ πλοίως ἀλ. ut Allat.
ϗ τὸν τῶ γ. ut Allat.
ϗ συλλεξ. σρ. ἀσίαθεν ἐπ. pag. 191
Ηκουσε ταῦτα Μεχ.
ϗ πρέσας εἰρηνείας
Ως ἤδη ut Allat.
Ετοιμος ut Allat.
Αλλ' οἱ ut Allat.
Μὴ σύ. ut Allat.
ϗ πρὸ μ. ut Allat.
Post verf. ϗ πρὸ μ. adde:
Ετεροι δ' αὖθις λέγουσιν, ὡς οἱ Ρωμαῖοι κρείττους

Αρχιθυτῶν οἱ προὔχοντες, λογάδης τῆς συγκλήτου
Αὐτὸν μετεκαλέσαντο, παρέξοντες τὸ σκῆπτρον.
Ην γὰρ ἀνὴρ στρατηγικός, καὶ κυβερνᾶν εἰδὼς
Τὴν ἱερὰν καὶ σεπτικὴν τῆς βασιλείας σκάφην.
Ανὴρ ἀγχίνους, δεξιὸς πρὸς ἔργα καὶ πρὸς μάχας.
καὶ μηδενὸς λειπόμενος τῶν πάλαι βασιλέων
Εἴσεισι γοῦν ὁ Κομνηνὸς τὴν βασιλίδα πόλιν.
Εντεῦθεν μ. σ. ut Allat.
Κατὰ P. ut Allat.
καὶ τὰ κατα. ut Allat.
καὶ δρόπακον ut Allat.
καὶ κατ' ἀλλήλων συγκινοῦν ὥσπερ ἐν σκότει βέλη
καὶ παῖδας προπάτορας ἀλλήλοις ἀντιταίρους
Γίνεται γοῦν ὑπ.
καὶ Μιχ. deest & seq. vers.
αὐτός ut Allat.
καὶ τὴν ut Allat.
Αλλὰ τὸ δὲ ut Allat.
Επὶ δυσὶ deest.

Pag. 108. Αὐτὸς δὲ καὶ Θεὸν τοῦ βίου.
Ελόμενος ut Allat.
Πολεζ. ut ed.
Διὸ καὶ ἄ. deest.
Τὸ τέν. ut Allat.
καὶ χρώμενος ut Allat.
Αλλὰ καὶ ὁ ut Allat.
Ἐ φέγγων ut Allat.
καὶ τὰς τῶν ἁματροχιῶν
Εν ἑπτ. τὸν οἱ ut Allat.
Ωσπερ ut Allat.
Ἐ μάλ. ἅπαν
Τῶν παίδων ut Allat.
Υπώπτευε deest, & seq. vers.
Υπώπτευε μ. δ. ut Allat.
καὶ πάλιν ut Allat.
Πρὸς δὲ τὰς ἐπιβουλὰς ut Allat.
Τοιαύταις ut Allat.
Καταυχ. καὶ θυμῶν ὑπ.
Ορμαῖς ut Allat.
Ο μὲν οὖν Δ τοῖς θεσμοῖς ut Allat
Εν ἑπταρ. deest.
Ναυάτης χρ. ναυβάτης χρ.
Αλλ' αἰφν. ut Allat.
Ηπειλ. κυματοπλήκτους
Τί δὲ καὶ ut Allat.
Μὴ παρὰ μν. ut Allat.
Ως δράκων ut ed.

Pag. 109. Νήπιος ut ed.
Εἰς γῆν ut Allat.
Πιειν. ut Allat.
Ηθροισε ut Allat.
Καρδίαν ἔχει ἀπὸ τῆς θείας
καὶ κρατ. ut Allat.
Τὸν ᾅδην περιπεσεῖσθαι
Τοιαύτάς τε τὰ π.
Οὐ γὰρ τρυφ. ut Allat.
Οὐδὲ θ. ut Allat.
καὶ γῆν ut Allat.
Αλλ' ἡ κακίας ἔχιδνα
Κατημ. ut Allat.
Τότε ut ed.

Post vers. καὶ τρόπον, adde:
Ἐ πάντας ὑφορώμενος οἰκείους ὡς οἰκείους
Αλλὰ ut Allat.
καὶ τοῖς ἐχθ. ut Allat.
Ο Καῖσαρ ut Allat.
Κοινοῦται γάρ κοιν. γοῦν

Pag. 110. καὶ σταλιν. ut Allat.
Θρακικ. ut Allat.
Επιπαδ. ut Allat.
Πολλὰ δὲ πλεῖστα ποθῶν ἐ.
Εφίζωσε ut Allat.
Οὐχ ὥσπερ οὐχ οἷον
καὶ λύσιν ἀπαγγ.
Δυναδ. ut Allat.
Ο μὲν οὖν κρ. ut Allat.
Εὐαγγ. πρ. ἀποπτάσας σ.
καὶ ταύτην πάχει
Εχοντες ἀποστέγας
Οὐ ῥύσονται κ.
Αν τὴν προδ. τ. δίσφρονον δ.
Αν στων. ut Allat.
Αλώσιμον ἀνάλωτος ἡ πόλις
Πόλεμος ut Allat.
Μόλας ἀμφώπληξε θ.
Καὶ πάντη ut Allat. Edit. Paris. pag. 191.
Τοῖς αἵμασι ut Allat.
Ολας θαλάσσας ut Allat.
Ο βασιλ. ut Allat.
Καὶ δορατίοις ut Allat.
Στρουθοῖς ut Allat.
Πρηστὴρ ut Allat.
Εγώ. ut Allat.
Εξέρυθρον ἱμάτιον
Ρήξει πλευρὰ τ. ὀν. καὶ χρύσεα τ. ἑ.
καὶ δείξει ἐγκατέβαπτα τ. αἰ.
Οὐδεὶς ut Allat.
Υπὲρ αὐτὸν ἐγ. ut Allat.
Ην ταύτῃ ut Allat.
καὶ χαρ ut Allat.
καὶ τρὶς ut Allat.
Συντρέχ. προτρ.

Pag. 111. τὸ μετὰ τ. ut ed.
Οἰκτείρει ut Allat.
Ελέγχει ut Allat.
καὶ κη. ut Allat.
κατα. ut Allat.
Ηλυξεν ut Allat.
Εντεῦθεν ut Allat.
Τοῦ κράτους ut Allat.
Ενεστι μ. deest.
καὶ χρυσοῦν ut Allat.
Τῷ Καίσαρι ut Allat.
καὶ τοῖς στρατάρχαις

ϗ σκοτ. ut Allat.
Πέμπει deest.
Ζωγρ. ἀσβολεῖται.
Εἰ λυαρ. ϗ λ. czt. ut Allat.
Αχείμαστον ut Allat.
Pag. 112. Οὐ γάρ. ut Allat.
ϗ γῦθιν ἀχιδρ.
Ολίγον προαρχ.
Διόμβος τῦ σύζοντος
Ενπῦθεν χασματίας
ϗ πᾶν P. ὀρ. ὀρ. ἰζόρπω ὡς ν.
Post verſ. ὡς δὲ τις, adde ut apud Allat.
Εμπορον. καταβολὴς τὴς σ.
Χεῖρα φραστ. ut Allat.
Γραμμα ut Allat.
Ασυμφωνεῖ τ. γ. ut Allat.
ϗ τί π. ϗ περιττά; ut Allat.
Ετεσιν deest.
Αλλά γύρως
Τὴς Εφ. π.
Καμάτων δ' ἀφιστάμενος τῶ
Λυτροῖς ϗ π. ϗ τρυφ.
Ante verſ. ἀρχόμενος, inſerendus iſte culpa operarum omiſſos:
Οπότε δυείαν ἔμελλε ϗ κρύπτεσθαι τῷ πόρῳ.
Κράτορα κρατῆρα ut Allat.
ϗ σκυθογ. ut Allat.
Εν ἐπετ. ut Allat.
Αὐτὸς δ' ut Allat.
ϗ βυατ. ut Allat.
Καὶ βάμασι π. λάμποντα ϗ χρ.
Pag. 113 Εφ' ὑψ. ἀργυρόλαιο
Χαλκοῖς δ' ἀστόμους
Κρηπιδοπόλας, χ.
ϗ τηλικαύτην ἄκλοιαν κατ.
Κἂν μή τινες αἰτήσαιτο

Τὰ δ' ἄλλα ut Allat.
Κἂν τὰ P. ut Allat.
Κἂν ὅλων. ut Allat.
Οὕτως ἐν ἔτεσι deest. & ſeq.
Πελάγιος γ. ἀτλαντ.
Ανδρῶν μεγαθύμων
Ηδη λοιπὸν ἐκπίπτουσι τρ. σκηπτοῦχοι
Κόμβην ut Allat.
Θαλάσσας ut ed.
Ας οὐδ' αὐτὸς ἂν Ηρ. ut Allat.
ϗ τοίνυν ut Allat.

Sequuntur hexametri qui apud Allatium.

In 4. legitur, σιλλιώνς
In 6. in fine, καρτερόχειρες
Poſt verſ. 9. additur:

Αλλ' ὁ Μανασσῆ θελξικάρδιον σόμα
Ορφεῦς παρὸ, τῦ παλαιῦ βελτίων
Τὴν γλυκερὰν ψάλλοξεν αὖθις κιθάραν
Καὶ σὺν προσώπῳ ἐπιδείξον τοῖς φίλοις,
Καὶ προσλαλήσοις τοῖς μαθηταῖς ὡς πάλιν.

In calce Codicis ſui optimæ MS. hos verſus jambicos reperit exſcripſitque eruditiſſimus P. P. Labbe S. I.

Βίβλος πέφυκα πρὸς λόγους γηροτρόφος,
Γηρῶσα τῷ σῷ ϗ νεάζουσα πάλιν
Τῶν γραμμάτων κάνισμα ἐκ πολλαχόθεν
Ταύταις πρὸ ἔνδον εὐσφόρου τῶν ἐγκάτων
Βίους ἀνάκτων τῆς νέας Ρωμαΐδος,
Ρώμης παλαιτάτης τε ϗ τριπεμπέλου,
Πολλῶν τε πάντων τῶν βεβασιλευκότων,
Πέρσαις τε, Χαλδαίοις τε ϗ Ασσυρίοις.
Πόνημα ϗ γὰρ πανσόφου Κωνσταντίνου
Πέλω Μανασσῆ τῦ Γραμματικωτάτου.

GLOS-

GLOSSARIUM,

SIVE

OBSCURORUM VERBORUM CONSTANTINI MANASSIS

INTERPRETATIO

Ἄρματα) arma. Sic erat interpretandum, armorum strepitum, vel armorum crepitum, ut Livii lib. 38. Ducas historiæ Byzantinæ cap. 24. pag. 84. d. δέρυ, καὶ πᾶν εἶδος ἁρμάτων. & cap. 28. pag. 107. a. Edit. Reg. καλῶς ἠσφαλισμένον ἐν ἅρμασι, καὶ ναυσί. & pag. ead. d. εἶχε γὰρ πᾶσαν ἐντὸς καὶ ἁρμάτων, καὶ βρωμάτων, καὶ παντοίων χρειῶν, καὶ εἶναι πλεῖστων παντοίων παρασκευὴν ἱκανήν. Idem cap. ult. ἵνα πολεμικαῖς ἢ ἁρμάτων πλήθει. Joannes Scylitzes: ἵππων καὶ χρημάτων, καὶ ἁρμάτων ἐγένετο κύριος. Auctor Græcobarbarus: ὅλος καὶ κάμπος ἐγεμὰν ἅρματα, καὶ δοξάρια. δοξάριον est arcus, hodie δοξάρι dicunt. Hinc ἁρματώνειν, armare. Auctor Indicis, in quo exponuntur vocabula, quibus utitur Homerus Græcobarbarus in Iliade: ὁπλίζονται, ἁρματώνονται. Item: ὁπλῖται, ἁρματωμένοι. &: στόλον, ὁρμάδαν. Vide Glossarium Cedreni & Nicetæ. Edit. Paris. pag. 192. pag. 91. c

Ἀσηκρῆτις) A secretis, a secreta. Vide ad Ced. Pag. 69. c

Αὐτουργός) Colonus. Vide Meursii Glossarium. Pag. 87. a

Βουνδ́ρον) Flagellum e nervis bubulis. Leo Grammaticus: τὸν Ἑλλάδικον βουνδ́ροις τύψαντες. Joannes Cantacuzenus historiæ lib. 4. cap. 15. πληγὰς δὲ ἐπὶ λίαν Σπαχοῦ ἐπὶ γυμνῶν τῶν σαρκῶν βουνδ́ροις ἐντείνων πεντακοσίας. Hinc βουνδρίζειν, nervis bubulis cædere. Idem: εἶτα μετὰ τὸ βουνδρίσαι αὐτοὺς μέχρις αὐτοῦ τοῦ θανάτου. Vide Glossar. ad Cedrenum. Pag. 58. b

Δικέρατον) Duæ siliquæ. Anastasius Bibliothecarius in historia Ecclesiastica: Ita facta est consuetudo dandi binas siliquas administratoribus. Theophanes dixerat: ἐκεκράτηκεν ἡ συνήθεια διδῶν τὰ δικέρατα τοῖς διοικηταῖς. διοικηταὶ sunt tributorum exactores, qui alias dicuntur τῶν δημοσίων φόρων διοικηταὶ, Cantacuz. hist. lib. 3. cap. 12. Vide Leonis Novellam lxr. de dicerato, Cedrenum, & ibi Glossarium nostrum, & Michaelem Glycam pag. 286. a. Edit. Reg. Pag. 77. c

Δομέστικος σχολῶν) Domesticus scholarum, Præfectus scholis. Joannes Scylitzes pag. 827. καὶ παρελθόντος τὸ τῶν σχολῶν τάγμα. & mox: τὸ τῶν σχολῶν σύνταγμα. Menologium Julii d. 1. τιμᾶται δομέστικος, καὶ πατρίκιος τῶν σχολῶν. Nicephorus Callist. lib. 7. cap. 18. & lib. 8. cap. 2. Nicetas Paphlago in vita Ignatii. Scolas autem undecim recenset Justinianus in l. ult. C. de loc. Notitia Imperii, decem. Pag. 95. b

Δρουγγάριος βίγλης) Drungarius, seu Præfectus biglæ, id est, vigiliarum, & excubiorum. Cedrenus pag. 533. c. Edit. Reg. τῷ Ὠρύφᾳ δρουγγαρίῳ τῆς βίγλης τυγχάνοντι. adde Nicetam in vita Ignatii Patriarchæ CP. Hinc δρουγγαράτον τῆς βίγλης, apud Theodorum Hermopolit. lib. 7. tit. 12. & Auctorem Anonymum in Leone Imp. Drungaratus. De biglæ Drungario vide Codin. de Offic. cap. 16. num. 4. 5. 6. & 7. & Glossar. ad Cedrenum. Pag. 81. b

Ἔπαρχος) Præfectus urbi, non Prætor, ut vertit Interpres: Pag. 57. c in vers. pag. 193

> Ἀρχὴν τινὰ ἐκπαιδεύσεως δίδωσι τῷ γενναίῳ,
> Ἔπαρχον ἡ συνήθεια λέγει τὸν τούτου χρόνον.

Qui postremus versus deerat in editione priore. Cedrenus pag. 389. a. προχειρισάτω με ἡ βασιλεία σου ὄντων πάντων ἔπαρχον. & pag. 610. d. Edit. Reg. φιλόθεος ὁ ἔπαρχος ἐν τῇ ἱππικῇ σφενδόνῃ ἀπέπεμψε. Sic accipitur Michaelis Glycæ Annalium parte 4. pag. 289. a. Edit. Reg. Basilic. lib. 5. tit. 1. cap. ult. & apud Balsamonem in manuscripta apud nos Collectione Constitutionum, quæ ad res Ecclesiasticas pertinent, Theophilum §. 2. de suspect. tutor. & in Adriani sententia, quæ incipit ab his verbis, δι' ἐπιστολιδίου, lib. 3. Grammaticæ Dosithei magistri. Hinc ἐπαρχότης apud Olympiodorum in Excerptis Photianis, id est,

præfectura, urbis scilicet. Plerumque tamen additur, τῆς πόλεως, ut C. Manass. pag. 59. vel, Ῥώμης τῆς πόλεως, vel, βασιλίδος πόλεως· Glossæ: Præfectus urbis, ἔπαρχος Ῥώμης τῆς πόλεως. &, Præfectus urbi, προτεταγμένος Ῥώμης τῆς πόλεως. Galenus, περὶ τοῦ προγινώσκειν, ἔπαρχος πόλεως. vertunt, Prætor urbanus, imperite, pro, Præfectus urbis. & lib. 1. περὶ ἀνατομ. ἐγχ. τοῦ δὲ τοῦ νῦν ἐπάρχου τῆς Ῥωμαίων πόλεως ἄνδρες τὰ πάντα πρωτεύοντες, id est, Præfecti urbis Romæ. Nicetas: ὡς δ' ἔπαρχον τῆς βασιλίδος πόλεως. Non solum autem ἔπαρχος, pro præfecto urbis absolute ponitur, sed etiam pro Præfecto prætorio, ut apud Xiphil. in Severo p. 421. & in Adriani sententia, cujus initium est, γυδινίλλους τίς π. Olympiod. apud eumdem Photium: Ἰοβιανὸς ἔπαρχος ἦν πατρίκιος. Jovianus enim Præfectus prætorio erat. Hinc ἐπαρχικά, formæ seu edicta Præfectorum prætorio, qualia multa exstant apud Harmenopulum, & notantur in ora manuscriptorum Codicum Biblioth. Reg. & ἐπαρχικοί, Concilii Chalcedon. actione 1. id est, Præfectiani, seu Apparitores Præfecti prætorio. Quemadmodum autem ἔπαρχος τῆς πόλεως dicitur πρὸς ἀντιδιαστολὴν aliorum: ita & Præfectus prætorio dicitur, ἔπαρχος αὐλῆς, Eunapius in Maximo: vel, ἔπαρχος τῆς βασιλικῆς αὐλῆς, idem in Ædesio: vel, ἔπαρχος τοῦ πραιτωρίου, aut, τῶν πραιτωρίων. Glossæ: Præfectus prætorii, ὕπαρχος τοῦ πραιτωρίου. itaque hæc duo, ἔπαρχος, & ὕπαρχος, plerumque confunduntur, tam in libris calamo exaratis, quam editis, ut in Syn. VIII. œcumen. act. 1. ὕπαρχος τῶν πραιτωρίων dicitur, qui ἔπαρχος τῶν ἱερῶν πραιτωρίων, Chalcedonensis Concilii act. 1. ut non temere fides habenda sit Græculo Monacho, qui discrimen ponit inter ἔπαρχον & ὕπαρχον, ut ἔπαρχος sit ὁ τῆς Κωνσταντινουπόλεως, Præfectus urbis CP. ὕπαρχος autem ὁ τῆς ἐπαρχίας ἐξάρχων, Rector provinciæ. Nam in Basilicis ἐπάρχου nomine continetur tam Præfectus prætorio, quam Præfectus urbi, lib. 6. tit. 4. & apud Harmenopulum lib. 6. tit. de dignit. §. 6. Nec moveor Cedreni loco pag. 389. d. Edit. Reg. cujus verba hæc sunt: Καὶ ὁ ἔπαρχος ἦρα τῷ βασιλεῖ· νῦν δέσποτα, ὅπερ ὑπεσχόμην ἐτελείωσα. τοῦ δὲ βασιλέως προελθόντος, ὡς εἶδεν ἦν ὁ ἐγκαλῶν, ὑποστρέψας πατρίκιον αὐτὸν ἐποίησε, καὶ ὕπαρχον αὐτὸν μέχρι τέλους τῆς ζωῆς αὐτοῦ. Quem locum sic accipiunt, ut Justinus Præfectum urbis, seu ἔπαρχον, postea Præfectum prætorio constituerit, seu ὕπαρχον. Hoc, inquam, loco non moveor: nihil enim vetat quo minus ita Cedrenus accipiatur, ut Præfectus urbis dignitate patriciatus auctus, in urbis præfectura manere jussus sit, auctus nimirum patriciatu, & perpetua urbis præfectura. Dices, apud Cedrenum ἔπαρχον dici, qui postea ὕπαρχος: ut necesse sit, alium esse ἔπαρχον ἀπὸ τοῦ ὑπάρχου. Sed & apud Xiphilinum in Severo, pag. 421. in Codice Palatino, Præfectus prætorio ὕπαρχος dicitur, qui versu præcedente ἔπαρχος. quod & in aliis Scriptoribus observare est. Codinus de Offic. cap. 18. ὁ ἔπαρχος: in uno autem ex Regiis, ὕπαρχος legitur. Michael Glycas Annalium parte 4. pag. 317. c. Edit. Reg. γίνεται ταῦτα, καὶ ἀναφορὰ διὰ τοῦ ὑπάρχου τῷ λαῷ ἀναγινώσκεται. & mox, ἔπαρχον appellat, & pag. seq. ὕπαρχον. Præfectus prætorio ἔπαρχος dicitur Novella Justiniani L. in Basilicis autem ὕπαρχος. Xiphilinus in Severo: ἐπαρχικὴ ἐξουσία, præfectura prætorii: in Codice Palatino, ὑπαρχικὴ, teste Sylburgio. Præfectus urbi CP. ἔπαρχος dicitur Novella lxxvii. cap. 1. in manuscripto vero ὕπαρχος. & Novella lxx. ὑπαρχόντος nomine continetur præfectura prætorii, & utriusque Romæ. Denique Præfecti urbi ὕπαρχοι dicuntur in Nov. lxxix. ibi, τῶν τε ἐνδοξοτάτων ὑπάρχων τῆς πρεσβυτέρας Ῥώμης. legendum, τῆς ἑκατέρας P. sic legit Julianus Antecessor, sic vetus Novellarum Interpres. Item Zosimus Præfectum urbi, τῆς πόλεως ὕπαρχον vocat lib. 2. 4. & 6. & Præfectum prætorio ὕπαρχον τῆς αὐλῆς lib. 2. pag. 674. Theodoretus Cyrensis, ὕπαρχον simpliciter, ut videtur, lib. 4. in Danielem cap. 6. De variis Theophanis locis hoc dicam tantum, ibi variare Codices manu exaratos, & modo ἔπαρχος, modo ὕπαρχος scribi. Frequentius tamen, ut videtur, Præfectus prætorio ἔπαρχος dicitur, quam ὕπαρχος. Theophylactus Simocatta historiæ Mauricianæ lib. 8. cap. 9. τὴν ἡγεμονίαν τῶν φέρειν τῆς ἑῴας πρότερος χειροτονηθεὶς ὑπὸ τοῦ Αὐτοκράτορος ἀπειλήφει. Hunc locum in mendo cubare nondum animadversum. Sic igitur restituendum puto: καὶ τὴν ἡγεμονίαν τῆς ἑῴας (expunctis duabus vocibus, πρότ.) præfecturam Orientis ab Imperatore paulo ante acceperat, quem Præfectum prætorio Romani appellant. Philostorgius historiæ Ecclesiasticæ lib. 3. cap. 28. Ὑποτίλλει Δομετιανὸν ἔπαρχον τῶν καλουμένων πραιτωρίων, ὁ Κωνστάντιος. Codinus de Offic. cap. 2. pag. 42. c. Edit. Rom. δορυφόρων ἔπαρχος ἢ πραιτωρίων.

Edit. Parif. pag. 194.

Ἑταιρειάρχης) Præpositus belli sociis, & fœderatis. Glossarium illustrissimi viri Petri Seguierii Franciæ Cancellarii: ἑταιρειάρχης, ἀξίωμα. Leo Grammaticus: ὃς μετὰ ταῦτα γέγονεν ἑταιρειάρχης. Erat autem ἑταιρεία duplex, ἡ μεγάλη, & ἡ μικρά: eisque præpositus, ὁ μέγας ἑταιρειάρχης, vel ὁ μικρὸς dicebatur. Joannes Scylitzes: ταλέντος Ρωμανοῦ πρωτοπροέδρου, καὶ μεγάλου ἑταιρειάρχου. J. Cantacuzen. lib. 1. c. 55. Codinus de Offic. cap. 2. pag. 39. μέγας ἑταιρειάρχης τι. & pag. 41. Ed. Reg. καὶ δὴ μετ' αὐτὸν ἑταιρειάρχης μέγας. vertunt: magnus confœderatorum Dux. &, post eum magnus confœderatorum Dux. Debuerant ubique, fœderatorum: Nam confœderatus barbare dicitur, pro, fœderatus, ut jam monuit eruditissimus Vossius de vitiis sermonis cap. 19. & in Indice vocum barbararum. sive ὁ μεγάλης ἑταιρείας, & ὁ μικρᾶς. Auctor Anonymus, περὶ καταστάσεως ἀπλήκτου. κατὰ δὲ βόρειον μέρος ὁ τῆς μεγάλης ἑταιρείας: ut apud Glycam Annalium parte 4. pag. 321. Edit. Reg. ὁ κανικλείου, &, ὁ σακελλίου apud Joannem Cantacuzenum historiæ lib. 3. cap. 73. & lib. 4. cap. 37. & Codinum de Offic. & apud eumdem Codinum, ὁ βεστιαρίου: sic enim legi debet pag. 19. c. Edit. Reg. ut pag. 37. b. non, ὁ ἐπὶ τοῦ βεστιαρίου, ut notant in ora, & alia ejusdem generis. non quod quidquam mutandum sit ubi scriptum vel excusum est, ὁ ἐπὶ τοῦ βεστιαρίου: nam & ὁ ἐπὶ τοῦ κανικλείου dicitur, ut apud eumdem Cantacuzenum lib. 1. cap. 14. & lib. 4. cap. 2. & ὁ ἐπὶ τοῦ σακελλίου, passim: sed quod lectio ἰσοδυναμοῦσα, & veterum librorum consensu firmata, facile mutanda non sit. Pag. 91. c

Καράβιον) Carabus, navicula. Pag. 61. c

Τοῖς καραβίοις τοῖς πυκνοῖς, τοῖς αὐτοξύλοις πλοίοις.

Sic in uno: alius Codex habet, λεμβαδίοις. Auctor Anonymus in Constantino Leonis F. πολεμικῶν καραβίων ἀπὸ Θαρσοῦ ἐξορμημένων. Chronicon quod subjungitur Ducæ pag. 202. κάτεργα, καράβας, καὶ φούστας. Index Iliados Græcobarbaræ: λέβητας, τὰ βατζέλια, καὶ καράβια. &, πλοῖον, ξύλον, ἢ καράβι. item: ναῦς, νῆας, νῆας, ὅλον σημαίνει τὰ καράβια. vide Glossar. ad Nicetam.

Κοιαίστωρ) Quæstor. Olympiodorus in Excerptis Photianis, Ποτάμιος ὁ κοιαίστωρ, καὶ Ἰουλιανὸς πριμικήριος τῶν νοταρίων. qui hodie Cancellarius, quem Principi assidere, βασιλεῖ παρεδρεύειν, scribit Procopius Περ. α'. Hinc quæstorium, κυαιστώριον, Theophani. Michael Attaliotes: ἐκράτησεν ἔθος ἐν τῷ κοιαιστωρίῳ. Pag. 49. c

Λαγίναι) Lepores. vide Nicetam pag. 187. a. in Gr. ed. Reg. Pag. 4. b

Λεγεών) Legio. Ducas hist. Byzantinæ cap. 28. τὰ δὲ σύγματα, καὶ αἱ λεγεῶνες τοῦ Χαλίλ. vide Glossarium ad Nicetam. Pag. 67. c Edit. Paris. pag. 195.

Λογγάρχης) Vide Glossarium Meursii.

Μαΐστρος) Magister officiorum. μαγίστρου τὴν ἀξίαν. In Codice Allatii, μαΐστρου. & alibi, ὁ τοῦ Φωκᾶς ὁ μαΐστρος. sic etiam Codex Allatianus. & pag. 113. πρῶτα μὲν μαΐστρον τιμᾷ. Regius Codex, μάγιστρον. dicebant & μαΐστωρ. Ducas historiæ Byzant. cap. 22. μέγας μαΐστωρ. & cap. 43. λεγέτω τῷ μεγάλῳ μαΐστορι, au Grand Maistre de Malte. hinc πρωτομαΐστωρ, id est, structorum magister, seu architectus apud Glycam lib. 4. Erat autem magister τῶν καὶ τὴν αὐλὴν ταγμάτων ἡγεμὼν, Menandro Protectori in Excerptis de Legat. τῶν ἐν τῇ αὐλῇ καταλόγων ἡγεμὼν, qui absolute μάγιστρος dictus. Philostorgius lib. 2. sect. 1. & lib. 11. sect. 2. & magistri dignitas μαγιστρότης, Eusebius historiæ Eccles. lib. 8. cap. 23. officiorum magisterium, Rufinus lib. 8. cap. 2. magisterii dignitas, Ammianus Marcellinus lib. 26. Pag. 61. a Pag. 51. b

Μάκελλος) Glossæ: μάκελλος, macellus, μακελλάριος, laniator, lanio. μακελλεῖον, laniatorium. Auctor Græcobarbarus: γίνεται τόσον μακελλεῖον. vide Glossarium ad Cedrenum in V. μακελλεῖον. Pag. 68. b

Μονάζων) Monachus. B. Chrysostomus homil. 25. in epistolam ad Hebr. ἀδελφὸν ἐνταῦθα λέγει πάντα τὸν πιστὸν ἁπλῶς, οὐ τὸν μονάζοντα. Joannes Scylitzes: τὸ ἀρκοῦν τοῖς μονάζουσι, τῷ δημοσίῳ τὸ περιττὸν προσκυρώσειε. vide Gloss. ad Cedr. & Nic. Pag. 71. a

Μονάστρια) Monacha. B. Chrysostomus epistola 14. μονάζοντες, μονάστριαι. Auctor Anonymus in vita S. Gregorii: Tribus millibus ancillis Dei, quas Græci monastrias vocant, quindecim libras auri pro lectisterniis dedit. Ducas, παρεκίνησάν με καὶ αἱ μονάστριαι. Vide quæ dixi ad l. 13. C. de sacros. Eccles. in collectione Balsamonis. adde can. 19. Syn. Nic. 2. & Photium Nomoc. tit. 2. cap. 1. ut autem Monachi, μονάζοντες dicti, ita & Monachæ, μονάζουσαι. Ducas hist. Byzant. cap. 36. ἡγούμενοι, ἀρχιμανδρῖται, μονάζουσαι. Pag. 111. c

Μονάστρια ζωὴ) Vita solitaria. Pag. 109. b

Πάππας) Papa, Episcopus urbis, Episcopus urbicus. Concilium Constanti- Pag. 69. b

nopolit. sub Menna: τῷ ἐν ἁγίοις Πάπᾳ Αγαπητῷ. In Synodo Carthaginiensi exstat epistola Concilii Africani ad Papam Celestinum urbis Episcopum. Gr. Interp. πρὸς Κελεστῖνον τὸν Πάπαν. vide Glossar. ad Cedr. & Nicetam.

Pag. 97. c Παπίας) Vide Glossarium ad Cedr. & ad Anastasii historiam Ecclesiasticam in ea dictione.

Pag. 17. a Παράκοιτος) Accubitor, & custos regii cubiculi: Michael Glycas Annalium parte 4. pag. 294. edit. Reg. τῷ ἵππων φροντιστὴς καθίσταται. μετὰ ταῦτα παράκοιτος: qui alias, παρακοιμώμενος dictus. Idem Glycas p. 299. Ed. Reg. ὁ δὲ πατρίκιος Σαμωνᾶς προβλήθη παρακοιμώμενος. qua dignitate ornati viri principes. Joannes Cantacuzenus historiæ lib. 1. cap. 2. πλὴν ἑνὸς μόνου τῷ Καντακουζηνῷ Ανδρονίκῳ τῇ τοῦ παρακοιμωμένου τετιμημένου ἀξίᾳ. Lege, παρ' Ανδρονίκου. sub cujus dispositione erant πρόκοιτοι, de quibus Nicetas pag. 207. Ed. Reg. καὶ τοὺς πρωκοίτους, καὶ προφύλακας. Joannes tamen Antiochenus in Chronicis nondum in lucem editis, τοῦ Αρκαδίου πρόκοιτον vocat, quem alii πραιπόσιτον, ut Philostorgius lib. 11. cap. 3. id est, præpositum sacri cubiculi: alii sacri palatii cubicularium vocant, Marcellinus Comes in Chron. nisi forte legendum sit, παράκοιτον. πρόκοιτοι autem ante sacrum cubiculum & fores excubabant: & ob id κοιτωνῖται dicti. Purius autem σωματοφύλακας dici scribit Galenus περὶ τοῦ προγινώσκειν· ἄνθρωπόν τινα χαριλαμπῆς τοῦ κοιτωνίτου μὲν ὡς ἅπαντες οἱ νῦν Ελληνες ὀνομάζουσι· σωματοφύλακος δὲ ὡς οἱ περίεργοι ἀττικίζοντες. Quoniam autem inter eos quidam per vices septimanatim cubiculum Imperatoris custodiebant, ideo ἑβδομάριοι dicti. Leo Grammaticus, ἐποίησεν ἑβδομάριον. Codinus in Originibus Constantinopolitanis: τοῖς ἑβδομαρίοις ἢ κοιτωνίταις αὐτοῦ. sic erratum Typographicum corrige in edit. Reg. Codini de Offic. Aulæ CP. pag. 274. d. ed. R.

Pag. 94. b Edit. Paris pag. 196. Πατὴρ) Imperii pater & custos. qui & βασιλεοπάτωρ dictus. Leo Grammaticus: ὁ δὲ βασιλεὺς ὑπὸ τοῦ βασιλεοπάτορος κωλυόμενος προσπαθοῦντος μυστικῷ πάντα ὡς λῆρον ἡγεῖτο. Cedrenus pag. 617. Ed. Reg. τὸν Ρωμανὸν βασιλεοπάτορα προβαλλόμενος. Michael Glycas Annalium parte 4. pag. 300. Ed. Reg. τὸν Ρωμανὸν διὰ χρυσοβούλλου φύλακα ἑαυτοῦ, ἢ ἀντὶ πατρὸς ἐκεῖνον ἑαυτὸν (lege, ἑαυτῷ) καθίστησι.

Pag. 14. d Πατρίκιος) Patricius. Marinus in vita Procli: Μάρκελλα μήτηρ πατρικίῳ κατὰ νόμον συναρμοσθεῖσα. Ducas historiæ Byzantinæ cap. 22. ὁ τούτου πατὴρ κουκλωθεὶς προσκαλεῖται τὸν πρῶτον τῶν μεγιστάνων αὐτοῦ, ὃν καὶ Βεζύρην καὶ πάσαν τὴν τῶν αὐτῶν καλοῦσι φωνήν, ὃν οἱ Ρωμαῖοι πατρίκιον καὶ μεσάζοντα λέγουσι. & ibidem: καὶ Ιμπραὴμ τῶν πατρικίων, ἢ Βεζυράδων. Comparat igitur Patricium cum eo qui a Turcis *Vizir*, & *Bassa*, dicitur. hinc πρωτοπατρίκιος, qui primum locum inter Patricios obtinebat, Theophanes in Justiniano juniore: ὁ πρωτοπατρίκιος καὶ κόμης ὀψικίου. Malchus in Excerptis de Legationibus pag. 92. c. edit. Reg. vide ad Cedr.

Pag. 13. a Πατρικιότης) Patriciatus dignitas. Priscus Rhetor in Excerptis de Legationibus pag. 43. d. Ed. Reg. πρὸς δὲ τῇ ὑπατικῇ ἀξίᾳ, καὶ τῆς πατρικιότητος τυχών. Novella XXXVIII. Theophilus §. 4. quib. mod. jus potest. solv. vide ad Cedr.

Πάτροκλον) Excusatio. vide Gloss. ad Nicetam.

Pag. 75. d Πτωχοτροφεῖον) Domus alendis pauperibus destinata, Idem ptochium, & ptochotrophium.

Pag. 21. d Πορφύρα) Alii quod nati purpura exciperentur. Claudianus de nuptiis Honorii & Mariæ:

Sic uterus crescat Mariæ, sic natus in ostro.

& de tertio Consulatu Honorii:

Excepit Tyrio venerabile pignus in ostro.

Pag. 35. b Πραιπόσιτος) Præpositus sacri cubiculi. Olympiodorus in Excerptis Photianis: μετέρχεται δὲ καὶ τὴν Ράβενναν ἐπὶ τὸν πραιπόσιτον Εὐσέβιον ἀδυναστεία. Philostorgius lib. 11. sect. 4. τὴν τοῦ πραιποσίτου τιμὴν ἀναβάς, &c. Michael Glycas Annalium parte 4. οὗτος καὶ πραιπόσιτόν τινα διὰ τὴν τῆς γυναικὸς Βερονίκης ἀδικίαν ἐν τῷ ἱπποδρόμῳ κατέκαυσε. vide ad Ced.

Pag. 50. b Ρήξ) Rex. Ducas historiæ Byzantinæ cap. 20. στείλας εἰς τὸν ῥῆγα Ρωσίας. Joannes Cantacuzenus historiæ lib. 2. cap. 26. vide Glossarium ad Cedr.

Στρατοπεδάρχης) Joannes Scylitzes: στρατοπεδάρχην γὰρ ὄντι αὐτῷ νόσον ἐνσκῆψαι κεφαλικὴν φασίν. Michael Glycas Annalium parte 4. Πέτρον τινὰ εἶχεν στρατοπεδάρχην. vide Glossarium ad Cedrenum, & Anastasii hist. Ecclesiast. Codin. cap. 2. de Offic. Aulæ CP.

Pag. 71. c Ταγματάρχης) Cohortium Præfectus. Ducas hist. Byz. cap. 16. παρεσκεύαζετο πάντας τοὺς ταγματάρχας, καὶ χιλιάρχους.

Φόλλις) Vide Glossarium ad Cedrenum. adde Euseb. hist. Ecclesiast. lib. 10. cap. 6. Pag. 31. c

Φύλαρχος) Dux Saracenorum. Sic interpretatur Julianus Nov. xcv. Theodoretus Religiosæ historiæ cap. 26. εἰσελθὼν γάρ τις Σαρακηνῶν δὲ καὶ οὗτος φύλαρχος ὤν. Procopius Περσ. ά. ὑπὸ Σαρακηνῶν τῶν Ῥωμαίοις ἐνσπόνδων ἡγούμενος, οἱ φύλαρχοι ἐπικαλοῦνται. Malchus Rhetor in Excerptis de Legationibus: ἐπεθύμει Ῥωμαίοις ὑπόσπονδος γενέσθαι, καὶ φύλαρχος τῶν ὑπὸ Πετραίαν ὑπὸ Ῥωμαίοις ὄντων Σαρακηνῶν. Marcellinus Comes in Chronico: quindecim millia Saracenorum ab Alamundaro cum Chabo & Hesido Phylarchis limites Euphratesiæ ingressa sunt. vide Nicephorum Callistum tom. 2. pag. 207. & 564. Pag. 16. b

Χρυσάργυρον) Vide Glossarium ad Cedrenum. Pag. 73. c

ADDENDA GLOSSARIO AD CEDRENUM.

DICEBAM in V. πρωτοβεστιάριος, βέστια esse vestes, & βεστιάριον pro loco accipi in quo vestes reponuntur. Continuator Theophanis in Theophilo: καὶ χρηματιζόμενον σήμερον βεστιάριον τῶν ἀποθησαυριζομένων πέπλων ἐκ σηρικῶν, τῆς ἐκείνου φροντίδος ἐστίν. item: ὃ καὶ νῦν τῆς Αὐγούστης ἐπὶ βεστιάριον. Hinc Imperiale vestiarium apud Guillelmum Tyrium 2. de Bello sacro: qui quidem locus respondebat in ora chartæ meæ his verbis lineæ 2. editionis Regiæ, expositum cunctis. Lin. 13. ejusdem paginæ. Laonicus Calcoch. lib. 9. adde. Auctor Anonymus in vita Basilii Imp. ἂν Προκόπιος ὁ τοῦ βασιλέως ἡγεῖτο πρωτοβεστιάριος. Georgius Acropolites pag. 3. d. edit. Reg. πρωτοβεστιάριον αὐτὸς τετίμηκεν. Alius erat qui βεστιαρίτης dicebatur, de quo Cedren. pag. 375. Ed. R. Primus autem Vestiarites πρωτοβεστιαρίτης dictus, deque eo Codinus de Offic. Joannes Cantacuz. hist. lib. 4. cap. 19. τὸν δὲ ἄρχοντα ἐν Βεῤῥοίᾳ Διπλοβατάτζην τὸν πρωτοβεστιαρίτην καταλιπὼν, &c. Atque ita omnino scripseram in Glossario ad Cedrenum: nec enim inconsulto Meursii Glossario vocabulum aliquod Græcobarbarum explicare soleo, ne scilicet Auctorum loca, quæ jam adferre Meursius occuparit, in Notas meas transferam, quod plerisque solemne est. Atqui idem Meursius jam monuerat Protovestiarium & Protovestiaritem esse munere diversos: quod nec omiserat Jacobus Gretserus in eruditissimis observationibus ad Codinum de Officiis. Edit. Parif. pag. 197.

RERUM AC VERBORUM IN HIS ANNALIBUS PRÆCIPUE MEMORABILIUM

INDEX.

B.

C.

D.

E.

F.

G.

H.

I

L.

M.

N

O.

P.

R.

Const. Man.

S.

T.

V.

F I N I S.

CORRIGENTE

D. GEORGIO PATUSSA

ATHENIENSI,

FLANGINIANI SEMINARII

MAGISTRO ET RECTORE.